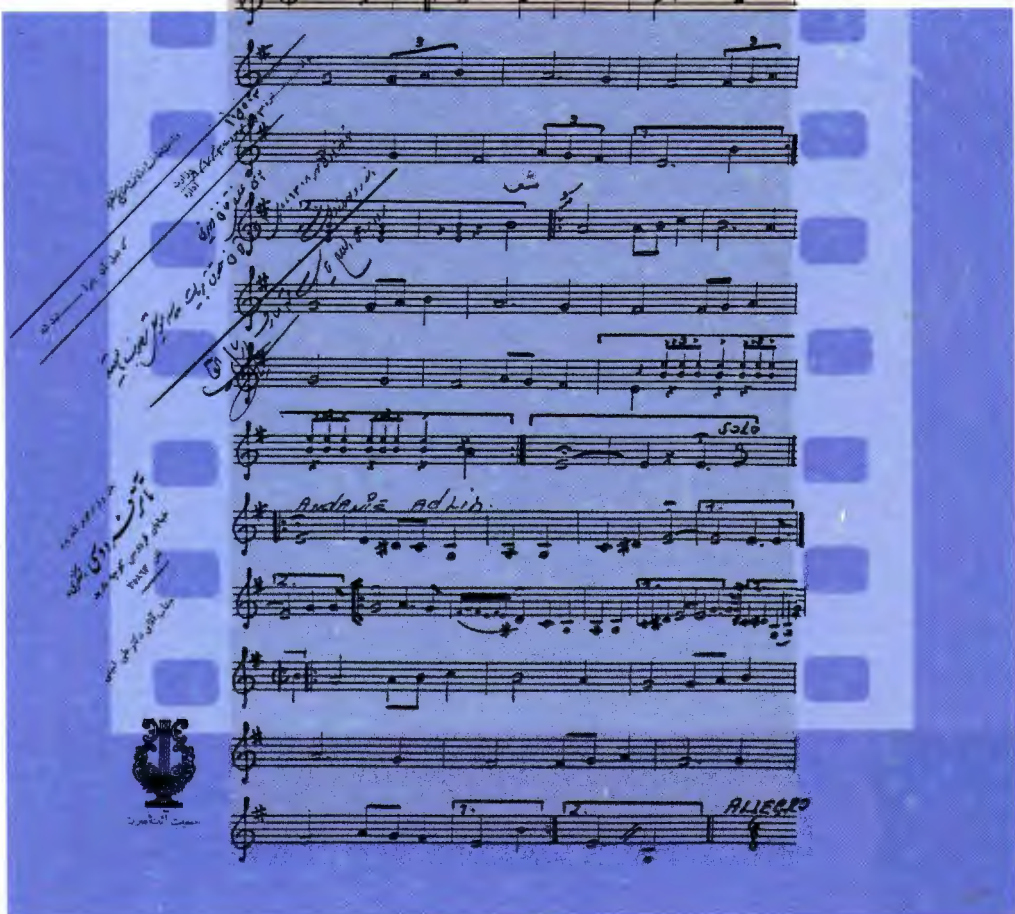
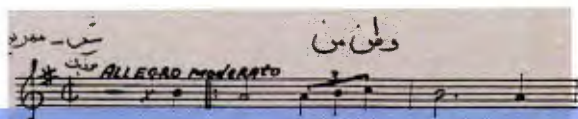

اسنادی از

موسیقی، تئاتر و سینما در ایران

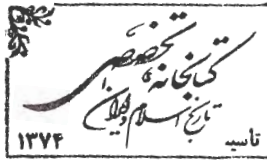
(۱۳۵۷-۱۳۰۰ ه.ش)

جلد دوم

مجموعه اسناد تاریخی

معاونت خدمات مدیریت و اطلاع رسانی
دفتر رئیس جمهور

هنر

اسنادی از موسیقی، تئاتر و سینما در ایران (۱۳۵۷ - ۱۳۰۰ ه. ش) / تهیه و تنظیم معاونت خدمات مدیریت و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهور؛ شورای نظارت میرحسین موسوی، هادی خانیکی و احمد مسجد جامعی؛ شورای علمی یعقوب آژند... [و دیگران]؛ تصحیح و تدوین علی‌اکبر علی‌اکبری بایگی و ایرج محمدی... تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۷۹.

ج ۳. «هنر». فرهنگ؛ ۳)

ISBN 964 - 422 - 279 - 2 (ج ۲)

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

ISBN 964 - 422 - 281 - 4 (دوره ۴)

Documents on Music, Theater and Cinema In Iran (1300 - 1357 Sh.)

پشت جلد به انگلیسی:

۱. موسیقی - ایران - تاریخ - قرن ۱۴ - اسناد و مدارک. ۲. نمایش - ایران - تاریخ - قرن ۱۴ - اسناد و مدارک. ۳. سینما - ایران - تاریخ - قرن ۱۴ - اسناد و مدارک. الف. موسوی، میرحسین، ۱۳۲۰ - ب. خانیکی، هادی. ج. مسجدجامعی، احمد. د. آژند، یعقوب، ۱۳۲۸ - ه. علی‌اکبری بایگی، علی‌اکبر. و. محمدی، ایرج. ز. ایران. ریاست جمهوری. دفتر رئیس‌جمهور. معاونت خدمات مدیریت و اطلاع‌رسانی. ح. ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ سازمان چاپ و انتشارات.

۷۸۹/۰۹

ML ۳۳۴ / الف ۵

۱۳۷۹

م ۷۹ - ۲۲۸۰۱

کتابخانه ملی ایران

«هنر»

فرهنگ (۳)

اسنادی از

موسیقی، تئاتر و سینما در ایران

(۱۳۵۷ - ۱۳۰۰ ه. ش)

جلد دوم

سازمان چاپ و انتشارات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

اسنادی از

موسیقی، تئاتر و سینما در ایران

(۱۳۵۷ - ۱۳۰۰ ه. ش)

جلد دوم

تهیه و تنظیم: معاونت خدمات مدیریت و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهور

شورای نظارت: مهندس میرحسین موسوی، دکتر هادی خانیکی

و احمد مسجدجامعی

شورای علمی: دکتر یعقوب آژند، دکتر سیدهاشم آقاجری

دکتر عطاءالله حسینی، دکتر عبدالرسول خیراندیش

و دکتر غلامحسین زرگری نژاد

تصحیح و تدوین: علی‌اکبر علی‌اکبری بایگی و ایرج محمّدی

نمایه: شاپور ماهیوند

حروف‌چین: سمیه عبدالمحمّدی

صفحه‌آرا: مزگان زرّین صدف

طراح جلد: لاله سلطان محمّدی

چاپ اول: زمستان ۱۳۷۹

لینتوگرافی، چاپ و صحافی:

سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

© تمام حقوق محفوظ است.

♦ چاپ‌خانه: کیلومتر ۴ جاده مخصوص کرج - تهران ۱۳۹۷۸

♦ تلفن: ۰۲۰۵-۴۵۱۲۰۰۲ ♦ نمابر: ۴۵۱۲۴۲۵ ♦ انتشارات: ۴۵۲۵۳۹۵

♦ توزیع: خیابان فردوسی - خیابان کوشک - شماره ۹۱ ♦ تلفن: ۶۷۱۲۲۶۱

♦ فروشگاه شماره یک: خیابان امام خمینی - نیش خیابان شهید میردامادی (استخر) ♦ تلفن: ۶۷-۱۳۵۹

♦ فروشگاه شماره دو: نشر زلال - خیابان انقلاب - خیابان ۱۶ آذر ♦ تلفن: ۶۴۱۹۷۷۸

♦ فروشگاه شماره سه: خیابان فردوسی - خیابان کوشک - شماره ۹۱ ♦ تلفن: ۶۷۱۲۲۶۱

شابک (ج ۲) ۹۶۴-۴۲۲-۲۷۹-۲

ISBN (Vol. 2) 964 - 422 - 279 - 2

شابک (دوره) ۹۶۴-۴۲۲-۲۸۱-۳

ISBN (Vol. Set) 964 - 422 - 281 - 4

فهرست مطالب

جلد اوّل

پیشگفتار.....	سه
مقدمه.....	پنج
راهنمای اسناد.....	نه
اسناد.....	۱

جلد دوم

اسناد.....	۵۰۵

جلد سوّم

اسناد.....	۱۰۵۹
تصویر نمونه اسناد.....	۱۴۵۱
عکس‌ها.....	۱۴۶۹
نمایه.....	۱۴۹۱

سند شماره ۱۰۶

درخواست مدیر سینما متروپل مبنی بر پرداخت خسارت وارده به
سینمای مذکور در روز کودتای ۲۸ مرداد

سینمای متروپل
مشهد - خیابان پهلوی

تاریخ: ۳۲/۶/۳۱

شماره: ۹۹

پیوست: چهاربرگ

مقام عالی جناب اجل آقای نخست وزیر محبوب ایران
متظلمانه به شرف عرض می‌رساند: در عصر روز ۳۲/۵/۲۸ که مژده مسرت بخش
سقوط کابینه آقای دکتر مصدق و مخصوصاً اجرای اوامر جهان مطاع ملوکانه در
شهر مشهد منتشر شد و دعای صمیمانه ملت شاه‌دوست ایران مستجاب گردید در

ضمن ابراز احساساتی که کارکنان این سینما با اهالی این شهر به شکرانه این موهبت عظمی می نمودند عده ای [از مردمان معلوم الحال که در این موقع جز سوء استفاده نظری ندارند به تحریک مخالفین شروع به غارت دکاکین و من جمله این سینما در خیابان پهلوی مشهد نمودند و با شکستن درب های ورودی سینما که در آن موقع مسدود بود وارد سینما شده و کلیه اموال و اثاثیه را غارت و به علاوه کلیه درب های این سینما را کنده و برده بودند و با ریختن بنزین و نفت حریق ایجاد که با کمک و مساعدت کسبه و مجاورین و آمدن سه اتومبیل آب پاش از دامنه حریق جلوگیری شد. و نیز پنج پروگرام فیلم که متعلق به شرکت های سینمای کریستال تهران و برای نمایش دادن تازه از تهران رسیده و در انبار سینما بود ضمن غارت از بین رفته است. از تاریخ مزبور با گزارش دادن کلیه جریان این واقعه به مقامات انتظامی و شهربانی و بیمه ایران شعبه مشهد تا حال نتیجه گرفته نشده و با کوششی که به عمل آمده فقط تعداد مختصری از پنج پروگرام فیلم های معروضه به طور ناقص و قسمتی از آپارات ها که شکسته و از حیث استفاده خارج است و تعدادی نیمکت ها با صرف مبالغی که به عنوان خریداری به آورندگان آن داده شده به دست آمده و بقیه اموال هنوز پیدا نشده و یا شکسته و از بین برده اند.

از آنجایی که اموال این سینما که در روز غارت بالغ بر ۸۰۰۰۰۰۰ ریال و ارزش پنج پروگرام فیلم های فوق الذکر بالغ بر یک میلیون ریال تقریباً می باشد و خسارات وارده به محل سینما هم مبلغ کثیری است و از طرفی اموال این سینما قبلاً در شرکت بیمه ایران شعبه مشهد (که در بدو بیمه نمودن بالغ بر ۴۵۰۰۰۰ ریال و بعداً با خریداری اموال لازمه دیگر به هشتصد هزار ریال افزایش یافته) بیمه است از مقام معظم عالی عاجزانه استدعا دارد در این موقع که از هستی به کلی ساقط و با تعداد کثیری عائله سرگردانم اوامر مؤکد به شرکت بیمه ایران و مقامات صلاحیتدار شرف صدور یابد که از هر طریق مقدور است مساعدتی به اینجانب بشود تا در پرتو مراجع عالی شاهانه و توجهات مخصوص آن جناب بتوانم با خرید و تهیه لوازم و اثاثیه مجدداً در دایر کردن این سینما موفق و کماکان شب و روز به دعاگویی ذات اعلی حضرت همایون شاهنشاهی ارواحنا فداه مشغول و امرار معاش نمایم.

در پایان برای استحضار مقام عالی رونوشت برگ استشهاد مبنی بر غارت کلیه اموال این سینما و رونوشت گزارش آتش نشانی دایر به ایجاد حریق در این سینما و سیاهه اموال از بین رفته تقدیم می‌گردد.^۱

مدیر سینما

وارطان دانیال پطروسیان

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه دارد. چند روز قبل نامه دیگری رسیده بود که به عرض

جناب آقای رئیس دفتر رسید. سابقه را ضمیمه کنید. [امضا: ناخوانا] ۷/۱۸

[حاشیه پایین، دوم:] هنوز نامه فوق به بایگانی نرسیده. ۷/۱۸

[حاشیه راست:] جناب آقای رئیس دفتر نامه قبلی را دستور بایگانی داده‌اند. این

نامه هم ضبط شود. [امضا: ناخوانا] ۱۸/۷/۱۳۳۲

[حاشیه پایین، سوم:] با مراجعه به دفتر ثبت نامه‌ها سابقه را ضمیمه کنید.

[امضا: ناخوانا] ۷/۲۸

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۲/۷/۱۸

شماره: ۲۶۶۸۹

سند شماره ۱۰۷

درخواست مدیران سینماهای مشهد مبنی بر صدور دستور به استناداری
خراسان به منظور اجازه افتتاح سینماها بعد از چهاردهم ماه محرم

[شیر و خورشید]
وزارت پست و تلگراف و تلفن
تلگراف

شماره کتاب: ۴۵۷۰

از: مشهد، به: [تهران]، شماره قبض: ۹۵۴، تعداد کلمه: ۵۲، تاریخ اصل ۱۲، تاریخ
وصول: ۷/۱۳

تیمسار سپهبد زاهدی نخست وزیر محبوب

کارمندان [و] کارگران سینماهای مشهد بیکار [و] سرگردان، برای امرار معاش به کلی
در مضیقه، با عده کثیری عائله، نداشتن حقوق به علت مسدود شدن سینماگرسنه،
استدعای امریه فوری جهت افتتاح سینماها و تأدیه حقوق داریم. نماینده ۱۱۴ نفر
کارگر سینماهای مشهد. محسن نجفی

[مهر]: اداره تلگراف تهران

[حاشیه پایین]: وزارت کشور، بایگانی. [امضا: ناخوانا] ۳۲/۷/۱۳

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۶۱۱۹

تاریخ: ۳۲/۷/۱۳

سند شماره ۱۰۷/۱

[تاریخ: ۱۳۳۲/۷/۱۴]

جناب آقای سپهبد زاهدی نخست وزیر محبوب ایران

محترماً با تقدیم نسخه دوم سه برگ عریضه که به مقام وزارت کشور و استانداری خراسان تقدیم شده به استحضار خاطر مبارک می‌رساند: شش مؤسسه سینمایی مشهد به پیروی از منویات و اوامر آن دولت در دهه اول محرم الحرام تعطیل و در پانزدهم ماه مذکور^۱ که بنا به اوامر دولت علیه در مقام افتتاح سینماهای شهر مذکور برآمده از طرف مأمورین مربوطه ممانعت به عمل آمده و با این که از آن تاریخ تا حال کتباً و تلگرافاً به آن مقام معظم و وزارت کشور و استانداری خراسان مراتب معروض گردیده رفع مزاحمت به عمل نیامده و در صورتی که بعد از چهاردهم محرم در سراسر شهرستان‌های کشور و حتی در تهران پایتخت کشور شاهنشاهی عموم سینماها و تئاترها باز و مشغول کار می‌باشند معلوم نیست به چه جهت نسبت به شهر مشهد خلاف دستورات کلی آن دولت معظم رفتار گردیده.

اینک با توجه به نکات و جهات مدللی که در نامه‌های پیوست معروض گردیده مجدداً خاطر عالی را تصدیع می‌دهد که تعطیل اجباری سینماهای مشهد برای دو ماه محرم و صفر موجب ورشکستگی صاحبان آنها و تفریط و تضییع سرمایه متصدیان امر و بیکاری جمعی کارگر و عائله کثیرشان خواهد بود که مجموع نتایج مذکور مخالف اهداف آن دولت معظم بوده و تصور این که چنین تصمیمی هم از طرف آن مقام عالی اتخاذ شده باشد قابل قبول نخواهد بود.

بنا به مراتب و برای این که جمع دیگری بر ورشکستگان و بیکاران و گدایان کشور اضافه نشود و یک چنین مؤسسات هنری که از هر حیث برای تصفیة اخلاق و آداب و رفتار و سایر خصوصیات اهالی استان خراسان که با سال‌ها صرف وقت و

میلیون‌ها^۱ تومان سرمایه بوجود آمده از میان نرود و مؤسسين اين قبيل دستگاه‌ها برای همیشه مأیوس و از میدان به در نروند عاجزانه استدعا داریم مقرر فرمایید به مقامات شهر مشهد دستور اکید صادر فرمایند که از سینماها رفع مزاحمت فرموده و خلاف دستورات کلی دولت اقدامی که موجب هزاران بدبختی برای مردم این شهر خواهد بود معمول ندارند.

با تقدیم احترامات فائقه

سینما شهرزاد مشهد
[امضا: محمود رضایی]

مدیر سینما متروپل مشهد
[امضا: وارطان دانیال پطروسیان]

مدیر سینما ایران
[امضا: زاخاری]

مدیر سینما فردوسی
[امضا: آوانس مهربابیان]

مدیر سینما هما
[امضا: کریمی]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۲/۷/۱۵

شماره: ۲۶۴۳۱

سند شماره ۱۰۷/۲

تاریخ: ۷ مهرماه ۱۳۳۲

استاندار محترم استان نهم

با نهایت احترام به عرض عالی می‌رساند: به نحوی که استحضار دارند در مشهد

پنج مؤسسه سینما و یک مؤسسه تئاتر به مدیریت اینجانبان سال‌های متمادی است دایر و طبق سوابق موجوده در این مدت همیشه مطیع اوامر و مقررات بوده و هستیم و اخیراً که مقرر گردیده تا دستور ثانوی از افتتاح این شش مؤسسه خودداری شود نیز امتثال امر نموده و این مؤسسات تعطیل است. ولی از آن جایی که ادامه تعطیل موجب خسارات غیرقابل تحمل برای اینجانبان است مختصراً قسمتی از آن را عرضه می‌دارد:

۱- در این مؤسسات بالغ بر ۱۱۴ نفر کارمند و کارگر مشغول انجام وظیفه هستند که جمع حقوق ماهیانه آنها بالغ بر ۱۵۵۰۰۰ ریال است و گواهی می‌فرمایند با تعطیل بودن این مؤسسات و نداشتن درآمد به هیچ وجه مقدور نیست که به این عده کثیر که هر یک دارای چندین نفر عائله می‌باشند حقوقی پرداخت و یا کمکی نمود و از این جهت از تاریخ ششم محرم سال جاری تاکنون که این مؤسسات تعطیل است کارکنان مزبور بیکار و سرگردان و برای امرار معاش در مضیقه افتاده‌اند و همه روزه جمعاً به اینجانبان مراجعه و درخواست اشتغال به کار را دارند که البته قبل از صدور دستور قادر به انجام تقاضای آنها نبوده و به هیچ نحو هم قادر به کمک مالی به آنها نیستیم.

۲- اجاره ماهیانه شش محل این مؤسسات مستند به مدارک موجوده بالغ بر ۵۸۰۰۰ ریال است که اینجانبان مکلف به پرداخت آن بوده و با تعطیل اجباری هم مالکین مطالبه اجاره دارند و نمی‌توان برابر اسناد رسمی از پرداخت اجاره ماهیانه خودداری کرد. در این مورد هم گواهی خواهند فرمود با نداشتن درآمد چگونه ممکن است این مبلغ کثیر را در هر ماه تأدیه نمود.

۳- نسبت به اجاره و تهیه فیلم‌ها برابر قراردادهای منعقدہ فیما بین سینماهای مشهد و شرکت‌های سینمایی تهران علاوه بر مبالغی که نسبت به هر پروگرام^۱ فیلم به نام پیش قسط پرداخته و بقیه آن را به اقساط تعهد کرده‌ایم پردازیم و نیز طبق قراردادهای مزبور موظف هستیم که فیلم‌ها را حداکثر در ۲۵ روز نمایش داده اعاده

دهیم و الا باید با عدم نمایش از عهده غرامات آنها به نسبت تأخیر در نمایش برایم و همچنین برابر قراردادهایی که با هنرپیشگان تئاتر منعقد شده باید مرتباً حقوق آنها تهیه و مخارج زندگی آنها تأمین گردد. بدیهی است این وجوه در هر ماه که مبلغ کثیری است طبق تعهدات رسمی باید پرداخته شود. در صورتی که با تعطیل این مؤسسات برای اینجانبان پرداخت آن غیر مقدور می باشد.

علاوه بر مراتب معروضه، بیکاری عده زیادی که در این مؤسسات مشغول کار بوده اند موجبات ناراحتی اینجانبان را فراهم و ناگزیریم آنها را به وعد و وعید سرگردان نگهداریم. لذا مستدعی است ضمن بذل توجه به مراتب فوق الذکر و برای اجرای امریه دولت ملی جناب آقای نخست وزیر که در قسمت دوم مخصوصاً امر به تهیه کار برای بیکاران فرموده اند و خود آن جناب هم نظری جز این ندارند استدعا داریم از هر طریق مقدور است وسایل افتتاح فوری این مؤسسات را فراهم و فدویان و کلیه کارکنان و کارگران این شش مؤسسه را برای همیشه سپاسگزار فرمایند.

با تقدیم احترامات شایسته

[حاشیه پایین:] عیناً برای ریاست محترم شهربانی، فرمانده محترم لشکر و سرلشکر علوی مقدم، ریاست شهربانی کل کشور فرستاده شده است.

سند شماره ۱۰۷/۳

تهران

به تاریخ: هفتم مهرماه ۱۳۳۲

وزارت جلیله کشور

محترماً به عرض عالی می رساند: سینماها و تماشاخانه های شهر مشهد که بنا به

دستور و اختطاری که به وسیلهٔ رادیو و جراید منتشر شده بود مانند سینماها و تماشاخانهٔ تهران و سایر شهرستان‌ها از روز هشتم محرم الحرام الی چهاردهم به احترام ایام سوگواری تعطیل بود پس از پایان تعطیل تصمیم به گشایش گرفتند ولی متأسفانه از طرف استانداری اختطار شد که لازم است تا پایان ماه صفر یعنی دو ماه تمام دست از کار کشیده تعطیل نمایند.

چنانچه البته خاطر عالی مستحضر است علاوه بر این که در نتیجهٔ تعطیل دو ماهه صاحبان سینما به کلی از هستی ساقط خواهند گردید متجاوز از دو هزار نفر کارگران و کارمندان و عائلهٔ آنان بیکار و بدون ممر معاش خواهند ماند و پس از دو ماه هم که سینماها به کلی مشتریان خود را از دست داده‌اند اگر قادر به نگاهداری خود تا آن موقع باشند جز ضرر و زیان چیز دیگری نصیب آنان نخواهد گشت. مراجعات صاحبان سینما و تماشاخانه به استانداری و عرایض حقه و قانونی آنان به نتیجه نرسیده لذا از آن مقام محترم درخواست رسیدگی عاجل و رفع تعرض را داشته امیدوار است با بذل توجه مانع بیچارگی یک عدهٔ دو هزار نفری که از این راه امرار معاش می‌نمایند خواهند شد.

با تقدیم احترام

از طرف مدیران سینماها و تماشاخانه‌های مشهد

مدیر شرکت سهامی سینما خراسان

زاخاری

[امضا]

مدیر سینمای متروپل شهرستان مشهد. [امضا: بطروسیان]

مدیر سینمای ایران مشهد. [امضا: ناخوانا]

مدیر سینمای فردوسی خراسان - مشهد. [امضا: آوانس مهربابان]

نشانی: تهران، لاله‌زار، سینما ایران

سند شماره ۱۰۷/۴

مورخ: ۱۳ مهر ماه ۱۳۳۲

مقام معظم وزارت کشور

محترماً در پیرو نامه مورخ هفتم مهرماه جاری راجع به تعطیل سینماهای شهر مشهد استحضار می‌دهد: در تمام کشور طبق دستور و اخطاری که وسیلهٔ رادیو و جراید منتشر گردیده تمام سینماها تا ۱۴ محرم تعطیل و از آن به بعد مفتوح و مشغول می‌باشند. متأسفانه استثنائاً در مشهد از طریق استانداری دستوری ابلاغ که تا پایان ماه صفر (دو ماه تمام) سینماهای شهر مشهد بایستی تعطیل باشد. چون با پیروی از قانون مقدس کشور و نیت شاهنشاه محبوب مقررات جاریه در تمام کشور یکسان و از طرفی مطمئن است که آقایان روحانیون و علمای محترم و اهالی مشهد نظر خاص و مخالفتی در باز شدن سینماها ندارند و به علاوه چون مردم شهر مشهد به واسطه هیچ‌گونه وسایل تفریح علاقمند به باز شدن سینماها هستند لذا مجدداً مصدع و در ضمن تقاضا دارد با در نظر گرفتن وضع قریب به دو هزار خانوار^۱ کارکنان و کارگران سینماها موافقت فرمایند بازرسی برای رسیدگی به این موضوع تعیین^۲ که با هزینهٔ اینجانبان با طیاره به مشهد عزیمت و موضوع را رسیدگی و ترتیبی اتخاذ فرمایند که به تعطیلی سینماها خاتمه و بیش از این خسارت و زیان به کارکنان و مدیران سینماها وارد نیاید.

با تقدیم احترامات فائقه

شرکت سهامی سینما خراسان

شرکت سهامی سینما متروپل

شرکت سهامی سینما شهرزاد (شیر و خورشید سرخ)

سند شماره ۱۰۸

مکاتبه ابراهیم بزرگمهر در خصوص معرفی نماینده‌ای از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مختلف به منظور تهیه آیین‌نامه جدید عکس برداری

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و تبلیغات

اداره: تبلیغات خارجی

تاریخ: ۳۳/۲/۲۵

شماره: ۱۵۴۶/۱۸۹۳

به عرض تیمسار سپهبد زاهدی نخست وزیر می‌رساند
به طوری که قبلاً به استحضار آن جناب رسید اداره کل انتشارات و تبلیغات چند ماه قبل یک صفحه آگهی مصور در شماره مخصوص روزنامه کثیرالانتشار نیویورک تایمز که هدف آن تشویق سیاحان به کشورهای مختلف می‌باشد به چاپ رسانید. بلافاصله نامه‌های کثیری از اشخاص مختلف خارجی به این اداره واصل شد که تقاضای مسافرت به ایران کرده بودند و هنوز هم وصول این گونه تقاضاها ادامه دارد. یکی از امور مورد علاقه سیاحان گرفتن عکس و فیلم برداری از مناظر طبیعی و اجتماعی و آثار تاریخی کشوری است که در آن به سیاحت می‌پردازند. متأسفانه در ایران آیین‌نامه عکس برداری و فیلم برداری که در سال ۱۳۱۷ تنظیم شده با تغییراتی که در اوضاع ایران و سایر کشورها روی داده متناسب با مقتضیات فعلی دنیا و کشور ما نیست و انجام مقررات آن باعث اشکال می‌باشد. چنانکه دو نفر آلمانی که اخیراً جهت سیاحت به ایران آمده بودند به این اداره اظهار داشتند که پس از عبور از بیست و پنج کشور مختلف فقط ایران بود که چنین تشریفات خشک و کسل کننده‌ای راجع به عکس برداری و فیلم برداری داشته که باعث زحمت فراوان

سیاحان خارجی می‌گردد. این دو سیاح ضمناً اظهار کردند دوربین‌های عکس‌برداری ما را در مرز مهر و موم نموده و گفتند حق عکس‌برداری ندارید. پس از گله‌فراوان در خاتمه گفتند ما اگر عکس‌نگیریم محیط شما را به خوبی می‌توان دیده و بعداً راجع به آن مقالاتی منتشر نمود؟ پس بهتر است که به محض ورود به ایران چشم‌های سیاحان را بسته و یا اصولاً ورود به ایران برای سیاحان ممنوع باشد. از این نوع شکایات عموماً به این اداره زیاد شده و می‌شود و معمولاً سیاحان با نارضایتی و دل‌سردی به کشور خود باز می‌گردند. با توجه به عرایض فوق برای رفع این اشکال مستدعی است مقرر فرمایید وزارت امور خارجه و ادارات شهربانی و مرزبانی و ستاد ارتش نمایندگانی جهت تشکیل کمیسیونی به اداره کل انتشارات و تبلیغات معرفی نمایند تا با شرکت نماینده این اداره آیین‌نامه جدیدی برای عکس‌برداری و فیلم‌برداری مخبرین و سیاحان و سایر امور [مربوط] به مسافرت خارجیان در داخل کشور تنظیم شود که برای تصویب تقدیم هیأت دولت گردد.

با تقدیم احترامات فائقه

مدیرکل اداره انتشارات و تبلیغات

۱. بزرگمهر

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] موضوع سابقه دارد ضمیمه فرمایید. ۲/۲۶

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه ضمیمه شد. ۲/۲۸

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۳۴۶۰

تاریخ: ۳۳/۲/۲۵

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۶

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۳۷

سند شماره ۱۰۸/۱

[شیر و خورشید]

اداره سیاسی

صورت‌مجلس

کمیسیون مربوط به تجدید نظر در مورد تصویب‌نامه شماره ۱۷۶۰ مورخ ۱۱/۳۱۷/۲/۲۲ هیأت وزیران به منظور اجرای دستور شماره ۳۴۶۰ [مورخ] ۳۳/۳/۶ مقام نخست وزیری با حضور آقایان امضاکنندگان زیر در تاریخ ۳۳/۵/۲ در دفتر اداره سیاسی وزارت کشور تشکیل و پس از مذاکرات لازم به شرح زیر نظر اصلاحی خود را اعلام داشتند.

فصل اول

(فیلم برداری)

ماده ۱- فیلم برداری تجارتي:

هر بنگاه و یا هر شرکت داخلی و خارجی یا اشخاص دیگر اعم از اتباع داخله و خارجه که با دستگاههای فیلم برداری (سینماتوگرافی) قصد برداشتن فیلم تجارتي در کشور ایران داشته باشند باید قبلاً تقاضانامه خود را به وزارت کشور تسلیم و پس از اخذ پروانه لازم فیلم برداری نمایند.

تبصره ۱- چنانچه فیلم برداری در معابر و اماکن عمومی شهر ضرورت داشته باشد بایستی مراتب را به منظور حفظ انتظامات محلی به کلانتری بخش مربوطه اطلاع دهند تا در صورت لزوم مأمورینی طبق دستور قسمت مربوطه وزارت کشور جهت مراقبت و فراهم آوردن تسهیلات کار اعزام دارند.

تبصره ۲- بدیهی است فیلم برداری در مرکز طبق ماده اول می باشد و چنانچه در یکی از شهرستانها باشد و پروانه وزارت کشور در دست نداشته باشد متقاضی

می‌تواند پس از تحصیل پروانه از فرمانداری یا بخشداری محل اقدام نماید.^۱
 ماده ۲۳- تقاضاکنندگان فیلم‌برداری تجارتي باید تقاضانامه خود را به ضمیمه دو قطعه عکس با تصریح نام و نشانی و شماره شناسنامه (شماره گذرنامه و پروانه اقامت اتباع خارجه در صورتی که وارد یا مقیم کشور باشند) شغل و عنوان خود را و همچنین منظور از برداشتن فیلم و نقاطی که فیلم‌برداری خواهند نمود تسلیم وزارت کشور نمایند.

ماده ۴- صدور هر نوع فیلم اعم از تجارتي یا خبری و تبلیغاتی از کشور محتاج پروانه خروج مخصوص از کمیسیون نمایش وزارت کشور خواهد بود که به گمرک مرزی ارایه شود.

فصل دوم

فیلم‌برداری غیرتجارتي (عکس‌برداری - نقاشی - طراحی)

ماده ۵- عکس‌برداری و نقاشی و طراحی به طور کلی آزاد است و عکس‌برداری و نقاشی و طراحی از داخل کارخانجات و مؤسسات دولتی بدون دریافت پروانه از وزارت کشور ممنوع می‌باشد. برای عکس‌برداری از داخل ابنیه و آثار تاریخی و مشاهد متبرکه موافقت قبلی وزارت فرهنگ (اداره کل باستان‌شناسی) در تهران و ادارات فرهنگ در شهرستان‌ها لازم است.

فصل سوم

ممنوعات

ماده ۶- فیلم‌برداری و عکس‌برداری و نقاشی و طراحی از قلاع و استحکامات و مؤسسات ارتش و نوارهای مرزی و متعلقات آن مطلقاً ممنوع است به استثنای کرانه‌های تفریحی شمال (رامسر، بابلسر، چالوس، نوشهر، بندرپهلوی).
 تبصره ۳- اشخاصی که دارای گذرنامه سیاسی هستند (مأمورین سیاسی دول خارجه) در صورت معامله متقابل به استثنای موضوعات مذکوره مواد ۴ و ۵ از

۱. در اصل: نمایند.

۲. در اصل: ۲-؛ بقیه موارد اصلاح شده است.

۳. در اصل: خواهد.

مقررات این آیین‌نامه معاف خواهند بود.

تبصره ۴- متخلفین از مقررات این آیین‌نامه طبق ماده (۲۷۶) قانون مجازات عمومی مورد تعقیب قرار خواهند گرفت.

نماینده وزارت امور خارجه نماینده وزارت فرهنگ نماینده وزارت دفاع ملی
[امضا: عبدالامیر علم] [امضا: ناخوانا] [امضا: ناخوانا]

نماینده اداره کل تبلیغات نماینده وزارت کشور نماینده شهربانی کل کشور
[امضا: ایرج فیروز] [امضا: مرادی]

رئیس اداره سیاسی وزارت کشور
[امضا: زنگنه]

سند شماره ۱۰۹

رونوشت تصویب‌نامه هیأت وزیران راجع به پرداخت پاداش به ارکستر
عزت روح بخش جهت شرکت در جشن عروسی محمدرضا پهلوی

[شیر و خورشید]

وزارت دارایی

[شماره: ۹۴۲۸]

[تاریخ: ۳۳/۳/۱۵]

اداره رسیدگی و تمرکز حساب‌ها

رونوشت تصویب‌نامه شماره ۴۴۴۸۸ مورخ ۱۳۳۳/۲/۲۵ که اصل آن به شماره

۵۱۰۹ وزارتی ثبت شده است.

وزارت دارایی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۳۳/۲/۲۲ تصویب نمودند که مبلغ هفده هزار و پانصد ریال (۱۷۵۰۰ ریال) بابت دستمزد هیأت ارکستر بانو روح بخش که در جشن فرخنده عروسی اعلیٰ حضرت همایون شاهنشاهی شرکت کرده بودند از محل اعتبار سال ۳۳ دولت به رسم پاداش پرداخت شود. تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است.

از طرف نخست وزیر

رونوشت برابر اصل است و دستور اجرای آن در تاریخ ۳۳/۲/۳۰ به امضای جناب آقای دکتر امینی وزیر دارایی رسیده است. برای اطلاع فرستاده می شود.

از طرف رئیس اداره کل مراسلات و بایگانی

تات

رونوشت برای اطلاع قسمت ممیزی حساب های دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

از طرف اداره رسیدگی و تمرکز کل حساب ها

حسن ظهیری

[امضا]

سند شماره ۱۱۰

اعتراض صاحبان سینماهای تهران به تشکیل کمیسیونی در شهرداری تهران بدون حضور صاحبان سینماها و استودیوهای فیلم برداری و درخواست تشکیل کمیسیونی صالح با حضور دکتر سجادی، علی وکیلی و ابراهیم خواجه نوری

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شماره: ۱۸۰۲۴

تاریخ: ۱۳۳۳/۳/۱۹

ضمیمه: دارد

ریاست دفتر کل نخست وزیر

تلگراف شهری شماره ۶۱۴۱۲ به امضای مدیران سینماها که عنوان جناب آقای نخست وزیراست و اشتبهاً از طرف مأمور توزیع تلگراف به وزارت کشور تحویل گردیده است به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

رئیس اداره کل دفتر وزارت کشور

[امضا: پرویز جهان‌بینی]

[حاشیه بالا، اول]: سابقه. ۳/۲۰

[حاشیه بالا، دوم]: پیوست شد. ۳/۲۲

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۳/۲۰

شماره: ۵۶۶۸

سند شماره ۱۱۰/۱

[شیر و خورشید]
وزارت پست و تلگراف و تلفن
تلگراف

شماره کتاب: ۲۷

از: تهران، به: تهران، شماره قبض: ۶۱۴۱۲، تعداد کلمه: ۳۲۱، تاریخ اصل: ۱۸،
تاریخ وصول: ۳/۱۸

جناب آقای نخست وزیر و وزیر محترم کشور. رونوشت مجلس سنا. رونوشت
مجلس شورای ملی

به طوری که استحضار دارند شهرداری تهران بدون در نظر گرفتن اصول و بدون
اطلاع صاحبان سینماهای تهران و صاحبان استودیوهای فیلم برداری دفعتهاً
تصمیمی اتخاذ نموده و برخلاف تمام موازین قانون و کلیه مقررات از ۵ روز قبل از
ابلاغ آن شروع به اجرا کرده است که نتیجتاً فیما بین طبقات متوسط که سینماها
وسیله تفریح آنها می باشد ایجاد تشنج نموده بعداً که بعد از ظهر دوشنبه هفدهم،
دستور جناب آقای نخست وزیر مبنی بر لغو تصمیمات شهرداری ابلاغ گردید در
صبح سه شنبه شهرداری کمیسیونی بدون اطلاع صاحبان سینماها و استودیوها
تشکیل داد و با این که کلیه مدیران سینماها و استودیوهای فیلم برداری حاضر در
شهرداری کتباً از شهرداری تقاضا نمودند که نماینده سینماها و استودیوها در
کمیسیون مربوطه حضور به هم رساند شهرداری با رویه خاص خود موضوع را مورد
توجه قرار نداده و هنوز هم از رویه سابق خود دست برنداشته و به ایجاد تشنج در
بین مردم ادامه می دهد. لذا تمنا دارد امر و دستور فرمایند که فعلاً وضع سابق - که

جناب آقای نخست وزیر نیز به ادامه آن دستور فرموده‌اند - ادامه داشته باشد تا کمیسیون بی‌نظر و صالحی با حضور چندتن از نمایندگان مجلسین از قبیل جنابان آقایان دکتر سجادی، علی وکیلی [و] ابراهیم خواجه‌نوری که وارد به این قبیل امور هستند و نمایندگان واقعی سینماها و استودیوها که کتباً و رسماً معرفی خواهند گردید تشکیل و به ادامه این رویه غیرمنطقی و مغرضانه خاتمه داده شود.

سینما دیانا، سینما متروپل، سینما هما، سینما تهران، سینما برلیان، سینما خورشید، سینما گیتی، سینما کریستال، سینما مایاک، سینما ری، سینما مترا، سینما گل‌سرخ، سینما شهاب، سینما امیریه، استودیو ایران فیلم، استودیو پارس فیلم، استودیو عقاب، استودیو دیانا فیلم، استودیو سانترال، استودیو آذر، استودیو عصر طلایی، استودیو ری فیلم، استودیو شهرزاد، استودیو ایران نوفیلم، استودیو گل‌سرخ.

[حاشیه بالا:] شهرداری تهران، بایگانی. ۳۳/۳/۱۹.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۳/۱۹

شماره: ۵۵۵۳

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۲

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۳

سند شماره ۱۱۰/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره عمومی: ۵۶۶۸

[تاریخ: ۳۳/۳/۲۴]

تاریخ پیش نویس: ۳۳/۳/۲۲

اداره کل دفتر وزارت کشور

عطف به نامه شماره ۱۸۰۲۴ [مورخ ۳۳/۳/۱۹] اشعار می دارد: نسخه‌ای از تلگراف مورد اشاره در نامه مذکور قبلاً به نخست وزیری رسیده و چنانچه در عنوان تلگراف مورد بحث نیز ملاحظه می شود رونوشت آن مانند سایر مقامات جهت اقدام به آن وزارتخانه فرستاده شده و عمل مأمور توزیع نیز اشتباه نبوده و لذا با توجه به مراتب مذکور عین تلگراف فوق‌الذکر اعاده می شود.

رئیس کل دفتر نخست وزیر

سرتیپ دادور

[امضای پیش نویس: ناخوانا]

سند شماره ۱۱۱

درخواست مهندس گلسرخی مبنی بر معافیت فیلم «نقل علی» از عوارض شهرداری، به انضمام موافقت شهرداری تهران با افزایش ۲ ریال به قیمت بلیت‌های فیلم مذکور به نفع صاحب فیلم

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[شماره: ۹۲۹۷]

[تاریخ: ۳۳/۵/۱۳]

مستقیم

شهرداری تهران

نامه مورخ ۱۵ مرداد ماه جاری سرگرد مهندس گلسرخی که رونوشت [آن] به پیوست ایفاد می‌شود به استحضار جناب آقای [نخست] وزیر رسید فرمودند: شهرداری تهران با در نظر گرفتن منظور اصلی نمایش فیلم مزبور هر مساعدتی که ممکن است در تعدیل عوارض به عمل آورد و چنانچه مجوزی هم بخواهد گزارش دهند تا دستور مقتضی صادر شود.

رئیس دفتر

[امضای پیش‌نویس: ناخوانا] ۳۳/۵/۱۲

[مهر: بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۲

سند شماره ۱۱۱/۱

[شیر و خورشید]

وزارت دفاع ملی

[تاریخ: ۴/۱۵]

مقام منیع جناب آقای نخست وزیر

محترماً معروض می‌دارد: فیلم تمام رنگی دو سال خدمت زیر پرچم (نقل علی) که از نظر مبارک گذشت با صرف هزینه ای [بالغ بر ۸۰۰۰۰۰ ریال تهیه و آماده نمایش می‌باشد و به طوری که ملاحظه فرمودند اصولاً منظور از تهیه آن تبلیغ مثبت به نفع ارتش و تحریک احساسات شاه دوستی و وطن پرستی مردم است ولی از آنجایی که با پرداخت ۴۰٪ عوارض شهرداری سرمایه مصرف شده جهت فیلم تأمین و برگشت نخواهد شد استدعا دارد اوامر عالی در مورد معافیت عوارض شهرداری صادر گردد. در خاتمه اینجانب متعهد می‌گردد که ۵٪ از محل عواید فیلم را به بازماندگان شهدای قیام ۲۸ مرداد پرداخت نمایم.

سرگرد مهندس گل سرخی

[امضا]

[حاشیه راست:] به ابلاغ آقای مهندس اردشیر زاهدی جواب تهیه شده است.

[امضا: ناخوانا] ۳۳/۵/۱۲

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۵/۱۳

شماره: ۹۲۹۷

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۱

سند شماره ۱۱۱/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ پیش نویس: ۳۳/۶/۲

تاریخ پاکنویس: ۶/۴

شماره عمومی: ۱۲۲۲۴

پاکنویس کننده: عباسی

[تاریخ: ۳۳/۶/۹]

سرکار سرگرد مهندس گلسرخی

پاسخ نامه مورخ ۳۳/۴/۱۵ راجع به تعدیل عوارض فیلم (نقل علی) اینک
رونوشت نامه جوابیه شماره ۱۲۳۳۷/۱۲۶۶۵ [مورخ] ۳۳/۵/۳۱ شهرداری تهران
برای اطلاع به پیوست ارسال می گردد.

رئیس کل دفتر نخست وزیر

سرتیپ دادور

[امضای پیش نویس: ناخوانا] ۶/۲

سند شماره ۱۱۱/۳

[آرم]

شهرداری تهران

تاریخ: ۱۳۳۳/۵/۳۱

شماره: ۱۲۶۶۵/۱۲۳۳۷

ریاست دفتر کل نخست وزیری

پاسخ مرقومه شماره ۹۲۹۷ مورخ ۳۳/۵/۲۸ متضمن رونوشت نامه سرگرد مهندس

گلسرخی راجع به تعدیل عوارض فیلم نقل علی به استحضار می‌رساند: هرچند به شهادت سوابق موجوده هرگونه استثنایی در مورد عوارض فیلم‌های فارسی موجب شده است که استودیوهای دیگر نیز با گنجاندن موضوعات و مطالب مشابهی در فیلم‌های خود عین آن استثنا را نسبت به فیلم مربوطه خواستار شده و در این باب تا اخذ نتیجه پافشاری و تشبث و توسل نمایند مع ذلک در مورد فیلم نقل علی با آن که با استفاده از وسایل فیلم‌برداری ارتش تهیه و هزینه آن از فیلم‌های معمول کمتر بوده است مع ذلک از لحاظ موضوع خاص و به منظور مساعدت و کمک به تهیه کننده فیلم مزبور با تصویب وزارت کشور قائم مقام انجمن شهر موافقت شده است در مدتی که فیلم نامبرده در سینماهای تهران در معرض نمایش قرار می‌گیرد بر نرخ بلیت‌های آن (۲) ریال به نفع صاحب فیلم اضافه شود و بدین ترتیب منظور متقاضی تا حدودی که موجب سرایت آن به سایر تهیه‌کنندگان فیلم و زیان و ضرر شهرداری نشود تأمین شده است.

از طرف شهردار تهران

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه بالا]: سابقه. [امضا: ناخوانا] ۶/۱

[حاشیه پایین]: سابقه ضمیمه شد. ۶/۲

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۶/۱

شماره: ۱۲۲۲۴

سند شماره ۱۱۲

درخواست اکبری از طرف دانشجویان و دانش آموزان تهران مبنی بر
کاهش بهای بلیت سینماهای تهران

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره عمومی: ۱۱۱۵۷

پاکنویس کننده: رهبری

[تاریخ: ۳۳/۵/۳۱]

تاریخ پیش نویس: ۳۳/۵/۲۶

جناب آقای شهردار تهران

رونوشت شکواییه مورخ ۳۳/۵/۲۴ آقای اکبری از طرف دانشجویان و دانش آموزان
راجع به گرانی قیمت بلیت سینماهای تهران برای رسیدگی و اقدام مقتضی به
پیوست ارسال می گردد.

نخست وزیر

[امضای پیش نویس: ناخوانا]

سند شماره ۱۱۲/۱

جناب آقای سرابندی معاون نخست وزیر محبوب ایران

محترماً با نهایت احترام به عرض عالی می رسد: این جان نثاران دانشجویان و
دانش آموزان تهران از حضور عالی استدعای عاجزانه را داریم توجه فرمایند در این
موقع که با همت شاهنشاه محبوب و پشتکار جناب نخست وزیر محبوب طبق

خواسته ملت رشید ایران مشکل نفت حل شده است و توجه دولت به ارزانی و آوردن قیمت احتیاجات اهالی تهران را به پایین و گرانی روز افزون را جلوگیری فرمایند استدعا می‌داریم توجهی هم به قیمت بلیت سینماهای تهران شود که خیلی گران است و یگانه تفریح اهالی تهران و دانشجویان و دانش‌آموزان بوده. از یک سال پیش تا به امروز بلیت درجه یک سینما از دوازده ریال به بیست ریال ترقی نموده و تصدیق خواهید نمود بهترین فیلم از خارج برای صاحب سینما ده هزار تومان تمام می‌شود و مدت بیست سال آن را در سینماهای ایران نمایش می‌دهند و برای یک نفر محصل که خرج خود را بایستی از اولیای خود بگیرد خیلی سخت و مشکل است بتواند بلیت بخرد و همین گرانی قیمت بلیت سینما یکی از بزرگترین تبلیغات علیه دولت شده است. نظر به اینکه صدی شصت اهالی تهران تفریحشان سینما بوده با مراتب عرایض بالا از حضور حضرت عالی استدعا می‌داریم توجهی به حال محصلین و اولیای این فداییان نموده امر و مقرر فرمایید شهرداری تهران تجدیدنظر در قیمت‌های بلیت سینماهای تهران نموده و قیمت آن را تقلیل داده هم ارزان شده بیشتر مردم سینما رفته و هم شهرداری بیشتر عوارض گرفته و هم برای دولت بهتر است.

با تقدیم احترامات فائمه

از طرف کلیه دانشجویان و دانش‌آموزان تهران

اکبری

[امضا]

[حاشیه بالا]: آقای پایدار، به جناب آقای شهردار تهران نوشته شود. [امضا: ناخوانا]

۳۳/۵/۲۵

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۵/۳۱

شماره: ۱۱۱۵۷

سند شماره ۱۱۳

درخواست عده‌ای از اهالی مهاباد از نخست وزیر مبنی بر جبران خسارات وارده به سینمای آن شهر در اثر آتش سوزی

[شیر و خورشید]

وزارت پست و تلگراف و تلفن

تلگراف

شماره کتاب: ۷۷۲

از: مهاباد، به: تهران، شماره قبض: ۴۰۷، تعداد کلمه: ۲۲۴، تاریخ اصل: ۱۳، تاریخ

وصول: ۳۳/۶/۱۴

تیمسار سپهبد زاهدی نخست وزیر محبوب ملی رونوشت وزارت دفاع ملی. رونوشت ستاد ارتش.

چند نفر از درجه داران مهاباد به منظور سرگرمی و رفاه حال اهالی و جلوگیری از رفتن جوانان شهر مهاباد به اماکن فساد و مضره با صرف کلیه زندگانی خود و عائله مربوط مبادرت به تأسیس یک دستگاه سینما در مهاباد نموده بودند که این مؤسسه از نظر روحی برای اهالی بسیار مفید و از دخول جوانان ساده لوح این شهرستان به احزاب و وطن فروش جلوگیری می نمود. بدبختانه شب ۳۳/۶/۹ این مؤسسه دچار حریق، ضمن این که کلیه هستی یک عده درجه داران فداکار از بین رفته یگانه محل سرگرمی و تفریحی اهالی نیز تعطیل شده است.

امضاکنندگان زیر به نمایندگی از طرف قاطبه اهالی شهرستان مهاباد استدعا می نمایند مؤسسات خیریه و هیأت محترم دولت نسبت به تأمین خسارت وارده به این عده و به راه انداختن مجدد سینمای مهاباد توجه سریع و فوری مبذول فرمایند که خدمتگزاران واقع این مملکت از هستی ساقط نشوند. مناف کریمی، قادر مفتی، رشید شافعی، سید محمد رئوفی، محمد معتمدی، خلیل محمد جانی، قاسم گنج،

علی محمد حجازی، صدیقی، وهاب بلوری، مجید شافعی، قادر کریمی، سید محمد طه زاده، هاشم ویس، مجید قریشی، محمد حسین افشاری، حسین حبیبی، نادری، تاج فر، کریم کریمی، ناهیدی، جدیدی، کریمی پور، عاقبت جو.
[مهر:] اداره تلگراف تهران

[حاشیه پایین:] وزارت کشور بایگانی. [امضا: ناخوانا] ۶/۱۵

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۸۱

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۸۲

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۶/۱۵

شماره: ۱۳۰۰۵

سند شماره ۱۱۴

درخواست مدیر سینما بوعلی همدان مبنی بر صدور دستور برای بازگشایی سینمای مذکور

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ:] ۳۳/۹/۲

شماره عمومی: ۲۰۳۷۶

فرمانداری همدان

رونوشت نامه مورخ ۳۳/۸/۳۰ آقای منصور باقری مدیر سینما بوعلی تلوا ارسال

می‌گردد. متقاضی است با توجه به مندرجات آن چگونگی جریان امر را گزارش دهند.

رئیس کل دفتر نخست وزیر
سرتیپ دادور

[امضای پیش‌نویس: ناخوانا]

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۲

سند شماره ۱۱۴/۱

[تاریخ:] ۳۳/۸/۳۱

تیمسار معظم سپهبد زاهدی نخست وزیر محبوب با کمال احترام به عرض مبارک می‌رساند: در موقع تشریف‌فرمایی آن جناب به همدان و شرکت در جشن هزاره فیلسوف ایرانی بوعلی سینا از طرف عده‌ای شکایتی به حضور آن جناب در خصوص بسته شدن تئاتر بوعلی تقدیم شد و جنابعالی ذیلاً دستور رسیدگی صادر فرمودید. متأسفانه فرمانداری همدان معلوم نیست روی چه نظری از فعالیت تئاتر جلوگیری به عمل آوردند. ناچاراً طبق دستخط مبارک در ذیل عریضه چاکر که امر و مقرر فرمودند تئاتر به سینما تبدیل گردد برای اطاعت از امریه آن جناب با صرف مبالغ هنگفتی و زحمات طاقت‌فرسا در این فصل سرما که راستی به کلی از هستی ساقط شدم به وضع آبرومندی تئاتر را تبدیل به سینما نمودیم. متأسفانه باز فرمانداری جلوگیری نمودند و اظهار داشتند بایستی جناب آقای نخست وزیر کتباً دستور فرمایند که فعالیت سینما اشکالی

ندارد و جلوگیری نشود. اینک جان نثار به حضور آن یگانه ملجاء و پناه طبقات ضعیف و شاه‌دوست ملت ایران پناه آورده استدعا دارد به فرمانداری همدان دستور عاجل صادر فرمایند تا از فعالیت سینما در همدان جلوگیری ننمایند. ناگفته نماند که اینجانب در دوره سیاه حکومت سابق مشقات بسیار دیده و هزاران خون دل خوردیم و مشقات زیادی متحمل شدیم تا این که عصر مشعشع حکومت ملی آن نخست وزیر محبوب را دیدیم. حال چنین فردی در این سرمای زمستان با از دست دادن کلیه هستی خود به امید بذل مرحمت و بنده نوازی و ملت دوستی آن پیشوای خود می‌باشد. در صورت لزوم برای صدق عرایض و علت مزاحمت فرمانداری یک نفر بازرس به محل اعزام تا حقیقت امر مکشوف گردد.

به انتظار دستور مساعد

جان نثار منصور باقری

مدیر سینما بوعلی

[امضا]

[حاشیه پایین:] آقای...^۱ از فرمانداری همدان چگونگی استعلام شود که مطلب جامعاً به عرض برسد.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۹/۱

شماره: ۲۰۳۷۶

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۱

سند شماره ۱۱۴/۲

[شیر و خورشید]
وزارت کشور
فرمانداری همدان

[شماره: ۷۱۷۴]

[تاریخ: ۳۳/۹/۱۳]

جناب آقای معقول سرپرست بازرسی کل نخست وزیر
عطف به نامه شماره ۱۲۲۲۹ مورخ ۳۳/۹/۳ موضوع شکایت آقای منصور باقری
مدیر تئاتر بوعلی به استحضار می‌رساند: تئاتر مزبور بنا به شکایت جمعی از
روحانیون همدان در جشن هزاره حکیم بوعلی سینا برحسب امر جناب آقای
نخست وزیر بسته شده و مقرر فرموده‌اند محل متناسب دیگری برای این کار در نظر
گرفته شود و بعداً نیز که همین آقایان عریضه‌ای به حضور معظم‌له تقدیم داشته‌اند
از طرف دفتر نخست وزیری به فرمانداری ارجاع و تیمسار سرتیپ دادور ضمن
اشاره و تذکر مراتب بالا در هامش نامه تأکید فرموده‌اند: «حال نیز هرگونه تسهیلی که
مغایر با دستور سابق نباشد درباره مشارالیه معمول دارند.» و توضیحاً اشعار می‌دارد
تئاتر بوعلی جنب مدرسه زنگنه که محل تحصیل طلاب علوم دینی می‌باشد واقع
گردیده و آقای بنی صدر متولی مدرسه و یکی دو نفر از آقایان دیگر با بودن تئاتر در
مجاورت مدرسه جداً مخالفت ورزیده و حال نیز در این نظر باقی هستند و متأسفانه
در همدان محل دیگری که متناسب برای انتقال سینما به آنجا باشد وجود ندارد و
آقایان همراه و باقری صاحبان تئاتر که تئاتر را به سینما تبدیل و در فصل تابستان در
محوطه روبازی به کار خود مشغول بودند و اکنون به اقتضای فصل و پیدا نشدن
محل و اشکالات فوق از کار بازمانده‌اند مرتباً مراجعه و شکایت می‌نمایند.

فرماندار همدان

پزشک پور^۱

رونوشت در پاسخ نامه شماره ۲۰۳۷۶ [مورخ] ۳۳/۹/۲ تیمسار سرتیپ داور رئیس کل دفتر نخست وزیر ایفاد می شود.

فرماندار همدان

پزشکپور

[امضا]

[حاشیه پایین:] سابقه ضمیمه شود. این موضوع ابتدا در همدان که جناب آقای نخست وزیر تشریف داشتند به وسیله حضرت آیت الله بنی صدر مراجعه و به همین شرح که اشاره کرده اند دستور صادر، سپس هم که مراجعه مجدد شد تأکیداً نوشته شد که با توجه به این که مغایر با دستور سابق نباشد تسهیلات لازم فراهم کنند. حال چه میزانی معلوم نیست. اصل نامه برای بازرسی است و رونوشت برای استحضار فرستاده شد. [امضا: ناخوانا]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۹/۱۶

شماره: ۲۱۵۳۹

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۳

سند شماره ۱۱۴/۳

تیمسار سپهبد زاهدی

نخست وزیر محبوب ایران

محترماً به عرض مبارک می رساند: اینجانب منصور باقریان مدیر سینما تئاتر بوعلی در همدان در موقع تشریف فرمایی آن جناب [که] برای افتتاح جشن هزاره فیلسوف ایرانی بوعلی سینا به همدان تشریف فرما شدید مطابق احکام موجوده جان نثار یکی از فداییان شاه و مملکت و آن جناب بوده و در زمان حکومت سیاه مصدق

مشقات زیادی متحمل شده و تا آنجایی که توانسته‌ام با توده‌ای‌های خائن مبارزه نموده و می‌نمایم.

چون در موقع تشریف‌فرمایی آن جناب با بودجه ناقابل خود طاق نصرتی بستم که از این راه هم مورد تفقد آن جناب قرار گرفته عده‌ای که نمی‌توانستند خدمتگزاری چاکر را ببینند به این بهانه عریضه‌ای به حضور آن بزرگوار تقدیم داشته که تئاتر بوعلی چون جنب مدرسه زنگنه واقع شده مزاحمتی تولید نموده و تیمسار معظم مقرر فرمودند که در این خصوص رسیدگی لازم به عمل آید. ولی متأسفانه در ضمن رسیدگی از طرف فرمانداری دستور بستن تئاتر مزبور داده شد و اینجانب عریضه‌ای به حضور مبارک تقدیم داشته و پس از کسب اجازه آن جناب که دستور داده شد چنانچه (هرگونه تسهیلی که مغایر با دستور سابق نباشد درباره مشارالیه معمول دارند.) و فدوی با صرف مخارج کمرشکنی که کلیه هستی خود را با فروش اموال منقول و غیرمنقول برای مخارج تبدیل تئاتر به سینما صرف نموده و حالیه که از هستی به کلی ساقط شده‌ام مجدداً فرمانداری همدان مانع از کسب و باز نمودن سینما می‌باشد و اظهار می‌دارد که بایستی شخصاً جناب آقای نخست وزیر در این خصوص دستور صادر فرمایند.

در صورتی که سینما بر طبق قانون هیچ‌گونه مانعی و مزاحمتی برای اشخاص نخواهد داشت و چنانچه از طرف معظم‌له دستور بازکردن سینمای مزبور داده نشود بیش از بیست خانوار که از درآمد مختصر سینمای مزبور امرار معاش می‌نمایند از بین خواهند رفت. منتظر بذل توجه و دستور آن جناب می‌باشد.

با تقدیم احترامات

جان نثار مدیر سینمای بوعلی

منصور باقریان

[امضا]

[حاشیه پایین، اول]: سابقه دارد. ۹/۲۹

[حاشیه پایین، دوم]: سابقه ضمیمه شد. ۳۳/۱۰/۱

[حاشیه پایین، سوم]: نامه مزبور امروز از وزارت امور خارجه رسید.
 [حاشیه پایین، چهارم]: از فرماندار همدان اولاً جواب نامه ۲۰۳۷۶ خواسته شود.
 ثانیاً بگویند در موقع اقامت [در] همدان دستوری فرمودند که طبق آن باید عمل
 شود. ثالثاً بگویند با تلفن هم به آقای فرماندار (پزشک پور) گفته شد که موضوع
 سینما و تئاتر مقابل محل تحصیل طلاب دینی را امر فرمودند تعطیل شود ولی در
 محل دیگر مانعی ندارد. [امضا: ناخوانا]

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۳/۹/۲۹

شماره: ۲۲۳۷۴

[مهر]: بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۴

سند شماره ۱۱۵

مکاتبات در خصوص انتصاب عده‌ای از اشخاص به عضویت شورای
 ترویج موسیقی ملی، به انضمام متن اساسنامه شورای مذکور

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

پیوست: دارد

به تاریخ: ۱۳۳۳/۱۰/۳۰

شماره: ۲۴۳۸۷

وزارت کشور

با ارسال رونوشت نامه شماره ۸۶۳۵/۴۸۴ [مورخ] ۳۳/۱۰/۸ اداره کل انتشارات و

تبلیغات و طرح اساسنامه ضمیمه مربوط به تشکیل شورایی به نام شورای ترویج موسیقی ملی اشعار می‌دارد: اصولاً تأسیس چنین شورایی برای نظارت در امور موسیقی رادیو تهران به منظور بالا بردن سطح علمی و هنری موسیقی ایرانی و جلوگیری از انحراف و انحطاط آن مورد تأیید است. لیکن چون مواد اساسنامه پیشنهادی جامع و کامل به نظر نمی‌رسد لذا مقتضی است دستور فرمایید کمیسیونی با مشارکت نمایندگان آن وزارت و وزارت فرهنگ و اداره کل هنرهای زیبا و انجمن موسیقی ملی و اداره کل انتشارات و تبلیغات در وزارت کشور تشکیل و موضوع را مورد بررسی و مطالعه دقیق قراردادده اساسنامه جامعی که از هر جهت تأمین منظور نماید تهیه و پیشنهاد کنند تا اقدام لازم به عمل آید. مراتب به مقامات مذکور نیز ابلاغ گردید.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا:] سابقه. ۳۳/۱۱/۹

[حاشیه پایین، اول:] سابقه ندارد. ۱۱/۱۰

[حاشیه پایین، دوم:] امور اجتماعی. [امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین، سوم:] به عرض ریاست وزرا برسد. ۱۱/۱۱

[مهر، بالا:] ثبت کل وزارت کشور

شماره: ۸۵۱۵۰

تاریخ: ۳۳/۱۱/۶

[مهر:] وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۷۵۸۸/ی

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۱/۹

[مهر:] اندیکس شد

سند شماره ۱۱۵/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

رونوشت نامه شماره ۸۶۳۵/۴۸۴ [مورخ] ۱۳۳۳/۱۰/۸ اداره کل انتشارات و تبلیغات

به عرض تیمسار سپهبد زاهدی نخست وزیر معظم می‌رساند
 به عرض عالی می‌رساند: چون لازم بود موسیقی ایرانی رادیو تهران تحت نظر اساتید این فن اداره شده و استادان قدیمی که اکنون از کار کناره‌گیری کرده‌اند نوازندگان و خوانندگان رادیو را تحت نظر و تعالیم خود قرار بدهند تا موسیقی ایرانی در طریق علمی پیشرفت کرده و از انحراف آن جلوگیری بشود بنابراین از دوازده نفر استادان قدیمی و موسیقی از قبیل آقایان مشیر همایون و موسی معروفی و ابوالحسن صبا و امثال ایشان دعوت به عمل آمد و پس از چند جلسه تبادل نظر موافقت شد که به طور کلی موسیقی ایرانی تحت نظریک شورا به نام شورای ترویج موسیقی ملی گذاشته شود و برای این منظور طرح تصویب‌نامه‌ای تهیه گردیده است که به پیوست تقدیم می‌گردد و استدعا دارد امر و مقرر فرمایید در هیأت محترم دولت مورد مشورت و تصویب قرار گیرد. امضای مدیر کل انتشارات و تبلیغات

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

[مهر: نخست وزیری، دفتر امور وزارتخانه‌ها]

سند شماره ۱۱۵/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

رونوشت طرح پیشنهادی... بنا به پیشنهاد شماره... وزارت کشور. هیأت وزیران در جلسه مورخ... اساسنامه شورای ترویج موسیقی ملی را به این شکل تصویب کردند:

(اساسنامه شورای ترویج موسیقی ملی)

ماده اول - به منظور بالا بردن سطح علمی و هنری موسیقی ایرانی رادیو هیأتی به نام «شورای ترویج موسیقی ملی» برای مدت دو سال مرکب از هفت تن استادان و آهنگ سازان درجه اول بنابه ابلاغ اداره کل انتشارات و تبلیغات تشکیل می شود که با اختیار تام مستقلاً برای بهبود وضع موسیقی ملی رادیو اقدامات لازم به عمل آورند.

ماده دوم - شورای ترویج موسیقی ملی نوازندگان و خوانندگانی را که شایسته بدانند (اعم از اشخاص فعلی یا دیگران) برای شرکت در برنامه های موسیقی رادیو کتباً دعوت خواهد نمود.

تبصره - کسانی می توانند در برنامه های موسیقی ملی رادیو شرکت نمایند که صلاحیت آنها به تصویب شورا رسیده باشد.

ماده سوم - شورای مزبور جلساتی منعقد کرده و در کلیه امور مربوط به موسیقی رادیو مشورت نموده تصمیمات لازم را خواهد گرفت. دستوره های شورا برای کلیه اجراکنندگان برنامه های موسیقی ملی رادیو حتمی الاجرا است.

ماده چهارم - برنامه های موسیقی رادیو اعم از نوازندگی و نوار و صفحه بنا به احتیاجات رادیو که از طرف اداره مزبور پیشنهاد می شود در حدود وسایل و اعتبارات موجود به وسیله شورا تهیه و تنظیم خواهد شد.

ماده پنجم - متصدی نوارها و صفحات موسیقی ایرانی رادیو موظف است که طبق دستور شورا انجام وظیفه نماید.

ماده ششم - شورای ترویج موسیقی ملی، آیین‌نامه‌ای برای طرز تشکیل جلسات خود و درجه‌بندی نوازندگان و خوانندگان و تعیین طریقه و میزان پرداخت دستمزد اجراکنندگان برنامه‌های موسیقی و کسر جرایم غیبت و اعطای پاداش و برکنار کردن متخلفین به طور موقت یا دایم تنظیم و اداره کل تبلیغات آن را تأیید خواهد کرد. هزینه‌ها و دستمزدها در حدود اعتبارات مصوبه به طوری که در آیین‌نامه پیش‌بینی شده است قابل پرداخت خواهد بود.

[امضا: روح‌الله خالقی] [امضا: موسی معروفی] [امضا: علی‌اکبر شهنازی]
[امضا: حبیب‌الله شهردار]

رونوشت برابر اصل است. [مهر: نخست‌وزیری، دفتر امور وزارتخانه‌ها]

سند شماره ۱۱۵/۳

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره امور اجتماعی

شماره: ۲۶/۷۵۸۸

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۱/۱۴

وزارت فرهنگ - اداره کل هنرهای زیبا

وزارت جنگ - اداره انتشارات و تعاون ارتش

اداره کل انتشارات و تبلیغات

انجمن موسیقی ملی

چون بر حسب دستور مقام نخست‌وزیری در نظر است به منظور ترویج موسیقی ملی و نظارت در برنامه‌های موسیقی رادیوهای کشور برای بالا بردن سطح علمی و

هنری موسیقی ایرانی و جلوگیری از انحراف و انحطاط آن شورایی تشکیل گردد
برای مطالعه و بررسی اساسنامه شورای مزبور کمیسیونی در روز سه شنبه
۳۳/۱۱/۱۹ ساعت ۱۰ صبح در این وزارت تشکیل خواهد شد. خواهشمند است
نماینده بصیر و مطلعی معرفی فرمایند که در موعد مقرر در این وزارت حضور به هم
رساند.

رئیس اداره امور اجتماعی
[امضا: شمس الدین نبوی]

[از طرف] وزیر کشور
[امضا: محمد حسین جهانبانی]

سند شماره ۱۱۵/ع

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ
اداره کل هنرهای زیبا

تهران به تاریخ: ۱۳۳۳/۱۱/۱۸ شماره: ۷۴۴۹
وزارت کشور

عطف به نامه شماره ۷۵۸۸/ی ۸۵۱۵۰ [مورخ] ۳۳/۱۱/۱۴، جناب آقای امیر
جاهد به نمایندگی این اداره ساعت ۱۰ صبح روز سه شنبه ۱۹ بهمن در کمیسیون
نظارت در برنامه‌های موسیقی رادیوهای کشور شرکت خواهند فرمود.

رئیس اداره کل هنرهای زیبای کشور
مهرداد پهلبد
[امضا]

[مهر:] وزارت کشور، اداره امور اجتماعی
شماره: ۷۸۳۸/ی
تاریخ: ۱۳۳۳/۱۱/۱۹

سند شماره ۱۱۵/۵

[شیر و خورشید]

وزارت جنگ

اداره انتشارات و تعاون ارتش

دایره: رزمی

شماره: ۱۴۶۵۳/دز

درباره: اعزام یک نفر افسر متخصص موسیق

روز: ۳۳/۱۱/۱۸

وزارت کشور

بازگشت به ۸۵۱۵۰ [مورخ] ۳۳/۱۱/۱۴ بدین وسیله سروان موسیق ناصر
 اویارحسینی به منظور شرکت در کمیسیون مزبور معرفی می شود.

رئیس اداره انتشارات و تعاون ارتش

سرتیپ بهارمست

[امضا]

[حاشیه بالا، اول]: [اجتماعی]. ۳۳/۱۱/۱۹

[حاشیه بالا، دوم]: [سابقه]. ۳۳/۱۱/۲۰

[حاشیه پایین، اول]: [ضمیمه شد]. ۱۱/۲۳

[حاشیه پایین، دوم]: [به عرض برسد]. ۱۱/۲۳

[حاشیه پایین، سوم]: [ضبط شود]. [امضا: ناخوانا] ۱۱/۲۴

[مهر]: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۷۸۴۵/ی

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۱/۲۰

سند شماره ۱۱۵/۶

[شیر و خورشید]
وزارت کشور
اداره امور اجتماعی

صورتجلسه

برحسب دعوت قبلی به موجب امریه شماره ۲۴۳۸۷ مورخ ۳۰/۱۰/۳۳ جناب آقای نخست وزیر کمیسیونی با حضور امضاکنندگان زیر در وزارت کشور تشکیل گردید. پس از مطالعه سوابق امر و توضیحات مشروح تیمسار سرتیپ دادور رئیس کل دفتر نخست وزیری ابتدا طبق ماده ۱ طرح پیشنهادی اداره کل انتشارات و تبلیغات ۷ نفر به شرح زیر:

۱. آقای مشیرهمایون شهردار	با رأی ۹	۲. آقای خالقی	۸ =
۳. آقای صبا	۸ =	۴. آقای طاهرزاده	۶ =
۵. آقای شهنازی	۵ =	۶. آقای موسی معروفی	۵ =
۷. آقای جواد معروفی	۸ =		

با رأی مخفی به عضویت شورای عالی موسیقی انتخاب و در همین جلسه پیشنهاد اداره کل انتشارات و تبلیغات را به شرح ضمیمه اصلاح نمودند و قرار شد صورت اعضای هیأت منتخبه با طرح اصلاحی مزبور به صورت تصویبنامه به عرض جناب آقای نخست وزیر برسد تا هر طور مقرر فرمایند اجرا گردد.

۱. سرتیپ دادور رئیس کل دفتر نخست وزیر	۸. جواد معروفی
۲. مشیرهمایون شهردار	۹. سرتیپ اشرفی
۳. طاهرزاده	۱۰. سروان اویارحسینی
۴. ابوالحسن صبا	۱۱. امیر جاهد
۵. شهنازی	۱۲. آقای روحانی مدیرکل وزارت کشور
۶. خالقی	۱۳. شمس الدین نبوی
۷. نورعلی برومند	

سند شماره ۱۱۵/۷

[شیر و خورشید]
وزارت کشور
اداره امور اجتماعی

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۱/۲۷
شماره: ۸۰۰۹/ی

تیمسار سرتیپ دادور
رئیس دفتر کل نخست وزیری

عطف به نامه شماره..... مقام نخست وزیری راجع به شورای عالی ترویج موسیقی استحضار می دهد: کمیسیونهایی در تاریخ ۳۳/۱۱/۱۹ و ۳۳/۱۱/۲۵ با حضور نمایندگان وزارت فرهنگ، اداره هنرهای زیبا و انجمن موسیقی ملی و وزارت جنگ و اداره کل انتشارات و تبلیغات و عده ای از متخصصین فن تشکیل و پس از مطالعه پرونده و مذاکراتی که به عمل آمد هفت تن از آقایان اساتید فن به شرح زیر:

۱. آقای مشیر همایون شهردار	۲. آقای خالقی
۳. صبا	۴. طاهرزاده
۵. شهنازی	۶. موسی معروفی
۷. جواد معروفی	

برای عضویت شورای مزبور تعیین و طرح پیشنهادی اداره کل انتشارات و تبلیغات نیز مورد مطالعه واقع و اصلاحاتی از طرف کمیسیون به عمل آمد^۱ و اینک یک نسخه از طرح مزبور و رونوشت صورت جلسه های متشکله به ضمیمه تقدیم،

خواهشمند است مراتب را از لحاظ جناب آقای نخست وزیر گذرانده و اوامر معظمه را امر به^۱ ابلاغ فرمایند.

به جای وزیر کشور

[امضا: محمدحسین جهانبانی]

سند شماره ۱۱۵/۸

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره امور اجتماعی

رونوشت صورت جلسه مورخ ۳۳/۱۱/۱۱

برحسب دعوت قبلی، کمیسیون رسیدگی به طرح شورای ترویج موسیقی ملی با حضور امضاکنندگان زیر در ساعت ۱۰ صبح سه شنبه ۳۳/۱۱/۱۱ در دفتر آقای روحانی مدیرکل وزارت کشور تشکیل گردید. از طرف آقایان حاضر در کمیسیون در اطراف سوابق تنظیم طرح موجود توضیحاتی بیان گردید. با توجه به مطالبی که اظهار شد قرار بر این گردید که در کمیسیون مجددی که در این باره در دوشنبه ۳۳/۱۱/۲۵ ساعت ۱۰ صبح در وزارت کشور تشکیل خواهد شد از اشخاص ذیل:

۱. تیمسار سرتیب دادور	۲. تیمسار سرتیب اشرفی
۳. رکن الدین مختاری	۴. حبیب الله شهردار (مشیر همایون)
۵. آقای خالقی (رئیس انجمن موسیقی ملی)	۶. آقای ابوالحسن صبا
۷. آقای امیرجاهد (هنرهای زیبا)	۸. موسی معروفی

۹. سید حسین طاهرزاده

۱۰. آقای علی اکبر شهنازی

۱۱. آقای دکتر مهدی برکشلی

۱۲. محمد ایرانی مجرد

۱۳. آقای جواد معروفی

۱۴. سرکار سروان [اویار] حسینی

۱۵. آقای نورعلی برومند

که اهل فن و ذی نظر هستند دعوت به عمل آید که با مطالعه کامل اطراف و جوانب امر طرح جامعی تهیه و برای تصویب تقدیم هیأت وزیران گردد.
رئیس انجمن موسیقی ملی، روح الله خالقی
امیر جاهد، نماینده اداره هنرهای زیبا
نماینده اداره کل انتشارات و تبلیغات، جواد معروفی
نماینده اداره تعاون و انتشارات ارتش، سروان [اویار] ناصر حسینی
مدیرکل وزارت کشور، روحانی
رئیس اداره امور اجتماعی، شمس الدین نبوی

سند شماره ۱۱۵/۹

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

هفت نفر آقایانی که برای شورای عالی موسیقی با اکثریت آرا از طرف کمیسیون متشکله در وزارت کشور انتخاب گردیده‌اند:

۱ - جناب آقای مشیر همایون ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

۲ - خالقی = = ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸

۲ ۱	وزیری	۳ -
۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱		۴ - صبا
۵ ۴ ۳ ۲ ۱		۵ - جواد معروفی
۱		۶ - عبادی
۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱		۷ - طاهرزاده
۴ ۳ ۲ ۱		۸ - سرپاس مختاری
۲ ۱		۹ - خانم فاخره صبا
۵ ۴ ۳ ۲ ۱		۱۰ - شهنازی
۲ ۱		۱۱ - امیر جاهد
۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱		۱۲ - موسی معروفی
۳ ۲ ۱		۱۳ - دکتر مهدی برکشلی
۱		۱۴ - خادم میثاق
		۱۵ - حبیب الله شهردار
۲ ۱		۱۶ - نورعلی برومند

سند شماره ۱۱۵/۱۰

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

۸	رای	۱ - جناب آقای مشیر همایون
۸	"	۲ - خالقی
۸	"	۳ - صبا
۶	"	۳ - طاهرزاده
۵	"	۵ - شهنازی
۵	"	۶ - موسی معروفی
۵	"	۷ - جواد معروفی

سند شماره ۱۱۵/۱۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۲/۲۸

شماره: ۳۰۰۰۷

وزارت کشور

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۳۳/۱۲/۲۵ بنا به پیشنهاد شماره ۸۰۰۹/ی/۹۱۲۹۵ [مورخ] ۳۳/۱۱/۲۷ وزارت کشور، اساسنامه شورای ترویج موسیقی ملی را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده اول - به منظور بالا بردن سطح موسیقی ایرانی و نظارت در اجرای برنامه موسیقی رادیو هیأتی به نام (شورای عالی موسیقی) برای مدت دو سال مرکب از هفت تن از متخصصین فن با اختیار تام مستقلاً تشکیل می شود.

ماده دوم - شورای عالی موسیقی نوازندگان و خوانندگانی را که شایسته بدانند (اعم از اشخاص فعلی یا سایر هنرمندان) برای شرکت در برنامه های موسیقی رادیو کتباً به وسیله اداره کل انتشارات و تبلیغات دعوت خواهد نمود.

تبصره - کسانی می توانند در برنامه های موسیقی رادیو شرکت نمایند که صلاحیت آنها به تصویب شورا رسیده باشد.

ماده سوم - شورای مزبور در اداره کل انتشارات و تبلیغات جلساتی منعقد کرده و در کلیه امور مربوط به موسیقی رادیو مشورت نموده تصمیمات لازم را خواهد گرفت. دستورهای شورا برای کلیه اجراکنندگان برنامه های موسیقی رادیو به وسیله اداره کل انتشارات و تبلیغات حتمی الاجرا است.

ماده چهارم - برنامه‌های موسیقی رادیو اعم از نوازندگی و نوار و صفحه بنا به احتیاجات رادیو که از طرف اداره مربوط پیشنهاد می‌شود در حدود وسایل و اعتبارات موجود به وسیله شورا تهیه و تنظیم خواهد شد.

ماده پنجم - متصدی نوارها و صفحات موسیقی رادیو موظف است که طبق دستور شورا انجام وظیفه نماید.

ماده ششم - شورای عالی موسیقی آیین‌نامه‌ای برای طرز تشکیل جلسات خود و درجه بندی نوازندگان و خوانندگان و تعیین طریقه و میزان پرداخت دستمزد اجراکنندگان برنامه‌های موسیقی و کسر جرایم غیبت و اعطای پاداش و برکناری کردن متخلفین به طور موقت یا دایم تنظیم و اداره کل تبلیغات آن را اجرا خواهد کرد. هزینه و دستمزدها در حدود اعتبارات مصوبه طبق آیین‌نامه پیش‌بینی قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره - تا زمانی که آیین‌نامه موضوع ماده شش تنظیم نگردیده رأی اکثریت اعضای شورا ملاک عمل خواهد بود.

ماده هفتم - در صورت استعفا یا فوت یک یا چند تن از اعضای شورای عالی بقیه اعضای شورا جانشین آنان را به وسیله اداره کل انتشارات و تبلیغات به مقام نخست وزیری پیشنهاد خواهد کرد.
تصویب‌نامه در دفتر نخست وزیر است.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا، اول:] اجتماعی. ۱۲/۲۸

[حاشیه بالا، دوم:] سابقه. ۱/۸

[حاشیه پایین:] رونوشت برای اداره کل انتشارات و تبلیغات ارسال گردد و ضمناً اشعار می‌دارد احکام ۷ نفر آقایان موسی معروفی، حاج علی اکبر شهنازی، حسین طاهرزاده، روح‌الله خالقی، مشیر همایون شهردار، جواد معروفی، ابوالحسن صبا از

طرف نخست وزیری دیروز رونوشت آن به این وزارت رسیده است. [امضا: ناخوانا]

[مهر:] ثبت کل وزارت کشور

شماره: ۹۹۳۴۵

تاریخ: ۳۳/۱۲/۲۸

[مهر:] وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۸۷۱۴/ی

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۲/۲۹

[مهر، بالا:] اندیکس شد

سند شماره ۱۱۵/۱۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شماره: ۸۷۱۴/ی

اداره: امور اجتماعی

تیمسار سرتیپ دادور رئیس دفتر کل نخست وزیر

پیرو نامه شماره ۸۰۰۹/ی ۹۱۲۹۵ [مورخ] ۳۳/۱۱/۲۷ در مورد شورای عالی

ترویج موسیقی به استحضار می‌رساند که تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ]

۳۳/۱۲/۲۸ هیأت وزیران در مورد اساسنامه شورای ترویج موسیقی به وزارت

کشور ابلاغ، لیکن در مورد هفت تن اساتید فن که برای عضویت شورای مزبور

تعیین شده بودند نظریه جناب آقای نخست وزیر تا کنون ابلاغ نگردیده.

خواهشمند است مراتب را از نظر جناب آقای نخست وزیر گذرانده و اوامر معظم له

را در آن مورد ابلاغ فرمایند.

[امضا: شمس‌الدین نبوی]

[حاشیه پایین:] بایگانی شود. [امضا: ناخوانا] ۱/۱۶

سند شماره ۱۱۵/۱۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۴/۱/۱۴]

[شماره: ۱۴۳]

آقای ابوالحسن صبا

در اجرای تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ] ۳۳/۱۲/۲۸ هیأت وزیران برای مدت
دو سال به عضویت شورای عالی موسیقی ملی منصوب می شوید.

نخست وزیر

رونوشت به وزارت کشور ابلاغ می گردد.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا، چپ: بایگانی شود. ۳۴/۱/۱۷]

[مهر: ثبت کل وزارت کشور]

شماره: ۲۱۳۰

تاریخ: ۳۴/۱/۱۶

[مهر: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی]

شماره: ۲/۲۰۴

تاریخ: ۱۳۳۴/۱/۱۷

سند شماره ۱۱۵/۱۴

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۴/۱/۱۴]

[شماره: ۱۴۳]

آقای جواد معروفی

در اجرای تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ ۳۳/۱۲/۲۸] هیأت وزیران برای مدت دو سال به عضویت شورای عالی موسیقی ملی منصوب می شوید.
نخست وزیر

رونوشت به وزارت کشور ابلاغ می گردد.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا، چپ: بایگانی شود. ۳۴/۱/۱۷]

[مهر: ثبت کل وزارت کشور]

شماره: ۲۱۲۵

تاریخ: ۳۴/۱/۱۶

[مهر: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی]

شماره: ۲۰۵/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۱/۱۷

سند شماره ۱۱۵/۱۵

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۴/۱/۱۴]

[شماره: ۱۴۳]

آقای مشیر همایون شهردار

در اجرای تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ مورخ [۳۳/۱۲/۲۸] هیأت وزیران برای مدت دو سال به عضویت شورای عالی موسیقی ملی منصوب می شوید.

نخست وزیر

رونوشت به وزارت کشور ابلاغ می گردد.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا، چپ: بایگانی شود. ۳۴/۱/۱۷]

[مهر: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی]

شماره: ۲۰۶/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۱/۱۷

[مهر: ثبت کل وزارت کشور]

شماره: ۲۱۳۵

تاریخ: ۳۴/۱/۱۶

سند شماره ۱۱۵/۱۶

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۴/۱/۱۴]

[شماره: ۱۴۳]

آقای روح الله خالقی

در اجرای تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ ۳۳/۱۲/۲۸] هیأت وزیران برای مدت دو سال به عضویت شورای عالی موسیقی ملی منصوب می شوید.

نخست وزیر

رونوشت به وزارت کشور ابلاغ می گردد.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا، چپ: بایگانی شود. ۳۴/۱/۲۷]

[مهر: ثبت کل وزارت کشور]

شماره: ۲۱۲۰

تاریخ: ۳۴/۱/۱۶

[مهر: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی]

شماره: ۲۰۷/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۱/۱۷

سند شماره ۱۱۵/۱۷

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۱/۱۴

شماره: ۱۴۳

آقای حسین طاهرزاده

در اجرای تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ] ۳۳/۱۲/۲۸ هیأت وزیران برای مدت دو سال به عضویت شورای عالی موسیقی ملی منصوب می شوید. نخست وزیر

رونوشت به وزارت کشور ابلاغ می گردد.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا، چپ]: بایگانی شود. ۳۴/۱/۲۷

[مهر]: ثبت کل وزارت کشور

شماره: ۲۱۱۵

تاریخ: ۳۴/۱/۱۶

[مهر]: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۲۰۸/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۱/۱۷

[مهر]: اندیکس شد

سند شماره ۱۱۵/۱۸

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۴/۱/۱۴]

[شماره: ۱۴۳]

آقای حاج علی اکبر شهنازی

در اجرای تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ ۳۳/۱۲/۲۸] هیأت وزیران برای مدت دو سال به عضویت شورای عالی موسیقی ملی منصوب می شوید.

نخست وزیر

رونوشت به وزارت کشور ابلاغ می گردد.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا: بایگانی شود. ۳۴/۱/۱۷]

[مهر: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی]

شماره: ۲۰۹/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۱/۱۷

[مهر: اندیکس شد]

[مهر: ثبت کل وزارت کشور]

شماره: ۲۱۴۵

تاریخ: ۳۴/۱/۱۶

سند شماره ۱۱۵/۱۹

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۴/۱/۱۴]

[شماره: ۱۴۳]

آقای موسی معروفی

در اجرای تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ ۳۳/۱۲/۲۸] هیأت وزیران برای مدت دو سال به عضویت شورای عالی موسیقی ملی منصوب می شوید.

نخست وزیر

رونوشت به وزارت کشور ابلاغ می گردد.

از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا، چپ: در پرونده بایگانی شود. ۳۴/۱/۱۷]

[مهر: ثبت کل وزارت کشور]

شماره: ۲۱۴۰

تاریخ: ۳۴/۱/۱۶

[مهر: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی]

شماره: ۲۱۰/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۱/۱۷

سند شماره ۱۱۵/۲۰

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و تبلیغات

تاریخ: ۳۴/۲/۹

شماره: ۳۹/۱۵۰۲

وزارت کشور

به پیوست عین نامه شماره ۳۹ مورخ ۳۴/۲/۹ شورای عالی موسیقی برای
استحضار ایفاد می‌گردد.

سرپرست اداره کل انتشارات و تبلیغات

دکتر پرویز عدل

[امضا] ۳۴/۲/۱۰

[حاشیه بالا، اول:] اجتماعی. ۲/۱۱

[حاشیه بالا، دوم:] سابقه. ۳۴/۲/۱۲

[حاشیه پایین:] اداره کل انتشارات و تبلیغات؛ عطف به نامه شماره ۳۹/۱۵۰۲
[مورخ] ۳۴/۲/۹ موضوع اظهار نظر شورای عالی موسیقی مقرر فرماید اعلام
فرمایند که در اجرای تبصره ماده ششم اساسنامه شورای عالی موسیقی موضوع
تدوین آیین‌نامه چه اقدامی به عمل آمده و ضمناً نسبت به استعفای آقای مشیر
همایون شهردار چه نموده‌اند و آیا شورای عالی موسیقی طبق تصویبنامه مزبور
مرتب تشکیل و اقداماتی نموده‌اند یا خیر؟ چون موضوع حائز اهمیت می‌باشد لذا
خواهشمند است در هر مورد نظریه ابلاغ فرمایید. از طرف وزیر کشور

[مهر:] ثبت کل وزارت کشور

شماره: ۹۳۲۵

تاریخ: ۱۳۳۴/۲/۱۱

[مهر:] وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۸۴۲/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۳/۱۲

[مهر:] اندیکس شد

سند شماره ۱۱۵/۲۱

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و تبلیغات

اداره: شورای عالی موسیقی

تاریخ: ۳۴/۲/۹

شماره: ۳۹

توسط اداره کل انتشارات و تبلیغات

وزارت کشور

به طوری که اطلاع حاصل شده است آقای حبیب الله شهردار بدون اطلاع قبلی و مشورت با شورا نامه‌ای به مقام نخست وزیری و وزارت کشور نوشته و در ضمن اظهار نظریاتی تقاضای معافیت خود را از عضویت شورای عالی موسیقی نموده‌اند. شورا لازم می‌داند به اطلاع مقامات مربوطه برساند که نظریات ایشان جنبه فردی و خصوصی داشته و تاکنون وظایفی که برعهده این شورا گذارده شده با همکاری صمیمانه اداره کل تبلیغات تا آنجا که میسر بوده اجرا شده است و به زودی طبق ماده هفتم تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ] ۳۳/۱۲/۲۸، شورا جانشین ایشان را در نظر گرفته پیشنهاد خواهد کرد.

از طرف شورای عالی موسیقی

[امضا: روح الله خالقی]

سند شماره ۱۱۵/۲۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۲/۱۷

شماره: ۱۵۶۳

پیوست: دارد

وزارت کشور

پیرو نامه شماره ۱۴۳ [مورخ] ۳۴/۱/۱۴ راجع به تأسیس شورای عالی موسیقی ملی با ارسال رونوشت گزارش مورخ ۳۴/۲/۴ آقای مشیر همایون شهردار عضو شورای مزبور و تأیید مندرجات و پیشنهادات مشارالیه مقتضی [است] دستور فرمایید اقدام لازم در جریان کار به عمل آورده نتیجه را اطلاع دهند.

از طرف نخست وزیر

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه بالا، اول:] امور اجتماعی. ۲/۱۷

[حاشیه بالا، دوم:] سابقه. ۳۴/۲/۲۰

[مهر:] ثبت کل وزارت کشور

شماره: ۱۱۵۱۰

تاریخ: ۳۴/۲/۱۸

[مهر:] وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۱۰۷۶/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۲/۱۹

[مهر:] اندیکس شد

سند شماره ۱۱۵/۲۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۱۳۳۴/۲/۴]

مقام معظم نخست وزیری

عطف به تصویبنامه تأسیس شورای عالی موسیقی در نتیجه چند جلسه مطالعاتی که در اداره تبلیغات به عمل آمد گزارش زیر را به عرض می‌رساند:

۱- طرز عمل و اقدامات گذشته اداره تبلیغات در قسمت موسیقی به علت آشنا نبودن به اهمیت این هنر و تأثیر اخلاقی آن در جامعه و مخصوصاً در اثر توصیه‌های بی‌مورد متنفذین به حدی بی‌رویه بوده و چنان بی‌انضباطی در این قسمت حکم فرما است که دیگر توسط خود آن اداره قابل اصلاح نیست و تا زمانی که مثل ابتدای تأسیس اداره رادیو قسمت موسیقی از اداره تبلیغات منتزع نشود منظور دولت عملی نخواهد شد.

۲- موسیقی رادیو پایتخت کشور که مادر ادبیات دنیا است با آهنگ‌های ناموزون و اشعار مبتذل و الفاظ بازاری آلتی شده است برای معروف کردن جماعتی که به منظور دعوت شدن در مجالس عمومی و استفاده عمومی از اشتها تضمینی خود در موسیقی رادیو شرکت می‌کنند و متأسفانه بعضی از بزرگان ما نیز تحت تأثیر این نیرنگ واقع شده و باور کرده‌اند آنچه از رادیو می‌شنوند موسیقی است.

۳- نوازندگان و خوانندگان در اثر بی‌اطلاعی اداره تبلیغات از فن موسیقی چنان به مقتضیات آن اداره بی‌اعتنا و لاقید شده‌اند که حتی بدون انجام وظیفه هم دستمزد خود را در آخر هر ماه دریافت می‌کنند و اداره تبلیغات جرأت مؤاخذه از آنها را ندارد.

یگانه راه اصلاحی که به نظر بنده می‌رسد این است که تشکیلات غلط و مفتضح

فعلی موسیقی رادیو تهران را منحل فرمایند و سازمان شورای عالی موسیقی را به اداره هنرهای زیبای کشور انتقال دهند که با استفاده از وسایلی که اداره هنرهای زیبا در اختیار دارد با انتخاب افراد شایسته از بین نوازندگان و خوانندگان فعلی رادیو از نو تشکیلات جدیدی بدهند و به این وضع ناهنجار خاتمه دهند.

بنا به مراتب معروضه فوق نظر به این که دیگر حضور خود را در شورای عالی موسیقی بی فایده می داند مستدعی است از این مأموریت معاف فرمایند. بدیهی است سایر آقایان اعضای شورا هر آینه مایل به ادامه کار بی حاصل باشند البته می توانند به جای بنده رئیس دیگری برای شورا انتخاب نمایند.

با تقدیم احترامات
مشیر همایون شهردار

رونوشت برابر اصل و اداری است. [مهر:] نخست وزیری، اداره امور وزارتخانه ها

سند شماره ۱۱۵/۲۴

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره امور اجتماعی

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۱۵۶۳ [مورخ] ۳۴/۲/۱۷ موضوع پیشنهادات آقای مشیر همایون شهردار عضو شورای عالی موسیقی معروض می دارد که شورای ترویج موسیقی طبق تصویبنامه هیأت محترم وزیران تأسیس گردیده است و آقای مشیر همایون شهردار پیشنهاد نموده است تشکیلات فعلی موسیقی اداره انتشارات و

تبلیغات منحل و سازمان مزبور به اداره هنرهای زیبای کشور منتقل گردد و چنانکه این قسمت مورد تأیید می‌باشد بایستی تصویبنامه مجددی در این مورد از هیأت وزیران بگذرد. مستدعی است اگر مراتب به این نحو مورد موافقت قرار گرفته مرقوم فرمایند تا تصویبنامه آن توسط اداره هنرهای زیبا تهیه و تقدیم گردد.^۱

وزیر کشور

[حاشیه پایین:] آقای رئیس اداره امور اجتماعی؛ هنوز مرکب تصویبنامه راجع به شورا [ی] عالی موسیقی خشک نشده منحل کردن آن چه معنی دارد؟ باید صبر شود تا ببینیم چه نقایصی در کار است و این سازمان ثانیاً به حل و رفع آن قادر خواهد بود؟ این طور به نخست وزیر جواب بدهید. ۳۴/۲/۲۰

سند شماره ۱۱۵/۲۵

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

ضمیمه: دارد

شماره: ۱۴۶۳/ک

تاریخ: ۳۴/۳/۱۰

جناب آقای نخست وزیر

پیرو معروضه شماره ۱۰۷۶ ی / ۱۱۵۱۰ [مورخ] ۳۴/۲/۲ موضوع پیشنهادات آقای مشیر همایون شهردار در شورای عالی موسیقی معروض می‌دارد: چگونگی از اداره کل انتشارات [و] تبلیغات استعلام گردید. اینک رونوشت نامه شماره ۴۳ مورخ

۱. در اصل: تا تصویبنامه انضمام آن به اداره هنرهای زیبا تهیه و تقدیم گردد.

۳۴/۲/۲۸ شورای عالی موسیقی که از طریق آن اداره واصل شده است برای
استحضار خاطر عالی به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

از طرف رئیس اداره امور اجتماعی
از طرف وزیر کشور
[امضا: پرویز ناتل خانلری]
[امضا: ناخوانا] ۳۴/۳/۹

سند شماره ۱۱۵/۲۶

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و تبلیغات

اداره: رادیو تهران

تاریخ: ۳۴/۳/۳

شماره: ۲۵۵۱/۷۹۲

وزارت کشور - اداره امور اجتماعی

عطف به شماره ۹۳۲۵ مورخ ۳۴/۲/۱۸ به پیوست رونوشت نامه شماره ۴۳ مورخ
۳۴/۲/۲۸ شورای عالی موسیقی را ارسال می‌دارد. توضیحاً علاوه می‌نماید که این
اداره از اقدامات شورای عالی موسیقی رضایت داشته و تا به حال نتایج مفیدی از
فعالیت اعضای محترم این انجمن خصوصاً آقای روح الله خالقی به دست آورده
است.

سرپرست اداره کل انتشارات و تبلیغات

دکتر پرویز عدل

[امضا]

[حاشیه بالا]: سابقه. ۳۴/۳/۴

[حاشیه پایین]: ضمیمه شد. ۳۴/۳/۶

[مهر]: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۱۴۶۳/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۳/۴

سند شماره ۱۱۵/۲۷

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و تبلیغات

رونوشت: نامه شماره ۴۳

مورخه: ۳۴/۲/۲۸

اداره کل انتشارات و تبلیغات

با اعاده نامه شماره ۹۳۲۵ مورخ ۳۴/۲/۱۸ وزارت کشور استحضار می دهد:

۱- آیین نامه موضوع ماده ششم اساسنامه شورای عالی موسیقی ضمن نامه شماره ۱۰ مورخ ۳۴/۱/۲۰ به تصویب شورا رسیده و به آن اداره ارسال شده است.
۲- راجع به استعفای آقای حبیب الله شهردار (مشیرهمايون) چنان که ضمن نامه ۳۹ مورخ ۳۴/۲/۹ استحضار داده شده جانشین ایشان از طرف شورا انتخاب و پیشنهاد خواهد شد.

۳- شورا از تاریخ ۳۴/۱/۱۵ که تشکیل شده تاکنون مرتباً مشغول کار بوده و طبق دفتر صورتجلسات تاکنون ۲۳ جلسه داشته و در انسجام و بهبود وضع موسیقی رادیو اقدام شایسته به جا آورده و کار خود را کماکان طبق اساسنامه ادامه خواهد داد.

از طرف شورای عالی موسیقی

روح الله خالقی

سند شماره ۱۱۵/۲۸

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شماره: ۱۹۴۰/ی

تاریخ: ۳۴/۳/۲۲

ضمیمه: دارد

اداره کل انتشارات و تبلیغات

عطف به نامه شماره ۲۵۵۱/۷۱۹۲ مورخ ۳۴/۳/۳ در مورد تعیین و انتخاب
 جانشین آقای مشیرهمایون شهردار در شورای عالی موسیقی اشعار می شود:
 مراتب به جناب آقای نخست وزیر معروض شد. اینک رونوشت پاسخی به شماره
 ۴۶۶۴ [مورخ] ۳۴/۳/۱۵ واصل شده است به ضمیمه ارسال می شود. خواهشمند
 است دستور فرمایید از نتیجه اقدامی که در این باب به عمل خواهند آورد وزارت
 کشور را مستحضر نمایند تا مراتب به معظم له گزارش شود.

[از طرف] وزیر کشور

[امضا: ناخوانا]

رئیس اداره امور اجتماعی

[امضا: شمس الدین نبوی]

سند شماره ۱۱۵/۲۹

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۴۶۶۴

تاریخ: ۳۴/۳/۱۵

وزارت کشور

عطف به نامه شماره ۱۴۶۳/ی ۱۸۲۲۰ [مورخ] ۳۴/۳/۱۰ اشعار می دارد: غرض از دخالت آقای مشیرهمايون (شهردار) در قسمت موسیقی رادیو بدین منظور بود که ایشان جداً اختیار برنامه موسیقی رادیو را در دست گرفته وضع موسیقی را از این هرج و مرج نجات دهند و نظریات مشارالیه مورد عمل قرار گیرد و آبرویی به وضع موسیقی رادیو داده شود. مقصود این نبود که جانشین برای مشارالیه تعیین شود. از طرف نخست وزیر

[امضا: موسی سرابندی]

[حاشیه بالا، اول:] اجتماعی. ۳/۱۶

[حاشیه بالا، دوم:] سابقه. ۳۴/۳/۱۷

[مهر:] وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۱۹۴۰/ی

تاریخ: ۱۳۳۴/۳/۱۷

سند شماره ۱۱۵/۳۰

[شیر و خورشید]
اداره کل انتشارات و تبلیغات

شماره: ۱۴۵۱/۱۹۵

تاریخ: ۱۳۳۴

به عرض مقام محترم نخست وزیری می‌رسد
بازگشت به رونوشت نامه شماره ۴۶۶۴ مورخ ۳۴/۳/۱۵ درباره آقای مشیرهمایون
شهردار عضو شورای عالی موسیقی رادیو گزارشی از طرف شورای مزبور رسیده
است که به پیوست رونوشت آن را جهت اطلاع تقدیم می‌دارد.
سرپرست اداره کل انتشارات و تبلیغات
دکتر پرویز عدل

رونوشت به انضمام رونوشت گزارش شورای موسیقی رادیو جهت استحضار به
وزارت کشور ارسال می‌گردد.

از طرف سرپرست اداره کل انتشارات و تبلیغات

دکتر پرویز عدل

[امضا: نصرت‌الله معینیان]

[حاشیه بالا]: سابقه. ۳۴/۳/۲۳

[مهر]: وزارت کشور، اداره امور اجتماعی

شماره: ۲۱۳۳/ی

تاریخ: ۳۴/۳/۲۲

[مهر]: اندیکس شد

سند شماره ۱۱۵/۳۱

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و تبلیغات

رونوشت گزارش مورخه ۳۴/۲/۱۸ شورای عالی موسیقی

اداره کل انتشارات و تبلیغات

راجع به نامه شماره ۴۶۶۴ [مورخ] ۳۴/۳/۱۵ مقام نخست وزیری استحضار می دهد: آقای مشیرهمایون شهردار یکی از اعضای شورای عالی موسیقی بودند و نظر به احترامی که در میان موسیقی دانها به واسطه سوابق هنری و سن زیاد [ی که] داشتند به ریاست شورا هم انتخاب شدند ولی بدون مشورت با اعضای دیگر تقاضای برکناری کردند و آقایان اعضای شورا از ایشان بسیار گله مند هستند که چرا در آغاز کاری مطالعه به چنین کاری دست زدند. این که در نامه مزبور نوشته شده که «آقای شهردار بنا بوده است جداً اختیار برنامه موسیقی رادیو را در دست گرفته، وضع موسیقی را از هرج و مرج نجات دهند و نظریات مشارالیه مورد عمل قرار گیرد» این کار وظیفه شورا بوده نه شخص ایشان و شورا هم وظایف خود را مرتباً انجام داده و برنامه هم به تدریج مطلوب تر شده و نظریات هیأت محترم دولت که با صدور تصویبنامه شماره ۳۰۰۰۷ [مورخ] ۳۳/۱۲/۲۸ راجع به تأسیس چنین شورایی ابلاغ شده است به مورد عمل درآمده است و طبق همان تصویبنامه شورا موظف است جانشین ایشان را پیشنهاد و معرفی نماید و اگر تاکنون کسی معرفی نشده برای این بوده است که مطالعات شورا برای شخص صلاحیتدار خاتمه نیافته است. از این گذشته با استعفای آقای شهردار فعلاً شورا شش عضو دیگر دارد و وقفه ای در انجام کارها حاصل نشده است. البته به محض این که شخص واجد شرایطی که شورا در نظر دارد حاضر به قبول کار شود طبق ماده هفتم اساسنامه

انتخاب و پیشنهاد خواهد شد.

از طرف شورای عالی موسیقی
روح الله خالقی

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]
[مهر: اداره کل انتشارات و تبلیغات، دفتر کل]

سند شماره ۱۱۶

مکاتبه وزارت جنگ در خصوص لزوم کنترل فیلم‌های سینمایی و
جلوگیری از نمایش فیلم‌های مضر

[شیر و خورشید]
وزارت جنگ

دایره: ۱

اداره: انتشارات و تعاون ارتش

شعبه: ۱

شماره: ۱/۱۴۰۵۲/۳۹۲۵۱

تاریخ: ۳۳/۱۱/۵

جناب آقای نخست وزیر

محترماً پاسخ شماره ۳۵۱۹/۴ [مورخ] ۳۳/۱۰/۲۵ معروض می‌دارد: نظر
شهرداری تهران درباره این که بعضی از فیلم‌های تهیه شده به وسیله استودیوهای
فیلم برداری داخلی برخلاف مصالح کشور و به زیان دولت است مورد تأیید این

وزارتخانه می باشد کما این که از نمایش فیلم «پیشه وری» جلوگیری شد. بنابراین به منظور رفع این اشکال پیشنهاد می شود مقرر فرمایند گذشته از این که فیلم ها به وسیله کمیسیون بازرسی می شود نمایندگان صلاحیت دار ارتش نیز در کمیسیون مزبور شرکت جویند تا با بررسی های شایسته فیلم هایی آماده و برای مردم نشان داده شود که به سود کشور باشد.

ضمناً فیلم «ماجرای زندگی» که اکنون در سینماهای شهر نشان داده می شود و به نظر شهرداری تهران جنبه تبلیغات کمونیستی دارد هرچه زودتر مورد بررسی قرار گرفته و تصمیمات لازم درباره آن اتخاذ گردد.

وزیر جنگ

[امضا: عبدالله هدایت]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه.

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه ضمیمه شد. ۱۱/۶

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۷۱۳/۴

تاریخ: ۳۳/۱۱/۶

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۴۲

سند شماره ۱۱۷

درخواست وزارت فرهنگ از نخست وزیری مبنی بر تجدیدنظر در
آیین نامه ها و مقررات نمایشی به منظور جلوگیری از واردات فیلم های
خلاف عفت و اخلاق عمومی به کشور

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ

اداره: کل انطباعات و انتشارات

شماره: ۱۴۰/۳۴۸۰/م

محرمانه

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۱/۱۵

جناب آقای نخست وزیر

خاطر عالی مستحضر است که تئاتر و سینما در روحیه افراد کشورهای جهان تأثیر عمیق دارد و از عوامل تربیتی بسیار مهم محسوب می شود. نظارتی که دولت در امور نمایشی کشور بخصوص در مؤسسات تهیه فیلم، نمایش فیلم و سینماها می نماید به منظور آن است که از نمایش فیلم های مضر ممانعت شود و این کنترل به وسیله کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت فرهنگ، وزارت کشور و اداره کل شهربانی معمول می گردد. در ضمن باید به عرض برساند که صاحبان شرکت های وارد کننده فیلم به اتکای پاره [ای] مقامات آن طور که لازم است از آیین نامه و مقررات نظارت بر سینما و فیلم تبعیت ننموده و به وارد کردن و نمایش دادن فیلم هایی که برای تربیت عامه مردم و بخصوص نسل جوان بسیار مضر است مبادرت می نمایند.

یک دسته از این فیلم ها موضوع حکایات شرارت، سرقت، تهدید به قتل و غارت و تعقیب زنان و نوامیس مردم می باشد و امروز مشاهده می شود در هر شهری که سینما وجود داشته باشد اطفالی که آن فیلم ها را مشاهده می کنند به

عملیاتی مشابه عملیات بازی کنندگان فیلم مبادرت می‌نمایند و دسته دیگر فیلم‌هایی هستند که با نمایش زنان نیمه برهنه و رقص‌های شهوت‌انگیز که جوانان را به فساد سوق می‌دهند و بدیهی است در یک کشور اسلامی نمایش اینگونه فیلم‌ها مخالف عفت و اخلاق عمومی محسوب می‌شود و مشاهده آنها جز گمراهی و فساد اطفال و جوانان و نشان دادن راه و رسم تبه‌کاری و جنایت به ایشان نتیجه دیگری دربر نخواهد داشت. گرچه این گونه فیلم‌ها به ظاهر چنین می‌نماید که در پایان داستان، دزد یا جانی قهرمان فیلم به مکافات اعمال خود رسیده به وسیله پلیس دستگیر و یا در حین فرار هدف تیر قرار گرفته و کشته می‌شود ولی چون در اوایل فیلم مفصلاً حوادث دزدی‌ها و جنایات به طور هیجان‌انگیزی نمایش داده شده و در پایان مختصراً ماجرای نمایش تمام شده شور و هیجانی ندارد از نظر روانشناسی تماشاچی تحت تأثیر قسمت‌های مهیج مانده و نکاتی از جنایت و تبه‌کاری در ذهن خود ذخیره و محفوظ نگاه می‌دارد.

با عطف توجه به مراتب فوق متمنی است دستور خاصی به وزارت کشور و اداره کل شهربانی صادر فرمایید که جداً موضوع را با مدیران و مؤسسات وارد کننده این قبیل فیلم‌ها در میان گذاشته و متدرجاً آنها را وادار کنند که از وارد کردن این قبیل فیلم‌ها خودداری نموده و همچنین قسمت‌هایی که از فیلم‌های نامناسب در هنگام کنترل بریده می‌شود مطلقاً در معرض نمایش نگذارند و همچنین مقرر فرمایند در بازرسی نخست وزیر [ای] با حضور نمایندگان وزارت فرهنگ و وزارت کشور تجدید نظری در آیین‌نامه و مقررات نمایشی کشور به عمل آورده و مجازات‌های شدیدی برای متخلفین تعیین نمایند.

در پایان وزارت فرهنگ بنا به وظیفه‌ای که در تربیت ابنای کشور بر عهده دارد بار دیگر خاطر مبارک را به اهمیت موضوع این گزارش معطوف داشته استدعا دارد همان طور که تصفیه اخلاق عمومی پیوسته اوقات مورد توجه عالی بوده و می‌باشد در انجام این تقاضا دستورهای مؤکد صادر فرمایند.

از طرف وزیر فرهنگ

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه بالا:] این موضوع سابقه مشروح و مفصلی دارد که به وزارت کشور و شهرداری دستورهای فرموده‌اند. آن سوابق را ضمیمه و آن گزارش را پس از مقایسه اصل مطلب ضمیمه کنند که موقع به عرض رسیدن تناقضی در دستوری که خواهند فرمود نباشد. [امضا: ناخوانا]

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۵۳

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۸۸۸/۴

تاریخ: ۳۳/۱۱/۱۹

سند شماره ۱۱۷/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره سیاسی

شماره: ۱۱۵۸۳/س ۱۰۷۵۶

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۲/۱۲

محرمانه

اداره کل دفتر نخست وزیری

پاسخ نامه شماره ۳۸۸۸/۴ [مورخ] ۳۳/۱۲/۵ در خصوص تقاضای وزارت فرهنگ راجع به جلوگیری [از] ورود فیلم‌های مضره اشعار می‌دارد: کلیه نمایشنامه [ها] و سناریوهای فیلم که در ایران تهیه و یا به معرض نمایش گذاشته می‌شود قبلاً از نقطه

نظر اخلاقی و تربیتی و فرهنگی به تصویب وزارت فرهنگ رسیده سپس در کمیسیون اصلی نمایش وزارت کشور با حضور نماینده دائمی وزارت فرهنگ مطرح، مجدداً بررسی، پس از تصویب نهایی اجازه نمایش یا تهیه فیلم به آنها داده می شود و ضمناً فیلم هایی هم که از خارج وارد ایران می گردد به همین ترتیب وسیله کمیسیون مربوطه با حضور نمایندگان وزارت فرهنگ و کشور و اداره شهربانی کل دقیقاً بازدید و چنانچه [دارای] نکات زننده و منافی اخلاق باشد ضمن بازدید فیلم حذف و سپس اجازه نمایش آن صادر می گردد. مع هذا به کلیه نمایندگی های فیلم خارجی و سینماها اخطار شد که اصولاً از وارد کردن فیلم های جنایی که بدون هدف اخلاقی باشد و فیلم هایی که مخالف مذهب و عقیده عمومی است جداً خودداری نمایند.

از طرف وزیر کشور

[امضا: محمدحسین جهانبانی]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه.

[حاشیه پایین، دوم:] ضمیمه. [امضا: ناخوانا] ۳۳/۱۲/۱۵

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۴۲۵۵/۴

تاریخ: ۳۳/۱۲/۱۵

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۶۲

سند شماره ۱۱۷/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهرستانی کل کشور

شماره: ۱۸/۱۳۴۵۵/۱۸/۲۰۶۰۶/۱

تاریخ: ۳۳/۱۲/۱۹

ریاست دفتر کل نخست وزیری

عطف به نامه شماره ۴/۳۸۸۸ [مورخ] ۳۳/۱۲/۵ موضوع جلوگیری از ورود فیلم‌هایی که برای تربیت نسل جوان مضر تشخیص داده شده اشعار می‌دارد: شهرستانی کل کشور همواره با نظریات اصلاحی که برای جامعه مفید باشد کمال موافقت را دارد.

راجع به فیلم‌های وارده به کشور و موضوع آنها، شهرستانی کل کشور اکثر این فیلم‌ها را مفید برای اجتماع نمی‌داند. امروز در دنیا سینما یکی از عوامل تعلیم و تربیت بوده از طرف دیگر می‌تواند وسیله تبلیغات مؤثری باشد و به خوبی می‌توان با سینماها و انتخاب فیلم‌های با موضوع که حاوی میهن پرستی و فداکاری^۱ در راه شاه و میهن و خدمت به هم میهنان باشد افراد کشور را در همین جهات هدایت نمود. اصولاً ورود فیلم تنها نبایستی فقط از لحاظ منافع تجارتي و وصول عوارض مربوطه شهرداری مورد نظر قرار گیرد. زیرا با ادامه وضع فعلی مشکلاتی که وجود داشته در آتیه هم وجود خواهد داشت و در چندی قبل کمیسیونی که در وزارت فرهنگ با حضور جنابان آقایان وزرای خارجه و فرهنگ و جناب آقای خواجه نوری سناتور و عده‌ای از آقایان استادان دانشگاه تشکیل شده بود موضوع مورد بررسی و

مطالعه قرار گرفته که نظریاتی هم داده شد ولی به موقع اجرا گذارده نگردید. لذا شهربانی کل پیشنهاد می نماید کمیسیون فوق الذکر ضمن حضور نماینده بصیری از شهرداری تهران مجدداً تشکیل تا پس از رسیدگی و مطالعه بیشتری در این خصوص تصمیمات قاطع و عملی اتخاذ نموده و به حضور جناب آقای نخست وزیر پیشنهاد و پس از تصویب به موقع اجرا گذارده شود.

البته از نظر بهبود وضع فعلی به نماینده شهربانی در کمیسیون اصلی نمایشات دستور داده شد در موضوع فیلم ها و نمایشنامه ها [ها] نکات مورد نظر وزارت فرهنگ را نیز در نظر بگیرد.

رئیس شهربانی کل کشور
سرلشکر علوی مقدم
[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه.

[حاشیه پایین، دوم:] ضمیمه. [امضا: ناخوانا] ۳۳/۱۲/۱۹

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۴۳۹۴/۴

تاریخ: ۳۳/۱۲/۱۹

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۶۴

سند شماره ۱۱۸

مکاتبات در خصوص احضار علی محمد وجدی فرماندار بروجرد به
علت حذف عکس محمدرضا پهلوی از پرده سینماها و ادارات

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[شماره: ۴۱۴۶/م ب]

[تاریخ: ۳۳/۱۱/۲۱]

به کلی محرمانه - فوری - مستقیم

وزارت کشور

طبق گزارش شماره ۳۱۳۸/ک مورخ ۳۳/۱۱/۱۹ دادستانی ارتش آقای علی محمد
وجدی فرماندار فعلی بهبهان (فرماندار سابق بروجرد) به موجب تلگراف شماره
۳۰۶ [مورخ] ۳۲/۵/۲۷ عنوان وزیر کشور وقت که رونوشت آن به پیوست ارسال
می‌گردد دستور حذف پرده تمثال اعلی حضرت همایونی و سلام شاهنشاهی را که
در بدو شروع سینماها اجرا می‌شده به سینماهای بروجرد داده است.

دادستانی ارتش طی گزارش فوق وجود نامبرده را برای ادای توضیحات در مرکز
لازم می‌داند. دستور فرمایید نامبرده را احضار و نتیجه را ظرف پنج روز از تاریخ
وصول نامه اعلام دارند.

سرپرست بازرسی کل نخست وزیر

عبدالله معقول

رونوشت به انضمام رونوشت نامه ۱۳۸/کو [مورخ] ۳۳/۱۱/۱ و رونوشت تلگراف آقای وجدی [را] جهت استحضار تیمسار ریاست کل دفتر نخست وزیر ارسال می‌دارد تا در صورت اقتضا مراتب را به عرض جناب آقای نخست وزیر برسانند.

سرپرست بازرسی کل نخست وزیر

عبدالله معقول

[امضا]

۳۳/۱۱/۲۰

[حاشیه بالا]: وزارت کشور مجدداً اجرا کنند. [امضا: ناخوانا]

[مهر]: بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۲

[مهر]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۹۷۱/۴

تاریخ: ۳۳/۱۱/۲۶

سند شماره ۱۱۸/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تلگراف از: بروجرد، به: تهران، شماره تلگراف: ۳۰۶، تاریخ اصل: ۲۷، تاریخ

وصول: ۳۲/۵/۲۷

جناب آقای وزیر کشور به پیروی از تظاهرات شدید مردم و خواسته‌های آنان پرده

عکس شاه و سلام شاهنشاهی که در بدو شروع سینماها اجرا می شد از پرده سینما حذف و از ادارات هم برداشته شده. ۳۳۶۴ - ۵/۲۷ و جدی

رونوشت برابر اصل است.

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۱

سند شماره ۱۱۸/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

محرمانه - مستقیم

شماره عمومی: ۳۹۷۱/۴

[تاریخ: ۳۳/۱۱/۲۶]

وزارت کشور

حسب الامر جناب آقای نخست وزیر دستور فرمایید مفاد نامه شماره ۴۱۴۶/مب مورخ ۳۳/۱۱/۲۱ بازرسی کل نخست وزیری [را] راجع به آقای علی محمد وجدی فرماندار بهبهان که به عنوان آن وزارت نوشته شد فوراً اجرا نمایند.

رئیس کل دفتر نخست وزیر

سرتیپ دادور

[امضای پیش نویس: ناخوانا]

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۳

سند شماره ۱۱۸/۳

[شیر و خورشید]
وزارت کشور
اداره کارگزینی

شماره: ۱۰۵۰۰ م/۳۰۵ ب/

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۱/۲۸

محرمانه - مستقیم

ریاست دفتر کل نخست وزیر

عطف به شماره ۳۹۷۱/۴ [مورخ] ۳۳/۱۱/۲۶ اشعار می دارد: به طوری که طی شماره ۱۰۳۹۱/م/۲۹۹ [مورخ] ۳۳/۱۱/۲۴ به بازرسی کل نخست وزیر اطلاع داده شده است فرماندار بهبهان تلگرافی احضار شد.

از طرف وزیر کشور

[امضا: محمدحسین جهانبانی]

[حاشیه پایین، اول:] فعلاً اقدام ندارد. سابقه ضمیمه شود. [امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه قبلی ضمیمه شود. ۳۳/۱۱/۳۰

[حاشیه پایین، سوم:] فقط دقت کنید که اگر از بازرسی آمده بوده به اداره مزبور اعلام و رونوشت هم به وزارت جنگ [جهت] یادآوری داده شود.

[حاشیه پایین، چهارم:] ضبط. ۳۳/۱۲/۱

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۴۰۱۰/۴

تاریخ: ۳۳/۱۱/۲۸

سند شماره ۱۱۹

پیشنهاد حبیب نفیسی مبنی بر کاهش عوارض فیلم‌های ایرانی

[شیر و خورشید]

وزارت اقتصاد ملی

سازمان صنایع

تاریخ: ۱۳۳۳/۱۲/۲

شماره: ۲۹۰۱۶/ک/۲۹۶۴

جناب آقای نخست وزیر

به طوری که خاطر محترم مستحضر است یکی از صنایعی که در سال‌های اخیر پا به عرصه وجود گذارده صنعت فیلم‌برداری است. این صنعت که به دست یک عده از جوانان با ذوق ایرانی تأسیس و با تشکیل شرکت‌های متعددی به طور قابل تحسینی ترقی نموده گذشته از جنبه‌های فرهنگی و اخلاقی و تبلیغاتی آن از لحاظ اقتصادی نیز حائز اهمیت است. چه علاوه بر ایجاد کار برای یک عده از جوانان تحصیل کرده و هنرمند و کارگران فنی و عادی از خروج ارز کشور نیز جلوگیری نموده و با صادر کردن فیلم‌های تهیه شده و نمایش آن در خارج مقداری ارز هم به کشور وارد می‌نماید. با تشویقی که در کشورهای خارج از این صنعت به عمل می‌آید و در نتیجه روز به روز روبه توسعه می‌رود در ایران نیز باید به اهمیت آن توجه لازم به عمل آمده و با تقویت آن از هر حیث به پیشرفت آن کمک نمود. ولی موضوعی که اخیراً موجبات نگرانی صاحبان صنعت فیلم‌برداری را فراهم نموده عوارضی است که شهرداری تهران از فیلم‌های ایرانی دریافت و از این راه موجب رکود کار آنها می‌شود و به طوری که از نامه شرکت سهامی استودیو پارس فیلم که به این سازمان ارسال داشته معلوم می‌شود شهرداری تهران عوارضی را که تا چند ماه قبل معادل ۱۵٪ دریافت می‌داشته تا ۴۰٪ افزایش داده است. لذا با عرض مراتب بالا و در نظر گرفتن این که این صنعت نوپایاد باید از هر حیث تشویق و تقویت شود

استدعا دارد که به وزارت کشور دستور اکیدی صادر فرمایند که موضوع تقلیل عوارض فیلم‌های ایرانی را که در داخله کشور تهیه می‌شود مورد توجه کامل قرار داده و هرچه زودتر در این باب اقدام نمایند تا این شرکت‌ها بتوانند به کار خود ادامه داده و از تعطیل آنها هم جلوگیری به عمل آید.

معاون صنعتی وزارت اقتصاد ملی

مهندس حبیب نفیسی

[امضا]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۹۳۵۶

تاریخ: ۳۳/۱۲/۳

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۵۴

سند شماره ۱۲۰

درخواست عباس دبیری مبنی بر اجازه افتتاح تئاتر پارس

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ پانویس: ۳۴/۲/۷

پانویس کننده: عباسی

[تاریخ:] ۳۴/۲/۹

[شماره:] ۱۹۴۲

وزارت کشور

آقای عباس دبیری مؤسس تئاتر پارس (شیراز) عریضه‌ای به پیشگاه مبارک ملوکانه

دایر به خودداری متصدیان محل از دادن پروانه افتتاح تئاتر مذکور معروض داشته است. اینک عین عریضه مورخ ۳۴/۱/۲۳ نامبرده که در تلونامه شماره ۴۸۲ [مورخ] ۳۴/۲/۳ دفتر مخصوص شاهنشاهی واصل گردیده برای اطلاع و اقدام مقتضی و اعلام نتیجه به پیوست ارسال می‌گردد.

نخست وزیر

[امضای پیش‌نویس: ناخوانا]

[مهر: بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۲

سند شماره ۱۲۰/۱

[تاریخ: ۳۴/۲/۳]

شماره عریضه: ۴۸۲

جناب آقای نخست وزیر

عین عریضه مورخ ۳۴/۱/۲۳ آقای عباس دبیری مؤسس تئاتر پارس برای اطلاع و صدور دستور مقتضی درباره تقاضای او ارسال می‌گردد.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

[امضا: رحیم هیراد]

[حاشیه پایین: آقای رحمانی. ۱/۵]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۲/۴

شماره: ۱۹۴۲

[مهر: بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۱

سند شماره ۱۲۰/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ پاکنویس: ۳۴/۲/۲۸

پاکنویس کننده: فلوچه

[تاریخ]: ۳۴/۲/۳۱

شماره عمومی: ۳۵۱۸

ریاست دفتر مخصوص شاهنشاهی

عطف به نامه شماره ۴۸۲ [مورخ] ۳۴/۲/۳ راجع به تقاضای آقای عباس دبیری
 مؤسس تئاتر پارس (شیراز) اینک رونوشت گزارش استانداری استان هفتم که در تلو
 نامه شماره ۱۱۹۱/س/۲۱۰۹۳ [مورخ] ۳۴/۲/۲۵ وزارت کشور واصل گردیده به
 پیوست ایفاد می گردد.

نخست وزیر

[امضای پیش نویس: ناخوانا]

سند شماره ۱۲۰/۳

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره سیاسی

ضمیمه: دارد

محرمانه

[تاریخ: ۳۴/۲/۲۵]

شماره: ۱۱۹۱/س

نخست وزیری

عطف به مرقومه شماره ۱۹۴۲ مورخ ۳۴/۲/۹ در خصوص شکواییه آقای عباس دبیری مؤسس تئاتر پارس^۱ شیراز، اینک رونوشت گزارش استانداری هفتم جهت استحضار به ضمیمه ایفاد می‌گردد.

از طرف وزیر کشور

[امضا: عبدالرضا انصاری]

[حاشیه بالا: سابقه. ۲/۲۶]

[حاشیه پایین: ضمیمه شد. ۲/۲۷]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر]

تاریخ: ۳۴/۲/۲۶

شماره: ۳۵۱۸

سند شماره ۱۲۰/ع

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

مورخه: ۳۴/۲/۱۲

شماره: ۱۴۸۹

محرمانه

وزارت کشور

عطف به نامه شماره ۶۱۸ س ۳۸۵۲ [مورخ] ۳۴/۱/۲۶ متضمن شکواییه آقای عباس دبیری به استحضار می‌رساند: چند سال قبل تماشاخانه‌ای در شیراز تأسیس شده که تدریجاً به کانون فساد و هرزگی تبدیل و بالاخره تنفر و انزجار عمومی موجب بسته شدن آن گردید. در اوایل سال ۳۳ هاتفی نامی که شخصی است بدنام در صدد تأسیس تماشاخانه برآمده که حتی عده‌ای از بازیکنان زن و مرد از تهران به شیراز آورده و حیاطی که فاقد سالن بود اجاره کرد که از موقع تابستان و هوای آزاد استفاده کند و اعلاناتی هم در شهر منتشر نمود لکن از یک طرف مورد اعتراض آقایان علما واقع و از طرفی بدنامی مؤسس و بعضی از شرکا و تحریکات سینماها باعث شد که مالک محل از اجاره دادن آن صرف نظر نماید. بعداً عباس دبیری (شاکلی) اصرار به افتتاح تماشاخانه داشته ولی پیش آمد ماه‌های محرم و صفر و مقتضیات دیگر مانع انجام امر گردید. سپس از شتابی نامی قبل از ماه مبارک رمضان می‌خواست دست به کار بازکردن تماشاخانه شود که از نظر مقتضیات و پیش آمد ماه صیام مصلحت نبوده و اگر بعداً مقتضیات اجازه داد و عناصر صالحی داوطلب باشند اقدام مقتضی به عمل خواهد آمد. اینک عین دادخواست مشارالیه به ضمیمه ایفاد می‌گردد. به جای استاندار استان هفتم.

رونوشت برابر اصل است. [مهر: ناخوانا]

سند شماره ۱۲۱

دستور نخست وزیری به وزارت کشور در خصوص رسیدگی به گزارش
 واصله راجع به تحصن اهالی آمل در اعتراض به درگیری بین
 برگزارکنندگان مجلس روضه خوانی با مدیران سینمای فرهنگ

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۶۶۷۷]

[شماره: ۳۴/۶/۱۱]

خیلی فوری است

وزارت کشور

گزارش رسیده از آمل حاکی است که در نتیجه برقرار نمودن مجلس روضه خوانی در
 محل سینما نزاعی بین اهالی حادث و عده‌ای در تلگرافخانه تحصن اختیار
 نموده‌اند. دستور فرمایید به مطالب متحصنین رسیدگی نموده اقدام لازم برای
 آرامش محل معمول و نتیجه را گزارش دهند.

نخست وزیر

[امضای پیش‌نویس: ناخوانا]

[مهر: بایگانی دفتر نخست وزیر]

شماره: ۱

سند شماره ۱۲۱/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره انتظامات

تاریخ: ۱۳۳۴/۶/۲۳

شماره: ۱۷۰۳۲/ن/۵۳۸۰۶

مقام نخست وزیری

عطف به نامه شماره ۶۶۷۷ [مورخ] ۳۴/۶/۱۱ گزارش مربوط به نزاع در محل سینمای شهرستان آمل قبلاً به وزارت کشور رسیده بود و در نتیجه مخایره حضوری و تحقیقاتی که از فرمانداری‌های ساری و آمل به عمل آمد معلوم شد حبیب‌الله سعادت و داود منفرد مدیران سینمای فرهنگ از نظر رقابت با سینما متروپل شهرستان مزبور اقدام به انعقاد مجلس روضه‌خوانی در محل سینما می‌نمایند. عمل آنها از نظر تعصبات مذهبی مورد مخالفت عده [ای] واقع و در نتیجه مراجعه به شهربانی از طرف شهربانی به اشخاص نامبرده اخطار می‌شود که مجلس روضه را در محل دیگری برپا نمایند و با تعهدی که برای تغییر محل عزاداری می‌نمایند مع الوصف بدون اعتنا به تذکر شهربانی در شب ۶/۱۱ قبل از شروع به روضه خوانی به وسیله بلندگو بیانات تحریک‌آمیزی می‌نمایند که شهربانی برای جلوگیری از وقوع حوادثی از اقدام آنها جلوگیری و مردم را متفرق می‌نمایند ولی صاحبان سینما با مأمورین انتظامی مقاومت، نسبت به مأمورین و رئیس شهربانی اهانت می‌نمایند. لذا برای رسیدگی به موضوع و برقراری نظم و تعقیب مسببین و محرکین واقعه تیمسار سرتیپ همایون‌نفر بازرس عالی شهربانی به معیت عده لازم سرباز به محل اعزام گردید. گزارش متعاقب حاکی از استقرار کامل نظم در آمل می‌باشد.

از طرف وزیر کشور

[امضا: پرویز ناتل خانلری]

[حاشیه بالا]: سابقه. [امضا: ناخوانا] ۶/۲۶

[حاشیه پایین، اول]: سابقه ضمیمه شد. ۶/۲۷

[حاشیه پایین، دوم]: ضبط شود. [امضا: ناخوانا] ۶/۲۷

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۶/۲۶

شماره: ۱۲۳۶۸

[مهر]: بازرسی شد

سند شماره ۱۲۲

پیشنهاد‌های انجمن اصلاحات اجتماعی بخش پنج و ۱۵ تهران در خصوص لزوم سانسور فیلم‌های سینما، برگزاری نماز جماعت در ادارات، حذف موسیقی مبتذل از رادیو و اجرای قوانین مربوط به حدود و دیات اسلامی در کشور

انجمن اصلاحات اجتماعی بخش ۵-۱۵ تهران اظهار می‌دارد اهم قسمت برنامه دولت مبارزه با فساد است تقاضا دارند موارد زیر رعایت شود:

۱- فیلم‌های سینماها و نمایش‌ها کاملاً سانسور شود.

۲- در موقع ظهر در ادارات نماز جماعت برپا شود و کارمندان را وادار به نماز نمایند.

۳- ساز و آوازه‌ها حذف شده و به جای آن سخنرانی‌های اخلاقی شود.

۴- شراب‌خواری و قماربازی قدغن شود.

[حاشیه پایین]: پیشنهادات خوبی است انشاءالله به تدریج عمل خواهد شد. ضبط شود.

سند شماره ۱۲۲/۱

هر ایرانی مسلمان و اصیل باید برای ترویج مذهب تشیع و میهن دوستی و نوع پروری و مبارزه با فقر و فساد و تقویت قوه قضاییه و مجریه و حصول ضروریات اجتماعی از قبیل آسایش و امنیت، آب گوارا، نان مرغوب، خوراک و پوشاک مناسب و ارزان، فرهنگ، بهداشت، پاکیزگی مکان، آبیاری، آبادی، درختکاری، آسفالت و روشنایی بکوشد.

انجمن اصلاحات اجتماعی

بخش پنج و ۱۵ تهران

تاریخ صدور نامه: ۳۴/۷/۴

تلفن به وسیله: ۲۹۲۴۲

تاریخ تأسیس انجمن: ۱۳۲۹

شماره: ۱۱۰۱

ثبت: ۱۹۶

جناب آقای علاء نخست وزیر ایران

اعضای این انجمن پس از درود زحمت استحضار می دهند: چون اهم قسمت برنامه دولت جنابعالی مبارزه با فساد است لذا برای تشریک مساعی فکری با آن نخست وزیر با تدبیر سه چهارم نکته را عرضه می داریم که چنانچه انجام شود آن برنامه نتایج نیکو به بار خواهد آورد.

۱- فیلم های سینماها و نمایش نمایش خانه ها باید تحت سانسور و کنترل شدید قرار گیرد. زیرا بیشتر جنایات و فسق و فحشاها را که ملاحظه می فرمایید سرچشمه از آنجا است و موجب تقلید و تأسی جوانان می باشد.

۲- به موقع ظهر در ادارات نماز جماعت برپا شود و وعاظ حقیقی و دانشمند پس از نماز کارمندان را به انجام وظیفه و دینداری و کشور دوستی و منع از اخذ رشوه تشویق و موعظه نمایند.

۳- ساز و آوازهای واجد وصف اندام زنان که محرک شهوات است از برنامه رادیو حذف و به جایش سخنرانی‌های بهداشتی و اخلاقی گذارده شود.

۴- قوانین مربوط به حدود و دیات اسلامی اجرا و زانی و زانیه و لاطی و ملوط و قمارباز و قلتبان و شراب‌خور را محکوم به حد و مجازات شرعی نمایند. در صورت اجرای مواد چهارگانه مزبور در کشور تحول بزرگ آغاز خواهد شد.

ایام سعادت برقرار باد
رئیس هیأت مدیره انجمن
[امضا: ناخوانا]
[مهر: ناخوانا]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۷/۱۰

شماره: ۱۳۲۶۶

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۲۳

مکاتبات راجع به صدور روادید برای ورود هنرمندان شوروی به ایران
به منظور اجرای کنسرت

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[شماره:] ۱۳۰۶۰

[تاریخ:] ۳۴/۷/۶

وزارت امور خارجه

رونوشت نامه انجمن فیلامونیک تهران را به ضمیمه ارسال می‌دارد. دستور

فرمایید مفاد آن را مورد رسیدگی و توجه قرار داده، در صورت موافقت آن وزارت
روادید بدهند.

نخست وزیر

رونوشت جهت اطلاع به انجمن فیلامونیک تهران ارسال می‌گردد. نخست وزیر
[حاشیه پایین:] به امضای جناب آقای نخست وزیر معظم

سند شماره ۱۲۳/۱

انجمن فیلامونیک تهران

SOCIETE PHILARMONIQUE DE
TEHERAN

به تاریخ: ۱۲ شهریور ماه ۱۳۳۴

جناب آقای علاء ریاست افتخاری انجمن فیلامونیک تهران
همان طوری که خاطر مبارک مسبوق است انجمن فیلامونیک تهران از بدو تأسیس
تا به حال سعی داشته است تا حد امکان از ممالک مختلف هنرمندان موسیقی [را]
دعوت نماید به طوری که تا به حال از فرانسه و سوئیس و آلمان و انگلستان
هنرمندانی به ایران آمده‌اند. در یکی از کنسرت‌های سال گذشته رئیس انجمن
فرهنگی ایران و شوروی اظهار علاقه نمود که چند نفر هنرمند هم از شوروی به
وسیلۀ انجمن فیلامونیک دعوت شود. چون حفظ بی‌طرفی از هر جهت مرام این
انجمن می‌باشد رونوشت نامه انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی و صورت
اسامی و تخصص هنرمندانی که باید به ایران دعوت شوند به ضمیمه تقدیم

می‌دارد. متمنی است در صورت موافقت امر فرمایند وزارت خارجه در صدور
روادید برای ایشان اقدام لازم معمول دارد.

با تقدیم احترام
رئیس هیأت مدیره فیلارمونیک
دکتر عبدالرضا نائینی
[امضا]

[حاشیه پایین:] رونوشت برای وزارت خارجه بفرستید رسیدگی و در صورت
موافقت روادید بدهند. نامه انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی نزد آقای کاشانی
(کفیل وزارت اقتصاد) مانده است. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۲۳/۲

انجمن فیلارمونیک تهران
SOCIETE PHILARMONIQUE DE
TEHERAN

مورخه: ۱۳۳۴/۶/۲۷

ریاست محترم دفتر نخست وزیری
چون وزارت امور خارجه و شهربانی کل کشور از موافقت هیأت وزیران با ورود
هنرمندان شوروی بی اطلاع می‌باشند خواهشمند است جریان امر را به اطلاع
رسانیده تا برای اخذ روادید اقدام فرمایند.

با عرض تشکر قبلی
رئیس انجمن فیلارمونیک تهران
دکتر عبدالرضا نائینی
[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] آقای وکیلی سابقه را ضمیمه کنید. ۷/۴
 [حاشیه پایین، دوم:] سابقه ضمیمه شد. ۷/۴
 [حاشیه پایین، سوم:] این موضوع در هیأت دولت مورد بحث و موافقت واقع
 گردید. جواب داده شود. ۳۴/۷/۴
 [مهر:] ناخوانا

سند شماره ۱۲۳/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۳۱۴۲

[تاریخ:] ۳۴/۷/۸

آقای دکتر عبدالرضا نائینی رئیس انجمن فیلامونیک تهران
 در جواب نامه مورخ ۳۴/۶/۲۷ موضوع موافقت با ورود هنرمندان شوروی توجه
 می دهد: در این خصوص موافقت نامه لازم طی شماره ۷۴۹۹ [مورخ] ۳۴/۶/۳۰ به
 وزارت امور خارجه و شهربانی کل کشور ابلاغ شده است.

نخست وزیر

[امضای پیش نویس: ناخوانا]

سند شماره ۱۲۳/۴

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

اداره: دوم سیاسی - محرمانه

پیوست: دارد

شماره: ۸۲۸۷

تاریخ: ۳۵/۱۰/۸

جناب آقای نخست وزیر

رونوشت معروضه تقدیمی به پیشگاه اعلیٰ حضرت همایون شاهنشاه در اطراف مذاکرات روز ۳۵/۱۰/۶ با کاردار سفارت کبرای اتحاد جماهیر شوروی برای استحضار خاطر عالی ایفاد می‌گردد.

وزیر امور خارجه

[امضا: علیقلی اردلان]

[حاشیه راست: بایگانی. امضا: ناخوانا] ۱۰/۱۱

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۳۰۹/۴

تاریخ: ۳۵/۱۰/۱۱

سند شماره ۱۲۳/۵

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

مفتخراً به پیشگاه مبارک اعلیٰ حضرت همایون شاهنشاهی معروض می‌دارد
۱- کاردار شوروی امروز طرح مربوط به استفاده از رود ارس و رود اترک را تسلیم

نمود که به پیشگاه مبارک ملوکانه تقدیم شود.

۲- به قرار معلوم چندی قبل بین انجمن فیلامونیک ایران و سفارت شوروی مذاکراتی راجع به دعوت هنرپیشگان شوروی به عمل آمده و تاریخی هم تعیین شده بوده است. اینک انجمن مزبور به سفارت شوروی اطلاع داده است به علت کار زیادی که دارد هنرپیشگان نیابند. در صورتی که به قرار اظهارکاردار شوروی این عده که پنج نفر هستند و دو هفته اقامت خواهند کرد سایر برنامه‌های خود را لغو و آماده حرکت به ایران می‌باشند و ضمناً علاوه می‌نماید چنانچه انجمن فیلامونیک گرفتار باشد انجمن فرهنگی ایران و شوروی کلیه وسایل را فراهم خواهد کرد. استدعا داشت اجازه ورود به هنرپیشگان داده شود.

به انتظار صدور اوامر مطاع مبارک ملوکانه

غلام

دکتر اردلان

سند شماره ۱۲۴

گزارش استانداری آذربایجان در خصوص علت جلوگیری از اجرای
نمایش فیلم «سرگذشت زلفعلی»

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۴/۸/۱۴]

شماره: ۱۴۶۰۲

جناب آقای استاندار آذربایجان

آقای عباس میزانی مدیرعامل شرکت سهامی سینما پارک ضمن شرحی که عین آن

تلواً ارسال می‌گردد اظهار می‌دارد: اخیراً فیلمی در نواحی استان آذربایجان برای نمایش گذارده شده و با آن که فیلم مذکور در مرکز و بعضی از شهرستان‌ها به معرض نمایش گذارده شده و مورد استقبال واقع گردیده است مع ذلک از نمایش فیلم مذکور شهربانی تبریز جلوگیری نموده است.

دستور فرماید به موضوع رسیدگی و علت جلوگیری از نمایش را اعلام دارند.
نخست وزیر

رونوشت برای اطلاع آقای عباس میزانی فرستاده می‌شود.

نخست وزیر

[امضا: حسین علاء]

[مهر: بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۱

سند شماره ۱۲۴/۱

شرکت سهامی سینما پارک

تاریخ: سوم آبان ماه ۱۳۳۴

تلگرافی: سینما پارک

سرمایه: ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال

شماره ثبت: ۳۱۷۴

تلفن: ۳۵۰۴۷

جناب آقای علاء

نخست وزیر محبوب ایران

محترماً به عرض عالی می‌رساند: برای تقویت حس شاه‌دوستی و میهن‌پرستی با

مخارج زیاد، این شرکت فیلمی از عملیات پیشه‌وری خائن معروف با اجازه و تشویق کمیسیون نمایشات کل کشور و کمک ارتش شاهنشاهی تهیه و در شهرهای تهران و شهرستان‌ها به معرض نمایش گذاشته با استقبال شدید مردم میهن دوست و شاه‌پرست برگزار گردیده. اینک که این فیلم برای نمایش به شهرستان تبریز فرستاده شده است شخصی به نام حشمت‌پور صاحب سینمای متروپل تبریز که هویت او بر همه مشهود است به علت این که اینجانب حاضر نشده‌ام فیلم فوق را در سینمای ایشان نمایش دهم نظر کمیسیون نمایش شهربانی تبریز را بر علیه این فیلم که جنبه وطن‌پرستی آن بسیار قوی است تحریک و از نمایش فیلم جلوگیری به عمل آورده است. لذا از آن جناب که سهم و افری در برانداختن ریشه خائنین آذربایجان^۱ دارند تقاضا می‌شود امر و مقرر فرمایند به استناداری^۲ آذربایجان و شهربانی دستور فرمایند که از نمایش فیلم فوق که در چندین سینما در تهران و شهرستان‌ها به موجب پروانه رسمی وزارت کشور به معرض نمایش گذارده شده است ممانعت ننموده و در نمایش آن از بذل تشریک مساعی خودداری نفرمایند.

با تقدیم احترام

مدیر عامل شرکت سهامی سینما پارک

عباس میزانی

[امضا]

[مهر]: شرکت سهامی سینما پارک

تأسیس ۱۳۲۴

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۸/۱۴

شماره: ۱۴۶۰۲

سند شماره ۱۲۴/۲

[شیر و خورشید]
وزارت کشور
استانداری آذربایجان

شماره: ۳۱۹۴۲

تاریخ: ۱۳۳[۴]/۹/۱۳

محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۱۴۶۰۲ [مورخ] ۳۴/۸/۱۴ متضمن عین شکواییه آقای عباس میزانی راجع به جلوگیری از نمایش فیلم (سرگذشت زلفعلی) محصول ایران اشعار می دارد: اصولاً در آذربایجان با وضع مخصوصی که دارد مقتضی نیست هر فیلمی که در سایر نقاط نمایش داده می شود در این جا به معرض نمایش گذارده شود. بنابراین در تبریز دستور داده شده کمیسیون مخصوص مقرر در آیین نامه مربوطه مرکب از نمایندگان فرهنگ، استانداری [و] شهربانی فیلم هایی^۱ [را] که به تبریز می آیند بررسی مجدد نمایند. در قسمت فیلم مزبور قسمت های زنده فیلم مزبور حذف و با اصلاحاتی اجازه نمایش داده شد و عین مرجوعه تلویاً اعاده می شود.

استاندار آذربایجان

[امضا: عباسقلی گلشائیان]

[حاشیه پایین، اول:]: سابقه. ۹/۱۸

[حاشیه بالا]: با سابقه به عرض می‌رسد. ۳۴/۹/۱۹

[حاشیه پایین، دوم]: ملاحظه فرمودند. ضبط شود.

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۹/۱۸

شماره: ۱۳۶۳۵

[مهر]: بازرسی شد

سند شماره ۱۲۵

درخواست مدیر شرکت سهامی استودیو دینا فیلم مبنی بر معافیت فیلم
«خون و شرف» از پرداخت عوارض شهرداری

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۰۸۹۷

تاریخ: ۱۳۳۴/۸/۲۰

شهرداری تهران

جناب آقای شهردار

رونوشت نامه شماره ۶۴۹۲ مورخ ۳۴/۸/۱۵ دفتر مخصوص شاهنشاهی را منضم
به رونوشت نامه آقای دکتر شاهرخ رفیع در موضوع معافیت فیلم «خون و شرف» از
عوارض شهرداری به ضمیمه ارسال می‌دارد.

دستور فرمایید فیلم مزبور را رسیدگی و چنانچه از جهت اخلاقی و تحریک

غرور ملی مناسب تشخیص گردد در انجام تقاضای آقای دکتر شاهرخ رفیع روی سوابقی که در این قبیل موارد موجود است اقدام نمایند.

نخست وزیر

رونوشت جهت اطلاع آقای دکتر شاهرخ رفیع ارسال می‌گردد.

نخست وزیر

[حاشیه راست:] به جای مینوت.

[حاشیه پایین:] به امضای جناب آقای نخست وزیر

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۴

سند شماره ۱۲۵/۱

تاریخ: ۳۴/۸/۱۵

شماره: ۶۴۹۲ عریضه

جناب آقای علاء نخست وزیر

عین عریضه شرکت سهامی دیانا فیلم برای اطلاع ارسال می‌گردد. دستور فرمایید با توجه به مندرجات آن در صورت امکان اقدام مساعد مبذول دارند.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

[امضا: رحیم هیراد]

[حاشیه پایین:] به عرض می‌رسد. ۳۴/۸/۱۶

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۸/۱۶

شماره: ۱۰۸۹۷

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۳

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۲۵/۲

شرکت سهامی استودیو دیانا فیلم

تهران - خیابان شاهرضا

جنب سینما دیانا

عنوان تلگرافی: ساناسار

تلفن: ۴۷۳۶۵

پیشگاه مبارک بندگان اعلیٰ حضرت همایون شاهنشاهی

با کمال احترام به عرض آستان مبارک می‌رساند: چندی قبل از طرف وابسته نظامی ایران در عراق گزارشی به ستاد ارتش رسید حاکی از این که فیلم‌های ایرانی در عراق مورد استقبال عمومی واقع گردیده است. در نتیجه اداره تبلیغات و انتشارات ستاد ارتش دعوتی از مدیران استودیوهای تهران به عمل آورد و مراتب علاقمندی ارتش را به تهیه فیلم‌هایی که در خارج از ایران جنبه تبلیغاتی داشته و معرف پیشرفت و ترقیات اخیر کشور باشد اظهار نموده و ضمناً وعده هرگونه مساعدت و کمک را نیز به مدیران استودیوها دادند.

این استودیو با وجود این که تاکنون از کمک‌های ارتش سهمی نبرده و حتی از تعدیل عوارض شهرداری که مورد تقاضای عموم تهیه‌کنندگان فیلم‌های فارسی

است به علت مخالفت بدون دلیل شهرداری نیز مایوس می‌باشد مع ذلک از این نظر که به ترقی کشور و عظمت ارتش علاقمند می‌باشد با کمال خرسندی پیشنهاد اداره تبلیغات ستاد ارتش را استقبال نمود و از چندی قبل به تهیه چنین فیلمی که به نام (خون و شرف) نامیده می‌شود اقدام نموده است.

نمایش این فیلم در داخل کشور به نحو مؤثری توجه عمومی را به نقش عمده‌ای که ارتش و ژاندارمری در حفظ امنیت مردم به عهده دارند جلب کرده و در ممالک خارجی نیز جنبه تبلیغاتی به نفع میهن عزیز داشته و معرف روح فداکاری ارتش و ملت ایران است.

این فیلم با موافقت قبلی وزارت کشور و تشکیلات ژاندارمری کل کشور بعد از مطالعات دقیقی که در موضوع آن به عمل آمده چندی است که در صفحات مازندران شروع شده و محققاً پس از اتمام مورد توجه مقامات ارتشی و کشوری واقع خواهد شد.

متأسفانه به علت عوارض سنگینی که در موقع نمایش از فیلم‌های ایرانی گرفته می‌شود (متجاوز از دو سال است که عوارض فیلم‌های ایرانی و بیگانه در موقع نمایش برخلاف آنچه که در تمام کشورهای دنیا مرسوم است یکسان اخذ می‌شود) استودیوها قدرت پرداخت هزینه‌های سنگین برای تهیه فیلم ندارند اما از آنجایی که اگر در تهیه فیلم فوق‌الذکر صرفه‌جویی می‌شد منظور نهایی که جنبه تبلیغاتی میهنی آن است به دست نمی‌آمد و فیلمی بی‌ارزش می‌گردید. لذا این استودیو فقط و فقط برای تأمین این منظور تاکنون از هیچ نوع فداکاری مضایقه ننموده و امیدوار است که مقامات دولتی و ارتشی نیز به وعده خود در مورد کمک به این قبیل فیلم‌ها مضایقه نفرمایند.

اینک نیز از پیشگاه مبارک همایونی که همیشه صنایع ملی را تشویق و حمایت فرموده و به پیشرفت و ترقی کشور علاقه و توجه مخصوصی مبذول می‌فرمایند استدعا می‌شود که برای جبران خسارات مالی این استودیو امر و مقرر فرمایند که وزارت کشور به شهرداری‌ها ابلاغ نماید که نمایش این فیلم در داخل کشور از پرداخت عوارض معاف گردد تا بدین وسیله قادر به پرداخت هزینه سنگین این فیلم

که محققاً بیش از دو برابر هزینه سایر فیلم‌ها خواهد بود شده و با تبلیغاتی که از راه نمایش آن می‌شود به نفع کشور و ارتش قدمی برداشته شود. البته این فیلم برای افراد ژاندارمری و ارتش مجاناً نمایش داده خواهد شد.

جان نثار مدیر استودیو دیانا فیلم

دکتر شاهرخ رفیع

[امضا]

[حاشیه بالا:] به عرض پیشگاه مبارک ملوکانه رسید. برای جناب آقای نخست وزیر ارسال شود. ۳۴/۸/۷

سند شماره ۱۲۵/۳

[آر م]

شهرداری تهران

شماره: ۲۰۲۱۸

تاریخ: ۱۳۳۴/۹/۵

جناب آقای نخست وزیر

بازگشت به نامه شماره ۱۰۸۹۷ [مورخ] ۳۴/۸/۲۰ در مورد معافیت عوارض فیلم فارسی (خون و شرف) به استحضار می‌رساند: به طوری که کراراً شهرداری تهران به تهیه کنندگان فیلم‌های فارسی اعلام نموده هیچ‌گونه عوارضی از استودیوها و فیلم‌های فارسی از بدو تأسیس تاکنون گرفته نشده بلکه عوارض از بلیت‌های ورودی و به وسیله مردم پرداخت می‌شود و این تقاضا هم مربوط به معافیت از

عوارضی است که از مردم گرفته می‌شود و مستلزم کسب اجازه از انجمن شهر یا قائم مقام او (وزارت کشور است). ضمناً همان طوری که مقرر فرموده‌اند برای رسیدگی و مشاهده نسخه کوچک فیلم مراجعه شد تا بتواند پس از مشاهده آن اظهارنظر نماید. لکن هنوز فیلم آماده برای نمایش نیست و به قرار اظهار شخص متقاضی برای اواسط آذرماه آماده خواهد نمود که خودشان قرار است دو مرتبه به شهرداری مراجعه نمایند.

از طرف شهردار تهران

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه بالا، اول:] سابقه. ۹/۶

[حاشیه پایین، اول:] ضمیمه شد. ۹/۶

[حاشیه بالا، دوم:] به عرض می‌رسد. ۳۴/۹/۶ عصر

[حاشیه راست:] اداره امور، رونوشت این نامه برای دکتر شاهرخ رفیع فرستاده

شود. [امضا: ناخوانا] ۳۴/۹/۷

[حاشیه پایین، دوم:] رونوشت پیرو نامه شماره... برای اطلاع آقای دکتر شاهرخ

رفیع ارسال می‌شود. مدیرکل دفتر نخست وزیر [امضا: ناخوانا]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۴/۹/۶

شماره: ۱۲۶۷۷

سند شماره ۱۲۶

درخواست ثروت الله سعیدی مدیر سینما تئاتر تاج همدان مبنی بر رفع
مزاحمت از افتتاح سینمای نامبرده

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

فرمانداری همدان

شماره: ۱۳۵

محرمانه

پیوست: عین مرجوعه ضمیمه شد

تاریخ: ۱۳۳۴/۱۰/۷

جناب آقای محمود هدایت معاون محترم نخست وزیر

پاسخ مرقومه شماره ۳/۹۸۲۵ [مورخ] ۳۴/۸/۲۸ با اعاده عین مشروحه مورخه
۳۴/۸/۲۵ ثروت الله سعیدی مدیر سینما تاج همدان اینک رونوشت گزارش
شماره ۱۳۳ [مورخ] ۱۱/۳۳۴/۱۰/۷ تقدیمی به وزارت کشور را برای مزید
استحضار به ضمیمه ایفاد می دارد.

فرماندار همدان

پزشکپور

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:]: اداره محرمانه، جواب شاکی که ضمیمه است بنویسید به
طوری که از فرمانداری محل می نویسند سینما در دست تعمیر است و در صورت
ضرورت همه نوع کمک خواهند نمود. البته این قبیل اقدامات که کمک به آبادی
کشور است همواره مورد نظر اولیای امور خواهد بود. ۱۰/۱۲، رونوشت هم به
فرمانداری ابلاغ شود. ۱۰/۱۲

[مهر:]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۸۴۱/۴

تاریخ: ۳۴/۱۰/۱۳

سند شماره ۱۲۶/۱

[شیر و خورشید]
وزارت کشور
فرمانداری همدان

شماره: ۱۳۳

تاریخ: ۱۳۳۴/۱۰/۷

وزارت کشور

عطف به نامه شماره ۱۲۶۸۴ س / ۶۷۷۳۷ [مورخ] ۳۴/۹/۳ موضوع شکایت ثروت الله سعیدی به عنوان نخست وزیری به استحضار می‌رساند: نامبرده به اتفاق شرکای خود دو سال قبل اقدام به ساختمان سالن سینمای مدرنی در میدان پهلوی همدان نمود که در شب اول فروردین ۳۴ به نام مبارک اعلی حضرت همایون شاهنشاه افتتاح گردید ولی ۲۲ روز از شروع به کار نگذشته بود که سینما دستخوش حریق گردید. صاحبان ملک که اشخاص طماع بازاری هستند و شاهد و ناظر بازار گرم سینما در روزهای اول افتتاح آن بودند و شاید هم در وقوع حریق مزبور بی‌میل یا بی‌دخالتی نبوده‌اند در آن موقع به طمع افزایش مال الاجاره و حتی شرکت در عواید و سهام سینما حاضر به تعمیر نشده و اصرار داشتند در قرارداد اجاره تجدید نظر بشود و چون مستأجر حاضر به این کار نشد مالکین به آقای بنی صدر مراجعه و به عنوان این که ما راضی نیستیم در ملک ما سینما دایر شود و در صورتی که شما شر مستأجرین را از سرما کوتاه کنید حاضریم به جای سینما در آنجا حسینیه با شکوهی بنا نماییم احساسات ایشان را برله خود تحریک نموده و مخصوصاً بهائیگری یکی دو نفر از شرکای سینما را بهانه و دستاویز قراردادده شروع به اقداماتی برای جلوگیری از عملیات مستأجرین که حاضر شده بودند خود اقدام به تعمیر سالن بنمایند نمودند. در آن اوان به مناسب پیش آمد ایام عزاداری ماه محرم و مقتضیات روز به مستأجرین اشاره شد که موضوع را برای مدتی مسکوت بگذارند و گذاشتند و اخیراً از قرار معلوم بین مالکین که از اول هم نظری جز ازدیاد

مال الاجاره نداشته و دین و مذهب و همه را بهانه کرده بودند از یک طرف و مستأجرین از طرف دیگر توافق نظر حاصل و چندی است مشغول تجدید بنا و تعمیرات سالن شده‌اند و شکایتی هم نرسیده است. البته مقامات روحانی از یک طرف با توجه به انتساب دو نفر از شرکای مستأجرین به فرقه بهائی و از طرف دیگر سابقه مذاکرات تبدیل سینما به حسینیه و در اساس امر به علت مخالفت با دایر شدن سینما روی خوشی با این موضوع و احیای سینمای مزبور نشان نمی‌دهند و شاید هم توقع داشته باشند که از این کار جلوگیری به عمل آید. ولی در هر حال شاکی فعلاً مشغول کار تعمیر و تجدید ساختمان می‌باشد.

فرماندار همدان

پزشک پور

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

[مهر:] وزارت کشور، دفتر فرمانداری همدان

سند شماره ۱۲۶/۲

سینما تئاتر تاج - همدان

میدان پهلوی

عنوان تلگرافی (تاج)

پیوست: یک برگ

تاریخ: ۱۳۳۴/۱/۲۵

شماره: ۱۱۰

مقام محترم جناب آقای نخست وزیر محبوب کشور شاهنشاهی ایران
محترماً با کمال توقیر و احترام عرایض خود را به آن جناب معروض می‌دارد و

انتظار عطف توجه و رفع مزاحمت را از هر جهت دارد. جان نثار ثروت‌الله سعیدی مدیر سینما تاج همدان از نظر علاقه و آفری که به تنویر و ترقی سطح فرهنگ و هنر عمومی داشته و دارم در تاریخ ۳۳/۴/۱۵ به موجب سند شماره ۱۹۸۷۰ و سند شماره ۲۱۵۸۵ مورخ ۳۳/۱/۲۲ تنظیمی در دفترخانه شماره ۵ همدان ملک مخروبه واقع در میدان پهلوی همدان برای تأسیس سینما تئاتر از مالکین حاج محمدحسین قصابانی و محمدباقر ارزنگی به مدت ۹ سال اجاره نموده و مال الاجاره آن را تا پایان ۹ سال نقداً پرداخته و نیز مبالغ زیادی برای ساختمان و تهیه وسایل فنی و غیره مربوط به سینما تئاتر که در حدود دو میلیون [و] پانصد هزار ریال مخارج نموده پس از صرف یک سال وقت سینما تئاتر تکمیل و آماده به کار شد. در اول فروردین ماه ۱۳۳۴ به نام نامی اعلی حضرت شاهنشاهی ارواحنا فداء افتتاح و شروع به بهره‌برداری گردید. پانزده روز از افتتاح می‌گذشت آقایان مالکین فوق‌الذکر در صدد تشبثات برآمده و ادعای مغبونیت نمودند. چون یک بار هم در اواسط کار ساختمان چنین ادعایی نمودند و به ناچار تسلیم تمایلات نامبرندگان شدیم این بار هم قبول این تحمیل ناروا برای جان نثار و شرکایم مقدور نبود. نامبرندگان با کمال وقاحت جان نثار و شرکایم را تهدید نموده درصدد تحریکات دامنه‌داری برآمده‌اند. حتی در جلوی گیشه سینما در حضور چندین نفر صراحتاً گفتند که این سینما را با یک پوت بنزین آتش خواهیم زد. هفت روز از این جریان می‌گذشت سینما در ساعت ۱۳ روز ۳۴/۱/۲۲ دستخوش حریق گردید که در جراید کشور هم منعکس است. در نتیجه این عمل زشت ناپسند در حدود یک میلیون و پانصد هزار ریال خسارت به اینجانبان وارد آمد. جان نثار و شرکایم پس از انجام تشریفات قانونی مجدداً در صدد مرمت و تعمیرات سینما برآمدیم. در این موقع نیز مالکین زورگو و سود طلب برای کسب منافع بیشتری مجدداً درصدد تشبثات برآمده برخلاف قانون کلیه اسناد و قراردادهای تنظیمی را زیر پا گذارده از هر جهت و هر لحاظ مشغول کارشکنی و مدت هفت ماه است که مانع تعمیرات سینما [ی] مذکور شده‌اند.

چون این مالکین از خدا بی‌خبر برای پیشرفت منظورات پلید خودشان متوسل به مقاماتی شده‌اند که هیچگونه صلاحیت قانونی را ندارند و با تهدیدات زیاد و هتک شرف نسبت به جان نثار و شرکایم دسته‌ای از اوباشان را واداشته‌اند به مجرد

ورود در سینما همه گونه مزاحمت کارگران سینما را فراهم نموده و از عمل تعمیرات جلوگیری می نمایند و با وسایل و نقشه های شیطانی و با انتشار شایعات عجیب نزد اولیای امور همدان القای شبهه نموده و به خیال خود در نظر دارند حق را بالباطل تلبیس کنند. اکنون جان نثار و شرکا که به کلی از هستی ساقط شده ایم با کمال امیدواری به آن مقام محترم پناهنده شده و رجاء واثق دارد او امر مخصوص برای رسیدگی و احقاق حق و اجرای کامل عدالت و رفع ظلم و زورگویی مالکین نسبت به جان نثار و شرکایم که منظوری غیر از ترقی سطح فرهنگ و هنر عمومی و آبادانی شهر را نداشته و ندارند و هر یک دارای چند سرعائله می باشیم تقاضا مند است به اعزام بازرس مخصوص در محل قضیه را از نزدیک بررسی نموده و نتیجه را به عرض آن جناب برسانند تا صدق عرایض چاکر و شرکایم معلوم گردد.

در خاتمه به عرض عالی می رسانند: جان نثار و شرکایم در اثر عملیات ناروا و اعمال نفوذ مالکین و همدستانش در همدان هیچ گونه تأمین مالی و جانی نداریم و از این پس هرگونه اتفاق سوئی در همدان نسبت به جان نثار و شرکایم در این باره رخ دهد مسئول واقعی مالکین فوق الذکر و همدستانش می باشند.

با تقدیم احترامات شایسته

از طرف شرکت

جان نثار ثروت الله سعیدی

[امضا]

مهر: شرکت سینما تئاتر تاج، همدان

نشانی تهران - چهارراه پهلوی - اول خیابان امیریه - مغازه ثروت

[مهر]: اداره کل عرایض نخست وزیر

شماره: ۶/۹۸۲۵

تاریخ: ۳۴/۸/۲۵

سند شماره ۱۲۶/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۸۴۱/۴

[تاریخ: ۳۴/۱۰/۱۳]

آقای ثروت الله سعیدی مدیر سینما تاج همدان

پاسخ نامه شماره ۱۱۰ [مورخ] ۳۴/۸/۲۵ راجع به شکایت از مالکین سینما تئاتر تاج همدان که مانع تعمیرات آن هستند اینک به طوری که از فرمانداری محل اطلاع می دهند سینمای مذکور در دست تعمیر است و در صورت ضرورت همه نوع کمک هم خواهند نمود. البته این قبیل اقدامات که کمک به آبادی کشور می نماید همواره مورد نظر اولیای امور خواهد بود.

نخست وزیر

رونوشت عطف به نامه شماره ۱۳۵ مورخ ۳۴/۱۰/۷ برای اطلاع فرمانداری همدان ارسال می گردد.

نخست وزیر

[امضای پیش نویس: ناخوانا] ۳۴/۱۰/۱۲

سند شماره ۱۲۷**دستور نخست وزیری به وزارت کشور در خصوص جلوگیری از
نمایش فیلم‌های عشقی در ساعات اداری**

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شرحی به وزارت کشور نوشته شود که از قرار مسموع بعضی از سینماها طرف صبح در ایام هفته فیلم‌های عشقی مهیجی را به معرض نمایش می‌گذارند که نه تنها اعضای ادارات در ساعات اداری دیدن فیلم را به انجام وظیفه ترجیح می‌دهند بلکه پسران و دختران بدون اطلاع اولیای خود مدرسه را ترک گفته و در این مراکز حاضر و وقت خود را به بطالت می‌گذرانند. مراتب بدین وسیله اعلام گردید که جداً از این رویه جلوگیری و نمایش فیلم را به همان اوقات معموله اختصاص دهند که این عمل موجب ضلالت و گمراهی دانشجویان نشود.

نخست وزیر

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۱

سند شماره ۱/۱۳۷

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ پیش‌نویس: ۳۴/۱۲/۲۷

تاریخ پاک‌نویس: ۱۲/۲۷

شماره: ۱۹۹۰۸

[تاریخ: ۳۴/۱۲/۲۹]

پاک‌نویس‌کننده: ابوطالبی

وزارت کشور

از قرار مسجوع بعضی از سینماها طرف صبح در ایام هفته فیلم‌های عشقی مهیجی را به معرض نمایش می‌گذارند که نه تنها کارمندان وزارتخانه‌ها و ادارات در ساعات اداری دیدن فیلم را به انجام وظیفه ترجیح می‌دهند بلکه پسران و دختران بدون اطلاع اولیای خود مدرسه را ترک گفته و در این مراکز حاضر و وقت خود را به بطالت می‌گذرانند. مراتب بدین وسیله اعلام گردید که دستور فرمایید جداً از این رویه جلوگیری و نمایش فیلم را به همان اوقات معموله اختصاص دهند که این عمل موجب ضلالت و گمراهی دانشجویان نشود. نتیجه اقدام را نیز اشعار دارند.

نخست وزیر

رونوشت برای اطلاع شهربانی کل کشور ارسال می‌گردد.

نخست وزیر

رونوشت برای اطلاع جناب آقای منتصر شهردار تهران ارسال می‌گردد.

نخست وزیر

[حاشیه پایین:] به امضای جناب آقای نخست وزیر.

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۲

سند شماره ۱۲۷/۲

[شیر و خورشید]

شهرداری تهران

[شماره: ۴۰۷]

[تاریخ: ۳۵/۱/۱۲]

وزارت کشور

عطف به رونوشت مرقومه شماره ۱۹۹۰۸ [مورخ] ۳۴/۱۲/۲۹ جناب آقای نخست وزیر که اصل آن به عنوان آن وزارت صادر گردیده نظر به این که کلیه فیلمها قبل از نمایش به وسیله اداره نمایشات در وزارت کشور بازدید و اجازه داده می شود متمنی است به اداره مزبور دستور فرمایند مفاد امریه جناب آقای نخست وزیر به صاحبان فیلمها ابلاغ شود. ضمناً در اجرای امریه به مأمورین و ادارات مربوطه شهرداری دستور داده شد از نمایش هرگونه فیلم در صبح ایام غیر تعطیل و در خارج ساعات معمولی سینماها جلوگیری به عمل آورند.

شهردار تهران

رونوشت عطف به امریه شماره ۱۹۹۰۸ [مورخ] ۳۴/۱۲/۲۹ جهت استحضار جناب آقای نخست وزیر تقدیم می گردد.

شهردار تهران

[امضا: نصرت الله منتصر]

[حاشیه بالا، چپ: سابقه. ۱/۱۲]

[حاشیه پایین، اول: ضمیمه شد. ۱/۱۴]

[حاشیه پایین، دوم: با سابقه به عرض می رسد. ۳۵/۱/۱۴]

[حاشیه راست: توضیح داده شود که چون شنیده شد که فیلمهای زشت [در]

بعضی سینماها نمایش می دهند این دستور داده شد و الا فیلم هایی که مورد گواهی وزارت کشور باشد مانعی نخواهد داشت.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۵/۱/۱۲

شماره: ۳۵۲

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۳

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۲۷/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۳۵۲

[تاریخ:] ۳۵/۱/۲۱

شهرداری تهران

رونوشت نامه شماره ۴۰۷ مورخ ۳۵/۱/۱۲ موضوع دستور جلوگیری از نمایش فیلم در مواقع غیر معمول ملاحظه گردید. دستور صادره مبنی بر این بود که چون شنیده شد فیلم های زشت و زننده و نامناسب به معرض تماشا گذارده می شود لذا از نمایش آنها جلوگیری گردد و لکن نمایش فیلم هایی که مورد گواهی وزارت کشور واقع شده مانعی نخواهد داشت.

نخست وزیر

رونوشت جهت اطلاع شهربانی کل کشور ارسال می‌گردد.

نخست وزیر

رونوشت جهت اطلاع وزارت کشور ارسال می‌گردد.

نخست وزیر

[حاشیه پایین:] به امضای جناب آقای نخست وزیر.

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۴

سند شماره ۱۳۷/۴

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۷۵۱

[تاریخ:] ۳۵/۱/۲۸

وزارت کشور

تعقیب رونوشت نامه شماره ۳۵۲ مورخ ۳۵/۱/۲۱ موضوع عدم جلوگیری از نمایش فیلم‌هایی که مورد موافقت و تصویب وزارت کشور قرار گرفته اشعار می‌گردد: به طوری که هیأت مدیره سازمان سینه کلوب ایران می‌نویسد وزارت کشور از عملیات آن بنگاه به عنوان این که صبح روزهای یکشنبه کارمندان دولت و دانش‌آموزان برای تماشا می‌آیند و بیکار می‌شوند جلوگیری می‌نمایند. عین نامه واصله و ضمیمه آن فرستاده می‌شود. خواهشمند است دستور فرمایند مطالعه شود. بنگاه مزبور به قراری که می‌نویسد متعهد است که کاپی به اشخاص مورد

بحث ندهد. به هر حال با انجام شرایط قانونی و متناسب درباره تقاضای آن هیأت اقدام مساعد به عمل آورند و نتیجه را با اعاده مرجوعه اشعار فرمایند.

نخست وزیر

[امضای پیش‌نویس: ناخوانا] ۳۵/۱/۲۵

[حاشیه راست:] به امضای جناب آقای نخست وزیر.

سند شماره ۱۲۸

پیشنهاد علی سهیلی (سفیر ایران در انگلستان) مبنی بر دعوت از
یهودی منوهین (موسیقی دان) توسط انجمن فیلارمونیک تهران به
منظور اجرای کنسرت در کشور

[شیر و خورشید]

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

لندن

تاریخ: ۳۵/۴/۱۵

نمره: ۱۲۲۵

جناب آقای علاء نخست وزیر

در ملاقاتی که اخیراً آقای دکتر صناعتی رایزن فرهنگی این سفارت با یهودی منوهین
Yehudi Menuhin استاد شهیر ویولن کردند در ضمن بحث از ایران به اشاره آقای

دکتر صناعی آقای منوهین اظهار تمایل کردند که دیدنی از ایران بکنند و در آنجا کنسرتی بدهند و بخصوص اظهار کردند که لوئی کنتنر خویشاوند و دوست او که اخیراً از سفر به ایران برگشته است از ایران و ایرانیان با احترام و تمجید خاص یاد می‌کند.

آقای منوهین تذکر دادند که در بهار سال ۱۳۳۷ (آوریل ۱۹۵۸) فرصتی خواهند داشت و چنانکه رسماً از ایشان دعوتی به عمل آید قبول خواهند کرد. چون برای آشنا کردن ایرانیان با هنر این موسیقی دان بزرگ این فرصت گرانبها به نظر می‌رسد چنانکه صلاح بدانند ممکن است از طرف انجمن فیلامونیک تهران که جنابعالی ریاست آن را دارید توسط این سفارت کبری از ایشان دعوتی برای سال ۱۳۳۷ به عمل آید تا این فرصت فوت نشود.

سفیر کبیر

[امضا: علی سهیلی]

[حاشیه بالا، چپ:] با اطلاع جناب آقای کاشانی پیشنهاد جناب آقای سهیلی را قبول نمایید و جواب بنویسید. [امضا: حسین علاء]

[حاشیه بالا، راست:] جواب آقای یهود.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۳۴۱۹

تاریخ: ۳۵/۵/۲۰

سند شماره ۱۲۹

تلگراف‌های مربوط به نحوه تعطیل و گشایش سینماهای مشهد در ماه
محرم

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تلگراف به مشهد - رمز

تاریخ: ۳۵/۵/۲

فوری است

جناب آقای فرخ استاندار

از مفاد تلگرام جنابعالی به پیشگاه همایونی استحضار حاصل گردید. در مورد تعطیل سینماها به همان ترتیب پیشنهادی عمل فرمایید. در تهران و سایر نقاط هم به همین ترتیب عمل خواهد شد. از قمه زدن هم باید جلوگیری شود. البته در نهایت تدبیر عمل خواهید فرمود. ۱۱۲۶/۴

نخست وزیر

[امضا: حسین علاء]

سند شماره ۱۲۹/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

کشف تلگراف رمز از جناب آقای فرخ

جناب آقای علاء نخست وزیر

۵۳۷ وزارت کشور که امضای جنابعالی رمز بود زیارت شد. در شماره ۴۱۲۶ دستور

فرمودید از چهارده سینماها باز شود. این که بیستم بازکنم چه اثری دارد و مذاکره با آخوندها و عماد تربیتی که وجودش بی اثر است چه فایده خواهد داشت؟ در این جا سید قمی ناراحت و ممکن است تحریکاتی بنماید. اگر دولت مایل است به شدت عمل شود اشکالی نیست با قوه‌ای که در دست داریم جلوگیری خواهم کرد. اگر دولت مرعوب است و تسلیم آخوند بازی، با تردید نمی‌توان سیاست را اداره نمود زیرا با رضایت عامه جاهل [و] آخوند عوام فریب، موافقت غیر ممکن است. تمنا می‌کنم در کمال صراحت دستور فرمایید سینماها از ۱۴ باز شود و یا خیر؟ تا منطبق با دستور عمل شود. ۴۰۷/م - فرخ

[حاشیه پایین:] ملاحظه فرمودند.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیری

شماره: ۱۲۳۰/۴

تاریخ: ۳۵/۵/۲۷

سند شماره ۱۳۰

مخالفت شهرداری تهران با درخواست مهدی باتمانقلیچ مبنی بر معافیت سینما رویال از پرداخت عوارض شهرداری

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره عمومی: ۱۱۴۸۲

[تاریخ:] ۳۵/۷/۲

آقای مهدی باتمانقلیچ

در پاسخ نامه شماره ۷۶۵ مورخ ۳۵/۵/۲۱ متضمن رونوشت وقفنامه مربوط به

اختصاص درآمد سه دانگ سینما رویال به ساختمان بیمارستان، اینک رونوشت نامه شماره ۱۵۹۵۱/۱۸۶۸۷ مورخ ۳۵/۶/۲۲ شهرداری تهران به ضمیمه رونوشت وقفنامه برای اطلاع ارسال می شود.

نخست وزیر

[امضای پیش نویس: ناخوانا] ۳۵/۷/۱

[حاشیه راست:] در دفتر عمل شد.

[مهر:] بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۴

سند شماره ۱۳۰/۱

[آر]

شهرداری تهران

تاریخ: ۱۳۳۵/۶/۲۲

شماره: ۱۵۹۵۱/۱۸۶۸۷

جناب آقای نخست وزیر

پاسخ مرقومه شماره ۶۲۳۹ مورخ ۳۵/۶/۱۴ موضوع تقاضای آقای باتمانقلیچ مبنی بر معافیت از عوارض سینما رویال با اعاده رونوشت وقفنامه مربوطه به استحضار می رساند: عوارضی که شهرداری از بلیت های سینما دریافت می دارد از طرف مردم تأمین و پرداخت می گردد و هیچ گونه ارتباطی با سهم صاحبان سینماها

ندارد. به همین جهت در چند مورد که تغییری در نرخ عوارض داده شده به همان نسبت به قیمت بلیت‌ها نیز افزوده گردیده است.

ضمناً توجه عالی را به این نکته جلب می‌نماید که آقای باتمانقلیچ می‌توانند عواید و درآمد حاصله از ملک یا ساختمان یا سینمای خود را که مالک آن هستند برای منظور خیری وقف نمایند نه آن که درآمدهای شهرداری را که به موجب تصویبنامه‌های صادره از طرف انجمن شهر و یا وزارت کشور به قائم مقامی انجمن از مردم و برای مردم وصول می‌شود وقف و مضافاً به این که شهرداری تهران نیز قسمت نسبتاً قابل توجهی از درآمد سالیانه خود را صرف اداره مؤسسات خیریه شهری می‌نماید.

شهردار تهران

[امضا: نصرت‌الله منتصر]

[حاشیه راست، اول]: سابقه. ۳۵/۶/۲۲

[حاشیه راست، دوم]: ضمیمه شد. ۶/۲۴

[حاشیه پایین]: به عرض برسد. ۳۵/۶/۲۵

[حاشیه بالا، چپ]: فرمودند به همین ترتیب جواب داده شود. [امضا: ناخوانا]

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۵/۶/۲۲

شماره: ۱۱۴۸۲

[مهر]: بایگانی دفتر نخست وزیر

شماره: ۳

[مهر]: بازرسی شد

سند شماره ۱۳۰/۲

[تاج شاهنشاهی]
 دربار شاهنشاهی

شماره: ۶۸۹۰

تاریخ: ۱۳۳۵/۷/۲۶

جناب آقای علاء نخست وزیر

البته خاطر شریف مستحضر است آقای مهدی باتمانقلیچ سه دانگ از ساختمان سینما رویال ملکی خود را وقف بر ساختمان دو بیمارستان نموده است و وقفنامه آن هم تنظیم شده است. چون نصف عواید حاصله از سینما رویال بایستی به مصرف ساختمان بیمارستان‌های مزبور برسد و دریافت عوارض از ملک وقف مورد قانونی ندارد تقاضای ایشان این است که شهرداری تهران سینما رویال را از پرداخت نصف عوارض سینمایی یعنی نسبت به سه دانگ مربوط به وقف معاف دارد. از قرار در این مورد نامه‌ای از طرف نخست وزیر به شهرداری صادر شده است لکن با عدم موافقت مواجه گردیده است. با ارسال رونوشت نامه آقای باتمانقلیچ و اشعار به این که دانشگاه تهران نیز در این عمل خیر و عام‌المنفعه مشارالیه دایر به وقف سه دانگ سینما رویال برای بیمارستان‌ها مداخله دارد، خواهشمندم به هر نحو که ممکن است نسبت به درخواست آقای باتمانقلیچ توجه لازم مبذول و دستور مؤثر صادر فرمایید شهرداری تهران سینما رویال را از پرداخت عوارض سینمایی نسبت به سه دانگ وقف معاف دارد. از نتیجه اقدام وزارت دربار شاهنشاهی را مستحضر فرمایید.

وزیر دربار شاهنشاهی

[امضا: منوچهر اقبال]

[حاشیه راست، اول: سابقه. ۷/۲۸]

[حاشیه راست، دوم: ضمیمه شد. ۷/۲۸]

[حاشیه پایین: با سابقه به عرض برسد. ۷/۲۹]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر]

تاریخ: ۳۵/۷/۲۸

شماره: ۱۴۳۶۸

[مهر: بازرسی شد]

سند شماره ۱۳۰/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۵/۸/۹]

شماره: ۱۴۳۶۸

جناب آقای دکتر اقبال

وزیر دربار شاهنشاهی

در پاسخ نامه شماره ۶۸۹۰ مورخ ۳۵/۷/۲۶ متضمن رونوشت نامه آقای باتمانقلیچ راجع به تقاضای معافیت نصف درآمد شهرداری از بلیت‌های سینما رویال اشعار می‌گردد: همین طور که استحضار دارند ایشان چندی قبل در مورد مزبور نامه‌ای نوشتند و نظر شهرداری تهران خواسته شد جوابی به شماره ۱۸۶۸۷ / ۱۵۹۵۱ مورخ ۳۵/۶/۲۲ دادند که عیناً به متقاضی ابلاغ و اینک به منظور مزید اطلاع جنابعالی از دلایلی که شهرداری در رد نظریه آقای باتمانقلیچ داده رونوشت آن نیز تلواً ارسال می‌شود تا اگر نظری باشد مجدداً اشعار فرمایند.

نخست وزیر

[امضای پیش‌نویس: ناخوانا] ۸/۸

سند شماره ۱۳۱

اعتراض شیخ باقر نهاوندی (واعظ) به اجرای نمایشنامه حسن یا جاده
زرین

باسمه تعالی

جناب آقای دکتر اقبال

نخست وزیر ایران زید اجلاله

به عرض محترم عالی می‌رساند: بعد از عرض سلام و ارادت البته می‌دانید که در این ماه مبارک در منابر و مساجد دعاگو می‌باشم. امروز در مسجدی که دعا می‌کنم چند هزار نفر از مردم که می‌آیند مذاکره می‌کردند که از حکومت جناب آقای دکتر که از علاقمندان جدی نسبت به ساحت مقدس علی بن ابیطالب (ع) است در تئاتر تهران تقلید امیرالمومنین علی علیه السلام را در می‌آورند. تصدیق می‌فرمایید در محلی که چند نفر از زنان خارجی می‌رقصند تئاتر علی علیه السلام ولو به هر اسم و رسم باشد بسیار زنده است. این حقیر را وادار کردند که از حضورتان استدعا کنم که دستور تعطیل این تئاتر را در این ماه صیام صادر فرمایید و مسلمین را خوشحال فرمایید و یقین دارم که نخست وزیر محترم با علاقه‌ای که به دین و کشور دارند راضی نمی‌شوند که این بی‌احترامی نسبت به ساحت مقدس پیشوای بزرگ عالم اسلام بشود. مسلماً تعطیل این تئاتر در دل‌های مسلمین و شیعه اثر نیکویی از آن جناب باقی خواهد گذارد. در منابر وعظ و خطابه هم از صمیم قلب شما را دعا خواهیم کرد.

الاحقر باقر نهاوندی واعظ

۱۲ صیام ۷۶

۳۶/۱/۲۴

تهران - امام زاده یحیی

[حاشیه بالا:] جناب آقای اشرف احمدی رسیدگی نمایند. [امضا: منوچهر اقبال]

۳۶/۱/۲۷

[حاشیه راست:] آقای سلیمی پور فوری به این موضوع رسیدگی، گزارشی با اظهار

نظر تهیه فرمایید به عرض برسد. [امضا: علی اشرف احمدی] ۳۶/۱/۲۷

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۲/۴

شماره: ۱۸۳۷

سند شماره ۱۳۱/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۱۳۳۶/۱/۲۹

مقام معاونت محترم نخست وزیری

محترماً به عرض می‌رساند: طبق دستور صادره در حاشیه شکواییه آقای آقا شیخ باقر واعظ نهاوندی مقرر فرموده بودند موضوع نمایشنامه تئاتر تهران را رسیدگی نموده گزارش آن را به عرض برساند. حسب الامر روز گذشته به محض وصول مرقومه مانند یک نفر علاقمند به تئاتر (نه بازرس نخست وزیر) به دفتر تئاتر تهران مراجعه و سپس تئاتر را که به نام (حسن یا جاده زرین) نامیده می‌شود به امانت گرفته و پس از مطالعه پیس، برای مطالعه و ملاحظه عینی شب را به تئاتر رفتیم. موضوع نمایشنامه عشق جوانی به نام رفیع به دختری است به نام پروانه که یکی از حکام خلیفه در موقع حمله به یکی از شهرها به رسم غنیمت به دست آورده جزء بردگان

به بغداد می‌فرستد. جوان به دنبال دختر و به قصد رهایی او حرکت کرده و او را در بازار برده فروشان بغداد یافته و بلافاصله او را به هزار دینار می‌خرد. مأمورین دربار هارون الرشید کنیزک را به عنف از جوان گرفته و برای دربار می‌فرستند. جوان کینه خلیفه را به دل گرفته و نقشه از بین بردن سلطنت خلیفه و آتش زدن شهر بغداد را به وسیله جمعی از گدایان شهر فراهم نموده و در یکی از خانه‌های بغداد به وسیله دختران جوان و کمک بینوایان مشغول توطئه می‌شود.

برحسب تصادف شخص قنادی به نام حسن دچار عشق زنی به نام یاسمن می‌شود که در همان خانه مسکن دارد. حسن از آشنای خود که از همدستان این جمعیت بوده چاره‌جویی می‌طلبد. دوست حسن او را فریب داده و با اخاذی مبلغی از وی، خود جانشین حسن شده و در پای خانه معشوقه او را مورد ضرب و استهزا قرار می‌دهد و حسن به حال اغما در پای دیوار به زمین می‌افتد.

ساعتی از این ماجرا^۱ می‌گذرد که هارون الرشید خلیفه به اتفاق جعفر برمکی و دو نفر از ملازمین بر حسب تصادف به آن محل رسیده و صدای ساز و آواز خانه توجه خلیفه را جلب کرده جهت گذراندن وقت به نام تجار بصری از همان خانه به نام میهمان پناه می‌طلبند. بعد از قبول درخواست و ورود در آن خانه اسرارآمیز صاحب خانه که به نام سلطان گدایان خود را می‌نماید و همان رفیع عاشق است [که] نقشه کشتن خلیفه و آتش زدن شهر را برملا می‌کند. در همین موقع میهمانان را مانند محبوسین در خانه نگه داشته و خود به قصد انجام منظور از خانه خارج می‌شود. در غیبت میزبان محبوسین به وسیله یادداشتی حال خود را نوشته و از منفذ محبس به خارج می‌اندازند و برای نجات خود از عابرین کمک می‌طلبند. بالاخره محبوسین آزاد و خلیفه برای مجازات رفیع، سلطان گدایان با حضور وزیر و درباریان تشکیل محکمه می‌دهند و رفیع را حاضر می‌کنند. رفیع بدو به خلیفه بی‌احترامی کرده و سپس معلوم می‌شود که خلیفه از معشوقه رفیع بی‌خبر است. در این هنگام پروانه را به امر خلیفه حاضر کرده، پس از استماع بیانات رشیدانه او مورد

توجه خلیفه واقع شده و در نتیجه علاقه به پروانه حاضر می شود اگر به عقد او درآید از کشتن رفیع صرف نظر کند و از او می خواهد که مقنعه از رخ برگردد. دختر نمی پذیرد. خلیفه به او خطاب می کند که اسلام به هر زنی اجازه می دهد که در مقابل خلیفه حجاب برگردد. دختر تحاشی می کند. در این وقت صدای مطلوب خود را که در بند و زنجیر است می شنود و به احترام معشوقش روی برداشته سپس هر دو با احترام به پای خلیفه افتاده و مانند سایرین وی را به نام امیرالمؤمنین و ظل الله فی الارضین خطاب کرده تقاضای بخشش می کنند. خلیفه که خود مانند رفیع دل باخته است شرایطی قائل می شود که مورد قبول آنها واقع نشده و برای مرگ حاضر می شوند.

روح نمایشنامه حاکی از ظلم و کشتار و هوسبازی دربار خلیفه و فشار بر افراد اجتماع است که در نتیجه جمعی از متقربین درگاه و درباریان از خلیفه اعراض کرده و به سوی آزادی، از جاده زرین به قصد مهاجرت به ایران عزیمت می نمایند.

در این نمایشنامه در یکی دو صحنه زنان به سنت غیر ایرانی می رقصند ولی هیچگاه نه آشکارا و نه پنهان و نه به کنایه نامی از حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام برده نمی شود. ولی نام خلیفه اسلام، امیرالمؤمنین [و] حضرت امیر در موقع خطاب به خلیفه هارون عنوان می شود.

نظریه: چون در ایران نام امیرالمؤمنین و حضرت امیر همواره قبل از نام مقدس حضرت علی (ع) برده می شود و به عقیده ما شیعیان لقب امیرالمؤمنین مخصوص ذات مقدس امام اول است به نظر می رسد این سوء تفاهم از استعمال این کلمات برای آقای نهارندی و سایر مسلمین حاصل شده باشد و برای رفع این سوء تفاهم در صورت اقتضا مقرر خواهند فرمود در موقع اجرای نمایشنامه به جای استعمال کلمه امیرالمؤمنین (حضرت خلیفه) و به جای حضرت امیر (حضرت ظل الله) و یا امثال آن را خطاب کنند تا به کلی رفع سوء تفاهم شده باشد.

دو پیش نویس به ضمیمه تقدیم می شود.

با تقدیم احترامات فائقه

بازرس نخست وزیر

سلیمی پور

[امضا]

سند شماره ۱۳۱/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

بازرسی مخصوص

شماره: ۱۸۳۹

[تاریخ: ۳۶/۲/۴]

پاکنویس کننده: فلوچه

جناب آقای آقا شیخ باقر نهاوندی واعظ محترم دامت افاضاته در موضوع نمایشنامه تئاتر تهران و توهم این که به ساحت مقدس حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام اسائه ادب شده فوراً دستور داده شد موضوع را رسیدگی نمایند. بر طبق گزارش بازرس مخصوص نخست وزیر موضوع نمایش مربوط به مظالم دوره خلافت هارون الرشید بوده و به هیچ وجه حتی نام حضرت علی (ع) در نمایش برده نشده است. آنچه موجب سوء تفاهم شده خطاب عنوان امیرالمؤمنین و حضرت امیر به خلیفه بوده است که دستور داده شد از ذکر القاب فوق خودداری نمایند.

نخست وزیر

[امضا: منوچهر اقبال]

سند شماره ۱۳۱/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۸۳۷

[تاریخ: ۳۶/۲/۴]

خیلی فوری

شهربانی کل کشور

چون در موقع اجرای نمایشنامه (حسن یا جاده زرین) در تئاتر تهران خطاب عنوان

امیرالمؤمنین و حضرت امیر به خلیفه هارون الرشید موجب سوء تفاهم جمعی از مسلمین گردیده. دستور فرمایید به جای القاب فوق کلمات دیگری استعمال نمایند که رفع سوء تفاهم بشود.

از طرف نخست وزیر

[امضا: علی اشرف احمدی]

سند شماره ۱۳۲

گزارش عبدالحسین حمزای در خصوص مذاکره وی با شرکت پارامونت برای تهیه و نمایش فیلم عمر خیام

مورخه: ۱۳ اردیبهشت ۱۳۳۶

شماره: ۲۳/۳۶

مهم و فوری است

IRANIAN INFORMATION CENTER
EMPIRE STATE BUILDING. ROOM 6606
350 FIFTH AVENUE
NEW YORK 1.N.Y

جناب آقای دکتر منوچهر اقبال نخست وزیر محترم
عطف به گزارش شماره ۶۵/۳۵ مورخ ۱۴ دی ماه ۱۳۳۵ و پاسخ نخست وزیری به

شماره ۱۵۲۱۷ مورخ ۱۳۳۵/۱۰/۲۹ موضوع تصویرب پیشنهاده نمایش فیلم عمر خیام برای مرتبه اول در پیشگاه بندگان اعلی حضرت همایون شاهنشاه معروض می‌دارد که از آن تاریخ تاکنون برای انجام این نقشه با شرکت سازنده فیلم «پارامونت» در مذاکره و رفع مشکلات بوده‌ام.

اشکال کار این بوده که شرکت پارامونت (چنانکه راه و رسم شرکت‌های فیلم‌سازی است) صرفاً به قسمت استفاده فروش فیلم و انعکاس تبلیغاتی علاقمندند در حالی که اینجانب سعی وافر نموده‌ام که در عین تأمین استفاده مادی پارامونت ما نیز استفاده معنوی از این فرصت برده و نام ایران و عمر خیام و مفاخر تاریخی ایران را از مجرای قوی و مؤثر تبلیغاتی حضرات به دنیا عرضه داریم. در این زمینه به اشکال عمده‌ای که برخوردیم موضوع هزینه مسافرت یک عده سی نفری از آرتیست‌های هالیوود و روزنامه‌نگاران درجه اول و مناسب بوده که دسته جمعی با سرو صدای فراوان و هیاهوی تبلیغاتی از نیویورک به ایران پرواز و در آنجا در شب نمایش فیلم و ضیافت‌های مربوطه شرکت کنند و در نتیجه در جراید و مطبوعات مهمه آمریکا مقالات متعدد و متنوع در باب ایران و شئون مختلفه زندگی کشورمان انتشار یابد و فیلم عملیات این گروه و مناظر ایران به وسیله پارامونت ضبط و در سینماها و مراکز تلویزیون آمریکا و غرب اروپا به معرض نمایش گذارده شود.

هزینه رفت و آمد این دسته طبق برآورد در حدود پنجاه هزار دلار است که شرکت پارامونت حاضر نمی‌شد زیر بار آن برود و می‌گفت ما فیلم را مجاناً نشان می‌دهیم و مواجب و خرج آرتیست‌ها و مهندسین فیلم را از هالیوود متعهد می‌شویم بقیه باید به عهده دولت ایران باشد. البته این پیشنهاد برای ما عملی نبود. این جانب به فکر چاره جویی افتادم و با شرکت هواپیمایی پان امریکن مذاکره نمودم و پس از یک رشته مذاکرات و تعاطی نظر مفصل سرانجام هر دو شرکت آمریکایی را متقاعد ساختم که استفاده مادی و تبلیغاتی این مسافرت (چه از لحاظ جلب سیاحان برای پان امریکن و چه از جهت فروش فیلم برای پارامونت) قابل

ملاحظه خواهد بود و خاطر^۱ نشان نمودم که هزینه پنجاه هزار دلار را نصف کنند. ترتیب این کار در هفته جاری داده شد و در نتیجه این اهمتامات هزینه مسافرت حل شده است. ولی نکته دیگری پیش آمده که ممکن است تولید اشکال کند و آن موضوع تاریخ نمایش فیلم در تهران است. نظر اینجانب این بود که این امر به اواخر تابستان و یا اوایل پاییز محول گردد که فصل گرمای تهران سپری و تعطیلات تابستان خاتمه یافته باشد. شرکت پان امریکن نیز اواخر تابستان و اوایل پاییز را ترجیح می دهند زیرا تمام طیارات آنها از این ایام تا اواخر تابستان تحت فشار تردد سیاحان به اروپا و سایر نقاط جهان می باشد و طیاره آزاد در بست و تا نیمه درست که در اختیار ما بگذارند موجود ندارند. اما از قرار معلوم شرکت پارامونت قراردادهایی برای نمایش عمومی فیلم عمر خیام در آمریکا و سایر کشورها منعقد کرده که نمایش فیلم را در اوایل ماه ژوئیه آتیه (نیمه دوم تیرماه) اجباری می سازد و اگر خواسته باشیم نمایش فیلم برای بار اول در تهران صورت گیرد تنها تاریخ ممکن شب ۱۴ ژوئن (۲۴ خرداد) و یا شب ۲۱ ژوئن (۳۰ خرداد) خواهد بود و اگر ما با این دو تاریخ موافقت نکنیم پارامونت پای خود را کنار می کشد و موضوع منتفی خواهد گردید.

این جانب متذکر شدم که ممکن است در این دو تاریخ بندگان اعلی حضرت همایون شاهنشاهی و علیا حضرت ملکه ثریا به تعطیلات تابستان تشریف فرما شده باشند. قرار شد در آن صورت اگر ذات اقدس ملوکانه اجازه می فرمایند نمایش فیلم در غیبت شاهنشاه در حضور شورای سلطنتی انجام گیرد.

مراتب معروض گردید تا با وقت کمی که در دست است مقرر فرمایند تصمیم متخذه به اینجانب تلگرافاً اطلاع داده شود تا طبق آن اقدام لازم به عمل آید. چنانچه تصمیم متخذه مثبت باشد تعهد دولت ایران عبارت خواهد بود از تأمین کلیه هزینه مسافرت و توقف و پذیرایی دسته سی نفری آرتیست و روزنامه نگار آمریکایی در دو الی سه روز توقف در ایران. برای این که نهایت استفاده از نمایش

فیلم عاید ایران گردد مذاکرات مقدماتی با شرکت پارامونت در این زمینه بوده که در صورت تصویب مقامات عالی‌نمایش فیلم در کاخ سعدآباد در پیشگاه بندگان اعلیٰ حضرت همایون شاهنشاهی و علیا حضرت ملکه ثریا و خاندان جلیل سلطنتی و هیأت دولت و رجال و محترمین و نمایندگان خارجی صورت گیرد و در سراسر ایران هفته‌مورد بحث هفته‌خیام نامیده شود و نام خیام به وسیله کنفرانس‌ها و گفتارهای رادیو و نگارشات جراید و غیره تجلیل گردد و در مزار عمر خیام گل نثار شود و روزنامه نگاران آمریکایی به اصفهان و شیراز و تخت جمشید و در صورتی که وقت اجازه دهد به مازندران و سواحل بحر خزر مسافرت کنند و اماکن تاریخی و جالب ایران را ببینند و از تمام این جریانات فیلم برداری شود تا در مراجعت از ایران در گنجینه‌خاطره این حضرات تأثیرات خوبی از ایران ذخیره شده باشد.

پارامونت تقبل می‌کند که تمام وسایل نمایش فیلم الوان عمر خیام را که به VISTA VISION (پرده وسیع) است در هر نقطه که مقرر گردد فراهم سازد و ترتیبات نمایش را بدهد. شک نیست انجام چنین برنامه‌ای برای تجلیل نام ایران و برای پیشرفت منظوره‌های تبلیغاتی و سیاحتی و حتی سیاسی ایران هزار و یک مزیت در بر خواهد داشت مشروط بر این که ترتیبات آن از هر حیث مجلل و آبرومند و مرتب و منظم و شایسته‌مقام و منزلت دولت شاهنشاهی باشد. قدر مسلم این فرصت مغتنمی است که عده‌[ای] روزنامه نگار درجه اول آمریکایی به ایران بیایند و به عنوان و وسیله نمایش این فیلم آنچه را که معمولاً از لحاظ تبلیغاتی برای ما میسر نیست انجام دهند. اما با کمال صراحت لهجه و صدق بیان اجازه می‌خواهم عرض کنم که طرز اداره و انجام این برنامه و تأمین حداکثر از این موقعیت‌ها ترتیبات مخصوص و ابتکار و آشنایی مخصوص می‌خواهد که به واسطه عدم تجربه در این رشته و عدم وقوف به نیازمندی‌های تبلیغاتی قاره پهناور کشورهای متحد آمریکا دستگاه ما هنوز فرانگرفته است.

چنانچه اجازه می‌فرمودند وجه احسن آن بود که این جانب برای مدت ده روز به ایران پرواز، اوامر عالی را در این باب استماع، ترتیبات لازم را در تهران داده، به

آمریکا مراجعت و با دسته روزنامه‌نگاران و آرتیست‌ها به ایران برای نمایش فیلم مسافرت و در پذیرایی و راهنمایی‌شان کمک و معاضدت می‌کردم و با تشریک مساعی همه مقامات مربوطه این برنامه به نحو مطلوب انجام می‌گرفت و قدم مؤثر و بزرگی در راه شناساندن ایران به آمریکا و دنیای غرب برداشته می‌شد. منوط به نظر و رأی مبارک است.

وزیر مختار

رئیس اداره اطلاعات

[امضا: عبدالحسین حمزوی]

[حاشیه بالا:] جناب آقای ذوالفقاری؛ مراتب به عرض پیشگاه مبارک ملوکانه رسید مقرر فرمودند قرار است در این هفته آقای حمزوی وارد تهران بشود.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۲/۲۱

[حاشیه راست:] دفتر، جناب آقای حمزوی شخصاً مراتب را به عرض جناب آقای نخست وزیر رسانیده‌اند. اقدامی ندارد. بایگانی شود. ۳۶/۳/۲۸

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۳/۲۸

شماره: ۷۲۴۴

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۳۳

اعتراض ابوالحسن شریف‌العلماء خراسانی به اجرای نمایشنامه
پروفسور سوسول در تماشاخانه تهران

[شیر و خورشید]
وزارت دادگستری
ثبت کل اسناد و املاک
کانون سردفتران تهران

شماره: ۱۷۳

تاریخ: ۱۳۳۶/۴/۵

جناب آقای دکتر منوچهر اقبال

نخست وزیر محترم کشور دامت شوکته

به قرار اطلاع حاصله در تئاتر تهران نمایشی داده می‌شود که یک نفر را در لباس روحانیت و به عنوان سردفتر، قهرمان داستان مجعولی قراردادده و خارج از حدود نزاکت و صورت زننده و اهانت‌آمیزی به حیثیت و شئون سردفتران تعرض می‌شود و این بی‌اعتنایی متصدیان نظارت در نمایشات موجب شکایت و عصبانیت کلیه سردفتران و مراجعه دستجمعی ایشان به کانون و اظهارات اعتراض‌آمیز آنان شده است.

علیهذا استدعا دارد که امر عالی دایر به رسیدگی و جلوگیری فوری و بازخواست از متخلفین شرف صدور یابد.

با تقدیم احترامات فائقه

کانون سردفتران

ابوالحسن شریف‌العلماء خراسانی

[امضا]

[مهر]

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای ناصر ذوالفقاری رسیدگی نمایند.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۴/۶

[حاشیه پایین، دوم:] پس از اقدام کمیسیون نمایش، گزارش تهیه شود. ۳۶/۴/۸

[حاشیه پایین، سوم:] به عرض برسد. جریان امر از سازمان نمایش وزارت کشور استفسار گردید. به طور کلی نمایشنامه‌ها قبلاً توسط وزارت فرهنگ به تصویب می‌رسد و پس از الصاق تمبر به وزارت کشور فرستاده می‌شود. این نمایشنامه نیز از وزارت فرهنگ رسیده و از طرف وزارت کشور برای اظهار نظر به شهربانی فرستاده شده است و تاکنون گویا از شهربانی برنگشته است و تماشاخانه تهران بدون اطلاع به معرض نمایش گذارده است و از طرف وزارت کشور جریان امر از شهربانی سؤال شده و دستور داده‌اند که از این نمایش جلوگیری بشود. به طوری که سوابق امر نشان می‌دهد و مقامات وزارت کشور نیز اظهار می‌دارند قصور از طرف شهربانی بوده است که نباید بدون داشتن پروانه اجازه نمایش بدهند. ضمناً به استحضار می‌رساند که رونوشت این نامه به وزارت کشور هم رسیده و از طرف وزارت مزبور نیز برای جلوگیری آن اقدام شده است. [امضا: مهرداد پهلبد] ۳۶/۴/۱۰

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۴/۱۲

شماره: ۷۴۳۹

سند شماره ۱۳۳/۱

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

جناب آقای ذوالفقاری

به طوری که با آقای سرهنگ مقدم مذاکره شد این نمایشنامه بدون پروانه است و

شهربانی جلو آن را نگرفته و به هیچ وجه از تصویب کمیسیون نگذشته است. آقای سرهنگ مقدم می‌گوید: من از روز اول هم گفتم قدرت اجرایی ما ضعیف است و حالا هم همین مطلب را می‌گویم ولی [به] عقیده بنده این عذر صحیح نیست و به عرض جناب آقای نخست وزیر برسانید که در این مورد شدیداً بازخواست شود که به چه مناسبت نمایشنامه بدون پروانه را اجازه اجرا داده‌اند؟ فقط در این صورت می‌توان نشان داد که دولت مصمم به جلوگیری از این بازی‌ها است. البته بسته به نظر عالی است.

[امضا: نصرت‌الله معینیان]

سند شماره ۱۳۳/۲

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارت و رادیو

تاریخ: ۳۶/۴/۱۱

مقام مدیریت کل

محترماً به استحضار می‌رساند: طبق دستور جناب آقای ذوالفقاری شب گذشته در ساعت هشت و نیم بعد از ظهر به اتفاق نماینده وزارت کشور در تماشاخانه تهران حاضر شده و نمایشنامه (پروفسور سوسول) مورد بازدید قرار گرفت. در قسمت آخر پرده سوم محرری با در دست داشتن دفتر ثبت ازدواج و طلاق وارد صحنه می‌شود که در این قسمت مطالبی گفته و نمایشی داده می‌شود که تا اندازه‌ای به دفترخانه‌ها و سردفتران برخورد دارد و شکایت آقای شریف‌العلما تا حدی بدون جهت نبوده است. بخصوص که نام بازیکن اصلی نمایش هم شریف است و این امر

بیشتر موجب شکایت آقای شریف العلما شده. به هر صورت پس از ختم نمایش این قسمت از نمایشنامه به این ترتیب اصلاح گردید: نام محرر و دفترخانه و محضر به کلی حذف شد و قرار شد اصولاً نام محضر و محرر برده نشود و به همین ترتیب مدیر تماشاخانه تهران تقبل نمود که از امشب نمایش را اجرا نمایند و به مأمور شهربانی هم تذکر داده شد مواظبت نمایند که این دستور و اصلاح کاملاً اجرا بشود. [امضا: مهرداد پهلبد]

[حاشیه پایین:] عیناً به نظر جناب آقای ذوالفقاری می‌رسد.

[امضا: نصرت‌الله معینان] ۴/۱۵

سند شماره ۱۳۴

تلگراف شهربانی کل کشور به استانداری خراسان مبنی بر لزوم تعطیل سینماها و ممنوعیت قمه زدن در ایام عزاداری ماه محرم و صفر

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

تاریخ: ۳۶/۵/۱۳

شماره: ۵/۲۸۰۱۸

اداره: اطلاعات

محرمانه. مستقیم. فوری است

جناب آقای نخست وزیر

محترماً در تعقیب اوامر تلفنی آن جناب رونوشت تلگراف شماره ۵/۲۷۹۲۶ ت

[مورخ] ۳۶/۵/۱۳ صادره به مشهد را جهت استحضار به ضمیمه ایفاد می دارد.
 رئیس شهربانی کل کشور
 سرلشکر علوی مقدم
 [امضا]

[حاشیه پایین]: ملاحظه شد.

[مهر]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۵۲۸/۴

تاریخ: ۳۶/۵/۱۳

سند شماره ۱۳۴/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

مورخه: ۳۶/۵/۱۳

شماره: ۵/۲۷۹۲۶

فوری - مشهد

تیمسار سرتیپ رستگار

تعقیب دستورات سابق راجع به جلوگیری از تیغ زدن لزوماً تذکر می دهد که وضعیت سینماها و تئاترها در هذمه السنه بایستی عیناً مانند سال قبل باشد. یعنی از اول تا آخر بیستم محرم و از بیستم صفر تا آخر صفر سینماها و تئاترها تعطیل باشند

و در ایام دیگر که باز هستند برنامه موسیقی حذف گردد. فوراً با جناب آقای استاندار تماس اخذ و با موافقت ایشان طبق همین دستور اقدام شود. ضمناً به استحضار جناب آقای جعفری برسانید که صدور این تلگراف با توجه به نامه [شماره] ۷۰۸ [مورخ] ۳۶/۵/۸ استناداری و موافقت جناب آقای نخست وزیر بوده است. سرلشکر علوی مقدم

[مهر: ناخوانا]

سند شماره ۱۳۵

مکاتبات مربوط به جلوگیری از انتشار صور قبیحه و آگهی‌ها و عکس‌های مخالف اخلاق در مطبوعات و سینماها

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[شماره:] ۱۱۵۰۲

[تاریخ:] ۳۶/۵/۲۱

جناب آقای وزیر کشور

یکی از وعاظ هنگامی که اعلی حضرت همایون شاهنشاهی در مجلس روضه خوانی کاخ گلستان تشریف داشته‌اند بیاناتی راجع به چاپ عکس‌های عریان در مجلات و نمایش دادن فیلم‌های خلاف عفت نموده است. هر چند قبلاً طی شماره ۹۶۸۰ [مورخ] ۳۶/۴/۲۷ در این مورد دستور لازم داده شده بود. اینک مجدداً

یادآور می شود که در هر دو قسمت به کمیسیون مربوطه دستور اکید صادر فرموده و هرگونه اقدامی برای جلوگیری از انتشار این گونه عکس ها که منافی عفت عمومی است و همچنین جلوگیری از انتشار مقالات زننده و تحریک آمیز لازم است معمول و نتیجه را اعلام فرمایند.

نخست وزیر

رونوشت برای استحضار به دفتر مخصوص شاهنشاهی ارسال می گردد.

نخست وزیر

[امضا: منوچهر اقبال]

[مهر:] صادر شود. م معدل

سند شماره ۱۳۵/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره مطبوعات

تاریخ: ۱۳۳۶/۵/۲۳

شماره: ۴۵۶۱ ط/۲۲۱ م

جناب آقای نخست وزیر

بازگشت [به] مرقومه شماره ۱۱۵۰۲ [مورخ] ۳۶/۵/۲۱ درباره جلوگیری از درج مقالات مضر به عفت عمومی و چاپ عکس های عریان در جراید و مجلات و نمایش فیلم های خلاف عفت به استحضار عالی می رساند:

۱ - در اجرای مواد ۱۳ و ۱۹ و ۳۸ قانون مطبوعات که تصریح شده است چاپ عکس‌های عریان و درج مقالات مضر به عفت عمومی و اخلاق حسنه جزء جرایم مطبوعاتی محسوب می‌گردد طی شماره ۲۱۹/ط/۴۵۰۹ [مورخ] ۳۶/۵/۲۲ از وزارت دادگستری و فرمانداری تهران و سازمان اطلاعات و امنیت کشور خواسته شد با نهایت شدت مواد مزبور را اجرا و هر نشریه را که مبادرت به درج این قبیل مطالب نماید شدیداً تحت تعقیب قانونی قرار دهند.

۲ - طی اعلامیه شماره ۱۰۳۵ ط/۳۶۸۹۴ [مورخ] ۳۶/۵/۲۲ به کلیه جرایم هفتگی خاطر نشان گردید چنانچه اقدام به درج این نوع مطالب نمایند شدیداً مورد تعقیب قرار خواهند گرفت.

۳ - به کمیسیون نمایشات دستور اکید داده شد در سانسور فیلم‌ها دقت لازم مرعی دارند.

رونوشت نامه شماره ۲۱۹/ط/۴۵۰۹ [مورخ] ۳۶/۵/۲۲ که به وزارت دادگستری ارسال شده و یک نسخه از اعلامیه [ای] که به جرایم داده شده و رونوشت نامه شماره ۹۹۸/ط/۳۵۱۱۴ [مورخ] ۳۶/۵/۱۰ وزارت کشور به وزارت فرهنگ جهت مزید استحضار لفاً تقدیم گردید.

وزیر کشور

دکتر جلالی

[امضا]

[حاشیه پایین:] ملاحظه شد. ۵/۲۶

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۵/۲۶

شماره: ۱۱۹۴۲

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۳۵/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

دایره مطبوعات

[شماره: ۴۵۰/ط۲۱۹]

[تاریخ: ۳۶/۵/۲۲]

محرمانه - مستقیم

جناب آقای مجلسی کفیل محترم وزارت دادگستری

به طوری که در هیأت دولت و کمیسیون امنیت مذاکره گردید درباره جلوگیری از نشر مقالات مضر و صور قبیحه اشعار می دارد: مجدداً جراید شروع به درج مقالات هیجان انگیز و مخالف عفت عمومی و اخلاق حسنه و چاپ تصاویر عریان اناث نموده اند. متأسفانه با تصریحی که قانون مطبوعات در ماده ۳۸ نموده و با مکاتبات عدیده ای که در این باره در گذشته شده تاکنون اقدامی برای جلوگیری از درج این قبیل مطالب در جراید و تعقیب ناشرین آن به عمل نیامده است و این گذشت باعث شده اغلب جراید از عدم اجرای ماده مزبور حداکثر سوء استفاده [را] نمایند. چون در گذشته هم این موضوع باعث شکایت و گله مقامات روحانی کشور بوده خواهشمند است دستور فرمایید در اجرای ماده ۳۸ قانون مطبوعات و جلوگیری از چاپ صور قبیحه و درج مقالات مضر به عفت عمومی توجه و شدت عمل بیشتری مبذول نمایند و با اتخاذ تصمیم شدیدی از تکرار مطالب مزبور که باعث گمراهی و تحریک احساسات جوانان کشور می گردد ممانعت به عمل آورند. دستور فرمایید از نتیجه اقدامی که معمول خواهند داشت این وزارت را نیز مستحضر سازند.

وزیر کشور

رونوشت شرح بالا جهت اطلاع و اتخاذ تصمیم شایسته به سازمان اطلاعات و امنیت کشور ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایند از نتیجه وزارت کشور را مستحضر سازند.

وزیر کشور

رونوشت تمام شرح بالا جهت اطلاع و اقدام مقتضی به فرمانداری تهران ارسال می‌گردد.

وزیر کشور

رونوشت برابر اصل است.

سند شماره ۱۳۵/۳

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۳۶/۵/۲۲

شماره: ۱۰۳۵/ط/۳۶۸۹۴

اعلامیه وزارت کشور

آقای مدیر روزنامه چون بر طبق مواد ۱۳ و ۱۹ و ۳۸ قانون مطبوعات مصوب ۸ مرداد ۱۳۳۴:

۱ - انتشار مقالات مضر به عفت عمومی یا مضر به اخلاق حسنه.

۲ - انتشار صور قبیحه.

۳ - انتشار آگهی‌ها و عکس‌های مخالف اخلاق و آداب و رسوم ملی جزء جرایم

مطبوعاتی محسوب می‌گردد بنابراین به اطلاع می‌رساند از تاریخ صدور این

اطلاعیه دستور اکید داده شد در اجرای مواد ۱۳ و ۱۹ و ۳۸ قانون مطبوعات دقت کامل مبذول و بر طبق مقررات، ناشرین این گونه مطالب را تحت تعقیب قانونی قرار دهند. مراتب بدین وسیله به اطلاع می‌رسد.

وزیر کشور

دکتر جلالی

[امضا]

سند شماره ۱۳۵/۴

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش

به طوری که مشاهده می‌گردد مجدداً جراید به درج مقالات و چاپ تصاویری مبادرت نموده‌اند که از لحاظ عفت عمومی برای جامعه مضر بوده و باعث گمراهی و تحریک احساسات جوانان می‌گردد. و چون تاکنون برای جلوگیری از درج این گونه مطالب در جراید اقدامی نشده و کمتر به این قسمت توجه شده خواهشمند است مقرر فرمایند برای رسیدگی به این موضوع کمیسیونی با حضور نماینده آن وزارت و وزارت کشور و دادستان تهران تشکیل گردد تا با اتخاذ تصمیم مناسبی از تکرار نشر این نوع مطالب در جراید جلوگیری به عمل آید. دستور فرمایید از نتیجه اقدامی که معمول خواهند داشت وزارت کشور را مطلع سازند.

مدیر کل دکتر زنگنه

رونوشت برابر اصل است.

سند شماره ۱۳۵/۵

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۳۶/۶/۱۰

شماره: ۴۱۲۲۹/ط/۱۰۹۶

جناب آقای نخست وزیر

درباره کنترل فیلم‌های خارجی و جلوگیری از نمایش فیلم‌های خلاف عفت به استحضار عالی می‌رساند: دستور داده شد مأمورین مربوطه که عبارتند از نمایندگان وزارت کشور و فرهنگ و سازمان اطلاعات و امنیت کشور [و] اداره کل انتشارات و رادیو در موقع بازدید فیلم‌ها نهایت دقت و مراقبت لازم را معمول دارند و همچنین نسبت به فیلم‌هایی که سابقاً نیز اجازه آن صادر گردیده است تجدید نظر به عمل آورند.

وزیر کشور

[امضا: فتح‌الله جلالی]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۶/۱۴]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر]

تاریخ: ۳۶/۶/۱۴

شماره: ۱۳۶۵۶

[مهر: بازرسی شد]

سند شماره ۱۳۶

درخواست وزارت امور خارجه مبنی بر مسافرت دوشیزه تانیا آشوت
(پیانیست) به مسکو برای شرکت در مسابقه بین‌المللی چایکوفسکی

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

اداره روابط فرهنگی - محرمانه

[تاریخ: ۳۶/۶/۷]

پیوست: دارد

[شماره: ۵۱۳۰]

جناب آقای نخست وزیر

با ارسال رونوشت نامه شماره ۲۶۸۵ مورخ ۳۶/۴/۱ اداره کل هنرهای زیبای کشور
راجع به مسافرت دوشیزه تانیا آشوت پیانیست جوان ایرانی به مسکو برای شرکت
در مسابقه بین‌المللی (چایکوفسکی) خواهشمند است از هر نظری که اتخاذ
خواهند فرمود وزارت امور خارجه را مستحضر فرمایند.

وزیر امور خارجه

[امضا: علیقلی اردلان]

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای اشرف احمدی در هیأت دولت مطرح نمایید.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۶/۷

[حاشیه پایین، دوم:] در جلسه مورخ ۳۶/۶/۹ هیأت وزیران قرائت، با مسافرت

دوشیزه تانیا موافقت شد. [امضا: علی اشرف احمدی]

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۸۲۲/۴

تاریخ: ۳۶/۶/۱۰

[مهر، بالا:] محرمانه

سند شماره ۱۳۶/۱

[شیر و خورشید]
وزارت امور خارجه

رونوشت نامه وزارت فرهنگ به شماره ۲۶۸۵ [مورخ ۳۶/۴/۱]

وزارت امور خارجه

دوشیزه تانیا آشوت پیانیست جوان و هنرمند ایرانی و دختر دکتر آشوت استاد دانشگاه از هنرمندانی است که در چندین کنکور بین‌المللی شرکت کرده و باعث افتخار و سربلندی نام ایران گردیده است. وی کنسرواتوار پاریس را با درجه ممتاز به پایان رسانیده، پس از موفقیت در مسابقه بین‌المللی شوپن در سال ۱۹۵۵ در سال ۱۹۵۶ به نمایندگی از طرف ایران در کنکور بین‌المللی شهر مونیخ رتبه سوم را حائز شده است.

مشارالیها مایل است در مسابقه بین‌المللی (چایکوفسکی) که در ماه مارس سال ۱۹۵۸ در مسکو تشکیل خواهد گردید شرکت نماید و از این اداره کسب تکلیف و اجازه کرده، چون احتمال موفقیت و کسب افتخارات دیگری برای ایران از جانب مشارالیها زیاد و تقریباً حتمی است این اداره با اطلاع قبلی از نظر وزارت خارجه نسبت به اعزام وی اقدام لازم معمول خواهد داشت. خواهشمند است دستور فرمایند از هر نظری که در این باره ممکن است داشته باشند این اداره را آگاه سازند. رئیس اداره کل هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

سند شماره ۱۳۷

پیشنهاد وزارت امور خارجه مبنی بر تهیه فیلم‌های مستند در مورد گذشته باستانی ایران و تحولات روز کشور و نمایش این فیلم‌ها برای جلوگیری از تبلیغات سوء

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

اداره: اطلاعات

تاریخ: ۱۳۳۶/۶/۱۱

شماره: ۲۳۳۵۶/۱۸۰۸

جناب آقای نخست وزیر

وزارت امور خارجه به پیروی از منویات اعلیٰ حضرت همایونی و دستوراتی که مکرراً برای تهیه فیلم‌های تبلیغاتی صادر فرموده‌اند و همچنین برای خنثی ساختن اثرات سوئی که از نشان دادن فیلم‌های ناروا و نارسا درباره ایران یا پخش آنها از تلویزیون بوجود آمده است با مؤسسات و اشخاصی که در تهیه فیلم واردند مذاکراتی برای تهیه فیلم‌های مستند و مناسبی که حاکی از عظمت‌های باستانی گذشته و نموداری از فعالیت‌های عمرانی و اقتصادی امروزی کشور باشد به عمل آورده است و پروژه پیشنهادات رسیده به موقع به اطلاع اداره کل انتشارات و رادیو رسانده شده است ولی اداره کل انتشارات به علت نداشتن بودجه‌ای برای این منظور از انجام آن متعذر بوده است. چون برای رفع این نقصه کلی که مبتلا به دستگاه‌های اداری و تبلیغاتی کشور است می‌بایستی اقدام لازم به عمل آید

خواهشمند است اعتبار مخصوصی برای تهیه فیلم از بودجه کلی دولت یا محل دیگری در اختیار اداره کل انتشارات و رادیو بگذارند تا بتوان به این کار اقدام نمود.

وزیر امور خارجه

[امضا: علیقلی اردلان]

[حاشیه راست، اول:] جناب آقای مهندس طالقانی وزیر مشاور، قرار بود حضوراً

مذاکره بفرمایید. [امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۶/۱۱

[حاشیه بالا، راست:] جناب آقای ناصر ذوالفقاری پاسخ مقتضی به وزارت خارجه

بدهید. [امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۶/۱۲

[حاشیه بالا، چپ:] به عرض جناب آقای نخست وزیر برسد. با مقامات اصل ۴

مشغول مذاکره هستم و امیدوارم که در سال آتیه مبلغی برای این کار تخصیص داده شود که با همکاری اداره کل تبلیغات و اداره هنرهای زیبا فیلم های مورد نظر تهیه و

پخش شود. [امضا: خلیل طالقانی] ۱۳۳۶/۶/۱۲

[مهر:] ورود به اداره تبلیغات خارجی

نمره: ۶۱۹

تاریخ: ۳۶/۶/۱۶

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۶/۱۲

شماره: ۱۳۴۵۸

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۳۷/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۶/۶/۲۵]

شماره: ۱۳۴۵۸

جناب آقای وزیر امور خارجه

عطف به نامه شماره ۲۳۳۵۶/۱۸۰۸ مورخ ۳۶/۶/۱۱ درباره تهیه فیلم‌های تبلیغاتی، چندی قبل به اداره کل انتشارات و رادیو دستور داده شد برای ایجاد یک سازمان مجهز فیلم برداری مطالعه نموده طرحی تهیه نمایند تا پس از تصویب و تأمین وسایل لازم دستور اجرای آن داده شود. طرح مزبور آماده گردیده و مشغول بررسی آن می‌باشند ولی در وضع موجود به طوری که چندین بار از طرف اداره کل انتشارات و رادیو به وزارت امور خارجه اطلاع داده شده است تاکنون چند حلقه فیلم توسط اداره هنرهای زیبا در اختیار وزارت امور خارجه گذارده شده که مورد استفاده قرار دهند و چند روز قبل هم از طرف اداره کل انتشارات و رادیو یک حلقه فیلم تهیه و برای تلویزیون رم فرستاده شده است. ممکن است فعلاً ترتیبی اتخاذ نمایند که از همان فیلم‌های اداره هنرهای زیبا استفاده شود.

نخست وزیر

دکتر اقبال

[امضا]

[مهر: صادر شود م. معدل]

سند شماره ۱۳۸

مخالفت ساواک با ورود کوگان ویلونیست شوروی و همراه وی به ایران

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۳۴۰۵

تاریخ: ۳۶/۷/۱۱

تاریخ پیش نویس: ۳۶/۷/۹

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

رونوشت نامه شماره ۲۷۲۳/ر/۲۹۸۹۲ [مورخ] ۳۶/۷/۷ وزارت امور خارجه راجع به صدور روادید ورود به ایران جهت آقای کوگان ویلونیست معروف شوروی و یک نفر پیانیست همراه ایشان به پیوست ارسال می گردد. دستور فرمایید مندرجات آن را مورد مطالعه و بررسی قراردادده نظر سازمان اطلاعات و امنیت کشور را نسبت به موضوع اعلام دارند.

نخست وزیر

[حاشیه پایین:] به امضای جناب آقای اشرف احمدی معاون.

[مهر:] صادر شود. م - معدل

سند شماره ۱۳۸/۱

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

اداره: روابط فرهنگی

تاریخ: ۱۳۳۶/۷/۷

شماره: ۲۹۸۹۲/ر/۲۷۲۳

جناب آقای نخست وزیر

انجمن روابط فرهنگی ایران با اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی طی نامه‌ای اشعار داشته است که انجمن در نظر دارد آقای کوگان ویلونیست معروف شوروی و یک نفر پیانیست همراه ایشان را برای مدت ده روز در اواخر مهرماه سال جاری جهت دادن چند کنسرت به تهران دعوت نماید و تقاضا نموده‌اند در صورت موافقت به سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در مسکو دستور داده شود که روادید دو هنرمند مذکور را صادر نمایند. متمنی است از هر نظری که نسبت به این پیشنهاد اتخاذ می‌فرمایند وزارت امور خارجه را مستحضر فرمایند.

از طرف وزیر امور خارجه

[امضا: مرتضی مشفق کاظمی]

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای اشرف احمدی اقدام نمایید. [امضا: منوچهر اقبال]

[حاشیه پایین، دوم:] فوری با ارسال رونوشت، نظر سازمان امنیت خواسته شود که

اقدام نمایند. [امضا: علی اشرف احمدی]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۷/۹

شماره: ۱۳۴۰۵

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۳۸/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

س.ا.و.ا.ک

شماره: ۴۹۴۶ ب ۳

تاریخ: ۳۶/۸/۸

جناب آقای نخست وزیر

محترماً عطف به مرقومه شماره ۱۳۴۰۵ [مورخ] ۳۶/۷/۱۱ به استحضار خاطر عالی می‌رساند: به طوری که ضمن گزارش‌های قبلی به عرض مبارک رسیده به منظور جلوگیری از توسعه دامنه تبلیغ کشورهای کمونیستی و اثرات نامطلوب ناشیه از این قبیل تبلیغات و همچنین انجام تصمیمات متخذه در کنفرانس کراچی اصولاً به نظر این سازمان ورود هرگونه هیأتی از شوروی به ایران و یا اعزام هیأت‌های مختلفه ایرانی به شوروی به هیچ وجه به صلاح کشور نمی‌باشد.

رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

سرلشکر بختیار

[امضا]

[حاشیه پایین:] رونوشت برای استحضار دفتر مخصوص شاهنشاهی ارسال

می‌شود. نخست وزیر [امضا: منوچهر اقبال]

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه

[مهر: ناخوانا]

سند شماره ۱۳۹

مکاتبه وزارت کشور در خصوص تشکیل کمیسیون اصلی نمایش برای رسیدگی به امور ورود و خروج هنرپیشگان خارجی و بهبود وضع آتراکسیون کافه رستوران‌ها، به انضمام صورت جلسه کمیسیون مذکور

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره نمایشات

پیوست: دارد یک برگ

فوری

شماره: ۱۰۷۴۶/س ۵۵۳۶۲

تاریخ: ۱۳۳۶/۸/۱۵

جناب آقای نخست وزیر

محترماً به استحضار می‌رساند: کمیسیون اصلی نمایش برای رسیدگی به امور ورود هنرپیشگان خارجی و بهبودی وضع آتراکسیون کافه رستوران‌هایی که هنرپیشگان خارجی دارند جلسات متعددی تشکیل و تصمیمی برای ورود و خروج آنان اتخاذ نموده که اینک یک نسخه از صورت جلسه تنظیمی جهت استحضار خاطر عالی به پیوست تقدیم می‌گردد. ضمناً به استحضار می‌رساند کمیسیون نمایش هفته‌ای دوبار برای رسیدگی و بازدید کافه‌ها اقدام و چون هتل اورست نسبت به دو نفر از رفاصه‌های ترک که تذکره داه شده بود از لباس پوشیده‌تری استفاده نمایند رفتار ننموده بود روز چهارشنبه ۱۳۳۶/۸/۸ [۱] دستور جلوگیری از برنامه داده شد و از مدیر هتل تعهد گرفته شد که بلیت خروج دو نفر رفاصه را تهیه تا هر چه زودتر از ایران خارج شوند.

وزیر کشور

[امضا: فتح‌الله جلالی]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۸/۱۸]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر]

تاریخ: ۳۶/۸/۱۸

شماره: ۱۷۱۱۱

[مهر: بازرسی شد]

سند شماره ۱۳۹/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره نمایش

کمیسیون اصلی نمایش برای رسیدگی به امور ورود هنرپیشگان خارجی و بهبودی وضع آتراکسیونها و کافه رستورانهایی که هنرپیشگان خارجی استخدام می نمایند جلسات متعددی در وزارت کشور تشکیل، پس از تبادل نظر تصمیمات زیر را اتخاذ نمود:

۱- هنرپیشگان خارجی که برای اجرای برنامه به ایران می آیند باید دارای گذرنامه مرتب و معتبر باشند و له سه پاسه و ویزای ترانزیت و توریست مورد قبول واقع نخواهد شد.

تبصره: هنرپیشگانی (از هر ملیت) که از طریق کشورهای [غیر از ممالک: عراق، ترکیه، پاکستان و لبنان که به ایران می آیند باید قبلاً از طرف نمایندگان دولت شاهنشاهی در آن کشور گواهی صلاحیت دریافت و ارسال دارند.

۲- درخواست و تقاضای ورود هنرپیشگان قبلاً باید در کمیسیون اصلی نمایش مطرح و سپس به اداره اماکن شهربانی برای اجرا ابلاغ شود. اجازه کار این

هنرپیشگان از طرف وزارت کار به موجب درخواست ادارهٔ اماکن صادر خواهد شد.

۳- کمیسیون با ورود هنرپیشگان کشورهای موافقت می‌نماید که در آن کشور به هنرپیشگان ایران اجازهٔ کار می‌دهند.

۴- هیچ هتل و رستورانی نمی‌تواند بیش از گنجایش وضع سالن‌های تابستانی و زمستانی خود هنرپیشه وارد کند و کمیسیون نمایش موظف است تعداد هنرپیشهٔ هر هتل را نسبت به گنجایش آن هتل تعیین کند. فعلاً هتل‌هایی که می‌توانند از هنرپیشهٔ خارجی استفاده نمایند به میزان حداکثر پانزده هنرپیشه بوده و به قرار زیر است:

فعلاً هتل دربند، هتل پالاس، هتل پارک، پارک نو، شهرزاد، اورست.

۵- هنرپیشگان نمی‌توانند بیش از چهار ماه در ایران بمانند. مدیر هتل موظف است که در رأس موعد آنان را خارج نماید.^۱ (به استثنای ارکستر)

۶- فقط هتل‌های مذکور در مادهٔ ۴ می‌توانند هنرپیشگان خود را مبادله نمایند و هنرپیشگان حق ندارند در سایر هتل‌ها مشغول کار شوند.

۷- مدیران هتل‌ها موظفند کتباً در مقابل کمیسیون نمایش و هنرپیشگان متعهد شوند که چنانچه مالیاتی بر حقوق و دستمزدی که به آنان پرداخت می‌کنند تعلق بگیرد به وزارت دارایی بپردازند تا در موقع خروج از این لحاظ اشکالی پیدا نشود و ادارهٔ مالیات بر درآمد به این عنوان از خروج ایشان به وسیلهٔ اخطار قانونی جلوگیری نکند.

۸- مدیران هتل‌ها موظفند بلیت خروجی هنرپیشگان را که با هواپیما مراجعت می‌نمایند از هنگام ورود تهیه نمایند و چنانچه با کشتی یا از طریق زمینی حرکت می‌کنند مبلغی به میزان کرایه، سفته امضا نموده به کمیسیون نمایش یا ادارهٔ اماکن عمومی شهرانی بسپارند که از این لحاظ نیز هنرپیشگان عذر موجهی در موقع خروج از ایران اقامه نمایند و مجوزی برای تمدید اقامت خود نداشته باشند.

۹- کمیسیون نمایش یا ادارهٔ اماکن عمومی شهرانی به هنرپیشگانی که وارد

ایران می‌شوند کتباً اخطار خواهد نمود و آنان را ملزم خواهد ساخت که از معاملات با چک وعده‌دار و سفته و همچنین ازدواج‌های موقت خودداری نمایند و در غیر این صورت هیچ کدام از آنها رسمیت نخواهد داشت و مدیر هتل مربوط مسئول خواهد بود.

۱۰- مدیران هتل‌ها موظفند در مقابل کمیسیون نمایش کتباً متعهد شوند که کلیه هنرپیشگانی که مدت توقفشان خاتمه یافته یا در مدت توقف دستور اخراج آنان از طرف کمیسیون نمایش صادر گردیده است در ظرف پنج روز وسایل حرکت آنها را از ایران فراهم نمایند و در غیر این صورت از کسب محل مزبور جلوگیری خواهد شد.

۱۱- طبق تصمیم کمیسیون نمایش اداره اماکن شهربانی به سینماها دستور خواهد داد هرگاه در بین تصاویری که در ویترین سینماها و تئاترها می‌گذارند تصاویری از قسمت‌های کنترل شده فیلم‌ها دیده شود با اخطار مأمورین کمیسیون اصلی و فرعی نمایش آن را بردارند.

۱۲- تمدید مدت کار و تغییر محل کار (غیر از محل‌های نامبرده در ماده ۴) باید با نظر کمیسیون اصلی نمایش باشد.

نماینده وزارت کشور	نماینده وزارت فرهنگ	نماینده اداره کل تبلیغات
[امضا: ناخوانا]	[امضا: ناخوانا]	[امضا: مهرداد پهلبد]

نماینده سازمان اطلاعات و امنیت کشور	نماینده شهربانی کل کشور
[امضا: سرهنگ کیانی]	[امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۴۰

گزارشهای رسیده در خصوص نمایش فیلم «عمر خیام» در خارج از کشور

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

تاریخ: ۱۳۳۶/۹/۱۷

پیوست: دارد

اداره: اطلاعات

شماره: ۴۴۳۳۴/۳۰۱۹

جناب آقای نخست وزیر

رونوشت گزارش سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در قاهره و برگ ضمیمه آن راجع به نمایش فیلم «عمر خیام» در قاهره برای استحضار به پیوست تقدیم می‌گردد.

وزیر امور خارجه

[امضا: علیقلی اردلان]

[حاشیه پایین:] ملاحظه فرمودند. ۹/۱۸

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۹/۲۰

شماره: ۲۰۳۷۳

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۴۰/۱

[شیر و خورشید]

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

قاهره

شماره: ۹۴۳/۴۶

تاریخ: ۱۳۳۶/۹/۴

پیوست: دارد

وزارت امور خارجه

اخیراً در سینماهای قاهره فیلمی به نام (عمر خیام) که در آمریکا تهیه شده در معرض نمایش گذاشته‌اند که عمر خیام را آمریکایی‌ها بنا بر قریحه سرشار کارگردانان فیلم‌های آمریکایی به صورت هارون الرشید درآورده‌اند و این مطلب مورد اعتراض روزنامه‌ی الاهرام واقع گردیده و در شماره‌ی مورخ ۱۷ نوامبر ۱۹۵۷ خود می‌نویسد: عمر خیام این فیلسوف جهانی را که فلسفه و شعر وی در کتاب‌های بی‌شمار دنیا گنجانیده شده و دست به دست می‌گردد مانند یک پهلوان جنگ طلب و یا گاوچرانی که بر روی پرده عملیات آکروباسی انجام می‌دهد مجسم ساخته‌اند و از فیلم مزبور انتقاد کرده است. عین قطعه‌ی روزنامه و ترجمه آن به پیوست برای استحضار ایفاد می‌گردد.

سفیر کبیر

سند شماره ۱۴۰/۲

[شیر و خورشید]

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

قاهره

عمر خیام شاعر هنرمندی که دارای افکار صوفیانه و شخصیت جهانی است و دانشمندی که دنیا را وسیع می‌داند و ستاره‌شناسی که جهان را به دین و روان را به جسم پیوند داده و لذا ایزد آسمانی را با لذت‌های زندگی که پروردگار آفریده درهم آمیخته است در نظر آمریکایی‌ها گاوچرانی است که عملیات آکروباسی انجام می‌دهد و با اسب خود به میدان نبرد می‌رود و توطئه می‌کند و مانند یکی از پهلوانان جنگ طلب بر روی پرده سینما ظاهر می‌شود. فیلم عمر خیام را که در آمریکا تهیه شده است مشاهده کردم و در آن حتی یک دلیل که نشان بدهد هنرپیشه قهرمان آن (کورنل وایلد) به خصوصیات روانی و شخصیت مردی که رل وی را بازی می‌کند پی برده است ملحوظ نبود. همچنان که تهیه‌کنندگان این فیلم شخصیت عمر خیام را آن‌طور که باید و شاید تشریح ننموده‌اند و فلسفه شعری وی را که در کتاب‌های بی‌شمار گنج‌انیده شده و میان مردم در سرتاسر جهان دست به دست می‌گردد تفسیر نکرده‌اند. پس این فیلم تفریحی برای چه تهیه شده؟ چرا آمریکا که در صنعت سینما دارای امکانات فنی عظیمی است شخصیت‌های جهانی را به این صورت تمسخرآمیز در می‌آورد و بزرگان تاریخ را مورد استهزا قرار می‌دهد. هر نوع کار فنی مخصوصاً اگر سینمایی باشد باید کلیه نکات و جوانبی که یک شخصیت جهانی را تشکیل می‌دهد مورد مطالعه قرار بدهد و از حوادث روانی و مقتضیات مادی آن استفاده کند و چراغ راهنمایی را برای نسل‌های آینده بوجود آورد.

عثمان العنتبلی

سند شماره ۱۴۰/۳

[شیر و خورشید]
وزارت امور خارجه

شماره: ۴۹۵۸۲/۳۳۱۱

پیوست: دارد

اداره: اطلاعات

تاریخ: ۱۳۳۶/۱۰/۱۹

جناب آقای نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۲۰۳۷۳ مورخ ۳۶/۹/۲۰ راجع به نمایش فیلم «عمر خیام» در قاهره اشعار می‌دارد: به سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در پاریس و واشنگتن و قاهره نوشته شد که نظریات خود را نسبت به فیلم مذکور اعلام دارند. اینک رونوشت پاسخی که از سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در پاریس رسیده است برای استحضار به پیوست تقدیم می‌گردد.

وزیر امور خارجه

[امضا: علیقلی اردلان]

[حاشیه پایین:] ملاحظه فرمودند. ۱۰/۲۰

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۰/۲۱

شماره: ۲۳۱۷۷

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۴/۱۴۰

[شیر و خورشید]

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

پاریس

شماره: ۲۵۴۱

مورخ: ۱۳۳۶/۱۰/۱۰

وزارت امور خارجه

عطف به نامه شماره ۴۵۹۸۶۱/۳۱۴۱ مورخ ۱۳۳۶/۹/۲۷ موضوع نمایش فیلم عمر خیام اشعار می دارد: در فیلم «عمر خیام» داستان سه رفیق دبستانی، عمر خیام و خواجه نظام الملک و حسن صباح و دربار ملکشاه سلجوقی به طرز فیلم های آمریکایی مشاهده می شود و در آخر فیلم پسر ملکشاه با کمک فکری و علمی عمر خیام به رفع غائله اسماعیلیه که در تمام شئون کشور رخنه نموده بودند موفق می گردد. البته داستان فیلم شاید کاملاً با حقیقت وفق ندهد ولی از شخصیت و مقام عمر خیام نمی کاهد.

سفیر کبیر

سند شماره ۱۴۰/۵

[شیر و خورشید]
وزارت امور خارجه

شماره: ۵۲۹۳۴/۳۵۰۲
تاریخ: ۱۳۳۶/۱۱/۹

اداره: اطلاعات
پیوست: دارد

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۲۰۳۷۳ مورخ ۳۶/۹/۲۰ راجع به نمایش فیلم عمرخیام در قاهره به استحضار می‌رساند: نظریه سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در قاهره در این باب خواسته شده بود. اینک رونوشت پاسخی که رسیده است برای استحضار به پیوست تقدیم می‌گردد.

از طرف وزیر امور خارجه
[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین:] ملاحظه بفرمایید. ۱۱/۱۲

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۱/۱۲

شماره: ۲۱۳۸۸

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۴۰/۶

[شیر و خورشید]

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

قاهره

وزارت امور خارجه

پاسخ نامه شماره ۴۵۹۷۸/۳۱۳۹ مورخه ۱۳۳۶/۹/۲۷ صادره از اداره اطلاعات اشعار می دارد: فیلم «عمر خیام» از نظر فنی درجه ۲ و سناریوی این فیلم از حکایتی که منسوب به عمر خیام، خواجه نظام الملک، حسن صباح^۱ و پیدایش اسماعیلیه^۲ اقتباس شده.

در این فیلم ابداً توهینی به ایران و ایرانی و شعائر ملی نشده است. در این فیلم پادشاه ایران را شخصی عادل و وزیرش را با تدبیر و عمر خیام را شاعر و فیلسوف و منجم معرفی نموده است و اعمال بد و تروریستی را منسوب به فداییان حسن صباح چنانکه مشهور خاص و عام است دانسته است.

البته چند صحنه عشقی مانند از دیوار پریدن و غیره و جنگ و جدال وجود دارد که مانند تمام فیلم های تاریخی آمریکایی که کمپانی های فیلم برداری مطابق میل خود تاریخ را جرح و تعدیل می نمایند وجود دارد. اثر این فیلم هم برای معرفی عمر خیام به عوام الناس مصری مطلوب بوده به طوری که بعد از نمایش این فیلم یک رستوران بزرگی در اسکندریه نام عمر خیام را انتخاب نمود.

سفیر کبیر

۱. در اصل: صباح.

۲. در اصل: اسماعیلی.

سند شماره ۱۴۰/۷

[شیر و خورشید]
وزارت امور خارجه

شماره: ۵۵۴۷۰/۳۶۴۷

تاریخ: ۱۳۳۶/۱۱/۲۳

اداره: اطلاعات

پیوست: دارد

جناب آقای نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۲۰۳۷۳ مورخ ۳۶/۹/۲۰ [و] پیرو نامه ۳۳۱۱ مورخ ۳۶/۱۰/۱۹ این وزارت راجع به نمایش فیلم «عمر خیام» در قاهره، رونوشت گزارش سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در واشنگتن را برای استحضار به پیوست تقدیم می‌دارد.

وزیر امور خارجه

[امضا: علیقلی اردلان]

[حاشیه پایین:] ملاحظه شد. ۱۱/۲۵

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۱/۲۶

شماره: ۲۲۸۳۰

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۸/۱۴۰

شماره: ۴۶۱۲

تاریخ: ۱۳۳۶/۱۱/۱۶

وزارت امور خارجه - اداره اطلاعات

در پاسخ نامه شماره ۴۵۹۸۲/۳۱۴۰ مورخ ۱۳۳۶/۹/۲۷ راجع به مندرجات روزنامه الاهرام درباره فیلم «عمر خیام» اشعار می دارد: به طوری که استحضار دارند کلیه مردم کشورهای اروپا و آمریکا نسبت به شخصیت خیام چه از نظر شعر و شاعری و چه از لحاظ یک شخصیت علمی احترام غیر قابل تصویری قائلند و رباعیات خیام و همچنین شرح حال وی را به نحو شایسته و قابل تحسینی به زبان های خود ترجمه و زیب کتابخانه های خود قرار داده اند. حتی در بسیاری از شهرهای آمریکا نام خیام را بر بهترین خیابان ها و یارستوران های خود گذاشته اند و هریک از بزرگان علم و ادب و مستشرقین اروپایی و آمریکایی که به ایران مسافرت کرده اند زیارت قبر خیام را سرلوحه برنامه بازدید خود از ایران قرار داده و می دهند. با در نظر گرفتن علاقه و احترامی که مردم این سامان به شخصیت خیام دارند اصولاً برای کارگردانان مؤسسات فیلم برداری تصور این که بخواهند فیلم زننده و ناشایسته ای از زندگانی خیام تهیه کنند که افکار عمومی مردم را ناراحت و جریحه دار سازد نه به صلاح و صرفه خود آنها است و نه استفاده مادی و تبلیغاتی بر آن مترتب است. اما در مورد فیلمی که از عمر خیام تهیه شده اشتباهات تاریخی فراوانی در آن وجود دارد و این مطلب به طور کلی مورد توجه تماشاکنندگان آمریکایی نیز قرار گرفته و به هر حال موفقیتی که تهیه کنندگان فیلم مزبور انتظار داشتند صورت عمل پیدا نکرد.

سفیر کبیر

دکتر علی امینی

[امضا]

سند شماره ۱۴۱

گزارش شهربانی کل کشور در خصوص جلوگیری از نمایش فیلم
«شب نشینی در جهنم»

[شیر و خورشید]
وزارت پست و تلگراف و تلفن
تلگرام

شماره ارسال: ۱۰۳۴/۱۰۲۳/۱۰۳۲

از: شیراز، [به: تهران]، شماره ردیف: ۱۶۷۱، تعداد کلمات: ۱۳۲، تاریخ اصل:
۳۶/۱۱/۲

حضرت آیت الله بهبهانی. رونوشت، جناب آقای دکتر اقبال نخست وزیر محترم.
رونوشت، جناب آقای سردار فاخر نماینده محترم فارس، مجلس شورای ملی.
به واسطه نمایش فیلم «شب نشینی در جهنم» که مقدسات و اعتقادات دینی
مسلمانان را مورد اهانت قرار داده قلوب قاطبه مردم مسلمان و متدین شیراز
جریحه دار و از مقامات مربوطه تقاضای جلوگیری و منع می نمایم. از طرف
امضاکنندگان ذیل:

حاج محمدی، تقی مختارنامه، محمد طایفی، حاج عبدالرسول، شهاب
میرباقری، حسین مختارنامه، علی مختارنامه، علی اکبر کاظمی، محمدحسن
افتخار، حاج شیخ محمود، حاج خالق، حاج صبوری، محمد باقر شیرازی،
سیدمحمد، حاج مجید الهی، حاج زارع، عبدالرسول مختارنامه، سعدالله
رحمانیان، محمدحسین، حاج حمید الهی [و] حاج محمدرضا.

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای ناصر ذوالفقاری رسیدگی بفرمایید.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۱۱/۳

[حاشیه پایین، دوم:] دفتر اقدام شد. بایگانی شود.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۱/۳

شماره: ۲۴۲۳۳

[مهر: ناخوانا]

سند شماره ۱۴۱/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

شماره: ۱۸/۸۶۶۵

تاریخ: ۳۶/۹/۷

جناب آقای نخست وزیر

محترماً معروض می‌دارد در اجرای امریه تلفنی آن جناب از نمایش فیلم «شب نشینی در جهنم» جلوگیری به عمل آمد.

رئیس شهربانی کل کشور

سرلشکر علوی مقدم

[امضا]

[حاشیه پایین:] ملاحظه. ۹/۸

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۹/۹

شماره: ۱۹۰۰۵

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۴۲

شکایات مدیران سینماها راجع به نحوه نمایش فیلم و اخذ عوارض

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

به عرض مقام معظم برسد

حسب الامر تلفنی در مورد رسیدگی به شکایت مدیران سینماهای تهران بلافاصله به اداره نمایشات وزارت کشور مراجعه و کلیه سوابق مطالعه و آن مقدار که لازم بود رونوشت اخذ و به پیوست از لحاظ مبارک می گذراند. در تاریخ ۳۶/۸/۱۵ بنا به پیشنهاد شماره ۹۶۵۸ [مورخ] ۳۶/۸/۸ وزارت کشور تصویبنامه ای صادر می گردد که نسخه ای از آن پیوست می باشد. این تصویبنامه شامل ۴ مطلب به شرح زیر است:

الف - هر سینمایی که دستورات کمیسیون اصلی نمایشات را به منظور رفاه مردم فراهم سازد به میزان $\frac{1}{4}$ از عوارض مأخوذه بخشوده خواهد شد.

ب - به منظور تشویق صاحبان سینماها هر فیلمی را که کمیسیون نمایشات از لحاظ اخلاقی مفید تشخیص دهد حداکثر از $\frac{1}{3}$ تخفیف عوارض برخوردار می گردد.

ج - در مورد فیلم های فارسی یا دوبله به فارسی به میزان $\frac{1}{4}$ از عوارض هر بلیت که به نفع شهرداری اخذ می شود بخشوده می گردد.

د - وزارت کشور و شهرداری تهران مأمور اجرای تصویبنامه خواهند بود.

شهرداری تهران بعداً نسبت به اعضای کمیسیون نمایشات نظراتی می دهد و ادارات مربوطه به استثنای سازمان امنیت و اداره تبلیغات بقیه در تعویض نمایندگان خود اقدام می نمایند. ولی شهرداری به این قسمت هم اکتفا ننموده و معتقد است که چون بند ۲۶ از ماده ۵۵ قانون شهرداری ها چنین می نویسد: «بند ۲۶ - پیشنهاد برقراری یا الغای عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان عوارض اعم از کالاهای وارداتی و صادراتی و محصولات داخلی و غیره و ارسال یک نسخه از

تصویبنامه برای اطلاع وزارت کشور» بنابراین اقدام به تخفیف یا لغو عوارض از صلاحیت شهرداری است که پیشنهاد نماید نه آنکه جانشین قانونی انجمن یعنی وزارت کشور تصویبنامه‌ای از هیأت محترم دولت بگذارند. لذا شهرداری تهران از اجرای تصویبنامه مزبور تا به حال خوداری نموده و چنانچه ملاحظه می‌فرمایید در قسمت اخیر نامه شماره ۲۴۸۳۱ [مورخ: ۳۶/۱۱/۹] خطاب به وزارت کشور آقای شهردار مرقوم فرموده‌اند: «چون آیین‌نامه مورد نظر در شرف تدوین و قریباً برای تصویب تقدیم می‌شود متمنی است موافقت فرمایند تا تصویب آیین‌نامه جدید از اتخاذ تصمیم نسبت به اجرای مدلول تصویبنامه دولت تأمل شود که اقدامات آینده از هر جهت مورد توجه و اعتماد جامعه باشد.» حال مدیران سینماها اظهار می‌دارند کمیسیون نمایشات که قبلاً دستوراتی صادر و سینماها را به امید مختصر تخفیف از اخذ عوارض دچار هزینه فوق‌العاده نموده و کمیسیون بعدی هم اقدامات سینماها را تأیید نموده و تصویبنامه هم از هیأت محترم دولت صادر گردیده است چرا شهرداری تهران از اجرای تصویبنامه خودداری و مانند سابق ۴۰٪ عوارض اخذ و بلیت سینماها که در خارج ارزان‌تر تهیه می‌گردد شهرداری چاپ و به مبلغ بیش از قیمت عادلانه به سینماها می‌فروشد؟ و چنانچه تصویبنامه صادره مورد قبول شهرداری نمی‌باشد بایستی در الغای آن وسیله هیأت محترم دولت اقدام نماید نه آنکه مانع اجرای آن شود. اینجانب پس از یک سلسله مذاکره با مدیران ۴۳ سینما در محل سینماپلازا آنان را امیدوار به مراجع دولت نموده و تقاضای عدم تعطیل را نمود. آنان نیز قول دادند چنانچه شهرداری اجرای اوامر هیأت محترم دولت را نماید باز هم ضمن عرض تشکر از تعطیل خودداری خواهند نمود.

با تقدیم احترام

بازرس نخست وزیر

[امضا: نقابت] ۳۶/۱۱/۱۶

[حاشیه بالا، اول:] عیناً به عرض عالی برسد. [امضا: ناخوانا]

[حاشیه بالا، دوم:] بایگانی شود. ۱۱/۱۷

سند شماره ۱۴۲/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره کل امور شهرداری‌ها

شماره: ۲/۷۵۳۶۶

تاریخ: ۳۶/۱۱/۱۹

شهرداری تهران

بازگشت به نامه شماره ۲۵۴۷۰ [مورخ] ۳۶/۱۱/۸ متضمن سه نسخه آیین نامه پیشنهادی مربوط به وضع سینماها اشعار می‌دارد: چون آیین نامه پیشنهادی مربوط به انتخاب و تشکیل شورای عالی نمایشات می‌باشد که این امر محتاج رسیدگی و مطالعه بیشتر است علیهذا برای این که در اجرای تصویب نامه هیأت محترم دولت و مفاد صورت جلسه مورخ ۳۶/۱۰/۱۹ که با حضور نمایندگان شهرداری تنظیم گردیده تأخیر بیشتری نشود به استناد ماده ۴۲ قانون شهرداری مصوب تیرماه سال ۳۴ آیین نامه اجرای تصویب نامه شماره ۱۶۱۴۹ [مورخ] ۳۶/۸/۱۶ هیأت وزیران موضوع عوارض سینماها به شرح زیر ابلاغ می‌گردد:

ماده ۱ - نسبت به سینماهایی که تعهدات خود را طبق آیین نامه و تصویب نامه مربوطه و با گواهی کمیسیون اصلی نمایشات از جهت تزئینات داخلی و مبلمان و سایر شرایطی که متضمن رفاه و آسایش مشتریان است انجام داده‌اند پس از این که از طرف کمیسیون اصلی نمایشات وزارت کشور مراتب در این مورد به شهرداری تهران اطلاع داده شد بلافاصله به وسیله کمیسیونی مرکب از یک نفر نماینده وزارت کشور، یک نفر نماینده انجمن شهر و دو نفر نماینده شهرداری تهران رسیدگی و با مشاهده وضع محل، میزان تخفیف شهرداری را که $\frac{۱}{۴}$ عوارض دریافتی فعلی می‌باشد تعیین و پس از پیشنهاد شهرداری و تأیید وزارت کشور (به قائم مقامی

انجمن شهر) به موقع اجرا گذارده می شود و عوارض از سینمای مزبور پس از وضع تخفیف دریافت خواهد گردید.

ماده ۲ - در مورد تشویق صاحبان سینماها برای وارد کردن فیلم های میهنی و تربیتی و تبلیغاتی که از نظر اخلاقی مفید به حال جامعه باشد بدو کمیسیون اصلی نمایشات وزارت کشور نظریه خود را نسبت به این قبیل فیلم ها به شهرداری اعلام داشته و پس از وصول نامه مزبور بلافاصله از طرف کمیسیون مرکب از یک نفر نماینده وزارت کشور، یک نفر نماینده انجمن شهر و دو نفر نماینده شهرداری تهران موضوع مورد رسیدگی واقع و با مشاهده فیلم نظریه خود را در اجرای بند ۲ تصویب نامه هیأت وزیران ضمن تعیین میزان کمکی که حداکثر آن $\frac{1}{3}$ عوارض می باشد تعیین و میزان عوارض مزبور از طرف شهرداری تهران به وزارت کشور (به قائم مقامی انجمن شهر) پیشنهاد و پس از تأیید به مورد اجرا گذارده می شود.

تبصره: این کمک بایستی با رعایت مقررات بودجه هزینه شهرداری تهران پرداخت گردد.

ماده ۳ - در مورد بند سوم نسبت به فیلم های فارسی؛ برای این که این موضوع موجب نشود که هرکس با یک دستگاه دوربین فیلم برداری بدون در نظر گرفتن شرایط خاص اقدام به تهیه فیلم های مبتذل نماید با در نظر گرفتن این که در تهیه فیلم ها در ایران که کشور [ی] اسلامی است باید جهات مختلف تربیتی و مذهبی و اخلاقی و فنی که از آن جمله تهیه فیلم با دوربین های سی و پنج میلیمتری می باشد رعایت گردد. بایستی پس از این که از طرف کمیسیون اصلی نمایشات به شهرداری تهران اطلاع داده شد بلافاصله به وسیله نمایندگان وزارت کشور و شهرداری تهران مورد رسیدگی قرار گرفته و با تشخیص کمیسیون مزبور از لحاظ رعایت شرایط بالا از طرف شهرداری به وزارت کشور پیشنهاد لازم ارسال و پس از تأیید وزارت کشور (به قائم مقامی انجمن شهر) حداکثر تا $\frac{1}{3}$ عوارض فعلی به عنوان کمک از بودجه هزینه شهرداری تهران به صاحبان فیلم پرداخت شود.

ماده ۴ - در مورد فیلم هایی که در ایران دوبله می شود با رعایت مقررات مندرج در ردیف ۳ حداکثر تا $\frac{1}{3}$ عوارض فعلی به صاحبان فیلم از بودجه شهرداری تأدیبه

خواهد گردید.

مقررات مزبور از تاریخ ۱۳۳۶/۸/۱۶ (تاریخ ابلاغ تصویبنامه شماره ۱۶۱۴۹ هیأت وزیران) قابل اجرا است و ضمناً چنانچه فیلمی مشمول کمک شهرداری تشخیص داده شد چنانچه در سینمایی که از تخفیف عوارض استفاده می‌کنند نمایش داده شود فقط نسبت به مازاد تخفیف عوارض سینما کمک تعلق خواهد گرفت. مقرر فرمایید دو نفر نماینده شهرداری را برای تشکیل کمیسیون فوراً تعیین و اعلام نمایند تا هرچه زودتر به معیت نمایندگان وزارت کشور در انجام منظور اقدام گردد.

وزیر کشور

رونوشت برابر با اصل است. [امضا: ناخوانا] ۳۶/۱۱/۲۳

[مهر: دبیرخانه اداره کل امور شهرداری‌ها]

سند شماره ۱۴۲/۲

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

[شماره: ۹۱۷۲]

[تاریخ: ۳۶/۱۱/۲۱]

جناب آقای دکتر اقبال نخست وزیر

محترماً به عرض می‌رساند: پس از صدور و ابلاغ تصویبنامه ۱۲۱۱۲ مورخ ۱۳۳۶/۲/۲۵ درباره اصلاح بعضی از مواد آیین‌نامه سینماها و مؤسسات نمایشی و

اضافه شدن نمایندگان اداره کل انتشارات و رادیو و سازمان اطلاعات و امنیت به عده اعضای قبلی کمیسیون نمایش با وجود آن که امور مربوط به نمایشات ارتباطی با کار اینجانب نداشت طبق دستور دقیقاً جریان کار کمیسیون را زیر نظر گرفته دستورات مؤکد و صریحی برای بهبود وضع این گونه مؤسسات صادر نمودم و از ابتدای شروع به کار اعضای کمیسیون بخصوص نمایندگان اداره کل انتشارات و رادیو و سازمان امنیت با نهایت جدیت و صداقت وظایف خود را انجام داده‌اند. ولی پس از صدور تصویبنامه تقلیل عوارض که در تاریخ ۳۶/۸/۱۵ صادر و ابلاغ گردید در پیشرفت کار کمیسیون نمایش اشکالات و موانع متعددی پیش آمد که در همان موقع شمه‌ای به عرض رسید و دستور فرمودید تصمیمات کمیسیون قطعی و قابل اجرا است. ولی با وجود تذکر آن جناب موانع و اشکالات مرتفع نگردید و نمایندگان انتشارات و رادیو و سازمان امنیت مرتباً از عدم پیشرفت کار شکایت می‌نمایند و در وضع فعلی، خود را قادر به انجام کاری جهت بهبود وضع سینماها نمی‌دانند. زیرا گذشته از این که کار کمیسیون فلج شده است چندین سازمان چه مستقیم و چه غیر مستقیم نظراتی ابراز و بدون اطلاع کمیسیون تصمیماتی می‌گیرند که در نتیجه موجب ایجاد وقفه در اجرای اقدامات اصلاحی گردیده است. لذا با وضع فعلی وجود این کمیسیون بلااثر بوده و هیچ‌گونه امیدی نیست که بتواند در راه بهبود وضع سینماها قدم‌های مفیدی بردارد. بنابراین به نظر اینجانب و تیمسار سرلشکر بختیارگمان می‌رود بعضی‌ها از اقدامات کمیسیون فعلی ناراضی هستند و وجود نمایندگان سازمان امنیت و اداره کل انتشارات و رادیو را مخالف مقاصد خود می‌دانند. بدین جهت با وجود علاقه‌ای که به اجرای نظرات جنابعالی در بهبود وضع سینماها داشته‌ام از خود سلب مسئولیت می‌نمایم.

معاون نخست وزیر

ذوالفقاری

[امضا]

[حاشیه بالا، اول:] جناب آقای ذوالفقاری حضوراً مذاکره بفرمایید.
[امضا: منوچهر اقبال]

[حاشیه بالا، دوم:] با جناب آقای نخست وزیر حضوراً مذاکره، دستور لازم به وسیله تلفن به جناب آقای وزیر کشور صادر فرمودند. فعلاً اقدامی ندارد.
۳۶/۱۱/۲۳

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۱/۲۳

شماره: ۲۵۴۹۷

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۴۳

مندرجات یکی از روزنامه‌های چاپ آلمان راجع به وضعیت زنان ایران
و استقبال آنان از فیلم‌های سینمایی

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

اداره: اطلاعات

شماره: ۵۲۹۳۰/۳۵۰۷

پیوست: دارد

جناب آقای نخست وزیر

روزنامه Schweizer Wochenzeitung Zurich در شماره مورخ ۱۹ دسامبر ۱۹۵۷

مقاله‌ای تحت عنوان «زن ایران حجاب خود را بر نمی‌دارد» منتشر نموده. اینک ترجمه مقاله مذکور که از سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در برن رسیده است برای استحضار به پیوست تقدیم می‌گردد.

از طرف وزیر امور خارجه

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۱۱/۱۷]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۱۹۰۶

تاریخ: ۳۶/۱۱/۱۷

[مهر: بازرسی شد

سند شماره ۱۴۳/۱

[شیر و خورشید]

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

برن

زن ایرانی حجاب خود را بر نمی‌دارد

میلیون‌ها خواننده زن مطالبی را که جراید راجع به خاندان سلطنتی ایران و ملکه زیبا و خوش لباس و همسرش یعنی شاهنشاه ورزشکار منتشر می‌کنند با کمال علاقه مطالعه می‌نمایند. مدتی است که صحبت شاهدخت شهنواز زاهدی نقل مجلس مطبوعات است زیرا تصور می‌کنند که مشارالیها وارث تخت و تاج را که بی‌نهایت مورد علاقه است بوجود خواهد آورد. ولی ما از زندگی عوام مردم ایران اطلاعی

نداریم. من تمام ایران را گردش کردم و روزی متوجه شدم که فقط مردها دیده می‌شوند و در مدت اقامت در ایران زن‌ها مانند اشباحی در افق سایه می‌انداختند.

خرج یک زن سوئیسی چقدر است؟

ما در باغ قشنگ علی که بالای تهران است نشسته بودیم و زیر پای ما قالی‌های گرانبها پهن بود و برای پذیرایی مقداری خریزه و پسته و شیرینی و سیگار آورده بودند و عده ما در حدود دوازده نفر می‌شد. علی ضمن تعریفات تعطیلات کوتاهی که در ژنو گذارنده بود گفت: من با کمال میل حاضر بودم زن سوئیسی بگیرم ولی وسایلیش فراهم نشد لذا ناچار زن ایرانی گرفتم ولی سال آینده به سوئیس خواهم آمد و زن سوئیسی خواهم گرفت. صحبت وی که هنوز ادامه داشت مرا به فکر انداخت راستی یک زن سوئیسی چقدر خرج دارد؟ محمد که چون دید که من متوجه مطلب نیستم چنین توضیح داد: ما حق داریم چهار زن بگیریم به شرطی که بتوانیم زندگی آنها را خوب اداره کنیم. مع ذلک ما با تعیین مهر سنگین از زن‌های خود دفاع می‌کنیم. مثلاً بعضی از زن‌ها تا پانصد هزار فرانک قیمت دارند و این وجه باید در موقع ازدواج تأمین شود و در صورت پرداخت مستقیماً عاید زن خواهد شد.

عکس گرفتن از زن ممنوع است

روزهای بعد من سعی کردم اطلاعات بیشتری در خصوص زن‌های ایرانی تهیه نمایم ولی آنها فقط در کوچه و معابر دیده می‌شدند و اغلب با چادر بزرگی خود را از چشم افراد کنجکاو مخفی می‌ساختند. ولی من هر وقت خواستم از یکی از زن‌های ایرانی یا خارجی ساکن ایران عکس بگیرم آنها پشت کرده و پا به فرار نهادند و تمام کوشش‌های من بی‌فایده بود و پلیس با لحنی مؤدب و محکم به من گفت که در ایران عکس برداری از تأسیسات نظامی و تشریفات مذهبی و زن‌ها و داخله مساجد قدغن است. ولی من لیلی را که زنی است که در پاریس تحصیل کرده و در بانک کار می‌کند ملاقات نمودم. وی اظهار داشت که عایدی شوهر من برای مخارج

ما دو نفر کافی نیست. صبح‌ها در وزارت با بربری^۱ کار می‌کند و شب‌ها درس فرانسه می‌دهد ولی با حقوقی که من می‌گیرم زندگانی خوبی می‌کنیم و وقتی از او سؤال کردم که آیا پس از شناختن زندگی زن‌های اروپایی از وضع خود راضی است؟ با تأثر گفت: ما نباید خود را با آنها مقایسه کنیم، در ایران زن‌ها در حاشیه زندگی مردها زندگی می‌کنند. مردها کار می‌کنند و برای مواقع بیکاری رفقای دارند و زن‌ها مخصوص بچه‌داری و اداره امور خانه می‌باشند و موضوع بسیار مشکل این است که فقط آنها حق طلاق دارند و زن‌ها بایستی تسلیم سرنوشت باشند.

در پله‌های دانشگاه فاطمه را ملاقات کردم که در مسابقه ورودی دانشکده داروسازی شرکت نموده بود. وی خوشبین‌تر بود و گفت علیا حضرت ملکه برای اصلاح و بهبود وضع زن‌های ایرانی اقدامات جدی می‌کنند و در تمام دانشکده‌ها به استثنای دانشکده معقول و منقول بر روی ما باز است و حتی برای نخستین بار زن‌ها اجازه یافته‌اند که دانشکده کشاورزی را ببینند و من یقین دارم که تا چند سال دیگر زن‌ها می‌توانند در ایران مانند زن‌های سوئیس نقش مهمی بازی کنند و با اندکی شیطنت افزود به قراری که اطلاع حاصل نموده‌ام در سوئیس زن‌ها حق رأی ندارند.

خانم یکی از رؤسای ادارات که از مسافرت اروپا مراجعت نموده بود حاضر شد که با من در باغ ویلای خود چای صرف نماید و به من اجازه داد که از وی سؤال نمایم آیا برای زن ایرانی مشکل نیست که شوهرش زن دوم و سوم و حتی چهارمی بگیرد؟ مشارالیه با آن که خود را برای جواب خوب حاضر نکرده بود گفت این قانون مملکت است و این اجازه به ایرانی‌ها داده شده است ولی من در اروپا هم ندیدم که مردی به یک زن اکتفا کند و با آن که قانون آنها را منع کرده است در خارج از خانواده برای خود سرگرمی فراهم می‌نمایند و من تصور می‌کنم که مرد ایرانی به مراتب وفادارتر است.

۱. احتمالاً منظور وزارت راه می‌باشد.

وضع اجتماع در سینماها متفاوت است

در تهران و شهرهای بزرگ دیگر ایران سینماها همواره پر است و زن‌ها و کودکان در سنین مختلف چشم‌های خود را به پرده سینما که دنیای دیگری را نشان می‌دهد دوخته‌اند و هیچ احتمال نمی‌دهند که آنچه را که می‌بینند ممکن است به کلی ساخته و پرداخته باشد. زیرا خیال می‌کنند که این فیلم‌ها که در دنیای متمدن تهیه شده‌اند حتماً حقیقت دارند. چون نود درصد زن‌های ایران هنوز بی سواد هستند نمی‌توانند از کتاب و مطبوعات استفاده کنند و لذا به چیزهایی که دیده می‌شوند اظهار علاقه می‌کنند.

به علت وضع اقتصادی فقط عده‌ای محدود از ایرانی‌ها می‌توانند بیش از یک زن داشته باشند و بدین ترتیب تعدد زوجات رو به زوال است. به علاوه رویه خاندان سلطنتی برای ایرانی‌ها سرمشق شده است و علی‌احضرت ثریا سعی زیادی مبذول می‌دارند که تا زن‌ها [ای] ایران را از زندان جهالت و بی‌اطلاعی آزاد نمایند. ولی زندگی در ایران براساس مذهب استوار شده و همکاری این کشور با عراق و پاکستان این اصول را مستحکم‌تر می‌سازد و به همین دلیل نباید تصور کرد که وضع زن‌ها در ایران به زودی تغییر خواهد کرد.

سند شماره ۱۴۴

گزارش‌های اداره کل انتشارات و تبلیغات و اداره کل هنرهای زیبای کشور در خصوص تهیه فیلم‌های خبری و فرهنگی و تبلیغاتی

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: ۲۵۲۳۷ نخست وزیری

تاریخ: ۳۶/۱۱/۱۹

اداره هنرهای زیبای کشور

چون تهیه فیلم‌های خبری و فرهنگی و تبلیغاتی به منظور ارشاد و راهنمایی مردم و آشنا ساختن افکار عمومی به اقدامات مثبت سازمان‌های اداری مورد توجه ذات ملوکانه می‌باشد حسب الامر اعلی حضرت همایون شاهنشاهی چون آن اداره از جهت وسایل و کارشناس از هر جهت مجهز هستند مسئولیت تهیه این قبیل فیلم‌ها به طور مرتب از کلیه اقدامات دولت و اخبار روز به عهده آن اداره کل واگذار می‌شود. دستور فرمایید با همکاری اداره کل انتشارات و رادیو در این مورد اقدام و طبق یک برنامه منظم این قبیل فیلم‌ها را تهیه و در کلیه سینماهای کشور به معرض نمایش بگذارند. نتیجه اقدام را اطلاع دهید که به عرض ذات ملوکانه برسد.

نخست وزیر

دکتر اقبال

[امضا]

[حاشیه پایین: به جای پیش نویس.]

[مهر: صادر شود. م معدل]

سند شماره ۱۴۴/۱

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

[شماره: ۹۷۶۹]

[تاریخ: ۳۶/۱۲/۱۳]

جناب آقای نخست وزیر

با تقدیم نامه شماره ۱۰۴۳۷/۱۳۴۱۶ مورخ ۳۶/۱۲/۶ اداره کل هنرهای زیبا به استحضار می‌رساند که طرز عمل درمورد تهیه فیلم از اقدامات مثبت سازمان‌های اداری، این بوده است که اداره کل انتشارات و رادیو در هر برنامه دعوتی که برای بازدید نمایندگان مطبوعات و رادیو از فعالیت‌های مثبت سازمان‌های اداری تنظیم نموده از فیلم‌برداران اداره کل هنرهای زیبا نیز دعوت کرده است که در این بازدیدها شرکت کنند و فیلم‌برداری نمایند. طی چهار ماهی که از اجرای این برنامه می‌گذرد در حدود چهل برنامه بازدید از طرف اداره کل انتشارات و رادیو تنظیم شده که در تمام برنامه‌ها نمایندگان هنرهای زیبا شرکت داشته‌اند و فیلم‌هایی تهیه کرده‌اند که از طریق کمیسیون نمایش به سینماها داده شده است و پس از نمایش بلافاصله به اداره هنرهای زیبا مسترد می‌گردد. نسبت به اجرای پیشنهاد اداره نامبرده درمورد تشکیل کمیسیون برای نظارت در تهیه و نمایش این فیلم‌ها به استحضار می‌رساند: که این پیشنهاد بسیار بجاست و از طرف اداره کل انتشارات و رادیو آقای مهاجر معاون اداری و عضو کمیسیون نمایش تعیین می‌شود که در کمیسیون شرکت نماید تا کار تهیه و نمایش فیلم‌های خبری و اقدامات مثبت دولت به نحو مطلوبی انجام گیرد.

ضمناً نظر اداره کل هنرهای زیبا در تهیه فیلم‌های ۱۶ میلیمتری و نمایش آن در

دهات و قراء و قصبات کشور بسیار پسندیده است و بهتر است که سریع تر به موقع اجرا گذاشته شود.

معاون نخست وزیر
ناصر ذوالفقاری
[امضا]

[حاشیه بالا:] ملاحظه. ۳۶/۱۲/۱۴

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۲/۱۷

شماره: ۲۴۳۸۰

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۴۴/۲

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ

اداره کل هنرهای زیبای کشور

شماره: ۱۰۴۳۷/۱۳۴۱۶

تاریخ: ۳۶/۱۲/۶

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۲۵۲۳۷ مورخ ۱۳۳۶/۱۱/۱۲ تا این تاریخ تقاضاهایی که از

طرف سازمان‌های مختلف دولتی و یا از طرف جناب آقای ذوالفقاری برای فیلم‌برداری به عمل آمد از طرف متصدیان مربوطه فیلم‌برداری و برای نمایش تحویل اداره کل انتشارات گردید و همان طوری که مرقوم فرموده‌اند برای این که برنامه فیلم‌برداری بر مبنای صحیحی انجام گیرد و هزینه گزاف فیلم‌برداری بی‌جهت هدر نرود در نظر گرفته شده است کمیسیونی به سرپرستی جناب آقای ذوالفقاری تشکیل گردد. کمیسیون مذکور موظف است اولاً نظارت دقیق بر فیلم‌هایی که تهیه می‌شود داشته باشد. ثانیاً نظارت دقیق داشته باشد که فیلم‌های تهیه شده در سینماها به معرض نمایش گذارده شود.

هنرهای زیبای کشور در نظر دارد گروه لازم برای اعزام به استان‌ها به منظور تهیه فیلم‌های خبری تربیت نماید و پس از تربیت گروه مذکور وسایل کافی فیلم‌برداری و حمل و نقل در اختیار آنان بگذارد. در حال حاضر فعالیت کافی به منظور نصب کلیه وسایل و تکمیل ساختمان به عمل می‌آید. بدیهی است پس از تصویب اضافه اعتبار درخواستی در این امر تسریع بیشتری به عمل خواهد آمد.

در خاتمه لازم می‌داند توجه جنابعالی را به این نکته معطوف دارد همان طوری که نمایش فیلم‌های خبری و گزارشی به منظور اقدامات دولت در شهرها مفید می‌باشد بیشتر اهمیت خواهد داشت اگر بتوان فیلم‌های تهیه شده را به منظور ارشاد و راهنمایی مردم و آشناساختن افکار عمومی به اقدامات مثبت سازمان‌های اداری برای گروه‌های مختلف کشاورزان و کارگران و مردمانی که دسترسی به سینماهای شهری ندارند نشان داد.

برای انجام این منظور هنرهای زیبای کشور در نظر دارد فیلم‌های ۳۵ میلیمتری را که برای نمایش در سینماها تهیه می‌نماید^۱ تبدیل به ۱۶ میلیمتری نموده و پس از تجهیز کامل ۱۲ مرکز سمعی و بصری که در مراکز استان‌ها دارد این گونه فیلم‌ها را برای کلیه طبقات مردم که دسترسی به سینما ندارند به وسیله سینماهای سیار به معرض نمایش بگذارد.

۱. در اصل: فیلم‌هایی که ۳۵ میلیمتری برای نمایش در سینما تهیه می‌نماید.

انجام این برنامه بستگی به تصمیم هیأت محترم دولت در مورد تصویب اضافه اعتبار درخواستی خواهد داشت.

رئیس هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه بالا:] جناب آقای ذوالفقاری رسیدگی و اظهار نظر بفرمایید.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۱۲/۷

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۲/۷

شماره: ۲۴۳۸۲

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۴۵

موافقت محمدرضا پهلوی با سفر سر بریاکوف پیاپیست شوروی به ایران

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

محرمانه

شماره: ۴۷۲۰/۴

[تاریخ:] ۳۶/۱۱/۲۶

تیمسار سرلشکر بختیار

رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

رونوشت نامه شماره ۴۳۴۸/۵۴۷۷۰ مورخ ۳۶/۱۱/۲۰ وزارت امور خارجه

راجع به عزیمت آقای سربریاکوف پیانیست شوروی به تهران به منظور اجرای کنسرت جهت اظهار نظر به پیوست فرستاده می شود.

نخست وزیر

[امضای پیش نویس: ملک زاده] ۳۶/۱۱/۲۳

[مهر: صادر شود. م معدل

سند شماره ۱۴۵/۱

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

اداره: روابط فرهنگی

شماره: ۵۴۷۷۰/ر/۴۳۴۸

تاریخ: ۱۳۳۶/۱۱/۲۰

جناب آقای نخست وزیر

انجمن روابط فرهنگی ایران با اتحاد جماهیر شوروی اطلاع می دهند که در نظر دارند آقای سربریاکوف پیانیست معروف شوروی را برای مدت ده الی پانزده روز در اوایل اسفند ماه جاری به منظور اجرای چند کنسرت به تهران دعوت نمایند. خواهشمند است از هر نظری که نسبت به انجام دعوت مزبور اتخاذ خواهند فرمود وزارت امور خارجه را مستحضر فرمایند. مراتب جهت صدور اوامر لازم به شرف عرض پیشگاه مبارک ملوکانه نیز رسید.

از طرف وزیر امور خارجه

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای اشرف احمدی نظریه تیمسار سرلشکر بختیار را
بخواهید. [امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۱۱/۲۱

[حاشیه پایین، دوم:] محرمانه، رونوشت برای اظهار نظر ارسال شود. ۳۶/۱۱/۲۳
[حاشیه پایین، سوم:] ملاحظه.

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۱/۲۳

شماره: ۴۷۲۰/۴

سند شماره ۱۴۵/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

س.ا.و.ا.ک

تاریخ: ۳۶/۱۱/۲۷

شماره: ۱۰۱۱۶ ب ۳

جناب آقای نخست وزیر

محترماً عطف به نامه شماره ۵۴۷۷۰/۴۳۴۸ [مورخ] ۳۶/۱۱/۲۰ وزارت امور
خارج به استحضار عالی می‌رساند: به نظر این سازمان با در نظر گرفتن جمیع
جهات مسافرت آقای SEREBRIAKOV پیانیست شوروی و همچنین به طور کلی
عناصر یا هیأت‌هایی از این قبیل به منظور اجرای کنسرت و غیره به کشور
شاهنشاهی صلاح نمی‌باشد.

رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

سرلشکر تیمور بختیار

[امضا]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۱۱/۲۹]

[مهر: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۱/۲۹

شماره: ۴۸۱۶/۴

[مهر، پایین و بالا: محرمانه]

سند شماره ۱۴۵/۳

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

تاریخ: ۱۳۳۶/۱۲/۴

پیوست: دارد

اداره: روابط فرهنگی

شماره: ۵۷۰۹۰/ر/۴۵۱۱

جناب آقای نخست وزیر

پیرو نامه شماره ۵۱۶۵۶/۴۴۳۶ مورخ ۱۳۳۶/۱۱/۲۷ موضوع دعوت انجمن روابط فرهنگی ایران با اتحاد جماهیر شوروی از آقای سربریاکوف بیانیه شوروی برای اجرای چند کنسرت در تهران به استحضار می‌رساند که بندگان اعلی حضرت همایون شاهنشاه به موجب نامه‌ای که از دفتر مخصوص شاهنشاهی واصل گردیده است و رونوشت آن به پیوست از نظر عالی می‌گذرد با دعوت مزبور موافقت فرمودند. لذا به سفارت کبرای شاهنشاهی در مسکو دستور داده شد که نسبت به صدور روادید لازم اقدام فرمایند. مراتب بدین وسیله جهت مزید استحضار خاطر عالی معروض می‌گردد.

از طرف وزیر امور خارجه

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین:] ملاحظه. ۳۶/۱۲/۴

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۲/۵

شماره: ۲۳۵۳۸

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۴۵/۴

[شیر و خورشید]

وزارت امور خارجه

رونوشت نامه شماره: ۱۶۹۲، مورخ: ۱۳۳۶/۱۱/۳۰، دفتر مخصوص شاهنشاهی

وزارت امور خارجه

نامه شماره (۵۱۶۵۶/۴۴۳۶) به عرض پیشگاه مبارک ملوکانه رسید و مسافرت

آقای سربریاکوف پیانیست را به تهران تصویب فرمودند.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

سند شماره ۱۴۶

اعتراض عده‌ای از اهالی ساری به برنامه جمعیت خیریه ثریا پهلوی و دعوت از خانم دلکش به منظور اجرای کنسرت در آن شهر

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

استانداری استان دوم

شماره: م/۲۴۴

تاریخ: ۱۳۳۶/۱۲/۱۳

محرمانه - مستقیم

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۲۶۰۷۱ [مورخ] ۳۶/۱۲/۸ ضمن اعاده عین دادخواست به استحضار می‌رساند: از طرف جمعیت خیریه ثریا پهلوی، شعبه ساری از بانو دلکش دعوت شده که شب‌های ۱۵ و ۱۶ اسفند ماه جاری کنسرتی اجرا نمایند که درآمد آن به مصرف فقرا و بینوایان برسد. این عمل در اکثر شهرها تا حال انجام شده و می‌شود. ضمناً دستور داده شد به امضاکنندگان نامه شفاهاً تفهیم نمایند که در اموری [که] جزء وظایف آنها نیست دخالت ننمایند.

استاندار استان دوم

محمد ذوالفقاری

[امضا]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۱۲/۱۹]

[مهر: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر]

تاریخ: ۳۶/۱۲/۱۸

شماره: ۵۱۶۶/۴۰

سند شماره ۱۴۶/۱

سوم شهر شعبان العظیم

باسمه تعالی

جناب اجل آقای دکتر اقبال نخست وزیر دام اقباله

به عرض عالی می‌رساند: چنانکه مشهور همگان است آن وجود محترم از خاندان اصیل و دینی و ذی‌علاقه به مذهب است. بنابراین ناگزیر خاطر عالی تصدیق آن که متأسفانه عده‌ای در نظر گرفته در ساری برای شب ۱۵ اسفندماه جاری هیأتی را برای عیش و رقص و پایکوبی از تهران دعوت نمایند که در ایام و لیالی متبرکه ماه شعبان موجبات انحراف جامعه و تشویق آنان را به فحشا فراهم نمایند و چون این شهر مذهبی محیط کوچک است و انعکاس آن در اجتماع سوء تأثیر عمیقی خواهد داشت و فاصله و شکاف فوق‌العاده بین ملت و دولت ایجاد خواهد شد و چنین اعمال قبیحه سوابق و سیره در این محیط خواهد شد استدعا داریم که روی شرف و استعطاق دینی بذل توجهی فرموده مقرر بدارید که چنین سنت سیئه در شهرستان جاری و عملی نشود تا مزید بر تشکرات قلبیه داعیان و موجبات رضامندی و خرسندی صادع شریعت مطهره اسلامی علی‌صاحبها الاف و التحیه و السلام گردد. ایام عمر و عزت پاینده و برقرار باد و السلام علیکم و رحمت الله و برکاته

الاحقر حاج شیخ مصطفی صدوقی [امضا: حاج نظری] [امضا: الحاج قیومی^۱]

[امضا]

[حاشیه راست:] جناب آقای ذوالفقاری استاندار، رسیدگی بفرمایید.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۶/۱۲/۷

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۶/۱۲/۸

شماره: ۲۶۰۷۱

سند شماره ۱۴۷

گزارش ستاد بزرگ ارتشتاران در خصوص اعلامیه صادره از طرف
طرفداران آیت الله بروجردی و اعتراض به رواج تباهی و فساد در کشور

[شیر و خورشید]

وزارت جنگ

شماره: ۱۵/۱۳۷۳۶/۲۷۴۴۶

از: اداره دوم

تاریخ: ۳۶/۱۲/۱۹

دایره: بخش اطلاعات خارجی

محرمانه - مستقیم

به جناب آقای نخست وزیر

محترماً معروض می دارد: بدین وسیله رونوشت گزارش شماره ۱۸۵۸ [مورخ]
۳۶/۲/۱۰ سپاه ۳ راجع به اعلامیه منتشره وسیله طرفداران آیت الله بروجردی که
در طی آن از رواج تباهی و اخلال در امور کشور و عدم امنیت و آزادی و مهاجرت
ایشان از ایران اشاره ای شده جهت استحضار به پیوست تقدیم می گردد.

وزیر جنگ

[امضا: احمد وثوق]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۱۲/۲۲]

[مهر: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر]

شماره: ۵۲۶۹/۴

تاریخ: ۳۶/۱۲/۲۴

سند شماره ۱/۱۴۷

[شیر و خورشید]
ستاد بزرگ ارتشتاران

به: تیمسار فرماندهی نیروی زمینی

اعلامیه‌ای وسیله طرفداران آقای آیت‌الله بروجردی به عنوان هموطنان عزیز برای اطلاع عامه پخش و به طوری که در اعلامیه ذکر شده موضوع قبلاً وسیله آقای صدرا لاشراف به عرض همایونی رسیده است. عین آن ذیلاً به عرض می‌رسد:

رواج تباهی و اخلال در امور مملکت خصوصاً فرهنگ اشاعه فساد وسیله سینماها، عدم امنیت و آزادی کشور، ایجاد مزاحمت غیرقانونی در حق افراد مسلمین خصوصاً علما (از جمله آیت‌الله آقای سیدرضا زنجانی) به جایی رسیده که سکوت و خودداری از تذکرات لازمه مقدور و جایز نیست. علما و اصناف و بازرگانان به دفعات از این جریانات و اوضاع اظهار عدم رضایت نموده، ناراحتی مسلمین را متذکر شده و سؤال کرده‌اند که چرا از طرف من به هتک احترام علما و سادات خصوصاً سلب آزادی مردم اعتراض نمی‌شود و یادآور شده‌اند که در این صورت سکوت اینجانب حمل بر بی‌اعتنایی به امور مسلمین تلقی می‌گردد. تا حال مراجعین و متظلمین را دعوت به صبر نموده به دفع ظلم و فساد از جانب اعلی حضرت مطمئن و امیدوارشان می‌کردم. ولی حال مشاهده می‌کنیم که فساد روز به روز در تزايد است. مزاحمت به بعضی از علما و افراد از طرف سازمان‌های انتظامی بدون علت و برخلاف قانون ادامه داشته و شدیدتر می‌شود به این سبب فکر می‌کنم که شاید بقای اقامتم در مملکت با توجه به تذکرات علما و مؤمنین مصحلت نباشد. واضح است که [باید] مهاجرت نمایم تا از لحاظ شرعی و تکالیف دینی در درگاه خداوند مسئول نباشم. امیدوارم این آخرین تذکر من باشد.

فرمانده سپاه ۳ سرلشکر وره‌رام

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۴۸

گزارش اقدامات اداره کل انتشارات و رادیو در خصوص تهیه فیلم خبری

[شیر و خورشید]
اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: ۳۱۰

تاریخ: ۳۷/۱/۱۶

جناب آقای دکتر اقبال نخست وزیر

محترماً به عرض می‌رساند: به منظور تهیه فیلم‌های خبری و همچنین فیلم‌هایی از کارهای مثبت سازمان‌های مختلف مملکتی در سال جاری و نمایش دادن آن در سینماهای مرکز و شهرستان‌ها کمیسیونی با حضور مدیر کل انتشارات و رادیو و معاون اداره هنرهای زیبای کشور در دفتر اینجانب تشکیل گردید و برای اجرای این منظور تصمیماتی اتخاذ شد که اینک رونوشتی از صورت جلسه کمیسیون مزبور جهت استحضار آن جناب به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

معاون نخست وزیر

ناصر ذوالفقاری

[امضا]

[حاشیه پایین: رونوشت برای استحضار دفتر مخصوص شاهنشاهی ارسال

می‌شود. نخست وزیر [امضا: منوچهر اقبال] ۱/۱۷

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۷/۱/۱۸

شماره: ۸۵

[مهر: صادر شود. م معدل

[مهر: بازرسی شد

سند شماره ۱۴۸/۱

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

برای تهیه و توزیع فیلم‌های خبری و فیلم‌های مربوط به کارهای مثبت سازمان‌های اداری، کمیسیونی در دفتر جناب آقای ذوالفقاری و با حضور امضاکنندگان زیر تشکیل شد و این تصمیمات گرفته شد:

۱- در مورد تهیه فیلم‌های خبری قرار شد همه روزه خبرگزاری پارس به وسیله تلفن ۳۵۷۸۲ به آقای زینی نماینده اداره کل هنرهای زیبا اطلاع دهد که از مراسم مربوطه فیلم برداری نمایند. این اطلاع به اسرع وقت و هرچه زودتر داده می‌شود که اداره هنرهای زیبا وسایل و مقدمات کار را فراهم سازد.

۲- در مورد تهیه فیلم‌های مربوط به کارهای مثبت قرار شد در جلسات پانزده روزه سازمان انتشارات کشور برنامه خاصی برای مدت یک ماه جهت فیلم برداری از کارهای مثبت و آبادانی در نقاط مختلف کشور تنظیم و بلافاصله با ذکر روز فیلم برداری مراتب از طرف جناب آقای ذوالفقاری به اطلاع اداره کل هنرهای زیبای کشور برسد که در روزهای معین با وسایلی که از طرف اداره انتشارات مربوطه تهیه می‌شود فیلم برداری نمایند. ضمناً قرار شد در اولین جلسه سازمان انتشارات، نماینده اداره کل هنرهای زیبا حضور داشته و جزئیات طرز کار را به اطلاع رؤسای انتشارات برسانند.

۳- در مورد توزیع فیلم قرار شد که اداره هنرهای زیبا نسخ هر فیلم را در مقابل رسید تحویل آقای مهاجر نماینده اداره کل انتشارات و رادیو بدهد و توسط آقای قوانلو به اتفاق مأمور اداره اماکن شهربانی به سینماها توزیع نمایند و مدت نمایش آن را روی فیلم بنویسند که سینماها مکلف باشند در مدت پیش‌بینی شده فیلم را روی پرده نگاهدارند. این فیلم‌ها پس از پایان مدت توسط نماینده اداره کل انتشارات و رادیو و اداره اماکن شهربانی جمع‌آوری می‌شود و تحویل اداره

انتشارات شهرستان‌ها می‌گردد که به استان‌هایی که اداره کل انتشارات و رادیو نمایندگی دارد ارسال شود که با کمک شهربانی محل در کلیه سینماها نمایش داده شود و پس از دو ماه به اداره کل انتشارات و رادیو عودت دهند تا به اداره کل هنرهای زیبا مسترد گردد.

معینیان

جباری

ناصر ذوالفقاری

رونوشت برابر اصل است. [مهر:] اداره کل انتشارات و رادیو

سند شماره ۱۴۸/۲

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: ۹۷۶ نخست وزیری

تاریخ: ۳۷/۱/۱۸

اداره شهربانی کل کشور

چون موضوع تهیه فیلم‌های خبری و همچنین فیلم‌های مربوط به کارهای مثبت سازمان‌های مختلف مملکتی و نمایش آن در سینماها مورد توجه کامل و دقیق دولت قرار گرفته است لذا برای اجرای منظور دولت کمیسیونی با حضور آقای معینیان مدیر کل انتشارات و رادیو و آقای جباری معاون اداره کل هنرهای زیبای کشور در دفتر اینجانب تشکیل گردید و تصمیمات لازم اتخاذ شد. اینک یک نسخه از صورت جلسه کمیسیون مزبور به ضمیمه ارسال می‌گردد تا دستور فرمایید طبق قسمت سوم از صورت جلسه مزبور نماینده‌ای از طرف اداره اماکن به اداره کل

انتشارات و رادیو معرفی نمایند تا به اتفاق نماینده انتشارات و رادیو نسبت به توزیع این قبیل فیلم‌ها بین سینماها و جمع‌آوری مجدد و تحویل آنها اقدام نمایند. ضمناً دستور مؤکدی صادر فرمایند که پس از تحویل به سینماها صاحبان و مدیران سینماها موظف باشند تا مدتی که برای هر فیلم تعیین می‌گردد بدون وقفه آنها را به معرض نمایش بگذارند.

معاون نخست وزیر
ناصر ذوالفقاری

رونوشت جهت اطلاع به کمیسیون نمایشات وزارت کشور ارسال می‌گردد.
معاون نخست وزیر
ناصر ذوالفقاری
[امضا]

[مهر:] صادر شود. م معدل

سند شماره ۱۴۹

گزارش اداره کل انتشارات و رادیو از بیان یک ساله کار کمیسیون
نمایش

[شیر و خورشید]
اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: ۲۸۳۱

تاریخ: ۳۷/۴/۴

جناب آقای دکتر اقبال نخست وزیر
محترماً خلاصه‌ای از بیان یک ساله کار کمیسیون نمایش را که زیر نظر اینجانب

انجام وظیفه می‌نمایند به استحضار می‌رساند که در اولین جلسه کمیسیون که با شرکت نمایندگان اداره کل انتشارات و رادیو و سازمان اطلاعات و امنیت در اوایل سال ۳۶ در حضور اینجانب تشکیل گردید تذکر داده شد که نسبت به بهبود وضع سینماها و وادار کردن صاحبان آنها برای وارد نمودن فیلم‌های آموزنده و اخلاقی و همچنین اختصاص دادن چند سینما در روزهای تعطیل با نمایش دادن فیلم‌های مناسب جهت اطفال فوراً اقدام نمایند. از طرف کمیسیون برای اجرای این منظور فوراً اقدام لازم به عمل آمد و در وهله^۱ اول کلیه سینماها مورد بازدید قرار گرفت و چون اغلب آنها دارای نواقصی از قبیل خراب بودن صندلی، نداشتن آبخوری که از لحاظ بهداشت بسیار مؤثر بود و عدم رعایت نظافت سالن‌ها بودند به کلیه آنها پانزده روز مهلت داده شد نسبت به رفع نواقص خود اقدام نمایند که در پایان مدت در اثر فشار و مراقبت متوالی کمیسیون همه آنها اصلاحات لازم را انجام دادند و نیز باتوجه به موجودی فیلم‌های مخصوص اطفال چند سینما برای روزهای تعطیل اختصاص داده شد که هم اکنون مشغول هستند.

چون انجام این امر کافی نبود از هیأت مدیره سندیکای سینماها دعوت شد که در جلسه کمیسیون حضور یابند. پس از حضور هیأت مزبور نظرات اصلاحی به آنها ابلاغ و گفته شد باید نسبت به بهبود وضع خود بخصوص وارد کردن فیلم‌های خوب اقدام نمایند. نمایندگان صنف سینماها اظهار داشتند ما برای انجام هرگونه اصلاحی که به نظر کمیسیون می‌رسد حاضر بوده و برای وارد کردن فیلم‌های خوب آماده هستیم. ولی در وضع فعلی با عوارضی که شهرداری فعلاً دریافت می‌دارد و با بالا رفتن سطح مخارج و بخصوص قیمت فیلم انجام نظرات کمیسیون که مستلزم مخارج زیادی است در حال حاضر امکان ندارد. در نتیجه اظهارات آقایان کمیسیون پس از مطالعات کافی با توجه به سوابق چندین ساله‌ای که در این زمینه در وزارت کشور موجود بود و هیچ‌گونه اقدام مثبتی نیز به عمل نیامده بود گزارشی تقدیم نمود مبنی بر این که موافقت فرمایید برای رسیدگی به ادعای صاحبان سینماها

کمیسیون تشکیل شود که از طرف مقام نخست وزیری طی شماره ۹۶۷۸ مورخ ۳۶/۴/۲۷ به کمیسیون نمایش ارجاع و مقرر فرمودید خود آنها به این کار رسیدگی نموده و طرح جامعی که حاوی اصلاحات لازم باشد تهیه نمایند.

پس از صدور این دستور کمیسیون با حضور نمایندگان شهرداری تهران به ادعای صاحبان سینماها رسیدگی نمود و حتی اوراق و دفاتر و قراردادهایی که از چند سال قبل بین واردکنندگان فیلم و کمپانی‌های فیلم برداری منعقد شده بود مورد رسیدگی دقیق قرار گرفت و معلوم شد تا حدی اظهارات آنها صحیح است و نماینده شهرداری تهران نیز این موضوع را صریحاً تصدیق نمود که گزارش آن به موقع تقدیم گردید و در نتیجه تصویبنامه مربوط به تقلیل عوارض سینماها و فیلم‌های فارسی و دوبله از طرف هیأت وزیران به تصویب رسید و برای اجرا ابلاغ شد.

متأسفانه همان طوری که آن جناب استحضار دارند با وجود مذاکرات مفصل، شهردار وقت حاضر به اجرای تصویبنامه نگردید و کار کمیسیون نمایش از این بابت دچار وقفه شد تا این که پس از انتصاب آقای مهام به سمت شهردار تهران مجدداً موضوع مطرح و دو نفر از رؤسای ادارات شهرداری مأمور شدند که با همکاری با کمیسیون نمایش نسبت به اجرای تصویبنامه فوق‌الذکر که تنها وسیله تغییر کلی در وضع سینما می‌باشد اقدام نمایند. نمایندگان مزبور در چندین جلسه کمیسیون شرکت نمودند و پس از مطالعه و مذاکره کافی نظر کمیسیون نمایش مورد تأیید آنها واقع گردید که در نتیجه به منظور اجرای تصویبنامه هیأت محترم دولت پیشنهادی از طرف نمایندگان شهرداری به شهردار تهران تقدیم شد و از طرف شهرداری برای تصویب به جناب آقای وزیر کشور که قائم مقام انجمن شهر می‌باشند تقدیم گردیده است که پس از موافقت ایشان به موقع اجرا گذارده خواهد شد. ضمناً چون در آیین‌نامه فعلی که در چندین سال قبل تنظیم شده است نواقصی موجود می‌باشد که مانع پیشرفت کار است مواد مورد لزوم اصلاح گردیده که پیشنهاد آن به وزارت کشور تسلیم خواهد شد.

پس از چند ماه که از کار کمیسیون جدید گذشت نمایندگان اداره کل انتشارات و

رادیو و سازمان امنیت گزارش دادند که کارهای کمیسیون در اثر بی‌علاقگی و دخالت افراد، آن طوری که لازم است پیشرفت نمی‌کند و تصمیمات کمیسیون اکثر بلااقدام می‌ماند که در نتیجه پس از رسیدگی قرار شد اعضای کمیسیون تغییر یابند که به استثنای نمایندگان انتشارات و رادیو و سازمان امنیت که وظایف خود را به نحو احسن انجام می‌دادند و مورد اعتماد می‌باشند بقیه تغییر پیدا کردند و افراد دیگری تعیین شدند. ولی درباره کنترل فیلم‌ها و نمایشنامه‌ها تا این تاریخ فیلم‌های ریفی فی، لویی چهاردهم، ماجرای کازانوا، زن شهوتران، خدا زن را آفرید، قسمت اول فیلم اسکندر [و] کارولین شری که مخالف با اخلاق عمومی و سیاست کشور بود توقیف شدند و از نمایش آنها جلوگیری به عمل آمده همچنین با نمایش ۱۸ فیلم متعلق به شوروی که جنبه تبلیغاتی و کمونیستی داشت مخالفت شد و تا این تاریخ بیش از ۱۵۰ قسمت از فیلم‌هایی که به نظر کمیسیون نمایش آنها صلاح نبود حذف شده است و همچنین سه نمایشنامه که نمایش آنها مضر برای اخلاق عمومی بود توقیف گردید.

نسبت به کار هنرپیشگان و رقاصه‌های خارجی نیز تصمیماتی از طرف کمیسیون گرفته شد که به موقع اجرا گذارده شده است. بنا به پیشنهاد نمایندگان انتشارات و رادیو و سازمان امنیت تعداد هتل‌ها و کافه‌هایی که می‌توانند از وجود هنرپیشگان خارجی استفاده نمایند محدود به آنهایی شده که اغلب محل رفت و آمد خارجیان است و برای ورود این هنرپیشگان تصمیم گرفته شد فقط از کشورهای عضو پیمان بغداد و بعضی از کشورهای غربی که صلاح باشد اجازه ورود داده شود و هیچ هنرپیشه خارجی بیش از چهارماه در ایران نمی‌تواند بماند^۱ و چون مشاهده شد بعضی از این قبیل افراد پس از اتمام مدت به عذر این که کرایه برگشتن ندارند مدت دیگری مشغول به کار می‌شوند و یا این که غیر از هنرپیشگی به کارهای دیگری می‌پردازند لذا طبق تصمیم کمیسیون، مدیران این قبیل اماکن موظف شدند از بدو ورود هنرپیشگان پیش‌بینی هزینه برگشتن آنها را نموده تا در پایان چهارماه بهانه‌ای

برای ماندن بیشتر را نداشته باشند.

ضمناً چون مشاهده شد که بعضی از این هنرپیشگان تقریباً عریان و با وضع بسیار زننده‌ای روی صحنه ظاهر می‌شوند به کلیه صاحبان این اماکن و همچنین خود هنرپیشگان دستورات لازم داده شد که با لباس‌های زننده و یا نیمه عریان روی صحنه نیایند و مرتباً نیز از طرف کمیسیون تحت کنترل می‌باشند. کما این که در اواسط سال گذشته در یکی از بازدیدها که توسط اعضای کمیسیون به عمل آمد مشاهده نمودند دو نفر رقاصه ترک گذشته از این که دستورات صادره را اجرا نکرده‌اند با وضع بسیار زننده و با حال غیرعادی به کار خود مشغول هستند که در نتیجه همان شب از ادامه کار آنها جلوگیری شد و از ایران اخراج گردیدند. همچنین از شرکت رقاصه‌های خارجی در تئاترها جلوگیری شد.

بنا به دستور اینجانب چون آهنگ رقص راک اندرول از نظر اخلاقی پسندیده نبود به کمیسیون دستور داده شد که از نمایش فیلم‌هایی که آهنگ راک اندرول دارد جلوگیری نموده و با نواختن آهنگ مزبور در کافه‌ها و هتل‌ها مخالفت نمایند که این دستور اجرا شده است.

یکی از اثرات اقدامات کمیسیون نمایش پس از شرکت نمایندگان اداره کل انتشارات و رادیو [و] سازمان امنیت افتتاح چند سینمای جدید است که در اثر دقت و مراقبت دایمی وضع آنها از لحاظ ساختمان و لوازم فنی و تأمین وسایل آسایش تماشاچیان با سینماهایی که تا یک سال قبل افتتاح شده است قابل مقایسه نبوده و حتی وضع چند تای از آنها نسبت به سایر سینماهایی که تاکنون در تهران بوده بهتر است.

نسبت به فیلم‌های فارسی دقت و مراقبت کامل می‌شود که فیلم‌های بی‌ارزش کمتر تهیه شود. کما این که تا این تاریخ چهار سناریو که موضوع آن خوب نبوده از طرف کمیسیون رد شده. همچنین در اثر توصیه و توجه کمیسیون در حال حاضر فیلم‌های خارجی که به زبان فارسی دوبله می‌شود به سه برابر یک سال قبل رسیده

است که این خود قدم بزرگ و مؤثری می‌باشد و به طرز بی‌سابقه‌ای مورد توجه و استقبال مردم قرار گرفته. هفته گذشته گزارش از طرف نماینده اداره کل انتشارات و رادیو داده شد که ضمن بازدیدی که بدون اطلاع قبلی از چند سینما به عمل آمد دو سینمای شهرزاد و مترو که در خیابان لاله‌زار واقع هستند از لحاظ نداشتن صندلی مرتب و نظافت و وسایل بهداشتی موقتاً تعطیل شدند که اقدام کمیسیون مورد تأیید واقع شده. پس از تعطیل این دو سینما با وجود توصیه و فشاری که به کمیسیون وارد آمد اعضای کمیسیون حاضر نشدند از نظر خود عدول نمایند تا این که صاحبان این دو سینما کتباً متعهد و ملتزم شدند در ظرف مدت یک ماه نسبت به اصلاح وضع سینماهای خود طبق نظر کمیسیون اقدام نمایند و در پایان مدت چنانچه تعهد خود را انجام نداده باشند برای همیشه پروانه کار آنها لغو خواهد شد. ضمناً به رئیس سندیکای سینماها صریحاً تذکر داده شد به کلیه سینماها ابلاغ نماید وضع آنها مرتباً مورد بازرسی قرار خواهد گرفت، چنانچه نقصی مشاهده شد باید فوراً مانند گذشته نسبت به ترمیم آن اقدام نمایند و الا از کار آنها جلوگیری خواهد شد. همچنین چون وضع درجه‌بندی سینماهایی که در گذشته از طرف شهرداری درجه‌بندی شده‌اند مناسب نیست از نمایندگان شهرداری تهران دعوت به عمل آمد که در کمیسیون حاضر شوند تا نسبت به درجه‌بندی مجدد سینماها اقدام شود.

ضمناً برای مزید اطلاع به عرض می‌رساند چون به کمیسیون نمایشات دستور داده‌ام با کمال دقت و وظایف خود را انجام دهند و هر موقع اشکالی در کار مشاهده کردند فوراً گزارش نمایند. چندی قبل از طرف نمایندگان مزبور گزارش داده شد کار اجرائیات کمیسیون به خوبی پیش نمی‌رود در نتیجه با مذاکره با ریاست شهربانی نماینده شهربانی را احضار و صریحاً به نامبرده تذکر داده شد که تصمیمات کمیسیون را باید بلافاصله به موقع اجرا بگذارد که از آن تاریخ تاکنون وظیفه خود را انجام می‌دهد.

در خاتمه به استحضار می‌رساند که در سال گذشته در اثر اقدام نمایندگان کمیسیون نمایشات مبلغ دو یست هزار ریال از طرف سندیکای سینماها به

زلزله‌زدگان غرب پرداخت گردید و درآمد یک شب خود را نیز به این منظور اختصاص دادند.

یکی دیگر از اقدامات کمیسیون که از هفته گذشته شروع شده این است که چون هوا گرم شده از نظر حفظ بهداشت عمومی و آسایش تماشاچیان و از نظر وادار کردن صاحبان سینماها برای تهیه دستگاه‌های تهویه و سردکننده تمام سینماها مورد بازدید قرار خواهد گرفت و هر یک از سینماهای درجه یک که فاقد دستگاه تهویه و سردکننده باشند به درجه دو و سینماهای درجه دوم که فاقد کولر یا لا اقل پنکه سقفی باشند مادامی که برای تهیه وسایل خود اقدام نمایند به درجه سه تنزل خواهند یافت که در حال حاضر کمیسیون مشغول بازدید است و در اوایل هفته آینده این کار به اتمام خواهد رسید. در خاتمه به استحضار می‌رساند کار بهبود سینماها و مؤسسات نمایشی آن طوری که منظور نظر آن جناب و شخص اینجناب و کمیسیون نمایش است به اتمام نرسیده و هنوز نواقصی وجود دارد که با توجه مخصوص مقام نخست وزیری و نظارت مداوم اینجناب به تدریج مرتفع خواهد شد.

معاون نخست وزیر

ناصر ذوالفقاری

[امضا]

[حاشیه بالا، اول]: دفتر، خلاصه نمایند. [امضا: منوچهر اقبال]

[حاشیه بالا، دوم]: اداره امور. ۳۷/۴/۱۰

[مهر]: بازرسی شد

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۷/۴/۱۰

شماره: ۸۲۵۴

سند شماره ۱۵۰

درخواست اداره کل هنرهای زیبای کشور مبنی بر اعزام گروه هنری
برای شرکت در کنگره موسیقی پاریس

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ

اداره کل هنرهای زیبای کشور

شماره: ۵۵۵۴

تاریخ: ۳۷/۵/۱۶

جناب آقای نخست وزیر

بر آن جناب پوشیده نیست که موقعیت سیاسی و اجتماعی ایران که اکنون تحت هدایت اعلیٰ حضرت همایون شاهنشاهی در شاهراه ترقی و مسیر طبیعی خود رهبری می شود مورد توجه خاص ممالک مترقی واقع شده و انعکاس آن بخصوص در محافل فرهنگی و علمی و هنری به خوبی نمودار گشته است.

در اغلب کنگره ها و کنفرانس های بین المللی از دولت ایران دعوت به عمل می آید و جنبشی شدید و قابل تقدیر حاکی از شناسایی ایران و مطالعه در آثار فرهنگی آن پدیدار شده است. چنانکه در مورد موسیقی طی چند ماه گذشته دعوت نامه های متعددی از مجامع مختلف بین المللی به این اداره رسیده است از آن جمله اند: کنگره آکوستیک موسیقی که توسط مرکز تحقیقات علمی فرانسه در خرداد ماه گذشته تشکیل گردید و ضمن دو سخنرانی اصالت گام موسیقی ایران و عقاید فارابی و صفی الدین ارموی به عنوان پایه و اساس موسیقی بین المللی به وسیله آقای دکتر برکشلی تشریح گردید. همچنین کنگره بین المللی موزیکولوژی که در تیرماه گذشته در کلن تشکیل شد و موضوع ریتم موسیقی ایران جزء برنامه

سخنرانی‌ها توسط ایشان ایراد شد و نیز کنگره جمعیت بین‌المللی آموزش موسیقی و غیره. از جمله دعوت‌نامه‌هایی که اخیراً رسیده است شرکت ایران در کنگره موسیقی پاریس است که در اواخر اکتبر سال جاری تشکیل می‌گردد.

این کنگره همراه با فستیوال موسیقی از طرف شورای بین‌المللی وابسته به یونسکو ترتیب داده می‌شود و در آن گروه‌هایی از موسیقی‌دانان ممالک، همراه با متخصصین، موضوعات مختلف موسیقی مغرب و مشرق را مورد بحث قرار می‌دهند و شرکت ایران در این کنگره از نظر معرفی فرهنگ ایران و نشان دادن اصالت موسیقی آن و اثبات آهنگ‌های موسیقی پایه و اساس موسیقی شرق است کمال لزوم را دارد.

با توجه روزافزونی که از طرف محافل فرهنگی، علمی و هنری برای شناسایی ایران ابراز می‌شود اینک موقع آن رسیده است که گروهی از هنرمندان ایرانی با تنظیم نمایشات و کنسرت‌ها در ممالک مترقی خصوصیات هنر ایران را به دنیا معرفی نمایند.

بنا به توضیحات فوق و اهمیت موضوع متمنی است با اعزام گروه هنری از طرف این اداره برای انجام منظور فوق موافقت و اجازه فرمایند طرح تصویب‌نامه آن تنظیم و ارسال گردد. بدیهی است گروه فوق علاوه بر نمایشات در ممالک مختلف که مقدمات آن فراهم شده است خواهند توانست در برنامه مخصوص شب ایران در نمایشگاه بروکسل و همچنین در فستیوال موسیقی پاریس شرکت نموده و به خوبی از عهده برآیند.

رئیس هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه راست، اول:] جناب آقای اشرف احمدی در هیأت دولت مطرح بفرمایید.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۷/۵/۱۶

[حاشیه راست، دوم:] در جلسه مورخ ۳۷/۵/۱۸ هیأت وزیران قرائت، قرار شد

رونوشت برای اظهارنظر به وزارت فرهنگ ارسال شود. [امضا: علی اشرف احمدی]
[حاشیه راست، سوم:] رونوشت به وزارت فرهنگ برای اظهارنظر.

[حاشیه بالا:] وزارت فرهنگ.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۷/۵/۱۸

شماره: ۱۱۳۹۴

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۵۰/۱

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ

اداره کل هنرهای زیبای کشور

جناب آقای دکتر مهران وزیر محترم فرهنگ

گرچه یقین دارد در موقع طرح موضوع اعزام گروه هنرمندان به خارج در هیأت وزیران خود جنابعالی اطلاعات کامل در مورد لزوم معرفی هنر و فرهنگ ایران به مردم سایر کشورها داشته و از طرح هنرهای زیبای کشور دفاع خواهند فرمود مع ذلک توجه جنابعالی را به نکات زیر معطوف می‌دارد:

۱ - در سال‌های اخیر به طور کلی مردم کشورهای اروپا اظهار علاقه شدیدی به آشنایی با هنرهای ملی آن دسته از کشورها که سابقه هنری و فرهنگی آنان با کشورهای غربی اختلاف زیادی دارد می‌نمایند. چنانکه برای انجام منظور فوق دعوت‌های متعددی از سال‌های پیش و بخصوص در سال جاری برای شرکت هنرمندان ایرانی در ممالک غربی به عمل آمده که از آن جمله دعوت‌های زیر را

می‌توان نام برد:

الف - انجمن فیلامونیک بروکسل SOCIETE PHILHARMONIQUE DE BRUXELLES ET SOCIETE DES CONCERTS POPULAIRE که در موازات نمایشگاه جهانی بروکسل فستیوال موسیقی تشکیل داده است و از هنرمندان ممالک مختلف در آن شرکت می‌کنند ضمن نامه مورخ ۲۴ ژوئن ۱۹۵۸ شرکت ایران و به خصوص نمایش گروه هنری ایران را نیز در شهرهای بلژیک خواستار شده است.

ب - انجمن آسیایی موسیقی در لندن ASIAN MUSIC CIRCLE نیز طی نامه مورخ ۲۴ ژوئیه ۱۹۵۸ انجام نمایش گروه هنرمندان ایرانی را در لندن تقاضا نموده‌اند.

ج - در فستیوال وکنگره شورای بین‌المللی موسیقی که از طرف یونسکو در اکتبر ۱۹۵۸ در پاریس تشکیل می‌شود نیز شرکت گروه هنرمندان ایرانی را طی نامه مورخ ۲۸ آوریل ۵۸ و نامه‌های تأکیدی متعددی خواستار شده‌اند.

۲ - دلیل علاقه مردم کشورهای غربی به موضوع فوق تجسس لذت روحی نیست بلکه صرفاً آموزش است. بنابراین مقایسه این قبیل برنامه‌ها [با برنامه‌های دول معظم که در آن تماشاکنندگان لذت روحی می‌برند صحیح نیست. موضوع فوق هنگام مسافرت اینجانب در بروکسل در مجلسی با آقای موانس دو فرینگ رئیس کل نمایشگاه در میان‌گذارد شد و عیناً مورد تأیید ایشان نیز قرار گرفت.

۳ - در عصر حاضر هیچ ملتی از سوابق هنری خود که طی قرون متمادی مورث آن بوده است شرم ندارد بلکه سعی می‌کند آنها را به بهترین وجهی به اطلاع مردم دنیا برساند.

۴ - نمایندگان ایران در بلژیک و نمایشگاه بروکسل جناب آقای شهریار و آقای عزیزبیگلو که در نهایت دلسوزی و عدم اطلاع از وضع فعلی هنر در ایران با شرکت هنرمندان، در روز ایران موافق نبودند. مطابق گزارش نماینده هنرهای زیبای کشور که اینک در بروکسل منتظر دستور است و با مذاکره و مشاهده عکس‌ها و مدارکی که نماینده این اداره با خود برده است از شرکت هنرمندان ایران در روز ایران

خوشوقت هستند.

۵ - پس از ملاحظه برنامه روز ایران در تالار فرهنگ توسط جنابان آقایان وزیران تصمیم بر این گرفته شد که اجرای نمایش‌های باستانی موقوف شود و در قسمت موسیقی ایرانی نیز تغییراتی داده شود.

۶ - گروه هنرمندان که برای اعزام به خارج در نظر گرفته شده‌اند. این گروه برای اجرای برنامه‌هایی در پاریس، بروکسل و احتمالاً برخی از شهرهای دیگر بلژیک و لندن اعزام خواهند شد. مدت اقامت آنان حداکثر یک ماه خواهد بود.

۷ - چون فرصت زیادی برای اجرای نمایشات باقی نیست و جمیع آنها می‌بایست در ماه اکتبر انجام گردد خواهشمندم در تصویب طرح هنرهای زیبای کشور اقدام سریع معمول فرمایند.

رئیس هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

[حاشیه راست، اول:] در جلسه مورخ ۳۷/۶/۵ هیأت وزیران قرائت، چون آقایان وزرایی که شب نمایش شرکت کرده بودند موافق نبودند قرار شد نمایش مزبور تجدید تا پس از مشاهده تصمیم لازم اتخاذ شود. [امضا: علی اشرف احمدی]

[حاشیه راست، دوم:] عطف به نامه شماره ۵۵۵۴ اداره کل هنرهای زیبا نوشته شود.

سند شماره ۱۵۰/۲

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ
اداره کل هنرهای زیبای کشور

اعضای گروه نوازندگان موسیقی اصیل ایرانی

تار	۱. آقای شهنازی
سه تار	۲. آقای عبادی
سنتور	۳. آقای ملک
ضرب	۴. آقای تهرانی

اعضای گروه رقص های محلی

۹. کلارا اولیان	۱. آقای نژاد احمدزاده
۱۰. آقای داریوش هیریدیان	۲. خانم میرجانیک ماتیکیان
۱۱. عبدالله ناظمی	۳. فروزان قیصری
۱۲. نصرالله هندی	۴. دوشیزه پری ثمر
۱۳. لئون نشانیان	۵. پروین الامین
۱۴. ناصر حاج کاظمی	۶. افنیک آذرنیا
۱۵. لئون آرزومانیان	۷. فریمان قیصری
۱۶. خانم هایده احمدزاده	۸. سوسن سپهران

اعضای گروه ارکستر برای رقص

۲. آقای حسن دهلوی	۱. آقای مهدی فتاح
۴. آقای فرامرز پایور	۳. آقای هوشنگ ظریف
۶. آقای رحمت الله بدیعی	۵. آقای نصرت الله گلپایگانی

برنامه رقص

۲. رقص بلوچ
۴. رقص مازندرانی

۱. رقص کردی
۳. رقص ترکمن
۵. رقص سبکبال

سند شماره ۱۵۰/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۳۷/۶/۹]

شماره: ۱۳۲۲۲

اداره کل هنرهای زیبا

نامه شماره ۵۵۵۴ [مورخ] ۳۷/۵/۱۶ در جلسه مورخ ۳۷/۶/۵ هیأت وزیران قرائت، گفته شد چون آقایان وزرای که شب نمایش شرکت کرده بودند موافق نبودند قرار شد نمایش مزبور تجدید تا پس از مشاهده تصمیم لازم اتخاذ شود.
نخست وزیر

[حاشیه پایین:] به امضای جناب آقای اشرف احمدی معاون.

سند شماره ۱۵۰/۴

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ
اداره کل هنرهای زیبای کشور

تاریخ: ۳۷/۷/۵
شماره: ۶۴۵۹/ان/۲۰۰۵

نخست وزیری

عطف به نامه شماره ۱۳۲۲۲ [مورخ] ۳۷/۶/۹ چون وقت اجرای برنامه هنری روز مخصوص ایران در نمایشگاه بین المللی بروکسل منقضی شده متأسفانه موضوع منتفی است.

از طرف رئیس هنرهای زیبای کشور
[امضا: جباری]

[حاشیه پایین، اول:] ملاحظه.

[حاشیه پایین، دوم:] اقدامی ندارد.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۳۸۳۹

تاریخ: ۳۷/۷/۱۹

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۵۱

مکاتبات در خصوص لزوم کنترل فیلم‌های تلویزیون قبل از پخش

[شیر و خورشید]
اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۳۷/۸/۲۰

شماره: ۹۱۴۶

محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

محترماً با تقدیم عین نامه وزارت کشور درباره کنترل فیلم‌های تلویزیون که به عنوان آن جناب تقدیم گردیده و برای رسیدگی به اینجانب ارجاع فرموده‌اید به عرض می‌رساند: در بدو امر دستور داده شد کلیه فیلم‌های تلویزیون از طرف کمیسیون نمایش مورد بازدید و کنترل قرار گیرد ولی متأسفانه بعضی از مأموران سانسور نتوانستند وظیفه خود را به نحو اکمل انجام دهند و در نتیجه یک فیلم و یک نمایشنامه که نمایش آن مصلحت نبود از تلویزیون پخش گردید که گزارش آن از طرف آقای وزیر کشور در جلسه هیأت دولت به عرض رسید. پس از این جریان به استناد قانون مصوبه که برنامه‌های تلویزیون باید زیر نظر اداره کل انتشارات و رادیو تهیه و اجرا شود آقای مهندس رزم‌آرا که ضمناً در سازمان امنیت کشور خدمت می‌کند به سمت نماینده اداره کل انتشارات و رادیو در مؤسسه تلویزیون تعیین گردید و تا این تاریخ وظیفه خود را به خوبی انجام داده است و تمام برنامه‌ها و فیلم‌هایی که از تلویزیون پخش می‌گردد قبل از اجرا به نظر مشارالیه می‌رسد. اینک با عرض مراتب هر طور مقرر می‌فرمایید اقدام شود.

معاون نخست وزیر

ناصر ذوالفقاری

[امضا]

[حاشیه پایین:] رونوشت برای اطلاع جناب آقای وزیر کشور ارسال می‌گردد.

نخست وزیر [امضا: منوچهر اقبال]

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۴/۴۹۰۵

تاریخ: ۲۵/۸/۳۷

سند شماره ۱۵۱/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره نمایش

شماره: ۸۲۳ن۹۱۶۳م

تاریخ: ۱۳۳۷/۸/۱۴

پیوست: دارد

جناب آقای نخست وزیر

به طوری که خاطر عالی مستحضر است چندی است تلویزیون ایران افتتاح و برخلاف مفاد آیین‌نامه نمایش برنامه‌های نمایش خود را بدون تصویب کمیسیون اصلی اجرا می‌نمایند. چندین مرتبه مأمورین مربوطه جهت بازدید فیلم به سازمان تلویزیون ایران مراجعه ولی متصدیان مربوطه به آقایان اظهار داشته‌اند که پس از این در امور نمایشی سازمان تلویزیون، اداره تبلیغات نظارت خواهد کرد. این عمل مورد اعتراض سازمان اطلاعات و امنیت کشور و شهربانی کل کشور و وزارت فرهنگ واقع و نامه‌هایی که رونوشت آن به پیوست ایفاد می‌گردد به وزارت کشور ارسال، اینک بدین وسیله مراتب [را] به استحضار می‌رساند تا هر نوع مقتضی

بفرمایند اقدام گردد. البته تصدیق خواهند فرمود چنانچه از تلویزیون ایران برنامه‌ای که منافعی با شئون مملکت باشد پخش گردد وزارت کشور مسئولیتی نخواهد داشت.

وزیر کشور

سپهبد باتمانقلیچ

[امضا]

[حاشیه راست:] جناب آقای ذوالفقاری رسیدگی بفرمایید. [امضا: منوچهر اقبال]

۳۷/۸/۱۷

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۴۴۷۷/۴

تاریخ: ۳۷/۸/۱۷

سند شماره ۱۵۱/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

محرمانه

شماره: ۳-۴/۲۵۴۳

مورخه: ۳۷/۷/۲۶

وزارت کشور

پیرو نامه شماره ۳-۴/۲۵۴۳ [مورخ] ۳۷/۷/۲۶ در تاریخ ۳۷/۷/۲۵ از تلویزیون ایران فیلمی به نام (رقاصه مکزیکی) بدون آن که تمدید پروانه آن از طرف کمیسیون

نمایشات صادر گردیده باشد به معرض نمایش گذاشته شده است. چون این امر با آیین‌نامه نمایشات کشور مغایرت دارد متمنی است دستور فرمایند در آتیه قبل از تجدید پروانه آن از نمایش فیلم‌ها جلوگیری به عمل آید.

از طرف رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور
ع. ماهوتیان

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۵۱/۳

[شیر و خورشید]
وزارت کشور

شماره: ۱۸/۵۶۹۰

مورخه: ۳۷/۷/۲۴

وزارت کشور

محترماً معروض می‌دارد به قرار گزارش واصله در برنامه تلویزیون ایران فیلمی نمایش داده شده که از کمیسیون نمایش پروانه نداشته است. چون ممکن است در صورت توجه به این قبیل اشتباهات تکرار شود به نظر می‌رسد باید مانند سایر مؤسسات نمایشی نماینده شهربانی و کمیسیون نمایش بر کلیه برنامه‌های تلویزیون ایران نظارت کامل داشته باشد. مستدعی است مقرر فرمایند از تصمیمات متخذه شهربانی کل را مستحضر فرمایند.

از طرف رئیس شهربانی کل کشور
سرتیپ همایونفر

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۵۱/ع

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شماره: ۶۴۵۷

مورخه: ۳۷/۸/۳

تلویزیون ایران

چون طبق مواد ۴۹ و ۵۰ آیین‌نامه سینماها، مؤسسات نمایشی هیچ‌گونه فیلمی را اعم از فیلم‌های تربیتی یا ورزشی یا علمی یا خبری یا تجاری و غیره قبل از بازدید کمیسیون نمایش نمی‌توان در معرض نمایش قرار داد خواهشمند است به متصدیان مربوط دستور فرمایند فیلم‌هایی که برای نمایش در تلویزیون در نظر گرفته می‌شود قبلاً به نظر کمیسیون نمایش برسد و پس از تبادل نظر و بررسی و تصویب اجرا شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای استحضار اداره نمایش وزارت کشور فرستاده می‌شود.

مدیرکل نگارش و آمار

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۵۲

گزارش اقدامات اداره کل انتشارات و رادیو برای توسعه برنامه‌های فرهنگی در آبادان

[شماره: ۶۲۳ اطلاعیه]

[تاریخ: ۱۳۳۷/۹/۱۲]

محرمانه

جناب آقای دکتر اقبال نخست وزیر

حسب الامر مطاع مبارک ملوکانه یک فقره اطلاعیه در مورد لزوم دستگاه تبلیغاتی قوی در آبادان و هدایت افکار کارگران به وسیله سینما و مخصوصاً فیلم‌های ورزشی و عملیات عمرانی و مسافرت‌های شاهانه برای کارگران نمایش داده شود لفاً ارسال می‌گردد که دستور فرمایید در مقابل تبلیغات بیگانگان در مناطق حساس اداره تبلیغات و انتشارات نیز به این موضوع توجه داشته باشد.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

[امضا: رحیم هیراد]

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای ذوالفقاری رسیدگی و اظهار نظر بفرمایید.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۷/۹/۱۳

[حاشیه پایین، دوم:] آقای معینان گزارش جامعی از اقداماتی که شده و بعداً در نظر

است، تهیه شود تا به عرض جناب آقای نخست وزیر برسد. ۳۷/۹/۱۵

سند شماره ۱۵۲/۱

اداره کل تبلیغات و انتشارات

اطلاعیه از خوزستان

اکنون که تبلیغات وسیله رادیوی محلی در منطقه کارگران آبادان و مناطق مرزی مشغول کار شده می بایستی در تنظیم برنامه آن طوری دقت شود تا با روحیه کارگران و اهالی بومی وفق دهد و لاقبل برنامه های مخصوصی برای تشویق و ترغیب افکار عمومی به میهن پرستی و شاه دوستی اجرا شود و اکنون که موضوع تبلیغات رادیویی مورد توجه قرار گرفته می بایستی به تبلیغات بصری نیز که فوق العاده حائز اهمیت و مؤثر است و معمولاً به وسیله سینماها و نمایش ها انجام می گیرد توجه نمود و اگر برنامه سینماها فیلم هایی از مسافرت های شاهنشاه معظم و رژه ها و جشن های ورزشی و تأسیسات عمرانی کشور گنجانده و در معرض نمایش عامه گذارده شود افکار عمومی را با اصلاحاتی که تحت رهبری و تعالیم عالییه پدر تاجدار در کشور انجام می گیرد روشن خواهد ساخت و این اقدام به موازات تبلیغات رادیویی و سخنرانی اثرات بسیار نیکویی خواهد آورد.

سند شماره ۱۵۲/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[پیوست: ۶ برگ

محرمانه

شماره: ۵۷۲۷/۴]

تاریخ: ۳۷/۹/۱۹]

ریاست دفتر مخصوص شاهنشاهی

عطف به نامه شماره ۶۲۳ [مورخ ۳۷/۹/۱۲] متضمن یک فقره اطلاعیه راجع به ارشاد و هدایت کارگران به وسیله نمایش فیلم: رونوشت گزارش شماره ۱۰۳۷۳ [مورخ ۳۷/۹/۱۷] اداره کل انتشارات و رادیو و ضمایم آن برای استحضار به پیوست ارسال می شود.

نخست وزیر

[امضای پیش نویس: ملک زاده] ۳۷/۹/۱۸

سند شماره ۱۵۲/۳

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

پیوست: دارد

شماره: ۱۰۳۷۳

تاریخ: ۳۷/۹/۱۷

به عرض جناب آقای نخست وزیر می رسد

با تقدیم نامه شماره ۶۲۳ [مورخ ۳۷/۹/۱۲] دفتر مخصوص شاهنشاهی متضمن

اطلاعیه مربوط به تبلیغات به وسیله سینما در آبادان و مراکز کارگری آن منطقه به استحضار می‌رساند که در یک سال اخیر مرتباً کلیه فیلم‌های مربوط به مسافرت‌های شاهنشاه و کارهای عمرانی و مثبت برای سینماهای آبادان ارسال گردیده و این رویه همچنان ادامه دارد. ضمناً برای توسعه تبلیغات با تمام وسایل در خوزستان هم اکنون چند طرح اساسی در دفتر فنی انتشارات و رادیو مورد بررسی است که بلافاصله پس از تهیه مقدمات اجرا خواهد شد. سه نسخه از این طرح‌ها جهت استحضار به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

معاون نخست وزیر

ناصر ذوالفقاری

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] آقای فیاضی اقدام نماید. [امضا: منوچهر اقبال]

[حاشیه پایین، دوم:] اداره محرمانه.

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۵۷۲۷/۴

تاریخ: ۲۷/۹/۱۹

سند شماره ۱۵۲/۴

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

گزارش دفتر فنی اداره کل انتشارات و رادیو

موضوع: نمایش فیلم در خوزستان

۱- وزارت کار دارای چهار دستگاه نمایش فیلم سیار می‌باشد که اداره اطلاعات آمریکا در اختیار آن گذارده است. اکنون که برای تبلیغات در خوزستان شدت و

حدت عمل ضروری است مقتضی است که وزارت کار دستگاه‌های سیار خود را به آن منطقه اعزام دارد و با فیلم‌هایی که خود در اختیار دارد و فیلم‌های ۱۶ میلیمتری موجود در اداره کل هنرهای زیبای کشور نمایش را برای کارگران آنجا شروع کند.

۲- چون این سینماهای سیار به دستگاه نمایش ۱۶ میلیمتری مجهز هستند و بیشتر فیلم‌هایی که از مسافرت‌های شاهنشاه و عملیات عمرانی و ورزشی تهیه گردیده ۳۵ میلیمتری است مقتضی است اداره کل هنرهای زیبا که وسایل کافی در اختیار دارد هر روز یک حلقه از فیلم‌های ۳۵ میلیمتری را که در گذشته تهیه شده است به فیلم‌های ۱۶ میلیمتری تبدیل کند و فیلم‌هایی را هم که در آینده تهیه می‌کنند دارای دو اندازه باشد که بتوان با دستگاه‌های ۱۶ میلیمتری و ۳۵ میلیمتری از آن استفاده نمود. فیلم‌های ۱۶ میلیمتری به تدریج که تهیه می‌گردد برای نمایش در آبادان فرستاده خواهد شد.

۳- وزارتخانه‌های کشاورزی و بهداری و کشور نیز دارای دستگاه‌های سیار هستند و چون اکنون هوای خوزستان کاملاً مساعد است مقتضی است برنامه کار خود را در این منطقه افزوده و نمایش فیلم را در مناطق روستایی خوزستان آغاز کنند و ضمن اجرای برنامه‌های مورد نظر فیلم‌های تربیتی را به معرض نمایش گذارند.

۴- تحت مراقبت فرمانداران، رئیس اداره انتشارات و رادیو خوزستان و رؤسای امور اداری شرکت ملی نفت نمایش فیلم‌های ۳۵ میلیمتری با نمایش فیلم‌های تفریحی تأکید گردد تا در مناطق نفت‌خیز در سینماهای خصوصی و در سینماهای شرکت نفت در معرض نمایش گذاشته شود. اداره کل انتشارات و رادیو برای پیشرفت این برنامه دستور داده است که از فیلم‌های خبری که خود توزیع آن را عهده‌دار است کپی‌های بیشتری تهیه گردد تا بتوان آنها را در کلیه سینماهای خوزستان در هر هفته به معرض نمایش گذارد.

۵- اداره کل هنرهای زیبا که برنامه مخصوص نمایش فیلم را در مدارس اجرا می‌کند اگر فعالیت‌های خود را در مدارس خوزستان بخصوص آبادان و سایر مناطق نفت‌خیز افزایش دهد و ضمن اجرای برنامه‌های آموزشی فیلم‌های مورد نظر را به

نمایش گذارد نتایج سودمندی به دست خواهد آمد.

۶- ایراد سخنرانی و نمایش عکس، سرپرستان سینماهای سیار پیش از شروع نمایش فیلم می‌تواند ضمن توضیح درباره موضوع فیلم و پیشرفت‌هایی که نصیب مملکت شده اشاره کنند و هر بار موضوع جدیدی را عنوان نمایند. ضمناً نیز عکس‌هایی را که اداره کل انتشارات و رادیو به طرز جالبی برای این کار تنظیم و تهیه کرده است نشان داده و درباره هر یک از عکس‌ها توضیح لازم بدهند. موضوع‌های سخنرانی از طرف اداره کل انتشارات و رادیو با همکاری سازمان‌های مختلف دولتی تهیه می‌گردد و در اختیار سخنرانان گذارده می‌شود تا با مطالعه قبلی به خوبی از عهده سخنرانی بدون نوشته برآیند.

همچنین پاسخ پرسش‌هایی که ممکن است از طرف تماشاکننده فیلم و شنوندگان سخنرانی‌ها مطرح شود پیش‌بینی می‌گردد تا سخنران برای پاسخ به پرسش‌ها دچار اشکال نشود. هر سخنران باید فیلم‌هایی که به نمایش گذارده می‌شود قبلاً و دقیقاً مشاهده کرده باشد.

۷- نمایش اسلاید (عکس‌های متحرک) به جای عکس؛ سخنران ضمن سخنرانی خود از عکس‌های متحرکی که با دستگاه مخصوص نمایش داده می‌شوند می‌توانند استفاده کنند. اداره کل هنرهای زیبای کشور برای تهیه اسلاید نیز کاملاً مجهز است. اداره کل انتشارات و رادیو توسط اداره کل هنرهای زیبا تاکنون فیلم‌هایی در موضوع‌های مختلفی که مورد نظر دولت است تهیه نموده و این فیلم‌ها را برای سراسر کشور بخصوص خوزستان و دیگر مناطق نفت‌خیز فرستاده است. برای نمایش فیلم در مناطق روستایی و شهرستان‌هایی که سینما ندارند طرح دیگری تنظیم کرده که پیوست به این گزارش است.

اداره کل انتشارات طرح مهمی نیز درباره معرفی پیشرفت‌های مملکتی دارد تهیه می‌کند که به زودی آماده ارائه خواهد شد. گزارش مربوط به این طرح نیز ضمیمه است.

سند شماره ۱۵۲/۵

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

گزارش دفتر فنی

موضوع: طرح شماره ۱ تبلیغاتی اداره کل انتشارات و رادیو تحت عنوان: ایران در شاهراه تمدن نوین، این ایران نوین است، ایران پایه زندگی نوی گذاشته است، ایران زنده امروز، آینده درخشان ایران، ایران شاهد خوشبختی را در آغوش گرفته است، یا هر عنوان دیگری که برای این طرح از طرف مقامات صلاحیت دار انتخاب گردد.

هدف: ۱- آگاه ساختن مردم ایران از برنامه های دولت.

هدف: ۲- آماده کردن هر فرد ایرانی برای شرکت در فعالیت ها و پیشرفت آرمان های ملی.

هدف: ۳- تقویت کردن روح درستکاری و احساس مسئولیت مردم برای رسیدن به آرمان های ملی.

هدف: ۴- دور ساختن روح نومیدی و یأس از مردم.

نیمی از طرح تبلیغاتی مذکور در بالا، پایان یافته است و تا سه روز دیگر ماکت طرح آماده خواهد شد. یک هفته روی طرح مطالعه و مشورت خواهد شد و سپس برای معرفی روی نقشه های بزرگ خواهد آمد و برای آوردن روی نقشه بیست و هشت روز وقت لازم است.

مطالعه درباره نوع اخبار و مطالب و مقالاتی که باید به وسیله شبکه رادیو ایران پخش گردد و در جراید درج شود شروع گردیده است.

فراهم کردن ماکت آگهی های مصور بزرگ، فیلم ها و برنامه های تلویزیون و نمایش در دست تهیه است.

این طرح پس از تصویب به ما اجازه خواهد داد که یک برنامه تبلیغاتی وسیعی را در سراسر کشور در مدت چهار هفته با شدت و حدت هر چه بیشتر انجام دهیم و دنباله آن را تا پایان سال به طور ملایم‌تری ادامه دهیم.

دفتر فنی اداره کل انتشارات و رادیو ضمن تهیه این طرح مشغول فراهم کردن آمار و اطلاعاتی از کلیه وسایل تبلیغاتی موجود در کشور است و در این راه نیز پیشرفت‌های محسوسی نموده است.

طرح مزبور طوری تهیه و معرفی می‌گردد که مقامات صلاحیت‌دار کشور برای مطالعه و تصویب آن احتیاج به صرف وقت زیادی نخواهند داشت.

سند شماره ۱۵۲/۶

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

طرح شماره ۱ دفتر فنی

موضوع: نمایش فیلم در مناطق روستایی و شهرستان‌هایی که سینما ندارند. اداره کل انتشارات و رادیو در حال حاضر فاقد دستگاه‌های سیار نمایش فیلم می‌باشد.

تهیه این دستگاه‌ها برای نمایش فیلم‌هایی که باید از پیشرفت‌های ایران تهیه گردد و در اسرع وقت در سراسر کشور مورد نمایش قرار گیرند هزینه سنگینی می‌خواهد که فعلاً مقدور نیست.

بنابراین بهتر است که از دیگر امکانات موجود در کشور برای پیشرفت سریع برنامه نمایش فیلم در مناطق مذکور در بالا استفاده گردد.

۱- اداره کل هنرهای زیبای کشور در هر یک از استان‌ها دارای شعباتی است که

علاوه بر نمایش فیلم در مدارس، تعمیر دستگاه‌ها و تنظیم برنامه‌های نمایشی را نیز عهده‌دار است. همچنین سازمان ترویج کشاورزی ایران، اداره کل بهداشت [و] بنگاه اصلاح امور اجتماعی و عمران دهات هر یک به دستگاه‌های نمایش فیلم سیار مجهز هستند که تعداد آنها روی هم رفته بالغ بر ۳۰ دستگاه می‌شود. در نتیجه مذاکراتی که با رؤسای این سازمان‌ها به عمل آمده موافقت کرده‌اند که فیلم‌های مورد نظر دولت را در مناطق روستایی و شهرستان‌های فاقد سینما با فیلم‌های آموزشی خود که در اختیار دارند نمایش دهند.

نظر به این که سینماهای سیار موجود در کشور به دستگاه‌های نمایش فیلم ۱۶ میلیمتری مجهز هستند مقتضی است اداره کل هنرهای زیبا از این به بعد مقدار کافی از فیلم‌های خبری و مستند را به اندازه شانزده میلیمتری تهیه نماید تا بتوان آنها را برای نمایش به سازمان‌های مربوطه تحویل داد.

فعالیت سازمان‌های مذکور در این مورد به مقدار فیلمی که در اختیار آنها گذاشته می‌شود بستگی دارد و هر اندازه فیلم بیشتر داشته باشند بهتر می‌توانند کار کنند. بنابراین از فیلم‌هایی که در گذشته تهیه گردیده می‌توان به قطع ۱۶ میلیمتری کپی برداری کرد و تعداد کافی در دسترس سازمان‌های دولتی که دارای سینماهای سیار هستند قرار داد.

۲- پس از آماده شدن فیلم‌های مورد نظر به کلیه سازمان‌های دولتی که دارای دستگاه سیار نمایش فیلم هستند تحویل می‌شود تا آنها برنامه کار خود را هماهنگ سازند.

این سازمان‌ها هر یک از استان‌ها را به چهار منطقه تقسیم نموده و هر کدام در یک منطقه برنامه خود را شروع می‌کنند. پس از پایان نمایش این فیلم‌ها در کلیه دهکده‌ها و شهرستان‌های فاقد سینما [ی] مربوط به منطقه خود به منطقه دیگری خواهند رفت.

۱۳- اداره کل انتشارات و رادیو همراه با هر حلقه فیلمی که تسلیم سازمان‌های

مذکور می‌نماید فرم مخصوصی نیز ارسال می‌دارد تا در این فرم‌ها علاوه بر شماره شرکت‌کنندگان در نمایش فیلم خلاصه نظرات مردم در آن درج می‌گردد و سازمان‌ها آخر هر هفته این فرم‌ها را برای اداره کل انتشارات و رادیو خواهند فرستاد و اداره کل انتشارات و رادیو از مجموع آنها گزارشی تهیه و تسلیم به مقامات مربوطه خواهد کرد.

۴- هر وزارتخانه از فیلم‌های مستند که برای معرفی کارهای مربوط به خود تهیه می‌کند چندین نسخه اضافه تهیه و در اختیار اداره کل انتشارات و رادیو قرار می‌دهد تا از آنها برای نمایش در مناطق روستایی استفاده گردد.

۵- اداره کل انتشارات و رادیو کلیه امور مربوط به نمایش و سانسور فیلم را در یک شعبه مخصوص متمرکز می‌کنند و نیز برای هر یک از فیلم‌هایی که در کشور تهیه می‌گردد کارت مخصوصی فراهم خواهد کرد تا با مراجعه به آن کارت اطلاعات مورد لزوم را فوراً بتواند به دست آورد.

۶- از کلیه فیلم‌هایی که نمایش آن در سراسر کشور مفید به نظر می‌رسد و در خارج از کشور تهیه شده نسخه‌های مورد لزوم تهیه می‌گردد تا در اختیار سینماها و سینماهای سیار قرار گیرد.

۷- علاوه بر فیلم برداری از وقایع ایران، اداره کل انتشارات و رادیو موضوع‌های جدیدی برای فیلم برداری طرح و به اداره کل هنرهای زیبا پیشنهاد خواهد کرد.

سند شماره ۱۵۳

درخواست بازرسی نخست وزیری و شهربانی کل کشور مبنی بر
ممانعت از استفاده از حلقه‌های هولاهوپ در مجالس و محافل عمومی

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

به تاریخ: ۱۳۳۷/۱۰/۱۵

محرمانه

به عرض جناب آقای دکتر کیان معاون محترم نخست وزیر می‌رساند
به طوری که استحضار دارند اخیراً رقص با حلقه (هولاهوپ) در دانسینگ‌ها^۱ و
کاباره‌ها و مجالس و محافل خصوصی تهران رواج پیدا نموده و حتی بنا به نوشته
مطبوعات یکی از بازرگانان معتبر تهران برای شب ژانویه پنج هزار حلقه جهت
رقص مذکور از خارج وارد نموده و به بهای گزافی به فروش رسانیده است چون
شیوع این رقص در بین جوانان و دختران کشور ایجاد فساد می‌نماید و در بین بعضی
از خانواده‌های نجیب کشور تولید عدم رضایت و ناراحتی شدیدی نموده و در
محافل مذهبی اثر سوئی دارد و منتج به اختلافات خانوادگی می‌گردد خواهشمند
است در صورت موافقت مقرر فرمایند شهربانی کل کشور این رقص را نیز مثل رقص
راک اندرول در مجامع و مجالس عمومی ممنوع ساخته و در جمع آوری حلقه‌هایی
که بدین منظور وارد کشور نموده‌اند اقدام نماید.

توضیحاً به عرض می‌رسد که در بعضی از ممالک راقیه مثل کشورهای انگلستان

و سوئیس رقص مذکور از طرف دولت ممنوع شده است.

با تقدیم احترامات فائمه

دکتر امیر خلیل یحیوی

بازرس نخست وزیر

[امضا]

[حاشیه راست:] بازرسی، از وزارت کشور خواسته شود رسیدگی و اقدام لازم

معمول و نتیجه را اعلام دارند. [امضا: ناخوانا] ۳۷/۱۰/۱۷

[مهر:] اداره بازرسی کل نخست وزیری

شماره: ۳۲۹۴۸/ب

تاریخ: ۳۷/۱۰/۲۵ [۱۳۳]

سند شماره ۱۵۳/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

تاریخ: ۳۷/۱۱/۱

شماره: ۱۸/۸۲۹۵

پیوست: دارد

جناب آقای نخست وزیر

محترماً عطف به مرقومه شماره ۳۲۹۴۸/ب [مورخ] ۳۷/۱۰/۲۵ منضم [به]

رونوشت گزارش مورخ ۳۷/۱۰/۱۵ آقای دکتر امیر خلیل یحیوی به استحضار می‌رساند: طبق آگهی مندرجه در روزنامه اطلاعات که نمونه‌اش به پیوست می‌باشد فروشگاه فردوسی مقادیر زیادی از حلقه‌های هولاهوپ را برای خواستاران به معرض فروش گذارده ضمناً با اطلاع بر این که اکثر جوانانی که از خارج می‌آیند حلقه‌های رقص هولاهوپ را با خود می‌آورند حتی در این خصوص نیز چندی قبل راجع به دختران کارآموز وزارت پست و تلگراف شرحی در جراید درج گردیده بود. رقص مزبور در بین خانواده‌ها طرفدارانی دارد که جلوگیری از آن میسر نیست مع ذلک در صورتی که اجازه فرمایند برای جمع‌آوری حلقه‌ها و جلوگیری از رقص هولاهوپ اقدام جدی شود مراتب را امر به ابلاغ فرمایند.

رئیس شهربانی کل کشور

سپهبد علوی مقدم

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای دکتر کیان موضوع چیست؟ نفهمیدم چرا جلوگیری شود. [امضا: منوچهر اقبال] ۳۷/۱۱/۳

[حاشیه پایین، دوم:] بازرسی، ۱- گزارشی برای استحضار جناب آقای نخست وزیر از جریان امر تهیه شود. ۲- البته منظور این نبوده که از ورود حلقه‌ها و از استفاده اشخاص از آنها جلوگیری شود بلکه منظور عدم اشاعه این رقص در اماکن عمومی مردمی است همان طور که در بعضی کشورهای دیگر هم عمل می‌شود. [امضا: ناخوانا] ۳۷/۱۱/۶

سند شماره ۱۵۳/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

به عرض می‌رساند

به طوری که استحضار دارند اخیراً رقص هولاهوپ در دانسینگ‌ها و کاباره‌ها و مهمانخانه‌های تهران رواج پیدا کرده و ارباب جراید با نشر یک سلسله مقالات انتقادآمیز به شیوع این رقص در ایران حمله نموده و از مقامات دولتی خواسته‌اند که از آن در کاباره‌ها و دانسینگ‌ها جلوگیری نمایند.

از طرف دیگر موضوع این رقص و شیوع آن در مجامع عمومی موجب شکایات عده زیادی شده بود و روی این اصل قبلاً گزارشی در این مورد تهیه و برای استحضار آن مقام منبع تقدیم گردید و گزارش مربوطه برای مطالعه و اظهار نظر به وزارت کشور و شهربانی کل ارسال شد و بالنتیجه طبق کمیسیون نمایش وزارت کشور اجرای آن در برنامه‌های ارکستر و آتراکسیون اماکن عمومی ممنوع شد و منظور هم همین بود چون این رقص در بین خانواده‌های ایرانی طرفداران زیادی پیدا کرده نمی‌توان در مجامع خصوصی از آن جلوگیری نمود چنان که حلقه‌های مربوطه امروز در بازار تهران آزادانه خرید و فروش می‌شود و از طرف مقامات انتظامی نیز راجع به جلوگیری آن در خانواده‌ها هیچگونه اقدامی به عمل نیامده است.

از مطالعه جراید خارجی معلوم می‌گردد که در چند کشور اروپایی این رقص تلفاتی هم داده است و چند نفر در نتیجه انفارکتوس موقع رقص هولاهوپ فوت نموده و عده زیادی مبتلا به کمردرد شدید شده‌اند و روی این اصل است که طبق خبری که خبرگزاری‌های خارجی داده‌اند این رقص در بعضی از کشورها از قبیل انگلستان و سوئیس از طرف دولت ممنوع شده است.

در خاتمه به استحضار می‌رساند که شیوع این رقص مثل رقص راک اندرول^۱ در بین بعضی از خانواده‌های ایرانی و محافل مذهبی و مطبوعاتی تولید عدم رضایت نموده است. منع رقص مذکور در مجامع عمومی ایران در جراید خارجی هم انعکاس یافته که قطعات آن به ضمیمه تقدیم گردد.^۲

با تقدیم احترامات عمیق

دکتر یحیوی

[امضا]

سند شماره ۱۵۴

درخواست اداره کل هنرهای زیبای کشور مبنی بر اعزام گروه رقص و موسیقی محلی و ملی ایرانی به لندن و آمستردام

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ

اداره کل هنرهای زیبای کشور

اداره کارگزینی

تاریخ: ۳۸/۱/۱۵

شماره: ۱۵۰/۵۳۰

جناب آقای نخست وزیر

دایره موسیقی آسیایی در لندن و تئاتر کاره آمستردام وابسته به یونسکو از گروه رقص و موسیقی محلی و ملی ایرانی هنرهای زیبای کشور طی دو فقره دعوت نامه

۲. ضمائم مذکور در پرونده نبود.

۱. در اصل: اندرل.

درخواست نمودند که گروه مزبور برای اجرای کنسرت‌ها و نمایش‌هایی در شهرهای مختلف به مدت دو هفته به انگلستان و سه هفته به هلند مسافرت نمایند. اداره روابط فرهنگی شهر آمستردام و دایره موسیقی آسیایی لندن پس از مذاکره با سفارتخانه‌های ایران در لندن و آمستردام دعوت‌نامه‌های خود را ارسال و ضمن آن متذکر شده‌اند که همه نوع کمک و راهنمایی لازم از گروه موسیقی و رقص و آواز محلی ایران به عمل خواهد آمد. کلیه مخارج لازم از قبیل کرایه تئاتر، تبلیغات، منزل و خوراک و ایاب و ذهاب گروه در شهرهای مختلف هلند و انگلستان را قبول نموده و همچنین با اظهار خوشوقتی از مسافرت این گروه خاطر نشان نموده‌اند که چون اعلی حضرت همایونی از چهارم ماه مه ۱۹۵۹ تا پانزدهم همان ماه از انگلستان و از ۱۹ ماه مه تا بیست و سوم از هلند دیدن خواهند فرمود بهتر است که مقارن سفر معظم‌له گروه مزبور برنامه‌هایی ترتیب داده و اجرا نماید.

هنرهای زیبای کشور برای شناساندن هنر و رقص و آواز و موسیقی اصیل ایران به کشورهای اروپایی بخصوص تحکیم و مبادله روابط فرهنگی و هنری بین دو کشور ایران و انگلستان و ایران و هلند در نظر دارد ۱۸ نفر از هنرمندان رشته‌های مزبور را به سرپرستی آقای نژاد احمدزاده رئیس هنرستان ملی باله به هلند و انگلستان اعزام نماید. متمنی است با اعزام این گروه موافقت فرمایند تا نسبت به تهیه طرح تصویب‌نامه اقدام گردد.

رئیس اداره کل هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه راست، اول:] جناب آقای ذوالفقاری در هیأت دولت مطرح شود.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۸/۱/۱۵

[حاشیه راست، دوم:] هیأت دولت. ۳۸/۱/۱۶

[حاشیه بالا، چپ:] جناب آقای ذوالفقاری موافقت می‌شود. [امضا: منوچهر اقبال]

۳۸/۱/۱۹

[حاشیه بالا، راست:] آقای خاوری پاسخ داده شود. ۳۸/۱/۲۱

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۱/۱۵

شماره: ۵۲۱

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۵۵

گزارش اداره گمرک راجع به نحوه اخذ مالیات از فیلم های وارداتی

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره نمایش

پیوست: یک برگ

شماره: ۸۷۶۴/۲۲۸

تاریخ: ۱۳۳۸/۲/۷

نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۳۲۸۱۶/ب [مورخ] ۳۷/۱۰/۲۴ رونوشت نامه ۳۹۸/۲۷ [مورخ] ۳۸/۱/۲۵ اداره کل گمرک به ضمیمه تقدیم می گردد. به شهربانی کل و سازمان اطلاعات و امنیت کشور جریان اعلام گردیده پس از وصول جواب نتیجه اقدامات ادارات مزبور متعاقباً به استحضار آن مقام خواهد رسید.

از طرف وزیر کشور

[امضا: مهدی پیراسته]

[حاشیه پایین، اول:] ملاحظه.

[حاشیه پایین، دوم:] بایگانی شود. [امضا: ناخوانا]

[مهر:] بازرسی شد

[مهر:] اداره بازرسی کل نخست وزیری

شماره: ۴۵۴۰/ب

تاریخ: ۱۳۳۱/۲/۱۵

سند شماره ۱۵۵/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

محرمانه و فوری

اداره گمرک

با ارسال رونوشت پیش‌نوشت شماره ۲۱۳۱۵ مورخ ۱۳۳۷/۱۲/۱۰ [۱] وزارت گمرکات و انحصارات و رونوشت نامه شماره ۸۷۹۷۷/۹۴۲۱ مورخ ۳۷/۱۱/۱۶ وزارت کشور و رونوشت گزارش مورخ ۳۷/۱۰/۱۵ آقای دکتر امیرخلیل یحیوی بازرس نخست وزیری راجع به ورود فیلم‌های غیراخلاقی و منافی عفت عمومی لازم است به مأمورین مربوطه و ادارات تابعه اکیداً دستور دهید که در آتیه در این باب کمال دقت و مراقبت را معمول داشته و مطابق مقررات بند (۵) از ماده (۲۱) قانون اصلاح تعرفه گمرکی در هر مورد رفتار نمایند و هرگاه فیلم‌های ورودی (اعم از آنچه به طور بازرگانی وارد بشود یا توسط مسافری و اشخاص به عناوین دیگر) از طرف مقامات صلاحیت‌دار مذکور در قانون از نوع فیلم‌های مخالف نظم عمومی یا

مخالف اصول مذهب رسمی کشور [و] حسن اخلاق تشخیص داده شود جداً از ترخیص آنها خودداری و مطابق مقررات قانونی مورد اشاره با تنظیم صورت مجلس اقدام به ضبط و انهدام آنها نمایند.

از فرماندهی گارد گمرک نیز تقاضا شد برای جلوگیری از ورود این گونه فیلم‌ها از طریق قاچاق نیز اقدامات لازم معمول و دستورات اکید به عهده‌مأمورین ذیربط صادر فرمایند. وصول این دستور را هم به اداره مرکزی اطلاع دهید.

مدیرکل گمرک

شکوه

محرمانه و فوری

رونوشت دستور بخشنامه بالا با رونوشت نامه‌های مورد اشاره بالا جهت اطلاع تیمسار فرماندهی گارد گمرک ارسال و تقاضا می‌شود در این باب دستور اکید به عهده فرماندهان نواحی گارد گمرک صادر و از نتیجه این اداره را مستحضر فرمایند.
۳۹۸/۲۷ [مورخ] ۳۸/۱/۲۵ (محرمانه)

مدیرکل گمرک

شکوه

رونوشت تمام شرح و دستور بالا جهت استحضار وزارت کشور عطف به مرقومه شماره ۸۷۹۷۷/۱۴۲۱ مورخ ۳۷/۱۱/۱۶ آن وزارت صادر به عنوان وزارت گمرکات و انحصارات ایفاد می‌شود.

مدیرکل گمرک

شکوه

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۵۶

درخواست مسئول تئاتر شیراز مبنی بر کاهش عوارض تئاتر مذکور

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره عمومی: ۲۶۰۷

[تاریخ: ۳۸/۲/۱۱]

وزارت کشور

رونوشت عریضه آقای علی افسرمنش (محزون) تقدیمی به پیشگاه مبارک ملوکانه به ضمیمه ارسال می گردد. دستور فرمایید مندرجات آن را مورد مطالعه قرار داده و مساعدت های لازم نسبت به موضوع معمول، از نتیجه نخست وزیری را مستحضر سازند.

نخست وزیر

[حاشیه پایین: به امضای جناب آقای ذوالفقاری.]

سند شماره ۱۵۶/۱

تئاتر شیراز

مدیر مسئول (علی افسرمنش)

«محزون»

اعلی حضرتنا

مراتب فرهنگ پروری و هنردوستی پدرتاجدار ملت ایران قولی است که جملگی

برآند و همه را عقیده بر این است که پیشرفت‌های اخیر فرهنگ که در عصر میمون و مبارک شاهنشاه عزیز ما نصیب ایرانیان گشته درخشان‌ترین پیشرفت‌ها در تاریخ فرهنگ ایران بوده است و جان نثار را امید به همین فرهنگ دوستی است که در مقام جسارت کشانده تا خاطر خطیر ذات همایونی را به وضع کنونی خویش آگاه نمایم و مصدع اوقات گردم.

اعلی حضرت همایونی بیش از هر کس واقفند که این بنده نقد جوانی را به خاطر هنر از کف داده‌ام و هیجدهمین سال است که به منظور تنویر افکار عمومی و بالا بردن سطح فرهنگ می‌کوشم و از این طریق دین خود را به شاهنشاه محبوب و کشور عزیزم ادا می‌کنم و حتی مدت ده سال تمام در کلیه جشن‌های دانشکده افسری که در حضور مبارکت برقرار می‌شد افتخاراً شرکت داشته‌ام و آخرین نمایشنامه‌ای را که اجرا کردم «شاهزاده هامبورگ» بوده که مورد توجه ذات همایونی قرار گرفت و جان نثار را تشویق فرمودند و وعده همه گونه کمک مادی و معنوی را با بروز لطف فراوان دادند.

متأسفانه پس از مسافرت اعلی حضرت همایون شاهنشاهی به هندوستان فدوی ناچار شدم که تهران را ترک کنم و برای ادامه دادن به زندگی و بالا بردن سطح هنر نمایش در شیراز که به صورت مبتدلی بیرون آمده بود در این شهر اقامت نمایم و تئاتری را دایر سازم.

غرض از این مسافرت و دوری از تهران کسب مال و جاه نبود و تنها می‌خواستم که در شهری که مورد توجه سیاحان و جهانگردان بزرگ عالم می‌باشد و همه روز گروهی از عاشقان و زائران تربت پاک حافظ و سعدی به این دیار می‌آیند خدمتگزاری کنم و تئاتری را بوجود آورم که موجب آبرومندی باشد. ولی اعلی حضرت همایونی تصدیق می‌فرمایند که بدون سرمایه و ایجاد شرایط و امکانات انجام این مهم میسر نیست چه هنر نمایش در شیراز نوظهور است و با همه کوششی که در این راه می‌شود از لحاظ وجود سینماهای متعدد که خطری بزرگ برای هنر ملی ما است تماشاچیان اندکی داریم و طبعاً درآمد قلیلی و در مقابل باید که صدی چهل عوارض و مالیات بدهیم، کرایه سرسام‌آور محل را بپردازیم، حقوق

هنرپیشگان را تأمین نماییم و با این حساب نه تنها سودی عاید نمی‌گردد بلکه در مدت سه سالی که تئاتر شیراز را تأسیس کرده‌ام مبلغی در حدود سیصد هزار ریال بدهکار شده‌ام که باید همه ماهه سود هنگفتی نیز پردازم. با ذکر این حقیقت تصدیق خواهید فرمود که ادامه کار مشکل است ولی چاکر با این همه مشکلات باز هدف و منظور فرهنگی ایجاد تئاتر را فراموش نکرده‌ام. بلیت تئاتر را برای فرهنگیان و افسران و درجه‌داران و سربازان به نصف بها تقلیل داده‌ام و همه هفته افتخاراً خودم و هنرپیشگان تئاتر در آسایشگاه مسلولین شیراز موجبات سرگرمی بیماران را فراهم کرده‌ایم و با جوامع هنری و فرهنگی در برگزاری جشن‌ها و نمایش‌ها تشریک مساعی فراوان نموده‌ایم.

شک نیست که شخص اول مملکت به ادامه کار تئاتر شیراز که مکتبی برای مبارزه با فساد و افکار ضدملی است علاقه وافر دارند و به طور کلی ابراز تمایل فرموده‌اند که به کمک مؤسسه بنیاد پهلوی در شهرستان‌های مختلف سالن‌های تئاتر و سینما ساخته شود تا این مؤسسات همراه با فرهنگ در مبارزه با جهل و نادانی گام بردارند و در ترقی و تعالی فرهنگ بکوشند. لذا چاکر با استظهار به الطاف بی‌پایان پدر تاجدار و فرهنگ‌دوست تقاضا می‌کنم که دستور فرمایید مؤسسه بنیاد پهلوی درباره ساختمان یک سالن مدرن تئاتر در شیراز این بنده را مساعدت فرمایند تا از پرداخت کرایه سرسام‌آور محل تئاتر راحت شوم.

دوم این که تئاتر شیراز را که مؤسسه‌ای نوظهور و جوان است تا کسب قدرت مالی از پرداخت عوارض و مالیات معاف دارند و ضمناً به مؤسسات فرهنگی دستور فرمایند که دانش‌آموزان را در روزهای تعطیل در ازای پرداخت نصف قیمت بلیت به همراه مربیان خود به تئاتر روانه نمایند و حتی المقدور از بذل مساعدت دریغ نمایند.

بدیهی است که مساعدت‌های معنوی و مادی شخص اول مملکت که همواره مشوق هنرمندان بوده‌اند موجب خواهد گشت که تا جان نثار بدون اینکه قصد انتفاعی از این تئاتر داشته باشد اقلأ بتواند قروض سنگین را پردازم و از تعطیل شدن تئاتر جلوگیری به عمل آورم.

در پایان از حضور پدر تاجدار و فرهنگ دوست تقاضا دارم که اجازه فرمایند مدت ده دقیقه حضوراً شرفیاب گردم و مشکلات خویش را به عرض برسانم و شک ندارم که اعلی حضرت همایون شاهنشاهی از بروز لطف و عنایت در این باره دریغ نخواهند فرمود.

با تقدیم شایسته ترین احترامات
علی محزون

[حاشیه بالا:] جناب آقای ذوالفقاری، امر و مقرر فرمودند راجع به هر دو درخواست توصیه و اقدام شود. در همه جا از طرف شهرداری ها کمک و مساعدت می شود. شرح لازم به بنیاد پهلوی و وزارت کشور بنویسند. [امضا: منوچهر اقبال] ۳۸/۲/۹
[حاشیه چپ:] اداره امور، طبق دستور جناب آقای نخست وزیر نامه تهیه شود.
۳۸/۲/۱۱

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۲/۱۱

شماره: ۲۶۰۷

سند شماره ۱۵۶/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره نمایش

تاریخ: ۱۳۳۸/۱۰/۶

شماره: ۲۵۹۴/ی

مقام محترم نخست وزیری

عطف به نامه ۲۶۰۷ مورخ ۳۸/۲/۱۸ و پیرو ۱۲۸۶۹/۴۶۳ مورخ ۳۸/۳/۱۱

موضوع عریضه تقدیمی آقای علی افسرمنش (محزون) به پیشگاه مبارک ملوکانه، جریان طی ۲۰۷۳۹/۷۰۶ مورخ ۳۸/۳/۱۱ به استانداری فارس مراجعه، اینک رونوشت نامه ۲۴۶۷۵ مورخ ۳۸/۹/۲۷ استانداری جهت استحضار آن مقام محترم به ضمیمه ایفاد می‌گردد.

از طرف وزیر کشور

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه راست:] رونوشت به ضمیمه رونوشت نامه استانداری فارس و بنادر برای اطلاع آقای علی افسرمنش (محزون) فرستاده می‌شود. نخست وزیر

[حاشیه بالا:] سابقه. ۳۸/۱۰/۱۲

[حاشیه پایین، اول:] اداره امور.

[حاشیه پایین، دوم:] پیوست شد. ۱۰/۱۳

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۶۰۰۰

تاریخ: ۳۸/۱۰/۱۲

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۵۶/۳

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

رونوشت

وزارت کشور

عطف به شماره ۲۲۸۹ [مورخ] ۳۸/۸/۲۲ موضوع ارسال رونوشت عریضه آقای محزون، تقدیمی به پیشگاه مبارک ملوکانه که از مقام معظم نخست وزیری مراجعه

شده ضمن اعادهٔ مرجوعه به استحضار می‌رساند: در مورد تقاضای نامبرده طی شمارهٔ ۶۶۳۴ [مورخ] ۳۸/۴/۸ گزارش لازم به استحضار رسیده و متعاقباً چون نامبرده طبق مشروح ۳۸/۶/۶ به علت این که مدت پروانهٔ تئاتر شیراز به پایان رسیده بود تقاضای تجدید صدور پروانهٔ تئاتر شیراز را به (سینما تئاتر شیراز) نموده بود که طبق مقررات از طرف کمیسیون نمایش، محل سینما و تئاتر بازدید و طبق صورت مجلس ۳۸/۶/۱۴ کمیسیون مزبور با تقاضای مشارالیه موافقت نموده و پروانهٔ سینما [ی] درجهٔ ۱ شیراز به نام مشارالیه صادر گردیده است.

از طرف استاندار فارس و بنادر

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۵۷

درخواست ورود تعدادی از هنرپیشگان تئاتر ترکیه به ایران

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

سیاسی

امور تصویبنامه‌ها

به تاریخ: ۱۳۳۸/۳/۱۱

شماره: م/۳۵۹۲

سری

جناب آقای نخست وزیر

به استحضار عالی می‌رساند: شهربانی کل کشور طی شمارهٔ ۱/۲۴۰۶/۸/۸۷۷۰ مورخ ۳۸/۲/۲۶ گزارش داده بود که آقای یوسف آزمونیر تبعهٔ دولت ترکیه مدیر تئاتر (ینی تیاترو) از سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در آنکارا درخواست روادید

ورود برای سی نفر از هنرپیشگان تئاتر خود نموده که به مدت یک ماه برنامه‌هایی در تهران و آذربایجان اجرا نمایند. نظر به این که شهربانی کل در این باب نظریه وزارت کشور و سازمان اطلاعات و امنیت کشور را استفسار نموده، اینک با تقدیم رونوشت نامه شماره ۳۷۷۶/ب/۳ [مورخ] ۳۸/۳/۳ سازمان اطلاعات و امنیت کشور و رونوشت گزارش شماره ۱/۲۴۰۶/۸/۸۷۷۰ [مورخ] ۳۸/۲/۲۶ شهربانی کل کشور و برگ ضمیمه آن معروض می‌دارد: وزارت کشور نیز نظر سفارت کبرای شاهنشاهی [را] در آنکارا مبنی بر این که اجرای هرگونه برنامه‌ای از طرف هنرپیشگان مزبور در آذربایجان مصلحت نمی‌باشد تأیید می‌نماید و معتقد است که به نحو مقتضی از اجرای برنامه آنان در کلیه نقاط آذربایجان جلوگیری و درمورد اجرای برنامه‌هایی در تهران می‌بایستی برطبق مقررات مربوطه قبلاً برنامه‌های مزبور در کمیسیون نمایشات وزارت کشور مورد بررسی قرار گرفته و چنانچه خالی از اشکال باشد پروانه صادر گردد. با عرض مراتب فوق مستدعی است مقرر فرمایند نظریه عالی را در این باب نیز اعلام دارند تا اقدام لازم به عمل آید.

وزیر کشور

سپهد باتمانقلیچ

[امضا]

گیرندگان: وزارت امور خارجه، سازمان اطلاعات و امنیت کشور، شهربانی کل کشور [حاشیه بالا]: جناب آقای اشرف احمدی در هیأت دولت مطرح بفرمایید.

[امضا: منوچهر اقبال]

[حاشیه پایین]: در جلسه مورخ ۳۸/۳/۱۵ اصولاً دولت موافق است. وزارت کشور برنامه آن را بخواهد. بعد هم بهتر است در تمام ایران نمایش دهند و سفر هم موکول به بعد از محرم و صفر شود.

[مهر]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۹۴۳/۴

تاریخ: ۳۸/۳/۱۳

[مهر]: سری

سند شماره ۱۵۷/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۹۴۳/۴

[تاریخ: ۳۸/۳/۱۷]

محرمانه

وزارت کشور

عطف به نامه شماره ۳۵۹۲/م [مورخ] ۳۸/۳/۱۱ و ضمائم آن راجع به تقاضای آقای یوسف آزمونیر تبعه دولت ترکیه درمورد اجازه روادید ورود سی نفر از هنرپیشگان تئاتر بینی تئاترو به مدت یک ماه به ایران اشعار می دارد: موضوع در جلسه مورخ ۳۸/۳/۱۵ هیأت وزیران مطرح، گفته شد اصولاً دولت موافق است ولی آن وزارتخانه قبلاً برنامه آن را بخواهد و بعد از ماه محرم و صفر در تمام ایران نمایش دهند.

نخست وزیر

[امضای پیش نویس: ناخوانا]

سند شماره ۱۵۸ .

درخواست وزارت کشور مبنی بر لزوم کنترل فیلم‌های تلویزیون

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

ادارهٔ نمایشات

به تاریخ: ۱۳۳۸/۳/۲۲

شماره: ۲۴۴۷۹/۸۶۳

مقام محترم نخست وزیری

بعضی از برنامه‌هایی که از تلویزیون ایران پخش می‌شود موافق با اصول بازدید فیلم و نمایشنامه نیست و چون کمیسیون اصلی نمایش وزارت کشور که از نمایندگان وزارت فرهنگ، وزارت کشور، شهربانی کل کشور، سازمان اطلاعات و امنیت کشور [و] ادارهٔ رادیو [و] تبلیغات که برابر آیین‌نامه و مقررات وظیفهٔ بازدید از فیلم‌ها را دارد طبق دستور کوچکترین دخالتی در امر سانسور فیلم و نمایشنامه‌هایی که از تلویزیون پخش می‌شود ندارد و از طرفی عدم دخالت کمیسیون نمایش موجب اعتراض صاحب فیلم‌ها که در سینماها نمایش داده می‌شود گردیده و معترضند که چگونه فیلم‌هایی از تلویزیون نمایش داده می‌شود مراعات اصول بازدید نمی‌شود و فیلم‌هایی که کمیسیون رد می‌کند به مراتب از فیلم‌هایی که در تلویزیون نمایش داده می‌شود مناسب‌تر است. خواهشمند است مقرر فرمایید برابر آیین‌نامه و مقررات کمیسیون نمایش از فیلم‌هایی که تلویزیون ایران می‌خواهد نمایش دهد بازدید تا موجب اشکال و یا اعتراض نشود.

از طرف وزیر کشور

[امضا: مهدی پیراسته]

[حاشیه بالا:] جناب آقای ذوالفقاری حضوراً مذاکره فرمایید. [امضا: منوچهر اقبال]
 [حاشیه پایین:] اداره امور پاسخ داده شود که اداره کل انتشارات و رادیو مسئول این

امر است. ۳۸/۴/۱۵

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۳/۲۵

شماره: ۵۹۷۰

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۵۸/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۵۹۷۰

[تاریخ:] ۳۸/۴/۱۶

وزارت کشور

بازگشت به نامه شماره ۲۴۴۷۹/۸۶۳ [مورخ] ۳۸/۳/۲۲ موضوع بازدید از فیلم و
 نمایشنامه‌های تلویزیون ایران اشعار می‌گردد که اداره کل انتشارات و رادیو
 مسئولیت این امر را عهده دار می‌باشد.

نخست وزیر

[حاشیه پایین:] به امضای جناب آقای ذوالفقاری.

سند شماره ۱۵۹

اعلامیه شهربانی کل کشور در خصوص نحوه برگزاری مراسم عزاداری
ماه محرم

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

تاریخ: ۳۸/۴/۱۰

شماره: ۱/۴۸۷۹

جناب آقای نخست وزیر

محترماً با ایفاد عین دو اعلامیه مربوط به برگزاری مراسم عزاداری ماه محرم به
استحضار می‌رساند: امسال نیز مانند سال گذشته این مراسم انجام خواهد شد و
متمنی است مقرر فرمایید چنانچه نظری در این مورد هست امر به ابلاغ فرمایند.

رئیس شهربانی کل کشور

سپهبد مهدیقلی علوی مقدم

[امضا]

[حاشیه پایین: ملاحظه.

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۴/۱۲

شماره: ۷۲۰۰

[مهر: بازرسی شد

سند شماره ۱۵۹/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهریانی کل کشور

اعلامیه شهریانی کل کشور

با فرا رسیدن ماه محرم که ایام سوگواری و برگزاری مراسم یادبود شهادت بزرگترین رادمرد عالم اسلام حسین بن علی (ع) می باشد شهریانی کل بدین وسیله نکات زیر را به اطلاع عموم هم میهنان می رساند:

۱- در پانزده روز نیمه اول ماه محرم (از تاریخ ۴شنبه ۱۶ تیرماه) به طور کلی استعمال نوشابه های الکلی و ترنم موزیک و هر نوع آتراکسیون در اماکن عمومی ممنوع می باشد.

۲- کلیه مغازه های مشروب فروشی از صبح روز هشتم الی صبح روز چهاردهم ماه محرم که مصادف با ۲۳ الی ۲۹ تیرماه است تعطیل خواهد بود.

۳- کلیه سینماها از هشتم الی ۱۲ محرم مصادف ۲۳-۲۸ تیرماه بسته خواهد شد و از روز سیزدهم (شب چهارده) شروع به کار خواهند کرد.

۴- انجام مراسم سوگواری مشروع که با موازین شرع مقدس اسلام تطبیق نماید با رعایت نظم و ترتیب کامل انجام خواهد گردید ولی اعمال و تظاهراتی که شرع مقدس نیز آنها را تجویز نفرموده اند (از قبیل: قمه زدن، شبیه سازی، قفل و سنجاق بستن به بدن و غیره) به کلی ممنوع و دستور اکید جلوگیری داده شده است.

۵- از عموم شیعیان و اهالی محترم انتظار می رود که با رعایت کامل و نظم طبق دستور شرع مقدس، احترام شعائر مذهبی را حفظ و مراسم سوگواری حضرت حسین بن علی (ع) را با انتظام کامل انجام دهند.

۶- نصب و استفاده از بلندگو در خارج از تکایا و مساجد مطلقاً ممنوع و فقط در داخل مساجد و تکایا تا ساعت ۲۲ مجاز خواهد بود.

شهریانی کل کشور

سند شماره ۱۶۰

مکاتبه اداره کل انتشارات و رادیو در خصوص تجدیدنظر در آیین نامه
سینماها و مؤسسات نمایشی

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: م/۵۷۱/۲۷۶۷

تاریخ: ۳۸/۱۰/۱۲

محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

به طوری که نماینده اداره کل انتشارات و رادیو در کمیسیون نمایش گزارش داده است اخیراً وضع کمیسیون مزبور که کارش کنترل فیلم های سینما، تصویب نمایشنامه های تماشاخانه و رسیدگی به وضع سینماها و مراکز نمایشی است به صورت نامرتبی درآمده است.

این کمیسیون طبق آیین نامه تشکیل شده است از: نمایندگان وزارت کشور، وزارت فرهنگ، شهربانی کل کشور، سازمان اطلاعات و امنیت کشور و اداره کل انتشارات و رادیو که محل کار کمیسیون فعلاً در اداره نمایش وزارت کشور تعیین شده است. بنابراین امور اداری آن با وزارت کشور است.

نحوه کار اعضای کمیسیون به این صورت است که تمام فیلم ها را قبل از این که به معرض تماشای عموم گذاشته شود در سالن شهربانی مورد بازدید قرار می دهند و چنانچه از لحاظ مصالح عمومی مملکتی، فرهنگی، اخلاقی، اجتماعی، مذهبی و انتظامی و سیاسی اشکالی نداشت پروانه آن را صادر می کنند و اجازه نمایش می دهند و گاهی در صورت لزوم صحنه هایی از فیلم را حذف می کنند و آنگاه پروانه

آن را صادر می‌نمایند.

به هر حال هر فیلمی که اکثریت اعضای کمیسیون با آن موافقت کردند مجاز است که نمایش داده شود. ضمناً برای این که حقی از صاحبان سینماها و مراکز نمایشی زایل نگردد قرار بر این است که تقاضاهای بازدید به ترتیب نوبت مورد رسیدگی قرار گیرد و فیلم مورد تقاضا در سالن شهربانی که برای همین منظور آماده شده بازدید گردد.

اخیراً این ترتیب و مقررات گاه و بیگاه نقض می‌شود. به این ترتیب که صاحبان برخی از سینماهای درجه یک که متنفذ هستند از نفوذ خود سوء استفاده نموده و با تماس‌های خصوصی کارها را به نفع خودشان تمام می‌کنند.

نماینده اداره کل انتشارات و رادیو در گزارش خود اطلاع داده است که کار به جایی رسیده که صاحبان سینماها می‌آیند در کمیسیون می‌نشینند و با اعضای کمیسیون بر سر تصویب فیلم‌ها چانه می‌زنند و اصرار دارند که نظر خود را که حفظ منافع تجارتی آنها است به کمیسیون تحمیل کنند. البته اکثریت اعضای کمیسیون نمایش کسانی هستند که در درستی و پاکی آنان تردیدی نیست و این وضع در نظر و آرای آنان تغییری حاصل نخواهد کرد ولی موجب خواهد شد که در انجام وظیفه خود با اشکالات گوناگون مواجه شوند.

روز پنجشنبه دوم دی ماه جاری که طبق معمول هفتگی برای رسیدگی به پروانه‌ها کمیسیون در وزارت کشور تشکیل می‌شود به غیر از اعضای کمیسیون دو تن از صاحبان سینماها نیز به نام آقایان زنجانی و آشتیانی در جلسه حاضر می‌شوند و برای تصویب فیلم «شب‌های اروپا» که برنامه افتتاحیه سینمای تازه تأسیس «امپایر» است به اعضای کمیسیون اصرار می‌کنند.

به علت این که فیلم مزبور در آغاز، مطالبی راجع به از بین بردن سرحدات و مسخره کردن حکومت‌ها داشته و بقیه فیلم نیز از کاباره‌ها و مراکز فساد اروپا و جاهایی که زنان رقاصه لباس خود را در برابر تماشاچی‌ها از تن خارج می‌کنند و عریان می‌شوند و همچنین ترویج رقص جنون‌آمیز راک اندرول بوده نماینده این اداره به موجب تعلیماتی که در مورد کنترل دقیق این قبیل فیلم‌ها به او داده شده با

آن مخالفت می‌کند.

سایر اعضای کمیسیون نیز با حذف بیشتر قسمت‌های آن موافقت می‌کنند. سرانجام صاحبان فیلم مذکور که ملاحظه می‌نمایند کمیسیون فیلم مزبور را تصویب نخواهد کرد طرح دیگری می‌ریزند و روز بعد یعنی روز جمعه سوم دی ماه به وسیله رئیس اداره نمایش از جناب آقای وزیر کشور و چند تن دیگر دعوت می‌کنند و این فیلم را نشان می‌دهند و به طوری که اظهار می‌دارند دستور داده می‌شود پروانه فیلم داده شود.

در این کار چند ایراد وارد است. یکی این که فیلم‌ها طبق قراری که گذاشته شده برای این که تماس صاحبان سینماها با اعضای کمیسیون قطع گردد منحصرأ باید در سالن شهربانی نشان داده شود.

دیگر این که صدور دستور از جانب یک وزارتخانه موجب می‌شود که نمایندگان چهار سازمان دیگر که در این کار مسئولیت دارند نسبت به تصمیمات خود دچار تردید شوند و عملاً کار کمیسیون تعطیل گردد.

به طوری که استحضار دارید سال گذشته به علت این که یکی دو مورد فیلم‌های خلاف اخلاق عمومی در کشور نشان داده شد عده‌ای انتقادهایی کردند که موجب گردید حسب الامر آن جناب این اداره به نمایندگی خود دستور دهد در این کار با کمال دقت عمل کند ولی اکنون این نوع تبعیض‌ها موجب سستی تصمیمات می‌شود.

ضمناً به استحضار می‌رساند که اعضای کمیسیون نمایش اغلب دارای تبحر و تجربه کافی در این امر هستند و نظرهایی که از جانب آنان داده می‌شود مسلماً با مطالعه و توجه به مفاد مقررات آیین‌نامه و مصالح مملکتی است.

در پایان یک نسخه از آیین‌نامه کمیسیون نمایش برای ملاحظه جنابعالی تقدیم می‌گردد و به استحضار می‌رساند که این آیین‌نامه فعلاً در کمیسیونی تحت مطالعه است تا بعضی از مواد آن اصلاح گردد.

معاون نخست وزیر و سرپرست اداره کل انتشارات و رادیو

معینان

[امضا]

[حاشیه بالا، چپ]: جناب آقای اشرف احمدی به امضای اینجانب شرح مؤکدی به وزارتخانه‌ها و ادارات مربوط که نمایندگان آنان در کمیسیون شرکت دارند نوشته شود: ۱. از حضور صاحبان فیلم در جلسه‌ای که می‌بایستی تصمیم گرفته شود ممانعت نمایید. ۲. هیچ‌گونه ارفاقی به عمل نیاید و طبق مفاد آیین‌نامه عمل نمایید. [امضا: منوچهر اقبال] ۳۸/۱۰/۱۲

[مهر]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۷۷۵۶/۴

تاریخ: ۳۸/۱۰/۱۳

سند شماره ۱۶۰/۱

آیین‌نامه سینماها و مؤسسات نمایشی

فصل اول

شرایط تقاضاکننده و طرز صدور پروانه

ماده ۱ - هر شخص یا شرکت که بخواهد سینما یا تماشاخانه یا مؤسساتی نظیر آنها دایر نماید باید تقاضانامه‌ای طبق نمونه که حاکی از مراتب زیر باشد در مرکز به وزارت کشور و در شهرستان‌ها به فرمانداری‌های محل تسلیم نماید:
الف) نام مؤسسه.

ب) معرفی مدیر مسئول که متضمن قبولی او باشد.

ج) رونوشت شناسنامه تقاضاکننده و مدیر مسئول با دو قطعه عکس به انضمام گواهی‌نامه شهرداری دایر به صلاحیت آنها.

- (د) گواهی نداشتن پیشینه سوء تقاضاکننده و مدیر مسئول.
- (ه) در صورتی که متقاضی شرکت باشد رونوشت اساسنامه شرکت.
- (و) تعیین میزان سرمایه‌ای که برای مؤسسه در نظر گرفته شده.
- (ز) چنانچه منظور تأسیس سینما باشد ذکر منابع فعلی تحصیل فیلم و در صورت تغییر منابع در آتیه تحصیل اجازه نسبت به ورود فیلم از منابع دیگر.
- (ح) تعهد کتبی برای اجرای کلیه مقررات مربوطه به امور نمایش.
- (ط) ذکر سوابقی که در این گونه امور دارد. (در صورت امکان باید مدارک آن هم ضمیمه درخواست باشد).
- (س) مکانی که برای تأسیس سینما یا نمایش در نظر گرفته شده است.
- ماده ۲ - تقاضانامه مذکور در مرکز در کمیسیون نمایش که در وزارت کشور تشکیل می‌گردد و در شهرستان‌ها در کمیسیون مرکب از فرماندار و رئیس فرهنگ و رئیس شهربانی یا نماینده آنها مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.
- تبصره - کمیسیون نمایش با در نظر گرفتن کلیه مقررات مربوط به تأسیس این قبیل اماکن مکلف است نظریه خود را در رد یا قبول درخواست مذکور در این ماده کتباً تا مدت ۱۵ روزه متقاضی اعلام دارد. پروانه صادر [ه] در هر شهرستان دارای اعتبار خواهد بود و قابل استفاده در شهرستان دیگر نمی‌باشد و در صورتی که نظر کمیسیون بر قبول درخواست باشد پروانه صادر می‌گردد.
- ماده ۳ - افتتاح مؤسسات مزبور قبل از صدور پروانه ممنوع است.
- تبصره - کمیسیون نمایش، صدور هر پروانه را به اطلاع شهرداری محل رسانیده و متقاضی هم مکلف است پس از اخذ پروانه شهرداری محل را از افتتاح مؤسسه خود مطلع ساخته و رونوشتی از پروانه صادره نیز به شهرداری تسلیم نماید.
- ماده ۴ - شهربانی موظف است هر مؤسسه‌ای که مشمول این آیین‌نامه است در صورتی که بدون پروانه افتتاح شده باشد از دایر بودن آن جلوگیری نموده و در تعقیب قانونی متخلف اقدام کند.

فصل دوم

شرایط ساختمانی محل مؤسسات نمایش و سینما

ماده ۵- بناهایی که برای مؤسسات مذکور در این آیین نامه در نظر گرفته می شود بایستی از لحاظ استحکام و بهداشت از هر حیث مناسب بوده و مورد تصدیق شهرداری محل قرار گیرد و اقدام به ساختمان هرگونه محلی که اختصاص به این قبیل مؤسسات داده خواهد شد منوط به موافقت کمیسیون نمایش و تحصیل پروانه مخصوص از شهرداری است.

ماده ۶- تالار نمایش باید دارای درهای متعدد مقابل یکدیگر برای دخول و خروج باشد.

تبصره- برای هر هشت ردیف صندلی باید دو در، یکی برای ورود و دیگری برای خروج اختصاص داده شود.

ماده ۷- اتاق انتظار باید متناسب با تالار نمایش بوده برای توقف منتظرین گنجایش کافی داشته باشد.

ماده ۸- دستگاه تهویه و حرارت باید به تناسب تالار نمایش و اتاق انتظار تهیه و به گواهی متخصص مربوطه برسد.

ماده ۹- در تالارهای سینما فاصله بین پرده و اولین ردیف صندلی نباید کمتر از هشت متر باشد.

ماده ۱۰- فاصله بین ردیف صندلی ها (از پشت تا پشت صندلی) نباید کمتر از هشتاد و پنج سانتیمتر باشد.

ماده ۱۱- جایگاه فروش بلیت باید در اطراف درب ورودی بوده و طوری قرار گرفته باشد که مانع عبور و مرور تماشاچیان نشود.

ماده ۱۲- کلیه سیم های برق باید از لوله که در داخل بنا قرار گرفته باشد عبور داده شود.

ماده ۱۳- محل دستگاه برق باید در محلی قرار داده شده باشد که به کلی جدا و محفوظ بوده و صدای آن باعث مزاحمت تماشاچیان نگردد.

ماده ۱۴- محل دستگاه دهنده باید با مواد نسوز محصور شده و جای

مخصوص برای نگاهداری فیلم داشته باشد.

ماده ۱۵- در کلیه اماکن مزبور بایستی در نقاطی که ضرورت دارد چراغ‌های راهنما برقرار شود. چراغ‌های مزبور باید دارای اشعه قرمز کم نور بوده تا باعث اذیت تماشاچیان نگردد.

فصل سوم

شرایط نظافت و بهداشت

ماده ۱۶- تالار و اتاق انتظار، راهروها، لژهای بازیکنان و کولیس‌ها، روشویی‌ها [و] مستراح‌ها بایستی مرتباً با وسایل مخصوص ضد عفونی شود.

ماده ۱۷- مستراح‌ها و روشویی‌ها را باید هر روز با وسایل لازم شستشو نمود تا بوی بد در محوطه استشمام نگردد. در محل‌های مزبور بایستی آب در دسترس عموم باشد.

تبصره - در تمام مدت نمایش مستراح‌ها باید زیر نظر مستخدمین مخصوص قرار داده شوند.

ماده ۱۸- تعداد لازم ظروف مخصوص برای آب دهان و ته سیگار باید در راهروها و اتاق انتظار قرار داده شود.

ماده ۱۹- روپوش صندلی‌ها باید از پارچه نبوده و از جنسی باشد که از بیماری واگیردار جلوگیری شود.

ماده ۲۰- حرارت تالار نمایش در زمستان نباید کمتر از ۱۸ و بیشتر از ۲۳ درجه سانتیگراد باشد و در هر تالار بایستی تعداد لازم گرماسنج نصب شده باشد.

ماده ۲۱- مستخدمین مؤسسات نمایشی درجه اول و عالی باید دارای لباس متحدالشکل تمیز باشند. مؤسسات مزبور می‌توانند برای مستخدمین خود علامت مخصوص تعیین و روی کلاه یا لباس آنان قرار دهند.

ماده ۲۲- مؤسسات نمایشی مکلفند اکسانی را برای خدمت در مؤسسات خود

بپذیرند که دارای گواهی صحت مزاج از بهداری شهرداری باشند و ضمناً باید مراقبت کنند که در مواقع لزوم در تجدید گواهی نامه مزبور اقدام شود.

ماده ۲۳- فروش مشروبات و هر نوع خوراکی در داخل تالار نمایش اکیداً ممنوع است.

فصل چهارم

شرایط انتظامی

ماده ۲۴- تمام صندلی‌های سینما و تماشاخانه و سایر مؤسسات باید ردیف‌بندی و شماره‌گذاری شده و به تعداد صندلی‌ها بلیت برای هر جلسه فروخته شود.

ماده ۲۵- بین ردیف صندلی‌های هر درجه و همچنین در طرفین یا وسط تالار نمایش بایستی لااقل^۱ به عرض یک متر جای خالی برای رفت و آمد تماشاچیان اختصاص داده شود تا دارندگان بلیت بتوانند^۲ به راحتی عبور نمایند.

ماده ۲۶- هر یک از صندلی‌هایی که بلیت آن فروخته شده است باید تا آخر نمایش محفوظ و نگاهداری شده جز به دارنده بلیت به دیگری واگذار نشود.

ماده ۲۷- جز در عوض کردن بوبین فیلم بیش از یک تنفس که مدت آن متجاوز از پانزده دقیقه نخواهد بود نباید تنفس داده شود.

ماده ۲۸- نشان دادن آگهی‌های تجاری فقط قبل از شروع فیلم یا در موقع تنفس مجاز است. در موقع نشان دادن آگهی‌ها تالار نمایش نباید کاملاً تاریک باشد.

ماده ۲۹- سینماهای درجه اول باید دارای لژ و صندلی‌های درجه ۱ و ۲ باشد.

ماده ۳۰- تقسیم گنجایش تالارهای عالی و درجه ۱ به شرح زیر خواهد بود:

برای لژها حداقل ۵ ر. و حداکثر ۲۰ ر. از گنجایش سالن و برای صندلی‌های درجه ۱ پس از وضع جایگاه لژ ۶۰ ر. از باقی مانده گنجایش تالار نمایش برای صندلی‌های درجه دو پس از وضع جایگاه لژ ۴۰ ر. از باقی مانده گنجایش

۱. در اصل: لااقلاً.

۲. در اصل: بتواند.

تالارنمایش.

ماده ۳۱- سینماهای درجه ۲ باید دارای جایگاه‌های درجه ۱ و ۲ و ۳ باشد.
ماده ۳۲- در سینماهای درجه دوم ۳۰. ظرفیت به درجه اول و ۵۰. به درجه دوم و ۲۰. به درجه سوم اختصاص داده می‌شود.

ماده ۳۳- صندلی ردیف‌ها در تالارهای نمایش باید ثابت بوده و در یک ردیف قرار گرفته باشد و گذاشتن دو نوع صندلی بی‌دسته یا نیمکت در تالارهای نمایش به کلی ممنوع است.

ماده ۳۴- ورود اطفالی که سنشان کمتر از ۵ سال است در کلیه سینماها و نمایشات به کلی ممنوع است مگر در مواقعی که سینما و نمایش مخصوص اطفال باشد.

ماده ۳۵- هر تماشاخانه یا سینما در شب چهارم برنامه خود تا سی نفر دانش‌آموز که دارای کارت تحصیلی با عکس به گواهی اداره فرهنگ محل رسیده باشد با نصف بها خواهد پذیرفت. شبی که اختصاص به دانش‌آموزان دارد در شب سینما باید آگهی شود و چنانچه شب چهارم یا شب بعد مصادف با تعطیل باشد شب پنجم یا شب بعد از آن به دانش‌آموزان تخصیص داده خواهد شد.

ماده ۳۶- مدیران سینماها و تماشاخانه‌ها و سایر مؤسسات نمایشی مکلفند در آخر هر سه ماه فهرستی مطابق دستور کمیسیون نمایش از تعداد فیلم‌ها و نمایشنامه‌ها و آمار تماشاچیان تنظیم نموده به کمیسیون نمایش محل تسلیم نمایند.

ماده ۳۷- مدیران مؤسسات نمایشی مکلفند دستورات لازم را برای رعایت ادب و نزاکت نسبت به تماشاچیان به کلیه مستخدمین خود داده و جداً مراقبت در اجرای آن بنمایند.^۱

ماده ۳۸- در صورتی که اجرای تمام برنامه مؤسسات نمایشی به عللی مقدور نگردد مدیران مربوطه مکلفند به وسایل لازم مراتب را به اطلاع خریداران بلیت

رسانیده و تربیتی بدهند که دارندگان بلیت بتوانند شب بعد از بلیت خود استفاده نموده و یا بهای بلیت را فوراً مسترد دارند. خریداران بایستی بلیت را تا آخر نمایش نگاهدارند تا در صورت لزوم بتوانند^۱ از آن استفاده نمایند.

ماده ۳۹- مدیران مؤسسات نمایشی^۲ مکلفند برنامه را در همان ساعتی که قبلاً اعلام کرده‌اند آغاز نمایند.

ماده ۴۰- کلیه مقررات مربوطه به امور نمایشی یا مؤسسات نمایشی و مقررات انتظامی می‌بایستی از طرف متصدیان مربوطه کاملاً رعایت شده و به موقع اجرا گذارده شود. آن قسمت از مقررات نمایشی و یا انتظامی که باید از طرف تماشاچیان رعایت شود روی تابلو مخصوصی که برای این قبیل دستورات از طرف مؤسسه تهیه می‌شود نصب و در محل مناسبی قرار داده شود.

فصل پنجم

درجه‌بندی مؤسسات نمایشی

ماده ۴۱- مؤسسات نمایشی به تناسب ساختمان و موجود بودن وسایل فنی و زیبایی و فراهم بودن وسایل آسایش و راحتی و بهداشتی به تشخیص کمیسیون نمایش در مرکز و شهرستان‌ها به درجه عالی، اول [و] دوم تقسیم می‌شوند.

ماده ۴۲- مؤسسات نمایشی عالی و درجه یک باید دارای شرایط زیر باشند:
الف) کلیه صندلی‌های آنها باید ثابت و دسته‌دار باشد.

ب) دارای دستگاه دهنده بدون غیب باشند.

ج) در سینماهای عالی و درجه یک در هر برنامه سه نوع فیلم به شرح زیر نمایش داده می‌شود:

۱- یک فیلم وقایع روز که از تاریخ وقوع آن حداکثر بیش از ۴ ماه نگذشته باشد.

۲- یک فیلم علمی یا جغرافیایی یا ورزشی یا تربیتی یا تفریحی.

۳- فیلم اصلی.

۲. در اصل: نمایشی.

۱. در اصل: بتوانند.

تبصره ۱- مدت هر جلسه سینما نباید از ۲ ساعت کمتر باشد و در صورتی که نمایش فیلم اصلی تمام مدت مزبور را اشغال نماید نمایش فیلم‌های مندرج در بند یک و دو (ج) این ماده اختیاری است.

تبصره ۲- در هیچ یک از جلسات سینما نباید بیش از دو حلقه از فیلم‌های آینده نمایش داده شود.

ماده ۴۳- مؤسسات نمایشی درجه ۲ باید دارای شرایط زیر باشند^۱:

الف) کلیه صندلی‌های آنها ثابت و دسته‌دار باشند.

ب) دارای دستگاه دهنده بدون عیب باشند.

ج) در هر برنامه حداقل دو فیلم به ترتیب زیر نمایش داده شود:

۱- یک فیلم جغرافیایی یا ورزشی یا تعلیم و تربیتی یا تفریحی یا وقایع روز. مگر در صورتی که فیلم اصلی تمام برنامه را که حداقل مدت آن دو ساعت است اشغال نماید.

۲- فیلم اصلی.

ماده ۴۴- مدیران مسئول مؤسسات نمایشی حق ندارند بهای بلیت ورودی را اضافه بر نرخى که از طرف مقام صلاحیت‌دار مقرر گردیده تعیین و یا از مشتریان دریافت نمایند^۲.

ماده ۴۵- خرید بلیت و فروش آن به قیمت بالاتر از میزان مقرر اکیداً ممنوع است.

ماده ۴۶- درجه [ای] که برای هر یک از مؤسسات نمایشی تشخیص داده شده تا موقعی معتبر خواهد بود که شرایط آن درجه کاملاً موجود و مراعات شده باشد و چنانچه نقصانی در شرایط مقرر ملاحظه شود مؤسسه نمایش با تشخیص کمیسیون نمایش به درجه پایین‌تر تنزل و بهای بلیت نیز طبعاً به تناسب درجه جدید مؤسسه تقلیل خواهد یافت و در صورتی که مؤسسه فاقد شرایط مؤسسات درجه دوم نیز تشخیص [داده] شود پروانه صادره از طرف کمیسیون نمایش ملغی خواهد شد.

۲. در اصل: نماید.

۱. در اصل: باشد؛ اصلاح در همه موارد.

ماده ۴۷- کمیسیون نمایش راجع به قسمت‌های فنی نمایش با نظریه نماینده شهرداری هر محل اظهار نظر خواهد کرد^۱.

ماده ۴۸- نمایش هرگونه فیلمی با وسایل سیار تابع مقررات زیر می‌باشد:
الف) فیلم‌هایی که به معرض نمایش گذارده می‌شود باید قبلاً در کمیسیون نمایش پروانه آن با رعایت مقررات این آیین‌نامه تحصیل شده باشد.

ب) محل نمایش را شهربانی و در نقاطی که شهربانی ندارد ژاندارمری با موافقت فرماندار یا بخشدار محل تعیین می‌نماید.

ج) نمایش بایستی با حضور یک نفر نماینده از طرف مقامات مذکور در بند (ب) به عمل آید.

فصل ششم

بازدید فیلم

ماده ۴۹- کسانی که قصد نمایش دادن فیلمی را دارند باید برگ درخواست مربوطه را مطابق نمونه پیوست این آیین‌نامه تنظیم و به کمیسیون نمایش تسلیم نمایند.

ماده ۵۰- هیچ‌گونه فیلمی را اعم از فیلم‌های تربیتی یا ورزشی یا علمی یا خبری یا تجاری و غیره نمی‌توان در هیچ یک از اماکن عمومی یا محل اجتماعات دیگر به معرض نمایش گذارد مگر این که مورد بازدید کمیسیون نمایش قرار گرفته و پروانه نمایش برای همان فیلم نیز صادر شده باشد.

ماده ۵۱- بازدید فیلم در مرکز به وسیله نمایندگان وزارت فرهنگ، وزارت کشور و شهربانی کل به عمل می‌آید. نمایندگان مزبور نظریات خود را از لحاظ فرهنگی، اخلاقی، اجتماعی، مذهبی، انتظامی و سیاسی به کمیسیون نمایش با تنظیم صورت‌مجلس گزارش می‌دهند.

تبصره- بازدید فیلم و تنظیم صورت‌مجلس با حاضر بودن دو نفر از نمایندگان

مأمور بازدید فیلم معتبر خواهد بود.

ماده ۵۲- کمیسیون نمایش با توجه به گزارش مأمورین بازدید، فیلم در ظرف ۲۰ روز قبول یا رد تقاضای نمایش فیلم را اعلام می‌دارد.

ماده ۵۳- مدت اعتبار نمایش فیلم‌های سینمایی بسته به نظر کمیسیون نمایش خواهد بود. کمیسیون مزبور می‌تواند در مواقع لزوم پروانه‌های مربوطه را تمدید یا ملغی نماید.

ماده ۵۴- تعیین نام فیلم‌های سینمایی موکول به موافقت کمیسیون نمایش خواهد بود و تغییر آن ممنوع است.

ماده ۵۵- کمیسیون نمایش می‌تواند نمایش هرگونه فیلمی را که منافی اصول اخلاقی، فرهنگی، اجتماعی، مذهبی، سیاسی و یا انتظامی تشخیص دهد ممنوع داشته و یا قسمتی از آن را حذف نماید و در صورت ممنوع داشتن فیلم، کمیسیون نمایش وظیفه‌دار است فیلم را در جعبه مخصوص خود با تنظیم صورت مجلس مهر و موم و به صاحب آن مسترد دارد.

ماده ۵۶- پروانه‌های صادره از طرف کمیسیون نمایش برای فیلم‌های سینمایی در کلیه نقاط کشور به استثنای نقاطی که در پروانه قید شد اعتبار دارد.

تبصره - صاحبان فیلم‌هایی که پروانه نمایش آن صادر شده مکلفند قبل از این که فیلم را در نقاط مجاز به معرض نمایش گذارند پروانه مربوطه را در دفتر کمیسیون نمایش محل به ثبت برسانند.

ماده ۵۷- در صورتی که نمایش فیلمی که پروانه آن صادر شده در یکی از نقاط مجاز مصلحت نباشد فرماندار محل می‌تواند از نمایش آن جلوگیری نموده و مراتب را با ذکر جهات به وزارت کشور گزارش داده و طبق نظریه کمیسیون نمایش وزارت کشور عمل نماید.

ماده ۵۸- قبل از شروع نمایش در هر جلسه شماره پروانه فیلم باید در روی پرده منعکس شود.

ماده ۵۹- فیلم‌هایی که ناطق به زبان فارسی نیستند باید دارای زیرنویس با ترجمه فارسی کافی باشند.

تبصره - ترجمه به‌السنة دیگر از تاریخ تصویب این آیین‌نامه به کلی ممنوع است. نمایش فیلم‌هایی که در اصل آن زیرنویسی به زبان دیگری دارد مانعی نخواهد داشت.

فصل هفتم

بررسی نمایشنامه‌ها و پیش‌پرده‌ها

ماده ۶۰ - هیچ‌گونه نمایشنامه یا پیش‌پرده را نمی‌توان به معرض نمایش گذارد مگر این که پروانه نمایش آن قبلاً از طرف کمیسیون نمایش محل صادر شده باشد. ماده ۶۱ - درخواست کنندگان پروانه مزبور مکلفند نمایشنامه‌ها یا پیش‌پرده را لااقل ۱۵ روز قبل از نمایش در چهار نسخه که با خط خوانا تهیه شده باشد به انضمام اطلاعات زیر به کمیسیون محل تسلیم داشته، رسید دریافت دارند.

الف) نام مصنف یا مؤلف یا مترجم نمایشنامه.

ب) نام اصلی نمایشنامه و نویسنده آن.

ج) تعیین محل نمایش.

د) موافقت کتبی مصنف یا مترجم برای نمایش با تعیین مدت نمایش.

ماده ۶۲ - کمیسیون نمایش در هر محل پس از ملاحظه اجازه صادره از وزارت فرهنگ یا اداره فرهنگ شهرستان، نمایشنامه‌ها و پیش‌پرده‌ها را از لحاظ اخلاقی، فرهنگی، اجتماعی، مذهبی، سیاسی و انتظامی مورد بررسی قرار داده و در صورتی که نمایش آن را برخلاف اصول مزبور تشخیص نداد پروانه نمایش برای مدت معین صادر می‌نمایند.

تبصره - کمیسیون نمایش اختیار دارد کلمات یا جملات یا قسمتی از نمایشنامه را حذف و یا نمایش آن را ممنوع دارد.

ماده ۶۳ - در موقع نمایش، اظهار هرگونه مطالبی خارج از متن نمایشنامه یا پیش‌پرده که پروانه آن صادر شده است اکیداً ممنوع و اضافه بر این که متصدی مربوطه نمایش مسئول خواهد بود مرتکب نیز مورد تعقیب قانونی قرار خواهد گرفت.

فصل هشتم

رسیدگی به برنامه سیرک‌ها

- ماده ۶۴- هرگونه نمایشی که در یکی از اماکن عمومی به صورت آتراكسیون داده می‌شود بایستی اجازه آن قبلاً از طرف کمیسیون نمایش تحصیل شده باشد.
- ماده ۶۵- صاحبان اماکن مزبور مکلفند در موقع تجدید برنامه نمایش‌های آتراكسیونی^۱ لااقل ده روز قبل از تجدید برنامه خود کمیسیون نمایش را مطلع و برنامه تازه را برای بررسی تسلیم نمایند.
- ماده ۶۶- کلیه برنامه‌های فوق‌الذکر باید قبل از نمایش از طرف کمیسیون نمایش مورد بررسی قرارگیرد تا در صورت واجد بودن شرایط پروانه آن صادر شود.
- ماده ۶۷- نمایش قسمت‌های خارج از متن تصویب شده ممنوع و مدیران مؤسسات مزبور شخصاً مسئول رعایت این قسمت می‌باشند.

فصل نهم

مقررات متفرقه

- ماده ۶۸- صفحات گرامافون، همچنین دستگاه‌هایی که برای نواختن به کار می‌رود باید بدون عیب و نقص بوده و صفحات نیز کهنه و قدیمی نباشد. به کار بردن صفحاتی که ورود آن به کشور ممنوع شده و یا مخالف مقررات موضوعه است ممنوع می‌باشد.
- ماده ۶۹- کمیسیون نمایش مکلف است مؤسسات نمایشی را در حدود مقررات این آیین‌نامه پیوست به وسیله مأمورین مربوطه بازرسی نماید.
- ماده ۷۰- مدیران مؤسسات نمایشی مکلفند در نظافت و ضد عفونی کردن البسه مورد احتیاج نمایش اقدام لازم نمایند.
- ماده ۷۱- استعمال هرگونه رنگ یا مواد دیگر یا موهای مصنوعی یا پشم که برای گریم هنرپیشگان به کار برده می‌شود باید عاری از مواد سمی باشد و استعمال

آن در صورتی مجاز است که گواهی مصرف آن از طرف بهداری شهرداری یا بهداری محل قبلاً صادر شده باشد.

ماده ۷۲- مدیران تماشاخانه‌ها و سایر مؤسسات نمایشی^۱ مکلفند در نمایشنامه‌هایی که اسلحه گرم لازم باشد مشابه آن را که اطلاق اسلحه به آن نشود استعمال نمایند.

ماده ۷۳- استعمال دخانیات در سالن‌های زمستانی ممنوع است.

ماده ۷۴- مدیران مؤسسات نمایشی مکلفند دستورات وزارت فرهنگ را برای پیشرفت تعلیمات اجباری اجرا نمایند.

ماده ۷۵- از تاریخ اجرای این آیین‌نامه صاحبان مؤسسات نمایشی مکلفند محل مؤسسات خود را طبق مقررات این آیین‌نامه در ظرف مدتی که به تشخیص کمیسیون نمایش خواهد بود و از شش ماه نباید تجاوز کند اصلاح نمایند. چنانچه در ظرف مدت مقرر اقدام به اصلاحات تشخیص شده نمایند پروانه صادره ملغی و موافق ماده ۴ آیین‌نامه با آنها رفتار خواهد شد.

ماده ۷۶- از تاریخ اجرای این آیین‌نامه، آیین‌نامه‌های شماره ۲/۷۹۱۷۳ [مورخ] ۲/۳۲۳/۱۱/۲ [۱] و شماره ۵۸۷۵/۶۰۸۸۳ [مورخ] ۱۳۱۴/۱۰/۱۱ ملغی است.

ماده ۷۷- متخلفین از مقررات مواد ۳ و ۵ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳، قسمت اول ماده ۳۸ و مواد ۳۹ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۸ و ۵۰ و ۵۴، تبصره ماده ۵۵ و مواد ۵۹ و ۶۰ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۷ و ۶۸ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ در صورتی که برای اعمال مزبور کیفر شدیدتری تعیین نشده باشد به حبس تکدیوری از پنج روز تا ده روز و به غرامت از ۵۰ تا دویست ریال محکوم می‌شوند.

سند شماره ۱۶۰/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره: نمایش

محرمانه

به تاریخ: ۱۳۳۸/۱۱/۷

شماره: ۲۸۵۲/ی

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۷۷۵۶/۴ مورخ ۳۸/۱۰/۱۹، نمایندگان سندیکای سینماها تاکنون به منظور مداخله در امور سانسور فیلم در کمیسیون‌های نمایش شرکت نداشته‌اند و فقط یک بار نماینده سندیکا به منظور اظهار شکایتی در جلسه کمیسیون اصلی نمایش حضور به هم رسانیده و در حدود مقررات نسبت به اظهارات نماینده مزبور رسیدگی و از اعضای کمیسیون کسی تحت تأثیر قرار نگرفته و در حدود آیین‌نامه وظایف محوله را انجام داده و می‌دهند. ضمناً چون آیین‌نامه مورد عمل با احتیاجات و اوضاع فعلی کشور کافی به نظر نمی‌رسد کمیسیونی مأمور مطالعه و بررسی و تنظیم آیین‌نامه جدید گردیده و قرار شد از نظریات و تجارب نمایندگان سندیکا استفاده نمایند که البته پس از خاتمه به استحضار آن مقام محترم خواهد رسید.

وزیر کشور

اتابکی

[امضا]

[حاشیه پایین:] ملاحظه.

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۸۶۰۳/۴

تاریخ: ۳۸/۱۱/۱۰

سند شماره ۱۶۰/۳

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

تاریخ: ۳۸/۱۱/۱۰

شماره: ۱۸/۱۰۲۵۹/۱/۱۷۳۹۰

از: رئیس شهربانی کل کشور

به: جناب آقای نخست وزیر

موضوع: کمیسیون نمایش

عطف به مرقومه شماره ۷۷۵۶/۴ [مورخ] ۳۸/۱۰/۱۹ به طوری که استحضار دارند سانسور فیلم و صدور پروانه دو مرحله مجزا^۱ از یکدیگر می باشد. مرحله اول که (سانسور فیلم) است در سالن نمایش شهربانی انجام می گیرد و به جز نمایندگان رسمی اداراتی که در کمیسیون بازدید فیلم شرکت دارند به اشخاص دیگر اجازه ورود داده نمی شود.

مرحله ثانی که صدور پروانه نمایش فیلم می باشد در اداره نمایش وزارت کشور و با حضور نمایندگان کمیسیون انجام می گیرد. در این مورد به نماینده شهربانی دستور داده شد مرقومه آن جناب را در کمیسیون مطرح و مفاد آن را به موقع اجرا بگذارند.

رئیس شهربانی کل کشور

سپهد علوی مقدم

[امضا]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۱۱/۱۶]

سند شماره ۱۶۱

گزارش شهربانی کل کشور در خصوص موافقت صاحبان سینما با تأمین هزینه بازدید و سانسور فیلم‌های سینمایی

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

تاریخ: ۳۸/۱۱/۱۹

شماره: ۱/۱۹۷۶۶/۱۶/۱۱۱۴۱۴

خیلی فوری - مستقیم

جناب آقای نخست وزیر

بازدید و سانسور فیلم‌های سینمایی از طرف وزارت کشور به شهربانی کل محول گردیده و چون مخارج انجام این موضوع از قبیل تهیه سالن سینما و دستگاه آپارات و پرداخت دستمزد کارگران فنی و سایر هزینه‌های لازمه در بودجه سال ۳۹ شهربانی کل پیش‌بینی نشده با مذاکراتی که با صاحبان سینماها و واردکنندگان فیلم‌های سینمایی به عمل آمده حاضر شده‌اند جهت تأمین مخارج فوق و برای هر یک از فیلم‌های سینمایی که در سالن شهربانی سانسور می‌گردد مبلغ یک هزار و پانصد ریال بپردازند که در مدت یک سال عایدات حاصله از این طریق و همچنین هزینه‌های متعلقه که می‌بایستی از محل درآمد مزبور مصرف شود مبلغ چهارصد هزار ریال پیش‌بینی می‌شود. با توضیحات بالا اکنون که بودجه سال ۱۳۳۹ در کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی مطرح است متمنی است مقرر فرمایید ضمن لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۳۳۹ [۱] مجوز وصول وجه فوق‌الذکر را به قرار بالا از صاحبان سینماها و واردکنندگان فیلم‌ها و متقابلاً مجوز خرج آن را در مورد

هزینه‌های لازمه جمعاً و خرجاً طبق نمونه‌ای که به پیوست^۱ تقدیم می‌شود ضمن یکی از تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۳۸ [۱] از مجلسین تحصیل و نتیجه را امر به اعلام فرمایید تا در این باره اقدام گردد و توضیحاً علاوه می‌نماید چنانکه در پایان هر سال از عایدی مورد بحث مبلغی بلامصرف بماند مازاد آن طبق مقررات جزو عایدات متفرقه به خزانه‌داری کل پرداخت خواهد شد.

رئیس شهربانی کل کشور

سپهبد علوی مقدم

[امضا]

[حاشیه بالا:] جناب آقای اشرف احمدی رسیدگی فرمایید. تصور نمی‌کنم محتاج به قانون باشد. خود متصدیان سینماها ساختمان را انجام دهند و شهربانی کل هزینه نماید. [امضا: منوچهر اقبال] ۳۸/۱۱/۲۱

[حاشیه راست:] آقای اعتماد، جواب بدهید در صورتی که صاحبان سینماها با طیب خاطر حاضر شده‌اند سالن تهیه و دستگاه آپارات و کنترل فیلم تهیه نمایند و به شهربانی واگذار نمایند به نظر می‌رسد احتیاجی به قانون نداشته باشد.

[امضا: علی اشرف احمدی]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۱۱/۲۴

شماره: ۳۰۸۶۶

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۶۱/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۳۰۸۶۶

[تاریخ: ۳۸/۱۱/۲۷]

شهربانی کل کشور

عطف به نامه شماره ۱۶/۱۱۱۴۱۴ [مورخ] ۳۸/۱۱/۱۰ در صورتی که صاحبان سینماها با طیب خاطر حاضر شده‌اند سالن و دستگاه آپارات کنترل فیلم تهیه و به شهربانی واگذار نمایند به نظر می‌رسد احتیاجی به قانون نداشته باشد.

نخست وزیر

[حاشیه پایین، اول:] به امضای جناب آقای اشرف احمدی معاون.

[حاشیه پایین، دوم:] مقابله شد. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۶۱/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

خیلی فوری

به تاریخ: ۱۳۳۸/۱۱/۲۰

شماره: ۷/۲۵۴۶۶/ن

جناب آقای نخست وزیر

به طوری که خاطر عالی استحضار دارد چون بازدید و سانسور فیلم‌های سینمایی در سالن سینمایی شهربانی کل انجام می‌گیرد و این امر مستلزم مخارجی از قبیل

تهیه سالن سینما و دستگاه آپارات و پرداخت دستمزد کارگران فنی می باشد که در بودجه سال ۳۹ شهربانی کل پیش بینی نگردیده و با مذاکراتی که با صاحبان سینماها و واردکنندگان فیلم های سینمایی به عمل آمده حاضر شده اند جهت تأمین مخارج فوق و برای هر یک از فیلم های سینمایی که در سالن شهربانی سانسور می گردد مبلغ یک هزار و پانصد ریال پردازنده که در مدت یک سال عایدات حاصله از این طریق از محل درآمد مزبور مصرف شود متمنی است مقرر فرمایند وزارت دارایی ضمن لایحه پیشنهادی بودجه سال ۳۹ مجوز وصول وجه فوق الذکر را از صاحبان سینماها و واردکنندگان فیلم ها و متقابلاً مجوز خرج آن را در مورد هزینه های لازم طبق نمونه ای که [به] پیوست تقدیم می شود ضمن یکی از تبصره های قانون بودجه از مجلسین تحصیل و نتیجه را اعلام دارند تا به همین ترتیب اقدام گردد.

وزیر کشور

[امضا: رحمت اتابکی]

[حاشیه پایین، اول:]: رونوشت هم در جواب همین نامه فرستاده شود.

[حاشیه پایین، دوم:]: پیوست شد. ۱۱/۲۸

[حاشیه پایین، سوم:]: دیروز پاسخ شهربانی راجع به موضوع داده شد آن را رسیدگی نمایید.

[حاشیه پایین، چهارم:]: جناب آقای اشرف احمدی تصور نمی کنم احتیاج به قانون داشته باشد. زیرا صاحبان سینما به طیب خاطر این وجه را می پردازند. ممکن است... را شما هم درباره... آن را از این محل انجام دهند رسیدگی بفرمایید.^۱

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۸/۱۱/۲۱

[مهر:]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۱۱/۲۴

شماره: ۳۰۹۰۲

[مهر:]: بازرسی شد

۱. از این حاشیه چند کلمه خوانده نشد.

سند شماره ۱۶۱/۳

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

تبصره - به شهربانی کل اجازه داده می شود برای بازدید هر فیلم سینمایی که از طرف صاحبان سینماها و واردکنندگان فیلم قصد نمایش آن را دارند مبلغ یک هزار و پانصد ریال دریافت و از محل درآمد مذکور مخارج تهیه سالن سینما و دستگاه مربوطه و دستمزد کارگران فنی و سایر هزینه هایی را که برای بازدید فیلم لازم است بپردازند و در آخر هر سال چنانکه عایدات مذکور مازادی داشت جزء عایدات متفرقه به حساب خزانه داری کل منظور گردد.

[مهر: رونوشت برابر اصل است. امضا: ناخوانا] ۳۸/۱۱/۲۰

سند شماره ۱۶۲

درخواست حسن طهوریان مبنی بر لزوم جلوگیری سینماها از ورود دانش آموزان و خانمها در ساعات اداری به سینما

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۰۸۲/الف

[تاریخ:] ۳۸/۱۲/۳

وزارت کشور

عین مشروح مورخ ۳۸/۱۱/۱۵ آقای حسن طهوریان راجع به کار سینماها به

پیوست ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید موضوع را دقیقاً مورد بررسی قرار داده نتیجه اقدام را ضمن اعاده عین مرجوعه هرچه زودتر اعلام دارند. معاون نخست وزیر و سرپرست بازرسی کل

دکتر الموتی

[امضا]

سند شماره ۱۶۲/۱

[تاریخ: ۳۸/۱۱/۱۵]

جناب آقای نخست وزیر

پس از ادای احترام البته نیت خیرخواهانه و اصلاح طلبانه سرکار بر احدی از دوست و دشمن پوشیده نیست. البته از اعتصاب دانش آموزان که زائیده تنبلی و ولگردی عده کثیری از دانش آموزان بوده کاملاً مستحضرید.

تمنا دارم هنگام صبح یک نفر یا دو نفر بازرس مورد اعتماد خود را به اکثر سینماها بفرستید ملاحظه خواهند فرمود اکثر مشتریان را یا دانش آموزان یا کارمندان و کارگران گریخته از کار و یا زنانم لال عده‌ای از زنانی که شوهرهایشان به سرکار رفته‌اند تشکیل می‌دهد.

اساساً چه احتیاجی است صبح‌ها که اوقات کار برای عموم افراد کشور است سینماها و تئاتر باز باشد؟ مگر سینما که این همه سرشار جیب مردم را با فیلم‌های فاسد که جز فساد اخلاق جوانان و دختر و پسر نتیجه [ای] در بر ندارد خالی می‌کند ممکن و مقدور نیست که از ساعت ۴ بعد از ظهر شروع به کار نماید؟

اگر چنین تصمیمی در سراسر کشور به مرحله اجرا درآید خدا شاهد است جلوی بسیاری از مفاسد گرفته خواهد شد. البته با غور و بررسی کامل صدق عرایض

اینجانب در نظر مبارک هویدا خواهد شد.

با تقدیم احترامات فائمه

حسن طهوریان

[امضا]

[حاشیه راست:] جناب آقای دکتر الموتی رسیدگی بفرمایید. [امضا: منوچهر اقبال]

۳۸/۱۱/۲۱

[حاشیه پایین:] آقای سلطان مراد، در کمیسیون پیشنهادات مطرح شود.

[امضا: مصطفی الموتی] ۳۸/۱۱/۲۶

[مهر:] اداره بررسی پیشنهادات و انتقادات نخست وزیری

[شماره:] ۹۹۱/الف

[تاریخ:] ۳۸/۱۱/۲۶

سند شماره ۱۶۲/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

به تاریخ: ۱۳۳۸/۱۲/۱۹

شماره: ۳۰۹۶/ی

اداره: نمایش

پیوست: دارد عین مرجوعه

مقام معاونت محترم نخست وزیری

عطف به نامه ۱۰۸۲/الف مورخ ۳۸/۱۲/۱۳ و با اعاده عین مرجوعه به استحضار

می‌رساند مفاد مشروحه مورخ ۳۸/۱۱/۱۵ آقای حسن طهوریان شامل سه قسمت

می‌باشد:

۱- درمورد دانش‌آموزانی که صبح‌ها از سر کلاس غیبت و به سینماها می‌روند قبلاً مکاتباتی با وزارت فرهنگ به عمل آمده و وزارت فرهنگ اقدامات لازم را نسبت به غیبت این قبیل دانش‌آموزان معمول و به سینماها نیز دستور داده شد که از راه دادن این قبیل دانش‌آموزان جلوگیری و مأمورین انتظامی نیز مراقبت لازم را معمول دارند.

۲- درمورد کارگران و کارمندان مسلماً هر کارمند و یا کارگری که سر خدمت نباشد غایب محسوب می‌شود.

۳- درباره زنان شوهردار مأمورین دولت حق مداخله در امور خصوصی اشخاص ندارند ضمناً نیز راهی نسبت به جلوگیری از این منظور نیست.

از طرف وزیر کشور

[امضا: محمدحسین فرهودی]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه ضمیمه شود. ۳۸/۱۲/۲۲

[حاشیه پایین، دوم:] آقای الموتی.

[حاشیه پایین، سوم:] آقای سلطان مراد، پاسخ مقتضی داده شود.

[امضا: مصطفی الموتی] ۳۸/۱۲/۲۲

[حاشیه پایین، چهارم:] چون متقاضی نشانی ندارد بنابراین فعلاً بایگانی

شود. [امضا: ناخوانا] ۳۹/۱/۱۶

[مهر:] اداره بررسی پیشنهادات و انتقادات نخست وزیری

[شماره:] ۳۳/الف

[تاریخ:] ۳۹/۱/۱۸

سند شماره ۱۶۳

درخواست عباس غفاری مبنی بر کنترل فیلم‌های سینمایی

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره: نمایش

شماره: ۲۹۲۸/ی

فوری است

تاریخ: ۱۳۳۸/۱۲/۱۶

پیوست: عین مرجوعه

جناب آقای نخست وزیر

محترماً با تقدیم عین مرجوعه ۲۵۳۴۳ مورخ ۳۸/۱۱/۱۳ به استحضار عالی می‌رساند: کمیسیون اصلی نمایش که اعضای آن از نمایندگان وزارتخانه‌ها و ادارات صلاحیت‌دار تشکیل می‌شود بر طبق مقررات و آیین‌نامه‌های مربوطه و دستوراتی که داده شده مراقبت کامل در سانسور فیلم‌ها معمول می‌دارند و از نمایش هر نوع فیلم که برخلاف عفت عمومی و مصالح کشور است قویاً جلوگیری می‌شود. در مورد برنامه‌های تلویزیون ایران وزارت کشور بر طبق تبصره (۱) از ماده واحده قانون مصوب هشتم مردادماه ۱۳۳۷ هیچ‌گونه دخالتی ندارد و تحت نظر اداره کل تبلیغات و رادیو برنامه‌های تلویزیون اجرا می‌شود.

وزیر کشور

اتابکی

[امضا]

[حاشیه راست:] جناب آقای اشرف احمدی با جناب آقای معینیان مذاکره

شود. [امضا: منوچهر اقبال] ۱۲/۱۶

[حاشیه پایین، اول:] اداره امور.

[حاشیه پایین، دوم:] مذاکره شد. رونوشت نامه ضمیمه برای اقدام در قسمت مربوطه به اداره انتشارات ارسال شود.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۱۲/۱۷

شماره: ۳۴۰۱۶

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۶۳/۱

جناب آقای دکتر منوچهر اقبال نخست وزیر محبوب ایران

با تقدیم عرض سلام به حضور مقدست به نام یک فرد مسلمان ایرانی به استحضار عالی می‌رساند: در شب مبعث حضرت رسول اکرم (ص) موقعی که در روزنامه اطلاعات تصویبنامه مربوط به جلوگیری از مقالات و عکس‌هایی که خلاف عفت عمومی منتشر می‌گردد خواندم به قدری خوشحال شدم که مدتی بدون اراده در خیابان، آن نخست وزیر معظم و محبوب را دعا می‌کردم. البته بدیهی است از یک نفر شخصیت بارز و خانواده بزرگ و اصیل ایرانی غیر از کارهای نیک نبایستی انتظاری داشت. لذا از آن مقام معظم استدعا دارد در مورد فیلم‌های ایرانی و خارجی و همچنین نمایشات تلویزیون و رادیو که مغایر با افکار و عقاید مردمان مسلمان و خلاف عفت عمومی باشد دستوراتی صادر فرمایند. زیرا بر آن جناب که در همه وقت رشادت و وطن پرستی و شاهدوستی خود را به ثبوت رسانیده‌اید پوشیده نیست که کسانی دارای مرام کمونیستی می‌باشند که دین و ناموس و وطن در نزد آنها مفهومی ندارد و کسانی که ایمان به خدا و دین داشته باشند محال است که کمونیست و یا طرفدار این مرام گردند و چون اکثریت ملت ایران را مردمانی

تشکیل می دهند که پابند به اصول دین مقدس اسلام بوده و همیشه هم با بی وطنان در مبارزه بوده و آنها را کوبیده‌اند. از این جهت تقاضا دارد در مورد استدعای فوق الذکر دستور اقدام صادر فرمایند. دیگر بیش از این مصدع اوقات آن نخست وزیر محبوب نگردیده از خداوند متعال سعادت و سلامت و موفقیت آن نخست وزیر محبوب و معظم را خواستارم. خدا و ائمه طاهرین یار و نگهدارت باد.

زنده و برقرار باد شاهنشاه عزیز، پاینده باد ایران عزیز، برقرار باد پرچم سه رنگ ایران

تهران به تاریخ ۳۸/۱۱/۷

عباس غفاری

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای وزیر کشور، راجع به فیلم‌ها توجه بفرمایید.

[امضا: منوچهر اقبال] ۳۸/۱۱/۱۲

[حاشیه پایین، دوم:] نمایشات به عرض رسید. [امضا: ناخوانا] ۳۸/۱۱/۱۶

[حاشیه پایین، سوم:] مطبوعات.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۵۳۴۳

تاریخ: ۳۸/۱۱/۱۳

[مهر:] وزارت کشور، ورود به دفتر اداره مطبوعات و دارالترجمه

شماره: ۱۹/۴۰۳۷ ط

تاریخ: ۳۸/۱۱/۱۷

[مهر:] وزارت کشور، سازمان نمایش

نمره: ۲۹۲۸

تاریخ: ۳۸/۱۱/۱۷

سند شماره ۱۶۳/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۱۲/۲۲

شماره: ۳۴۰۱۶

اداره کل انتشارات و رادیو

پیرو مذاکرات شفاهی رونوشت مشروحه مورخ ۳۸/۱۱/۷ آقای عباس غفاری در مورد فیلم‌های ایرانی و خارجی برای اقدام در قسمت مربوطه و اعلام نتیجه ارسال می‌گردد.

نخست وزیر

[حاشیه پایین: به امضای جناب آقای اشرف احمدی معاون.]

سند شماره ۱۶۳/۳

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۳۹/۱/۱۱

شماره: ۹۲۰/۳۸۰۱

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۳۴۰۱۶ تاریخ ۳۸/۱۲/۲۲ درباره نظرات آقای عباس

غفاری در مورد فیلم‌های سینما و تلویزیون به استحضار می‌رساند: نامه‌ایشان توسط نماینده اداره کل انتشارات و رادیو در کمیسیون نمایش مطرح گردید و مفاد آن به مسئولین مربوطه تذکر داده شد تا با در نظر گرفتن مقررات و آیین‌نامه‌ای که برای کنترل فیلم‌ها وضع شده است اقدام نمایند.

معاون نخست وزیر و سرپرست اداره کل انتشارات و رادیو

[نصرت‌الله] معینیان

[امضا]

[حاشیه بالا]: سابقه. ۱/۱۴

[حاشیه پایین، اول]: دفتر، فوری. ۱/۱۱

[حاشیه پایین، دوم]: پیوست شد. ۱/۱۵

[حاشیه پایین، سوم]: دفتر، رونوشت برای آقای غفاری ارسال شود.

[امضا: منوچهر اقبال]

[حاشیه پایین، چهارم]: اداره امور.

[حاشیه پایین، پنجم]: ملاحظه.

[حاشیه راست]: رونوشت برای اطلاع آقای عباس غفاری فرستاده

می‌شود. نخست وزیر ۱/۱۶

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۹/۱/۱۱

شماره: ۶۵۰

[مهر]: بازرسی شد

سند شماره ۱۶۴

موافقت نخست وزیری با عزیمت تعدادی از هنرمندان هنرهای زیبای
کشور به استان‌ها برای جمع‌آوری آهنگ‌های محلی

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ
هنرهای زیبای کشور

تاریخ: ۳۸/۱۲/۲۵

شماره: ۱۲۲۴۳/۵۲۳۵

جناب آقای نخست وزیر

در مناطق عشایری استان هفتم در ایام نوروز مراسمی همراه با آهنگ‌های محلی و توأم با مدیحه‌سرایی که جنبه مذهبی هم دارد معمول و متداول است که از نظر فولکلور برای قسمت صداخانه ملی کمال اهمیت را دارد. هنرهای زیبای کشور در نظر دارد برای جمع‌آوری این آداب و رسوم و آهنگ‌ها چهار نفر از اشخاص مطلع و بصیر را در ایام نوروز به آن استان اعزام دارد. متمنی است با مأموریت آقای غلامحسین غریب، رئیس هنرستان عالی موسیقی و آقایان ثمین باغچه‌بان و امین شه‌میری و خانم اولین باغچه‌بان هنرآموزان هنرستان موافقت فرمایید.

رئیس هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین:] جناب آقای اشرف احمدی موافقت می‌شود. [امضا: منوچهر اقبال]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۸/۱۲/۲۵

شماره: ۳۵۲۷۰

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۶۴/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ:] ۳۸/۱۲/۲۷

[شماره:] ۳۵۲۷۰

هنرهای زیبای کشور

عطف به نامه شماره ۱۲۲۴۳/۵۲۳۵ [مورخ] ۳۸/۱۲/۲۵ جناب آقای نخست وزیر با مأموریت آقایان غلامحسین غریب و ثمین باغچه‌بان و امین شهمیری و خانم اولین باغچه‌بان هنرآموزان هنرستان عالی موسیقی به استان هفتم موافقت فرمودند.

نخست وزیر

[حاشیه پایین:] به امضای جناب آقای اشرف احمدی معاون.

سند شماره ۱۶۵

اعتراض ارسال خلعت‌بری به نمایش فیلم «پز عالی، جیب خالی» در
تلویزیون

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۳۸/۱۲/۲۵

شماره: ۸۵۸/۳۸۰۸/م

محرمانه

جناب آقای دکتر اقبال نخست وزیر

با تقدیم یادداشت مورخ ۵ اسفند ماه ۳۸ جناب آقای ارسال خلعت‌بری درباره فیلم سینمایی «پز عالی جیب خالی» که در تلویزیون ایران نمایش داده شده و مورد ایراد ایشان واقع گردیده است به استحضار می‌رساند: پس از رسیدگی معلوم شد که در سال ۱۳۳۶ از طرف کمیسیون نمایش وزارت کشور برای نمایش این فیلم پروانه صادر شده و به همین جهت هم اجازه نشان دادن آن در تلویزیون داده شده است. مع ذلک ترتیبی داده شد که برای جلوگیری از تکرار این نوع فیلم‌ها از این پس کلیه فیلم‌های سینمایی که در تلویزیون نمایش داده می‌شود ولو آن که دارای پروانه باشد یک بار دیگر از طرف نماینده اداره کل انتشارات و رادیو و سازمان اطلاعات و امنیت بازدید شود.

معاون نخست وزیر و سرپرست اداره کل انتشارات و رادیو

[نصرت‌الله] معینان

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] دفتر، رونوشت برای اطلاع جناب آقای ارسلان خلعت‌بری
 نماینده مجلس ارسال شود. [امضا: منوچهر اقبال]
 [حاشیه پایین، دوم:] آقای فرهودی. ۱۲/۲۶
 [حاشیه پایین، سوم:] رونوشت برای اطلاع جناب آقای ارسلان خلعت‌بری نماینده
 مجلس ارسال می‌گردد. معاون نخست وزیر
 [مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر
 شماره: ۱۸۲/۴۷
 تاریخ: ۳۹/۱/۶
 [مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۶۵/۱

[تاریخ:] ۵ اسفند ۳۸

حضور محترم جناب آقای نخست وزیر
 امروز بعد از ظهر در تلویزیون برنامه فیلم^۱ وقاحت آمیزی بود که بسیار زشت و حتی
 خلاف عفت بود. بنده از جنابعالی تقاضای تعقیب امر را دارم.
 ارسلان خلعت‌بری
 [امضا]

[حاشیه راست:] جناب آقای معینیان معاون نخست وزیر به این موضوع رسیدگی
 شود و اقدام لازم به عمل آید. [امضا: منوچهر اقبال] ۳۸/۱۲/۷
 [مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر
 تاریخ: ۳۸/۱۲/۷
 شماره: ۲۷۵۹۵

سند شماره ۱۶۶

گزارش شهربانی کل کشور در خصوص تعطیلی سینما مولن روژ تبریز
به دستور استاندار آذربایجان شرقی به سبب تخلف از مقررات

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

شماره: ۵/۶۸۴ ت

از: شهربانی کل کشور

تاریخ: ۱۳۳۳]۹/۱/۱۰

به: جناب آقای نخست وزیر

محترماً به استحضار می‌رساند: اطلاعاتی واصله از تبریز حاکی است که طبق دستور آقای استاندار آذربایجان شرقی سینمای مولن روژ به اتهام تخلف از مقررات به مدت یک هفته تعطیل گردیده است.

از طرف رئیس شهربانی کل کشور

سپهد علوی مقدم

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۱/۱۱]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر]

تاریخ: ۳۹/۱/۱۶

شماره: ۴۸۰/۴

سند شماره ۱۶۷

گزارش اداره کل انتشارات و رادیو در خصوص نحوه رسیدگی به تقاضاهای موسیقی دانان

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: ۴۶۰

تاریخ: ۳۹/۱/۱۵

جناب آقای نخست وزیر

با تقدیم اصل نامه آقای مصطفی نجمی که در مورد تقاضای ایشان دستور رسیدگی صادر فرموده‌اید به استحضار عالی می‌رساند: شورای موسیقی مرکب از آقایان مشیر همایون شهردار، روح‌الله خالقی، ملاح و تجویدی مأمور رسیدگی به صلاحیت کار آقای نجمی گردید و نظر اعضای شورا که از اساتید فن موسیقی هستند حاکی است که از کار ایشان به هیچ وجه در رادیو نمی‌توان استفاده کرد. نظر شورای موسیقی به نامبرده ابلاغ شد.

ایشان در جواب، پاسخی به شرح ضمیمه^۱ ارسال داشته است که خارج از حدود نزاکت است چون قبلاً مصدع اوقات جنابعالی نیز شده است مراتب برای استحضار به عرض می‌رسد.

معاون نخست وزیر و سرپرست اداره کل انتشارات و رادیو

[نصرت‌الله] معینیان

[امضا]

۱. پاسخ مذکور در پرونده موجود نمی‌باشد.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۳۹/۱/۱۷

شماره: ۱۰۹۰

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۶۸

مکاتبات در خصوص اعتصاب سینماهای نیاگارا، کریستال و ایران رضائیه در اعتراض به افزایش یک ریال به نرخ بلیت‌ها برای کمک به پرورشگاه‌ها

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

شماره: ۵/۲۷۵۱ ت

تاریخ: ۳۹/۱/۲۲

از: شهربانی کل کشور

به: جناب آقای نخست وزیر

محترماً به استحضار می‌رساند: طبق اطلاع واصله از رضائیه عصر روز ۳۹/۱/۱۷ مدیران سینماهای نیاگارا، کریستال [و] ایران در رضائیه به علت اضافه شدن یک ریال به نرخ بلیت‌ها برای کمک به پرورشگاه، سینماهای خود را تعطیل و قضیه با اطلاع مقامات استانداری و شهرداری تحت رسیدگی می‌باشد.

از طرف رئیس شهربانی کل کشور

سپهد علوی مقدم

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۱/۲۶]

[مهر: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

تاریخ: ۳۹/۱/۳۱

شماره: ۹۱۲/۴

[مهر، پایین و بالا: محرمانه]

سند شماره ۱۶۸/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

شهربانی کل کشور

شماره: ۵/۳۲۴۱ ت

تاریخ: ۳۹/۱/۲۴

از: شهربانی کل کشور

به: جناب آقای نخست وزیر

محترماً تعقیب نامه شماره ۲۷۵۱/۵ ت [مورخ] ۳۹/۱/۲۲ به استحضار می‌رساند: طبق اطلاع واصله از رضائیه عصر روز ۳۹/۱/۲۰ مدیران سینماهای نیاگارا، کریستال [و] ایران اعتصاب خود را شکسته و سینماهای مذکور مشغول کار شده‌اند. از طرف رئیس شهربانی کل کشور

سپهد علوی مقدم

[امضا: ناخونا]

[حاشیه پایین: ملاحظه. ۲/۶]

[مهر: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

تاریخ: ۳۹/۲/۵

شماره: ۱۱۱۲/۴

سند شماره ۱۶۹

ترجمه مقاله هفته‌نامه «فورم ایلوستره» چاپ اسکندریه در خصوص
نقش محمدرضا پهلوی در هنرپیشه شدن الگا آندرسن

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

س.ا.و.ا.ک

ترجمه مقاله مندرج در روزنامه هفتگی (لارفورم ایلوستره) به زبان فرانسه

چاپ اسکندریه مورخ ماه مه ۱۹۶۰ شماره ۲

شاه و من

الگا آندرسن می‌گوید: «بدون او من هیچ‌گاه هنرپیشه نمی‌شدم.»

من اطمینان دارم که فرح دیبا سعادتمندترین زن جهان می‌باشند. زیرا شاه واقعاً
مردی عالی است. انسان دوست دارد به ازدواج معظم‌له درآید. من این موضوع را
می‌دانم زیرا یک سال پیش من چندین بار در ژنو با معظم‌له به گردش رفتم. این یکی
از مطلوب‌ترین خاطرات زندگی من می‌باشد و به علاوه شاه موجب سعادت من
گردیدند.

در حقیقت در ظل عنایت شاه ایران است که الگا آندرسن دختر موطلابی آلمانی
اهل دورتموند و مترجم دیپلمه انگلیسی و فرانسه ایفای نقش اول را در فیلم مارسل
کامو به نام (لومس بندرانت) که در برزیل تهیه شده به دست آورد.

گرفتار در یک ازدحام

یک روز کامو ضمن ورق زدن یک مجله از دیدن عکس یک دختر بسیار زیبای
ناشناس که با شاه عکس برداشته بود سخت تحت تأثیر قرار گرفت. این دختر الگا

آندرسن بود. وی چشمانی آبی دارد که در مقابل آنها چشمان (لورن باکال) عاری از فروغ و درخشش می‌باشند. به زودی تمام مردم جهان این چشم‌ها را خواهند دید. ولی دو سال پیش الگا ستاره کوچک و گمنامی بیش نبود یک روز بعد از ظهر ماه اکتبر ۱۹۵۸ در فرودگاه ژنو پیاده شد و هنگام یک ورود رسمی دچار ازدحام گردید. شاه برای گذراندن چند روز در سوئیس تشریف فرما می‌شدند. دو نفر عکاس که با شانه‌های خود به مردم فشار می‌آوردند به الگا تنه زدند و مشارالیها در آغوش شاه افکنده شد. می‌خواست معذرت بخواهد ولی شاه با لبخند به او نگریسته فرمودند: «چیزی نیست» و با یک حضور ذهنی کاملاً شاهانه از دختر پرسیدند: آیا در ژنو توقف خواهید کرد؟ آری در هتل ریسموند هستم.

مشارالیها در همان شب در اتاق خود دسته گل سرخ زیبایی با یک کارت ویزیت یافت: شاه از او دعوت کرده بود که فردای آن شب با معظم‌له نهار صرف نماید. الگا می‌گوید: سرلشکر ایادی آجودان معظم‌له به سراغ من آمد. من دچار حجب زیاد شده بودم. سرلشکر مرا با یک اتومبیل سفارت تا خارج ژنو برد. در آنجا شاه پشت رل یک اتومبیل مرسدس ۳۰۰ قرار داشتند. من نزدیک ایشان در اتومبیل نشستم و حرکت کردیم. معظم‌له ضمن چند جمله به طرز عالی حجب مرا از بین بردند. ما به فرانسه صحبت می‌کردیم.

اعلی حضرت با مهربانی به من فرمودند: شما دارای زیباترین چشمان جهان می‌باشید. از من پرسش‌های زیادی درباره کارم و امیدواری‌هایم به عمل آوردند. من راجع به شغلم با معظم‌له صحبت کردم.

من اگر نمی‌دانستم که معظم‌له چهل سال دارند نمی‌توانستم تصور کنم که سی و پنج سال بیشتر دارند. بسیار جوان به نظر می‌رسند و خیلی خوشرو و خندان می‌باشند.

معظم‌له ما را به یک مسافرخانه در کوهستان بردند. ما تنها بودیم^۱. کاملاً تنها...^۲. هنگام بازگشت به ژنو من از سرعت کاملاً مست بودم. شاه نمایش خیره‌کننده‌ای از

۲. در اصل: نقطه چین است.

۱. در اصل: بودم.

اتومبیل رانی در کوهستان به من نشان دادند. هیچ اتومبیلی نتوانست از ما جلو بیفتد. معظم‌له مانند یک شاگرد دبیرستان تفریح می‌کردند و من در کمال لذت می‌لرزیدم. فردای آن روز سرلشکر ایادی مجدداً به سراغ من به هتل آمد. شاه خسته بودند و میل نداشتند خارج شوند. ما بعد از ظهر را به شنیدن صفحات موسیقی کلاسیک گذرانیدیم. شاه موزیک عالی می‌پرستند. کم صحبت کردیم. بدین ترتیب چندین روز موسیقی گوش کردیم.

من در یک محیط واقعی زندگی داستان‌های پریان می‌زیستم. اغلب در اتاق دسته‌گل‌های سرخ با یک عبارت مختصر محبت‌آمیز می‌یافتم. هر وقت شاه نمی‌توانستند مرا ببینند به من تلفن می‌فرمودند.

معظم‌له مردی فوق‌العاده مؤدب می‌باشند. معظم‌له علاوه بر این برای یک زن دارای یک صفت بسیار مطلوب می‌باشند هیچ‌گاه در انتخاب تفریح به خود تردید راه نمی‌دهند. همیشه به نظر می‌رسد که معظم‌له به روز یا شبی که میل دارند با شخصی بگذرانند قبلاً آندیشیده‌اند. معظم‌له کاری می‌کنند که انسان فراموش کند که ایشان شاهنشاه ایران می‌باشند و بدین ترتیب شخص را قرین افتخار می‌فرمایند و هر لحظه با هزاران توجه و ادب این فراموشی را بوجود می‌آورند.

وقتی که قبل از مراجعت به تهران از من خداحافظی کردند این شاهنشاه توانا که برای من زیباتر از زیباترین خواستارام بودند از این که چند ساعت وقت خود را صرف معظم‌له کرده‌ام از من سپاسگزاری فرمودند.

ژرار دوویلی یر

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

تاریخ: ۳۹/۴/۱۶

شماره: ۳۵۹۰/۴

[مهر:] محرمانه

سند شماره ۱۷۰

گزارش اداره کل انتشارات و رادیو در خصوص موافقت مؤسسه پارامونت برای نمایش فیلم‌های «تهران پایتخت شاهنشاهی ایران» و «یک ولیعهد برای تاج و تخت سیروس» در تعدادی از کشورها

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

محرمانه

شماره: ۱/۸۴۱۸ ط ۱۵۷۱/م

تاریخ: ۳۹/۱۲/۲۹

جناب آقای نخست وزیر

محترماً به طوری که استحضار دارند در نتیجه اقدامات آقای دکتر پرویز عدل وابسته مطبوعاتی شاهنشاهی در پاریس مؤسسه پارامونت فیلم موافقت نموده است که فیلم (تهران پایتخت شاهنشاهی ایران) و (یک ولیعهد برای تاج و تخت سیروس) را در سراسر جهان به معرض نمایش بگذارد. اینک رونوشت موافقت‌نامه‌ای که بین وابسته مطبوعاتی و مؤسسه پارامونت فیلم مبادله شده به انضمام فهرست اسامی کشورهایی که دو فیلم مذکور نمایش داده خواهد شد جهت استحضار به پیوست تقدیم می‌گردد و ضمناً گزارش آقای دکتر عدل حاکی است که به موجب این موافقت‌نامه این دو فیلم به جز بعضی از کشورها حتی در نقاطی که کشور شاهنشاهی نمایندگی سیاسی ندارد و همچنین در تمام کشتی‌های مسافری و یادگان‌های نظامی نشان داده خواهد شد و میلیون‌ها نفر در سراسر جهان در مدت ۷ سال آنها را تماشا خواهند نمود.

معاون نخست وزیر و سرپرست کل انتشارات و رادیو

[امضا: نصرت‌الله معینیان]

[حاشیه پایین:] ملاحظه شد. ۴۰/۱/۷
 [مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر
 شماره: ۴/۴
 تاریخ: ۴۰/۱/۶
 [مهر:] محرمانه

سند شماره ۱۷۰/۱

[شیر و خورشید]
 اداره کل انتشارات و رادیو

لیست نام نقاط و کشورهایی که فیلم (تهران پایتخت ایران) و فیلم (یک ولیعهد برای تاج و تخت سیروس) در آن تا مدت ۷ سال توسط پارامونت نمایش داده خواهد شد.

France	۱ - پاریس و سرتاسر فرانسه
Austria	۲ - اتریش
Belgium	۳ - بلژیک
Denmark	۴ - دانمارک
Finland	۵ - فنلاند
Holland- dutchland	۶ - هلند
Israel	۷ - اسرائیل
sweden	۸ - سوئد
Switzerland	۹ - سوئیس
Lebanon	۱۰ - لبنان

- ۱۱ - جزیره کرس (مدیترانه)
- Anderre & Monaco - موناکو^۱ و سرزمین مستقل آندور
- Algeria - الجزایر و صحرای آفریقا
- Martinique - مارتینیک
- Guadlupe - گواد لوپ
- Guyane - گویان فرانسه
- ۱۷ - جزایر ریونیون
- Senegal - سنگال
- Mauritani - موریتانی
- ۱۹ - موریتانی
- ۲۰ - سودان فرانسه
- ۲۱ - ولتای علیا
- ۲۲ - گینه فرانسه
- ۲۳ - سواحل عاج (آفریقا)
- ۲۴ - داهومی
- ۲۵ - نیجر فرانسه
- ۲۶ - گابون
- ۲۷ - کنگو
- ۲۸ - اوباذگی شاری
- ۲۹ - چاد
- ۳۰ - سواحل سومالی
- ۳۱ - ماداگاسکار و جزایر تابعه
- ۳۲ - جزایر سن پیر و میکولون
- ۳۳ - کالدونی جدید
- ۳۴ - هبرید جدید

- ۳۵ - توگو
 ۳۶ - کامرون
 ۳۷ - تونس
 ۳۸ - مراکش
 ۳۹ - منطقه بین‌المللی سابق طنجه
 ۴۰ - هائیتی (جزایر واقع در آمریکای مرکزی)
 ۴۱ - جزایر موریس
 ۴۲ - صحنه‌های سینمای تمام کشتی‌های مسافری فرانسه و کشورهای فوق‌الذکر.
 ۴۳ - پادگان‌های نظامی فرانسه

سند شماره ۱۷۱

گزارش وابسته مطبوعاتی ایران در مسکو راجع به شرکت فیلم‌های
 ایرانی در دومین فستیوال بین‌المللی سینمایی مسکو

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

نمایش

به تاریخ: ۱۳۴۰/۳/۱

ضمیمه: دارد
 محرمانه - مستقیم

شماره: م/۵۰۲

جناب آقای نخست وزیر

احتراماً به استحضار می‌رساند: نمایندگی سواسکپورت فیلم ضمن ارسال نظامنامه

دومین فستیوال بین المللی سینمایی که از ۹ تا ۲۳ ژوئیه سال جاری در مسکو تشکیل می‌یابد از وزارت کشور تقاضا نموده که چون از دولت شاهنشاهی ایران به وسیله سفارت کبرای شاهنشاهی دعوت به عمل آمده، لذا در صورت شرکت، نمایندگی مزبور را مستحضر دارند تا او هم به نوبه خود کمیته سازمانی فستیوال را از تصمیم دولت ایران مطلع نماید^۱. متعاقب وصول این نامه، نامه‌ای از اتحادیه تهیه‌کنندگان فیلم‌های ایرانی رسید و ضمن آن چند فیلم ایرانی و عده‌ای از اعضای اتحادیه را معرفی نموده بودند که از بین آنها یک فیلم و سه نماینده انتخاب شود تا ترتیب شرکت و عزیمت آنها را در فستیوال مسکو بدهند. موضوع به کمیسیون نمایش که از نمایندگان سازمان اطلاعات و امنیت کشور، شهربانی کل، وزارت فرهنگ و اداره کل انتشارات و تبلیغات تشکیل شده ارجاع گردید و اینک یک نسخه از صورت جلسه کمیسیون نمایش به ضمیمه تقدیم می‌گردد. مستدعی است نظر عالی را امر به ابلاغ فرمایند تا اقدام لازم به عمل آید.

وزیر کشور

سپهبد امیر عزیزی

[امضا]

[حاشیه راست:] وزارت کشور، مشروط به این که از طرف شرکت هزینه آن پرداخته

شود اشکالی ندارد. [امضا: علی امینی] ۴۰/۳/۴

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۰/۱۵۹۹/۴

تاریخ: ۴۰/۳/۲

سند شماره ۱۷۱/۱

[شیر و خورشید]
وزارت کشور

اداره: نمایش

صورت جلسه

با توجه به دعوتنامه مورخه ۱۰ بهمن ماه سال ۳۹ واصله از نمایندگی اکسپورت فیلم در ایران و نامه شماره ۸۱ سندیکای تهیه کنندگان فیلم‌های فارسی و دوبلاژ در ایران راجع به شرکت در دومین فستیوال سینمایی بین المللی در مسکو به نظر کمیسیون نمایش بهتر است با توجه به تبصره ماده ۴ آیین نامه فستیوال چنانچه دو فیلم کوتاه:

- ۱ - فیلم «اصفهان جهانی از هنر» که توسط اداره کل انتشارات و رادیو تهیه شده.
- ۲ - فیلم کوتاه دیگری ارسال شود.

در مورد شرکت سه نفر از فی مابین آقایان: ۱. دکتر کوشان ۲. مرتضی اخوان ۳. نصرت‌الله منتخب ۴. مهدی میثاقیه ۵. سیامک یاسمی از طرف اداره نمایش یا سندیکای مربوطه تعیین و معرفی شوند.

رئیس اداره اماکن شهربانی کل
سررئیس اداره کل انتشارات و رادیو

سررئیس اداره کل انتشارات و رادیو
سررئیس اداره اماکن شهربانی کل

[امضا]
[امضا]

رئیس اداره نمایش وزارت کشور
[امضا: ناخوانا]

نماینده اداره کل انتشارات و رادیو
[امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۷۱/۲

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۴۰/۵/۱۸

شماره: ۵۱۷۶/ط/۱۵۳۷/د

محرمانه

جناب آقای دکتر امینی نخست وزیر

همان طوری که خاطر عالی مستحضر است سرانجام اداره کل انتشارات و رادیو با تلاش بی سابقه و وابسته مطبوعاتی خود در مسکو (با وجود این که آقای انصاری سفیر کبیر نظر موافقی نداشتند) توانست سه فیلم تخت جمشید، تهران و اصفهان را در فستیوال مسکو شرکت دهد و هزاران هزار نفر از اهالی شوروی و شرکت کنندگان خارجی فستیوال توانستند آن را ببینند. نکته مهم این است که در فیلم تهران که از طرف انتشارات و رادیو تهیه شده است علاوه بر پیشرفتهای قابل توجهی که در آن نشان داده می شود و درست بی پایه بودن تبلیغات رادیویی روسها را نشان می دهد یک صحنه از زندگی شاهنشاه و توجه معظم له به مسایل مربوط به زندگی مردم گنجانیده شده است و نشان دادن این فیلم در قلب کمونیسم بین المللی موفقیت بزرگی برای ایران است. در فیلم اصفهان صرف نظر از زیبایی های آثار تاریخی، صحنه هایی از پیشرفت زندگی کارگران کارخانه ها و امور بیمه های اجتماعی وجود دارد که نمایش آن هم از نظر ایران و رد کردن تبلیغات شوروی علیه کشور ما بسیار مؤثر بوده است. گزارش وابسته مطبوعاتی حاکی است که اثر این دو فیلم حتی در روحیه بعضی افراد شوروی که جزء^۱ دستگاههای حکومتی بودند حیرت آور بود و

۱. در اصل: جزو، اصلاح در همه موارد.

آنها می‌پرسیدند آیا ایران این طور است؟ و ما غیر از این خیال می‌کردیم. آقای مجید محسنی هنرپیشه معروف که جزء هیأت اعزامی فستیوال به مسکو رفته است در بازگشت طی گزارشی اطلاع داد که کارکنان شعبه فارسی رادیو مسکو از او تقاضا کرده بودند ترتیبی بدهد که فیلم تهران و اصفهان را در محل کارشان تماشا کنند. آقای محسنی با همکاری وابسته مطبوعاتی در مسکو ترتیب این کار را می‌دهد. آقای محسنی در گزارش خود می‌نویسد: زبانم قاصر است بگویم که وقتی این دو فیلم نشان داده می‌شد تا چه حد گویندگان رادیو مسکو که اغلب از افراد فریب خورده کمونیست‌ها بوده‌اند تحت تأثیر قرار گرفتند و روحیه آنها موقع نشان دادن فیلم طوری بود که برای ما تازگی داشت. آقای محسنی در گزارش خود اضافه می‌کند که یکی دو تن از کارکنان رادیو مسکو که از جوانان فراری هستند و الان تبعه شوروی شده‌اند پس از مشاهده فیلم یکایک به طور پنهانی به بعضی از اعضای هیأت مراجعه می‌کردند و پس از این که تقاضا می‌کردند موضوع مخفی بماند می‌پرسیدند آیا ممکن است ما بتوانیم روزی به وطن خود بازگردیم؟

به طوری که از گزارش وابسته مطبوعاتی نیز چنین مستفاد می‌شود نشان دادن این دو فیلم در مسکو موفقیت بزرگی برای ایران به شمار می‌رود. چون آقای بوشهری پور وابسته مطبوعاتی در این مورد نهایت فداکاری را از خود نشان داده بود مورد تشویق قرار گرفت. ضمناً این تجربه ثابت کرد که اگر در سفارت شاهنشاهی در مسکو با وابسته مطبوعاتی همکاری شود تدریجاً ما می‌توانیم به عنوان عمل متقابل بعضی فیلم‌ها و نشریات و بولتن‌ها را در مسکو تا حدودی که مقدور است نشان بدهیم و توزیع بکنیم. ضمناً به پیوست رونوشت گزارش شماره ۱۳۰ مورخ ۴/۵/۴۰ وابسته مطبوعاتی در مسکو در این مورد تقدیم می‌شود.

معاون نخست وزیر و سرپرست اداره کل انتشارات و رادیو

معینیان

[امضا]

[حاشیه چپ:] به جناب آقای معینیان بنویسید که اقدامات اداره کل انتشارات و

رادیو و نماینده آن اداره در مسکو، آقای بوشهری پور مورد تقدیر و تحسین است و من متأسفم که سفارت چرا این قدر در مقابل اقدامات مأمورین ما استقامت به خرج داده؟ توجه داشته باشید که به سفیر کبیر جدید تذکر داده شود. ۴۰/۵/۱۹

[حاشیه بالا:] اداره محرمانه. ۵/۲۱

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۶۸۷/۴

تاریخ: ۴۰/۵/۱۹

سند شماره ۱۷۱/۳

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۴۰/۵/۴

شماره: ۱۳۰

مسکو

موضوع: گزارش فستیوال فیلم

جناب آقای معینیان

معاون نخست وزیر و سرپرست انتشارات و رادیو

دومین فستیوال بین‌المللی فیلم مسکو از تاریخ نهم تا ۲۳ ژوئیه ۱۹۶۱ تشکیل گردید. در این فستیوال ۵۶ کشور شرکت داشتند که ۵۱ کشور فیلم عرضه نمودند و نمایندگان ۵ کشور من جمله افغانستان بدون عرضه فیلم شرکت نمودند.

به طوری که استحضار دارند تا آخرین لحظه معلوم نبود که ایران در فستیوال شرکت می‌کند یا خیر و حتی وزارت خارجه رسماً به سفارت شاهنشاهی نوشته بود که از شرکت در فستیوال عذر بخواهید و پافشاری‌های مکرر اینجانب همه مواجه با

مخالفت^۱ آقای سفیر کبیر گردید و ایشان کار را به کاغذ بازی بین سفارت و وزارت امور خارجه کشانیدند. تا این که صبح روز ۱۲ تیرماه که آقای انصاری به سوئیس رفته و به جای ایشان آقای زرینه زاد به عنوان کاردار معرفی شده بودند اینجانب اطلاع حاصل کردم که چند روز پیش از آن از وزارت خارجه اطلاع داده‌اند که ایران در فستیوال شرکت می‌کند و سه نفر هم از تهران به عنوان نماینده مسکو می‌آیند. این تلگراف سه روز نزد آقای سفیر کبیر بود و ایشان به بنده خبر ندادند تا مقدمات کار را فراهم کنم.

پس از این که آقای کاردار تلگراف را به اینجانب ارائه دادند بلافاصله با کمیته فستیوال تلفنی تماس گرفتم. گفتند یک فیلم به نام پرسپولیس مستقیماً به ما رسیده است. (متأسفانه از این مطلب هم به اینجانب خبری داده نشده بود) و امروز آخرین روزی است که هیأت ژوری مقدماتی فیلم‌ها را انتخاب می‌کند. خلاصه پس از یک سلسله مذاکرات فوراً فیلم‌های تهران و اصفهان را به کمیته فستیوال تحویل دادم و عصر همان روز خبر دادند که دو فیلم اصفهان و پرسپولیس در حلقه مسابقات و فیلم تهران خارج از حلقه مسابقات نمایش داده خواهد شد.

تبلیغات

در این موقع برای همه کشورها در میدان بزرگ مانژ (جنب میدان سرخ) تابلوهای بزرگ تبلیغاتی نصب کرده و عکس‌های جالب بر آنها الصاق نموده بودند. در این مورد مقامات مختلف فستیوال را ملاقات و پافشاری کرده بالاخره دو تابلوی بزرگ در میدان مانژ به ایران اختصاص داده شد و نیز در تالار بازرگانی فستیوال که در کاخ سینما تشکیل می‌یافت یک تابلوی بزرگ نیز به ایران اختصاص دادند که در کنار آن میز مخصوص گذاشته و مقدار کافی راهنماهای اصفهان، پرسپولیس و شیراز روی آنها نهاده شده بود.

برای نصب عکس در تابلوها مقداری عکس همراه خود از تهران آورده بودم که

ابعاد آنها ۱۸×۲۴ بود و در تابلوهای میدان مانژ که ۴ متر در ۵ متر بود نصب آن طبعاً جلوه نداشت. عکس‌های مزبور را به عکاس خانه فستیوال برده و از روی آن عکس‌های جالبی به ابعاد یک متر در ۸۰ سانتیمتر تهیه و بر تابلوها نصب گردید. متن تابلوها با رنگ‌های پرچم ایران تزئین شده بود و بر فراز تابلوها در دو گوشه پرچم ایران نصب گردید. تمام این کارها فقط در ظرف سه روز و با سرعت انجام شد و تابلوهای ایران به طرز بسیار زیبایی در ردیف سایر تابلوها نصب و قرار گرفت.

معرفی نشدم

روز ۱۸ تیر که آغاز فستیوال بود فرا رسید. روز قبل آن آقای انصاری سفیر کبیر از سوئیس مراجعت کردند گزارش کار خود را به ایشان دادم ابداً خوشحال نشدند. بعد اضافه کردم که تمام این کارها را اینجانب بدون معرفی رسمی و فقط با معرفی تلفنی انجام دادم و خواهش می‌کنم دستور بفرمایید رسماً به کمیته فستیوال معرفی بشوم. ظاهراً قبول کردند ولی چنین نامه‌ای ابداً نوشته نشد در صورتی که مانعی نداشت. کما این که مستشار سفارت هند معرفی شده بود و همیشه همراه هیأت‌های نمایندگی هند بود. در نتیجه اینجانب دایم برای تماس با اعضای کمیته فستیوال دچار اشکال می‌شدم و حتی برای تماشای فیلم‌های خودمان از چند روز قبل نوبت گرفته بلیط می‌خریدم. با این همه تمام مشکلات بر طرف می‌شد زیرا من موفق شده بودم که با آقای اگنر رئیس قسمت تبلیغات فستیوال و آقای ماکمایوسکی رئیس قسمت تنظیم برنامه‌های فستیوال دوست شده بودم و کارها را به صورتی که نمی‌توانم بنویسم حل و فصل کردم.

هیأت نمایندگی ایران

اما از جریان آمدن اعضای هیأت نمایندگی ایران تا ساعت ۵ بعد از ظهر روز ۱۸ تیر که یک ساعت بعد از آن فستیوال افتتاح می‌شد خبری نبود. روز ۱۶ تیر خبر یافتیم که نمایندگان ایران با قطار جلفا وارد می‌شوند. به اتفاق کلیه اعضای سفارت در ایستگاه راه آهن حاضر شدیم. از طرف مقامات فستیوال هفت نفر با دسته گل و

مترجم و فیلم‌بردار و عکاس برای استقبال فرستاده بودند متأسفانه قطار که وارد شد از هیأت ایران خبری نبود و گفتند که از راه باکو و به وسیله هواپیما خواهند آمد. فردای آن روز و پس فردا به فرودگاه رفتیم متأسفانه باز خبری نبود تا این که یک ساعت به افتتاح فستیوال به مسکو رسیدند و یکسر به تالار فستیوال رفتند. هیأت نمایندگی طبق آنچه که وزارت خارجه تلگراف کرده بود سه نفر بودند. بعد تلگرافی از اداره تبلیغات رسید که شش نفرند ولی وقتی به مسکو رسیدند هفت نفر بودند و بعداً از راه اروپا دو نفر دیگر آمدند و نه نفر شدند.

نمایش فیلم‌ها

فیلم تهران: ساعت ۱۸ روز ۲۱ تیر، فیلم تهران خارج از حلقه مسابقات در کاخ سینما نمایش داده شد. عده تماشاچی دو هزار نفر بودند و حضار با کف زدن بسیار فیلم را تمجید کردند. بیم من این بود که بر اثر تیرگی روابط سیاسی هنگام نمایش فیلم تهران که در آن اعلی حضرت شاهنشاه هم دیده می‌شوند و جنبه‌های تبلیغاتی دیگری هم دارد تظاهراتی صورت بگیرد. خوشبختانه چنین اتفاق سوئی نیفتاد و متوجه شدم که اصولاً شوروی‌ها چنین تحریکاتی در موقعی که از کشورهای مختلف عده کثیری در مسکو جمع شده‌اند نخواهند کرد. این بود که فعالیت خود را بیشتر روی فیلم تهران متمرکز ساختم تا در سینماهای دیگر مسکو نمایش داده شود.

خوشبختانه مذاکرات به نتیجه مثبت رسید و فیلم تهران روز ۲۵ تیرماه که یکشنبه و تعطیل بود در دو سانس در سینمای مدرن روسیه نمایش داده شد و پنج هزار (۵۰۰۰) نفر آن را دیدند و مدت زیادی کف زدند. باز تشویق شده اقدام کردم که فیلم را در لوزنیکا که همان استودیوم سرپوشیده لنین است و پانزده هزار صندلی دارد نمایش بدهند. خوشبختانه موفق شده و فیلم روز جمعه ۳۰ تیر در دو سانس نمایش داده شد و سی هزار نفر آن را دیدند.

همچنین فیلم تهران و اصفهان در عمارت رادیو مسکو برای کارمندان برنامه‌های فارسی، ترکی [و] عربی که یکصد نفر بودند نمایش داده شد که اثر عجیبی در آنها کرد. به این ترتیب فیلم تهران را در مسکو (۳۷۱۰۰ نفر) دیدند و این آمار به این

جهت دقیق است که گنجایش سالن‌ها کاملاً معلوم بود و هر بار تمام سالن پر از تماشاچی بود به طوری که عدهٔ کثیری در خارج از سالن اجتماع می‌کردند. نمایش فیلم تهران که جنبه‌های تبلیغاتی آن قوی و مخصوصاً شخص اول مملکت در آن دیده می‌شدند در مسکو که رادیو و مطبوعات آن دایم علیه ما تبلیغات خصمانه می‌کنند بسیار جالب توجه و موفقیت بسیار عظیمی بوده است. اینجانب از نمایش فیلم تهران بسیار راضی‌تر از فیلم اصفهان هستم.

فیلم اصفهان

فیلم اصفهان در حلقهٔ مسابقات فستیوال قرار داشت و ساعت ۱۸ روز ۲۲ تیر در سینما روسیه که مخصوص فستیوال ساخته شده و تنها سینمای مدرن مسکو است با حضور (۲۵۰۰) نفر نمایش داده شد و مدت زیادی هیأت ژوری و مردم برای آن کف زدند. قبل از نمایش فیلم هیأت نمایندگی ایران روی سن رفتند و یکی یکی به مردم معرفی شدند و مردم برای همه جدا جدا مدتی کف زدند. متأسفانه در هیأت نمایندگی ایران هنرپیشهٔ زن نبود و این نقص بسیار بزرگی بود. حضار برای آقای مجید محسنی به جهت این که فیلم بلبل مزرعهٔ او را می‌شناختند مدت زیادتری کف زدند. فیلم اصفهان را پس از خواهش زیاد مجدداً روز دوم مرداد در دو سانس در لوژنیکا نمایش دادند که سی هزار نفر آن را دیدند و با صد نفری که در رادیو مسکو آن را دیده بودند جمعاً (۳۲۶۰۰ نفر) فیلم اصفهان را تماشا کردند.

فیلم پرسپولیس

به علت این که دندان‌خورده بود و تعمیر آن حتی با حضور خود آقای دکترکوشان میسر نگردید نمایش داده نشد و بسیار حیف شد. چنانکه قبلاً به عرض رسید از این فیلم ابداً اینجانب خبری نداشتم و مستقیماً به کمیتهٔ فستیوال رسیده بود.

قضاوت

قضاوت مردم عادی درباره فیلم‌های ایران بسیار عالی بود. اما قضاوت ژوری با این که تا آخرین لحظه حتی مقامات شوروی فستیوال نظرشان این بود که فیلم اصفهان جایزه فیلم‌های مستند را خواهد ربود مع هذا این توفیق حاصل نشد و عقیده اینجانب صد در صد این است که تیرگی روابط سیاسی طرفین در این کار مؤثر بوده و لاغیر. فیلم اصفهان به حدی جلب توجه کرد که نمایندگی فیلم شوروی پیشنهاد خرید آن را داد و هنوز هم منصرف نشده و طبق دستور مرکز به ایشان خبر دادم که در تهران با اداره کل انتشارات و رادیو مذاکره نماید.

مطبوعات

در تمام مدت فستیوال لحن مطبوعات شوروی نسبت به فیلم‌های ایرانی سرد و خشک بود. برای اکثر فیلم‌ها تفسیرهای کوتاه مخصوصاً در روز نمایش در روزنامه‌ها انتشار می‌یافت اما درباره فیلم‌های ما فقط به ذکر این که دو فیلم مستند از ایران نمایش داده می‌شود اکتفا کردند. بریده مطبوعات مزبور ضمیمه این گزارش است. در رادیو و تلویزیون مسکو هم ذکری از فیلم‌های ایرانی نشد و فقط در برنامه فارسی رادیو مسکو مصاحبه‌ای را که با هیأت نمایندگی ایران کرده بودند پخش کردند.

تغییر عقیده

رئیس برنامه‌های فستیوال موافقت کرده بود که پس از پایان فستیوال دو هفته فیلم‌های تهران و اصفهان را در برنامه سینماهای مسکو بگذارد. متأسفانه فردای همان روز که وزارت خارجه آقای پکف را احضار [و] به ایشان اعتراض دولت ایران را ابلاغ نمود از کمیته فستیوال تلفن کردند که بیایید و فیلم‌ها را پس بگیرید و نمایش آن غیر مقدور است.

تشریفات

مقامات فستیوال از هیأت نمایندگی ایران تقریباً خوب پذیرایی کردند. تشریفات طبق آن چه که برای همه کشورهای معمول بود درباره ایران نیز اجرا گردید. پرچم

بزرگ ایران در تمام مدت بر فراز هتل مسکوا و مقابل سینمای روسیه و پرچم‌های کوچک ایران به دنبال بالن‌های بزرگی که به ارتفاع صد متر بر فراز میدان مانژ معلق بود نصب شده بود.

جالب توجه این است که در تمام مدت فستیوال مقدار زیادی میوه در خیابان‌های مرکزی مسکو که محل رفت و آمد نمایندگان کشورها بود در مغازه‌ها ریخته بودند که از برکت فستیوال مردم مسکو شکمی از عزا در آوردند و ضمناً مردم سایر کشورهای جهان به چشم خود دیدند که در مسکو میوه فراوان است و خبر ندارند که میوه هم جزء برنامه تبلیغاتی و تشریفاتی فستیوال بوده است.

آقای انصاری سفیر کبیر یک مهمانی به ناهار و یک چای به افتخار هیأت ایران دادند و اینجانب نیز یک ضیافت شام به افتخار اعضای هیأت دادم که در آن کلیه اعضای سفارت و بانوان شرکت داشتند. همه روزه اینجانب با کلیه آقایان در تماس بوده و ایشان را ساعت دو و نیم بعد از نیمه شب در فرودگاه مشایعت کردم. هنگام اقامت آقایان هر هفته یک شماره بولتن مخصوص تنظیم و برای ایشان ارسال شد.

پیشنهاد مقامات شوروی

پس از پایان فستیوال فیلم مسکو، نمایندگی فیلم شوروی پیشنهاد کرد که در پاییز امسال یک هفته سینمایی از فیلم‌های ایران در مسکو ترتیب داده شود که در یک سینما هفت فیلم هنری و هفت فیلم مستند ایرانی نمایش داده شود و یک هیأت هنری نیز از ایران همراه فیلم‌ها به مسکو بیاید. البته این کار به شرط عمل متقابل است که عین کار از طرف شوروی در تهران انجام گردد. حال بسته به نظر اولیای محترم امور است و خواهشمند است اگر تصمیمی اتخاذ می‌شود اینجانب را نیز مطلع فرمایند.

نتیجه

(۱) شرکت ما در فستیوال فیلم مسکو کاملاً موفقیت‌آمیز بوده و جنبه تبلیغاتی آن مخصوصاً بر اثر نمایش فیلم تهران بسیار ارزنده و پیروزی غیر قابل تصویری بوده است.

۲) در فستیوال‌های بین‌المللی اعضایی که اعزام می‌شوند بهتر است حتی الامکان خوش قیافه باشند و مخصوصاً در میان آنها حتماً زن باشد.

۳) برای شرکت در فستیوال با هر فیلم قبلاً باید عکس‌های زیبا و رنگی فرستاده شود تا در محل از لحاظ تبلیغ فیلم اشکالاتی نظیر آن چه که من بدان دچار شده‌ام پیش نیاید.

۴) شرکت در فستیوال‌های فیلم و مخصوصاً حضور فیلم‌برداران و هنرمندان ایرانی از لحاظ رفع نواقص صنعت فیلم برداری در ایران و آشنایی کارکنان فیلم ایرانی به آن چه که سایر کشورها دارند نهایت ضرورت را دارد.

وابسته مطبوعاتی

بهرام بوشهری‌پور

سند شماره ۱۷۱/۴

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۲۳/۵/۴۰]

شماره: ۳۶۷۸/۴

محرمانه - مستقیم

جناب آقای معینیان

معاون نخست وزیر و سرپرست اداره کل انتشارات و رادیو

در پاسخ نامه شماره ۱۷۶/۵/اط/۱۵۳۷/م د [مورخ: ۱۸/۵/۱۳۴۰] راجع به نمایش فیلم‌های ایرانی در فستیوال سینمایی مسکو اقدامات اداره کل انتشارات و رادیو و

نماینده آن در مسکو، آقای بوشهری پور مورد تقدیر و تحسین است. چون متأسفانه سفارت ایران در مسکو در مقابل اقدامات اداره کل انتشارات و رادیو استقامت به خرج نداده است توجه داشته باشید به سفیر کبیر جدید مراتب تذکر داده شود. از طرف نخست وزیر
[امضا: ناصر ذوالفقاری]

سند شماره ۱۷۲

اعتراض مدیر تئاتر فردوسی (تفکری) به اتهامات وارده به وی مبنی بر سوءاستفاده از عنوان ساواک

هنر برتر از گوهر آمد پدید

تئاتر فردوسی (تفکری)

خیابان فردوسی - کوچه باربد - تلفن ۳۵۸۶۳

شماره: ۲۸

تاریخ: ۴۰/۳/۷

جناب آقای دکتر علی امینی نخست وزیر محبوب ایران با نهایت احترام اینجانب اصغر رحیمی (سیاهپوش) مدیر تئاتر فردوسی (تفکری) که ضمناً عهده دار بلیارد شاهین که جنب همان تئاتر واقع شده می باشم و در در بند صاحب کافه هستم مدت ده سال متوالی است که عضویت باشگاه تاج را دارا و کراراً در معیت قهرمانان باشگاه تاج افتخار شرفیابی به پیشگاه ملوکانه را حاصل و در شدیدترین نوسانات سیاسی سالهای اخیر مراتب جانپازی و فداکاری خود را نسبت به شاهنشاه محبوب و میهن عزیز ابراز داشته ام. با این سوابق گویا متأسفانه

روی نظریات خاص معدودی حاسدین، گزارشات خلافی داده مبنی بر این که اینجانب به عنوان مأمور سازمان امنیت اخاذی نموده و فعالیت‌های مضربه سیاسی دارم. برای این خدمتگزار جای تأسف و تعجب است که آنها که چشم دیدار ترقی دیگران را ندارند چگونه به حربه منسوخ افترا متوسل و موجبات ناراحتی و گرفتاری مردم را فراهم می‌سازند؟ زیرا اینجانب در سایه نظم و امنیت کشور که در اثر درایت و کفایت اعلی حضرت همایون شاهنشاهی در کشور حکم فرما گردیده موفق گردیدم زندگی مرفهی برای خود و خانواده ام فراهم نمایم دیگر احتیاج به این گونه انتسابات خلاف حقیقت ندارم و ناگزیرم با ابراز فداکاری نسبت به شاهنشاه محبوب، مراتب شکرگزاری خود را تقدیم می‌دارم. از آنجاکه وظیفه آن عالی جناب رسیدگی دقیق به وضع عموم طبقات می‌باشد استدعا دارد بذل عنایت فرموده با تحقیقات کامل در مورد فدوی ترتیبی اتخاذ فرمایند تا از اینجانب اعاده حیثیت شود و اجازه نفرمایند با جعل اخبار واهی موجبات ناراحتی اینجانب فراهم گردد. در خاتمه علت ارسال این عرض حال به پیشگاه آن جناب دریافت اختاریه‌ای از طرف سازمان امنیت به عنوان اینجانب بوده است. از اقدامی که در این مورد خواهید فرمود قبلاً سپاسگزاری می‌نمایم.

با تقدیم احترامات

اصغر رحیمی (سیاهپوش)

مدیر تئاتر تفکری

[امضا]

[حاشیه پایین:] جناب آقای نامدار. [امضا: ناخوانا] ۳/۷

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۰/۳/۸

شماره: ۶۳۵۳

[مهر:] Tehatr Ferdowsi

تئاتر فردوسی

(تفکری)

تأسیس ۱۳۴۰

سند شماره ۱۷۲/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

س.ا.و.ا.ک.

گیرنده: جناب آقای نخست وزیر

پیوست: یک برگ

موضوع: آقای اصغر رحیمی (سیاهپوش)

شماره عطف: ۶۳۵۳ [مورخ: ۴۰/۳/۱۰]

تاریخ: ۴۰/۵/۲۶

شماره: ۳۱۴/۲۲۲۰۹

محترماً به عرض می‌رسد: چون اطلاعیه‌هایی به این سازمان واصل گردیده بود که نامبرده فوق خود را مأمور سازمان اطلاعات و امنیت کشور معرفی و تحت این عنوان سوء استفاده‌هایی می‌نماید علیهذا مشارالیه احضار و تذکرات لازم به وی داده شد که من بعد خود را مأمور ساواک معرفی ننماید. در خاتمه عین مرجوعه به پیوست تقدیم می‌گردد.

رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

سرتیپ پاکروان

[امضا]

[حاشیه پایین:] ملاحظه شد. بایگانی شود. [امضا: ناخوانا] ۴۰/۵/۲۶

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۴۱۷۱/۴

تاریخ: ۴۰/۵/۲۹

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه.

سند شماره ۱۷۳

درخواست سندیکای سینماها مبنی بر تغییر نحوه سانسور فیلم‌ها

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۲/۸۸۳۱

[تاریخ: ۴۰/۳/۲۴]

وزارت کشور

عطف به نامه شماره ۵۹۸/م [مورخ] ۴۰/۳/۱۱ راجع به مقررات مربوط به سانسور فیلم اینک رونوشت مشروحه سندیکای سینماها به پیوست ارسال می‌گردد که حسب الامر دستور فرمایید کمیسیونی از اشخاص مطلع دستگاه‌های ذیربط در وزارت کشور تشکیل داده و با توجه به ایرادات منطقی آقایان اعضای سندیکا ترتیب مقتضی برای این کار در نظر گرفته و نظر نهایی کمیسیون را به نخست وزیری ارسال دارند.

از طرف نخست وزیری

[امضا: هادی اشتری]

۴۰/۳/۲۴

[حاشیه راست: مقابل شد. ۳/۲۳]

[مهر: صادر شود]

سند شماره ۱۷۳/۱

سندیکای سینماها
(اتحادیه سینماداران پایتخت)

قابل توجه عاجل و فوری

جناب آقای نخست وزیر

به طوری که خاطر عالی مستحضر است امروز در دنیا سینما بدون تردید از لوازم زندگی اجتماعی است و برای مردم یک وسیله تفریح ارزان، ساده و سالم می باشد و در کشورهای نظیر مملکت ما ایران به علت عدم وجود باشگاه های مختلف و عدم تکافوی سایر وسایل تفریحی سالم و ارزان مخصوصاً از نظر اکثریت طبقات مردم درجه ضرورت و اهمیت وجود سینما غیر قابل انکار است.

از قریب ده سال پیش که این ضرورت مشهود می شد سرمایه های هنگفتی در راه ایجاد و ساختمان سالن های جدید در تهران و شهرستان ها و استودیوی های فیلم برداری بزرگ و مجهز مصروف و رفته رفته سینماها از وضع مبتذل و ابتدایی سابق خارج گردید. به قسمی که اکنون ۱۵ سالن سینما در تهران وجود دارد که هم از حیث تجهیزات لازم (دستگاه های نمایش و خنک کننده مطبوع) و هم از لحاظ فیلم هایی که نمایش می دهند^۱ مانند یکی از سینماهای پایتخت های کشورهای اروپا می باشند و سایر سینماها نیز با تغییرات کلی در سالن و تعویض صندلی ها و دستگاه های نمایش وضع آبرومندی به خود گرفته اند که فعلاً در تهران ۶۰ سالن سینما وجود دارد که قریب یک میلیارد ریال سرمایه ملی کشور در آن به کار رفته و با توجه به تعداد فیلم هایی که نمایش داده می شود (هر هفته قریب ۱۵ فیلم جدید به معرض نمایش گذارده می شود و بهای هر فیلم به طور کلی کمتر از ۶۵ هزار ریال

نخواهد بود.) نتیجتاً هر سال متجاوز از پانصد میلیون ریال سرمایه به مصرف خرید فیلم می‌رسد که به این ارقام باید سرمایه‌های هنگفت داخلی و مخصوصاً انرژی افرادی را که در راه تهیه فیلم‌های فارسی و دوبلاژ خارجی به کار می‌رود اضافه نمود و مخصوصاً در نظر داشت که فقط در تهران قریب ۷ هزار نفر از طریق سینما و تهیه فیلم‌های فارسی و استودیوهای دوبلاژ اعاشه می‌کنند که این رقم در تمام کشور نزدیک به ۱۵ هزار نفر می‌رسد. یعنی سینماها با به کار انداختن سرمایه‌های سنگین و صرف انرژی و فعالیت تولیدی خود علاوه بر این که وسیله تفریح سالم اکثریت طبقات مردم می‌باشند برای یک عده ۱۵ هزار نفری در کشور کار ایجاد کرده‌اند.

بنابراین و نظر به ضرورت و اهمیتی که سینما در زندگی اجتماعی ما دارد صد در صد ایجاب می‌کند مورد توجه کامل دولت قرار گیرد که برای عطف نظر آن جناب توجه خاصی که امروزه در کشورهایی مانند آمریکا و انگلیس و آلمان و فرانسه و ایتالیا و مخصوصاً اتحاد جماهیر شوروی و هند و ژاپن^۱ به این مسأله می‌شود می‌توان ذکر نمود. تا آنجا که اعلی حضرت همایونی بعد از مراجعت از سفری که در چندین سال قبل به شوروی فرمودند بلافاصله دستورات و تأکیدات لازم به اولیای امور و اداره املاک صادر نمودند که تا امکان دارد در افزایش سالن‌های سینما و ترغیب مردم به رفتن [به] سینما اقدام به عمل آورند.

ولی متأسفانه احساس شده نه تنها دولت‌ها قدمی در راه رفع اشکالات سینماها بر نمی‌دارند بلکه با اقدامات خود اشکالات فوق‌العاده در کار سینما فراهم کرده و به علت عدم وجود مقررات صحیح و مخصوصاً عدم اطلاع و احیاناً اعمال غرضی افرادی که به نام کمیسیون سانسور فیلم‌ها را مورد بازدید قرار می‌دهند راه پیشرفت سینما را در ایران سد نموده‌اند که عملاً رفته رفته امکان ورود فیلم‌های خوب و ایجاد و تهیه آثار سینمایی با ارزش در داخل کشور از افراد سلب می‌شود و باز هم توجه جنابعالی را به این نکته معظوف می‌دارد اگر روی بی اطلاعی و غرض ورزی

نطفه فیلم‌های فارسی را در جنین خفه نکنند امکان دارد به زودی سالی صدها هزار دلار از این راه وارد کشور بشود.

از همان اوقات که در چندین سال پیش خرابی اوضاع سانسور و عدم وجود آیین‌نامه کامل و مقررات صحیح احساس و استنباط می‌شد، سندیکای سینماها و تهیه‌کنندگان فیلم‌های فارسی اقدامات زیادی را برای رفع اشکالات بالا نمود تا آنجا که در دو سال و نیم قبل تصمیم به بستن کلیه سینماها را در تهران گرفت ولی فقط یک روز صبح سینماها بیشتر تعطیل نشد و دولت وقت به وسیله وزارت کشور و جنابان آقایان وزیر کشور و رؤسای شهربانی و شهرداری وعده کرد که به کلیه تقاضاهای قانونی سینماها رسیدگی به عمل خواهد آورد و همان روز هم عوارض فیلم‌های خارجی از ۴۰ درصد به ۳۰ درصد و فیلم‌های فارسی و دوبله شده در داخل کشور به ۲۰ درصد تقلیل داده شد که البته به هیچ وجه کافی نبود و علاج قطعی درد را نمی‌کرد و فقط عنوان مسکنی داشت. مخصوصاً که از فردای همان روز کمیسیون با شرکت نمایندگان سندیکای سینماها مأمور شد آیین‌نامه جدید سینماها و بازدید فیلم را تنظیم و به مقامات مربوطه پیشنهاد نماید.

اکنون دو سال است که با توجه به مقرراتی که در سایر کشورها متداول است و با در نظر گرفتن اوضاع محلی و داخلی کشور آیین‌نامه‌ای تنظیم شده و از لحاظ این که از نظر قضایی اشکال نداشته باشد در چندین جلسه یکی از آقایان قضات وزارت دادگستری به دعوت وزارت کشور نیز در تدوین آن شرکت نمود و آیین‌نامه مزبور تکمیل گردید که تازه در همین آیین‌نامه جدید مواردی وجود دارد که با کمال صراحت می‌توان گفت پس از تصویب در تمام دنیا فقط و فقط در کشور ایران جاری خواهد بود. مع هذا سینماها و تهیه‌کنندگان و واردکنندگان فیلم با همان هم موافقت نمود [ند] تا لااقل تکلیفشان روشن باشد. ولی متأسفانه همان آیین‌نامه هم که تدوین یافته و مورد موافقت وزارت کشور هم قرار گرفته هنوز به تصویب نهایی نرسیده و به موقع اجرا گذارده نشده است و کمیسیون نمایش سابق هم برای حفظ منافع غیر قانونی خود با تمام قوا و به حیل مختلف در راه تصویب آن مانع ایجاد نموده و از طرفی شدیدتر و مغرضانه‌تر از پیش به کار خود ادامه می‌دهد.

در هیچ کجای دنیا یک هیأت پنج نفری فیلم را بازدید نمی‌کنند آن هم هیأتی که بعضی از افراد آن رسماً اظهار می‌کنند: از فیلم و سینما بیزارند. (کمیسیون نمایش فعلی مرکب است از نمایندگان وزارت کشور، وزارت فرهنگ، شهربانی کل کشور، اداره رادیو [و] سازمان امنیت و حال آن که طبق آیین‌نامه ناقص موجوده از سابق کمیسیون مزبور باید مرکب از سه نماینده یعنی نمایندگان وزارت کشور، فرهنگ و شهربانی باشد).

امروزه در سایر ممالک دنیا بازدید فیلم به دو صورت انجام می‌گیرد:

۱ - در کشورهایی مانند آمریکا، انگلیس، سوئد [و] آلمان سندیکای مربوطه راساً فیلم‌ها را بازدید نموده و علاوه بر اظهار نظر در مورد نمایش فیلم نسبت به این که فیلم مزبور قابل صدور از کشور هست یا نیست نظر می‌دهد. احیاناً اگر نظر سندیکا صحیح نبود و صاحب فیلم متعرض بود رأی محکمه صالحه قطعی است. اگر نظر سندیکا مورد قبول صاحب فیلم بود ولی بعد از نمایش فیلم مشاهده شد که فیلم مزبور مخالف عفت عمومی یا مخالف مصالح سیاسی کشور است در این صورت از نمایش فیلم از طرف دولت جلوگیری شده و موضوع در محکمه صالحه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. در این باره نیز رأی محکمه قطعی خواهد بود.

۲ - در کشورهایی مانند مصر، لبنان، سوریه، ترکیه، پاکستان و بعضی از ممالک کوچک اروپا که صنعت فیلم‌برداری داخلی ندارند یک نفر مأمور از وزارتخانه مربوطه (هر وزارتخانه‌ای که امور نمایشات و فیلم در آن متمرکز است نه این که از ۵ دستگاه مختلف) فیلم را مورد بازدید قرار می‌دهد و اگر احیاناً به زبانی که در فیلم تکلم می‌شود آشنا نباشد یک نفر مترجم هم همراه خود می‌آورد. (خوشبختانه در ایران که این موضوع منتفی است چون همه فیلم‌ها به صورت دوبله به زبان فارسی نمایش داده می‌شود.) اگر فیلمی را از لحاظ عفت عمومی یا مصالح سیاسی مخالف تشخیص داد جریان را به دستگاه مربوطه گزارش می‌دهد و مقامات بالاتر به اتفاق صاحب فیلم و نماینده سندیکای سینماها مجدداً فیلم را مورد بازدید قرار می‌دهند اگر توافق نشد موضوع به محکمه صالحه ارجاع می‌شود و رأی محکمه قطعی است.

به طوری که ملاحظه می‌فرمایید همیشه مرجعی وجود دارد که اگر نظر سانسور مورد قبول صاحب فیلم نباشد بتواند به آنجا مراجعه و شکایت نماید و سرمایه مردم ملعبه دوستی‌ها و دشمنی‌ها قرار نگیرد و در هیچ کجای دنیا نظر کمیسیون نمایش قطعی و نهایی نیست و در تمام کشورها بازدید فیلم و سانسور فیلم طبق یک اصول و شرایطی انجام می‌گیرد نه این که بدون وجود کمترین ملاکی فقط و فقط نظر شخصی اعضای کمیسیون حاکم باشد و آن هم در هر فیلم و برای هر شخص و هر سینمایی به صورت خاصی جلوه کند که نه تنها ناشی از بی اطلاعی بوده بلکه اعمال غرض و احیاناً سوء استفاده کاملاً مشهود باشد و هیچ مرجعی هم وجود نداشته باشد تا صاحب فیلم شکایت نماید. موارد اختلاف و غرض ورزی که تاکنون مشاهده شده و هر روزه هم دیده می‌شود به حدی زیاد و آشکار است که به هیچ وجه نمی‌توان علت را اشتباه یا عدم توجه دانست. چنانچه لازم تشخیص فرمایند موارد بسیار متعددی که تاکنون فقط در عرض همین دو سال اخیر دیده شده به طور مشخص و روشن ضمن نامه جداگانه به استحضار عالی خواهد رسانید یا در کمیسیونی که برای تحقیق در این امر دستور تشکیل صادر خواهند فرمود ارائه خواهد نمود. گذشته از موضوع سانسور، دولت سابق گمرک فیلم‌ها را به سه برابر افزایش داده (در سابق از هر فیلم کیلویی ۳۶۰ ریال حقوق گمرکی گرفته می‌شد و حالا ۱۰۰۰ ریال اخذ می‌شود.) [به علاوه بانک‌ها نیز در سال گذشته طبق دستور دولت از قبول واریز برات فیلم‌ها خودداری نموده و فیلم را از جمله کالاها]ی لوکس تشخیص داده‌اند که منحصراً ورودش به صورت گشایش اعتبار و با پرداخت ۷۰ درصد از بها امکان دارد. وزارت دارایی نیز در گذشته به موجب پرونده امر کمترین توجهی به پیشنهادات مفید و عملی سینماها از لحاظ طرز وصول مالیات خود ننموده است.

بنابراین بدین وسیله سندیکای سینماها و تهیه‌کنندگان فیلم‌های فارسی از آن جناب درخواست دارند دستور فرمایند کمیسیونی مرکب از اشخاص با سواد و دنیا دیده که لااقل از فیلم و سینما تنفر نداشته باشند تشکیل شده و با حضور نمایندگان سندیکای سینماها و تهیه‌کنندگان فیلم‌های فارسی موضوع را دقیقاً مورد رسیدگی

قرار داده ترتیبی اتخاذ گردد که از این به بعد سرمایه و انرژی افراد این طور بی رحمانه ملعبه و بازیچه نظر غیر صحیح و غیر قانونی افرادی که اساس کارشان مبنی بر تسویه حساب‌ها و دوستی و دشمنی‌ها و سوء استفاده است قرار نگیرد. ضمناً در خاتمه جهت استحضار خاطر آن جناب ذکر این مسأله را لازم می‌داند که بهای بلیت سینماها از هفت سال قبل تاکنون فقط یک ششم افزایش یافته حال آن که بهای فیلم‌ها لااقل هشت برابر اضافه شده و میزان ترقی هزینه زندگی که احتیاجی به تذکر ندارد. حقوق کارگران و کارمندان سینماها و استودیوها به سه برابر بالغ گردیده مضافاً بر این که هر سینما برای انطباق خود با وضع روز ناگزیر بوده سرمایه هنگفتی جهت اصلاح و تغییرات مؤسسه و سالن خود خرج نماید و هر واردکننده فیلم فعلاً از ۲۵۰ تا ۴۵۰ هزار ریال هزینه بیشتر باید متحمل گردد. در انتظار دستور عاجل و مؤکد آن جناب در مورد تشکیل کمیسیونی از اشخاص صالح و مطلع و با سواد برای رسیدگی و سر و سامان دادن به وضع نامطلوب و تأسف آور فعلی سندیکای سینماها و تهیه کنندگان فیلم‌های فارسی امید دارند شاید این امر مهم و اساسی در دولت جنابعالی صورت صحیح و امید بخش و قابل دوامی به خود گیرد.

با تقدیم مراتب احترامات

[امضای عده‌ای از اعضای اتحادیه سینماداران پایتخت]

[حاشیه راست، اول:] آقای دکتر رکنی. [امضا: ناخوانا] ۳/۱۳

[حاشیه راست، دوم:] دفتر، از نماینده سندیکای سینماها دعوت شود جهت ادای توضیحات بیشتر در بازرسی کل نخست وزیری حضور به هم رسانند. [امضا: رکنی] ۱۳۴۰/۳/۱۴

[حاشیه پایین:] جناب آقای نامدار معاون محترم، چون سابقه مربوط به سانسور فیلم و سینما را جنابعالی تحت بررسی و مذاقه نظر صائب خود قرار داده‌اید تمنا دارد در موضوع فوق نیز لطفاً دستور رسیدگی فرمایید. [امضا: ناخوانا] ۴/۱۵

[حاشیه راست، سوم:] جناب آقای وثوق معاون محترم اداری، قبل از تصدی جنابعالی در سمت فعلی، این پرونده، به مناسبت پست به بنده احاله شده بود. چون فعلاً رسیدگی به آن در صلاحیت جنابعالی است نظریه خود را مرقوم فرمایید

که پس از به عرض رسانیدن به موقع اجرا گذارده شود. [امضا: ناخوانا] ۴۰/۳/۲۸
 [حاشیه چپ:] جناب آقای اشتری وزیر محترم مشاور، به عرض رسید مقرر
 فرمودند کمیسیون در وزارت کشور تشکیل و با توجه به ایرادات منطقی آقایان
 ترتیبی داده شود و نظر نهایی کمیسیون به نخست وزیری ارسال گردد.
 [امضا: حسین تدین]

[حاشیه پایین، دوم:] جناب آقای دکتر علی آبادی. [امضا: ناخوانا]
 [مهر:] اتحادیه سینما داران پایتخت

[مهر:] اتحادیه تهیه کنندگان فیلم های ایرانی و دوبلاژ

SYNDICATE OF PRODUCERS

OF PERSIAN FILM & DOUBLAGE

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۹۶۹۳/۱۴

تاریخ: ۴۰/۳/۱۴

سند شماره ۱۷۴

درخواست همسر ابوالحسن صبا مبنی بر چاپ کتاب های وی و
 شوهرش و نگهداری از آثار به جا مانده از صبا

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۱۳۹۳/الف

[تاریخ:] ۴۰/۵/۱۷

وزارت فرهنگ

رونوشت مشروحه و عین ضمایم بانو منتخب صبا راجع به استفاده از کتاب های

خیاطی تألیفی نامبرده برای رسیدگی و اقدام مقتضی به پیوست ارسال می‌گردد. دستور فرمایید با توجه به مندرجات و ضمائم آن نسبت به انجام تقاضای ایشان به نحو مقتضی مساعدت نمایند.

از طرف نخست وزیر

[امضا: ناصر ذوالفقاری]

سند شماره ۱۷۴/۱

جناب آقای دکتر امینی نخست وزیر محبوب ایران

محترماً به عرض عالی می‌رساند: فوت مرحوم ابوالحسن صبا موسیقی‌دان بزرگ ایرانی ضایعه‌ اسفناکی برای ایران بود. زیرا آنچه از نظر موسیقی هست و باقی است به خاطر یک عمر زحمت و فداکاری مرحوم صبا بوده است و به طوری که می‌بینیم شاگردان او چرخ‌های موسیقی مملکت را می‌گردانند. هنگامی که صبا مرحوم شد همه ناراحت شدند. شخصیت‌های بزرگ تصمیم گرفتند خانه او را موزه کنند و قبر او را بسازند [و] آثار باقی‌مانده او را چاپ نمایند. افسوس که کوچک‌ترین اقدامی از هیچ سویی نگردید. شاهنشاه محبوب امر و مقرر فرمودند که قسمتی از خانه صبا موزه و قسمتی از آن کلاس موسیقی صبا و آثار او نیز چاپ گردد ولی تاکنون اوامر شاهانه اجرا نگردیده است. جناب آقای نخست وزیر؛ تعجب آور است سازهای (دستی) مرحوم صبا را به عنوان نگهداری در موزه از من گرفته‌اند و اکنون مانند اشیای مزاحم در گوشه اداره هنرهای زیبا روی هم ریخته‌اند. چقدر به جا بود که یادگارهای ملتی را غفلتاً از نزدیک می‌دیدید. پس از مرگ شوهرم مرحوم صبا با دست‌های خود سوزن زده و خیاطی کردم و با صرفه‌جویی و قناعت قسمت عمده‌ای از آثار او را چاپ نمودم که به ضمیمه تقدیم می‌گردد و نیز در اثر تحصیلات که در رشته خیاطی داشتم دوره کامل خیاطی را در سه جلد برای فرهنگ کشور به چاپ رساندم که عیناً به حضور مبارک تقدیم می‌دارد. کشور ما از کتاب‌های صبا و خیاطی اینجانبه کوچک‌ترین تشویقی به عمل نیاورد. ولی

کشورهای بیگانه از قبیل پاکستان، افغانستان و عراق از این کتاب‌ها درخواست نمودند. مسئولین امر برای این که نیت مقدس شاهنشاه و حضرت‌عالی را اجرا نکنند مانند همیشه در این راه کوچک‌ترین اقدامی ننمودند. (رونوشت نامه درخواست کشورهای خارجی پیوست نامه تقدیم می‌گردد^۱). حتی اداره هنرهای زیبا کوچک‌ترین کمکی در این راه ننمودند. اکنون از آن نخست وزیر محبوب انتظار و استدعا دارد امر و مقرر دارند چون تا به حال در زمینه خیاطی کتابی چاپ نگردیده است فرهنگ کشور از دوره کامل خیاطی اینجانبه استفاده نماید و مقرر ناچیز مرحوم صبا برای چاپ آثار بعدی او در اختیار اینجانبه گذارده شود. برای توضیحات بیشتر امر فرمایید با نهایت افتخار شرفیاب خواهم شد.

با تقدیم احترامات فائمه

منتخب صبا

[امضا]

[آدرس:] شاه آباد - کوچه ظهیرالاسلام - تلفن ۳۹۹۰۹

[حاشیه راست، اول:] جناب آقای اعتماد مدیر کل؛ با جلب نظر جناب آقای

ذوالفقاری وزیر مشاور محترم اقدام لازم را دستور فرمایید انجام دهند. ۴۰/۵/۷

[حاشیه راست، دوم:] به استحضار جناب آقای ذوالفقاری وزیر محترم مشاور

رسید. [امضا: ناخوانا] ۵/۸

[حاشیه راست، سوم:] اداره امور. ۵/۸

[حاشیه راست، چهارم:] دفتر، شرح لازم به وزارت فرهنگ نوشته شود. ۴۰/۵/۸

[حاشیه پایین:] به عرض برسد. اینجانب در موقع ثبت کردن، کتاب ندیدم.

[امضا: ناخوانا] ۴۰/۵/۱۵

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۰/۵/۹

شماره: ۱۱۳۹۳

۱. ضمائم نامه درخواست‌های مذکور در پرونده نبود.

سند شماره ۱۷۴/۲

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ

شماره: ۳۵۱۷

اداره: کل نگارش

تاریخ: ۴۰/۶/۱۵

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرجوعه شماره ۱۱۳۹۳/الف [مورخ] ۴۰/۵/۱۷ در مورد کتاب‌های خیاطی بانو منتخب صبا به استحضار می‌رساند: استفاده از دوره کتاب‌های مزبور طی بخشنامه شماره ۳۸۸۸ [مورخ] ۴ شهریور ماه ۴۰ به ادارات فرهنگ تهران و شهرستان‌ها توصیه گردید.

وزیر فرهنگ

[امضا: محمد درخشش]

[حاشیه پایین، اول:] اداره امور. ۴۰/۶/۱۶

[حاشیه بالا:] سابقه. ۶/۱۶

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه پیوست شد. ۴۰/۶/۱۸

[حاشیه راست:] رونوشت برای اطلاع بانو منتخب صبا فرستاده می‌شود. رئیس

دفتر نخست وزیر

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۰/۶/۱۶

شماره: ۱۷۴۶۴

[مهر:] بازرسی شد

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۷۵

پیشنهادات علم الهدی فضائی در خصوص جلوگیری از نمایش
فیلم‌های مبتذل

[تاریخ: ۴۰/۷/۵]

بسمه العزیز تعالی

حضور محترم جناب آقای نخست وزیر محبوب و معظم دام اقباله العالی پس از تقدیم مراسم اخلاص و ارادت به عرض می‌رساند: از آنجایی که حضرت عالی همیشه در مقام مبارزه با فساد بوده و طالب اصلاحات می‌باشید مخصوصاً از زمانی که امور مملکت را در بحرانی‌ترین مواقع به دست گرفته‌اید پیوسته کوشا و ساعی برای پیشرفت این مقصود بوده و می‌باشید. دعاگو پس از اظهار تشکر و سپاسگزاری تذکراً عرض می‌نمایم چنانچه بخواهید حقیقتاً جلوگیری از مفاسد جاریه در میهن عزیز بشود بایستی اولاً اسباب و عللی را که موجب فساد و توسعه آن می‌باشد به دست آورده و آنها را از بین برده و ریشه کن نمایید. طبق اظهار علاقمندان به اصلاحات، فسادها ناشی از اموری است که ذیلاً به عرض می‌رساند:

- ۱ - نداشتن کار به مقدار اشخاصی که اغلب به وزارت کار و شعبات آن مراجعه نموده و جواب یأس و منفی می‌شنوند. یعنی همه را وعده می‌دهند که قریباً کارهای تولیدی زیاد شده و به شما کار می‌دهیم غافل از این که با هزینه فوق‌العاده زندگی و نداشتن کار قهراً افراد بیچاره شده و به سراغ دزدی و جنایت می‌روند.
- ۲ - جلوگیری از مراکز فحشا^۱ و کنترل نمودن سینماها به قسمی که فیلم‌های مخالف اخلاق به هیچ وجه نمایش ندهند بلکه بیشتر سعی کنند فیلم‌های تربیتی و

اخلاقی را نمایش دهند.

۳ - اصلاح برنامه فرهنگ و تدریس شرعیات و تکالیف دینی و اخلاقی همه روزه در کلیه مدارس و آموزشگاه‌ها.

۴ - جلوگیری از استعمال مشروبات الکلی و مبارزه با آن با نهایت شدت و جدیت مثل مبارزه با تریاک و مواد مخدره.

۵ - زیر نظر گرفتن مطبوعات به قسمی که از اشاعه و انتشار مقالات منافی با عفت و موجب فساد اخلاق و طبع صور قبیحه جداً جلوگیری شود.

۶ - وارد نمودن کارخانه ذوب آهن که سال‌ها است وعده آن را هر دولتی که روی کار آمده داده است و تا به حال عملی نشده با این که مفتاح ترقی و سعادت ملت و مملکت است و غالب ممالک هم جوار که بعضی آنها اهمیت ایران را ندارند دارا می‌باشند و چنانچه این آرزو برآورده و عملی شود علاوه بر این که کمک بزرگی به اقتصاد مملکت خواهد شد کار هم به قسمی زیاد می‌شود که قهراً جلوگیری از مفاسد ناشیه از بیکاری خواهد نمود.

در خاتمه لازم است به عرض برسانم که اعلی حضرت همایون شاهنشاهی همیشه در بیانات ملوکانه طرفداری از عدالت اجتماعی و مبارزه با فساد می‌فرمایند و اختیارات تامه هم به حضرت عالی در این موضوع داده‌اند. پس انتظار کلیه طبقات به ویژه طالبین اصلاحات مخصوصاً جامعه روحانین به اقدامات جدی و مؤثر آن زمامدار معظم است. پیوسته موفقیت حضرت عالی را از پیشگاه خداوند منان مسئلت دارم. علم الهدی فضائی - مجتهد شیرازی.
آدرس - شیراز - خیابان نادر - علم الهدی فضائی.

[حاشیه پایین:] کمیسیون انتقادات و پیشنهادات.

[مهر:] کمیسیون بررسی پیشنهادات و انتقادات نخست وزیری

[تاریخ:] ۴۰/۷/۱۶

[شماره:] ۲۷۱/۱۴/الف

سند شماره ۱۷۵/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۴۰/۷/۲۹]

شماره: ۴۰/۷/۲۶/الف

تاریخ پاکتویس: ۴۰/۷/۲۶

آقای علم الهدی فضائلی

از وصول نامه پیشنهادی مورخ ۴۰/۷/۵ شما امتنان حاصل گردید. به طوری که اطلاع دارید دولت با کمال علاقه نسبت به انجام پیشنهادهای مفید بررسی نموده و تا آنجا که مقدور باشد اکثر آنها را به نحو مطلوب عمل می نماید.

مدیرکل سازمان بازرسی نخست وزیری

صادق احمدی

[امضای پیش نویس: ناخوانا]

سند شماره ۱۷۶

مکاتبه نخست وزیری با هیأت علمیه اصفهان در خصوص تشکیل
 کمیسیونی در وزارت کشور به منظور جلوگیری از نمایش فیلم و نشر
 مطالب و تصاویر خلاف عفت عمومی در کشور

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره: کل مطبوعات

تاریخ: ۴۰/۷/۱۳

شماره: ۱۹/۱۷۰۰ ط

مقام محترم نخست وزیری

عطف به مرقومه شماره ۱۳۳۰۹ [مورخ] ۴۰/۶/۲۲ متضمن نامه مورخ ۴۰/۶/۱۰
 هیأت علمیه اصفهان در مورد جلوگیری از نمایش فیلم‌ها و نشر مطالب و تصاویر
 خلاف عفت عمومی و اخلاق حسنه، ضمن اعاده عین مرجوعه^۱ به استحضار
 می‌رساند: مشروح هیأت مذکور در کمیسیون اصلی نمایش مطرح گردید و برطبق
 نظر کمیسیون همان طور که در گذشته مراقبت شده و از نمایش فیلم‌های خلاف
 عفت و اخلاق عمومی جلوگیری به عمل آمده در آتیه نیز کمال مراقبت مرعی
 خواهد شد تا از صدور پروانه نمایش برای فیلم‌هایی که مغایر با مبانی دینی و
 اخلاقی است خودداری شود. در مورد جلوگیری از نشر مطالب خلاف اخلاق
 حسنه و عفت عمومی در جراید و مجلات به طوری که استحضار دارند مندرجات
 جراید و مجلات همه روزه در کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت فرهنگ،

۱. در حاشیه راست سند نوشته شده است: ضمیمه نبود.

وزارت دادگستری، شهربانی کل کشور، سازمان اطلاعات و امنیت کشور، سازمان هدایت جوانان و این وزارت مورد بررسی و رسیدگی قرار می‌گیرد^۱. مشروح هیأت علمیه اصفهان در این کمیسیون مطرح و کمیسیون ضمن تشکر از همکاری آن هیأت اظهار نظر نمود که بر طبق وظیفه‌ای که قانوناً به عهده دارد مطالب مندرجه در نامه آقایان همیشه مورد نظر کمیسیون بوده و می‌باشد و بسیار بجا خواهد بود اگر هیأت مواردی که ملاحظه می‌نماید به کمیسیون یادآوری و اطلاع دهند تا اقدام لازم معمول گردد.

از طرف وزیر کشور

[امضا: محمدحسین فرهودی]

[حاشیه پایین:] اداره امور.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۰/۷/۱۶

شماره: ۲۱۶۸۸

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۷۶/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۴۰/۷/۱۸]

شماره: ۲۱۶۸۸/الف

هیأت علمیه اصفهان

پاسخ مرقومه مورخ ۱۳۴۰/۶/۱۰

به طوری که وزارت کشور اطلاع می دهد تا کنون درباره عدم نمایش فیلم های خلاف عفت و اخلاق عمومی مراقبت های لازم معمول و دستور داده شده از صدور پروانه برای نمایش این قبیل فیلم ها خودداری نمایند. در مورد جلوگیری از نشر مطالب مغایر اخلاق حسنه و عفت عمومی نیز مندرجات جراید و مجلات همه روزه در کمیسیون مطرح و رسیدگی می شود و کمیسیون ضمن تشکر از همکاری آن هیأت مطالب مندرجه را در نظر خواهد گرفت و بسیار بجا خواهد بود اگر هیأت علمیه اصفهان نیز مواردی را که ملاحظه می فرمایند به کمیسیون یادآوری و اطلاع دهند تا اقدام لازم معمول گردد.

از طرف نخست وزیر

[امضا: ناصر ذوالفقاری]

[حاشیه پایین: مقابله شد. امضا: ناخوانا] ۴۰/۷/۱۷

[مهر: صادر شود.]

سند شماره ۱۷۷

دستور نخست وزیری به استانداری‌ها مبنی بر رسیدگی به فیلم‌های
کودکان و نوجوانان

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

پیوست: دارد

تاریخ: ۱۳۴۰/۷/۲۹

شماره: ۱۹۲ / س ج

موضوع: تقاضای صدور نامه پیوست به استانداری‌ها درباره رسیدگی به فیلم‌های
سینمایی از لحاظ کودکان و جوانان

به عرض برسد

از لحاظ کودکان و جوانان فیلم‌های سینمایی اکنون به دو دسته طبقه بندی می‌شوند:
الف - آن دسته که تاکنون پروانه نمایش گرفته‌اند که در تهران و شهرستان‌ها به
معرض نمایش گذارده می‌شود.

ب - فیلم‌های جدیدی که از این به بعد پروانه نمایش می‌گیرند.
در مورد دوم اقداماتی صورت گرفته که به عرض مبارک خواهد رسید تا
فیلم‌های نامناسب برای کودکان و جوانان مشخص و در جلوی سینما اعلام شود.
اما درباره فیلم‌های سینمایی که تاکنون پروانه نمایش گرفته‌اند و اکثراً در
شهرستان‌ها به معرض نمایش گذارده می‌شود زیان مستمری بر اخلاق کودکان و
جوانان وارد می‌آورد که در برخی از مطبوعات شهرستان‌ها منعکس و در سفر شیراز
و اصفهان به اینجانب متذکر شده‌اند.

به منظور جلوگیری از این زیان در صورتی که اجازه می‌فرمایند شرح پیوست به
استاندارها ابلاغ شود که کلیه فیلم‌های گذشته را مورد توجه و اقدام قرار دهند.

متأسفانه این کنترل درباره فیلم‌های گذشته که در تهران نمایش می‌دهند به لحاظ آن که بیش از شصت سینما هم اکنون در پایتخت دایر است فعلاً عملی نیست. در این باره مشغول مطالعه می‌باشد که راه حل عمل‌تری به حضور مبارک پیشنهاد کند.

سرپرست سازمان رهبری جوانان

دکتر نصرالله شیفته

[امضا]

[حاشیه راست:] نامه ضمیمه امضا شده است. صادر شود. [امضا: علی امینی]

۴۰/۸/۷

[حاشیه پایین:] اداره امور.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۴۱۳۵

تاریخ: ۴۰/۷/۲۹

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۷۷/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ:] ۴۰/۸/۱۰

[شماره:] ۲۴۱۳۵

جناب آقای استاندار

به منظور توجه به فیلم‌های سینمایی که قبلاً پروانه نمایش آن داده شده و اکنون در

شهرستان‌ها به معرض نمایش گذارده می‌شود از لحاظ کودکان و جوانان خواهشمند است یکی از مربیان فهمیده فرهنگی را که در امر آموزش و پرورش و تأثیرات روانی فیلم‌ها اطلاعات کافی داشته باشد از جانب کمیته اجرایی سازمان رهبری جوانان مأمور فرمایید قبل از نمایش، فیلم‌ها را بررسی و آنچه که برای کودکان و جوانان مناسب نیست با ذکر سنی که ورودشان ممنوع است تعیین و به مدیر سینما و شهربانی اعلام دارد تا در جلوی سینما آگهی و مراقبت در اجرای این دستور به عمل آید. البته این رسیدگی طوری انجام خواهد گرفت که مانع کسب و کار مؤسسات سینمایی فراهم نشود. فیلم‌هایی که بیشتر باید درباره آنها رسیدگی به عمل آید به قرار زیر است:

۱ - فیلم‌های جنایی، پلیسی و مانند آن که رعب و هراس فراوان در تماشاچی باقی گذارد و یا ناراحتی روحی و عصبی و یا تنفر شدید فراهم سازد و تماشاچیش نتیجه‌ای برای جوانان نداشته باشد.

۲ - فیلم‌هایی که داستان‌های آن به روابط خانوادگی و یا اجتماعی کودکان و جوانان به نحوی از انحاء خلل وارد آورد و در آن پدر و یا مادر یا آموزگار و دبیر و اولیای اطفال تخطئه و یا تحقیر و یا نفی شوند و یا در آن میهن پرستی و صفات عالیّه انسانی تخطئه گردد.

۳ - فیلم‌هایی که به عملیات خلاف اخلاق و یا غیر انسانی بازیکن‌ها جنبه فهرمانی داده شده است.

۴ - فیلم‌هایی که در آن کلمات رکیک بین بازیکن‌ها رد و بدل شده است و در ذهن کودک و یا جوان اثر نامطلوبی باقی می‌گذارد.

۵ - فیلم‌هایی که در آن کودکان و جوانان عملیات خلاف اخلاق مانند دزدی، قتل و جنایت و جاسوسی مرتکب شده به کیفر خود نمی‌رسند و زشتی رفتارشان در فیلم نشان داده نشده است.

۶ - فیلم‌هایی که در آن صحنه‌های عشقی نامطلوب و زننده وجود داشته باشد. درباره فیلم‌هایی که در آینده پروانه نمایش آن صادر خواهد شد ترتیب کار طوری داده شده است که در کمیسیون نمایشات این نکات مورد بررسی قرار گیرد.

خواهشمند است از نتیجه اقداماتی که در این زمینه به عمل آورده‌اند سازمان رهبری جوانان را آگاه فرمایند.

نخست وزیر

رونوشت جهت اطلاع به سازمان رهبری جوانان ارسال می‌گردد.

نخست وزیر

[امضا: علی امینی]

سند شماره ۱۷۸

گزارش اداره کل انتشارات و رادیو در خصوص جلوگیری از نمایش
فیلم «دیوانه جزیره»

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۴۰/۸/۲۰

شماره: ۱/۸۷۷۶ ط/۲۷۲۰/م د

محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

به طوری که نماینده اداره کل انتشارات و رادیو در کمیسیون نمایشات گزارش می‌دهد اخیراً برخلاف مقررات و آیین‌نامه کمیسیون نمایشات اجازه نمایش فیلمی به نام «دیوانه جزیره» داده شده است. برای این فیلم که موضوع آن در ایران از طرف

کمیسیون مزبور برخلاف مصالح مملکتی تشخیص داده شده در اواسط سال ۱۳۳۷ تقاضای پروانه نمایش گردیده است ولی اعضای کمیسیون نمایش پس از سه بار بازدید از فیلم مذکور به اتفاق آرا آن را غیرقابل نمایش تشخیص داده و در تاریخ ۳۹/۷/۲۴ از طرف وزیر کشور وقت طی نامه‌ای به شماره ۱۰۱۰ به شهربانی کل کشور نوشته شده که این فیلم را طبق ماده ۵۵ آیین‌نامه نمایشات توقیف و مهر و موم نمایند.

در تاریخ ۴۰/۷/۲۲ از طرف شرکت «ایتا فیلم» نامه‌ای به عنوان جناب آقای وزیر کشور می‌نویسند و تقاضای صدور پروانه برای این فیلم می‌نمایند. در نتیجه در تاریخ ۴۰/۸/۱ از طرف اداره نمایش وزارت کشور پروانه این فیلم بدون این که سایر اعضای کمیسیون نمایش آن را تصویب کرده باشند صادر می‌شود و فیلم مذکور هم اکنون در چند سینمای تهران به معرض نمایش گذاشته شده است.

نماینده اداره کل انتشارات و رادیو در کمیسیون نمایش در گزارش خود یادآور شده است که چون نظایر این فیلم در گذشته توقیف گردیده اینک صاحبان آنها برای جلوگیری از تبعیض به اعضای کمیسیون مراجعه کرده و تقاضا دارند که به فیلم‌های متعلق به آنها نیز اجازه نمایش داده شود.

معاون نخست وزیر و سرپرست انتشارات و رادیو

[نصرت‌الله] معینیان

[امضا]

سند شماره ۱۷۹

مکاتبه دکتر محمدعلی زرنگار (وابسته مطبوعاتی سفارت ایران در کراچی) درخصوص ملاقات با مدیران مطبوعات پاکستان و راهنمایی گروهی از هنرمندان پاکستان خاوری (بنگلادش) جهت اجرای برنامه‌های هنری در ایران

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۴۰/۹/۶

شماره: ۴۰۳۴/ط/۲۸۵۴/م د

محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

به پیوست رونوشت گزارش شماره ۱۸۸ مورخ ۴۰/۸/۲۹ آقای دکتر زرنگار وابسته مطبوعاتی سفارت کبرای شاهنشاهی در کراچی متضمن اقدامات هفتگی آن وابستگی جهت استحضار تقدیم می‌گردد.

معاون نخست وزیر و سرپرست انتشارات و رادیو

[نصرت‌الله] معینیان

[امضا]

[مهر]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۸۴۶۴/۴

تاریخ: ۴۰/۹/۶

سند شماره ۱۷۹/۱

[شیر و خورشید]
اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۴۰/۸/۲۹
گزارش

شماره: ۱۸۸

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کراچی
وابستگی مطبوعاتی

در هفته‌ای که گذشت این وابستگی مشغول تهیه برنامه وسیع‌تری برای تبلیغات و انتشارات بیشتر در جراید پاکستان و رادیو پاکستان بود. بار دیگر با یک‌یک از مدیران روزنامه‌ها تماس گرفته شد و با آنان همکاری با این وابستگی مورد مذاکره قرار گرفت.

عکس‌العمل آنان در این چند روز نسبتاً خوب بوده و در اکثر روزنامه‌ها اخباری درباره ایران مشاهده گردید. بعضی از روزنامه‌ها هرچند ماه یک مرتبه تغییر کادر هیأت تحریره می دهند و تماس مجدد با آنها لازم افتاد. روزنامه پاکستان تایمز که روزانه بیش از ۵۲ هزار نسخه چاپ می کند اخیراً دوباره در کادر خود تغییراتی داد و این روزنامه‌ها که در راولپندی^۱ و لاهور چاپ می شوند از نقطه^۲ نظر این که در پایتخت و مرکز استان پاکستان باختری انتشار می یابند دارای اهمیت می باشند.

مقدمات همکاری با مجله آسیا که مرکز آن در هنگ کنگ و توکیو است فراهم می گردد و با هیأت مدیره آن مکاتبه شده و انتظار می رود به زودی این همکاری آغاز گردد. این مجله در ۱۴ کشور توزیع می گردد و بیش از ۴۰۰ هزار شماره هر هفته

۱. در اصل: روالپندی.

۲. در اصل: نکته.

چاپ می‌شود. روزنامه‌های بنگالی نیز اکنون مرتب بولتن این وابستگی را دریافت می‌نمایند و تا آنجا که برای آنها مقدور است از مطالب آن استفاده می‌نمایند. تعدادی از بولتن هفتگی این وابستگی برای روزنامه‌های کشور هندوستان ارسال می‌گردد. از هفته گذشته به این طرف بر تعداد بولتن هفتگی افزوده شده و اکنون ۲۰۰۰ نسخه چاپ می‌گردد. عده زیادی از خوانندگان بولتن هفتگی تقاضای نسخه‌های اضافی بولتن مخصوص روز میلاد شاهنشاه و روز تولد والا حضرت ولیعهد را نموده بودند که برای آنان ارسال گردید.

در این هفته سه نفر از روزنامه‌نگاران و نماینده رادیو پاکستان که به ایران دعوت شده بودند به دفتر این وابستگی مراجعه نمودند. تمام راهنمایی‌های لازمه شد و روز یکشنبه گذشته در منزل شخصی خود آنان را به شام دعوت نموده و در این مجلس مدیران و سردبیران جراید کراچی، رؤسای خبرگزاری‌ها و چند نفر از اعضای سفارت کبرای شاهنشاهی حضور داشتند و برای اعضای هیأت مطبوعاتی پاکستان بار دیگر برنامه بازدید ۱۰ روزه آنان از ایران توضیح داده شد. روز بعد آنان را در فرودگاه مشایعت نمودم. به هر یک از آنان چند روز قبل از حرکت نشریات اداره کل انتشارات و رادیو و راهنماهای تهران و اصفهان و مجله ایران امروز داده شد. اکثر عکس‌هایی که از طرف اداره کل انتشارات و رادیو ارسال گردیده و در اختیار روزنامه‌ها گذاشته شده به چاپ رسیده است و نمونه آنها به پیوست ارسال می‌گردد. با مدیران چند دبیرستان و دانشکده برای نمایش فیلم‌های تهران و اصفهان مذاکره گردید و در هفته آینده نمایش داده خواهد شد. بنا است با همکاری انجمن پارسیان کراچی (زرتشتیان) فیلم تهران و اصفهان و فیلم تولد نوزاد سلطنتی در هفته دوم ماه دسامبر در کراچی برای صدها نفر نمایش داده شود.

همراه با فیلم اصفهان که برای نمایش در خانه فرهنگ ایران در لاهور فرستاده شد بیش از ۱۵۰ نسخه از راهنمای اصفهان نیز ارسال گردیده است. در هفته آینده که به کویته مسافرت می‌نمایم فیلم تهران ۱۶ میلیمتری ناطق فارسی [را] برای نمایش در سرکنسولگری شاهنشاهی در کویته خواهم برد. در این جلسه نیز عده زیادی از پاکستانی‌ها و خارجیانی که قصد مسافرت را به ایران داشته و یا از راه

زمینی از ایران عبور نموده به دفتر این وابستگی مراجعه کرده راهنمایی‌های لازم به عمل آمده و نقشه راه‌های ایران به آنان داده شده است. برای راهنمایی یک دسته از هنرمندان پاکستان خاوری که بنا است تا ۲ هفته دیگر به ایران مسافرت نمایند اقدامات لازم به عمل آمده است. این یک دسته ۳۵ نفری است که برای نمایش رقص و موسیقی پاکستان خاوری به ایران و عراق مسافرت می‌نمایند و قرار است در ۵ دسامبر در تهران باشند.

با تقدیم احترام
وابسته مطبوعاتی ایران
دکتر محمدعلی زرنگار

سند شماره ۱۸۰

درخواست عبدالله سعادت‌مندی (مدیر سینما کریستال مراغه) مبنی بر
معافیت سینمای مذکور از پرداخت عوارض شهرداری

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۴۰/۱۱/۲۵]

شماره: ۴۰۷۲۵

وزارت کشور

عین مشروحه مورخ ۴۰/۱۱/۲۱ آقای عبدالله سعادت‌مندی راجع به تقاضای
معافیت یک ساله از پرداخت عوارض شهرداری جهت رسیدگی و اقدام مقتضی به

پیوست ارسال می‌گردد. دستور فرمایید ضمن اعاده مرجوعه، نخست وزیری را از نتیجه امر مستحضر نمایند.

نخست وزیر

رونوشت جهت اطلاع آقای عبدالله سعادت‌مندی فرستاده می‌شود.

[از طرف] نخست وزیر

[امضا: نامدار]

[حاشیه پایین:] مقابله داده شد. [امضا: ناخوانا] ۴۰/۱۱/۲۴

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۸۰/۱

مراغه

سینما کریستال

عبدالله سعادت‌مندی

تاریخ: ۱۳۴۰/۱۱/۲۱

شماره: ۴۴

پیشگاه مبارک بندگان اعلیٰ حضرت همایون شاهنشاهی ارواحناه فداه با نهایت احترام به عرض مبارک می‌رساند از لحاظ این که نظر مبارک شاهنشاه محبوب و معظم معطوف به بسط و توسعه فرهنگ و بالا بردن سطح معلومات ملت

ایران و ریشه‌کنی^۱ اماکن فساد می‌باشد. فدوی نیز به پیروی از منویات عالیة شاهنشاه عظیم‌الشأن در سال جاری با از بین بردن مسکن فسادی اقدام به تأسیس سینمایی در شهر مراغه نموده‌ام. ولی در این ماجرا علاوه از این که تمام دارایی و هستی خود را مصروف ایجاد همان مؤسسه نموده‌ام مبلغ قابل ملاحظه‌ای هم مقروض گردیده‌ام. با عرض مراتب فوق بدین وسیله نظر مبارک نوع دوستانه شاهنشاه محبوب و پدر تاجدار را به وضع اسف‌بار خود معطوف داشته و از پیشگاه مبارک تقاضای عاجزانه می‌نمایم امر و مقرر فرمایند شهرداری مراغه به منظور کمک مالی مدت یک سال فدوی را از پرداخت عوارض شهرداری معاف دارند تا گشایشی در وضع مالی اینجانب به عمل آید. منوط به فرموده مبارک شاهانه و انتظار بذل توجه را از پیشگاه معظم مورد استدعا است.

با تقدیم احترامات

جان نثار عبدالله سعادت‌مندی

مدیر سینما کریستال مراغه

[امضا]

[مهر]: سینما کریستال، مراغه

تأسیس ۱۳۴۰

[حاشیة بالا، اول]: سینما.

[حاشیة بالا، دوم]: امور مالی. ۴۰/۱۲/۳

[حاشیة پایین، اول]: سابقه ضمیمه شود. ۴۰/۱۲/۵

[حاشیة پایین، دوم]: بایگانی، در این مورد اقدام شده، ضمیمه نمایید. ۴۰/۱۲/۵

[حاشیة پایین، سوم]: اداره کل امور شهرداری‌ها.

[مهر]: دفتر مخصوص شاهنشاهی

شماره: ۳۱۱۶۰

تاریخ: ۴۰/۱۱/۲۶

[مهر:] اداره کل امور شهرداری ها

شماره: ۳/۹۵۱۲۷

تاریخ: ۴۰/۱۲/۳

[مهر:] معروضه شماره ۱۰۷۲۹۳/۱۴ [مورخ] ۴۰/۱۲/۱ جهت رسیدگی و صدور

پاسخ به متقاضی ارسال می گردد. بازرسی کل نخست وزیر

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۸۰/۲

مراغه

سینما کریستال

عبدالله سعادت‌مندی

تاریخ: ۱۳۴۰/۱۱/۲۴

شماره: ۴۵

جناب آقای دکتر امینی نخست وزیر محبوب ایران

با نهایت احترام خاطر عالی را مستحضر می دارد: اینجانب عبدالله سعادت‌مندی فردی از ملت ایران ساکن شهرستان مراغه می باشم و در سال جاری کلیه سرمایه و هستی خود را جهت احداث و تأسیس سینما کریستال در مراغه مصروف و مبلغ زیادی هم قرض کرده و به آبادی سینمای مزبور که ملک دیگری می باشد خرج کرده ام. البته باید خاطر مبارک را به این نکته هم معطوف دارم که محل این ساختمان قبل از اقدام فدوی جای فساد بوده است. بالاخره با توجه به این موضوع و این که

فدوی به^۱ نوبه خود حاضر شده‌ام به شهر و میهن خود تا حدود توانایی خود خدمتی کرده باشم ولی حالا در اثر کسادی کار غیر از این که عده شش نفر عائله و خودم از هر لحاظ با مضیقۀ سختی روبرو شده‌ایم امروز و فردا است که موعد دیون هم سرخواهد رسید. لذا شایسته است لااقل مدت دو سال فدوی را از پرداخت عوارض شهرداری معاف نمایند. بدبختانه شهرداری مراغه فقط شش ماه بنده را از پرداخت عوارض معاف نموده‌اند که هم اکنون بیش از مدت قلیلی به انقضای شش ماه مزبور نمانده است. اینک به مقام تضرع درآمده و از پیشگاه مبارک نخست وزیری که شب و روز در فکر مملکت بوده و برای ترقی کشور حتی راحتی را هم بر خود حرام فرموده‌اند تقاضای عاجزانه می‌نمایم دستور فرمایند اقلأً مدت یک سال دیگر بنده را از پرداخت عوارض شهرداری معاف فرمایند. بدیهی است از مراجع عالی مقام نخست وزیری ناامید نخواهم بود.

باتقدیم احترامات فائمه

عبدالله سعادت‌مندی

[امضا]

[مهر:] سینما کریستال، مراغه

تأسیس ۱۳۴۰

[حاشیۀ پایین:] اداره امور. ۴۰/۱۱/۲۳

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۴۰۷۲۵

تاریخ: ۴۰/۱۱/۲۳

سند شماره ۱۸۰/۳

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره کل امور شهرداری‌ها

تاریخ: ۱۳۴۱/۱/۱۴

شماره: ۴/۹۶۷۵۶

پیوست: دارد

بازرسی کل نخست وزیری

عطف به مرقومه شماره ۴۰۷۲۵ [مورخ] ۴۰/۱۱/۲۵ ضمن اعاده عین مشروحه شماره ۴۴ [مورخ] ۴۰/۱۱/۲۱ و ۴۵ [مورخ] ۴۰/۱۱/۲۱ آقای عبدالله سعادت‌مندی مدیر سینما کریستال مراغه در خصوص تقاضای معافیت از پرداخت عوارض اشعار می‌گردد: مراتب ضمن دستور لازم به شهرداری مراغه ارجاع گردید به طوری که گزارش واصله از شهرداری حاکی است طبق تصویبنامه انجمن شهر نامبرده از پرداخت عوارض بلیت سینما به مدت ۶ ماه معاف شده و از مدت مزبور نیز استفاده نموده است. علیهذا اقدام دیگری نسبت به تقاضای مشارالیه مقدور نمی‌باشد.

رئیس کل امور شهرداری‌ها

دکتر عبدالحسین شیخ

[امضا]

[حاشیه راست:] سابقه. ۱/۱۶

[حاشیه پایین، اول:] سابقه ضمیمه شد. ۴۱/۱/۱۸

[حاشیه پایین، دوم:] مربوط به اداره امور است. ۱/۱۸

[مهر:] اداره کل امور شهرداری ها

شماره: ۸۵۳ ب

تاریخ: ۴۱/۱/۱۶

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۱۰۴

تاریخ: ۴۱/۱/۲۲

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۸۰/۴

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۱۰۴/الف

[تاریخ:] ۴۱/۱/۲۲

آقای عبدالله سعادت‌مندی مدیر سینما کریستال مراغه

پاسخ نامه‌های شماره ۴۴ و ۴۵ مورخ ۴۰/۱۱/۲۱ به طوری که اداره کل امور شهرداری ها به استناد گزارش شهرداری مراغه اطلاع می دهد چون سینمای شما طبق تصویب انجمن شهر از پرداخت عوارض بلیت سینما به مدت ۶ ماه معاف شده و از معافیت مزبور هم استفاده گردیده بنابراین نسبت به انجام درخواست شما اقدامی مقدور نیست.

رئیس کل دفتر نخست وزیر

[حاشیه پایین:] مقابله شد. [امضا: ناخوانا] ۴۱/۱/۲۱

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۸۱

مکاتبات در خصوص تشکیل کمیسیونی راجع به فیلم‌های تجارتي

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: ۳۹۵۲

تاریخ: ۲۰/۱۲/۲۹

محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

قبل از مسافرت به اروپا و پس از ملاقات با آقای سفیر کبیر پاکستان در تهران دستور فرمودید که یک جلسه با حضور کلیه مسئولان مؤسسات تهیه فیلم‌های تجارتي در تهران تشکیل گردد و از نظر تقویت صادرات فیلم‌های ایرانی به کشورهای مجاور که دارای هدف‌های معنوی و ملی نیز هست طرح جامعی تهیه گردد^۱.

پس از صدور دستور جنابعالی جلسه‌ای با حضور اعضای هیأت مدیره سندیکای تهیه کنندگان فیلم‌های ایرانی و همچنین مدیران مؤسسات فیلم‌برداری در تهران و اعضای کمیسیون نمایش تشکیل گردید و نظر جناب آقای نخست وزیر که تقویت صنعت فیلم داخلی از نظر کیفیت کار و بهبود محصول است به طوری که بتوان آن را در بازارهای خارج عرضه کرد و اهمیت این امر برای مدیران استودیوهای فیلم‌برداری تشریح گردید و به آنان اطلاع داده شد که دولت علاقمند است نظر تهیه کنندگان فیلم‌های ایرانی را در مورد چگونگی تقویت سینمای فارسی بداند و مخصوصاً تأکید شد که قبل از هر چیز نظر بر این است که

۱. در اصل: گردید.

استودیوهای فیلم‌برداری ایرانی از جهت معنوی و کیفیت کار و تهیه سناریو و کادر فنی طوری مجهز باشند که فیلم‌های تهیه شده در ایران لااقل بتواند با محصولات مصر و ترکیه رقابت کند و هم در ایران و هم در کشورهای مجاور علاقمند داشته باشد و وضع در داخل کشور نیز عوض شود به طوری که صنعت فیلم فارسی بتواند تدریجاً و در طول زمان جانشین بعضی از محصولات خارجی گردد به طوری که هم از خارج شدن ارز جلوگیری شود و هم بیگانگان نتوانند اخلاق و روحیات ملت ما را تحت تأثیر فیلم‌هایی که مناسب روحیات مردم ایران نیست بگیرند.

پس از بیان این توضیحات مدیران و مسئولان بنگاه‌های فیلم‌برداری ایران پیشنهادی را که کتباً تهیه کرده بودند و یک نسخه رونوشت آن به پیوست تقدیم می‌شود عرضه داشتند. این پیشنهاد در کمیسیون نمایش نیز مورد موافقت قرار گرفته است. با توجه به مفاد پیشنهاد آنان آنچه محرز و مسلم است این است که بسیاری از دولت‌های خاورمیانه نظیر مصر و ترکیه و هندوستان و پاکستان و حتی بعضی از دول اروپایی از جهات مختلف من جمله تأمین ارز و شناساندن کشور و نفوذ تمدن خود در خارج برای مؤسسات فیلم‌برداری داخلی شرایط سهلی قائل شده‌اند و کوشش کرده‌اند که از ایجاد هرگونه مقررات زاید و لامحاله اشکال تراشی در راه صنعت فیلم داخلی خود پرهیز کنند و اگر ما هم بخواهیم در ایران این صنعت بزرگ پیشرفت کند و مؤسسات فیلم‌برداری تقویت شوند و سرمایه‌های بزرگ در این راه گذاشته شود و صادرات فیلم تقویت شود و ارز از خارج تحصیل کنیم و در عین حال تدریجاً ورود فیلم از خارج محدود شود و از خروج ارز کشور جلوگیری شود ناچار باید دولت از قسمتی از عایدات فوری نظیر عوارض سنگین شهرداری و غیره چشم‌پوشد تا عایدات قابل توجهی برای آینده نصیب مملکت گردد و تا موقعی که در مورد صنایع فیلم ایران از طرف دولت تصمیمات فوق‌العاده و تسهیلات کافی قائل نشوند و در عین حال کنترل شدیدی نشود که مؤسسات فیلم‌برداری داخلی روی اصول صحیح تشکیل شوند و هرکسی یک دوربین فیلم‌برداری داشت خود را صاحب استودیو فیلم‌برداری معرفی نکند محال است صنعت فیلم در ایران تقویت شود. لکن چون جنابعالی تصمیم گرفته‌اید که در این

راه قدم شجاعانه‌ای برداشته شود پیشنهادات زیر را به عرض می‌رساند که اگر دقیقاً عمل شود نتایج مطلوب بدست خواهد آمد.

طبعاً در اجرای این پیشنهادات وارد کنندگان فیلم‌های خارجی که همه افراد متنفذ و پردرآمد هستند و تقویت صنعت فیلم داخلی را مغایر منافع خود می‌دانند به هر وسیله‌ای متشبث خواهند شد. ولی مسلماً دولت باید از نظر مصالح مملکت (همان مصلحتی که ترکیه و مصر و پاکستان و هندوستان) به آن توجه کرده‌اند به اقدامات آنان اعتنا ننماید. اینک متن پیشنهادات به عرض می‌رسد:

۱ - فوراً کمیسیون نمایش وزارت کشور مأمور شود آیین‌نامه‌ی جامعی متضمن شرایط ایجاد استودیو فیلم برداری در کشور تهیه کند. طبق این آیین‌نامه باید صلاحیت فنی و اخلاقی و مالی کسانی که استودیوی فیلم برداری در کشور ایجاد می‌کنند به تصویب کمیسیون نمایش برسد و به آنان پروانه فنی داده شود. در این آیین‌نامه باید کلیه لوازم و وسایلی که یک مؤسسه [بایستی] داشته باشد تا بتواند خود را استودیوی فیلم برداری بنامد قید شود و صاحبان استودیوهای قبلی نیز باید وضع خود را با آن منطبق و پروانه تازه‌ای بگیرند.

۲ - این پیشنهاد مورد تأیید است که ورود فیلم‌های خارجی محدودتر شود و به همان نسبت که فیلم‌های داخلی از نظر کمیت و کیفیت تقویت می‌گردد این محدودیت توسعه یابد و هر سال برای سال بعد سهمیه معین شود که از هر کشور چند فیلم باید به ایران وارد شود و بیش از آن جلوگیری شود.

۳ - با این که ممکن است شهرداری تهران در وهله اول با این پیشنهاد مخالفت نماید ولی در صورتی که دولت بخواهد فیلم‌های ایرانی تقویت شود و مؤسسات فیلم برداری امیدوار به آینده خود باشند باید قطعاً عوارض شهرداری فیلم‌های ایرانی لااقل ۵۰ درصد کمتر از فیلم‌های خارجی باشد.

۴ - برای این که کمک مؤثری به صدور فیلم از کشور بشود این پیشنهاد مورد کمال تأیید است که از هر فیلم خارجی که وارد کشور می‌شود عوارضی به نفع محصولات فیلم داخلی گرفته شود و درآمد حاصله از این عوارض در حساب مخصوصی جمع‌آوری گردد و از این محل مبلغی به عنوان جایزه به صادرکنندگان

فیلم‌های ایرانی با شرایط و مقرراتی که از طرف کمیسیون نمایش وضع می‌شود و آیین‌نامه آن باید به تصویب دولت برسد داده شود.

۵ - این پیشنهاد نیز مورد تأیید است که قسمتی از درآمد کلیه نمایندگان کمپانی‌های خارجی که از فروش فیلم‌های خود در کشور ارز به دست می‌آورند در بانک‌های کشور محفوظ بماند و آن کمپانی‌ها موظف شوند این سرمایه خود را صرف همکاری با استودیوهای ایران نمایند که فیلم‌هایی با همکاری کمپانی‌های داخلی و خارجی تهیه شود و با کمک آنان به خارج صادر گردد.

به طوری که تحقیق شد این رویه در بعضی از کشورهای خارج معمول است و بسیاری از فیلم‌هایی که بین کشورها و با هنرپیشگان و وسایل مشترک استودیوها تهیه می‌شود به همین طریق تهیه شده و این عمل در مدتی کوتاه تجربیات و وسایل فنی استودیوهای ایرانی را نیز جهت تقویت صنایع فیلم فارسی توسعه خواهد داد. مسلماً اجرای این تصمیمات موجب خواهد شد که وارد کنندگان فیلم‌های خارجی اقداماتی به عنوان اعتراض به عمل آورند ولی سرانجام روزی برای حفظ منافع کشور چه از نظر ملی و [چه] مملکتی ایران ناچار است نظیر سایر ممالک این تصمیم را بگیرد و در صورتی که این موانع در حال حاضر برطرف شود و راه باز شود به صلاح مملکت است. البته بسته به نظر عالی است.

معاون نخست وزیر و سرپرست انتشارات و رادیو

[نصرت‌الله] معینیان

[امضا]

[حاشیه بالا، اول]: اداره محرمانه. ۵/۱/۱۳۴۱

[حاشیه بالا، دوم]: در همین زمینه دستورات لازم تهیه و ابلاغ گردد. ضمناً از نماینده

اداره کل هنرهای زیبای کشور هم دعوت شود. [امضا: ناخوانا] ۱۵/۱/۴۱

[مهر]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۱۴۳۱/۴

تاریخ: ۴۰/۱۲/۲۹

سند شماره ۱۸۱/۱

[شیر و خورشید]
اداره کل انتشارات رادیو

شماره: ۱۰۶

تاریخ: ۱۲ اسفند ماه ۴۰

جناب آقای معینان

معاون محترم نخست وزیر و سرپرست اداره کل انتشارات و رادیو

با کمال احترام به عرض می‌رساند از نظر تهیه کنندگان فیلم‌های ایرانی و صاحبان استودیوهای فیلم برداری اقداماتی که ممکن است موجب تقویت صنعت فیلم برداری ایران گردند به شرح زیر می‌باشند:

۱. از ورود فیلم‌های خارجی که بدون هیچ قید و شرطی و با عوارض گمرکی بسیار ناچیز وارد کشور می‌شوند تا حدی جلوگیری به عمل آید و این امری است که در بسیاری از کشورهای خیلی غنی‌تر از ما مانند انگلستان و سوئد و ژاپن و نیز کشورهای که از نظر اقتصادی هم ردیف ما هستند مانند پاکستان، هندوستان، اندونزی و غیره به صورت سهمیه بندی مرسوم و هر سال تعیین می‌شود که مثلاً از کدام کشور چه مقدار فیلم وارد شود.

اکنون رقابت فیلم‌های خارجی با فیلم‌های ایرانی به صورت بسیار شدید و نابود کننده درآمده و در واقع فیلم‌های خارجی فیلم‌های ایرانی را در سینماهای تهران و شهرستان‌ها بایکوت کرده‌اند و فیلم‌های خارجی دوبله به فارسی اکثریت قریب به اتفاق سینماهای ایران را در انحصار خود در آورده‌اند.

طبق اطلاعاتی که موجود است در سال حدود چهارصد فیلم خارجی وارد کشور می‌شود که اگر قیمت هر فیلم را به طور متوسط پنج هزار دلار حساب کنیم (فیلم‌هایی هستند که تا حدود بیست هزار دلار معامله شده‌اند) هر سال متجاوز از دو میلیون دلار ارز به طور رسمی از کشور خارج می‌شود. در حالی که درآمد این فیلم‌ها که اغلب توسط نماینده مستقیم کمپانی‌های خارجی به طور پورسانتاژ در

سینماها نمایش داده می‌شود تقریباً سالی چهارصد میلیون ریال است که قطعاً به طور غیر رسمی از کشور خارج می‌شود. اگر تعداد صد فیلم از کشورهای مختلفه طبق سهمیه بندی وارد کشور شود هم صرفه جویی فوق العاده در صدور ارز خواهد شد و هم کمک بسیاری از نظر تهیه بازار در داخل به تهیه کنندگان فیلم های ایرانی خواهد شد.

۲. همچنانکه در اغلب کشورها معمول است تفاوتی در هنگام اخذ عوارض شهرداری بین فیلم های خارجی و فیلم های دوبله با فیلم های ایرانی قائل شوند.

۳. عوارض گمرکی وسایل فنی مورد احتیاج و مواد خام و نوار مغناطیسی^۱ مورد مصرف استودیوهای فیلم برداری و تهیه کنندگان فیلم های ایرانی تا مدتی معاف باشند. (مانند اغلب کارخانجات تولیدی کشور).

۴. از هر فیلم خارجی که وارد کشور می‌شود عوارضی به نفع محصولات داخلی اخذ گردد (مانند عوارض قند و شکر و چای و غیره) و وجوه حاصله از این عوارض در حساب مخصوص در بانک ملی ایران جمع آوری گردد و از این محل مبالغی به عنوان جایزه به صادر کنندگان فیلم های ایرانی (در فرانسه پنجاه درصد قیمت دریافتی) و نیز کمک مالی به عنوان قرض یا کمک بلاعوض و یا^۲ جایزه به تهیه کنندگان فیلم های ایرانی تحت شرایط و مقرراتی که اتحادیه تهیه کنندگان فیلم های ایرانی پیشنهاد خواهد کرد پرداخت گردد.

۵. تسهیلات بیشتری در امر تصویب سناریو و نیز سانسور فیلم های ایرانی قائل گردند.

۶ - نمایندگان دولت شاهنشاهی در کشورهای خارج (وزارت امور خارجه و اداره کل انتشارات و رادیو) از نظر تهیه بازار برای فیلم های ایرانی در خارج از کشور اقدام فرمایند.

۷ - وجوهی که نمایندگی های کمپانی های خارجی از درآمد فیلم های خود (اضافه بر مخارج عاقله و معمولی) به دست می آورند در بانک های ایران بلوکه شود. (مانند ایتالیا و فرانسه و ژاپن و پاکستان) و این وجوه صرف همکاری با

استودیوهای ایرانی و تهیه‌کنندگان فیلم‌های ایرانی برای تهیه فیلم‌های مشترک (کووبرودوکسیون) یا خرید فیلم‌های ایرانی برای خارج گردد.

با تقدیم احترامات و تشکرات فائمه

اتحادیه تهیه‌کنندگان فیلم‌های ایرانی و دوبلاژ

سند شماره ۱۸۱/۲

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

رونوشت: صورت جلسه

نامه شماره ۱۰۶ [مورخ] ۴۰/۱۲/۱۲ اتحادیه تهیه‌کنندگان فیلم‌های ایرانی و دوبلاژ به عنوان معاون محترم نخست وزیر و سرپرست اداره کل انتشارات و رادیو بنا به پیشنهاد اداره نامبرده در کمیسیون نمایش مورخه ۴۰/۱۲/۲۱ متشکله در اداره نمایش وزارت کشور از نظر مشورتی مطرح گردید. کمیسیون به طور کلی معتقد است که پیشنهادات اتحادیه مذکور در هفت ماده از لحاظ بالابردن سطح هنر و بهبود در وضع صنعت امور فیلمی فوق‌العاده مفید بوده مشروط بر این که خط مشی صحیحی در نحوه کار تهیه‌کنندگان فیلم‌های ایرانی مبنی بر مصالح عالی کشور قبلاً تنظیم و تدوین شود.

رئیس اداره حقوقی و دادرسی و سرپرست اداره نمایش وزارت کشور

محتشم

امضا

نماینده وزارت فرهنگ. امضا نماینده اداره کل انتشارات و رادیو. امضا

نماینده شهربانی کل کشور. امضا نماینده سازمان اطلاعات و امنیت کشور. امضا

سند شماره ۱۸۱/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

محرمانه

[شماره: ۱۱۴۳۱/۴]

[تاریخ: ۴۱/۱/۸]

اداره کل انتشارات و رادیو

عطف به نامه شماره ۳۹۵۲/م مورخ ۴۰/۱۲/۲۹ موضوع تشکیل جلسه با حضور کلیه مسئولان مؤسسات تهیه فیلم های تجارتي در تهران دستور فرماید در همین زمینه دستورات لازم تهیه نمایند تا ابلاغ گردد. ضمناً از نماینده اداره کل هنرهای زیبای کشور هم دعوت شود.

از طرف نخست وزیر

[امضا: ناصر ذوالفقاری]

[مهر: صادر شود]

سند شماره ۱۸۱/۴

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

محرمانه

شماره: ۱/۵۱۲ ط/۶

[تاریخ: ۴۱/۲/۱]

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۱۱۴۳۱/۴ مورخ ۴۱/۱/۸ همان طور که دستور فرموده

بودید برای تنظیم دستورات لازم به سازمان‌های اداری جهت تقویت صنعت فیلم در ایران جلسه‌ای با حضور مسئولان تهیه فیلم تشکیل گردید و از هنرهای زیبای کشور نیز دعوت به عمل آمد که نماینده‌ای اعزام دارند. ولی نماینده اداره مذکور در جلسه شرکت نکرد و طی نامه شماره ۵۳۷/د/۳۴۹ مورخ ۴۱/۱/۲۵ که رونوشت آن به پیوست تقدیم می‌گردد تقاضا کرده‌اند که این امور را به اداره کل هنرهای زیبای کشور محول نمایند. مراتب جهت استحضار گزارش گردید تا هر طور مقرر فرمایند اقدام شود.

معاون نخست وزیر و سرپرست انتشارات و رادیو

[نصرت‌الله] معینیان

[امضا]

[حاشیه پایین:] سابقه. ۲/۱

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۷۸/۴

تاریخ: ۴۱/۲/۱

[مهر:] اندیکس شد

سند شماره ۱۸۱/۵

[آرم]

هنرهای زیبای کشور

سازمان سمعی و بصری

[تاریخ:] ۱۳۴۱/۱/۲۵

[شماره:] ۳۴۹/د/۵۳۷

اداره کل انتشارات و رادیو

چون امور مربوط به فیلم و استودیوهای ایران در صلاحیت هنرهای زیبای کشور

می باشد خواهشمند است دستور جناب آقای نخست وزیر را به هنرهای زیبای کشور ارسال فرمایید تا طبق آن عمل و نتیجه به جناب آقای نخست وزیر گزارش گردد.

رئیس هنرهای زیبای کشور
مهرداد پهلبد

رونوشت برای اطلاع نخست وزیری ارسال می گردد. خواهشمند است امور مربوط به فیلم و استودیوهای داخل کشور را برای اقدام به هنرهای زیبای کشور ارسال فرمایید.

رئیس هنرهای زیبای کشور
مهرداد پهلبد
[امضا]

[حاشیه پایین، اول: سابقه. ۴۱/۱/۲۶]

[حاشیه پایین، دوم: اداره امور.

[حاشیه پایین، سوم: آقای نیک پی معاون کل. ۱/۲۶]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۵۴۲

تاریخ: ۴۱/۱/۲۶

[مهر: بازرسی شد

سند شماره ۱۸۱/۶

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

به تاریخ: ۱۳۴۱/۲/۱

پیوست: پرونده امر

به عرض می‌رسد

اداره کل انتشارات و رادیو راجع به جلب نظر تهیه کنندگان فیلم‌های ایرانی در تقویت سینماها و تجهیز استودیوهای فیلم برداری گزارشی تقدیم نموده بود که مقرر فرمودند در همین زمینه جلسه‌ای با حضور کلیه مسئولان مؤسسات تهیه فیلم‌های تجارتي و نماینده اداره کل هنرهای زیبای کشور تشکیل و دستورات لازم تهیه نمایند تا به سازمان‌های مربوطه ابلاغ گردد. اینک اداره هنرهای زیبا طی نامه‌ای از اداره کل انتشارات درخواست نموده که چون امور مربوط به فیلم و استودیوهای ایران در صلاحیت هنرهای زیبا می‌باشد دستور جناب آقای نخست وزیر را به هنرهای زیبای کشور ارسال دارند تا طبق آن عمل و نتیجه را به جناب آقای نخست وزیر گزارش دهند و با ارسال رونوشت نامه مزبور از نخست وزیری نیز درخواست نموده که امور مربوط به فیلم و استودیوهای داخل کشور را برای اقدام به هنرهای زیبای کشور ارسال دارند و در حقیقت این دو سازمان رسیدگی به امور مربوط به فیلم و استودیوهای ایران را در صلاحیت خود دانسته‌اند. علیهذا تعیین مرجع و این که در صلاحیت کدام یک یا هر دو می‌باشد بسته به نظر عالی است.

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه بالا]: کمیسیونی از هنرهای زیبا و تبلیغات.

سند شماره ۱۸۱/۷

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[شماره: ۳۷۸/۴]

[تاریخ: ۴۱/۳/۱۳]

محرمانه

اداره کل هنرهای زیبای کشور

بازگشت به نامه شماره ۳۴۹/د/۵۳۷ مورخ ۴۱/۱/۲۵ موضوع امور مربوط به فیلم و استودیوهای^۱ داخل کشور و تشکیل جلسه با حضور کلیه مسئولان مؤسسات تهیه فیلم های تجارتي در تهران دستور فرمایند کمیسیونی در این زمینه در آن اداره کل با حضور نماینده اداره کل انتشارات و رادیو تشکیل داده و نتیجه را اعلام دارند. از طرف نخست وزیر

[امضا: ناصر ذوالفقاری]

رونوشت عطف به نامه ۱/۵۱۲ ط ۴۶ مورخ ۴۱/۲/۱ جهت اطلاع اداره کل انتشارات و رادیو ارسال می گردد.

نخست وزیر

[مهر: صادر شود]

سند شماره ۱۸۲

دستور نخست وزیری در خصوص کاهش زمان پخش آگهی های
تجارتی در سینما[شیر و خورشید]
اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: ۹۶۱ نخست وزیری

[تاریخ: ۴۱/۱/۲۰]

شهربانی کل کشور

طبق اطلاع واصله اکثر سینماهای تهران قبل از شروع فیلم بیش از حد معمول مبادرت به نشان دان فیلم آگهی های تجارتی می نمایند که در نتیجه موجب شکایت تماشاچیان گردیده است. برای جلوگیری از عدم رضایت و اتلاف وقت تماشاچیان قدغن فرمایید به این موضوع رسیدگی نموده، ترتیبی داده شود که این گونه فیلم ها حداکثر بیش از ده دقیقه نمایش داده نشود و نتیجه را گزارش دهند.

نخست وزیر

[امضا: علی امینی]

۴۱/۱/۱۸

به جای پیش نویس: [امضا: نصرت الله معینیان]

[مهر: صادر شود]

سند شماره ۱۸۳

اعلام آمادگی اسماعیل کوشان برای همکاری با سازمان رهبری جوانان
در تهیه و دوبله فیلم‌های تربیتی

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

پیوست: دارد

تاریخ: ۱۳۴۱/۱/۲۹

شماره: ۶۶

همکاری سندیکای تهیه‌کنندگان فیلم‌های ایرانی با سازمان رهبری جوانان
به عرض برسد

اتحادیه تهیه‌کنندگان فیلم‌های ایرانی به شرح پیوست آمادگی خود را برای خدمت
به جوانان و برنامه‌های این سازمان اعلام داشته است. مراتب جهت آگاهی و
موافقت آن جناب حضور مبارک عرض شد.

سرپرست سازمان رهبری جوانان

دکتر نصرالله شیفته

[امضا]

[حاشیه پایین، اول]: تشکر شود. [امضا: علی امینی] ۴۱/۲/۳

[حاشیه پایین، دوم]: اداره امور.

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۱/۱/۲۹

شماره: ۱۵۷۱

[مهر]: بازرسی شد

سند شماره ۱۸۳/۱

[آر.م]

اتحادیه تهیه کنندگان فیلم‌های ایرانی و دوبلاژ

تاریخ: ۲۶ فروردین ۱۳۴۱

تهران - خیابان استانبول - ۴۱۶

شماره: ۱۱۲

تلفن: ۳۸۰۲۱

جناب آقای نخست وزیر

موجب نهایت خوشوقتی طبقه تحصیل کرده کشور است که مشاهده می شود آن نخست وزیر محبوب کوشش می فرمایند در کلیه شئون و رشته های اجتماعی و اقتصادی مملکت تحولات و ترقیات و پیشرفت هایی بوجود آورند که از جمله به منظور ارشاد جوانان دستور تشکیل سازمان رهبری جوانان را فرموده اند. اینک این اتحادیه با نهایت افتخار حاضر است در راه تحقق یافتن منویات آن جناب به نوبه و نسبت به مقدرات خود به منظور همکاری و همفکری با دولت همه نوع مساعدت با سازمان رهبری جوانان بنماید که اهم آنها به شرح زیر است:

- ۱- دوبله فیلم های تربیتی که سازمان رهبری جوانان از خارج وارد می نماید.
 - ۲- تهیه چند فیلم تربیتی زیر نظر سازمان رهبری جوانان به قیمت تمام شده.
 - ۳- فیلم های کوتاه تربیتی که سازمان رهبری جوانان تهیه می نماید مجاناً در سراسر کشور نمایش دهد.
 - ۴- در فیلم های ایرانی که افراد اتحادیه تهیه می نمایند توصیه شود که هدف های سازمان رهبری جوانان حتی الامکان گنجانده شود.
- در انتظار این که خدمات ما مورد قبول آن نخست وزیر محبوب قرار گیرد احترامات فائقه را تقدیم می داریم.

رئیس اتحادیه تهیه کنندگان فیلم های ایرانی

دکتر اسماعیل کوشان

[امضا]

سند شماره ۱۸۳/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۴۱/۲/۹

شماره: ۱۵۷۱

اتحادیه تهیه کنندگان فیلم های ایرانی

نامه شماره ۱۱۲ مورخ ۴۱/۱/۲۶ مبنی بر همکاری و مساعدت با سازمان رهبری جوانان واصل و موجب کمال تشکر و امتنان گردید. مزید توفیق آن اتحادیه را در خدمات اجتماعی آرزومند است.

نخست وزیر

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۸۴

مکاتبات در خصوص اعتراض سینماهای تبریز به افزایش عوارض

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[شماره:] ۱۱۳۳/۴

[پیوست:] یک برگ

[تاریخ:] ۴۱/۳/۷

محرمانه - فوری

استانداری آذربایجان شرقی

رونوشت اطلاعیه واصله درباره تعطیل سینماهای تبریز به پیوست ارسال می گردد.

دستور فرمایند جواباً اعلام دارند نسبت به خواسته‌های مدیران سینماهای تبریز در مورد تقلیل عوارض شهرداری چه اقدامی به عمل آمده است؟

وزیر مشاور

[امضا: ناصر ذوالفقاری]

[حاشیه راست: ملاحظه.]

[مهر: صادر شود]

سند شماره ۱۸۴/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

س.ا.و.ا.ک

موضوع: اطلاعیه درباره تعطیل سینماهای تبریز

طبق اطلاع واصله مدیران سینماهای تبریز به عنوان اعتراض به سی درصد عوارض شهرداری در تاریخ ۴۱/۱/۹ سینماهای آن شهرستان را تعطیل و به علت قول مساعدی که در مورد رسیدگی به کار آنها از طرف استانداری و شهربانی محل داده شده بود پس از هفت روز مجدداً سینماها را باز نموده‌اند. چون در مورد تقلیل عوارض شهرداری تاکنون هیچ‌گونه اقدامی به عمل نیامد مدیران سینماهای مزبور همچنان در اعتراض خود باقی هستند.

[حاشیه پایین، اول:] مجدداً توضیح از استانداری خواسته شود. [امضا: علی امینی]

۴۱/۳/۴

[حاشیه پایین، دوم:] اداره محرمانه. ۵/۳/۱۳۴۱

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۱۳۳/۴

تاریخ: ۴۱/۳/۵

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه

سند شماره ۱۸۴/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

استانداری آذربایجان شرقی

تاریخ: ۱۳۴۱/۳/۱۷

شماره: ۷۲۹

محرمانه

جناب آقای ذوالفقاری وزیر محترم مشاور

عطف به مرقومه شماره ۱۱۳۳ [مورخ] ۴۱/۳/۷ متضمن رونوشت اطلاعیه راجع به تعطیل سینماهای تبریز لزوماً به استحضار عالی می‌رساند: اولاً سینماهای تبریز از طرف هیچ مقامی تعطیل نشده که مجدداً اجازه افتتاح داده شود و تعطیل کننده خود مدیران سینماها بوده‌اند که به عنوان اعتراض به عوارض شهرداری چند روزی سینماها را بسته و بعداً هم بدون کوچکترین مداخله مقامات ذیربط باز

کرده‌اند. ثانیاً عوارض مقرره مبتنی بر تصمیم و تصویب انجمن شهر بوده و مراحل قانونی خود را طی نموده و انجمن در اجرای تصمیم خود پافشاری دارند و حاضر نیستند در آن تعدیلی بنمایند. ثالثاً عوارض مقرره تا میزان ۲۵٪ و ۳۰٪ می‌باشد که در یکی دو استان دیگر از قبیل گیلان و کرمانشاه وضع شده و در حال حاضر وصول می‌گردد.

با تقدیم احترام

از طرف استاندار آذربایجان شرقی

[امضا: ناخوانا] ۴۱/۳/۱۶

[حاشیه بالا، چپ]: سابقه. ۴۱/۳/۲۷

[حاشیه پایین]: پیوست شد. ۳/۲۸

[حاشیه راست]: محرمانه پاسخ ساواک از همین قرار داده شود. ۴۱/۳/۲۹

[مهر]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۱۶۹۵/۴

تاریخ: ۴۱/۳/۲۷

سند شماره ۱۸۴/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

محرمانه

به تاریخ: ۱۳۴۱/۳/۳۱

شماره: ۱۶۹۵/۴

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

بازگشت به اطلاعیه درباره تعطیل سینماهای تبریز؛ به طوری که از استانداری

آذربایجان شرقی اطلاع می دهند اولاً مدیران سینماهای تبریز به عنوان اعتراض به عوارض شهرداری چند روزی سینماها را بسته و بعداً بدون هیچ‌گونه مداخله مقامات ذریبط مشغول کار شده‌اند. ثانیاً عوارض مقرر از طرف انجمن شهر تا میزان ۲۵٪ و ۳۰٪ بوده «به طوری که در یکی دو استان دیگر از قبیل گیلان و کرمانشاه مورد عمل می شود.» و مراحل قانونی خود را طی نموده است و انجمن در اجرای این تصمیم پافشاری داشته و حاضر به هیچ‌گونه اقدامی نیست.

از طرف نخست وزیر

[امضا: ناصر ذوالفقاری]

[مهر: صادر شود]

سند شماره ۱۸۵

پیشنهاد مهرداد پهلبد (رئیس اداره کل هنرهای زیبای کشور) مبنی بر ایجاد صندوق اعتبارات مخصوص برای پیشرفت صنعت ملی سینما

[آرم]

هنرهای زیبای کشور

تاریخ: ۱۳۴۱/۳/۸

شماره: ۱۷۷۱/۱۹۰۸

جناب آقای نخست وزیر

پیشرفت صنعت ملی سینمای ایران بدون سرمایه گذاری و صرف اعتبار کافی به منظور تهیه وسایل و لابراتوارها و ساختن استودیوهای مجهز فیلم برداری و

استخدام کارشناسان و متخصصان و تربیت و تعلیم جوانان در فنون و رموز مختلف کارگردانی و عکاسی و هنرپیشگی و غیره امکان پذیر نیست.

کشورهایی که پیشرفت‌های درخشان سینمای آمریکا را با دیده تحسین و حسرت و حسادت نگریسته‌اند از دیرزمانی برای بالابردن سطح سینمای ملی خود اعتباراتی تأمین کرده و از این طریق بعضی از آنها به قدری در اعتلای صنعت سینما موفق شده‌اند که اینک حتی از صدور فیلم منافع سرشاری می‌برند. در کشورهای فرانسه و انگلستان و ایتالیا که این اداره از جریان مقررات آنها اطلاع دارد اعتبار لازم برای کمک به تهیه فیلم از سه طریق اصلی زیر تأمین می‌شود:

- ۱ - عوارض مخصوصی بر بلیت‌های سینما.
 - ۲ - عوارض بر فیلم‌های خارجی که وارد کشور می‌شود.
 - ۳ - عوارض بر فیلم‌های داخلی هم در موقع تهیه و هم در موقع صدور.
- به طور مثال در کشور فرانسه از بلیت‌های سینما از ۵ تا ۱۰ درصد بهای بلیت و از فیلم‌های وارده یا صادره به تفاوت برای هر متر فیلم از ۵۰٪ تا ۴/۵۰ فرانک جدید عوارض گرفته می‌شود. این عوارض طبق قانون به نام (اعتبارات مخصوصی برای پیشرفت صنعت سینما) برای ایجاد تأسیسات، تعلیم و تربیت در رشته‌های مختلف صنعت سینما، کمک مالی به تهیه‌کنندگان و اعطای وام، جوایز و غیره به مصرف می‌رسد. در صورتی که اتخاذ روش مشابهی در ایران مورد تصویب قرار گیرد متمنی است موافقت فرمایند لایحه ایجاد (صندوق اعتبارات مخصوصی برای پیشرفت صنعت ملی سینما) از طرف هنرهای زیبای کشور برای تصویب نهایی هیأت وزیران تهیه گردد.

رئیس هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] جناب آقای ذوالفقاری وزیر محترم مشاور. ۳/۹

[حاشیه پایین، دوم:] اداره امور.

[حاشیه بالا، اول:] به عرض برسد. [امضا: ناصر ذوالفقاری] ۴۱/۳/۱۰
 [حاشیه بالا، دوم:] جواب داده شود که طرح آن را تهیه نمایند تا مورد مطالعه قرار
 گیرد. [امضا: علی امینی] ۴۱/۳/۱۱
 [حاشیه بالا، سوم:] اداره امور. ۱۲/۳/۱۳۴۱
 [مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر
 شماره: ۱۱۷۸۶
 تاریخ: ۴۱/۳/۹
 [مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۸۵/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[شماره:] ۱۱۷۸۶/الف

[تاریخ:] ۴۱/۳/۱۴

هنرهای زیبای کشور

نامه شماره ۱۷۷۱/۱۹۰۸ مورخ ۴۱/۳/۸ موضوع ایجاد صندوق اعتبارات
 مخصوص برای پیشرفت صنعت ملی سینما به استحضار جناب آقای نخست وزیر
 رسید مقرر فرمودند (طرح آن را تهیه نمایند تا مورد مطالعه قرار گیرد).

وزیر مشاور

[امضا: ناصر ذوالفقاری]

[حاشیه پایین:] مقابله داده شد. [امضا: امیر حاجی] ۴۱/۳/۱۲

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۸۶

مکاتبه هنرهای زیبای کشور در خصوص تهیه لوایح مربوط به صنعت
سینما و فیلم برداری

[آرم]

هنرهای زیبای کشور

تاریخ: ۱۳۴۱/۳/۹

شماره: ۱۸۱۱/۱۹۷۳

جناب آقای نخست وزیر

به دلایلی که ذیلاً به طور خلاصه به استحضار می‌رسد صنعت جوان سینمای ایران در طریقی گام بر می‌دارد که متأسفانه اگر به حال خود گذارده شود نه تنها به طرف پیشرفت و تکامل نخواهد رفت بلکه به همان وضع فعلی یعنی عاری بودن از هرگونه جنبه هنری باقی خواهد ماند:

الف - تهیه فیلم در ایران هیچ قید و شرطی ندارد. هرکس می‌تواند بدون داشتن سرمایه مادی و معنوی و به صرف تهیه یا عاریت گرفتن ساده‌ترین و ناقص‌ترین وسایل به ساختن فیلم مبادرت کند. طبیعی است چنین فیلمی حتی از لحاظ اصول اولیه عکاسی فاقد ارزش خواهد بود.

ب - موضوع فیلم‌هایی که گرفته شده و می‌شود کوچکترین جنبه ابتکاری ندارد. غالباً موضوع فیلم‌ها را از فیلم‌ها یا نوشته‌جات خارجی اقتباس می‌کنند منتها به علت نداشتن وسایل، تغییراتی در آن می‌دهند که بیشتر جنبه ابتدال و بی‌مایگی به فیلم می‌دهد.

ج - چون نظر تهیه‌کننده صرفاً جلب منفعت و فروش است، جنبه‌های هنری و ادبی و ارشادی مطلقاً مورد توجه قرار نمی‌گیرد و به همین جهت صحنه‌هایی از نوع

رقص‌های عربی یا حرکات و گفتارهای زننده که چه بسا با موضوع فیلم ابداً مرتبط نیست به آن افزوده می‌شود تا ارزش فیلم را نزد طبقه سوم و مخصوصاً مشتریان ولایات بالا ببرد.

صنعت فیلم ایران متأسفانه بر مبنای سه اصل فوق بوجود آمده و تاکنون نیز به همین سه اصل استوار است. تصدیق می‌فرمایند که اگر پیشرفت این صنعت مورد نظر باشد و بخواهیم سینمای ملی ما در طریق تکامل هنری سیر کند دیر یا زود باید به این لجام گسیختگی خاتمه داده شود و صنعت سینما تحت کنترل قرار گیرد. بنابراین در صورتی که موافقت فرمایند هنرهای زیبای کشور با مطالعه قوانین و مقررات کشورهای دیگر و انطباق آن با شرایط خاص کشور تدریجاً لوایحی در زیر عنوان کلی (مقررات مربوط به صنعت سینمای ایران) شامل جمیع فعالیت‌های سینمایی (تهیه و تولید فیلم در ایران، تولید فیلم از طریق مشارکت با سازندگان خارجی، ورود فیلم‌های خارجی، توزیع فیلم در ایران و در خارج، نمایش فیلم، مقررات مربوط به کارکنان صنایع سینما و غیره) برای تصویب هیأت وزیران تهیه نماید. با تصویب و اجرای این لوایح نه تنها وضع بی‌بند و بار صنعت ملی سینمای ما تحت نظم و ترتیب قرار خواهد گرفت بلکه به استعدادهای نهفته‌ای که در شرایط فعلی امیدی به بروز و پرورش آنها نیست فرصت خودنمایی داده خواهد شد تا شاید ما نیز از نبوغ هنری موروثی خود در اعتلای این صنعت جوان و سودبخش بهره‌ای ببریم و مانند کشورهای ایتالیا، فرانسه، چکسلواکی و مکزیک آثاری که ارزش بین‌المللی دارند بوجود بیاوریم.

رئیس هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین:] جناب آقای ذوالفقاری وزیر محترم مشاور. ۹/۳/۱۳۴۱

[حاشیه بالا، اول:] طبق دستور جناب آقای نخست وزیر مقرر شد که در این مورد کمیسیونی مرکب از نمایندگان هنرهای زیبای کشور و اداره کل انتشارات و رادیو

رسیدگی و مشترکاً در این کار نظارت نمایند. این امور هم باید در آن کمیسیون مورد

شور و رسیدگی قرار بگیرد. ۴۱/۳/۱۲

[حاشیه بالا، دوم:] اداره امور. ۳/۱۲

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۱۸۰۶

تاریخ: ۴۱/۳/۹

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۸۶/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ:] ۴۱/۳/۱۶

[شماره:] ۱۴۴۵/۴

اداره کل هنرهای زیبای کشور

بازگشت به نامه شماره ۱۹۷۳/۱۸۱۱ مورخ ۴۱/۳/۹ در مورد تهیه لوایح مربوط به صنعت سینما و فیلم برداری دستور فرمایید این موضوع را نیز در کمیسیون (موضوع نامه شماره ۴/۳۷۸ [مورخ] ۴۱/۳/۱۳) مطرح و با اداره کل انتشارات و رادیو مشترکاً اتخاذ تصمیم و نظر نمایند.

از طرف نخست وزیر

[امضا: ناصر ذوالفقاری]

[حاشیه راست، اول:] رونوشت به اداره کل انتشارات و رادیو ارسال شود.

۴۱/۳/۱۵

[حاشیه راست، دوم:] اداره محرمانه. ۴۱/۳/۱۵

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۸۶/۲

[آرم]

هنرهای زیبای کشور

تاریخ: ۱۳۴۱/۴/۱۶

شماره: ۲۳۸۳/س ۳۳۹۱

جناب آقای نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۱۴۴۵/۴ [مورخ] ۴۱/۳/۱۶ چون اقدام درباره مسایل مربوط به صنعت سینما از وظایف هنرهای زیبای کشور است خواهشمند است موافقت فرمایند لوائح مربوط از طرف هنرهای زیبای کشور تهیه و جهت تصویب تقدیم گردد.

رئیس هنرهای زیبای کشور

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه. ۴/۱۶

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه ضمیمه شد. ۴۱/۴/۱۷

[حاشیه پایین، سوم:] جناب آقای ذوالفقاری وزیر محترم مشاور. ۴/۱۷

[حاشیه بالا:] فعلاً بماند. ۴۱/۴/۱۷

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۲۲۵۲/۴

تاریخ: ۴۱/۴/۱۶

سند شماره ۱۸۷

اعتراض جمعی از علما به افتتاح سینما شعله در آبادان

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

اداره رمز و محرمانه

شماره وارده: ۲۸۹۵/۴

اسم کشف کننده: رزاقی

تاریخ کشف: ۱۳۴۱/۵/۲۸

کشف تلگراف: استانداری اهواز

از: اهواز

تاریخ وصول: ۴۱/۵/۲۸

جناب آقای نخست وزیر

۲۸۹۳/۴ [مورخ] ۴۱/۵/۷ به موجب اجازه‌ای که در آذرماه ۱۳۴۰ از کمیسیون نمایشات برای تأسیس و پروانه از طرف شهرداری در دی ماه همان سال برای ساختمان صادر می‌شود سینمایی به نام سینما شعله در خیابان احمدآباد آبادان ساخته و آماده کار شده است. آخر این خیابان به فاصله سیصد متر کنار میدان،

مسجدی در حال ساختمان است. از پیاده‌رو مشرف به آن عمارت سینما دیده نمی‌شود. مع هذا یکی از روضه‌خوان‌ها به نام مبلغی که مطابق بعضی اطلاعات سابقه سوء دارد و در ایام محرم و صفر موقتاً به آبادان می‌آید ساختمان سینما را در نزدیکی مسجد در منبر مطرح و با توجه به اختلافات انجمن شهر و تحریک بعضی از اعضای انجمن به این موضوع جنبه مذهبی می‌دهد و آقای مصدرالامور هم که مسجد را سرپرستی می‌نماید در این تحریکات شرکت و به عنوان حفظ مبانی دینی اخیراً شکایاتی به مقام نخست وزیری و وزارت کشور نموده است. به مناسبت اجتماعات ماه صفر مقامات انتظامی تعقیب فوری مبلغی را مصلحت ندانستند ولی بعد از پایان ماه صفر از آبادان اخراج و به او ابلاغ نمودند که به آنجا مراجعت ننماید. چون مقررات جاری مملکتی اجازه جلوگیری از ساختمان و افتتاح سینما نمی‌دهد قبول چنین اصلی، ایجاد بدعت و ناراحتی برای سایر شهرها می‌کرد. اینجانب آقایان روحانیون محلی را به اشکال امر متوجه نموده، وعده دادم که حتی الامکان از نمایش فیلم‌های زننده جلوگیری می‌شود. بعد از بازدید محلی و جلب نظر اهل محل نیز اطمینان حاصل نمودیم که مردم علاقمند به داشتن سینما هستند. مع هذا فرمانداری آبادان در اجرای مفاد نامه [ای] که از طرف نخست وزیری به آقایان روحانی نوشته شده بود کمیسیون نمایشات از آنها دعوت به عمل آوردند که مطالب خود را مطرح کنند ولی از حضور در کمیسیون خودداری و برای شکایت به قم و تهران عزیمت نمودند. به موجب تقاضای صاحب سینما کمیسیون مربوطه اجازه افتتاح سینما را برای روز بیست و هشت مرداد صادر نموده و از لحاظ حفظ امنیت پیش‌بینی لازم شده. مراتب به شرحی است که به استحضار خاطر عالی می‌رسد. متمنی است چنانچه اقدام دیگری باید بشود ابلاغ فرمایید.

۱۹۵ [مورخ] ۴۱/۵/۲۸ استاندار به شماره ۲۸۹۵/۴ [مورخ] ۴۱/۵/۲۸ ثبت شده

[حاشیه بالا:] جناب آقای دکتر باهری ملاحظه شد. اقدامی ندارد.

[امضا: امیر اسدالله علم] ۴۱/۶/۲

سند شماره ۱۸۷/۱

[شیر و خورشید]
وزارت کشور
استانداری خوزستان
فرمانداری شهرستان آبادان

تاریخ: ۱۳۴۱/۵/۲۹

شماره: ۴/۱۶۲

محرمانه

سازمان بازرسی نخست وزیر

پیرو شماره ۱۴۶ [مورخ] ۴۱/۵/۲۲ راجع به سینما شعله به استحضار می‌رساند:
پروانه سینمای مزبور با توجه به مقررات مربوطه در تاریخ ۴۱/۵/۲۵ از طرف
کمیسیون نمایش صادر و به نامبرده تسلیم گردید و ضمناً برحسب پیشنهاد شماره
۱۶-۲۱۲-۳-۵ [مورخ] ۱۳۴۱/۵/۲۷ شهربانی آبادان، کمیسیون امنیت مرکب از
سرپرست فرماندهی مناطق نیروی دریایی جنوب، رئیس ساواک خوزستان، رئیس
شهربانی آبادان و مناطق نفت خیز، فرمانده هنگ ژاندارمری آبادان و جانشین
دادستان آبادان ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۴۱/۵/۲۷ در فرمانداری تشکیل و
ضمن تأیید این که صدور پروانه افتتاح سینمای مزبور بلامانع می‌باشد تصمیمات
مقتضی به منظور پیش‌بینی‌های لازم جهت جلوگیری از بروز حوادث احتمالی اتخاذ
گردیده است.

فرماندار آبادان

غفاری

[امضا]

[حاشیه پایین، اول: سابقه. ۴۱/۶/۳]

[حاشیه پایین، دوم: سابقه ضمیمه شد. ۴۱/۶/۴]

[حاشیه پایین، سوم: اداره محرمانه با توجه به سابقه اقدام شد. ۶/۳]

[حاشیه پایین، چهارم: با توجه به تلگرام رمزی که دیروز به جناب آقای استاندار خوزستان مخابره شده و با توجه به دستور بایگانی روی رمز ۱۹۵ اقدامی ندارد.

۴۱/۶/۴

[مهر: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۲۹۹۴/۴

تاریخ: ۴۱/۶/۳

سند شماره ۱۸۷/۲

[تاریخ: ۴۱/۶/۳]

باسمه تعالی

پیشگاه اعلی حضرت قدر قدرت شاهنشاه اسلام پناه

محمد رضا شاه پهلوی خلدالله ملکه

از ساحت حضرت فیاض علی الاطلاق دوام ملک و تشیید ارکان سلطنت آن یگانه پادشاه اسلام پناه شیعه را به وسیله ولی عصر ارواحنفاذ الشریف مسئلت می نمایم.

حقیر بر حسب ادای وظیفه دینی لازم دانستم این موضوع را به عرض مبارک همایونی برسانم. در غیاب حقیر در شهرستان آبادان برای افتتاح یک باب سینما به نام سینمای شعله در قرب یکی از مساجد و بعضی امکانه مذهبی دیگر تهییجاتی در روحیه روحانین و متدینین آن شهرستان ایجاد شده و به واسطه سوء سیاست

متصدیان و تحریکات عناصر ناپاک بین روحانیین و بعضی از مأمورین مربوطه محاوراتی انجام شده که موجب ناراحتی آقایان و ناچار به قم مهاجرت و در محضر آیت الله العظمی آقای شریعتمداری متحصن و اهالی متدینین نیز تلگرافاتی به پیشگاه ملوکانه مخابره و حضرت آیت الله گلپایگانی نیز با جناب آقای هیراد مذاکره نموده اند. بعد از تماس حضرت آیت الله العظمی آقای شریعتمداری معاون نخست وزیر به قم مشرف و مذاکرات لازمه انجام و تاکنون نتیجه مثبت ظاهر نشده. لذا رنجش خاطر روحانیین و متدینین این شهرستان که همیشه در مواقع خطیره پشتیبان مقام سلطنت بوده فراهم و عدم اعتنا به تقاضای آیات عظام حوزه علمیه قم عکس العمل ناراحت کننده [ای] بین حوزه ایجاد نموده با آن که مطلب، اول امر عادی بوده صورت ثانوی به خود گرفته. فعلاً امر دایر است بین رنجش خاطر چندین هزار مسلمان متدین که در این محیط خطرناک همیشه فداکاری کرده اند و رنجش خاطر آیات عظام حوزه علمیه قم و طلاب یا ابقای یک سینما در یک محیط غیر مقتضی. حقیر بر خود لازم دانستم حقیقت امر را به پیشگاه ملوکانه معروض تا در نتیجه تصمیم ملوکانه در این امر اتخاذ و برای تشیید مبانی علاقه [ای] که اعلی حضرت همایونی نسبت به علمای اعلام و متدینین فداکار مبذول می فرموده اند امر ملوکانه صادر فرمایند.

خادم الشرع عبدالرسول قائمی مقیم آبادان

[حاشیه بالا:] برای جناب آقای نخست وزیر ارسال شود. ۴۱/۶/۴

[حاشیه راست، اول:] سابقه. ۶/۱۸

[حاشیه راست، دوم:] سابقه ضمیمه شد. ۴۱/۶/۲۰

[حاشیه راست، سوم:] طبق دستور جناب آقای نخست وزیر در مورد سینمای

آبادان اقداماتی در جریان است بنابراین فعلاً اقدامی ندارد. ۶/۲۱

سند شماره ۱۸۲/۳

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۴۱/۶/۵

شماره: ۱۵۷۵/م

محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

محترماً به استحضار می‌رساند: بر طبق گزارش‌های رسیده از فرمانداری آبادان و شهربانی کل کشور شخصی به نام شیخ عبدالله مبلغی در چند ماهه اخیر روی مقاصد خاصی که مربوط به ایجاد ساختمان یک باب سینما در آبادان است علیه دولت و دستگاه‌های اداری تحریکاتی نموده و مردم را به خرابکاری و نافرمانی تهییج^۱ می‌کرد. عده‌ای از روحانیون آبادان نیز به سرپرستی آقایان قائمی و صدر هاشمی از آبادان به قم عزیمت نموده و در منزل آقای آیت‌الله شریعتمداری^[ی] رفته و نسبت به افتتاح سینما اعتراضاتی نموده بودند. در نتیجه این تحریکات به استناداری خوزستان دستور داده شد که با توجه به مسئولیتی که از لحاظ حفظ امنیت محل دارند بر طبق قانون از تحریکات اشخاصی که قصد اختلال نظم را داشته باشند جلوگیری به عمل آورند و در حدود مقررات نیز به تقاضای آنها رسیدگی کنند تا اگر واقعاً برخلاف قانون اقداماتی انجام گرفته باشد رفع شکایت شود. ضمن تلگراف شماره ۱۹۶ [مورخ] ۱۳۴۱/۵/۲۸ از استناداری پاسخ داده‌اند که به مناسبت تصادف ماه صفر و اجتماع مردم در مسجد و نفوذی که این شخص بین مردم پیدا کرده بود مقامات انتظامی تبعید فوری او را مصلحت ندانسته بودند ولی

در پایان ماه صفر از آبادان خارج گردید و قرار شد از مراجعت مجدد او جلوگیری بشود. در خصوص سینما نیز شخص آقای استاندار از محل بازدید و اظهار نظر نموده است که مسجد و سینما از یکدیگر به اندازه کافی فاصله دارند و مزاحمتی برای مردم موقع اجتماع در مسجد فراهم نمی‌شود و به همین لحاظ با افتتاح آن موافقت شده است. در مورد عزیمت آقایان روحانیون به قم نیز ایشان اظهار عقیده نموده‌اند که موضوع جنبه مادی دارد و تحریکاتی در بین بوده که مأموران انتظامی مراقب^۱ کامل اوضاع می‌باشند.

وزیر کشور

[امضا: صادق امیر عزیزی]

گیرندگان - شهربانی کل کشور عطف به گزارش ۳۴۱۸۹

[حاشیه پایین، اول:] سابقه. ۶/۵

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه ضمیمه شد. ۴۱/۶/۶

[حاشیه بالا، اول:] به عرض مبارک می‌رساند. ۴۱/۶/۷

[حاشیه بالا، دوم:] ملاحظه شد. فعلاً که اقداماتی در جریان است. ۶/۱۶

[حاشیه بالا، سوم:] اداره محرمانه. ۶/۱۶

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۰۵۶/۴

تاریخ: ۴۱/۶/۵

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه

سند شماره ۱۸۷/۴

[شیر و خورشید]

وزارت پست و تلگراف و تلفن

قم، تهران، ش: ۱۴۵، ک: ۸۶، ت: ۴۱/۶/۵، فوری است

دوست معظم جناب آقای اسدالله علم دام علاء، اکنون که موقتاً از بیلاق مراجعت کرده نگرانی آقایان علمای آبادان موجب نگرانی، مستدعی است که در این مدتی که من اینجا هستم تا حوزه علمیه تعطیل است و تا علمای شهرستانها هماهنگی خود را اعلام نداشته‌اند و تا نارضایتی مسلمانان آبادان آشکار نشده این مشکل را حل فرموده به هیچ وجه میل ندارم در آغاز زمامداری سرکار چنین پیش آمدی رخ دهد [و] خدای ناکرده جامه نیکنمایی چهارصد ساله لکه دار شود.

سید رضا صدر

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ ۴۱/۶/۶

شماره: ۳۰۹۰۸

[مهر:] اداره کل تلگراف تهران

سند شماره ۱۸۷/۵

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

به تاریخ: ۱۳۴۱/۶/۱۱، شماره: ۲۰۹۰۸، تلگراف

خدمت جناب مستطاب حجة الاسلام آقای سید رضا صدر - قم، تلگراف

حضرت عالی زیارت شد. از التفات عالی ممنون و سپاسگزارم. در مورد سینمای آبادان لازم است خاطر شریف را به این نکته مهم جلب نمایم که دولت مجری قانون است و در این زمینه به قراری که تحقیقات به عمل آمده است مأموران دولت غیر از اجرای قانون کاری نکرده‌اند. خواهشمندم توجه حضرات روحانیون را به این مطلب جلب فرمایند که جلوگیری از اجرای قانون موجب بی‌نظمی خواهد بود و نایستی توقع داشته باشید با جلوگیری از اجرای قانون بی‌نظمی بوجود بیاید.

نخست وزیر

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۸۷/۶

[شیر و خورشید]

وزارت پست و تلگراف و تلفن - بی‌سیم پهلوی

Ministere des P.T.T. Radio Pahlevi RadioGramme

ل ت - حضرت آیت‌الله آقای بهبهانی دامت برکاته - تهران

نامه [ای] به امضای جمعی از اهالی محترم آبادان واصل، تأثر خود را به جهت تأسیس سینما در محلی که اطرافش چند مسجد است ابراز و آقایان آبادان به قم حرکت، شاید حضرت عالی از جریان مطلعید. اینجانب بدین وسیله مراتب تأثر خود را ابراز و انتظار دارم اقدام جدی فرموده و جهات مسئولیت را از نتایج این عمل نامشروع آگاه سازید تا در برداشتن آن سریعاً اقدام نمایند.

خوئی

[حاشیه بالا:] پرونده سینمای آبادان.

سند شماره ۱۸۷/۷

[شیر و خورشید]

وزارت پست و تلگراف و تلفن - بی سیم پهلوی

Ministere des P.T.T. Radio Pahlevi RadioGramme

تهران حضرت آیت الله بهبهانی دامت برکاته

از قرار نامه‌های وارده علما و روحانیون آبادان در اثر افتتاح سینمای جدید بین ۳ مسجد مهاجرت به قم نموده، حضرت عالی با مقامات مربوطه تماس گرفته در دفع این منکر تا از زلزله متأثر از حال خود را مطلع، در انجام وظایف حاضریم.
الطباطبائی الحکیم

[حاشیه بالا:] پرونده سینمای آبادان.

[مهر:] وزارت پست و تلگراف و تلفن

اداره بی سیم پهلوی

سند شماره ۱۸۷/۸

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

مرموزات

از: استانداری اهواز، شماره وارده: ۳۱۸۱/۴
تاریخ وصول: ۴۱/۶/۱۰، تاریخ کشف: ۴۱/۶/۱۰، اسم کشف کننده: رزاقی

جناب آقای نخست وزیر

پیرو ۱۹۵ [مورخ] ۴۱/۵/۲۸ آقای قائمی دیروز در معیت آقای مکارم شیرازی وارد

آبادان، عده‌ای که قبلاً آماده شده از ایشان استقبال نمودند. استاندار^۱ [و] فرماندار در مسجدی که... می‌نماید از ایشان دیدن، آقای مکارم بالای منبر رفته و به نمایندگی آیت‌الله شریعتمداری اظهار می‌دارد که تا بسته شدن سینما روحانیون در قم متحصن و آقای قائمی از نماز خواندن خودداری خواهند نمود. با اطمینان به این که مردم نسبت به این مسایل بی‌اعتنا هستند و مخالفتی با سینما ندارند این اظهارات موجب تحریک و ناراحتی می‌شود. لهذا متمنی است سیاستی که در این مورد باید اتخاذ شود ابلاغ فرماید و با^۲ اقدام مقتضی و تماس حتمی با آیت‌الله شریعتمداری که حتماً اطلاعی از این جریان ندارند از تحریک و تشبث آقای مکارم شیرازی جلوگیری شود. در هر حال استانداری با در نظر گرفتن اوضاع محل اقدامات مقتضی خواهد نمود. ۲۲۰ [مورخ] ۴۱/۶/۱۰ استاندار

[حاشیه پایین:] به عرض برسد. از این تلگراف سه کلمه خوانده نشده است.

سند شماره ۱۸۷/۹

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

س. ا. و. ا. ک

تاریخ: ۴۱/۶/۱۲

گیرنده: جناب آقای نخست وزیر

شماره: ۳۳۳/۱۵۷۰۷

فرستنده: ساواک

همان طور که خاطر عالی مستحضر است اقدام به تأسیس سینما شعله در آبادان به

شکایت و اعتراض جمعی از روحانیون شهرستان مزبور و تحصن ایشان در قم منجر گردید و بدین جهت برای ترضیه خاطر روحانیون و رفع شکایت ایشان در این زمینه وسیله مقامات مسئول با آیت الله شریعتمدار [ای] تبریزی و دیگر مراجع مذهبی شهرستان قم با استحضار جنابعالی مذاکره و تبادل نظر گردید لکن از کلیه مذاکرات و اقداماتی که در جهت حل مشکل و معضل مزبور به عمل آمد نتیجه مطلوب و مورد نظر عاید نگردید و بدیهی است از آنجا که ادامه اختلاف و تأخیر در رفع غائله مصلحت به نظر نمی رسد امریه آن جناب مبنی بر اجازه تأسیس سینمای مزبور به استانداری و کمیسیون نمایشات صادر گردید. اینک به استحضار می رساند: اطلاعات واصله از شهرستان های آبادان و قم مشعر بر آن است که روحانیون متنفذ و متدینین شهرستان های مزبور اقدام دولت دایر بر اجازه شروع کار به سینمای مذکور را نوعی بی توجهی و عدم علاقه نسبت به خواسته های خود تلقی نموده و بالمآل در هماهنگی و هم فکری با معترضین و متحصنین تمایل و رغبت بیشتری نشان می دهند. علیهذا به استناد سوابق و اطلاعاتی که اکنون در دست می باشد شاکیان و معترضین موضوع مورد اشاره با اطلاع از پشتیبانی مقامات روحانی ذی نفوذ قم مصمم به تسجیل و تثبیت خواسته های خود بوده و همچنان در این زمینه پافشاری می نمایند. از طرفی چون در وضع موجود علما و روحانیون قم منشاء اصلی تشدید یا تخفیف این نارضایتی ها محسوب می گردند و لزوم تحبیب^۱ و ترضیه خاطر مراجع مزبور ضروری به نظر می آید در صورت اقتضا مقرر فرمایند محل سینمای مزبور را دولت خریداری و طبق پیشنهاد اخیر روحانیون به عنوان تکیه شاه جهت برگزاری مراسم مذهبی و یا مرکزی برای انجام امور خیریه و عام المنفعه مورد استفاده قرار دهند. صدور هرگونه دستوری موکول به استقرار اراده عالی است.

از طرف رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

سرلشکر پاکروان

ب. امجدی

[امضا]

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۴۸۲/۴

تاریخ: ۴۱/۶/۲۶

[مهر، پایین و بالا:] خیلی محرمانه

سند شماره ۱۸۷/۱۰

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

س.ا.و.ا.ک

گیرنده: جناب آقای نخست وزیر

تاریخ: ۴۱/۶/۲۴

شماره: ۳۳۳/۱۶۹۴۳

فرستنده: ساواک

موضوع: افتتاح سینما شعله در آبادان

پیرو گزارش ۳۳۳/۱۵۷۰۷ [مورخ] ۴۱/۶/۱۲، محترماً به استحضار عالی می‌رساند: موضوع تحصن روحانیون شهرستان آبادان به منظور اعتراض به تأسیس سینما شعله در شهرستان مزبور و عکس‌العمل مقامات و مراجع مذهبی قم در تأیید نظر روحانیون مذکور، همچنین موقعیت کنونی مقامات روحانی شهرستان‌های آبادان و قم و میزان تأثیر و نفوذ مراجع مزبور در میان طبقات مختلف ضمن انعکاس نظریه این سازمان مبنی بر لزوم جلوگیری از افتتاح سینمای مزبور طی گزارشی که قبلاً ایفاد گردید به استحضار آن جناب رسیده است.

اینک مجدداً در تأیید نظریات قبلی به استحضار می‌رساند هم اکنون اکثر مراجع

و مقامات مذهبی با تمام قوا و با استفاده از کلیه امکانات موجود جهت مقابله با اقداماتی که علی رغم خواسته‌های آنان به عمل آمده جداً و قویاً مجتمع و متشکل گردیده و در توجیه نظریات خود استدلال می‌نمایند که تأمین رضایت افرادی معدود نمی‌بایست مرجح و مقدم بر ترضیه خاطر اکثر اهالی شهرستان آبادان و مراجع مذهبی قرار گیرد. بدین ترتیب با توجه به کیفیت کنونی، اتخاذ تصمیم مقتضی و عاجل جهت رفع بحران موجود کاملاً ضروری و لازم به نظر می‌رسد. اینک جهت مزید استحضار مفاد آخرین گزارش ساواک استان خوزستان را از لحاظ عالی می‌گذارند:

(به اطلاع می‌رساند که طرز عمل استاندار و شهربانی در این مورد کار را به مرحله بحرانی رسانیده و بیم هرگونه اغتشاش و ناراحتی در بین می‌باشد. متأسفانه مسأله‌ای که مورد توجه مقامات مزبور قرار نمی‌گیرد توصیه و راهنمایی‌های ساواک از نظر تعدیل رفتار و کنار آمدن با علما و ترضیه خاطر آنها و بالنتیجه آرام نمودن مردم می‌باشد بلکه هر روز هم با اقدامات دیگر کار را خراب‌تر می‌نمایند. لذا اینجانب در این مورد بخصوص اعلام خطر نموده و پیش‌بینی می‌نمایم که در صورت عدم توجه فوری به قضیه امکان پیش آمد نامطلوبی می‌رود...)

صدور هرگونه دستور موکول به استقرار اراده عالی است.

رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

سرلشکر پاکروان

[امضا]

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۴۸۰/۴

تاریخ: ۴۱/۶/۲۶

[مهر، پایین و بالا:] خیلی محرمانه

[مهر:] فوری

سند شماره ۱۸۷/۱۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: [۴۱/۶/۲۶]

شماره: [۳۴۸۰/۴]

رمز: ۴۱/۶/۲۶

جناب آقای مهدوی استاندار خوزستان

موضوع سینما آبادان با آن که کوچک است مزاحمت دولت را فراهم نموده و همه روزه آقایان علما حتی از نجف اشرف با تلگراف یا تلفن از این حیث گله می‌کنند. لازم است ظرف حداکثر پنج روز برای این که به موضوع خاتمه داده شود محل مذکور را خریداری و کار را تمام بفرمایید. چه وسیله اشخاص و چه وسیله شرکت نفت خریداری شود. اگر اینجا خریداری شود بهتر از آن است که خدای نکرده بر اثر یک غائله یا فشار بی تناسب مجبور بشویم آنجا را ببندیم. نتیجه را فوری اطلاع دهند. ۴۱/۶/۲۶

سند شماره ۱۸۷/۱۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

استانداری خوزستان

تاریخ: ۴۱/۶/۲۷

شماره: م/۲۵۸

محرمانه - مستقیم

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه تلگرافی شماره ۳۴۸۰/۴ [مورخ] ۴۱/۶/۲۶ موضوع سینمای

آبادان به طوری که طی تلگراف شماره ۱۹۵ گزارش شده با بررسی و تحقیقاتی که به عمل آمده مراتب را به شرح زیر به استحضار می‌رساند:

اولاً عده [ای] که خود را به عنوان روحانی و عالم معرفی کرده‌اند با سوابقی که در آبادان دارند غالب مردم عنوان روحانیت برای آنها قائل نیستند. زیرا سه نفر آنها که این ناراحتی را ایجاد کرده‌اند آقایان مصدرالامور، مبلغی [و] هاشمی هستند که هر سه نفر سابقه کار در شرکت نفت دارند و دارای سواد و اطلاعات مذهبی نیستند و بعداً در جاده آخوندی قدم گذاشته‌اند. در مورد مبلغی بخصوص سوابق دیگری نیز هست که در بهبهان و آبادان اقدامات بر علیه مقامات دولتی نموده و متهم به عضویت حزب توده بوده و بدنش خالکوبی شده است و به این ترتیب نمی‌توان برای این اشخاص مقام روحانی و علمی قائل شد.

ثانیاً در ماه محرم و صفر که ایام سوگواری است معمولاً مبلغی نامبرده برای جمع‌آوری وجوه به آبادان می‌آید. امسال در اثر اختلاف موجود بین اعضای انجمن شهر، معمم مذکور تحریک می‌شود که علیه سینما در منبر مطالبی را بگوید و چون با استنباطی که در اثر رسیدگی‌های بعدی حاصل شد روابط بین شهربانی و ساواک آبادان زیاد حسنه نبوده چند روز بعد هاشمی نام معمم دیگری که حساب خرده^۱ با رئیس شهربانی آبادان داشته منبر رفته و به دستور مبلغی به شهربانی حمله می‌کند. ساواک محل تعقیب و مجازات مبلغی را در روزهای سوگواری صلاح ندانسته و تعقیب وی را موقوف به بعد می‌کند که در اثر دستور وزارت کشور صادره به فرمانداری آبادان اخیراً با تشکیل کمیسیون حفظ امنیت اجتماعی به شش ماه تبعید محکوم می‌شود و از قراری که گفته می‌شود مصدرالامور و مبلغی تقاضای پولی را از صاحب سینما داشته‌اند که پرداخت نمی‌شود و در نتیجه موضوع را عنوان مخالفت با علما قلمداد کرده و بالاخره در اثر تحریک چند نفر محلی که بی‌دخالت در موضوع نبوده‌اند راه قم را پیش گرفته و به حضرت آقای آیت‌الله شریعتمداری شکایت می‌برند که منجر به صدور تلگراف شماره ۲۸۹۳/۴ [مورخ] ۴۱/۵/۲۷ و ۲۹۹۹ [مورخ] ۴۱/۶/۳ مقام نخست وزیری شد و مراتب طی شماره

۱۹۵ [مورخ] ۲۸/۵/۴۱ و ۲۲۰ [مورخ] ۹/۶/۴۱ به استحضار رسیده است. ثالثاً آبادان شهری است نیمه فرنگی [و] مثل مشهد و قم و سایر شهرهای قدیمی جنبه مذهبی ندارد و در این شهر ملائی به معنی اصفهان و شیراز و سایر شهرهای قدیمی وجود ندارد و به نظر اینجانب مصلحت نیست در شهری که عده زیادی افراد ملل مترقی زندگی می‌کنند و در خرمشهر نزدیک این شهر نمایندگی‌های بزرگ کشتیرانی و ده کنسولگری وجود دارد برای موضوعی که پایه آن امر مذهبی نیست در مقابل تحریکات عناصری که نفع شخصی در نظر دارند تسلیم شویم. صرف نظر از این که در خیابان اسلامبول و لاله زار تهران مسجد و سینما تقریباً دیوار به دیوار یکدیگر ساخته شده در خود آبادان هم مسجدی که آقای قائمی نماز می‌خواند فاصله خیلی کمی با سینما دارد و لهدا روشن می‌شود که از نظر اصول مذهبی تخلفی واقع نشده و قبول چنین اصلی دولت را در سایر شهرها دچار اشکال و زحمت خواهد نمود.

رابعاً در روز مراجعت آقای قائمی بنا به خواهش حضرت آیت‌الله شریعتمداری استقبالی از مشارالیه به عمل آمد و فرماندار محل همان روز ورود از او دیدن کرد. ولی متأسفانه شخصی به نام مکارم شیرازی همراه آقای قائمی بود که بلافاصله پس از ورود به آبادان بالای منبر رفته دو مرتبه موضوع سینما را عنوان و مردم را تحریک می‌کرد که مراتب طی شماره ۲۲۰ به استحضار رسید. با وجود این برای حفظ روابط دولت با آقایان حجج الاسلام در قم با فرماندار آنجا مذاکره، پس از آنکه معلوم شد مکارم شیرازی نماینده حضرت آیت‌الله شریعتمداری نمی‌باشد بنا به دستور تلگرافی خود آقای شریعتمداری از ادامه سخنرانی در آبادان ممنوع و به قم مراجعت نمود.

منظور از تشریح مراتب بالا این است که استانداری نهایت کوشش را به کار برده که مزاحمت دولت فراهم نشود و حتی در اثر توصیه حضرت آیت‌الله شریعتمداری معاون استانداری در آبادان آقای قائمی را ملاقات و مطالب را کماهو حقه با ایشان مذاکره می‌نماید. متأسفانه آقای قائمی نماز خواندن را موقوف به اجازه قم کرده و از فرمانداری اهواز تقاضا می‌نماید که در این مورد آیت‌الله شریعتمداری نامه و دستور صریحی صادر بفرمایند. در این خصوص هم به وسیله فرماندار قم با حضرت آیت‌الله تماس گرفته و دستور تلگرافی از طرف ایشان صادر می‌شود. ولی آقای

قائمی نزد چند نفر اظهار می‌دارند که با جریاناتی که پیدا شده نگران هستند که اگر سینما بسته نشود سلب اعتماد مردم از ایشان می‌شود و برای نماز جماعت در مسجد حاضر نمی‌شوند. البته برای اینجانب روشن نیست که آقایان علما در قم تا چه اندازه به سوابق آقایانی که در آبادان به خود جنبه روحانی داده‌اند آشنا هستند و باید این حقیقت را به عرض برساند که غالب آنها در آبادان از نظر مذهبی نفوذی ندارند مگر این که افراد سودپرست، صحنه سازی‌هایی برای استفاده خود بکنند و در اطراف علمی که به نام این اشخاص بلند می‌کنند سینه بزنند. گرچه طبق گزارش‌های واصله چند نفر از اهالی برای خریداری سینما شروع به فعالیت کرده و می‌خواستند با جمع‌آوری پول از مردم سینما را خریداری نمایند و استانداری هم روی موافق نشان داده بود ولی متأسفانه تا حال به نتیجه مثبتی نرسیده است. لهذا بعید به نظر می‌رسد که در خصوص خریداری سینما به وسیله اشخاص در مدت پنج روز توفیقی حاصل شود. خریداری به وسیله شرکت نفت هم موقوف به تصویب اداره مرکزی است. مع هذا اگر نظر عالی بر این باشد که حتماً محل مزبور خریداری شود استدعا دارد موافقت فرمایید کوشش شود که در فرصت مناسبی از راه‌هایی که مقدور به نظر می‌رسد این کار عملی شود. در خاتمه لازم می‌داند به استحضار خاطر عالی برساند که با نهایت تأسف در نتیجه اختلافات بین اعضای انجمن شهر و تحریکات چند نفری که قصدی جز استفاده نداشتند موضوع مسجد و سینما که در خود آبادان و شهرها امر عادی بوده ایجاد محذور و اشکال کرده و اینک که با تقدیم این گزارش اموری که عرض آن لازم است اجازه آمدن به مرکز خواسته است مراتب را حضوراً نیز به استحضار خواهد رسانید.

استاندار خوزستان

مهندس مهدوی

[امضا]

[حاشیه بالا:] جناب آقای دکتر باهری خلاصه شود. [امضا: امیر اسدالله علم]

۴۱/۷/۶

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۵۳۷/۴

تاریخ: ۴۱/۶/۲۸

سند شماره ۱۸۷/۱۳

به عرض جناب آقای نخست وزیر برسد

موضوع تحصن آخوندهای آبادان در قم به هیچ وجه از نظر مردم آبادان حائز اهمیت نیست و اگر دولت به حرف آنها گوش بدهد و سینما را بخرد و یا ببندد عمل بسیار غیر عاقلانه‌ای انجام شده است و بعداً روحانیون جری شده و در موارد مشابه مزاحمت دولت را در اغلب نقاط فراهم خواهند کرد. بهتر است اصولاً دولت به این امر بی اعتنا باشد زیرا روحانیون متحصن در میان مردم آبادان مطلقاً طرفدارانی ندارند و مسلماً اتفاق سوئی نخواهد افتاد.

[حاشیه بالا:] پیام‌های خصوصی آقای استاندار خوزستان.

[حاشیه پایین، اول:] ملاحظه شد.

[حاشیه پایین، دوم:] بایگانی.

سند شماره ۱۸۷/۱۴

نامه سرگشاده

جناب آقای علم نخست وزیر محبوب ایران. رونوشت جناب آقای وزیر محترم دادگستری. رونوشت وزارت محترم دربار شاهنشاهی. رونوشت سازمان امنیت کشور. رونوشت حضرت آیت‌الله عظمی بهبهانی. رونوشت آیت‌الله عظمی شریعتمدار [ی]. رونوشت آیت‌الله جلیلی کرمانشاهی. رونوشت دانشمند محترم جناب آقای راشد. رونوشت واعظ شهیر جناب آقای فلسفی. رونوشت حضرت آیت‌الله قائمی. رونوشت روزنامه اطلاعات. رونوشت روزنامه کیهان.

باکمال احترام به استحضار عالی می‌رساند: اینجانبان امضاکنندگان زیر صاحبان سینمای شعله در آبادان به پیروی از منویات شاهنشاه رعیت پرور در نتیجه سال‌ها

قناعت و فشار به عائله خود در گرمای خوزستان هریک مختصر اند وخته و هستی خود را روی هم ریخته و با تصویب و موافقت قبلی به کمیسیون نمایشات و مقام فرمانداری شهرستان آبادان مبادرت به ساختمان سینمای مجهز و مدرنی به نام سینما شعله نموده و پس از تحمل رنج و مشقت فراوان و صرف سرمایه‌ای به مبلغ چهار میلیون ریال که طبق اسناد و مدارک موجود دو میلیون آن را بدهکار هستیم ساختمان سینما را به پایان رسانیده و با موافقت قبلی مقامات صلاحیتدار و پس از کسب اجازه لازم سینما در تاریخ روز ۲۸/۵/۴۱ افتتاح و شروع به کار نمود. ولی در اثر القای شبهه از طرف بعضی از اشخاص چنین وانمود و ذهن مقامات مذهبی را مشوب نموده که فاصله سینما تا مسجد کارون بسیار کم و جنب مسجد می باشد. مقامات مرکزی نیز بدون تحقیقات اولیه و تشخیص این که فاصله محل مسجد کارون با سینما شعله بالغ بر ۳۶۰ متر است دستور بستن آن را به طور شفاهی به مقامات محلی صادر فرمودند. در صورتی که فاصله سینماهای دیگر با مساجدی که در جوار آنها قرار دارند در همین شهرستان در بعضی محل ها از ۳۰ متر هم کمتر است و فی المثل به عرض می رساند که فاصله بین سینما آسیا با مسجد همایون شهری ها و سینما متروپل با مسجد نو و سینما سعدی با مسجد جامع کفیشه و سینما ایران با مسجد مودت و غیره کمتر از فاصله ای است که بین سینما شعله و مسجد کارون می باشد. با عرض مراتب بالا استدعا دارد برای جلوگیری از سقوط زندگی ۵ نفر جوان که هستی و زندگی خود را در این محل مصرف و مبلغ دو میلیون ریال نیز به مردم بدهکار است و هر آن احتمال توقیف آنان از طرف طلبکاران می رود امر و مقرر فرمایید یک نفر بازرس که از هر لحاظ مورد اعتماد باشد به محل اعزام فرمایید که در [این] مورد تحقیقات کافی به عمل آورده و محل را که کروکی آن برای استحضار بیشتری در ذیل همین عریضه به نظر می رساند بازدید و نظریه خود را گزارش نماید تا چنانچه صدق عرایض فوق به اثبات رسید اجازه افتتاح و ادامه کار سینما [را] صادر فرمایند و در غیر این صورت چون تمام اقدامات اینجانبان مستند و متکی به انجام تشریفات قانونی و کسب اجازه از مقامات صلاحیت دار بوده است نسبت به تأمین و پرداخت غرامت و خسارات وارد [ه] به اینجانبان دستور لازم صادر و سزاوار ندانند بر اثر جلوگیری از کسب و کار افرادی که کوچکترین تخلفی از مقررات جاریه مملکت را مرتکب نشده اند موجبات بدبختی

و سقوط آنها فراهم و در مقابل عدم توانایی بدهی اشخاص محکوم به زندان و عائله آنها پریشان و ویلان گردند.^۱

ساقی به جام عدل بده باده تا گدا فرصت نیاورد که جهان پر بلا کند
از طرف شرکا، مدیر و سهامدار

احمد منصفی

[امضا]

۴۱/۸/۲۶

نشانی فرستنده - آبادان - کارون - سینما شعله

[حاشیهٔ چپ:] به عرض مبارک می‌رساند: موضوع سینمای آبادان این دفعه از طرف صاحبان سینما مطرح شده است. چیزی که در این نامه قابل توجه است این است که سینماهای دیگر [در آبادان وجود دارد که فاصلهٔ آنها از مسجد خیلی کم می‌باشد و طرف اعتراض روحانیون قرار نگرفته است. البته آقای دکتر پیراسته که به محل می‌روند موضوع را حل خواهند کرد. ولی شاید راه حل اساسی این باشد که این دفعه خود ما برای حفظ موازین اسلامی پیشقدم شویم و سایر سینماها را وادار کنیم که رعایت حد مسجد را بنمایند. به این ترتیب شاید اگر رقابت موجب بروز مشکل سینما در آبادان شده باشد این رقابت به این ترتیب از بین برود. [امضا: محمد باهری] ۴۱/۹/۱۶

[حاشیهٔ پایین، اول:] جناب آقای دکتر پیراسته خود جنابعالی در محل موضوع را حل بفرمایید. [امضا: امیراسدالله علم]

[حاشیهٔ پایین، دوم:] اطاعت می‌شود. [امضا: ناخوانا]

[حاشیهٔ بالا:] بایگانی شود. [امضا: محمد باهری] ۴۱/۱۰/۵

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۷۱۴۰۳

تاریخ: ۴۱/۹/۱۰

۱. کروکی محل سینما ضمیمهٔ نامه است.

سند شماره ۱۸۸

گزارش ناظمی (فرماندار کاشان) در خصوص تعطیلی بازار کاشان به خاطر واگذاری زمین به منظور تأسیس سینما در نزدیکی امامزاده پنجه شاه توسط شهردار سابق آن شهر

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

فرمانداری کاشان

شماره: م/۶۴

تاریخ: ۱۱/۳۴۱/۶/۲۸

محرمانه

جناب آقای امیر اسدالله علم نخست وزیر محبوب و معظم احتراماً عطف به مرقومه تلگرافی شماره ۳۴۷۸/۴ مورخ ۴۱/۶/۲۶ مراتب زیر را به عرض عالی می‌رساند: در تاریخ ۴۱/۴/۱۳ از طرف شهردار قبلی کاشان بدون اطلاع و موافقت فرمانداری در نزدیکی امامزاده پنجه شاه که زیارتگاه عموم و مورد تکریم اهالی است زمین بسیار مرغوبی جهت تأسیس سینما به شخص غیر موجهی واگذار گردید که بلافاصله این اقدام شهرداری مورد اعتراض فرمانداری و عده زیادی از اهالی کاشان قرار گرفت و از طرف فرمانداری صراحتاً به شهرداری دستور داده شد از جهت رعایت مبانی دین و تکریم شعائر مذهبی از ساختمان سینما در محل مزبور خودداری نمایند و چون در تاریخ ۴۱/۴/۱۹ کسبه بازار کاشان به عنوان اعتراض به افتتاح سینما در نزدیکی امامزاده پنجه شاه از ابتدای روز دکانین خود را بسته و بازار را تعطیل نمودند به آقای رئیس شهربانی دستور داده شد تا در محل مسجد بالا بازار حضور به هم رسانیده و کسبه و بازرگانان را مطمئن نماید که از

ایجاد سینما در محل مزبور جداً جلوگیری خواهد شد که در نتیجه این اقدام و اطمینان کاملی که به کسبه بازار و بازرگانان داده شد در ساعت ۸ صبح همان روز دکاکین خود را باز و شروع به کسب و کار خود نمودند که گزارش آن در همان تاریخ به وزارت کشور تقدیم گردید. ضمناً به عرض عالی می‌رساند که در اجرای اوامر باز هم به شهرداری تأکید گردید که مراقبت کامل نمایند به هیچ وجه در مجاورت مساجد یا محل‌های متبرکه که مورد تکریم اهالی است اجازه تأسیس سینما و یا مشروب فروشی به اشخاص را ندهند.

با تقدیم احترام

فرماندار شهرستان کاشان

ناظمی

[امضا]

[حاشیه پایین:] اداره محرمانه، با توجه به سابقه اقدام لازم معمول شود دستور

همان است که قبلاً داده شده. [امضا: ناخوانا] ۶/۳۱

[مهر:] ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۳۶۰۱/۴

تاریخ: ۴۱/۶/۳۱

سند شماره ۱۸۹

گزارش سفارت ایران در کابل در خصوص استقبال مردم افغانستان از
فیلم «آهنگ دهکده»

[تاج شاهنشاهی]
دفتر مخصوص شاهنشاهی

محرمانه

شماره: ۲۹۲ / رونوشت

[تاریخ: ۱۳۴۱/۷/۲۸]

جناب آقای علم نخست وزیر

رونوشت گزارش سفارت کبرای^۱ شاهنشاهی در کابل در مورد حسن تأثیر فیلم
فارسی آهنگ دهکده ساخته آقای مجید محسنی در افغانستان بر حسب فرمان
مبارک ملوکانه لفاً ارسال و ابلاغ می شود که دولت این گزارش را مورد توجه قرار
دهد.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

[امضا: رحیم هیراد]

[حاشیه پایین، اول:]: جناب آقای دکتر باهری بسیار خوشوقتم به آقای مجید

محسنی بفرمایید. [امضا: امیر اسدالله اعلم] ۴۱/۸/۵

[حاشیه پایین، دوم:]: بایگانی شود. تلفناً اقدام شد. ۴۱/۹/۱۵

[مهر:]: ورود به دفتر محرمانه نخست وزیر

شماره: ۴۹۱۸/۴

تاریخ: ۴۱/۸/۵

سند شماره ۱۸۹/۱

[شیر و خورشید]
وزارت امور خارجه

رونوشت نامه شماره ۱۰۷۱ [مورخ ۴۱/۶/۸] سفارت کبرای شاهنشاهی کابل

وزارت امور خارجه

پیرو نامه محرمانه شماره ۹۳۴ مورخ ۱۳۴۱/۵/۱۸ به استحضار می‌رساند: آقای مجید محسنی هنرپیشه ایرانی به اتفاق همسر خود در تاریخ دوشنبه ۲۲ مرداد ماه ۱۳۴۱ با هواپیمای آریانا وارد کابل گردید. نامبرده که برای نمایش فیلم (آهنگ دهکده) خود به کابل آمده بود با مقامات افغانی تماس گرفت. مقامات مذکور از عده بی‌شماری از رجال و معاریف و هنرمندان و هنردوستان مقیم کابل و بانوان آنها دعوت به عمل آوردند تا ساعت هفت و نیم روز سه شنبه برابر ۳۰ مرداد ماه ۱۳۴۱ در ساختمان تئاتر کابل حضور به هم رسانند.

ابتدا از طرف ریاست مستقل مطبوعات، دسته‌گلی به ایشان تقدیم شد و سپس آقای محسنی ضمن بیانات مشروح و مؤثری که قبل از نمایش فیلم خود اظهار داشت^۱ از محبت دولت و ملت افغانستان ابراز تشکر نمود و اظهار امیدواری کرد که این اولین فیلم ایرانی طلیعه و پیشاهنگ سایر محصولات هنری و فرهنگی ایران به افغانستان باشد. سپس نمایش فیلم آغاز شد و در ضمن نمایش و همچنین هنگام خاتمه آن حضار که تحت تأثیر موضوع فیلم قرار گرفته بودند با کف زدن‌های شدید خود نسبت به فیلم (آهنگ دهکده) ابراز احساسات نمودند.

فردای آن روز که برابر چهارشنبه ۳۱ مرداد ماه می‌بود از طرف سفارت کبرا مجلس پذیرایی از ساعت ۶ تا ۸ بعد از ظهر در محل سفارت کبرای ایران به افتخار

آقای محسنی ترتیب داده شد که در آن عده‌ای از معاریف و هنرمندان افغانی شرکت کردند.

آقای محسنی و بانو روز شنبه برابر سوم شهریور ماه با هواپیمای آریانا به تهران مراجعت نمود و از شب همان روز فیلم (آهنگ دهکده) وی در مهمترین سینمای کابل به معرض نمایش گذارده شد.

از آن تاریخ تاکنون نمایش فیلم مذکور همچنان ادامه دارد و مورد استقبال بی سابقه مردم کابل واقع شده است. تا به حال چندین بار اعضای این سفارت کبرا به منظور آگاهی از اثر این فیلم بر روی تماشاچیان و عکس العمل آنان به سینمای پارک که محل نمایش فیلم مذکور می‌باشد رفته و گزارش داده‌اند که در کلیه سانس‌ها علاقمندان به ایران جمیع صندلی‌های سینما را اشغال کرده بودند و حتی در سانس‌های ۱۰ تا ۱۲ بعد از ظهر که معمولاً سینما خالی است بر اثر نمایش این فیلم ایرانی یک جای خالی در سینما موجود نبوده است. همچنین گزارش داده‌اند که مردم ضمن نمایش فیلم و پس از ختم آن با کف زدن‌های ممتد خود نسبت به آن ابراز احساسات نموده‌اند.

اینجانب بسیار خوشوقتم که می‌بینم نمایش اولین فیلم ایرانی در کابل تا این اندازه مورد استقبال گرم مردم افغانستان قرار گرفته است. احساسات بی شائبه توده مردم و ملت افغانستان به خوبی قابل درک است. آنچه فیلم تاکنون در سینماهای این شهر نمایش داده شده همگی به زبان انگلیسی یا روسی و گاهی هندی بوده است و این فیلم‌ها برای عده بسیار محدودی قابل فهم و استفاده می‌باشد در صورتی که فیلم‌های فارسی نه تنها برای مردم افغانستان لذت بخش و قابل درک است بلکه آنان صحنه‌هایی از زندگی روزمره و رسوم و عادات هزار ساله خود را روی پرده سینما مشاهده می‌کنند.

علايق نژادی و فرهنگی و تاریخی‌ای که بین دو کشور موجود است عامل بزرگی برای توجیه این احساسات و این استقبال بی شائبه می‌باشد.

به قرار اطلاع خصوصی که به دست آورده‌ام اعلی حضرت محمد ظاهرشاه پادشاه افغانستان و خانواده سلطنتی نیز این فیلم را مشاهده نموده‌اند.

نظر به مراتب فوق اینجانب بار دیگر توجه اولیای محترم وزارت امور خارجه را به این نکته مهم جلب می‌نماید که بهترین راه نفوذ سیاسی در این کشور فقط از طریق تعمیم و توسعه روابط ادبی و هنری و فرهنگی ایران میسر است و لاغیر و اگر ما نتوانیم از لحاظ فرهنگی در آنان نفوذ و تأثیر بنماییم از لحاظ سیاسی نخواهیم توانست اثرات ارزنده‌ای در آنها بوجود آوریم.

بسیار به جا خواهد بود اگر سایر هنرمندان و مؤسسات هنری ایران در این کار حصه بگیرند و این گام نخست را که با این همه موفقیت روبرو شده است ادامه بدهند تا بتوانیم از این همه احساساتی که امیدها و کامیابی‌های درخشانی را نوید می‌دهد استفاده‌ها ببریم.

سفیر کبیر

محمد ذوالفقاری

رونوشت جهت استحضار جناب آقای معینیان سرپرست اداره کل انتشارات و تبلیغات و معاون نخست وزیر ارسال می‌شود.

سفیر کبیر

محمد ذوالفقاری

سند شماره ۱۹۰

پیشنهادات مدیران سینماهای تهران راجع به نحوه بازدید فیلم‌ها،
عوارض شهرداری و آیین‌نامه مربوط به امور سینماها

اتاق بازرگانی تهران

تاریخ: ۴۱/۹/۱۹
شماره: ۶۱۸۸
شماره تلفن: ۴۷۱۲۶ - ۴۷۱۲۷ - ۴۵۱۱۰

جناب آقای امیراسدالله علم نخست وزیر معظم
به طوری که خاطر عالی مستحضر است صاحبان و مدیران سینماهای تهران چندی
است از بابت طرز بازدید فیلم‌ها و عوارض شهرداری و آیین‌نامه مربوط به امور
سینماها شکایاتی دارند و برای رفع شکایات خود پیوسته از مقامات مربوط
تقاضاهایی تقدیم داشته‌اند. ولی چون به این شکایات و درخواست‌ها تا به حال
رسیدگی کافی به عمل نیامده است امروز هیأت مدیره سندیکای سینماها به اتفاق
جمعی از اعضای سندیکا به اتاق بازرگانی تهران آمده مجدداً شکایات خود را طرح
کردند و قطعنامه‌ای را که به امضای کلیه مدیران سینماها رسیده است تسلیم اتاق
بازرگانی نمودند و اظهار می‌کردند که هرگاه به شکایات و درخواست‌های آنان
رسیدگی کافی به عمل نیاید از اول دی ماه سینماهای خود را تعطیل خواهند کرد.
اینجانب آنها را از توسل به این گونه اقدامات جداً منع کردم و با اطمینان و اعتماد به
مراتب قانون دوستی و حق‌طلبی آن جناب به آنان وعده دادم توجه مستقیم آن
جناب را به درخواست‌ها و شکایات آنان جلب نمایم.
اینک عین قطعنامه آنان را که متضمن شکایات و درخواست‌های مدیران
سینماهاست لفاً تقدیم می‌دارم.

نظر اتاق بازرگانی این است که کمیسیون مخصوصی واجد اختیارات لازم به موضوعات و مسایلی که سندیکای سینماها اظهار می‌دارند رسیدگی نماید و آنچه از درخواست‌های آنان را بجا و حق تشخیص می‌دهد بپذیرد و از طرف دولت دستور اجرای آن به قسمت‌های مربوط داده شود. در صورتی که آن جناب هم با این نظر موافق باشند خواهشمند است مقرر فرمایند کمیسیون مذکور مرکب از نمایندگان بصیر و مطلع شهرداری تهران، وزارت کشور [و] وزارت دارایی در اتاق بازرگانی تهران تشکیل گردد که با حضور نمایندگان تام‌الاختیار سندیکای سینماها به شکایات و درخواست‌های مدیران سینماها رسیدگی کامل و جامع‌الجہات بکنند و نتیجه را به عرض و اطلاع آن جناب برسانند و به این ترتیب مشکلی که در امر کار سینماها پیش آمده است به حسن توجهات عالی برطرف گردد.

با تقدیم احترامات

رئیس اتاق بازرگانی تهران

علی وکیلی

[امضا]

[حاشیة پایین، اول:] سابقه. ۹/۱۹

[حاشیة بالا:] خیلی فوری به عرض مبارک می‌رساند. [امضا: ناخوانا] ۴۱/۹/۲۰

[حاشیة راست:] جناب آقای شهردار زودتر تصمیم اتخاذ فرمایید تعطیل بیشتر به

ضرر آنها است. [امضا: ناخوانا] ۴۱/۹/۲۴

[حاشیة پایین، دوم:] فتوکپی ارسال گردید. ۴۱/۹/۲۵

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۱/۹/۱۹

شماره: ۳۳۶۴۲

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۹۰/۱

سندیکای سینماها

بسم الله الرحمن الرحيم

قطعنامه

در تاریخ شنبه ۱۷ آذرماه امضاکنندگان زیر، صاحبان و مدیران سینماهای تهران در جلسه فوق العاده سندیکای سینماها مجتمع گردیده در مورد اشکالاتی که به طور روز افزون سینماها با آن مواجه بوده و با وجود اقدامات سندیکا پس از چندین سال کمترین پیشرفتی محسوس نگردیده و رفته رفته موانع کار بیشتر و ادامه کار سخت تر می گردد متفقاً تصمیم گرفتند چنانچه نه مورد مشکلات زیر تا آخر آذر ۱۳۴۱ از طرف دولت رسیدگی نشده [و] برطرف نگردد از صبح شنبه اول دی ماه ۱۳۴۱ کلیه سینماهای امضاکننده مجتمعاً و متفقاً مبادرت به تعطیل نمایند. موارد نه گانه عبارتند از:

۱ - وزارت دارایی در مورد مالیات های معوقه سینماها که تا امروز به طور کدخدا منشی با حضور نماینده اتاق بازرگانی و نماینده سندیکای سینماها ترتیب قطعی و مقتضی اتخاذ^۱ می نمود و از این به بعد طبق پیشنهاد سندیکا که مورد توجه وزارت دارایی نیز قرار گرفته و به نفع وزارت دارایی هم بوده و تماس مستقیم مأمورین وصول را با این مؤسسات کم می نماید مالیات سینماها و فیلم ها را از روی فروش بلیت احتساب و وصول کند.

۲ - شهرداری تهران با توجه به وضع اقتصادی حاضر از آنجایی که سندیکای سینماها اصولاً نمی تواند افزایش بلیت سینماها را قبول نماید عوارض سینماها را لغو^۲ نماید. ضمناً مقرراتی که برای وصول عوارض از آگهی های داخل و خارج

۱. در اصل: اتخاذ.

۲. در اصل: لغو.

سینما اخیراً وضع گردیده ملغی نماید و برای جلوگیری از هرگونه سوء جریان و سوء استفاده، بلیت سینماها از طرف خود این مؤسسات طبع شده و از لحاظ کنترل به مهر و یا تمبر وزارت دارایی از نظر وصول مالیات سینماها برسد و ترتیبی اتخاذ گردد در آینده بتوان در سینماها از ماشین‌های مخصوص بلیت که متداول سایر کشورهای مترقی است استفاده شود.

۳ - وزارت کشور در آیین‌نامه بازدید فیلم تجدید نظر کافی به عمل آورد تا سرمایه مردم دچار ملعبه و زیان نگردد و افراد کمیسیون‌های بازدید به میل و نظر فردی و شخصی قسمت‌هایی از فیلم‌ها را که به هیچ وجه مخالف هیچ یک از شئون سیاسی و اخلاقی و اجتماعی کشور نیست حذف^۱ نماید تا سرمایه افراد این طور دچار زیان و خسران نشود.

۴ - وزارت کشور و شهرداری تهران از ساختمان سالن‌های جدید سینما جلوگیری نموده و کلیه پروانه‌های صادره‌ای [که] تا کنون از طرف درخواست کنندگان اقدام اساسی برای ساختمان نشده لغو نمایند و از این به بعد نیز جز با جلب موافقت قبلی سندیکای سینماها به هیچ وجه پروانه ساختمان سینمای جدید صادر نمایند.

۵ - وزارت بازرگانی در میزان حقوق گمرکی فیلم تجدید نظر نموده و سود بازرگانی را لغو نماید و ورود وسایل مربوط به نمایش فیلم و لوازم سینما را که تهیه آن در داخل کشور امکان ندارد آزاد نماید.

۶ - با توجه به نوع کار کارگران و کارمندان سینماها، وزارت کار و سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران در میزان کسور بیمه کارگران و کارمندان تجدید نظر نماید.

۷ - بنگاه مستقل برق و شهرداری در بهای میزان مصرف برق سینماها تعدیل نموده و عوارض دریافتی از موتورهای خصوصی برق سینماها از طرف شهرداری لغو شود.

۸ - بانک ملی ایران طرز معاملات فیلم را طوری ترتیب دهد که از طریق برات وصولی و قبولی نیز ورود فیلم امکان داشته باشد.

۹ - سازمان آب تهران بهای میزان مصرف آب سینماها را تعدیل کند. تا حصول نتیجه قطعی به تعطیل مؤسسات خود ادامه خواهیم داد.^۱

سینما ایران و سینما ملی	سینما سهیلا	سینما ایفل و البرز
سینما نیاگارا	سینما امپایر	سینما داریوش
سینما شیری	سینما سندباد	سینما همای
سینما مولن روژ	سینما مهتاب	سینما اسکار
سینما برلیان	سینما کریستال	سینما زهره
سینما دیانا	سینما ژاله	سینما رامسر
سینما فلور	سینما شهاب	سینما جهان
سینما شاهین	سینما فری	سینما خیام
سینما یاسی و سینما سیلون	سینما فردوسی	سینما اخبار
سینما حافظ	سینما سعدی	سینما پرسپولیس
سینما مسعود	سینما چارلی	

[حاشیه پایین: سابقه. ۱۹/۱]

۱. این قطعهنامه توسط تعدادی از مدیران سینماهای تهران امضا شده است. تصویر کامل قطعهنامه در بخش نمونه تصاویر اسناد آورده شده است.

سند شماره ۱۹۰/۲

[آرم]

شهرداری تهران

تاریخ: ۱۳۴۱/۱۰/۱۱

شماره: ۱۸۱۸۲/۲۰۵۳

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرجوعه مورخه ۴۱/۹/۲۴ که در ذیل قطعنامه شماره ۶۱۸۸ [مورخ] ۴۱/۹/۱۹ مدیران سینماها مرقوم فرمودند خاطر عالی را مستحضر می سازد در کمیسیونی که با حضور جناب آقای وزیر کشور برای رسیدگی به این کار تشکیل گردید به کلیه اظهارات سینماداران رسیدگی و پاسخ قانع کننده داده شد. مراتب جهت استحضار معروض می گردد. قرار است صاحبان سینما مطالب خود را به تیمسار وزیر کشور مجدداً عرضه کنند تا اگر اقدامی لازم باشد به عمل آید.

شهردار تهران

[امضا: احمد نفیسی]

[حاشیه پایین، اول: سابقه. ۱۰/۱۱]

[حاشیه پایین، دوم: سابقه ضمیمه شد. ۱۰/۱۲]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر]

شماره: ۳۴۶۱۲

تاریخ: ۴۱/۱۰/۱۱

سند شماره ۱۹۰/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

پیوست: دو برگ

شماره: ۴۹۶۲/۴

به تاریخ: ۱۳۴۱/۹/۲۷

جناب آقای شهردار تهران

رونوشت نامه شماره ۱۰۶۷/م مورخ ۱۳۴۱/۹/۲۲ وزارت کار راجع به تقاضای سندیکای صاحبان سینماها به پیوست ارسال می شود. خواهشمند است نظریه خود را نسبت به قسمت الف نامه مذکور هرچه زودتر اعلام فرمایید تا به عرض جناب آقای نخست وزیر برسد.

معاون نخست وزیر

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه

سند شماره ۱۹۰/۴

[آرم]

شهرداری تهران

شماره: ۳۶۷/م

تاریخ: ۱۳۴۱/۱۰/۱۱

مقام نخست وزیری

بازگشت به مرقومه شماره ۴۹۶۲/۴ مورخ ۴۱/۹/۲۷ موضوع درخواست

سندیکای سینماداران تهران در خصوص چاپ و نشر بلیت مخصوص برای هر سینما مراتب زیر را معروض می‌دارد: به طوری که استحضار دارند شهرداری تهران از طریق اداره چاپخانه دولتی ایران به استناد تصویبنامه مربوطه بلیت‌های مصرفی کلیه سینماهای پایتخت را به ترتیب حروف الفبا روی سری مشخص تهیه و با اخذ حق الطبع آن از متصدیان سینماها به نسبت احتیاج هر سینما ضمن دریافت عوارض متعلقه، بلیت موردنیاز را در اختیار آنان می‌گذارد و چون میزان احتیاجات سینماها متفاوت و یکسان نیست تهیه هفتاد نوع کلیشه و هفتصد هزار دسته بلیت یک هزار برگی مخصوص برای سینماها به هیچ وجه مقدور نمی‌باشد. زیرا گذشته از این که انجام این منظور مستلزم صرف هزینه زیادی خواهد بود اصولاً کنترل هفتاد سری بلیت به طور صحیح برای متصدیان مربوطه خالی از اشکال نخواهد بود.

بدین جهت چنانچه صاحبان سینماها مایل باشند می‌توانند همان طوری که در بعضی از سینماها متداول است با تهیه غلطک مخصوص روی بلیت‌های خریداری شده از شهرداری مشخصات سینمای خود را تعیین نمایند تا بدین وسیله از کلیه احتمالات سوء که مورد اعتراض صاحبان این قبیل سینماها می‌باشد جلوگیری به عمل آمده و بلیت هر سینما منحصرأ در همان سینما به مصرف برسد.

شهردار تهران

[امضا: احمد نفیسی]

[حاشیه پایین:] سابقه ضمیمه شد. ۴۱/۱۰/۱۲

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۵۲۵۵/۴

تاریخ: ۴۱/۱۰/۱۲

[مهر:] محرمانه

سند شماره ۱۹۱

مندرجات روزنامه نیویورک هرالد تریبیون در مورد ثریا اسفندیاری

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارت و رادیو

اداره: اطلاعات، مطبوعات خارجی، تاریخ: ۱۳۴۱/۱۲/۲۷، شماره: ۱۳۴۰
(درباره ایران چه می نویسند؟) بولتن - محرمانه

ترجمه از روزنامه نیویورک هرالد تریبیون چاپ ایالات متحده آمریکا

مورخ ۱۵ مارس ۱۹۶۳

New York Herald Tribune U. S. A. - 15 March 1963

ثریا که مدت زیادی را در عزلت و تنهایی گذرانده است وارد عالم سینما می شود پرنسس ثریا به خاطر رفع تنهایی قصد دارد وارد جهان سینما گردد. به عقیده خبرنگار ما ثریا شاید بزرگترین ستاره ای باشد که توسط صاحبان کمپانی های سینمایی بعد از گرتا گاربو کشف گردیده است. پرنسس ثریا که در سال ۱۹۴۹ ملکه دربار ایران شد امشب اعلام داشت که قصد دارد یک نام جدید سینمایی برای خود انتخاب نماید. پرنسس سی و دوساله ایران توسط دینودولارنتیس که می بریت و سیلوانا مانگانو را کشف نموده به جهان سینما معرفی می گردد.

پرنسس ثریا می گوید: من همیشه به هنر مخصوصاً هنر تئاتر علاقمند بوده ام ولی هرگز جرأت این را نداشته ام که مورد آزمایش هنرپیشگی قرار بگیرم ولی وقتی که آقای دولارنتیس پیشنهاد شرکت در فیلم را به من نمود و من دانستم که پیشنهادش جدی است خیلی خوشحال شدم. امیدوارم بتوانم نظر او را تأمین نمایم.

پرنسس ثریا تاکنون برای هنرپیشگی تمرین نکرده ولی خودش می گوید که در

آتیه سخت خواهد کوشید و با حداکثر قدرت خود سعی خواهد نمود تا یک هنرپیشه کامل گردد.

پرنسس ثریا گفت که هنوز نام و نوع فیلم جدیدش را نمی‌داند. او اظهار امیدواری کرد که مردم ایران با نظر موافق به وضع جدید او بنگرند.

ثریا در این مورد با شاه که از سال ۱۹۴۹ تا ۱۹۵۸ همسرش بوده هیچ نوع مشورتی نکرده است. در کارهای سینمایی ثریا از لقب خود استفاده نخواهد کرد. او قصد دارد یک نام جدید سینمایی برای خود انتخاب نماید.

نام اصلی او ثریا اسفندیاری بوده و دختری نیمه آلمانی و نیمه ایرانی است که پدرش رئیس مقتدر یک قوم بزرگ می‌باشد. ثریا در سن ۱۸ سالگی با شاه ازدواج کرده است. پس از طلاق از شاه اغلب با شاهزادگان و ثروتمندان محترم اروپا دیده می‌شده است.

ثریا با پوشیدن یک لباس سیاه ساده که سنجاقی از الماس بر بالای سینه‌اش زده بود ثابت کرد که از نظر زیبایی می‌تواند گوی سبقت را از سایر ستارگان درجه یک سینما برآید.

از دست دادن عنوان

تهران، یونایتد پرس ۱۵ مارس

آقای جهانگیر تفضلی وزیر مشاور امشب اعلام داشت که چنانچه پرنسس ثریا از تصمیم خود دایر بر شرکت در فعالیت‌های سینمایی منصرف نشود عنوان خود را از دست خواهد داد. منابع نزدیک به دربار ایران امروز گفتند که پرنسس ثریا علاوه بر از دست دادن عنوان خود مبلغ ۴ هزار دلار مستمری ماهانه خود را که مرتباً از موقع طلاق تاکنون دریافت می‌داشته از دست خواهد داد.

[حاشیه راست، اول]: به عرض جناب آقای نخست وزیر برسد. به صفحه ۸ گزارش

هم توجه فرمایند. ۴۱/۱۲/۲۸

[حاشیه راست، دوم]: ملاحظه شد. [امضا: امیر اسدالله علم]

سند شماره ۱۹۲

درخواست ابراهیم گلستان مبنی بر ارسال تعدادی از فیلم‌های وی به
فستیوال مسکو

[شیر و خورشید]

اداره کل انتشارات و رادیو

تاریخ: ۴۲/۲/۱۵

شماره: ۴۸۱۰

جناب آقای نخست وزیر

با تقدیم عین معروضه آقای ابراهیم گلستان مدیر سازمان فیلم گلستان که به شماره ۱۲۷۴۱ مورخ ۴۲/۱/۲۵ برای اقدام به اداره کل انتشارات و رادیو ارجاع شده است محترماً به استحضار می‌رساند: مراتب به هنرهای زیبای کشور اعلام شد تا در کمیسیونی که برای بررسی و انتخاب فیلم‌های مناسب جهت شرکت در فستیوال فیلم مسکو تشکیل می‌شود از ایشان نیز دعوت نمایند که فیلم‌های مورد نظر خود را به کمیسیون مزبور ارائه دهد و به همین ترتیب نیز پاسخ آقای گلستان داده شد که با هنرهای زیبای کشور تماس بگیرد. تا ترتیب انجام درخواستش داده شود. جریان امر برای مزید استحضار خاطر عالی معروض گردید.

با تقدیم احترام

مدیر کل انتشارات و رادیو

فریور

[امضا]

[حاشیه بالا:] به عرض مبارک برسد. موضوع همان فیلم گلستان است که به هنرهای

زیبا نوشته‌اند. از نتیجه خبری نیست. [امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین:] ملاحظه شد. [امضا: ناصر ذوالفقاری] ۴۲/۲/۲۸

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۲۴۲۶

تاریخ: ۴۲/۲/۱۶

سند شماره ۱۹۲/۱

Golestan Film Unit

P.O>box 857.Tehran IRAN

CABLES:EBGOL .TEHRAN

سازمان فیلم گلستان

صندوق پستی: ۸۵۷، تهران، ایران

نشانی تلگرافی: ابگل تهران

تاریخ: ۴۲/۱/۱۸

مقام محترم نخست وزیری

همچنان که خاطر محترم آگاه است امروزه مؤثرترین وسیله شناساندن یک کشور و میزان ترقی و پایه هنری آن سینما است که عمومی ترین وسیله بیان هنری است. به همین جهت است که هر ساله کشورهای جهان می کوشند به انجمن های معتبری که برای عرضه داشتن و ارزیابی نمونه های این هنر در مراکز معتبر فرهنگی برپا می شود فیلم هایی بفرستند که کسب آبرو کند. متأسفانه کوشش های جزئی در امر سینمای ایران و نتیجه های جزئی تری که تاکنون از این کوشش گرفته می شده است هر چند به چشم عاملین آن مهم می آمده است (یا به دست و زبان عاملین آن مهم نمایانده می شده است) در بازار دنیای هنر ارج و اعتباری نمی یافته است و هرگاه ترتیب شرکت رسمی دولت ایران در این انجمن ها و فستیوال ها داده می شده است حاصل، خلاف پایه فرهنگی کهنسال و ارجمند می بوده است.

خوشبختانه افتخار جبران این وضع ناهنجار نصیب دستگاه کوچک و بی ادعای

ما شد و در سال ۱۹۶۱ عالی‌ترین جایزه فستیوال فیلم در «ونیز» که با حیثیت‌ترین فستیوال‌های سینما در جهان است نصیب فیلمی شد که ما با بودجه‌ای حقیر بی‌کمک دولت و بی‌کمک هیچ مقامی تهیه کرده بودیم. این فیلم «یک آتش» نام دارد که جایزه مجسمه طلای «مرکور» را ربود. چنین افتخاری تا امروز نصیب هیچ یک از کشورهای آسیایی و خاورمیانه نشده بود به جز ژاپن و هند. توفیق این فیلم ادامه یافت و چند ماه بعد فستیوال فیلم در لندن به آن گواهینامه «فیلم برجسته سال» داد و فستیوال آلمان در «اوبرهاوزن» آن را رتبه «افتخار عالی» بخشید. پیروزی‌های این فیلم اتفاقی نبود.

سال بعد در ۱۹۶۲ باز این افتخار را نصیب کشور خود کردیم که فیلم دیگری از ساخته‌های ما جایزه‌های بزرگ را به چنگ آورد. این بار فیلم «موج و مرجان و خارا» از فستیوال «ونیز» جایزه گرفت و از آن دعوت شد تا در فستیوال دو ساله «زاگرب»، مخصوص فیلم‌های هنری صنعتی شرکت کند که در نتیجه باز برنده شده و گواهی «افتخار عالی» را ربود. همچنین در همین سال فستیوال بزرگ آمریکا در شهر سانفرانسیسکو فیلم کوتاه ما به عنوان «ما آدمیم» را به عنوان «نمونه مترقی هنر سینما در جهان» انتخاب کرد.

برای ما این افتخاری آمیخته به تلخ کامی است که همه این توفیق‌ها را بی‌کمک مادی یا حتی معنوی مقامات مربوطه به دست آورده‌ایم و حال آن که در خلال این احوال و پس از آن فیلم‌هایی با کمک مراجع دولتی یا به دست آنها ساخته می‌شده است و به فستیوال‌ها فرستاده می‌شده است که ارزششان از حد دید سازندگانشان دورتر نمی‌رفته است.

اکنون که فستیوال دو ساله «مسکو» در پیش است خاصه از آن جهت که در شوروی به امر سینما با نظر جدی می‌نگرند شاید شایسته آن باشد که از ایران فیلم‌هایی شرکت کند که هم نشان دهنده کار و کوشش و پیشرفت‌های انسانی کشور ما باشد و هم صاحب ارزش هنری مسجل. ما برای فیلم‌هایی مانند «یک آتش» و «موج و مرجان و خارا» صاحب ادعایی نیستیم زیرا همه جایزه‌های بین‌المللی درجه اولی که نصیب آنها شده است لزومی برای ادعا نمی‌گذارد. ارزش هنری

فیلم‌هایی مانند «آب و گرما» و «خانه سیاه است» و «تپه‌های مارلیک» که از ساخته‌های دیگر ما است به یک نگاه معلوم تواند شد و امید ما این است که آن جناب هنردوست شرکت این فیلم‌ها را مقتضی بدانند و امر به تهیه وسایل و مقدمات فرستاده شدن به مسکو را صادر فرمایند.

با عرض احترام گران

ابراهیم گلستان

[امضا]

[حاشیه بالا، اول:] جناب آقای تفضلی، این مطلب بسیار حساس و مهم است خواهشمندم با من مذاکره فرمایند. [امضا: امیر اسدالله علم] ۴۲/۱/۲۵
[حاشیه بالا، دوم:] آقای گلستان با من تلفنی صحبت کنند.
[مهر:] ورود به دفتر اداره کل انتشارات و رادیو

شماره: ۲۹۷۰

تاریخ: ۴۲/۲/۱

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۲۷۴۱

تاریخ: ۴۲/۱/۲۵

سند شماره ۱۹۳

درخواست کمک و مساعدت اداره هنرهای زیبای کشور

[تاج شاهنشاهی]

دفتر مخصوص شاهنشاهی

[پیوست:] عریضه ۳ برگ

[شماره:] ۱۳۱۱

[تاریخ:] ۴۲/۲/۲۸

جناب آقای اسدالله علم نخست وزیر

عین عریضه شماره ۹۸۵ [مورخ] ۴۲/۲/۲۱ اداره هنرهای زیبای کشور راجع به وضع نقص امور مالی و استخدامی اداره مزبور و لزوم توجه در تقویت بودجه آن به وسیله طرح متمم در سال جاری برحسب فرمان مبارک ملوکانه لفاً ارسال و ابلاغ می شود که نکات معروضه را در نظر بگیرید.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

[امضا: رحیم هیراد]

[حاشیه پایین، اول:] برای استحضار خاطر مبارک؛ عریضه هنرهای زیبا است برای کسر بودجه و می نویسند: ۱. کسر ۲۵٪ از بودجه فشرده تنظیمی برنامه های هنری را متوقف کرده است. ۲. وسیله تشویق مالی به هنرمندان نیست. ۳. با این بودجه نمی توان هنرمندان جدیدی استخدام کرد. ۴. با این بودجه نمی توان گروه های هنری را به مرزها فرستاد. تقاضای افزایش اعتبار دارند. [امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین، دوم:] در کارهای شرف عرضی بگذارید. [امضا: ناخوانا] ۴۲/۳/۹

[حاشیه پایین، سوم:] بایگانی شود. [امضا: ناخوانا] ۴۲/۳/۲۷

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۲/۲/۲۸

شماره: ۲۲۰۲۶

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۱۹۳/۱

[آرم]

هنرهای زیبای کشور

شماره: ۹۸۵

تاریخ: ۲۱ اردیبهشت ۱۳۴۲

پیشگاه مبارک اعلی حضرت همایون شاهنشاه

مفتخراً به شرف عرض می‌رساند: در دوران کوتاه تأسیس هنرهای زیبای کشور هر وقت مشکلی سد راه پیشرفت این سازمان گردیده است به دامن آن شهیار هنر پروز توسل جسته‌ام و با وقوف کامل شاهنشاه از هدف و روش و فعالیت این سازمان خدمتگزاران این مؤسسه همواره مورد لطف و عنایت ملوکانه قرار گرفته‌اند. اینک نیز استدعای بذل توجه به عرایض زیر دارد:

۱- یکی از دلایل امیدواری به انجام پروژه‌های این سازمان ثبات وضع اداری آن است ولی همین امر دو مشکل در کار پیشرفت ایجاد کرده است.

الف - چون برای انجام برنامه‌های صحیح و دقیق مورد نظر افراد معین و کادر ثابت به کارگمارده شده و بودجه لازم برای انجام برنامه‌های مذکور نیز با رعایت صرفه و کمال دقت تهیه و تنظیم گردیده بود کسر ۲۵٪ از بودجه فشرده این سازمان آشفتنگی محسوسی در وضع مالی هنرهای زیبای کشور ایجاد کرد تا حدی که در سال ۱۳۴۱ امکان تهیه و تنظیم بودجه موجود نبود و وزارت دارایی به ناچار آن را تا اندازه‌ای تعدیل کرد این مؤسسه هنوز هم موفق نشده است اجرای برنامه‌هایی را که در نتیجه این تقلیل بودجه متوقف شده است از سرگیرد.

ب - کارمندان این سازمان طبعاً در اثر طی سنوات خدمت، بالاترین رتبه‌ای را که می‌توانند داشته باشند احراز کرده‌اند و به استثنای عده معدودی از هنرمندان که گاهگاهی افتخار شرفیابی به پیشگاه مبارک ملوکانه را دارند برای سایرین به جز

پاداش مالی که آن هم با اعتبار ناچیز فعلی انجام‌پذیر نیست وسیله تشویق دیگری موجود نمی‌باشد.

۲- روش جان‌نثار در مورد استخدام هنرمندان و کارمندان، به کارگماردن آنان به صورت روزمزد و غیررسمی است ولی حقوق روزانه این قبیل کارمندان متأسفانه تناسبی با ارزش کار آنان ندارد بلکه تابع اعتبار و بودجه هنرهای زیبا است. ارتباط روزافزون هنری بین ایران و سایر کشورهای دور و نزدیک و آگاهی هنرمندان ایران از توجهی که سایر کشورها بخصوص به طبقه هنرمند دارد ایجاب می‌کند که هنرهای زیبای کشور وضع مالی بهتری برای هنرمندان پیش‌بینی نماید.

۳- برای بهبود و پیشرفت هنرهای غربی (دانشکده‌های هنرهای تزئینی، ارکستر سمفونیک، کنسرواتوار) تنها راه حل به کارگماردن متخصصین خارجی است که در دو سال اخیر به مناسبت ضعف بنیه مالی به خدمت آن عده از متخصصین خارجی که به کار مشغول بوده‌اند خاتمه داده شد.

۴- در سال گذشته چند گروه هنری به منظور اجرای برنامه برای سازمان‌های ارتشی و انتظامی به دزفول، خرمشهر [و] اهواز اعزام شدند و نتیجه آن بسیار درخشان بود و در نظر بود چنانچه اعتبار کافی تأمین گردد نظیر این برنامه‌ها برای واحدهای کوچک در نقاط مرزی نیز اجرا گردد. در سال جاری به جهاتی که معروض افتاد ضمن تهیه بودجه سال ۱۳۴۲ اضافه اعتباری درخواست گردید و متأسفانه مورد قبول واقع نگشت. از پیشگاه همایونی استدعا دارد امر شاهنشاه دایر به توجه به این نکته نسبت به تهیه طرح مربوط به متمم بودجه سال ۱۳۴۲ شرف صدور یابد.

جان نثار

[امضا: مهرداد پهلبد]

[حاشیه بالا:] امر فرمودند با دولت ابلاغ شود این نکات را در نظر بگیرند. ۴۲/۲/۲۵

سند شماره ۱۹۴

استعلام پارسا (استاندار اصفهان) راجع به صدور پروانه سینمای مهتاب اصفهان با توجه به مخالفت اهالی آن شهر به خاطر همجواری سینمای مذکور با مسجد

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

استانداری استان اصفهان

[تاریخ: ۴۲/۴/۲۷]

[شماره: ۹۱۶۸]

وزارت کشور

تعقیب نامه شماره ۸۵۱۲ [مورخ] ۴۲/۴/۲۳ به استحضار می‌رساند: پس از وصول درخواست آقای محمد ادهمی برای صدور پروانه سینما مهتاب واقعه در خیابان حافظ جنب فلکه شکرشکن طومارهایی له و علیه تأسیس سینما در این محل به استانداری واصل و برای رسیدگی و اظهار نظر به شهرداری اصفهان ارجاع گردید. پاسخ واصله از شهرداری مشعر بر این بود که سینمای مذکور طبق پروانه صادره از شهرداری و با اصول فنی صحیح بنا شده و مبلغ هنگفتی نیز به مصرف هزینه ساختمان بنای آن رسیده و فاصله آن تا مسجد و امامزاده حداقل ۱۵۰ متر است لذا پرونده امر به کمیسیون نمایشات احاله و کمیسیون محل را بازدید و بدون نقص تلقی و سینمای درجه ۱ تشخیص نمود. مجدداً کمیسیون نمایشات برای رسیدگی به پرونده متقاضی درخواست پروانه در تاریخ ۴۲/۴/۲۳ تشکیل و پس از ملاحظه نامه‌های واصله از سازمان اطلاعات و امنیت و شهربانی و مدارک مربوطه دایر به تأیید صلاحیت آقای محمد ادهمی مدیر سینما مهتاب به اتفاق آرا پروانه لازم برای نامبرده صادر نموده است. مع هذا چون شکایاتی قبل از اتمام ساختمان

سینما ضمن نامه‌های شماره ۳۱۷۹ [مورخ] ۴۱/۱۰/۲۳ و ۲۸۸۳ [مورخ] ۴۱/۸/۹ و ۲۹۹۹ [مورخ] ۴۱/۸/۱۵ صادره از اداره نمایش آن وزارت به استانداری رسیده بود با این که موضوع از نظر رعایت مقررات و تشریفات قانونی خاتمه یافته تلقی می‌شود مراتب محض استحضار اعلام، خواهشمند است مقرر فرمایند با توجه به نامه‌های مزبور نظر اولیای محترم وزارت را در این باره صراحتاً اطلاع فرمایند.

استاندار استان اصفهان

مهندس پارسا

رونوشت برابر اصل است.

سند شماره ۱۹۵

مکاتبه مجید محسنی در خصوص موافقت محمدرضا پهلوی با معافیت فیلم «پرستوها به لانه برمی‌گردند» از پرداخت عوارض

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۵۶۴۶۲

تاریخ: ۴۲/۱۲/۱۴

جناب آقای دکتر پیراسته وزیر محترم کشور
جناب آقای نخست وزیر در هاشم نامه مورخ ۴۲/۱۲/۳ آقای مجید محسنی
نماینده مجلس شورای ملی شرحی به عنوان جنابعالی مرقوم فرموده‌اند که فتوکپی
آن جهت استحضار تلواً ارسال می‌گردد.

معاون نخست وزیر

دکتر کنی

[امضا]

سند شماره ۱۹۵/۱

مجید محسنی

تلفن: ۷۲۲۰۲

حضور مبارک سرور ارجمند جناب آقای علم نخست وزیر معظم ضمن عرض بندگی معروض می‌دارد: شب دهم دی ماه شاهنشاه معظم فیلم پرستوها به لانه بر می‌گردند را مشاهده فرمودند و در همان شب مقرر داشتند که تشویقی از چاکر بشود. جنابعالی هم فردای آن روز اظهار لطف و عنایت فرمودید که این فیلم از عوارض شهرداری معاف شود. وزارت کشور هم به شهرداری تذکر دادند که پیشنهاد کنید این فیلم که به پیروی از منویات شاهنشاه تهیه شده از پرداخت عوارض معاف شود. شهرداری هم همین پیشنهاد را می‌نماید و وزارت کشور هم به قائم مقامی انجمن شهر تصویب می‌نماید که این فیلم از پرداخت عوارض معاف شود و اگر تاکنون وجوهی از این بابت دریافت شده به ایشان بپردازید. تا این تشریفات انجام نپذیرفت (از شب دهم دی ماه تاکنون) یک ماه و بیست و سه روز طول کشید و نمایش این فیلم یک ماه و بیست شب پیش تمام شده است و بنده هنوز نتوانستم ثابت کنم که وقتی تصویب می‌فرمایند که این فیلم از عوارض معاف شود و ذکری از چه تاریخی نشده، منظور به طور کلی معافیت این فیلم از عوارض شهرداری است. حال از آن سرور ارجمند تقاضا دارم امر و مقرر فرمایند که بنده از این بلا تکلیفی درآیم.

چاکر

مجید محسنی

[امضا]

[حاشیه راست:] جناب آقای وزیر کشور؛ از همان تاریخ که امر مبارک همایونی صادر شده است باید این معافیت را به ایشان می‌رساند. این صنایع جدید آن هم

وقتی به این صورت عالی مورد استفاده هم قرار بگیرد باید قطعاً تشویق بشود. نظر مبارک همایونی هم همین است. [امضا: امیر اسدالله علم] ۴۱/۱۲/۳
 [مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر
 شماره: ۵۶۴۶۲
 تاریخ: ۴۲/۱۲/۴

سند شماره ۱۹۶

تقدیر و تشکر از جمشید شبیانی به مناسبت تهیه فیلم‌های «طلای سفید» و «قانون زندگی»

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

آقای شبیانی ریاست شرکت فیلم برداری تخت جمشید فیلم قانون زندگی که در تاریخ چهارشنبه نهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و چهل و سه طبق دعوت جنابعالی مشاهده گردید نمونه بارزی از پیشرفت صنعت فیلم برداری در کشور ایران بود. فیلم قانون زندگی یکی از مسایل مهم اجتماعی و تحولات برجسته مملکتی را که به همت شاهنشاه معظم پایه گذاری شده است مجسم نموده بود. امید است تشکیلات فیلم برداری تخت جمشید با ارشاد و راهنمایی فنی جنابعالی به موفقیت‌های شایانی نایل آید.

نخست وزیر

حسنعلی منصور

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۱۹۶/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشاورزی

دفتر وزیر

تاریخ: ۱۳۴۳/۲/۹

شماره: ۳۷۴۵

آقای شیبانی ریاست شرکت فیلم برداری تخت جمشید
 فیلم قانون زندگی که در تاریخ ۴۳/۲/۷ به اینجانب و اعضای شورای اصلاحات
 ارضی ارائه گردید بدون شک نمونه ارزنده‌ای از پیشرفت صنعت فیلم برداری در
 کشور ایران بود. در این فیلم که مضمون آن براساس رژیم مالکیت در گذشته و
 تحولاتی که در اثر قانون مترقی اصلاحات ارضی و مواد شش‌گانه منشور انقلاب
 شاه و مردم طرح ریزی و نیکی‌ها و بدی‌ها و پلیدی‌ها و انسان دوستی‌ها در آن به
 طور بارزی تجسم یافته بود نتایج اجتماعی و اخلاقی آن بسیار مفید و قابل توجه
 بود و علاوه بر این که داستان فیلم با حقایق زندگانی گذشته و حال ملت ایران
 منطبق بود ساز و آواز و رقص‌های محلی و منظره‌های جالب مناطق روستایی نیز به
 آن شکوه و جلوه خاصی داده بود. علیهذا با تشکر از این دعوت موفقیت شما را در
 انجام امور اجتماعی در صنعت فیلم برداری صمیمانه آرزومندم.

وزیر کشاورزی

سپهد ریاحی

[امضا]

سند شماره ۱۹۶/۲

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

اداره: نمایش

تاریخ: ۱۳۴۳/۳/۴

شماره: ۹۵۴

جناب آقای نخست وزیر

در تعقیب مذاکرات حضوری به استحضار خاطر عالی می‌رساند: آقای جمشید شیبانی در سال ۱۳۴۱ مبادرت به تهیه فیلمی به نام طلای سفید که متضمن مبارزه شدید مأموران کشف قاچاق با باند خطرناکی است که به کار قاچاق اشتغال دارند می‌نماید و مبلغ پانصد هزار ریال از محل جرایم قاچاق وزارت بهداشتی با ضمانت بانک اقتصادی ایران به عنوان وام دریافت می‌کند که پس از تهیه فیلم و نمایش آن وام دریافتی را مسترد دارد. چون با پرداخت هزینه‌های مربوطه به تهیه فیلم و صدی بیست عوارض شهرداری نتوانسته دین خود را ادا نماید و از طرفی هم فیلم مذکور از جهت نشان دادن عملیات مأموران وزارت بهداشتی و شهربانی کل کشور در مبارزه با کشف قاچاق مواد مخدره جنبه تبلیغاتی مؤثر و مفید داشته در نظر گرفته شده بود که شهرداری تهران مبلغ ۱۹۳۴۸۷ ریال به عنوان پاداش به آقای جمشید شیبانی پرداخت و از بابت پانصد هزار ریال وامی که مشارالیه جهت تهیه و تکمیل این فیلم از اداره کل نظارت بر مواد مخدره دریافت داشته محسوب و وزارت بهداشتی نیز مبلغ ۱۹۳۴۸۷ ریال از محل اعتبار و ذخیره مربوطه به پاداش مأموران به نامبرده پرداخت و بابت وام دریافتی به صندوق اداره کل نظارت پرداخت کند. اینک چون طرح ماده واحده مسترد شده پیشنهاد می‌نماید که از اعتبار دولت و یا محل دیگری این مبلغ را تأمین فرمایید که وام دریافتی آقای شیبانی مستهلک گردد.

مستدعی است مقرر فرمایند از اقداماتی که خواهند فرمود وزارت کشور را مستحضر سازند.

وزیر کشور

[امضا: جواد صدر]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه.

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه پیوست گردید. ۴۳/۳/۶

[حاشیه راست:] شفاهاً با آقای وزیر کشور صحبت خواهم کرد. فعلاً باشد.

[امضا: هادی هدایتی]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۳/۳/۵

شماره: ۴۰۵۶

سند شماره ۱۹۷

مکاتبات در خصوص مداخله سازمان‌های اداری در امور هنری

[شیر و خورشید]

وزارت اطلاعات

پیوست: دارد

محرمانه

تاریخ: ۴۳/۳/۲۴

شماره: ۴۳/۳/۹۹۰م

جناب آقای نخست وزیر

به پیوست رونوشت نامه شماره ۵۹۴۴ [مورخ] ۴۳/۳/۱۷ تلویزیون ایران و نامه

ضمیمه آن که به امضای سرپرست سازمان تلویزیون و برنامه‌های هنری صادر شده و پاسخی که از طرف نماینده وزارت اطلاعات در اجرای قانون به آن داده شده ایفاد می‌گردد. مسلماً وزارت اطلاعات نمی‌تواند اجازه بدهد که هیچ یک از دستگاه‌های دولتی و غیر دولتی قوانین مصوب رازیر پا بگذارند و اداره کل هنرهای زیبا نیز به هیچ وجه نمی‌تواند از اجرای قانون سر باز بزند.

وزیر اطلاعات

[امضا: نصرت‌الله معینیان]

[حاشیه پایین: ملاحظه شد.]

سند شماره ۱۹۷/۱

[شیر و خورشید]

وزارت اطلاعات

تاریخ: ۴۳/۳/۱۷

شماره: ۵۹۴۴

تلویزیون ایران

آقای مؤمن‌پور

نماینده محترم وزارت اطلاعات در تلویزیون ایران

بازگشت به نامه شماره ۱۱۵۱۴ مورخ ۴۳/۳/۱۲ درباره ابلاغ مقررات مربوط به برنامه‌های تلویزیون‌های غیر دولتی تهران - آبادان، به اطلاع می‌رساند که عین مقررات مذکور برای اطلاع هنرهای زیبای کشور که قسمتی از برنامه‌های این

مؤسسه را تأمین می‌کنند ارسال گردید. اینک عین پاسخ هنرهای زیبای کشور که تحت شماره ۴۸۲ مورخ ۱۶/۳/۴۳ به تلویزیون ایران واصل شده است برای اطلاع آن وزارتخانه تقدیم می‌شود.

با تقدیم احترام
دکتر کامبیز محمودی
تلویزیون ایران

رونوشت برابر اصل است.

سند شماره ۱۹۷/۲

[شیر و خورشید]
وزارت اطلاعات

تاریخ: ۱۶/۳/۱۳۴۳

شماره: ۴۸۲

تلویزیون ایران

تلویزیون ایران

عطف به نامه شماره ۵۹۳۶ [مورخ] ۱۳/۳/۴۳ اشعار می‌دارد: در سال ۱۳۳۹ به فرمان مطاع ملوکانه هنرهای زیبای کشور به منظور ترویج آثار هنری و تشویق هنرمندان و احیا و بسط و توسعه و حفظ هنرهای ملی تشکیل و تأسیس گردید. بنابراین تنها مرجع صلاحیت دار دولتی و رسمی مملکتی است که وظیفه دارد کلیه امور و مطالبی را که به نحوی بارشته‌های مختلف هنری ارتباط پیدا می‌کند زیر نظر

بگیرد.

برنامه‌هایی که هنرهای زیبا در حال حاضر در تلویزیون ایران اجرا می‌کند عبارت است از (برنامه‌های موسیقی و ترانه‌ها و رقص‌های ملی و محلی، اشعار و تصانیف باله کلاسیک و مدرن [و] هنرهای دراماتیک) که همه صرفاً جنبه و متن هنری دارد. در این صورت و با توجه به فلسفه ایجاد هنرهای زیبای کشور منطقی و به حق نیست که مرجع دیگری جز هنرهای زیبای کشور در این قبیل امور و برنامه‌ها نظارت و یا مداخله داشته باشد.

نظارت بر سایر برنامه‌های هنری که توسط هنرمندان آزاد و یا مؤسسات دیگر از تلویزیون ایران اجرا می‌گردد طبق قرارداد شماره ۷۱۷۰ مورخ ۳۱/۶/۳۷ کماکان از وظایف هنرهای زیبای کشور خواهد بود.

سرپرست سازمان تلویزیون و برنامه‌های هنری

حامد روحانی

رونوشت برابر اصل است. امضا و مهر. رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۹۷/۳

[شیر و خورشید]

وزارت اطلاعات

تلویزیون ایران

با اعاده رونوشت نامه شماره ۴۸۲ مورخ ۱۶/۳/۴۳ که طی شماره ۵۹۴۴ مورخ ۱۷/۳/۴۳ واصل گردیده نکات زیر را به عنوان نماینده وزارت اطلاعات ابلاغ می‌نماید: قانون تأسیس وزارت اطلاعات که به توشیح ملوکانه رسیده و فرمان

اجرای آن از طرف شاهنشاه صادر شده و به اتکای آن مقررات مربوطه به تلویزیون‌های غیر دولتی ابلاغ گردیده قابل بحث و تردید نیست و وزارت اطلاعات نویسنده نامه شماره ۴۸۲ مورخ ۱۶/۳/۴۳ را به هیچ وجه نمی‌شناسد. آنچه محل تردید نیست این است که هنرهای زیبای کشور نیز قانون نامبرده را که به توشیح ملوکانه رسیده و فرمان اجرای آن صادر شده کاملاً محترم می‌شمارند و در مورد اجرای قوانین بین هر دو دستگاه دولتی حد اعلای همکاری وجود خواهد داشت و قانون ابلاغ شده نیز باید دقیقاً اجرا شود.

نماینده وزارت اطلاعات در تلویزیون ایران

مؤمن پور

سند شماره ۱۹۸

گزارش وابسته مطبوعاتی سفارت ایران در کراچی در خصوص نمایش
فیلم «پرستوها به لانه باز می‌گردند»

[شیر و خورشید]

وزارت اطلاعات

اداره: ط ت

پیوست: دارد

تاریخ: ۴۳/۱۲/۱۲

شماره: ۶۲۳۷/۱۳۲۲۴/م ر

جناب آقای نخست وزیر

به پیوست رونوشت تلگرام شماره ۱۸۷ مورخ ۴۳/۱۲/۸ آقای دکتر زرنگار وابسته مطبوعاتی سفارت کبرای شاهنشاهی در کراچی درباره نمایش فیلم (پرستوها به

لانه باز می‌گردند) در اولین فستیوال بین‌المللی فیلم در لاهور برای استحضار تقدیم می‌شود.

از طرف وزیر اطلاعات
[امضا: امیر لشکر]

[حاشیه پایین:] ملاحظه شد. [امضا: غلامرضا نیک‌پی] ۱۲/۱۳

سند شماره ۱۹۸/۱

[شیر و خورشید]
وزارت اطلاعات

تلگرام از: کراچی

وزارت اطلاعات

شب گذشته در لاهور مرکز پاکستان غربی در سالن بزرگ سینمای ویکتوری اولین فستیوال بین‌المللی فیلم در پاکستان افتتاح شد. آقای عبدالحمید رئیس اداره کل استخدام کشوری دولت پاکستان آن را افتتاح نمود. هنگامی که آقای مجید محسنی نماینده محترم مجلس شورای ملی و سازنده فیلم معروف پرستوها به لانه باز می‌گردند که به نمایندگی از طرف ایران در این فستیوال شرکت دارند وارد سینما شدند حضار از جای خود برخاسته و با کف زدن ممتد استقبالی بی‌نظیر از ایشان به عمل آوردند. آقای محسنی طی سخنانی که وسیله نماینده دفتر اطلاعات و مطبوعات ایران در لاهور به زبان اردو ترجمه شد از میهمان نوازی و محبت و علاقه مردم پاکستان نسبت به ایشان و مردم ایران تشکر نمودند و به روابط نزدیک دوستی

و برادری دولت ایران و پاکستان اشاره کردند. آقای محسنی گفتند: بازدید اخیر شاهنشاه از پاکستان در تحکیم روابط موجود اثر نیکویی داشته است. سپس از بانیان فستیوال تشکر نمودند^۱ و پیشنهاد کردند که فیلم پرستوها به منظور کمک به مؤسسات بینوایان و همچنین برای دانشجویان نمایش داده شود. سخنان آقای محسنی بسیار مورد استقبال قرار گرفت و مخصوصاً تواضع و ادب وی حضار را سخت تحت تأثیر قرار داده بود. فیلم پرستوها امروز در سه سانس در سینما ویکتوری در لاهور نمایش داده می‌شود. در هفته دوم ماه جاری این فیلم در داکا مرکز پاکستان شرقی و در اوایل فروردین در کراچی در سینماها نمایش داده خواهد شد. ۱۸۷ [مورخ] ۴۳/۱۲/۸ دکتر زرنگار.

سند شماره ۱۹۹

درخواست‌های نه گانه سندیکای سینماها

سندیکای سینماها

تاریخ: ۱۳۴۴/۴/۲۰

جناب آقای هویدا نخست وزیر محترم

محترماً با توجه به این که امروزه وجود سینما در زندگی اجتماعی مردم هر کشوری از جمله ضروریات محسوب می‌گردد و با اذعان و اطمینان به این که شخص جنابعالی از دوستداران واقعی هنر سینما می‌باشید خاطر عالی را به مندرجات این نامه که تقاضاهای مشروع و قانونی سندیکای سینماها و مؤسسات سینمایی می‌باشد جلب نموده و ذکر این مطلب را لازم می‌داند که از چندین سال پیش

۱. در اصل: سپس وی از بانیان فستیوال تشکر نمودند.

تاکنون مرتباً دولت‌های وقت وعده هرگونه رسیدگی و مساعدت را به این مؤسسات داده‌اند که سوابق آنها در نخست وزیری، وزارت کشور، وزارت بازرگانی، شهرداری تهران و سایر دستگاه‌های مربوطه موجود است. ولی متأسفانه کمترین قدم مؤثری در راه رفع مشکلات و محظورات این مؤسسات برداشته نشده و در بعضی موارد مشکلات تازه‌ای به گرفتاری‌های سابق نیز اضافه گردیده است و اگر در نظر گرفته شود که در حال حاضر فقط در تهران از طریق مؤسسات سینمایی و استودیوهای دوبلاژ حداقل ده‌ها هزار نفر اعاشه و زندگی می‌نمایند و در هفت سال اخیر بهای بلیت مؤسسات سینمایی و عوارض دریافتی شهرداری تهران از سینماها ثابت مانده ولی در همین مدت مرتباً هزینه‌های مختلف مؤسسات مزبور افزایش یافته، ادامه حیات این مؤسسات و سرنوشت زندگی ده‌ها هزار نفر افراد وابسته به آن ایجاب می‌نماید دولت هر چه زودتر توجه کاملی به مراتب زیر نموده و تصمیمات عاجلی برای امکان ادامه کار مؤسسات سینمایی اتخاذ فرمایند:

- ۱ - بهای خرید حق نمایش فیلم از یک هزار دلار تا سه هزار دلار در این شش سال به میزان سه هزار دلار تا پنجاه هزار دلار افزایش یافته.
- ۲ - عوارض گمرک و سود بازرگانی دریافتی از فیلم سینما و لوازم تبلیغاتی و دستگاه‌های مربوط به کار سینما حداقل به پنج برابر سابق بالغ گردیده است.
- ۳ - هزینه زندگی از سال ۳۷ تاکنون چندین برابر اضافه شده و مؤسسات سینمایی علاوه بر تحمل این افزایش از لحاظ ادامه کار سینماها ناگزیر بوده‌اند مرتباً حقوق و دستمزد کارمندان و کارکنان خود را افزایش دهند.
- ۴ - از نظر تطبیق خود با وضع روز مؤسسات سینمایی ناچار شده‌اند که با تعبیه دستگاه‌های تهویه مطبوع و حرارت مرکزی، همچنین تزئین نمای سینماها چندین برابر سابق بیشتر بهای برق بپردازند خصوصاً تزئین نمای سینماها به وسیله نئون که کمک شایانی به زیبایی پایتخت نموده است.
- ۵ - کسور بیمه‌های اجتماعی وزارت کار و سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران به بیش از دو برابر سابق افزایش یافته.
- ۶ - بانک ملی ایران و سایر بانک‌های مجاز اصولاً تسهیلاتی را که مؤسسات

سینمایی و وارد اکنندگان فیلم در گذشته داشته‌اند ملغی نموده قانون جدیدی وضع کرده‌اند که از نظر مادی و اقتصادی به ضرر سینماها و واردکنندگان فیلم می‌باشد.

۷ - بهای مصرف آب مؤسسات سینمایی حداقل بالغ بر ده برابر سابق گردیده است.

۸ - بهای درج آگهی در جراید و از رادیو و تلویزیون که لوازم کار سینماها و نمایش فیلم می‌باشد به سه برابر سابق افزایش یافته است.

۹ - وزارت دارایی بهای فیلم را به طور صحیح و عادلانه در هزینه نپذیرفته و از مؤسسات سینمایی که با وضع حاضر اصولاً فاقد درآمد می‌باشند مالیات‌های کمرشکنی را علی‌الرأس مطالبه و مجدانه درصدد وصول می‌باشد.

با این همه که به شرح بالا هزینه‌های مختلف مؤسسات سینمایی اضافه شده است درآمد مؤسسات مزبور نسبت به سابق به طور محسوس به چهار دلیل قابل توجه زیر نقصان پیدا نموده است:

۱ - اضافه شدن تعداد سینماهای تهران حداقل به دو برابر تعداد سینماها در هفت سال پیش که با در نظر گرفتن ثابت بودن تعداد تماشاچیان چنانچه وضع مادی مردم و علاقمندان سینما حتی تغییری پیدا نکرده بود فروش مؤسسات مزبور می‌بایستی به نصف تقلیل یابد.

۲ - درآمد شهرداری تهران از عوارض دریافتی با این که تعداد سینماها در این مدت به دو برابر اضافه شده است افزایش نیافته که خود بهترین دلیل می‌باشد بر این که فروش سینماها تقلیل پیدا کرده است.

۳ - رقابت نامشروع تلویزیون بر خلاف رویه معمول در سایر کشورها.

۴ - وضع نامساعد اقتصادی مردم و عدم قدرت خرید طبقه متوسط که اکثریت مشتریان مؤسسات سینمایی را تشکیل می‌دهند.

بنابراین به موجب بدوی‌ترین محاسبات اقتصادی هیچ مؤسسه تجاری که به دلیل ۹ عامل مختلف غیر قابل انکار هزینه‌های آن اضافه شده باشد و باز به موجب

چهار عامل محسوس درآمد آن کاهش پیدا کرده باشد، قادر به ادامه حیات و کار خود نخواهد بود.

علیهذا توجه عاجل و مخصوص آن جناب را به مراتب فوق جلب نموده و برای نجات موجودیت مؤسسات سینمایی که در حدود هشت میلیارد ریال ثروت ملی کشور در راه بوجود آمدن و تأسیس و ادامه کار آنها صرف شده است، همچنین امکان ادامه زندگی ده‌ها هزار نفر که از پرتو فعالیت و گردش این مؤسسات زندگی و ارتزاق می‌نمایند تقاضا و استدعای عاجلانه دارد تا دیر نشده اگر واقعاً وجود مؤسسات سینمایی را در ایران لازم می‌دانند پیشنهادات اصولی و منطقی و معقول زیر را هرچه زودتر مورد توجه قرار دهند:

۱ - شهرداری تهران با توجه به گرفتاری‌ها و مشکلاتی که مؤسسات سینمایی با آن روبرو هستند عوارض دریافتی از سینماها را لااقل به نصف عوارض دریافتی کنونی تقلیل دهد. (با وجود این که بهای بلیت سینما در ایران با مقایسه بهای بلیت در سایر کشورها از $\frac{1}{4}$ کمتر می‌باشد با توجه به وضع اقتصادی حاضر مردم سندی‌کای سینماها حاضر نیست و نمی‌خواهد پیشنهاد افزایش بهای بلیت سینماها را بنماید.) ضمناً مقررات جدید غیر قابل قبولی که برای وصول عوارض آگهی‌هایی که در سینماها نمایش داده می‌شود و یا عکس و آفیش مقابل سینماها که در گذشته خود شهرداری نیز اذعان به ناصحیح بودن آن داشته رسماً لغو گردد و برای جلوگیری از هرگونه سوء جریان و سوء استفاده، بلیت سینما از طرف خود سینماها طبع شده و به مهر و تمبر شهرداری برسد و یا این که مانند سایر کشورهای مرفقی به وسیله ماشین‌های مخصوص مربوطه بلیت در دسترس تماشاچیان قرار داده شود.

۲ - هم از لحاظ جلوگیری از رقابت کمپانی‌های بزرگ تهیه‌کننده فیلم‌های خارجی با مؤسسات داخلی و هم از لحاظ کمک به پیشرفت صنعت سینمای ملی ایران برای سینماها سهمیه مناسبی در نظر گرفته شود همان‌طور که در سایر کشورها معمول است. (مزایای این اقدام بیش از آن است که بتوان در چند جمله توضیح و

تفسیر^۱ نمود.)

۳ - وزارت دارایی در مورد مالیات‌های معوقه سینماها تا امروز به طور کدخدامنشی با حضور نماینده اتاق بازرگانی و نماینده سندیکای سینماها ترتیب قطعی و مقتضی اتخاذ نماید و از این به بعد مالیات سینماها و فیلم‌ها از روی فروش بلیت که مسلماً به نفع وزارت دارایی بوده و وصولی دولت ازدیاد خواهد یافت و ضمناً تماس مستقیم مأمورین وصول را با مؤسسات سینمایی از بین می‌برد دریافت شود. (در این باره پیشنهاد جامع و مفیدی از طرف سندیکای سینماها کتباً تقدیم وزارت دارایی شده است.)

۴ - وزارت بازرگانی در میزان حقوق گمرکی فیلم تجدید نظر نموده و میزان آن را به مأخذ قبل از سال ۴۱ تعیین نماید و سود بازرگانی را لغو کند و ورود وسایل مربوطه به نمایش فیلم و لوازم سینما و کالاهای یدکی را که تهیه آن در داخل کشور امکان ندارد آزاد و از پرداخت عوارض گمرکی معاف سازد.

۵ - وزارت آب و برق بهای میزان مصرف برق سینماها را تعدیل نموده و بهای نیروی برق مصرف مؤسسات سینمایی را به میزان معمول به سایر مؤسسات صنعتی دریافت دارد و عوارض دریافتی از موتورهای برق خصوصی سینماها از طرف شهرداری ملغی گردد و بهای آب مصرفی سینماها نیز به مبنای سایر اماکن عمومی محسوب و دریافت شود.

۶ - وزارت کشور و شهرداری تهران از ساختمان سالن‌های جدید سینما جلوگیری نموده و کلیه پروانه‌های صادره‌ای که تاکنون از طرف درخواست‌کنندگان اقدام اساسی برای ساختمان نشده لغو نمایند و از این به بعد فقط با جلب موافقت قبلی سندیکا مبادرت به صدور پروانه ساختمان سینمای جدید بنمایند. (اکنون در تهران بیش از ۸۰ سینما وجود دارد که خیلی زیادتر از ظرفیت تعداد تماشاچی می‌باشد.)

۷ - [وزارتخانه‌های فرهنگ و هنر و اطلاعات و تبلیغات و کشور در آیین‌نامه

بازدید فیلم تجدید نظر کافی به عمل آورده، با تدوین یک آیین‌نامه صحیح مانع از آن شوند که این گونه سرمایه مردم دچار^۱ ملعبه و زیان شود و افراد کمیسیون‌های بازدید به میل و نظر فردی خود قسمت‌هایی از فیلم‌ها را که به هیچ وجه مخالف هیچ یک از شئون سیاسی و اخلاقی و اجتماعی کشور نیست حذف کنند و به شرکت نماینده سندیکای سینماها هنگام بازدید فیلم چنانچه در آیین‌نامه موجوده هم به آن اشاره شده جنبه رسمی و عملی دهند.

۸ - وزارت کار و سازمان بیمه‌های اجتماعی در میزان کسور بیمه کارگران و کارمندان مؤسسات سینمایی که نوع کار و ساعات کارشان با کارگران کارخانه‌ها متفاوت است تجدید نظر نمایند.

۹ - بانک ملی ایران طرز معاملات فیلم را طوری ترتیب دهد که خرید و ورود فیلم مانند سیارکالاهای مورد مصرف عمومی شود و بانک مزبور و سایر مؤسسات اعتباری در مواقع لزوم از اعطای اعتبارات مالی به مؤسسات سینمایی دریغ نمایند.

۱۰ - به منظور حمایت از مؤسسات سینمایی در مقابل رقابت‌های نامشروع تلویزیونی مانند سایر کشورهای مرفعی مقررات مشابهی برای نمایش فیلم‌های سینمایی در تلویزیون وضع و به موقع اجرا گذارده شود.

متأسفانه همان طور که فوقاً به استحضار عالی رسانید در این چند سال اخیر نه فقط باری از دوش مؤسسات سینمایی برداشته نشده بلکه مشکلات دیگری بر مشکلات موجود نیز افزوده گردیده است که در وضع کار و گرفتاری این مؤسسات طوری مؤثر واقع شده که با تمام مجاهدات و کوشش‌هایی که نمایندگان سندیکا در مقابل افراد وابسته به آن به عمل آورده‌اند بیم آن می‌رود که فشار روز افزون ضرر و زیان و مشکلات فراوان این مؤسسات را به تعطیل اجباری سوق دهند و چون این سندیکا به سابقه علاقه‌ای که شخص جنابعالی به دوام و لزوم ابقای این مؤسسات در اولین ملاقاتی که در هنگام تصدی وزارت دارایی ابراز فرمودید کاملاً آگاه و به

روشن بینی خاصی که در آن جناب مشهود است اعتماد دارد مصراً و مؤکداً استدعا دارد تا دیر نشده هرچه زودتر دستور فرمایند رسیدگی عاجل و سریعی برای رفع گرفتاری های گوناگون سینماها و انجام تقاضاهای مشروع و قانونی این مؤسسات به عمل آید.

با تقدیم احترامات فائمه

سندیکای سینماها

[امضا: ناخوانا]

سند شماره ۱۹۹/۱

سندیکای سینماها

تاریخ: ۱۳۴۴/۴/۲۲

جناب آقای هویدا نخست وزیر محترم ایران

خاطر عالی را مستحضر می سازد با سابقه و اطلاعاتی که آن مقام محترم نسبت به وضع نابسامان مؤسسات سینمایی دارند و با توجه به واقع بینی و حقیقت جویی شخص جنابعالی این سندیکا تحت شرایط بسیار دشوار فعلی که متأسفانه توأم با تحمیلات جدید و غیر قابل تحمل از طرف وزارت دارایی بر مؤسسات سینمایی است لازم دانست که پیرو نامه مورخه ۱۳۴۴/۴/۲۰ مطالبی را که جنبه بسیار حاد و فوری دارد به عرض عالی برساند. زیرا این سندیکا اعتراف می کند که مخصوصاً پس از تصمیمات خلاف اصول و یک طرفه وزارت دارایی به هیچ وجه قادر به تسکین افکار صاحبان سینماها نیست و فقط تصمیم عاجل و ابلاغ اراده آن مقام عالی می تواند از تعطیل جبری و قهری این مؤسسات جلوگیری کند زیرا به حکم

ارقام و اعداد موجود و تمام اسناد و مدارک بپینی که در اختیار این سندیکا است ادامه کار حقیقتاً غیر ممکن گردیده است و سوابق امر در نخست وزیری گواه صادقی بر این مدعا است.

اینک اجازه می‌خواهد مراتب زیر را برای مزید استحضار خاطر عالی به عرض برساند:

۱ - طرز تعیین مالیات از طرف وزارت دارایی متأسفانه منطبق با هیچ یک از اصول و موازین منطقی نیست. در صورتی که ساده‌ترین و مطمئن‌ترین راه همان طور که این سندیکا قبلاً به وزارت دارایی پیشنهاد نموده و اینک عیناً به ضمیمه تقدیم می‌گردد تعیین مالیات به مآخذ فروش بلیت سینما است.

فروش هر سینما طبق بلیتی که از طریق شهرداری تهران دریافت می‌نماید کاملاً معین و مشخص است و ضرورت ندارد که مسئولین امر در وزارت دارایی برای تعیین سود به اختراع ارقام نجومی پردازند و اصولاً تعیین مالیات به مآخذ فروش بلیت رویه مطمئن و صحیحی است که در کلیه کشورهای راقیه بدان عمل می‌شود و بر این مبنا نه تنها درآمد دولت افزایش خواهد یافت بلکه به بسیاری از مشکلات ناشی از تماس مستقیم مأمورین وصول با مؤسسات سینمایی خاتمه می‌بخشد.

بنابراین متمنی است موافقت و دستور فرمایند که وزارت دارایی از این تاریخ مآخذ تعیین مالیات را فروش بلیت قراردادده و اعلام نمایند.

۲ - مشکل‌ترین مسأله که حقیقتاً مورد ابتلای عموم صاحبان مؤسسات سینمایی در ایام اخیر گردیده است و با اطمینان کامل به عرض عالی می‌رساند که ادامه کار را غیرممکن و غیرمقدور ساخته است و در هر زمان که اراده فرمایند اعضای سندیکا با حساب بسیار روشن و مسلم این مدعا را ثابت خواهند کرد تعیین و مطالبه مالیات‌های معوقه است که گاهی به مراتب بیش از تمام هستی و سرمایه‌گذاری یک صاحب سینما است. در قبال چنین تصمیمات یک طرفه و خلاف منطق تأیید می‌فرمایند که برای صاحبان مؤسسات سینمایی در صورت ادامه رویه چاره‌ای جز آن که از این کار به طور کامل دست بکشند باقی نمی‌ماند. بنابراین مستدعی است دستور فرمایند در مورد مالیات‌های معوقه سینماها تا

این تاریخ با حضور نماینده اتاق بازرگانی و سندیکای سینماها از راه کدخدا منشی رسیدگی و ترتیب و تصمیم قطعی و مقتضی اتخاذ گردد.

۳ - تعجب آور است که وزارت دارایی گمرک و مخارج دوبلاژ و کرایه و بیمه پرداختی بابت یک فیلم را به عنوان هزینه نپذیرفته و به قیمت فیلم اضافه می‌کند و استهلاک فیلم را نسبت به مجموع ارقام بالا احتساب می‌نماید.

در صورتی که این رویه در هیچ کجای دنیا سابقه ندارد و به سهولت می‌توان پذیرفت که گمرک، دوبلاژ، کرایه و بیمه و تبلیغات و نظایر آن جزء مخارج مسلم و قطعی یک فیلم است مضافاً این که تمام این مخارج به ریال و در داخل کشور پرداخت می‌گردد.

بنابراین متمنی است دستور فرمایند تا وزارت دارایی رویه فعلی را تعطیل و پرداخت‌هایی^۱ نظیر گمرک، مخارج دوبلاژ، کرایه و بیمه و تبلیغات را جزء هزینه قبول فرمایند.

با صفای باطن و صراحت بیان به استحضار عالی می‌رساند آنچه موجب گردیده است که مؤسسات سینمایی در قبال اقدامات و رشکست‌کننده اخیر وزارت دارایی از تعطیل اجباری پرهیزکنند حسن نیت کامل و علاقه تام و توأم با واقع‌بینی آن مقام محترم در حل و فصل مشکلات اجتماعی است.

اینک استدعا و انتظار دارد که به خاطر جلوگیری از تعطیل مؤسسات سینمایی دستورات مؤکد صادر و ابلاغ فرمایند. زیرا اگر حداقل در مورد مالیات سینماها تصمیم عاجل و فوری اتخاذ نگردد این سندیکا هرگونه مسئولیتی را در قبال تعطیل این مؤسسات از خود سلب می‌نماید. منتظر ابلاغ اوامر عالی است.

با تقدیم احترامات فائمه

سندیکای سینماها

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه بالا، اول:] جناب آقای دکتر نیک‌پی سابقه دارد. لطفاً مذاکره شود.

[امضا: امیرعباس هویدا]

[حاشیه بالا، دوم:] با صاحبان سینماها مذاکره شد و نتیجه به عرض جناب آقای

نخست وزیر رسید. فعلاً در پرونده مربوطه ضبط شود. [امضا: غلامرضا نیک‌پی]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۴۷۰۲

تاریخ: ۴۴/۴/۲۳

سند شماره ۲۰۰

دستور نخست وزیری به شهرداری تهران مبنی بر احداث پارکینگ قبل
از افتتاح سینما

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۷۸/۴

تاریخ: ۴۵/۱/۱۵

جناب آقای شهردار تهران

با توجه به مشکلات عدیده رانندگی در شهر تهران خواهشمند است مقرر فرمایید
من بعد به شرطی با پروانه ساختمان سینما موافقت شود که قبلاً محلی برای
پارکینگ و توقفگاه برای آن در نظر گرفته باشند و یا در نزدیکی آن توقفگاهی وجود
داشته باشد.

نخست وزیر

[امضا: امیرعباس هویدا]

رونوشت: شهربانی کل کشور

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه

سند شماره ۲۰۰/۱

[آرم]

شهرداری تهران

تاریخ: ۴۵/۱/۲۷

شماره: م/۳۶

محرمانه

جناب آقای نخست وزیر

معطوفاً به امریه شماره ۷۸/۴ مورخ ۴۵/۱/۱۵ محرمانه در مورد نحوه صدور پروانه ساختمان‌های سینما و اخذ پارکینگ استحضار می‌دهد طبق گزارش اداره کل شهرسازی پروانه ساختمانی سینما با رعایت کامل مقررات مربوطه و با توجه به آیین‌نامه شهرسازی به شرح زیر صادر می‌گردد:

۱ - بازدید محل از نظر گذربندی و شهرسازی (توسط مهندس اداره کل شهرسازی).

۲ - رسیدگی به نقشه‌های ساختمانی براساس وضعیت محل در کمیسیون فنی و رفع نقایص فنی براساس آیین‌نامه سینماها توسط مهندسین مربوطه.

۳ - نظریه سازمان آتش نشانی در امر حریق.

۴ - اخذ تعهد رسمی از مهندس ناظر مربوطه از نظر حسن انجام کار در مورد عملیات ساختمانی و استحکام بنا.

۵ - اخذ مفصاحساب عوارض.

۶ - استعلام از شهرداری ناحیه مربوطه از نظر موقعیت محل و ساکنین مجاور و بررسی‌های محل.

ضمناً چون ایجاد پارکینگ و بررسی از نظر ترافیک در شهر تهران به عهده اداره پلیس تهران می‌باشد در این گونه موارد مراتب از اداره پلیس تهران استفسار و تا

زمانی که اداره مزبور موافقت خود را از نظر ایجاد پارکینگ اعلام ننماید صدور پروانه امکان پذیر نخواهد بود. استدعا دارد چنانچه دستور دیگری باشد امر به ابلاغ فرمایند.

شهردار تهران

[امضا: تقی سرلک]

[حاشیه بالا:] ملاحظه شد. [امضا: غلامرضا نیک پی] ۴۵/۱/۲۸

سند شماره ۲۰۱

شکایت منصور مجد بیگدلی در خصوص جلوگیری کمیسیون
نمایشات اصفهان و فرمانداری آن شهر از افتتاح سینمای نقش جهان

[شیر و خورشید]

وزارت پست و تلگراف و تلفن

از: شهری، به: [تهران]، شماره قبض: ۶۸، عدد کلمات: ۳۹۷، تاریخ اصل: ۲۸،
تاریخ وصول: ۴۵/۱/۲۸

جناب آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر محبوب ایران. رونوشت جناب آقای
دکتر صدر وزیر محترم کشور.

توقیراً به عرض آن مقام منیع می‌رساند: بنا به نیت ترقی خواهانه و سودمند
اعلی حضرت همایون شاهنشاه آریامهر و تحولات عظیمی که امروزه در راه
پیشرفت امور آبادانی در کشور عزیز ما بوجود آمده است اینجانب منصور مجد
بیگدلی در شهر تاریخی اصفهان اقدام به تأسیس سینمای بزرگ و آبرومندی به نام

(نقش جهان) نموده‌ام که از لحاظ استیل و زیبایی رونق خاصی به این شهر تاریخی بخشیده است که حتی می‌توان گفت در مرکز پایتخت نیز نظیر چنین سینمایی ایجاد نشده است. اینک که ما مفتخر به اجرای نیات ذات شاهنشاه آریامهر گردیده‌ایم کمیسیون نمایشات شهرستان اصفهان تاکنون از بازدید آن امتناع و با افتتاح سینمای مذکور موافقت ننموده‌اند.

لازم است یادآوری گردد که چنانچه کمیسیون مزبور اقدام به بازدید می‌نمود و چنانچه نواقص و معایبی از لحاظ تطبیق با آیین‌نامه موجود مشاهده می‌شد به اینجانب اطلاع تا برای رفع آن نقیصه اقدام مقتضی به عمل می‌آمد ولی متأسفانه به عللی که معلوم نیست این امر صورت نگرفته است. مضافاً به این که بازرسان اعزامی نخست وزیری و وزارت محترم کشور در بازرسی که به عمل آورده‌اند حقانیت ما را تأیید فرموده و سوابق امر در دایره شکایات نخست وزیری موجود می‌باشد. اینک از آن مقام منیع که مجری نیات شاهنشاه عالیقدر خود هستید تقاضا دارد امر و مقرر فرمایید تا به این شکایت هرچه زودتر رسیدگی و به فرمانداری کمیسیون نمایشات اصفهان ابلاغ شود تا نسبت به افتتاح سینمای مذکور تسریع بیشتری مبذول گردد تا زیان و خسارات وارده به اینجانب موجب دلسردی افرادی که قصد سرمایه‌گذاری زیاد برای تأسیسات بزرگ در سایر شهرستان‌ها را دارند نگردد. زیرا در شهرستان اصفهان مأمورین مربوطه هر یک برای خود دولتی جداگانه دارند و به آن چیزی که توجه نمی‌شود بیشتر آیین‌نامه و قانون می‌باشد. چون تکلیف اینجانب توسط آیین‌نامه نمایشات (ماده ۷۷) که در تمام ایران اجرا می‌گردد روشن گردیده است لذا با توجه به فرمایشات جنابعالی که بارها در تمام گفتار خودتان در مورد تشویق و تسهیلات لازم برای سرمایه‌گذاری در شهرستان‌ها تأکید می‌فرمایید خواهشمند است توجه فرمایید که ممکن است بیچارگان دیگری را به اینجانب اضافه نمایند. چون اگر واقعاً نفع سرمایه‌گذاری در شهرستان‌ها این است که نصیب اینجانب گردیده بهتر است فقط تنها من باشم.

با تقدیم احترام
منصور مجد بیگدلی

تهران - لاله‌زار - سینما نادر

[حاشیه پایین، اول:] سابقه. ۴۵/۱/۳۰

[حاشیه پایین، دوم:] دفتر بایگانی کل.

[حاشیه پایین، سوم:] اداره عرایض.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۱۳۴۵/۱/۲۸

شماره: ۱۰۷۱۶

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیری - شکایات

شماره: ۱۴۷۰۹

تاریخ: ۴۵/۱/۲۹

[مهر:] اداره کل تلگراف تهران

سند شماره ۲۰۱/۱

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

استانداری استان اصفهان

تاریخ: ۱۳۴۵/۲/۳۱

شماره: ۳۲۱۷

جناب آقای دکتر همایونفر

مشاور و سرپرست محترم رسیدگی به شکایات نخست وزیری

عطف به نامه شماره ۱۸۹۱۷ [مورخ] ۴۵/۲/۱۸ متضمن نسخه دوم تلگراف شماره

۶۸ [مورخ] ۴۵/۱/۲۸ آقای منصور مجد بیگدلی راجع به تقاضای صدور پروانه سینما نقش جهان به استحضار می‌رساند: طبق آیین‌نامه سینماها و مؤسسات نمایشی صدور پروانه افتتاح به عهده کمیسیون نمایش که با شرکت پنج نفر تشکیل می‌گردد گذارده شده است. تقاضای قبلی آقای بیگدلی از طرف فرمانداری در کمیسیون نمایش مطرح، کمیسیون مزبور با اکثریت چهار رأی مخالف در مقابل یک رأی موافق با صدور پروانه مخالفت نموده بود. لذا مراتب به وزارت کشور اعلام و در این باره کسب تکلیف گردید و منتظر وصول جواب می‌باشد. البته پس از رسیدن پاسخ از وزارت کشور برابر مقررات اقدام خواهد شد.

از طرف استاندار استان اصفهان

مهندس پارسا

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین، اول:] امور دربار. ۱۳۴۵/۳/۴

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه. ۳/۷

[حاشیه پایین، سوم:] سابقه پیوست گردید. [امضا: ناخوانا] ۴۵/۳/۷

[حاشیه پایین، چهارم:] دفتر بایگانی کل. ۳/۷

[حاشیه پایین، پنجم:] پس از بیست روز جهت تعقیب. [امضا: ناخوانا] ۳/۸

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیری - شکایات

شماره: ۲۳۴۳۳

تاریخ: ۴۵/۳/۵

سند شماره ۲۰۱/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۴۵/۳/۳۱

شماره: ۳۱۲۹۱

وزارت کشور

از قرار اطلاع واصله متصدیان سینمای نقش جهان اصفهان درصددند برخلاف آیین‌نامه و مقررات مربوطه مؤسسه مزبور را افتتاح و مورد استفاده قرار دهند. در این مورد شکایتی هم از طرف صاحبان سینماهای شهرستان مذکور رسیده که عین آن جهت مزید اطلاع به پیوست ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید با توجه به مندرجات آن و رأی کمیسیون متشکله در استانداری اصفهان طبق موازین قانونی نسبت به موضوع اقدام لازم معمول و نتیجه را به نخست وزیری اعلام نمایند.

مشاور و سرپرست رسیدگی به شکایات نخست وزیری

دکتر عزت الله همایونفر

[امضا]

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۲۰۱/۳

[شیر و خورشید]

وزارت پست و تلگراف و تلفن

از: اصفهان، به: [تهران]، شماره قبض: ۱۴۱۸، عدد کلمات: ۸۶۰، تاریخ اصل: ۲۳،
تاریخ وصول: ۴۵/۴/۲۳

جناب آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر محبوب. رونوشت جناب آقای مهندس
انصاری وزیر محترم کشور.

پیرو تظلمات عدیده و خصوصاً شکواییه تلگرافی ۴۵/۴/۲۰ صاحبان و مدیران
سینماهای اصفهان به عرض عالی می‌رساند: بالاخره شب ۲۲ ماه جاری ساعت ۹
سینمای غیر قانونی نقش جهان با مساعدت بی دریغ استانداری و بدون این که
بلیت برای آن آماده شده باشد با بلیت قرضی که شهرداری در اختیار آن گذاشت با
عجله گشوده شد. مقامات اصفهان به زعم خود همه را در مقابل عمل انجام شده
قرار دادند و به ما نشان دادند که اتکا و امیدمان به قانون و اجرای آن تا چه حد
سفیهانه بوده است. تاکنون می‌پنداشتیم که تأمین حقوق حقه مردم جز با اجرای
قوانین به طریق دیگر میسر نیست. اینک دانستیم اراده شخص مأمورین و مسئولین
امور حکومت مافوق قانون است. اگر ساختمان و تأسیس این سینما برابر مقررات
قانونی بوده چرا کمیسیون نمایشات که متشکل از فرماندار و چهار نفر دیگر از
مدیران کل و رؤسای درجه اول استان است در دو مرتبه به افتتاح آن به علت
مغایرت و مبادینت با قانون مخالفت کردند و در حدود چهار ماه از کار آن جلوگیری
به عمل آوردند و اگر برابر مقررات نبود چرا برای سومین مرتبه معاونین آنان گرد هم
جمع شدند و رأی قطعی و غیر قابل تجدید نظر رؤسای خود را نقض و درهم
شکستند و اجازه افتتاح دادند؟ بالاخره مخالفت رؤسا یا موافقت معاونین یکی از
این دو مغایر با حق و قانون بوده و در هر حال قابل رسیدگی و مؤاخذه و مجازات
است؟ عجیب است استانداری و معاونین ادارات مربوطه عمل خلاف قانون خود
را ناشی از صدور دستور وزارت کشور قلمداد می‌کنند. گرچه صدور دستور

غیرقانونی از ناحیه وزارت کشور قابل تصور نیست ولی فرضاً که چنین باشد مگر وزارت کشور که فقط یک عضو در کمیسیون نمایشات دارد می تواند به چهار عضو دیگر که نماینده چهار سازمان دولتی دیگرند دستور صادر نماید؟ شاید هم ایادی فرصت طلب این دو سه نفر متجاوز قانون شکن از تغییری که در مورد مقام وزارت محترم کشور پیش آمده سوءاستفاده کرده و مرتکب صدور دستور خلاف قانون شده باشند. لکن آنچه بالعیان محسوس است مساعدت و همراهی بی دریغ استانداری در افتتاح سینمای غیرقانونی است که نه تنها از نظر ما بلکه از نظر عموم مردم اصفهان شگفت انگیز است و همه از خود می پرسند این علاقه مفراط از کجا سرچشمه گرفته است؟

جناب آقای نخست وزیر این نمونه کوچکی از وضع شهرما است در زمان حکومت و دولت آن جناب. پس محض رضا[ی] خدا مقرر فرمایید ما را هدایت کنند به چه مرجعی شکایت کنیم؟ سابقاً در عریضه تقدیمی که به تاریخ و شماره ۳۱۲۹۱ [مورخ ۲۹/۳/۴۵ ثبت دفتر مراسلات نخست وزیری شده به عرض رسانیدیم مدیران سینمای غیرقانونی متوسل به آقای شعبان جعفری شدند و حرف غیرقانونی خود را به کرسی نشاندند. معلوم شد راه و رسم آنها صحیح بوده و توسل و اتکای اینجانبان به قانون راه غلطی است که در پیش گرفته ایم. منطق استاندار اصفهان این است که کسب آزاد است یا نقض قوانین و جلوگیری از اجرای آن هم که طبق قانون کیفر عمومی جزاست آزاد است؟ جناب آقای نخست وزیر چگونه راضی می شوید دو نفر متجاوز خطاکار تحت حمایت مأمورین محلی سرمایه و کسب ما را در معرض تهدید قرار دهند و آنقدر حق برای ما قائل نباشند که حتی برای یک مرتبه به سعادت دریافت جواب مفتخرمان فرمایید و لو آن جواب منفی و مایوس کننده باشد. شاید اوامر عالی مبنی بر رسیدگی و احقاق حق به مسئولین امور حکومت در اصفهان صادر فرموده باشند. ولی خاطر عالی مستحضر باشد که آنان خود طرف هستند نه مرجع رسیدگی احقاق حق. استدعای عاجزانه اینجانبان این است که شخصیت آزاده و دموکرات آن جناب احترام به قانون را که تنها وثیقه تأمین عدالت اجتماعی است بر منافع آلوده دو سه نفر سرمایه دار ماجراجو که زندگی را به ما تلخ کرده اند و مردم اصفهان را به تعجب واداشته اند ترجیح داده و امر به جلوگیری از کار سینمای غیرقانونی مزبور صادر و ثابت فرمایید در عصر

درخشان انقلاب سفید شاه و مردم دوران حکومت اراده و تمایلات شخصی سپری و حاکمیت قانون مافوق و برتر از آن است.

محمد ادهمی، ناصر دهباشی، علی صدری عراقی زاده

[حاشیه بالا، اول:] دفتر بایگانی.

[حاشیه بالا، دوم:] سابقه. ۴/۲۵

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۴۲۴۶

تاریخ: ۴۵/۴/۲۵

سند شماره ۲۰۱/۴

[شیر و خورشید]

وزارت کشور

استانداری استان اصفهان

شماره: ۹۰۷۶

تاریخ: ۱۳۴۵/۴/۲۹

جناب آقای دکتر همایونفر

مشاور سرپرست محترم رسیدگی به شکایات نخست وزیری

عطف به تلگراف شماره ۴۰۵۹۵ [مورخ] ۴۵/۴/۲۶ موضوع صدور پروانه نمایش

به نام سینما نقش جهان به استحضار می‌رساند: همان طوری که طی شماره ۳۲۱۷

[مورخ] ۴۵/۲/۳۱ توضیح داده شده کمیسیون نمایش به دلیل عدم رعایت قسمت

اخیر ماده ۵ آیین‌نامه نمایشات از طرف متقاضی به اکثریت چهار رأی در مقابل یک

رأی از صدور پروانه نمایش خودداری نمود. تصمیم کمیسیون مورد اعتراض

متقاضی واقع و شکایاتی به دفتر مخصوص شاهنشاهی و نخست وزیری و وزارت کشور تسلیم و برای رسیدگی به این استناداری ارجاع گردید. وزارت کشور ضمن نامه شماره ۲۲۰۴ [مورخ] ۴۵/۲/۱۳ دستور داد که از اعضای کمیسیون توضیحات بیشتری در اطراف علل اتخاذ این تصمیم خواسته شود و اعضای کمیسیون در جلسه مورخه ۴۵/۳/۲ اعلام نمودند که در استنباط خود از مواد آیین نامه تعصبی ندارند و چنانچه وزارت کشور و اداره حقوقی آن وزارتخانه با وجود عدم رعایت قسمت اخیر ماده ۵ از فصل ۲ آیین نامه نمایش از طرف صاحب سینما صدور پروانه نمایش را بلامانع بداند اکثریت اعضا به تبعیت از نظر مشورتی وزارت کشور با صدور پروانه موافقت خواهد نمود. صورت جلسه مورخه ۴۵/۳/۲ کمیسیون نمایش طی شماره ۴۳۹۴ [مورخ] ۴۵/۳/۵ به وزارت کشور ارسال و چون پاسخ شماره ۵۷۳۳ [مورخ] ۴۵/۳/۲۹ آن وزارتخانه صریح نبود مجدداً طی شماره ۶۷۵۲ [مورخ] ۴۵/۴/۱ فرمانداری از وزارت کشور تقاضا شد که نظر صریح خود را اعلام نمایند و بالاخره وزارت کشور طی نامه شماره ۶۲۵۴ [مورخ] ۴۵/۴/۸ نظر صریح خود را اعلام و صدور پروانه را بلامانع اعلام نمود و کمیسیون نیز در جلسه مورخه ۴۵/۴/۲۰ به تبعیت از نظر مشورتی وزارت کشور با صدور پروانه موافقت و پروانه به نام آقای منصور بیگدلی صادر گردید. رونوشت نامه شماره ۲۲۰۴ [مورخ] ۴۵/۲/۱۳ وزارت کشور و رونوشت صورت جلسه مورخه ۴۵/۳/۲ کمیسیون نمایش و رونوشت نامه شماره ۵۷۳۳ [مورخ] ۴۵/۳/۲۹ وزارت کشور و رونوشت نامه شماره ۶۷۵۲ [مورخ] ۴۵/۴/۱ فرمانداری و رونوشت نامه شماره ۶۲۵۴ [مورخ] ۴۵/۴/۸ وزارت کشور و بالاخره رونوشت صورت جلسه مورخه ۴۵/۴/۲۰ جهت مزید اطلاع تلواً ایفاد می گردد.

استاندار استان اصفهان

مهندس پارسا

[امضا]

[حاشیه بالا]: سابقه. ۴۵/۵/۵

[حاشیه راست]: بایگانی شود. ۷/۲۳

سند شماره ۲۰۲

گزارشهای مربوط به تأسیس رشته عالی موسیقی در دانشگاه تهران

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۴۵/۳/۱۷

شماره: ۲۳۱۳۰

پیوست: دارد

ریاست محترم دانشگاه تهران

با ایفاد رونوشت گزارشی که از طرف وزارت فرهنگ و هنر برای شرف عرض
همایونی معروض گردیده و گزارش منضم به آن راجع به تأسیس شعبه [ای] در
دانشکده هنرهای زیبا به منظور تحصیلات عالی موسیقی خواهشمند است دستور
فرمایید نظر دانشگاه تهران را در این خصوص اعلام فرمایند.

وزیر مشاور

دکتر یگانه

[امضا]

سند شماره ۲۰۲/۱

[آرم تاج شاهنشاهی]
دفتر مخصوص شاهنشاهی

[تاریخ: ۴۴/۹/۱۴]

[شماره: ۵۶۰۸]

[پیوست: گزارش ۷۵۹/م و سه برگ ضمایم]

جناب آقای هویدا نخست وزیر

عین گزارش شرف عرضی جناب آقای پهلبد وزیر فرهنگ و هنر در مورد تأسیس دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران و شعبه دانشکده موسیقی در دانشگاه که به شرف عرض رسیده است برحسب فرمان مطاع شاهنشاه آریامهر به پیوست ارسال و ابلاغ می شود. امر مقرر فرمودند در این باره رسیدگی و مخصوصاً در مورد این چهار ماده ای که ذکر شده مطالعه نمایند.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

[امضا: رحیم هیراد]

[حاشیه پایین: جناب آقای دکتر یگانه لطفاً پس از بررسی مذاکره شود.

[امضا: امیرعباس هویدا] ۴۴/۱۰/۴

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۲۳۱۳۰

تاریخ: ۴۵/۳/۱۷

[مهر: بازرسی شد]

سند شماره ۲۰۲/۲

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۲ آذر ۱۳۴۴
شماره: ۷۵۹/م
پیوست: دارد

پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر

بر خاطر خطیر ملوکانه پوشیده نیست که تأسیس مؤسسات عالی هنری بدون درخواست راهنمایی از این وزارت مآلاً مشکلاتی به بار خواهد آورد. اخیراً از طرف دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران بدون اطلاع وزارت فرهنگ و هنر شعبه‌ای به منظور تحصیلات عالی موسیقی تأسیس گردیده است. رئیس هنرستان عالی موسیقی که سال‌هاست در این قسمت انجام وظیفه می‌کند اظهارات و سئوالاتی در این باره نموده است که به منظور استحضار خاطر ملوکانه نسخه‌ای از آن تقدیم پیشگاه مبارک می‌گردد.

جان نثار

[امضا: مهرداد پهلبد]

سند شماره ۲۰۲/۳

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۱۹ آبان ماه ۴۴

شماره: ۷۸۴

مقام محترم وزارت فرهنگ و هنر

از این نظر که هر اقدامی در زمینه هنر در کشور صورت می‌گیرد و هر قدمی که برداشته می‌شود خواه و ناخواه با وزارت فرهنگ و هنر که سازمان مسئول تمام رویدادهای هنری کشور است ارتباط پیدا می‌کند و هم از این نظر که جنبه‌های مثبت یا منفی هر کوشش و فعالیت هنری بخصوص در زمینه‌های آموزشی بایستی مورد نظر و بررسی مقام وزارت قرار گیرد این گزارش در مورد تأسیس دانشکده موسیقی در دانشگاه تهران به عرض می‌رسد: چندی پیش آگهی شد که در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه شعبه‌ای هم برای تحصیلات عالی موسیقی تأسیس شده است. این خبر از نظر هنرستان عالی موسیقی که در مدت ده سال تنها سازمان آموزش موسیقی علمی در کشور بوده است در خور توجه بود. در مطالعاتی که به عمل آمد هنرستان با مسایل مبهمی در این زمینه روبرو گشت که آنها را برای استحضار مقام محترم وزارت و نیز از لحاظ روشن شدن موضوع به عرض می‌رساند:

۱ - در کشور ما که به سبب عدم آشنایی همگان با موسیقی علمی داوطلب تحصیل عالی در رشته موسیقی آن اندازه انگشت شمار است که هنوز برای بعضی شعب تخصصی هنرستان عالی موسیقی داوطلبی وجود ندارد و در رشته‌هایی هم که داوطلب برای آنها هست از چند نفر محدود تجاوز نمی‌کند آیا لازم بوده است که با وجود دو مدرسه عالی موسیقی در کشور (هنرستان عالی موسیقی [و] هنرستان

عالی موسیقی ملی) باز هم یک دانشکده موسیقی دیگر ایجاد شود؟

۲ - در حالی که سازمان آموزشی هنرستان عالی موسیقی در طول ده ها سال فعالیت هنوز کامل نیست و بعضی از کلاس های تخصصی این هنرستان به سبب نداشتن معلم متخصص که بایستی از خارج کشور استخدام شوند تعطیل شده است علاوه بر این کمبود وسایل و ابراز کار مورد نیاز هنوز دشواری بزرگی در راه گسترش فعالیت آموزشی این سازمان است آیا صلاح هست که سازمان دیگری در زمینه آموزش موسیقی (هرچند هم که کامل باشد) بوجود آید؟

۳ - چون تربیت متخصصین رشته های فنی بنا بر نیازمندی های کشور صورت می گیرد محصلین و هنرجویان رشته های فنی پس از پایان تحصیلات در سازمان های مختلف مملکت به کار مشغول خواهند شد. ولی در مورد موسیقی همان طور که مقام وزارت به خوبی آگاهی دارند سازمان های گوناگون موسیقی مانند اپرا و ارکسترهای سمفونیک متعدد، مدارس مختلف موسیقی و امثال این ها در کشور ما هنوز ایجاد نشده اند که گروه زیادی موسیقی دان بتوانند در آنها فعالیت کنند و تازه، فارغ التحصیلان انگشت شمار هنرستان عالی موسیقی هم گاه پیش می آید که پس از پایان تحصیل مدت ها بیکار و سرگردان می مانند. در این باره آیا به این مسأله توجه شده است که از فارغ التحصیلان شعبه موسیقی دانشگاه تهران چگونه و در کدام سازمانی استفاده خواهد شد؟

۴ - مهم تر از تمام مسایل یاد شده موضوع برنامه است. آیا وزارت فرهنگ و هنر که تنها مرجع صلاحیت دار برای تهیه و تنظیم و اظهار نظر در برنامه سازمان های آموزش هنری در کشور است از برنامه کار رشته موسیقی دانشگاه اطلاع دارد؟ مسلماً بر مقام محترم وزارت پوشیده نیست که وقتی چند سازمان آموزشی در رشته ای [بخصوص در یک کشور ایجاد می شوند از نظر هم آهنگی که لازم است در خصوص شرایط پذیرش مدت تحصیل و چگونگی آن بین این سازمان ها برقرار باشد و هم از این نظر که در اثر اختلاف سطح کار و برنامه ها دگرگونی ناروایی در کار رشته های آموزشی پدیدار نشود ناگزیر این سازمان های مختلف باید از نوع برنامه و طرز کار یکدیگر آگاه باشند و باید به عرض برسد هنرستان عالی موسیقی که

سال‌هاست خود دارای دوره عالی است و لیسانسیه‌های متعددی در رشته‌های گوناگون موسیقی تربیت کرده هیچ‌گونه اطلاعی از برنامه رشته موسیقی دانشگاه تهران ندارد. خواهشمند است با توجه به مراتب یاد شده و پیش از آن که دشواری‌هایی در امور تحصیلی هنرجویان رشته‌های موسیقی پدیدار شود دستور فرمایند سازمان‌های مسئول وزارت فرهنگ و هنر در این باره مطالعه و بررسی کافی نموده ضمناً چنانچه صلاح بدانند نسخه‌ای از اساسنامه و برنامه کار دانشکده نامبرده را برای اطلاع بیشتر در اختیار این هنرستان بگذارند.

هنرستان عالی موسیقی

غریب

سند شماره ۲۰۲/ع

[شیر و خورشید]

دانشگاه تهران

تاریخ: ۴۵/۵/۱۸

شماره: ۳۷۷ / محرمانه

محرمانه

جناب آقای دکتر یگانه وزیر محترم مشاور

عطف به مرقومه شماره ۲۳۱۳۰ [مورخ] ۴۵/۳/۱۷ متضمن فتوکپی گزارش تقدیمی وزارت فرهنگ و هنر به پیشگاه مبارک بندگان شاهنشاه آریامهر به استحضار می‌رساند: یکی از اصولی که از بدو تأسیس تاکنون همواره مورد تأیید مقامات عالیه بوده موضوع استقلال آکادمیک این مؤسسه بزرگ علمی است و بالتبع تشخیص

لزوم یا عدم لزوم ایجاد درس یا دروس با توجه به مقتضیات و احتیاجات کشور از اختیارات منطقی و قانونی طبق مقررات دانشگاه است. اینک برای مزید اطلاع جنابعالی در مورد کیفیت و جریان کار رشته جدید التأسیس موسیقی دانشگاه، رونوشت گزارش گروه آموزشی موسیقی دانشکده هنرهای زیبا را تلواً ارسال می‌دارد.

رئیس دانشگاه
دکتر جهانشاه صالح
[امضا]

[حاشیه پایین، اول]: دفتر بایگانی کل. [امضا: ناظمی] ۵/۱۹
[حاشیه پایین، دوم]: سابقه. ۵/۱۹
[حاشیه پایین، سوم]: ضمیمه شد. ۴۵/۵/۱۹
[مهر]: محرمانه

سند شماره ۲۰۲/۵

[شیر و خورشید]
دانشگاه تهران

جناب آقای مهندس سیحون

رئیس محترم دانشکده هنرهای زیبا

با اعاده نامه شماره ۲۳۱۳۰ مورخ ۴۵/۳/۱۷ نخست وزیری و ضمایم آن شامل فتوکپی نامه وزارت محترم فرهنگ و هنر به پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر و گزارش هنرستان عالی موسیقی به مقام محترم وزارت فرهنگ و هنر که برای اظهار نظر گروه موسیقی و هنرهای تئاتری ارجاع فرموده‌اید به استحضار عالی می‌رساند:

۱ - در نامه وزارت محترم فرهنگ و هنر به پیشگاه ملوکانه چنین منعکس است که تأسیس رشته موسیقی در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران می‌بایستی با راهنمایی و اطلاع آن وزارتخانه صورت گرفته باشد. گمان می‌رود عنوان آن وزارتخانه و یا احیاناً وجود تصویب‌نامه یا تبصره قانونی که به منظور جلوگیری از تشکیل مؤسسات هنری به وسیله مراجع غیر صالح گذشته است این فکر بکر را به ذهن نویسنده پیش‌نویس این نامه آورده باشد و گرنه وزیر محترم فرهنگ و هنر مسلماً بدین نکته مستحضرند که دانشگاه تهران از بدو تأسیس به عنوان صالح‌ترین و عالی‌ترین کانون آموزشی مملکت به منظور ارتقای سطح فرهنگ مردم ایران و رفع احتیاجات علمی و فنی، ادبی، قضایی و هنری کشور و وظیفه دار تربیت متخصصین تا حد نهایی در هر رشته است. چنانکه نود و پنج درصد از کادر متفکر و مؤثر وزارتخانه‌ها از فارغ‌التحصیلان دانشگاه تهرانند و بسیاری از ورزا و کارمندان عالی رتبه وزارتخانه‌ها و مشاورین آنها به وابستگی خود به دانشگاه تهران مفتخرند. بدیهی است هر یک از دانشکده‌های دانشگاه تهران و رشته‌های تدریس آنها به یکی از وزارتخانه‌ها ارتباط پیدا می‌کند. چنانکه دانشکده پزشکی به وزارت بهداشتی و دانشکده حقوق به وزارت دادگستری و غیره. ولی این ارتباط نظارت آن وزارتخانه‌ها را بر برنامه‌های آموزشی دانشگاه مجاز نمی‌سازد بلکه نشانه‌ای از همکاری متقابل بوده و هست. چنانکه دانشگاه تهران علت وجودی خود را در درجه اول تربیت متخصص در رشته‌های مختلف برای تأمین احتیاجات استخدامی وزارتخانه‌ها و مؤسسات تابعه آنها می‌داند و در موارد بسیاری از کمک‌های فکری و مشورتی در سطح عالی دریغ نداشته است. ولی هیچگاه موردی پیش نیامده است که وزارتخانه‌ای خود را بر تنظیم برنامه‌های آموزشی دانشگاه ناظر بداند. آنچه باید انتظار داشت این است که وزارت محترم فرهنگ و هنر از دو نظر تأسیس رشته‌های هنری را در دانشگاه تهران استقبال و تشویق نماید.

نخست این که هنر ایران که از سال‌های متمادی معرف تمدن و فرهنگ این کشور بوده و امروز نیز در هر رشته دنیای جدید را به شگفتی در می‌آورد در دوره تحول اخیر ایران چنانکه شاید و باید مورد توجه قرار نگرفته و نسبت به سایر شئون

فرهنگی وسایل پیشرفت آن میسر نشده است و تأسیس رشته موسیقی و نظایر آن در دانشگاه به میزان قابل ملاحظه‌ای این عقب ماندگی را جبران می‌نماید و مقامی را که در خور آن است بدان می‌بخشد.

دوم این که بر احدی پوشیده نیست که وزیر محترم فرهنگ و هنر خود از دیرزمانی طرفدار جدی سلامت نفس و صحت اخلاق و اعتلای مقام هنر و هنرمند در جامعه^۱ بوده و می‌باشند و در این راه کوشش فراوان نموده‌اند و مصداق گفته شیخ [سعدی] را که: «هنرمند هر جا که رود قدر بیند و [بر] صدر نشیند» در مدنظر داشته‌اند. مسلم است که راه یافتن موسیقی به محیط دانشگاه به میزان غیرقابل قیاسی معظم‌له را بدین هدف مقدس نزدیک می‌سازد و در ارتقای مقام و شخصیت موسیقی دانان مؤثر واقع می‌گرداند و رضایت خاطر ایشان را فراهم می‌سازد و بسیار سزاوار است که شخص ایشان از هرگونه بذل مساعی و همکاری مادی و معنوی در پیشرفت این قبیل رشته‌ها در دانشگاه دریغ نفرمایند.

۲ - در گزارش هنرستان عالی موسیقی به مقام محترم وزارت فرهنگ و هنر مطالبی حاکی از عدم اطلاع نوشته شده است و این هم استبعادی ندارد چه رئیس آن هنرستان که سال‌های متمادی در این رشته انجام وظیفه می‌کنند با مدرک تحصیلی معادل دیپلم متوسطه به میزانی وسعت فکر ندارند که تصویری از محیط دانشگاه داشته و تشخیص دهند که افتتاح این رشته در دانشگاه اشکالاتی را که ایشان در گزارش خود یادآور شده‌اند مرتفع می‌سازد و همچنین اطلاع نیافته‌اند که در اغلب دانشگاه‌های ممالک مترقی سنال‌هاست چنین رشته‌ای وجود دارد و خواه ناخواه ارتباط بین دانشگاه تهران و دانشگاه‌های ممالک مترقی دنیا وجود چنین رشته‌ای را در دانشگاه تهران واجب می‌سازد. چنان که در دو سال گذشته دو دانشجوی ژاپنی و آمریکایی دارای دیپلم فوق لیسانس از دانشگاه هنرهای زیبای توکیو و دانشگاه پنسیلوانیای آمریکا به دانشگاه تهران آمده و ادامه تحصیل خود را درباره مطالعه در موسیقی ایران خواستار بوده‌اند. یکی از آنان رساله خود را تهیه

نموده و به آمریکا مراجعت کرده است و دیگری هنوز در دانشکده هنرهای زیبا مشغول تحصیل است و هم اکنون که این نامه نگاشته می شود آقای پرفسور «نتل» مدیر گروه «اتوموزیکولوژی» دانشگاه ایلنوی در زمینه همکاری این دانشگاه با دانشگاه تهران برای برقراری ارتباط بین گروه موسیقی دانشکده هنرهای زیبا و گروه موسیقی دانشگاه ایلنوی به تهران آمده اند و آقای «نیومن» دانشجوی فوق لیسانس دانشگاه ایلنوی را برای تهیه رساله ای در موسیقی ایران به دانشکده معرفی نموده اند.

با این که منطق تأسیس رشته موسیقی در دانشگاه تهران بسیار روشن و بحث درباره آن توضیح و وضحات است چون در نامه وزارت محترم فرهنگ و هنر به پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر اظهارات و سئوالات رئیس هنرستان عالی موسیقی عنوان شده است اینک به یک یک آنها پاسخ داده می شود.

الف - آقای رئیس هنرستان در بند یک از گزارش خود اظهار نظر نموده اند که در کشور ما به سبب عدم آشنایی همگان با موسیقی علمی داوطلب تحصیل عالی در رشته موسیقی آن اندازه انگشت شمار است که هنوز برای بعضی از شعب تخصصی هنرستان عالی موسیقی داوطلبی وجود ندارد و در رشته هایی هم که داوطلب برای آنها هست از چند نفر محدود تجاوز نمی کند.

علت این وضع موجود در هنرستان و عدم علاقه مردم را به این هنر تاکنون باید در عواملی جستجو نمود که از مهمترین آنها میسر نبودن ادامه تحصیل این رشته را در دانشگاه می توان به شمار آورد. چه فهم فرهنگی خانواده های ایرانی امروزه به مرحله ای از کمال رسیده است که هر خانواده آرزومند است فرزندان خود را تا مراحل عالی دانشگاهی برساند و نبودن این رشته و نظایر آن در رشته های هنری در دانشگاه استعداد های نهفته ای را که در زمینه های هنری در جوانان کشور ما به حد وفور وجود دارد به سوی رشته های دیگر منحرف می سازد. از همین پدیده روانی و اجتماعی می توان به نفع ترویج هنر موسیقی استفاده نموده و هنرستان عالی موسیقی را که پس از نیم قرن سابقه بدین وضع دچار است نجات بخشید. اطمینان قطعی حاصل است که اگر هنرستان عالی موسیقی در آگهی های قبول هنرجو این

مطلب را بگنجانند که هنرجویان پس از اخذ دیپلم متوسطه در هنرستان می‌توانند برای ادامه تحصیل به دانشگاه راه یابند شماره داوطلبان تحصیلی آن صد چندان خواهد شد.

ب - رئیس هنرستان عالی موسیقی در بند دو از گزارش خود سؤال می‌کند در حالی که سازمان آموزش هنرستان عالی موسیقی در طول دهها سال فعالیت هنوز کامل نیست و بعضی از کلاس‌های تخصصی این هنرستان به سبب نداشتن معلم متخصص که بایستی از خارج استخدام شوند تعطیل شده است و علاوه بر این کمبود وسایل و ابراز کار مورد نیاز هنوز دشواری بزرگی در راه گسترش فعالیت آموزشی این سازمان است آیا صلاح هست که سازمان دیگری هر چند کامل باشد در زمینه آموزش موسیقی بوجود آید؟

پاسخ این سؤال این است که اگر نواقص هنرستان از حیث استاد و وسایل نیز مرتفع شود به همان دلایلی که در بالا ذکر آن رفت باز در وضع هنرستان از لحاظ کمبود شاگرد تغییری حاصل نخواهد شد. زیرا آنچه باعث تشویق و ترغیب نوجوانان به ورود در این رشته می‌شود از یک طرف پیدایش محیط هنری است که ایجاد آن در دانشگاه امکان‌پذیر است و اکنون آغاز شده است و از طرف دیگر فکر عقب نماندن از همکلاسان و همقطاران از لحاظ طی مدارج دانشگاهی است که بدون تأسیس این رشته در دانشگاه در جوانان تلقین نخواهد شد.

ج - در بند سوم از گزارش رئیس هنرستان با توجه به این نکته که: «فارغ‌التحصیلان انگشت شمار هنرستان عالی موسیقی پس از پایان تحصیل مدت‌ها بیکار و سرگردان می‌مانند» اظهار نگرانی شده است که برای فارغ‌التحصیلان رشته موسیقی دانشگاه کار پیدا نشود.

رئیس محترم هنرستان با این اظهار، اعتقاد به این نکته را منعکس می‌سازند که بهتر است وضع هنرستان به ترتیبی که شرح داده‌اند و به همان حال سابق باقی بماند و فارغ‌التحصیلی از آن مؤسسه بیرون نیاید و یا بندرت بیرون آید زیرا بیم آن دارند که برای آنان کاری پیدا نشود. ولی حقیقت در این است که بیکار ماندن این جوانان یا به سبب توجه مخصوصی است که دستگاه‌های مسئول هنری به

موسیقی دانان کم سواد و بی صلاحیت معطوف داشته و اشخاصی را به کار می‌گمارند که صلاحیت علمی و فنی برای اداره و اجرای برنامه‌های موسیقی ندارند و چنانکه مشهود است موسیقی ایران را به سوی زوال برده و می‌برند و یا به سبب این که اطلاعات این فارغ التحصیلان با توجه به این که در هنرستان عالی موسیقی طبق یک سنت دیرینه از آشنایی هنرجویان به موسیقی ملی ایران جلوگیری می‌گردد و تمرین [و] تدریس آن تحریم گردیده است برای تأمین احتیاجات موسیقی کشور کافی نیست و در نتیجه دستگاه‌های مسئول با احتیاج مبرمی که به آنان دارند از به کارگماشتن آنان خودداری می‌کنند. اگر فرض دوم صحیح باشد تجدید نظر کلی در برنامه هنرستان ضروری به نظر می‌رسد و دانشگاه تهران برای مطالعه و مشاوره در مورد تطبیق برنامه هنرستان با احتیاجات موسیقی کشور آمادگی کامل دارد و نیز اطمینان قطعی حاصل است که دانشجویان رشته موسیقی دانشگاه با اجرای برنامه تحصیلی که با نهایت دقت تنظیم گردیده پس از فراغ از تحصیل دچار مضیقه بیکاری نخواهند شد. مضافاً به این که در هیچ یک از رشته‌های تحصیلی دانشگاه تضمینی برای به کارگماشتن فارغ التحصیلان^۱ از طرف دولت داده نشده است و دانشگاه در همه جای دنیا فقط محیط مساعدی برای پرورش استعداد و نمو نبوغ می‌باشد و ایجاد کار برای فارغ التحصیلان به عهده مؤسسات اجرایی کشور است.

د - در بند چهارم از گزارش خود رئیس محترم هنرستان نظری را به عنوان مسأله‌ای مهمتر از مسایل فوق عنوان نموده‌اند و آن بی اطلاع ماندن هنرستان از برنامه تحصیلی رشته موسیقی دانشگاه و ناظر نبودن به تنظیم آن است.

اگر اظهار این مطلب را حمل بر خودپسندی نویسنده گزارش نکنیم ناچار باید اذعان کنیم که رئیس محترم هنرستان عالی موسیقی حدود وظایف خود را نشناخته و انتظاری بیش از اندازه داشته‌اند.

اجازه فرمایید به استحضار ایشان برسانیم که دستگاه عظیمی مانند دانشگاه

تهران وسایل مشاوره با متخصصین و استادان داخلی و خارجی برای تنظیم برنامه‌های آموزش خود در اختیار دارد و از نظرات آنان برای طرح کلی و جزئی برنامه‌ها استفاده کامل به عمل می‌آورد و ایشان یقین کامل داشته باشند که برنامه رشته موسیقی دانشکده هنرهای زیبا که به تصویب شورای مرکزی دانشگاه رسیده است با دقت کافی مطالعه و تنظیم گردیده و هدف تشکیل آن که در مقدمه برنامه به شرح زیر آمده است مورد تأیید قرار گرفته است: «مواد برنامه دوره چهار ساله لیسانس موسیقی دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران به نحوی تنظیم شده است که تحصیل آن دانشجویان را با روش‌های علمی و فنی به مراحل عالی اجرا و درک موسیقی ملی و بین‌المللی می‌رساند و آنان را تا حد مهارت و ابتکار در رشته‌های مختلف موسیقی ارتقاء می‌دهد.»

توجه مخصوص به حفظ اصالت موسیقی ایرانی که مورد توصیه کنگره‌های بین‌المللی چند ساله اخیر می‌باشد معطوف می‌گردد و در عین حال علوم موسیقی بین‌المللی و شناسایی آن تا حدود نهایی تدریس می‌شود.

هدف این است که دانشجویان مجهز به این علوم با داشتن مایه کافی از موسیقی ملی خود در راه پی‌ریزی مکتب صحیح و منطقی برای پیش‌برد و توسعه موسیقی ایرانی توفیق بیشتری حاصل کنند. هم‌اکنون بین گروه موسیقی این دانشکده و رشته موسیقی دانشگاه ایلنوی ارتباط نزدیک برقرار شده و آقای پرفسور نتل (Bruno nettel) استاد موزیکولوژی آن دانشکده برای برقراری این ارتباط به این دانشکده آمده و پیشنهادهای در زمینه تحقیقات مشترک ارائه نموده‌اند که یک نسخه از آن به پیوست تقدیم می‌گردد.

گروه موسیقی دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران

سند شماره ۲۰۳**درخواست صاحبان سینماها مبنی بر رفع مزاحمت**

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

فوری

جناب آقای مرتضی اخوان

با ارسال رونوشت شکواییه صاحبان سینماهای جدید به فرموده جناب آقای نخست وزیر کمیسیون برای رسیدگی به شکواییه مزبور در ساعت ۱۱ صبح روز دوشنبه ۴۵/۴/۲۰ در نخست وزیری تشکیل خواهد شد. خواهشمند است مقرر فرمایند نماینده تام‌الاختیاری جهت شرکت در کمیسیون مزبور معرفی و اعزام فرمایند.

مشاور و سرپرست رسیدگی به شکایات نخست وزیری

دکتر عزت‌الله همایونفر

[امضا]

سند شماره ۲۰۳/۱

[تاریخ: ۱۳۴۵/۳/۱۸]

جناب آقای هویدا نخست وزیر محبوب ایران

محترماً به عرض جنابعالی می‌رساند: ما امضاکنندگان زیر صاحبان سینماهای جدید در حال ساختمان با گذاشتن سرمایه و هستی خود و بر طبق آیین‌نامه مصوب شماره ۲/۲۹۵۷۴ مورخ ۳۸/۵/۲۳ شهرداری تهران که بر طبق ماده ۴۲ و بند ۱۱ از ماده ۴۵ قانون شهرداری‌ها که به تصویب وزارت کشور نیز رسیده است پروانه

ساختمان سینما از شهرداری دریافت و مشغول کار شده ایم. اخیراً وزارت کشور بر طبق آیین نامه مصوب ۱۳۲۲ که با تصویب آیین نامه ۳۸/۵/۲۳ شهرداری خود به خود ملغی و بی اثر شده و بدون توجه به قانون اخیر وزارت فرهنگ و هنر کلیه امور فنی سینماها به وزارت مزبور منتقل شده است کار ساختمانی ما را متوقف نموده است. به فرض محال اگر آیین نامه مصوب ۱۳۲۲ کماکان قوت قانونی داشت بر طبق ماده ۷۷ آن تکلیف متخلفین را روشن نموده و به هیچ عنوان اجازه تعطیل ساختمان را نداده است. با مراتب بالا و با ایمانی که به قلب رئوف و ملت دوست جنابعالی داریم درخواست می نمایم دستور فرمایید فوراً رفع مزاحمت از اینجانبان نموده و باعث نگردند عده ای از هستی ساقط شده و ساختمان آنها نیمه تمام مانده و در زمستان آینده به ویرانی کشیده شود.

با تقدیم احترامات فائقه

محمد عیاری	دکتر شاپور احمدی	شرکت سهامی بالتیک سینما ریولی
[امضا]	[امضا]	[امضا: ناخوانا]
شرکت سینما استودیو سازان	آرمن درهوانیان	مهندس تقی کیانی
[امضا: ناخوانا]	[امضا]	[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] دفتر بایگانی کل. [امضا: ناخوانا] ۳/۱۹

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه. ۴۵/۳/۱۹

[حاشیه پایین، سوم:] صاحبان سینماها سوابق ممتدی دارند پیوست
فرمایند. ۳/۲۱

[حاشیه پایین، چهارم:] سابقه به عرض می رسد. ۳/۲۲

[حاشیه راست:] آقای محدث، کمیسیونی با حضور نماینده سینماها و نماینده شهرداری کل و نماینده وزارت کشور باید تشکیل و به این کار رسیدگی و رفع مشکل شود. مذاکره شود. [امضا: عزت الله همایونفر] ۱۳۴۵/۴/۹

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیری - شکایات

شماره: ۳۰۳۳۷

تاریخ: ۴۵/۳/۱۸

سند شماره ۲۰۳/۲

[آرم]

شهرداری تهران

تاریخ: ۱۳۴۵/۴/۲۸

شماره: ۱۳۶۲۰

جناب آقای دکتر عزت الله همایونفر

مشاور و سرپرست رسیدگی به شکایات نخست وزیری

پیرو نامه شماره ۱۱۱۶۴ [مورخ] ۱۳۴۵/۴/۹ موضوع رسیدگی به شکواییه صاحبان سینماهای جدید که برای روز دوشنبه ۱۳۴۵/۴/۲۰ وقت رسیدگی تعیین شده بود از طرف شهرداری تهران آقایان دکتر مهندس حقیقی و مهندس روبرت گریگوریان و دکتر عصار معرفی گردیدند متأسفانه با حضور آقایان جلسه کمیسیون تشکیل نگردیده است. لذا خواهشمند است دستور فرمایند وقت مجدد کمیسیون را به شهرداری اطلاع دهند.

از طرف شهرداری تهران

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین، اول:] امور دربار. ۱۳۴۵/۴/۳۰

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه. ۵/۳

[حاشیه پایین، سوم:] دفتر بایگانی کل. [امضا: ناخوانا] ۵/۳

[حاشیه بالا:] آقای محدث گزارش خلاصه برای عرض جناب آقای نخست وزیر

تهیه کنید. ۱۳۴۵/۵/۱۰

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیری - شکایات

شماره: ۴۲۱۰۹

تاریخ: ۴۵/۵/۱

سند شماره ۲۰۳/۳

[آر.م]

شهرداری تهران

شماره: ۱۱۱۶۴

تاریخ: ۴۵/۴/۹

جناب آقای دکتر عزت‌الله همایونفر

مشاور و سرپرست رسیدگی به شکایات نخست وزیری

عطف به مرقومه شماره ۳۰۳۳۷ [مورخ] ۴۵/۴/۶ در مورد معرفی نماینده جهت شرکت در کمیسیون رسیدگی به شکواییه صاحبان سینماهای جدید بدین وسیله آقایان دکتر حقیقی رئیس اداره کل شهرسازی و دکتر عصار رئیس کمیسیون تبصره ۲۰ و مهندس گریگوریان معاون اداره کل ساختمان شهرداری جهت شرکت در کمیسیون یاد شده ساعت ۱۱ صبح روز دوشنبه ۴۵/۴/۲۰ [به] نخست وزیری معرفی می‌گردند.

از طرف شهردار تهران

[امضا: ناخوانا]

۱۳۴۵/۴/۹

[حاشیه پایین: آقای رئیس دفتر ضمیمه پرونده مزبور کنید. ۱۳۴۵/۴/۱۳]

سند شماره ۲۰۳/۴

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

مؤدبانه به عرض می‌رساند

شکوائیه‌ای از طرف صاحبان سینماهای جدید در حال ساختمان به نخست وزیری رسیده بود که وزارت کشور به استناد آیین‌نامه مصوب سال ۱۳۲۲ از ادامه ساختمان آنان جلوگیری نموده در حالی که به موجب آیین‌نامه مصوب سال ۱۳۳۸ که به تصویب وزارت کشور رسیده پروانه ساختمان از شهرداری دریافت و مشغول کار شده‌اند و بر طبق قانون اخیر وزارت فرهنگ و هنر نیز کلیه امور فنی سینماها به وزارت مزبور منتقل شده و بنابراین وزارت کشور قانوناً دیگر حق هیچ‌گونه مداخله‌ای در امر ساختمانی سینماها ندارد. شاکیان ادعا می‌کنند که پس از تحصیل پروانه ساختمان از شهرداری کلیه سرمایه خود را به این کار اختصاص داده و مبالغی نیز وام گرفته‌اند و اکنون ممانعت غیر قانونی وزارت کشور باعث ویرانی قسمت ساخته شده و ائتلاف سرمایه و سقوط آنها خواهد شد. از نمایندگان وزارت کشور و فرهنگ و هنر جهت حل موضوع کمیسیونی در دفتر اینجانب تشکیل ولی به علت تضاد عقیده آنان و عدم حضور نمایندگان شهرداری نتیجه‌ای حاصل نشد و چون شاکیان مرتباً مراجعه و کسب تکلیف می‌نمایند مراتب را جهت استحضار عالی و صدور دستور لازم معروض می‌دارد.

با عرض ادب

دکتر عزت‌الله همایونفر

[حاشیه پایین:] فعلاً موضوع منتفی است بایگانی شود. ۱۳۴۵/۵/۱۸

سند شماره ۲۰۴

تصویب‌نامه هیأت وزیران در خصوص نحوه ساخت سینمای جدید

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تصویب‌نامه هیأت وزیران

تاریخ: ۴۵/۷/۲۶

شماره: ۴۸۲/۶۶۲۶

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۴۵/۷/۶ بنا به پیشنهاد شماره ۳۵۴۱/س ۷۹۶۵ [مورخ] ۴۵/۵/۳۰ وزارت فرهنگ و هنر آیین‌نامه سالن‌های نمایش فیلم و طرز کار آنها را به شرح زیر تصویب نمودند. تأسیس و طرز کار کلیه سالن‌های عمومی نمایش فیلم در سراسر کشور تابع مقررات این آیین‌نامه خواهند بود.

۱. درخواست‌کننده ایجاد مؤسسه نمایش فیلم پس از انتخاب محل و قبل از مبادرت به ساختمان باید اطلاعات لازم را در پرسشنامه‌ای که از طرف وزارت فرهنگ و هنر در خصوص موقعیت و محل ساختمان، درجه سینما، ظرفیت سالن و سایر مشخصات استعلام می‌شود درج نموده منضم به تقاضای کتبی و «کروکی‌های» ساختمانی در مرکز به وزارت فرهنگ و هنر و در شهرستان‌ها به ادارات فرهنگ و هنر تسلیم نماید.

۲. تقاضا و پرسشنامه و کروکی‌های تسلیمی در بند (۱) در کمیسیونی متشکل از نمایندگان وزارت آبادانی و مسکن، وزارت فرهنگ و هنر، شهرداری و شهربانی مطرح می‌گردد و چنانچه اشکالی موجود نباشد پروانه مرحله اول که فقط از نظر موقعیت و محل اعتبار خواهد داشت از طرف وزارت فرهنگ و هنر صادر و به متقاضی تسلیم خواهد شد.

۳. در موارد زیر کمیسیون مذکور در بند (۲) مکلف است از صدور پروانه مرحله اول خودداری نماید:

الف - چنانچه زمین مورد نظر برای ساختمان و تأسیس سالن عمومی نمایش فیلم در مجاورت یکی از اماکن مذهبی باشد.

ب - چنانچه زمین مزبور در مجاورت یکی از اماکن دولتی و عمومی بوده و تأسیس سالن محل کار یا مانع انتظامات خاص این قبیل اماکن باشد.

پ - چنانچه محل سینما از نظر عبور و مرور مناسب تشخیص داده نشود.

ت - در صورتی که ایجاد سالن سینما در محل مورد نظر از لحاظ اصول شهرسازی و مقررات عمومی ساختمان‌ها مناسب نباشد.

ث - در صورتی که مشخصات پیشنهادی با استانداردهای تعیین شده وزارت فرهنگ و هنر تطبیق ننماید.

۴. پس از اعلام موافقت کمیسیون و صدور پروانه مرحله اول، متقاضی ایجاد مؤسسه نمایش فیلم مکلف است حداکثر ظرف ۵ ماه یک دوره کامل از نقشه‌ها و طرح‌های اجرایی ساختمان را که شامل تمام جزئیات ساختمانی و محاسبات فنی و نما و تزئینات باشد به انضمام سایر اطلاعات لازم به وزارت فرهنگ و هنر تسلیم نماید.

۵. نقشه‌های اجرایی و اطلاعات مذکور در بند (۴) در کمیسیونی متشکل از نمایندگان وزارت فرهنگ و هنر، یک مهندس کارشناس وزارت آبادانی و مسکن، یک مهندس کارشناس شهرداری و یک متخصص آتش‌نشانی با حضور مهندس سازنده مطرح و بررسی می‌گردد و در صورت تأیید پروانه مرحله دوم به نام متقاضی صادر و به شهرداری اعلام می‌شود تا پروانه ساختمانی بر طبق مقررات صادر گردد و چنانچه تا ۸ ماه پس از صدور پروانه مرحله دوم عملیات ساختمانی شروع نشود پروانه مرحله اول و دوم ملغی خواهد بود.

(تبصره) کمیسیون‌های مذکور در بند (۲) و بند (۵) در هر شهر با حضور نمایندگان مراجع فوق و نماینده فرهنگ و هنر استان مربوط تشکیل خواهد شد.

۶. هرگونه تغییراتی که پس از صدور پروانه ساختمانی و ضمن عملیات ساختمانی

الزاماً پیش آید باید قبلاً به اطلاع و موافقت کمیسیون مذکور در بند (۵) برسد.
۷. در موارد زیر کمیسیون مذکور در بند (۵) مکلف است از صدور پروانه مرحله دوم خودداری نماید:

الف - چنانچه نقشه‌های اجرایی از نظر اصول فنی ناقص بوده و یا رعایت اصول مزبور نشده باشد.

ب - چنانچه شرایط ایمنی در مقابل سوانح و حوادث از قبیل زلزله، حریق و نظایر آن و همچنین پیش بینی امکان تخلیه سالن از جمعیت هنگام بروز مخاطرات در حداقل مدت نشده باشد.

پ - چنانچه مشخصات نقشه‌های اجرایی و سایر خصوصیات سالن نمایش و سالن انتظار با درجه سالن که تقاضا شده است تطبیق نکند و یا سالن انتظار دارای گنجایش کافی نسبت به سالن نمایش نباشد.

۸. پس از پایان عملیات ساختمانی و اتمام تزئینات و نصب تأسیسات و دستگاهها و وسایل و ماشین آلات لازم متقاضی باید گواهی شهرداری را دایر بر پایان یافتن ساختمان برای صدور پروانه افتتاح سالن نمایش به وزارت فرهنگ و هنر تسلیم نماید. در این مرحله کمیسیون مذکور در بند (۵) ضمن بازدید ساختمان و رسیدگی به کلیه موارد و تطبیق آن با مقررات این آیین‌نامه در صورتی که عیب و نقصی مشاهده نکند مراتب را با تنظیم صورت جلسه به اطلاع وزارت فرهنگ و هنر می‌رساند تا جهت صدور پروانه افتتاح سالن اقدام گردد.

۹. درجه بندی سالن عمومی نمایش فیلم به ممتاز (چهار ستاره)، درجه یک (سه ستاره)، درجه دو (دو ستاره) و درجه سه (یک ستاره) با توجه به چگونگی ساختمان سینما اعم از نمای بیرونی، سالن نمایش، محل انتظار راهروها، تأسیسات بهداشتی، وسایل رفاه جمعیت، نوع صندلی، تزئینات، دستگاهها، پروژکتورها، تأسیسات فنی، وسایل نمایشی دستگاههای انتقال صدا، نوع اکران، وسایل روشنایی، وسایل گرم کننده و خنک کننده و سایر خصوصیات سالن و قسمت‌های ساختمانی به وسیله کمیسیون مذکور در بند (۵) و یکی از استادان هنرکده هنرهای تزئینی وزارت فرهنگ و هنر صورت می‌گیرد.

۱۰. در مورد محل‌های نمایش فیلم که روی تراس‌ها تأسیس می‌شود علاوه بر مقررات عمومی سالن‌های نمایشی فیلم شرایط خاصی که از طرف اداره کل امور سینمایی کشور تعیین می‌گردد و به تصویب شورای هنرهای نمایشی می‌رسد باید رعایت شود در غیر این صورت از صدور پروانه تأسیس و کار این قبیل سالن‌ها خودداری خواهد شد.

۱۱. در مورد سینماهایی که در هوای آزاد (هم‌کف زمین) تأسیس می‌شود کمیسیون مذکور در بند ۲ با رعایت مقررات نظر خود را درباره ساختمان اعلام داشته و وزارت فرهنگ و هنر پس از رسیدگی نسبت به صدور پروانه افتتاح اقدام خواهد نمود.

۱۲. درجه بندی محل‌های نمایش فیلم در سالن‌های تابستانی «تراس و هم‌کف زمین» با توجه به اصول کلی مندرج در این آیین‌نامه به وسیله کمیسیون مذکور در بند ۵ صورت می‌گیرد.

۱۳. نمایش اسلایدها و فیلم‌های کوتاه مربوط به آگهی‌های تجارزی باید در فاصله دو سانس «آنتراکت» و در سالن روشن انجام گردد و مدت نمایش آگهی‌ها نباید حداکثر از ده دقیقه تجاوز کند.

۱۴. برنامه هر سانس باید از فیلم سلام شاهنشاهی، فیلم خبری [و] فیلم برنامه سینما تشکیل شود. نمونه برنامه‌های آینده نیز می‌تواند جزء برنامه سانس محسوب شود مشروط بر این که حداکثر از دو نمونه تجاوز نکند و همچنین اگر یک فیلم کوتاه اعم از مستند یا نقاشی متحرک طی سانس به نمایش درآید جزء برنامه سینما خواهد بود.

۱۵. اجازه ورود به اطفال کمتر از ۵ سال برای سانس‌هایی [که] از ساعت ۵ بعد از ظهر به بعد شروع می‌شود اکیداً ممنوع هست.

۱۶. استفاده تبلیغاتی به هر شکل و وسیله از عکس‌های مربوط به صحنه‌های حذف شده از فیلم‌ها در جراید به منظور آگهی و همچنین نصب آنها و آفیش‌ها و پلاکتهایی که حاوی تصاویر منافی عفت و مخالف اخلاق حسنه باشد اکیداً ممنوع است.

۱۷. کلیه قسمت‌های سینما اعم از راهروها و دست و روشویی‌ها و بوفه و سایر قسمت‌ها باید تمیز و در شرایط کامل بهداشت باشد.

۱۸. دارندگان پروانه سینماهای دایر مکلفند ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه یک نسخه از نقشه ساختمان سینما که حاوی تمام مشخصات و جزئیات باشد برای رسیدگی و اظهار نظر کمیسیون مندرج در بند ۵ به وزارت فرهنگ و هنر تسلیم نمایند. در صورتی که کمیسیون مزبور تغییرات و اصلاحاتی را از هر جهت ضروری تشخیص دهد دارنده پروانه مکلف است پس از اخطار نظر کمیسیون در ظرف شش ماه تغییرات لازم را در سینمای خود بدهد در غیر این صورت سینمای متخلف تا اجرای نظر کمیسیون تعطیل خواهد شد. در هر مورد که دارنده پروانه به نظر کمیسیون معترض باشد ظرف یک ماه باید اعتراض خود را با دلایل موجه به دبیرخانه شورای هنرهای نمایشی تسلیم نماید. شورای هنرهای نمایشی در اولین جلسه خود به اعتراض مذکور رسیدگی نموده تصمیم نهایی اتخاذ خواهد نمود و این تصمیم قطعی است.

۱۹. صاحبان سینماهای در حال ساختمان که دارای پروانه ساختمانی از شهرداری می‌باشند مکلفند ظرف یک ماه از تاریخ انتشار این آیین‌نامه یک نسخه از نقشه ساختمان خود را به وزارت فرهنگ و هنر برای رسیدگی و اظهار نظر کمیسیون مندرج در بند ۵ تسلیم نمایند. در صورتی که کمیسیون مذکور تغییرات و اصلاحاتی را از هر جهت ضرور تشخیص دهد دارنده پروانه مکلف است تغییرات لازم را در سینمای خود بدهد. در هر مورد که دارنده پروانه به نظر کمیسیون معترض باشد ظرف یک ماه باید اعتراض خود را با دلایل موجه به دبیرخانه شورای هنرهای نمایشی تسلیم نماید. شورای هنرهای نمایشی در اولین جلسه خود به اعتراض مذکور رسیدگی نموده تصمیم نهایی اتخاذ خواهد نمود و این تصمیم قطعی است.

۲۰. بهای بلیت سینماها از طرف کمیسیون مرکب از مسئول اداره کل امور سینمایی کشور و یکی از مدیران کل وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و رئیس یا نایب رئیس سندیکای صاحبان سینماها با توجه به درجه سینما تعیین می‌شود و پس از تصویب شورای هنرهای نمایشی به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

۲۱. از تاریخ اجرای این آیین‌نامه تا شش ماه کلیه سینماهای موجود موظفند جهت اخذ پروانه جدید از وزارت فرهنگ و هنر اقدام نمایند و وزارت فرهنگ و هنر بر طبق مقررات این آیین‌نامه پروانه ادامه کار صادر خواهد کرد.

۲۲. مقررات مربوط به قسمت‌های داخلی سینما از قبیل وضع صندلی‌ها،

راهروها، درهای ورودی و سایر مشخصاتی که در این آیین‌نامه ذکر نشده است و مشخص درجه بندی سینماها خواهد بود از طرف اداره کل امور سینمایی کشور تنظیم و پس از تصویب شورای هنرهای نمایشی به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

ممتنع	مخالف	موافق
		نخست وزیر
	[امضا: امیر عباس هویدا]	از طرف وزیر امور خارجه
	[امضا: ناخوانا]	وزیر اقتصاد
	[امضا: اسفند فرخرو پارسای]	از طرف وزیر آموزش و پرورش
	[امضا: منصور روحانی]	وزیر آب و برق
		وزیر آبادانی و مسکن
	[امضا: هوشنگ انصاری]	وزیر اطلاعات
	[امضا: منوچهر شاهقلی]	وزیر بهداشت
	[امضا: فتح‌الله ستوده]	وزیر پست و تلگراف و تلفن
	[امضا: اسدالله صنّعی]	وزیر جنگ
	[امضا: جمشید آموزگار]	وزیر دارایی
	[امضا: جواد صدر]	وزیر دادگستری
	[امضا: ناخوانا]	از طرف وزیر راه
	[امضا: مهرداد پهلبد]	وزیر فرهنگ و هنر
	[امضا: عطاءالله خسروانی]	وزیر کار و امور اجتماعی
	[امضا: عبدالرضا انصاری]	وزیر کشور
	[امضا: ناخوانا]	از طرف وزیر کشاورزی
		وزیر مشاور - دکتر گودرزی
	[امضا]	وزیر مشاور - دکتر نصیری
		وزیر مشاور - دکتر کشفیان
	[امضا]	وزیر مشاور - دکتر یگانه
		وزیر مشاور - جواد منصور
		وزیر مشاور - دکتر نیک‌پی

سند شماره ۲۰۵**گزارش در خصوص وضعیت سینماهای ریولی و پاسیفیک**

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

آقای طباطبایی

در خیابان شمیران قدیم جدیداً دو سینما مفتوح شده به نام‌های ریولی و پاسیفیک. قبلاً به شهربانی کل دستور داده شده بود که از ایجاد سینماهای جدید خودداری شود مگر آن که دارای پارکینگ باشند. از این دو محل بازدید و تحقیق فرمایید آیا این دو سینما دارای پارکینگ می‌باشند و یا در نزدیکی آنها پارکینگ عمومی وجود دارد یا نه؟ نتیجه را همراه پرونده مکاتباتی که با شهربانی و شهرداری در این مورد شده اعلام فرمایید.

[امضا: غلامرضا نیک‌پی]

۴۵/۱۰/۱۷

سند شماره ۲۰۵/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۴۵/۱۰/۱۸

به عرض عالی می‌رساند

حسب‌الامر برای بازدید دو سینمای ریولی و پاسیفیک واقع در خیابان شمیران

قدیم عزیمت، سینما پاسیفیک در زیر بنای خود دارای پارکینگ اختصاصی است که درب آن از عقب سینما است. سینما ریولی پارک مخصوص برای توقف اتومبیل‌ها ندارد ولی پارکینگ بزرگی روبروی سینمای مذکور می‌باشد. کروکی هر دو محل جهت استحضار عالی تقدیم می‌شود.

با تقدیم احترام

سید فخرالدین طباطبائی

[امضا]

[حاشیه پایین:] ملاحظه شد. [امضا: غلامرضا نیک‌پی]

سند شماره ۲۰۶

مکاتبات و تلگرافها در خصوص سفر شماری از دانشجویان دانشگاه
جورجیای آمریکا و اجرای برنامه موسیقی در مشهد

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۱۶/۴

تاریخ: ۱۳۴۶/۱/۷

تلگراف رمز از: مشهد

جناب آقای هویدا نخست وزیر محترم

چون جناب آقای وزیر کشور در مسافرت هستند مستقیم تصدیع می‌دهد: کنسول

آمریکا مقیم مشهد به تاریخ یکشنبه ششم، کتباً اعلام و کسب اجازه می‌نماید در تقویت روابط فرهنگی یک دسته چهارده نفری از محصلین دانشگاه^۱ جورجیای آمریکا روز دوشنبه چهاردهم فروردین از طریق کابل به تهران وارد و تا جمعه ۲۵ فروردین در شهرهای بزرگ مثل اصفهان، آبادان، تبریز، تهران و شیراز هنرمندی می‌نمایند. این دسته برای سه‌شنبه پانزدهم بدواً برای توقف ۲۴ ساعته به مشهد خواهند آمد. در دانشگاه و برای دانشجویان، همین طور دانش‌آموزان دبیرستانی [و] اساتید هنرنمایی نمایند و تقاضا نموده است برای تنظیم این برنامه کمیسیونی دوشنبه ۷ فروردین تشکیل گردد. ضمناً پیشنهاد نموده اگر مانعی نباشد با دسته موزیک لشکر نیز تبادل هنری نمایند. چنانچه با اصول این تقاضا که قطعاً متکی به موافقت قبلی دولت شاهنشاهی در مسافرت این دسته به ایران می‌باشد دارند خواهشمند است مقرر فرمایند تلگرافی اعلام گردد تا تعلیمات لازم به رئیس دانشگاه و مدیر آموزش و پرورش در مشهد داده شود. ۱/م [مورخ] ۴۶/۱/۶

استاندار خراسان

سپهبد باتمانقلیچ

سند شماره ۲۰۶/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۴۶/۱/۷]

[شماره: ۱۶/۴]

تیمسار سپهبد باتمانقلیچ استاندار خراسان

۱/م وزارت امور خارجه و وزارت فرهنگ و هنر از موضوع مسافرت و انجام برنامه

محصلین دانشگاه جورجیای آمریکا اظهار بی اطلاعی می نمایند. در حالی که قاعدتاً می بایستی قبلاً تقاضای خود را تسلیم وزارت امور خارجه می نمودند. اکنون هم با وقت کمی که در پیش است متأسفانه اتخاذ تصمیم مساعد نسبت به تقاضای آنها مقدور نمی باشد. متمنی است به هر ترتیب صلاح و مقتضی تشخیص می فرمایید در همین زمینه پاسخ مقتضی صادر فرمایید. ولی اگر تقاضای خود را تسلیم وزارت خارجه نمایند البته رسیدگی خواهد شد.

از طرف نخست وزیر
دکتر نیک پی

[حاشیه پایین:] رمز شد. [امضا: انصاری] ۴۶/۱/۷

سند شماره ۲۰۶/۲

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۳۳/۴

تاریخ: ۱۳۴۶/۱/۸

تلگراف رمز از مشهد

جناب آقای دکتر نیک پی معاونت نخست وزیری

عطف به تلگراف ۱۶/۴ [مورخ] ۴۶/۱/۷ آقای دانلی سرکنسول [در] تهران است معاون نامبرده احضار و توجه داده شد از این که مقامات دولت شاهنشاهی بی اطلاع می باشند تعجب نمود و گفتند با تهران فوراً تماس گرفته و نتیجه را تا پایان

روز جاری به اطلاع اینجانب خواهد رساند. البته مطلب نوعی عنوان شد که هیچ‌گونه اشکال سیاسی ایجاد نشود. ۸/م [مورخ] ۴۶/۱/۸

استاندار خراسان
سپهبد باتمانقلیچ

[حاشیه بالا]: ملاحظه شد.

سند شماره ۲۰۶/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[شماره: ۳۳/۴]

[تاریخ: ۴۶/۱/۹]

تیمسار سپهبد باتمانقلیچ استاندار خراسان
امروز سفارت آمریکا رسماً تقاضا نمود که محصلین دانشگاه جورجیا برنامه‌هایی
اجرا نمایند و مورد موافقت قرار گرفت. لذا از لحاظ اصولی موافقت با تقاضای آنها
برای اجرای برنامه در مشهد از نظر دولت بلامانع می‌باشد.

وزیر مشاور

دکتر نیک‌پی

[حاشیه بالا]: رمز و مخابره شود.

[حاشیه پایین]: رمز شد. [امضا: ناخوانا] ۴۶/۱/۹

سند شماره ۴/۲۰۶

[شیر و خورشید]
وزارت کشور
استانداری خراسان

شماره: ۵۵/ش

تاریخ: ۱۵ فروردین ۱۳۴۶

جناب آقای نیک پی وزیر محترم مشاور

عطف به تلگراف شماره ۳۳/۴ مورخه ۴۶/۱/۹ راجع به محصلین دانشگاه جورجیا و اجرای برنامه‌های آنها به طوری که مخابره فرموده بودند به ریاست دانشگاه مشهد دستور داده شد که سالن رازی دانشگاه مشهد را برای اجرای برنامه‌های محصلین سابق الذکر معین نمایند و به کنسول آمریکا در مشهد هم مراتب اطلاع داده شد. محصلین مذکور روز دوشنبه ۱۴ فروردین ماه جاری صبح با قطار وارد مشهد شدند و از طرف انجمن فرهنگی ایران و آمریکا از محترمین و رؤسای ادارت و اعضای انجمن و محصلین دانشگاه دعوت شده بود که ساعت ۶ $\frac{۱}{۴}$ بعد از ظهر در سالن رازی برای دیدن برنامه آنها حضور به هم رسانند. برنامه ارکستر سازهای بادی مسی دانشگاه جورجیا برطبق برنامه‌ای که دارند عبارت بود از اقسام و انواع موسیقی قرون ۱۶ تا ۱۲۰ و سبک‌های مختلف آن از قبیل موسیقی دروه رنسانس، باروک، موسیقی کلاسیک رومانیتک و اسپرسیونیست و آهنگ‌های معاصر. رئیس و کمپوزیتور ارکستر آقای ویلیام ه. هیل و اعضای ارکستر عبارت بودند از ۱۴ نفر که تمام آنها با سازهای بادی کار می‌نمودند. اجرای برنامه ارکستر مزبور از ساعت ۶ $\frac{۱}{۴}$ تا هشت و ده دقیقه بعد از ظهر ادامه داشت و مخصوصاً یک

تیکه فارسی تحت عنوان (گل گندم) که فقط به طور آواز دستجمعی اجرا گردید فوق‌العاده مورد توجه واقع گردید. اینجانب به نمایندگی مردم شهر تشکر و از طرف شهردار مشهد یک گلدان گل در آخر برنامه به هیأت ارکستر اهدا گردید. شب از طرف انجمن فرهنگی ایران و آمریکا از محترمین و رؤسای ادارات فرهنگ و شهرداری و غیره به افتخار اعضای کنسرت در رستوران کوه سنگی شام داده شد. صبح امروز ۱۵ فروردین نیز کلیه اعضای ارکستر برای صبحانه به باغ ملک آباد دعوت شدند و پس از صرف صبحانه نیز به هر کدام از اعضای کنسرت و رئیس آنها یک ربع پهلوی طلا و یک سکه بزرگ و یک سکه کوچک نقره حضرت ثامن الحجج داده شد که بسیار در آنان مؤثر قرار گرفت و امروز بعد از ظهر نیز آنها با طیاره به تهران خواهند آمد.

استاندار خراسان

سپهد باتمانقلیچ

[امضا]

[حاشیه بالا:] ملاحظه شد. [امضا: غلامرضا نیک‌بی] ۴۶/۱/۲۱

[مهر:] محرمانه

سند شماره ۲۰۷

مکاتبات در خصوص تقاضای ابراهیم گلستان مبنی بر فروش فیلم‌های
«یک آتش» و «مارلیک» به دولت

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۴۶/۱/۱۴

شماره: ۵۴۰۵۰

پیوست: دارد

شرکت ملی نفت ایران

وزارت فرهنگ و هنر

[به] پیوست رونوشت مرقومه شماره ۴۱۰۵ مورخ ۴۵/۱۲/۲۳ جناب آقای وزیر
محترم دربار شاهنشاهی را درباره استدعای آقای ابراهیم گلستان دایر به خرید فیلم
«یک آتش» [و] «مارلیک» به بهای تمام شده ایفاد می‌دارد. بر حسب دستور جناب
آقای نخست وزیر خواهشمند است مقرر فرمایید موضوع بررسی و از نظر آن
شرکت در این مورد نخست وزیری را مستحضر فرمایند.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

دکتر نیک‌پی

[امضا]

[مهر]: صادر شود ۱۳۴۶/۱/۱۴

سند شماره ۲۰۷/۱

[تاج شاهنشاهی]
 دربار شاهنشاهی

تاریخ: ۴۵/۱۲/۲۳

شماره: ۴۱۰۵

جناب آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر

آقای ابراهیم گلستان عریضه‌ای به پیشگاه مبارک همایونی تقدیم و استدعا نموده است برای این که بتواند فعالیت فیلم سازی خود را ادامه دهد فیلم یک آتش و فیلم مارلیک را دولت یا شرکت ملی نفت به قیمت تمام شده خریداری نماید. امریه همایونی این است که تقاضای او دنبال شود. بنابراین خواهشمندم در اجرای اوامر شاهانه از تصمیمی که اتخاذ خواهند فرمود دربار شاهنشاهی را مستحضر فرمایند.
 وزیر دربار شاهنشاهی

[امضا: امیر اسدالله علم]

[حاشیه پایین:] دولت کمک قابل توجهی به آقای گلستان نموده برای تهیه فیلم نمایشگاه صنعتی سال گذشته.

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۵۴۰۵۰

تاریخ: ۴۵/۱۲/۲۳

سند شماره ۲۰۷/۲

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۴۶/۲/۶
شماره: ۲۱۵/۴/۲۱۰

نخست وزیری

عطف به نامه شماره ۵۴۰۵۰ مورخ ۴۶/۱/۱۴ به همراه این نامه رونوشت نامه اداره کل امور سینمایی کشور که به آقای ابراهیم گلستان نوشته شده است جهت استحضار ایفاد می‌گردد. نتیجه متعاقباً به اطلاع خواهد رسید.
از طرف وزیر فرهنگ و هنر

[امضا: جباری]

[حاشیه پایین، اول]: دفتر بایگانی کل. ۴۶/۲/۷

[حاشیه پایین، دوم]: سابقه.

[حاشیه پایین، سوم]: پیوست شد. ۲/۹

[حاشیه پایین، چهارم]: ملاحظه شد. [امضا: غلامرضا نیک‌پی] ۲/۱۰

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۸۲۴

تاریخ: ۴۶/۲/۷

[مهر]: بازرسی شد

سند شماره ۲۰۷/۳

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۴۶/۲/۵

شماره: ۴/۷۶۲

آقای ابراهیم گلستان

عطف به عریضه‌ای که در مورد فیلم‌های یک آتش و مارلیک به پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر تقدیم داشته‌اید خواهشمند است ضمن ارسال یک نسخه از هر یک از دو فیلم مزبور جهت مشاهده، اطلاعات زیر را به منظور تنظیم گزارش کاملی که بر اساس آن بتوان تصمیم مقتضی اتخاذ کرد به اداره کل امور سینمایی کشور اعلام فرمایید.

- ۱ - تاریخ تهیه و قیمت تمام شده هر یک از دو فیلم.
- ۲ - تعداد نسخی که از این دو فیلم تا به حال چاپ شده است.
- ۳ - تعداد نسخی که از هر یک از این دو فیلم به مؤسسات مختلف داخل و خارج فروخته شده است و قیمت فروش آنها.
- ۴ - کمک‌هایی که از طرف مؤسسات در تهیه هر یک از این دو فیلم صورت گرفته است.

مدیر کل امور سینمایی کشور

حشمتی

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا] ۴۶/۲/۵

سند شماره ۲۰۷/۴

[آرم]

شرکت ملی نفت ایران

تهران: خیابان تخت جمشید

[شماره: ۳۸/۲-۴۷۸۶]

[تاریخ: ۱۳۴۶/۲/۱۴]

جناب آقای نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۵۴۰۵۰ مورخ ۴۶/۱/۱۴ آن جناب اینک گزارش قسمت روابط عمومی شرکت را برای استحضار تقدیم می‌دارد.

رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران

دکتر اقبال

[امضا]

[حاشیه پایین، اول: دفتر بایگانی کل. [امضا: ناخوانا] ۴۶/۲/۱۶]

[حاشیه پایین، دوم: سابقه.]

[حاشیه پایین، سوم: پیوست شد. ۲/۱۷]

[حاشیه پایین، چهارم: ملاحظه شد. [امضا: غلامرضا نیک‌پی]

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر]

شماره: ۲۳۰۸

تاریخ: ۴۶/۲/۱۶

[مهر: بازرسی شد]

سند شماره ۲۰۷/۵

[آرم]

شرکت ملی نفت ایران

تهران: خیابان تخت جمشید

[تاریخ: ۱۳۴۶/۲/۱۴]

جناب آقای دکتر اقبال

عطف به نامه جناب آقای وزیر مشاور در مورد بررسی امکان خرید فیلم «یک آتش» به وسیله شرکت ملی نفت ایران به استحضار می‌رساند که موضوع فیلم مربوط است به آتش‌سوزی چاه شماره ۶ اهواز که در سال ۱۳۳۷ اتفاق افتاد. از این حادثه فیلمی تحت عنوان «آتش‌سوزی چاه شماره ۶ اهواز» به وسیله شرکت‌های عامل نفت تهیه گردیده که نسخه‌ای از آن در شرکت موجود است. آقای گلستان نیز فیلم «یک آتش» را از همین موضوع به طور رنگی تهیه کرده‌اند و آن را در اکثر مجامع داخلی و خارجی و فستیوال فیلم به نمایش گذارده‌اند. مع هذا به دنبال دریافت نامه فوق‌الذکر با آقای گلستان مذاکره شد. ایشان مایل هستند نسخه اصلی فیلم را به قیمت سه میلیون ریال بفروشند. با توجه به این که فیلم در ده سال قبل تهیه شده است و بهره‌برداری‌های لازم از آن نیز به عمل آمده است بهای آن فوق‌العاده گزاف به نظر می‌رسد و از طرف دیگر استفاده زیادی از آن به عمل نخواهد آمد. ولی چنانچه منظور آن باشد که کمکی به آقای گلستان بشود ممکن است ضمن مذاکره با ایشان بتوان یک نسخه از فیلم مذکور را به قیمت مناسب که بیش از پنجاه هزار ریال نباشد خریداری نمود. مراتب بدین وسیله به عرض می‌رسد تا چنانچه اجازه فرمایند در این زمینه مجدداً با آقای گلستان مذاکره شود. منوط به امر عالی است.

با تقدیم احترام

حسین بنی‌احمد

سند شماره ۲۰۷/۶

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

تاریخ: ۱۳۴۶/۸/۱۸

شماره: ۴۳۵۰۰

پیوست: دارد

فوری

جناب آقای وزیر فرهنگ و هنر

عطف به مرقومه شماره ۲۱۵/۴/۲۱۰ مورخ ۴۶/۲/۶ در خصوص مذاکره با آقای ابراهیم گلستان جهت خرید فیلم‌های تولید شده توسط ایشان اینک [به] پیوست رونوشت مرقومه شماره ۱۵۹۵۰ / الف / ح مورخ ۴۶/۸/۱۳ جناب آقای وزیر دربار شاهنشاهی را ایفاد می‌دارد. متمنی است مقرر فرمایید از نتیجه اقدامات و مذاکراتی که با ایشان صورت گرفته نخست وزیری را مستحضر فرمایند.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

دکتر نیک‌پی

[امضا]

[حاشیه پایین، اول]: سابقه. ۹/۲

[حاشیه پایین، دوم]: ۶/۵۴۱/۳ پیوست.

[حاشیه پایین، سوم]: آقای سیاه‌پوش.

[حاشیه پایین، چهارم]: فوری است. ۴۶/۹/۲

[حاشیه پایین، پنجم]: م - سیاه‌پوش. ۴۶/۹/۲

سند شماره ۲۰۷/۷

[تاج شاهنشاهی]
دربار شاهنشاهی

تاریخ: ۴۶/۸/۱۳
شماره: ۱۵۹۵۰ / الف ج

جناب آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر
پیرو نامه شماره ۴۱۰۵ [مورخ] ۴۵/۱۲/۲۳ موضوع استدعای آقای ابراهیم گلستان
از پیشگاه مبارک همایونی دایره به خریداری فیلم یک آتش و فیلم مارلیک از طرف
دولت و شرکت ملی نفت ایران تاکنون اقدامی به عمل نیامده است. چون امر مبارک
مطاع بر این بود که موضوع دنبال شود بدین وسیله مجدداً مصدع گردید تا دستور
مساعد و مناسبی در این مورد صادر فرمایند.

وزیر دربار شاهنشاهی

اسدالله علم

[امضا]

[حاشیه بالا]: فوری است.

[حاشیه پایین، اول]: سابقه ضمیمه شود. [امضا: غلامرضا نیک پی] ۴۶/۸/۱۴

[حاشیه پایین، دوم]: سابقه ۶/۵۴۱/۳ پیوست شد. [امضا: ناخوانا] ۸/۱۷

[حاشیه پایین، سوم]: جناب آقای دکتر نیک پی تعقیب نمایند.

[امضا: امیرعباس هویدا]

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۴۳۵۰۰

تاریخ: ۴۶/۸/۱۶

سند شماره ۲۰۷/۸

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

پیوست: دارد

تاریخ: ۴۶/۹/۱۱

شماره: ۱۰۶۶۱/۴/۷۰۵۲

جناب آقای دکتر نیک پی

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۴۳۵۰۰ مورخ ۱۳۴۶/۸/۱۸ در مورد درخواست آقای ابراهیم گلستان چون اطلاعاتی که از نامبرده خواسته شده تاکنون نفرستاده هیچ گونه اقدامی میسر نبوده است. بنابراین موضوع مجدداً به شرح رونوشت نامه پیوست از طرف اداره کل امور سینمایی تعقیب شد و به مجرد وصول جواب از طرف نامبرده ترتیب شایسته داده خواهد شد.

وزیر فرهنگ و هنر

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه.

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه ۶/۵۴۱/۳ پیوست شد. [امضا: ناخوانا] ۹/۱۲

[حاشیه راست:] ۲۰ روز دیگر تعقیب شود. [امضا: غلامرضا نیک پی] ۹/۱۲

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۴۵۱۰۲

تاریخ: ۴۶/۹/۱۱

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۲۰۷/۹

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۱۳۴۶/۹/۲

شماره: ۴/۶۸۱۴

آقای ابراهیم گلستان

در تعقیب شماره ۴/۷۶۲ [مورخ] ۴۶/۲/۵ تاکنون پاسخی به این اداره در خصوص اطلاعاتی که راجع به فیلم‌های یک آتش و مارلیک خواسته شده بود ارسال نفرموده‌اید. به وسیله تلفن نیز تماس با جنابعالی میسر نگردید. خواهشمند است هر چه زودتر در ارسال پاسخ اقدام فرمایید.

مدیر کل امور سینمایی کشور

حشمتی

رونوشت برابر اصل است.

سند شماره ۲۰۸

درخواست وزارت فرهنگ و هنر مبنی بر تأمین هزینه اجرای اپرای فتح
بابل توسط دانشجویان دانشگاه تهران

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

شماره: ۷۴۱۱/۱۶/۲۰۶۱

تاریخ: ۴۶/۶/۱۶

جناب آقای نخست وزیر

یک برگ رونوشت نامه شماره ۴۲۸۵ [مورخ] ۴۶/۵/۱ دفتر مخصوص شاهنشاهی
و دو برگ رونوشت نامه شماره ۱۷۶/ف مورخ ۱۷/۵/۱۳۴۶ [۱] سازمان سرپرستی
کل دانشجویان دانشگاه تهران جهت استحضار پیوست است. به طوری که ملاحظه
می فرمایند دانشگاه تهران برای اجرای اپرای [فتح] بابل به مبلغ ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال
احتیاج دارد و چون در بودجه این وزارت چنین اعتباری پیش بینی نشده
خواهشمند است مقرر فرمایند مبلغ مذکور بالا را تأمین کرده و به دانشگاه تهران
پرداخت نمایند. موضوع مورد توجه شاهنشاه آریامهر است.

وزیر فرهنگ و هنر

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه راست]: از کجا؟

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۴۰۲۳۶

تاریخ: ۱۳۴۶/۶/۱۶

[مهر]: بازرسی شد

سند شماره ۲۰۸/۱

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۴۶/۵/۱

شماره: ۴۲۸۵

جناب آقای پهلبد وزیر فرهنگ و هنر

حسب الامر مبارک شاهنشاه آریامهر رونوشت گزارش شماره ۴۷/ف مورخ ۴۶/۲/۲۸ اداره فعالیت‌های فوق برنامه دانشگاه تهران مربوط به اپرای فتح بابل که قرار است به مناسبت جشن تاجگذاری در آبان ماه امسال اجرا گردد ایفاد می‌شود. شاهنشاه آریامهر مقرر فرمودند به اطلاع جنابعالی رسانیده شود که استدعای اداره نامبرده و دانشجویان دانشگاه تهران رسیدگی شود چه اقدامی در تهیه وسایل کار ایشان میسر است؟ خواهشمند است نتیجه را گزارش فرمایید تا به شرف عرض برسد.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

[مهر:] دفتر اداره کل هنرهای زیبای کشور

۱۳۳۵

سند شماره ۲۰۸/۲

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

دانشگاه تهران

سازمان سرپرستی کل دانشجویان دانشگاه

تاریخ: ۴۶/۵/۱۷

شماره: ۱۷۶/ف

پیوست: دارد

مقام محترم وزارت فرهنگ و هنر

پیرو نامه شماره ۲۶۴/۳۵۹۲/ف مورخ ۴۵/۱۱/۱۰ به پیوست صورت ریز مخارج اپرای فتح بابل را که توسط دانشجویان دانشگاه تهران به مناسبت جشن فرخنده تاجگذاری شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو فرح در آبان ماه ۴۶ اجرا می‌گردد تقدیم می‌دارد. با توجه به اوامر اکید ملوکانه نسبت به اجرای این برنامه تاریخی و ملی خواهشمند است دستور فرمایند ضمن تأمین اعتبار مبلغ درخواستی ترتیبی اتخاذ گردد که انجام این امر بیش از این دچار وقفه نگردد. قبلاً از لطفی که در این مورد مبذول خواهند فرمود صمیمانه تشکر و سپاسگزاری می‌نماید.

با تقدیم احترام

معاون دانشگاه

دکتر کنی

[مهر: دفتر اداره کل هنرهای زیبای کشور]

۱۳۳۵

سند شماره ۲۰۸/۳

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

دانشگاه تهران

سازمان سرپرستی کل دانشجویان دانشگاه

- ۱ - بابت تغییرات سن تالار فردوسی ۵۷۰۰۰۰ ریال
 = ۲۰۰۰۰۰
- ۲ - بابت تهیه پرده‌های مورد نیاز
 = ۱۲۵۰۰۰
- ۳ - = = پروژکتورهای
 = ۴ - پارچه و دستمزد دوخت ۲۵۰ دست لباس و کفش مردم بابل (اسرای
 یهود، سربازان، کلاه‌خود و اسلحه بزرگان بابل، سربازان پارسی کوروش، نبونید،
 بلتشر، سارای، راحیل و ملکه بابل)
 = ۴۳۵۰۰۰
- ۵ - بابت تهیه وسایل لازم و اجرت ساخت و نقاشی دکورهای بابل، اورشلیم [و]
 پارس و تهیه کلیه تزئینات صحنه و مجسمه بعل و مردوک [و] ایشتار ۲۵۵۰۰۰
 = ۱۵۰۰۰۰
- ۶ - بابت تهیه لباس ۲۵ نفر بالرین و حق الزحمه طرح و آموزش
 آن
 = ۲۶۰۰۰۰
- ۷ - دستمزد اعضای کر
 = ۳۵۰۰۰۰
- ۸ - دستمزد اعضای ارکستر
 = ۱۷۰۰۰۰
- ۹ - تهیه یکصد عدد گیسوی مصنوعی
 = ۱۲۰۰۰۰
- ۱۰ - دستمزد گرمور برای هفت شب و تهیه لوازم گرم
 و پروک مورد نیاز
- ۱۱ - تهیه سازهای مورد نیاز ارگ برقی و پیرافون، آلتو، قره‌نی باس، ویلن سل،
 فاگوت، هوبوا، تیمپانی [و] پویتر مخصوص اپرا با احتساب کوک پیانو ۴۴۵۰۰۰
 = ۱۵۰۰۰۰
- ۱۲ - هزینه پذیرایی دانشجویان هنگام تمرین
 = ۲۲۰۰۰۰
- ۱۳ - تهیه هدایا

۱۴ - تهیه پارچه و دوخت لباس اونیفورم ارکستر (فراک)	= ۲۴۰۰۰۰
۱۵ - دستمزد شاعر، کارگردان، سولیست‌ها (کوروش، نیونید، بلتشصر، ملکه بابل، راحیل [و] سارای) رهبر و سرپرست ارکستر [و] نت‌نویس	= ۳۸۵۰۰۰
۱۶ - بابت تهیه و دستمزد طرح و چاپ بروشورهای فارسی - انگلیسی، آفیش و پوسته‌های موردنیاز	= ۱۷۰۰۰۰
۱۷ - بابت هزینه‌های پیش‌بینی نشده	= ۲۵۵۰۰۰
جمع کل	۴۵۰۰۰۰۰ ریال

سند شماره ۲۰۸/ع

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

تاریخ: ۱۳۴۶/۶/۲۸

شماره: ۴۰۲۳۶

جناب آقای وزیر فرهنگ و هنر

عطف به نامه شماره ۷۴۱۱/۱۶/۲۰۶۱ مورخ ۴۶/۶/۱۶ متأسفانه تأمین مبلغ چهار میلیون و پانصد هزار ریال از اعتبار دولت جهت اجرای اپرای بابل مطلقاً مقدور نمی‌باشد. خواهشمند است دستور فرمایید در صورتی که ارقام هزینه که بسیار زیاد به نظر می‌رسد مورد تأیید آن وزارت باشد از اعتبارات وزارت فرهنگ و هنر و دانشگاه مشترکاً تأمین گردد.

امیرعباس هویدا

[مهر]: صادر شود. ۱۳۴۶/۶/۲۸

سند شماره ۲۰۸/۵

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۴۶/۷/۱۸
شماره: ۸۵۴۵/۱۶/۲۳۱۳

جناب آقای نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۴۰۲۳۶ [مورخ] ۴۶/۶/۲۸ دستور داده شد با توجه به کمبود اعتبارات حتی المقدور هزینه‌های مربوط به تهیه و تنظیم و اجرای برنامه "اپرای بابل" را تقلیل دهند و قسمتی را نیز که جنبه فوریت ندارد حذف نمایند. مسئولان امر پس از مطالعه به این نتیجه رسیده‌اند که با حداقل اعتباری در حدود ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال می‌توان برنامه مورد بحث را به روی صحنه آورد. چون وزارت فرهنگ و هنر به علت مضیقه شدید مالی متأسفانه در این مورد کمکی نمی‌تواند بنماید خواهشمند است مقرر فرمایند نسبت به تأمین و پرداخت اعتبار مذکور بالا به دانشگاه تهران اقدام لازم معمول دارند.

وزیر فرهنگ و هنر

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین، اول]: سابقه.

[حاشیه پایین، دوم]: سابقه ۳۳۹/۵۱ پیوست شد. [امضا: ناخوانا] ۷/۱۹

[حاشیه راست]: وضع اعتباری نخست وزیری حتماً بهتر نیست و متأسفانه برای نخست وزیری هم مقدور نخواهد بود ناچار یا باید دانشگاه تأمین کند و یا وزارت فرهنگ و هنر. مذاکره شد. بایگانی شود. [امضا: غلامرضا نیک پی] ۷/۲۴

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۴۲۰۳۸

تاریخ: ۴۶/۷/۱۸

[مهر:] بازرسی شد

سند شماره ۲۰۹

مکاتبات در خصوص درخواست محسن حکاکیان مبنی بر صدور اجازه
احداث درایوین سینما در جاده ونک

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

شماره: ۱۱۹۵/م/۱۹۰

تاریخ: ۴ دیماه ۱۳۴۶

محرمانه

نخست وزیری

آقای محسن حکاکیان درخواست نموده به نامبرده اجازه داده شود یک درایوین سینما در خیابان پهلوی جاده ونک مقابل ساختمان‌های تکش احداث نماید. نظر به اینکه تقاضای نامبرده مربوط به ایجاد درایوین سینماست نه سالن سینما و محل آن نیز در جاده ونک است و در آن حدود سینما وجود ندارد درخواست ایشان در کمیسیون مندرج در ماده ۲ آیین‌نامه سالن‌های نمایش فیلم و طرزکار آنها مطرح شد و به موجب صورتجلسه مورخ ۴۶/۹/۲۰ با درخواست آقای حکاکیان برای احداث درایوین سینما از نظر موقعیت محل موافقت گردید. اکنون با توجه به نامه

محرمانه شماره ۳۰۰۳/۴ مورخ ۴۶/۷/۲۳ خواهشمند است دستور فرمایند نظر نخست وزیری را مبنی بر صدور پروانه و یا عدم آن به این وزارت اعلام فرمایند.
از طرف وزیر فرهنگ و هنر
[امضا: جباری]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه. ۱۰/۴

[حاشیه پایین، دوم:] سابقه پیوست شد. [امضا: ناخوانا] ۱۰/۵

[حاشیه پایین، سوم:] در جلسه مورخ ۴۶/۱۰/۱۳ هیأت وزیران مطرح و مقرر گردید در شورای عالی شهرسازی مطرح شود که از لحاظ شهرسازی و بخصوص رفت و آمد بررسی شود. [امضا: غلامرضا نیک‌پی]

سند شماره ۲۰۹/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

صورتجلسه هیأت وزیران

شماره: ۴۱۰۴/۴

تاریخ: ۴۶/۱۰/۱۷

محرمانه

جناب آقای وزیر محترم آبادانی و مسکن

ذیلاً قسمتی از صورتجلسه مورخ ۴۶/۱۰/۱۳ هیأت وزیران که در جلسه مورخ ۴۶/۱۰/۱۶ قرائت و تأیید گردیده به استحضار عالی می‌رساند: «گزارش شماره ۱۱۹۵م/۱۹۰ مورخ ۴۶/۱۰/۴ وزارت فرهنگ و هنر درباره احداث درایوین سینما

در خیابان پهلوی جاده ونک مطرح و مقرر گردید موضوع در وزارت آبادانی و مسکن و در صورت لزوم در شورای عالی شهرسازی از لحاظ شهرسازی و بخصوص مسأله ترافیک مطرح و نسبت به آن اظهار نظر شود.» رونوشت گزارش فوق الذکر به ضمیمه ایفاد می گردد.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

دکتر نیک پی

رونوشت: وزارت فرهنگ و هنر

[حاشیه پایین: سابقه ضمیمه است. ۴۶/۱۰/۱۷]

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه

سند شماره ۲۰۹/۲

[شیر و خورشید]

وزارت آبادانی و مسکن

دفتر وزیر

شماره: م/۲۵۲۰

تاریخ: ۱۳۴۶/۱۱/۹

محرمانه

جناب آقای دکتر نیک پی

وزیر محترم مشاور و معاونت اجرایی نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۴۱۰۴/۴ مورخ ۴۶/۱۰/۱۷ به پیوست رونوشت نامه

شماره ۶۸۰ مورخ ۴۶/۱۱/۲ مهندسین مشاور طرح جامع تهران را جهت استحضار ایفاد می نماید.

از طرف وزیر آبادانی و مسکن
[امضا: کورس آموزگار]

[حاشیه پایین:] در جلسه مورخ ۴۷/۱/۲۴ هیأت وزیران مطرح و مقرر گردید با رعایت این شرایط طبق مقررات اقدام شود. [امضا: غلامرضا نیک پی]
[مهر:] محرمانه

سند شماره ۲۰۹/۳

[شیر و خورشید]
وزارت آبادانی و مسکن

شماره: ۶۸۰

تاریخ: ۴۶/۱۱/۲

محرمانه

وزارت آبادانی و مسکن

دبیرکل شورای عالی شهرسازی

جناب آقای مهندس بدیع

عطف به نامه شماره ۲۵۷۸ مورخ ۱۳۴۶/۱۰/۲۳ مربوط به سینمای دراپوین در جاده ونک محترماً اشعار می دارد که از نقطه نظر ترافیک کلی ناحیه احداث این سینما مشکل زیادی بوجود نمی آورد. لکن در احداث سینما باید حتماً به نکات زیر

توجه شود:

- ۱- درب ورودی سینما به اندازه کافی از خیابان ونک دور باشد تا اتومبیل‌هایی که منتظر خریدن بلیت و ورود به سینما هستند خیابان ونک را مسدود نکنند. برای این منظور لازم است که یک محفظه خارج از خیابان ونک و در زمین متعلق به سینما قبل از درب ورودی که گنجایش حداقل بیست اتومبیل را داشته باشد تعبیه گردد.
- ۲- پرده سینما به نحوی نصب گردد که پشت آن به خیابان ونک باشد به طوری که وسایل نقلیه‌ای که در خیابان ونک در حرکت هستند قادر به دیدن سینما نباشند زیرا در غیر این صورت توجه به سینما معطوف شده و تولید تصادفات و مشکلات دیگر خواهند نمود.
- ۳- اتومبیل‌هایی که از سینما خارج می‌شوند بیش از یک ردیف تشکیل ندهند زیرا در غیر این صورت هنگام ورود به خیابان ونک دچار اشکال شده و احتمالاً خیابان ونک را مسدود خواهند نمود.

با تقدیم احترامات

عبدالعزیز فرمانفرمائیان

مؤسسه ویکتورگروئن

فریدون غفاری

مدیرعامل

رونوشت: کمیته عمران شهروده - سازمان برنامه

ورود به دبیرخانه شورای عالی شهرسازی

شماره: ۱۳۲۴

تاریخ: ۱۳۴۶/۱۱/۴

[مهر: دبیرخانه شورای عالی شهرسازی

رونوشت برابر اصل است. [امضا: ناخوانا] ۴۶/۱۱/۵

سند شماره ۲۰۹/ع

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

شماره: م/۷۸/۴/۱۲

تاریخ: ۴۷/۱/۲۶

محرمانه

نخست وزیری

عطف به نامه محرمانه شماره ۴/۴/۴۱۰ مورخ ۴۶/۱۰/۱۷ در مورد احداث درایوین سینما در خیابان پهلوی جاده ونک خواهشمند است دستور فرمایند نظر نخست وزیری را درباره نامه محرمانه شماره م/۲۵۲۰ مورخ ۴۶/۱۱/۹ وزارت آبادانی و مسکن متضمن نامه شماره ۶۸۰ مورخ ۴۶/۱۱/۲ مهندسین مشاور طرح جامع تهران به این وزارت اعلام فرمایند.

از طرف وزیر فرهنگ و هنر

[امضا: جباری]

[حاشیه پایین: نظر دولت ابلاغ شده است بایگانی شود. [امضا: غلامرضا نیک پی]

۱/۲۷

سند شماره ۲۰۹/۵

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

صورتجلسه هیأت وزیران

شماره: ۲۸۲/۴

تاریخ: ۴۷/۲/۱۰

محرمانه

جناب آقای وزیر محترم فرهنگ و هنر

ذیلاً قسمتی از صورتجلسه مورخ ۴۷/۱/۲۴ هیأت وزیران که در جلسه مورخ ۴۷/۲/۸ قرائت و تأیید گردیده به استحضار عالی می‌رساند: «نامه شماره ۲۵۲۰/م مورخ ۴۶/۱۱/۹ وزارت آبادانی و مسکن و گزارش ضمیمه آن درباره ایجاد درایوین سینما در جاده ونک مطرح و مقرر گردید با توجه به مفاد این گزارش و ضمیمه آن و گزارش شماره ۱۹۰/م ۱۱۹۵ مورخ ۴ دی ماه ۴۶ وزارت فرهنگ و هنر از طرف وزارت اخیرالذکر اقدام لازم به عمل آید.»

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

دکتر نیک پی

رونوشت برای استحضار...

وزیر مشاور معاون اجرایی نخست وزیر - دکتر نیک پی

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه.

سند شماره ۲۰۹/۶

شرکت درایوین سینما ونک
با مسئولیت محدود

دفتر مرکزی: خیابان پهلوی جنب سینما آتلانتیک

خیابان خورشید شماره ۲۴

شماره: ۱۱۲

تاریخ: ۴۷/۷/۲۱

تلفن ۶۲۱۷۹۵

جناب آقای هویدا نخست وزیر محبوب

به طوری که خاطر مبارک مستحضر است ساختمان درایوین سینما در ونک موضوع تقاضای مورخ ۴۶/۳/۲۵ مدت مدیدی در وزارت فرهنگ و هنر مورد بررسی کمیسیون‌های متعدد قرار گرفت و با در نظر گرفتن اینکه شهر تهران اصولاً فاقد درایوین سینما می‌باشد گزارشی به شماره ۱۹۰/م/۱۱۹۵ مورخ ۴۶/۱۰/۴ از طرف وزارت فرهنگ و هنر تقدیم گردید و تقاضای موافقت با ساختمان درایوین سینمای مورد تقاضا شد که موضوع از طرف آن جناب برای بررسی بیشتر به وزارت آبادانی و مسکن محول و وزارت مذکور نیز با بازدید محل و جلب موافقت شورای عالی شهرسازی و اداره ترافیک ضمن نامه شماره ۲۵۲۰/م مورخ ۴۶/۱۱/۹ با نظر وزارت فرهنگ و هنر موافقت و پیشنهاد وزارت مذکور و نظریه وزارت آبادانی و مسکن در جلسه مورخ ۴۷/۱/۲۴ هیأت وزیران که تحت ریاست آن جناب تشکیل گردیده بود مطرح و مورد تصویب قرار می‌گیرد و طی نامه شماره ۲۸۲/۴ مورخ ۴۷/۲/۱۰ مصوبه هیأت محترم وزیران جهت اجرا به وزارت فرهنگ و هنر ابلاغ می‌گردد و بر همین اساس نیز پروانه مرحله اول به شماره ۴/۹۳۶ مورخ ۴۷/۲/۱۵ صادر شده است.

جناب آقای نخست وزیر این شرکت با اتکا به تصویب نامه هیأت وزیران برای انجام این پروژه عمرانی با مشخصات ممتاز به صورتی که در نوع خود (از نظر پخش

فیلم در آن واحد به دو زبان انگلیسی و فارسی) پس از شهرهای رم در ایتالیا و مادرید در اسپانیا شهر تهران سومین شهری خواهد بود در دنیا که دارای چنین درایوین سینمایی خواهد بود تاکنون اقدامات زیر را معمول داشته است:

۱- سفارش ساخت دستگاههای نمایش فیلم با مشخصات استثنایی موردنظر که به کارخانه (پری وست) ایتالیا داده است و برای ورود ماشین آلات از طرف نماینده کارخانه اعتبار مورد لزوم در بانک افتتاح گردیده.

۲- در زمین محل درایوین سینما تاکنون حدود سی هزار متر مکعب خاکریزی با استفاده از غلطکهای سنگین انجام شده.

۳- خانه موقت کارگران و انبار سیمان و دفتر در محل ساخته شده.

۴- نقشه‌های مقدماتی و اجرایی توسط مهندسین مربوطه تهیه گردیده.

۵- محاسبات فنی ساختمان‌های مربوطه توسط مهندسین محاسب با احتساب زلزله و کلیه پیش‌آمدهای اتفاقی تهیه شده است.

۶- با آنکه اداره ترافیک با تعبیه در ورود و خروج ماشینها از یک خیابان موافقت نموده بود مع ذلک این شرکت برای آنکه در آتی دچار مشکلی نشود مجدداً قطعه زمین مجاور محل فعلی را از نظر امکان تعبیه در ورودی در خیابان ونک و در خروجی در خیابان ملک خریداری نموده است و به طور خلاصه ضمن فراهم نمودن کلیه وسایل کار تاکنون برای اجرای این پروژه مفید و لازم براساس تصویبنامه هیأت محترم دولت مبلغ ده میلیون ریال هزینه انجام پذیرفته. اینک که با اخذ پروانه مرحله دوم از وزارت فرهنگ و هنر برای دریافت پروانه ساختمان به شهرداری تهران مراجعه شده شهرداری متعذر به اینکه بر اثر مراجعه چند نفر به عنوان نماینده سندیکای سینما داران چون آن جناب شفاهاً دستور فرموده‌اند از صدور پروانه جدید سینما خودداری شود از صدور پروانه درایوین سینما ونک نیز خودداری می‌نمایند. لذا با عرض مراتب معروضه و اطمینان به اینکه دولت آن جناب همیشه مشوق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی بوده و به هیچ وجه راضی به ضرر و زیان اشخاصی که اقداماتی را براساس موافقت و تصویب آن جناب که از رجال شاه‌دوست و معتقد به عمران و آبادی کشور می‌باشند شروع می‌نمایند

نخواهند بود و قدر مسلم منظور نهایی آن جناب از صدور دستور شفاهی به آقای پیروز سرپرست شهرداری تهران شامل درایوین سینما ونک که قبلاً به وضوح توضیح داده شده و در فوق لزوم احداث آن مورد تصویب هیأت محترم وزیران متشکله تحت ریاست و رهبری آن جناب قرار گرفته نبوده و نخواهد بود. لذا با تقدیم دو برگ فتوکپی پروانه‌های صادره استدعا دارد برای رفع مشکل مقرر فرمایند مراتب در ثانی به شهرداری تهران ابلاغ گردد تا در صدور پروانه ساختمانی درایوین سینما ونک تسریع نمایند. موقع را محترم شمرده احترامات خالصانه خود را حضور آن جناب تقدیم می‌دارد.

مدیرعامل شرکت درایوین سینما ونک

با مسئولیت محدود

[امضا: ناخوانا]

[مهر:] شرکت درایوین سینما ونک

با مسئولیت محدود

[حاشیه راست، اول:] آقای خاوری؛ تصمیم جلسه مورخ ۴۶/۱۱/۱۹ هیأت وزیران (موضوع نامه شماره ۲۵۲۰/م) را ضمیمه نمایید. [امضا: هادی هدایتی] ۴۷/۷/۲۲
[حاشیه راست، دوم:] همچنین گزارش شماره ۱۱۹۵/۲/۱۹۰ مورخ ۴۶/۱۰/۴ وزارت فرهنگ و هنر ضمیمه شود. [امضا: هادی هدایتی]

[حاشیه پایین:] کلیه سوابق ضمیمه و تقدیم شد. [امضا: خاوری] ۷/۲۳

[حاشیه راست، سوم:] به عرض جناب آقای نخست وزیر رسید دستور فرمودند مراتب شفاهاً به شهرداری ابلاغ شد رفع اشکال به عمل آید. ضبط شود.

[امضا: هادی هدایتی] ۴۷/۷/۲۴

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۷/۷/۲۲

شماره: ۳۲۵۷۴

سند شماره ۲۰۹/۷

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر
اداره کل امور سینمایی کشور

شماره: ۴/۹۲۶
تاریخ: ۴۷/۲/۱۵

پروانه مرحله اول

نظر به رأی کمیسیون مورخ ۴۶/۹/۲۰ و به استناد ماده ۱-۲-۴ آیین نامه «سالن های نمایش فیلم و طرز کار آنها» به آقای محسن حکاکیان، فرزند محمدعلی، دارنده شناسنامه شماره ۸۰۱۶ صادره از حوزه امور خارجه ساکن تهران تبعه ایران طبق درخواست مورخ ۴۶/۳/۲۵ اجازه داده می شود که حداکثر ظرف ۵ ماه یک دوره کامل از نقشه ها و طرح های اجرایی ساختمان درایوین سینمای مورد تقاضای خود را که شامل تمام جزئیات ساختمانی و محاسبات فنی و نما و تزئینات باشد به انضمام سایر اطلاعات لازم به اداره کل امور سینمایی کشور وزارت فرهنگ و هنر تسلیم نمایند.

مدیر کل امور سینمایی کشور

رئیس اداره امور نمایش و سینما و استودیو

حشمتی

صالح

[امضا]

[امضا]

سند شماره ۲۰۹/۸

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر
اداره کل امور سینمایی کشور

تاریخ: ۴۷/۷/۱۶

پروانه مرحله دوم

نظر به رأی کمیسیون مورخ ۴۷/۷/۷ و به استناد ماده ۵ آیین نامه «سالن های نمایش فیلم و طرز کار آنها» به شرکت درایوین سینمای ونک که به شماره ۶/۹۹۳۹ در اداره ثبت شرکت ها و مالکیت صنعتی به ثبت رسیده است طبق درخواست مورخ ۴۶/۳/۲۵ اجازه داده می شود که عملیات ساختمانی سینمای مورد تقاضای خود را طبق مقررات کامل آیین نامه شروع نماید.

چنانچه تا ۸ ماه پس از تاریخ صدور این پروانه عملیات ساختمانی شروع نشود پروانه مرحله اول و دوم لغو خواهد شد.

مدیر کل امور سینمایی کشور

رئیس اداره نمایش و سینما و استودیو

[امضا: حشمتی]

صالح

[امضا:]

سند شماره ۲۱۰۵

گزارش وزارت کشور در خصوص وضع سالن‌های سینما و تئاتر شهر
تهران از لحاظ سیستم ایمنی

[شیر و خورشید]

وزیر کشور

[تاریخ: ۱۳۴۷/۲/۳۰]

[شماره: ۴/۱۹۲]

جناب آقای نخست وزیر

پیرو گزارش شماره ۲۹۹۵/د [مورخ] ۴۷/۲/۱۸ نتیجه نهایی رسیدگی به وضع سینماها و تئاترهای شهر تهران را به شرح ذیل به استحضار خاطر محترم می‌رساند: به طوری که در شرح شماره (۱) ضمیمه این گزارش از لحاظ محترم می‌گذرد ۱۱۷ سینما و تئاتر شهر تهران با در نظر گرفتن ۳۷۵ امتیاز که طبق نظر کارشناسان برای حداقل شرایط لازمه ایمنی در این قبیل اماکن در نظر گرفته شده در وضعی قرار دارند که بهترین آنها ۲۸۶+ امتیاز و بدترین آنها ۸۴- امتیاز به دست آورده‌اند. بدین معنی که مجهزترین سالن‌های سینمای شهر تهران فقط از ۷۵٪ شرایط لازمه ایمنی برخوردارند که به ترتیب در صورت شماره (۲) ضمیمه منعکس گردیده و چنین به نظر می‌رسد که سینماهای پایتخت را از لحاظ ایمنی می‌توان به چهار دسته تقسیم نمود.

۱- دسته اول: سینماهایی هستند که با تغییرات و اصلاحات مختصری می‌توان نقایص و معایب فعلی آنها را در حالی که مفتوح بوده و مشغول کار می‌باشند رفع نمود و شرایط لازم جهت ایجاد ایمنی را در آنها بوجود آورد. این نوع تغییرات بیشتر در زمینه سرو سامان دادن به وضع تجهیزات آنهاست از قبیل ایجاد لوله کشی

مخصوص آب جهت اطفاء حریق و یا کم کردن تعدادی از صندلی‌ها به منظور وسیع‌تر ساختن راهروهای بین صندلی‌ها و تسهیل عبور و مرور و نصب علامات راهنما به سوی درهای خروجی و مشخص نمودن درهای خروجی به وسیله چراغ‌های مخصوص، تا در مواقع بروز خطر خروج تماشاکنندگان در شرایط سهل‌تر و سریع‌تری انجام‌پذیر باشد و یا تغییر و تبدیل وضع درها که در بعضی از سینماها به سمت داخل سالن باز می‌شود و طبعاً هنگام خروج ایجاد اشکال می‌نماید که با این قبیل اصلاحات مختصر امتیازات ایمنی آنها به حد کافی بالا خواهد رفت و از این لحاظ در شرایط اطمینان بخشی قرار خواهند گرفت. به این دسته از سینماها کافی است که یک ماه مهلت داده شود و از طرف اداره طرح و بررسی‌های شهرداری تهران و سازمان دفاع غیرنظامی به وسیله یک نفر مهندس ساختمانی و یک متخصص آتش‌نشانی و ایمنی توصیه‌های لازمه فنی در مورد هر یک به صاحبان و مسئولان آنها گوشزد گردد و چنانچه ظرف مدت مقرر نسبت به رفع نقایص سالن‌ها اقدام ننمایند تصمیمات شدیدتری درباره ایشان اتخاذ شود.

۲- دسته دوم: سینماهایی می‌باشند که معایب و نقایص بیشتری دارند و رفع آنها در حین کار ممکن نبوده و محتاج مهلتی لااقل در حدود ۴ ماه است و چون مستلزم بوجود آوردن تغییرات مختصری در قسمت‌های فرعی ساختمان از قبیل اضافه کردن درهای خروجی یا تغییر وضع پلکان‌ها و ایجاد تغییراتی در کیفیت راهروهای خروجی و یا ساختن راهروهای جدید اضطراری و مانند آنها می‌باشد به ناچار باید اصلاحات و تغییرات ساختمانی خود را در حال تعطیل سینما انجام دهند.

۳- دسته سوم: سینماهایی هستند که وضع آنها محتاج تغییرات اساسی در ساختمان سینما می‌باشد تا تغییرات لازم در ساختن سینما عملی گردد که در نتیجه بتوان ساختمان‌های مزبور را به صورتی درآورد که به منظور سینما مورد استفاده قرارگیرد باید به مدتی در حدود ۷ ماه تعطیل شوند و توصیه‌هایی که از طرف واحد طرح و بررسی‌های شهرداری تهران و سازمان دفاع غیرنظامی به وسیله یک مهندس معمار و یک متخصص ایمنی و آتش‌سوزی به تناسب وضع ساختمان هر یک به

آنها داده می‌شود یکی پس از دیگری به موقع اجرا و عمل درآورند.

۴- و بالاخره دسته چهارم یعنی سینماهایی که در صورت شماره (۱) ضمیمه امتیازات ناچیز و یا به صورت منفی دارند آنهايي هستند که از نظر اصول ساختمانی در چنان شرایطی قرار دارند که هرگونه تغییر و تبدیلی هر قدر هم اساسی و کلی باشد قادر نخواهد بود معایب و نقایص اصولی آنها را برطرف کند و به همین دلیل شاید مصلحت آن باشد که از ادامه کار این دسته به طور کلی و برای همیشه جلوگیری به عمل آید. در صورت شماره (۳) ضمیمه خلاصه‌ای از معایب هر یک از سینماها برای مزید استحضار عالی به اختصار توضیح داده شده است.

خاتماً معروض می‌دارد که طبق مطالعاتی که از طرف دفتر طرح و بررسی‌های شهرداری تهران به عمل آمده و خلاصه آن به صورت نمودارهایی که به شماره‌های (۴) و (۵) مشخص گردیده و به ضمیمه از لحاظ محترم می‌گذرد حاکی است که از سال ۱۳۳۵ تا پایان ۱۳۴۵ یعنی در طی ۱۰ سال تعداد کل صندلی‌های سینماها در تهران ۱۰۰٪ افزایش یافته و دو برابر شده است و آنچه برای ده سال بعد از آن یعنی تا پایان ۱۳۵۵ پیش‌بینی می‌شود با توجه به افزایش جمعیت شهر تهران و سایر اوضاع و احوال و پیشرفت‌های اجتماعی سرعت این افزایش در آینده از دو برابر در ۱۰ سال نیز بیشتر خواهد بود. بنابراین پیشنهاد می‌شود که اجازه فرمایند: اولاً از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت کشور و شهرداری تهران برای ساختمان سینماهای جدید در هر درجه که باشند طرح‌های اساسی و استانداردهایی پیش‌بینی و تهیه شود تا کلیه اصول فنی لازمه ایمنی برای آنها در نظر گرفته شود و هر کس درخواست پروانه ساختمان سینما می‌کند ناگزیر باشد آن اصول و استانداردها را مراعات نماید.

ثانیاً سینماهایی که درخواست شروع به کار می‌کنند قبلاً به وسیله هیأت‌هایی متشکل از سازمان‌های مذکور فوق و متخصص اطفاء حریق و ایمنی سازمان دفاع غیرنظامی و شهرداری به دقت مورد بررسی قرار گیرد و سپس پروانه کار صادر شود و برای مزید استحضار خاطر محترم اضافه می‌نماید که چون از طرح پرسشنامه‌ها و دفترچه‌های راهنمایی که برای رسیدگی به وضع ایمنی سینماهای تهران مورد

استفاده قرار گرفت تجربه بسیار مفیدی حاصل گردید دستور داده شد به تعداد کافی تکثیر و به کلیه شهرداری های کشور فرستاده شود تا با تکمیل این پرسشنامه ها وضع ایمنی سینماها در سراسر کشور روشن گردد تا بتوان نسبت به رفع نقایص کار آنان نیز به نوبه خود اقدام نمود.

با تقدیم احترام
 عبدالرضا انصاری
 وزیر کشور
 [امضا]

[حاشیه بالا:] به دفتر اختصاصی جناب آقای نخست وزیر فرستاده شود. ۴۷/۲/۳۱
 [حاشیه چپ:] در جلسه مورخ ۴۷/۳/۴ هیأت وزیران مطرح و به شرح مندرج در صورت جلسه اتخاذ تصمیم گردید. [امضا: غلامرضا نیک پی]
 [حاشیه پایین، اول:] سابقه.
 [حاشیه پایین، دوم:] سابقه ۳۱۲/۴ پیوست. [امضا: ناخوانا] ۲/۳۱
 [مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۷/۲/۳۰

شماره: ۳۵۲۶

سند شماره ۲۱۰/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

صورتجلسه هیأت وزیران

تاریخ: ۴۷/۳/۲۰

شماره: ۱۲۴۳/۴

محرمانه

جناب آقای وزیر محترم کشور

ذیلاً قسمتی از صورت جلسه مورخ ۴۷/۳/۴ هیأت وزیران [را] که در جلسه مورخ ۴۷/۳/۱۸ قرائت و تأیید گردیده به استحضار عالی می‌رساند: «گزارش شماره ۴۱۹۲/د مورخ ۴۷/۲/۳۰ وزارت کشور درباره بررسی وضع سینماها و تئاترهای شهر تهران از لحاظ ایمنی مطرح و پس از بحث مقرر گردید از طرف وزارت کشور و شهرداری تهران با سندیکای سینماداران مذاکره شود در حدود مفاد گزارش اقدام نمایند و به سینماهایی که احتیاج به نوسازی کامل دارند کمک شود، وام طویل‌المدت با ربح کم دریافت و نسبت به نوسازی آنها اقدام کنند و نتیجه کامل امر در اولین جلسه ماه آینده به اطلاع هیأت دولت رسانده شود.»

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

دکتر نیک‌پی

[حاشیه پایین: سوابق ضمیمه است. [امضا: خاوری] ۳/۲۰]

[مهر، پایین و بالا: محرمانه]

سند شماره ۲۱۱

تصویبنامه هیأت وزیران در خصوص آیین‌نامه مربوط به نظارت بر
نمایش‌ها و صدور پروانه نمایش

[شیر و خورشید]
نخست وزیر
تصویبنامه هیأت وزیران

شماره: ۴۴۲۶۴/۷۹۰

تاریخ: ۴۷/۱۲/۲۵

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۴۷/۱۲/۱۷ بنا به پیشنهاد شماره ۴۲۶۷/۱۶/۱۳۹۰ مورخ ۴۷/۴/۱۰ وزارت فرهنگ و هنر آیین‌نامه مربوط به نظارت بر نمایش‌ها و صدور پروانه نمایش [را] مشتمل بر چهارده ماده به شرح پیوست تصویب نمودند:
نخست وزیر

وزیر مشاور و نایب نخست وزیر
در امور اقتصادی و عمرانی

وزیر امور خارجه

وزیر دارایی

وزیر کشور

وزیر اقتصاد

وزیر جنگ

وزیر فرهنگ و هنر

وزیر تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی

وزیر راه

[امضا: اسدالله صنیعی]

[امضا: مهرداد پهلبد]

[امضا: منوچهر گودرزی]

[امضا: حسن شالچیان]

	وزیر مشاور - کشفیان
[امضا]	وزیر مشاور - یگانه
[امضا: هادی هدایتی]	وزیر مشاور - هدایتی
[امضا: منصور روحانی]	وزیر آب و برق
[امضا: جمال گنجی]	وزیر پست و تلگراف و تلفن
	وزیر اطلاعات
[امضا: منوچهر شاهقلی]	وزیر بهداری
[امضا: غلامرضا نیک پی]	وزیر آبادانی و مسکن
	وزیر علوم و آموزش عالی
	وزیر کار و امور اجتماعی
	وزیر کشاورزی
[امضا: حسن زاهدی]	وزیر منابع طبیعی
[امضا: ناصر گل سرخی]	وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی
[امضا: عبدالعظیم ولیان]	وزیر آموزش و پرورش
[امضا]	وزیر مشاور - کاظم زاده
[امضا: منوچهر پرتو]	وزیر دادگستری

[حاشیه بالا، اول، ابلاغیه به:] وزارت فرهنگ و هنر

وزارت دارایی

وزارت کشور

وزارت اطلاعات

شهربانی کل کشور

اداره فنی قوانین مجلس سنا

اداره فنی قوانین مجلس شورای ملی

[حاشیه بالا، دوم:] مربوط به پیشنهاد شماره ۴۲۶۷/۱۶/۱۳۹۰ [مورخ] ۴۷/۴/۱۰

وزارت فرهنگ و هنر.

سند شماره ۲۱۱/۱

[تاریخ: ۴۷/۱۲/۲۵]

[شماره: ۴۴۲۶۴ تصویبنامه]

آیین‌نامه نظارت بر نمایش‌ها و صدور پروانه نمایش

ماده (۱) اجرای هرگونه نمایشنامه مستلزم موافقت هیأت نظارت بر نمایش‌ها و صدور قبلی پروانه نمایش از اداره کل فعالیت‌های هنری وزارت فرهنگ و هنر در تهران و یا ادارات فرهنگ و هنر در شهرستان‌ها خواهد بود.

ماده (۲) هیأت نظارت بر نمایش‌ها در تهران و شهرستان‌ها متشکل خواهد بود از نمایندگان وزارت فرهنگ و هنر، وزارت اطلاعات [و] وزارت کشور. (شهرستانی کل) ماده (۳) متقاضی صدور پروانه نمایش باید کلیه اطلاعات و مشخصات مربوط به نمایشنامه مورد نظر را در پرسشنامه‌هایی که از طرف ادارات فرهنگ و هنر در اختیار وی گذاشته می‌شود قید کرده همراه با یک نسخه کامل از نمایشنامه و اجازه استفاده از نویسنده یا مترجم و یا صاحبان حق به اداره کل فعالیت‌های هنری در تهران و ادارات فرهنگ و هنر در شهرستان‌ها تسلیم نماید.

ماده (۴) چنانچه هیأت نظارت به اکثریت آرا با اجرای نمایشنامه‌ای موافق باشد پروانه لازم صادر خواهد شد و در صورت عدم موافقت گزارش امر از طرف نماینده وزارت فرهنگ و هنر به شورای هنرهای نمایشی تسلیم خواهد شد.

ماده (۵) چنانچه نمایشنامه‌ای به شورای هنرهای نمایشی احاله شود شورای مزبور طبق آیین‌نامه و اختیارات خود نمایشنامه را بررسی می‌کند و رأی صادره از طرف این شورا قاطع خواهد بود.

ماده (۶) نمایش تمام یا قسمتی از هر نمایشنامه که متضمن نکات زیر باشد ممنوع است:

الف) اهانت به توحید پروردگار و ادیان و کتب آسمانی و پیغمبران و مقدسات دین مبین اسلام و مذهب شیعه اثنی عشری و ائمه اطهار و همچنین اهانت به معتقدات

اقلیت‌های مذهبی.

ب - اسائه ادب به مقام شامخ سلطنت و خاندان جلیل سلطنت.

ج - تشویق و تحریک به هرگونه عصیان علیه رژیم سلطنت مشروطه ایران و اهانت به مقامات دولتی.

د - تبلیغ هرگونه مرام و مسلکی که به موجب قوانین و مقررات کشور ایران غیرقانونی شناخته شده باشد.

ه - صحنه‌ها و موضوعات اهانت‌آمیز نسبت به مقدسات و مفاخر تاریخی و ملی ایران.

و - نشان دادن اعمال رذیله و غیرانسانی به آن شکل که فاقد نتیجه مثبت و انسانی باشد و یا نتایجی از آن عاید شود که به طور صریح یا ضمنی دال بر تفوق بد بر خوب و یا موجه ساختن ارتکاب به اعمال ناشایست باشد.

ز - ارائه مناظر و نشان دادن جزئیات و یا ادای کلماتی که مخالف عفت عمومی باشد.

ح - صحنه‌هایی که در آن جزئیات کشتن یا شکنجه انسان یا حیوانی نشان یا شرح داده شود و موجب اشمئزاز بیننده گردد.

ماده (۷) هیأت نظارت بر نمایش‌ها اختیار دارد کلمات یا جملات و یا حرکات و یا قسمتی از نمایشنامه را حذف و یا نمایش آن را به طور کلی ممنوع سازد.

ماده (۸) پروانه صادره از طرف هیأت نظارت بر نمایش‌ها تا دو سال پس از تاریخ صدور اعتبار خواهد داشت و پس از آن محتاج به تمدید پروانه است.

ماده (۹) اجرای نمایشنامه فقط در شهرستان‌هایی مجاز خواهد بود که در پروانه قید شده است.

ماده (۱۰) اگر به تشخیص شورای هنرهای نمایشی صدور پروانه برای نمایش نمایشنامه‌ای بنا به مقتضیات روز صلاح نباشد متقاضی می‌تواند پس از شش ماه مجدداً تقاضای صدور پروانه نماید.

ماده (۱۱) هیأت نظارت بر نمایش‌ها آخرین تمرین نمایشنامه‌ها را ملاحظه خواهد کرد و در صورت تطبیق با نمایشنامه اجازه اجرای آن را خواهد داد. اداره کل

فعالیت‌های هنری در تهران و ادارات فرهنگ و هنر در شهرستان‌ها بر اجرای نمایشنامه نظارت خواهند نمود و چنانچه تغییری در اجرای آن مشاهده نمایند از طریق شهربانی و کلانتری‌ها و مأمورین انتظامی از ادامه نمایش جلوگیری خواهند نمود. ادارات فرهنگ و هنر شهرستان‌ها موظفند مراتب را به اداره کل فعالیت‌های هنری نیز اطلاع دهند. در صورت اعتراض به توقیف نمایش مرجع رسیدگی شورای هنرهای نمایشی خواهد بود و رأی شورا قطعی است.

ماده ۱۲) پروانه‌های اجرای نمایشنامه که از طرف مرجع صلاحیتدار وقت صادر شده است از تاریخ تصویب این آیین‌نامه تا یک سال معتبر خواهد بود.

ماده ۱۳) اجرای نمایشنامه‌های ایرانی در فستیوال‌های بین‌المللی مستلزم بازدید مجدد و صدور پروانه مخصوص خواهد بود.

ماده ۱۴) سازمان‌های دولتی و مؤسسات آموزشی مشمول مقررات این آیین‌نامه نخواهند بود. اجرای نمایش در شبکه‌های رادیو و تلویزیون تابع مقررات مربوط به وزارت اطلاعات است.

[مهر:] نخست وزیری، اداره حقوقی قوانین، تصویب‌نامه‌ها، رونوشت برابر اصل است.

سند شماره ۲۱۲

قانون راجع به حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان کشور

قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان

فصل یکم

تعاریف

ماده ۱ - از نظر این قانون به مؤلف و مصنف و هنرمند «پدیدآورنده» و به آنچه از راه

دانش یا هنر و یا به ابتکار آنان پدید می‌آید بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان و یا ظهور و یا ایجاد آن به کار رفته «اثر» اطلاق می‌شود.

ماده ۲ - اثرهای مورد حمایت این قانون به شرح زیر است:

(۱) کتاب و رساله و جزوه و نمایشنامه و هر نوشته دیگر علمی و فنی و ادبی و هنری.

(۲) شعر و ترانه و سرود و تصنیف که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

(۳) اثر سمعی و بصری به منظور اجرا در صحنه‌های نمایش یا پرده سینما یا پخش از رادیو یا تلویزیون که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

(۴) اثر موسیقی که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

(۵) نقاشی و تصویر و طرح و نقش و نقشه جغرافیایی ابتکاری و نوشته‌ها و خط‌های تزئینی و هرگونه اثر تزئینی و اثر تجسمی که به هر طریق و روش به صورت ساده یا ترکیبی بوجود آمده باشد.

(۶) هرگونه پیکره (مجسمه).

(۷) اثر معماری از قبیل طرح و نقشه ساختمان.

(۸) اثر عکاسی که با روش ابتکاری و ابداع پدید آمده باشد.

(۹) اثر ابتکاری مربوط به هنرهای دستی یا صنعتی و نقشه قالبی و گلیم.

(۱۰) اثر ابتکاری که بر پایه فرهنگ عامه (فولکلور) یا میراث فرهنگی و هنری ملی پدید آمده باشد.

(۱۱) اثر فنی که جنبه ابداع و ابتکار داشته باشد.

(۱۲) هرگونه اثر مبتکرانه دیگر که از ترکیب چند اثر از اثرهای نامبرده در این فصل پدید آمده باشد.

فصل دوم

حقوق پدیدآورنده

ماده ۳ - حقوق پدیدآورنده شامل حق انحصاری نشر و پخش و عرضه و

اجرای اثر و حق بهره برداری مادی و معنوی از نام و اثر اوست.

ماده ۴ - حقوق معنوی پدیدآورنده محدود به زمان و مکان نیست و غیر قابل انتقال است.

ماده ۵ - پدیدآورنده اثرهای مورد حمایت این قانون می‌تواند استفاده از حقوق مادی خود را در کلیه موارد و از جمله موارد زیر به غیر واگذار کند:

- (۱) تهیه فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی و مانند آن.
- (۲) نمایش صحنه‌ای مانند تئاتر و باله و نمایش‌های دیگر.
- (۳) ضبط تصویری یا صوتی اثر بر روی صفحه یا نوار یا هر وسیله دیگر.
- (۴) پخش از رادیو و تلویزیون و وسایل دیگر.
- (۵) ترجمه و نشر و تکثیر و عرضه اثر از راه چاپ و نقاشی و عکاسی و گراور و کلیشه و قالب ریزی و مانند آن.
- (۶) استفاده از اثر در کارهای علمی و ادبی و صنعتی و هنری و تبلیغاتی.
- (۷) به کار بردن اثر در فراهم کردن یا پدید آوردن اثرهای دیگری که در ماده دوم این قانون درج شده است.

ماده ۶ - اثری که با همکاری دو یا چند پدیدآورنده بوجود آمده باشد و کار یکایک آنان جدا و متمایز نباشد اثر مشترک نامیده می‌شود و حقوق ناشی از آن حق مشاع پدیدآورندگان است.

ماده ۷ - نقل از اثرهایی که انتشار یافته است و استناد به آنها به مقاصد ادبی و علمی و فنی و آموزشی و تربیتی و به صورت انتقاد و تقریظ با ذکر مأخذ در حدود متعارف مجاز است.

تبصره: ذکر مأخذ در مورد جزوه‌هایی که برای تدریس در مؤسسات آموزشی توسط معلمان آنها تهیه و تکثیر می‌شود الزامی نیست مشروط بر این که جنبه انتفاعی نداشته باشد.

ماده ۸ - کتابخانه‌های عمومی و مؤسسات جمع‌آوری نشریات و مؤسسات علمی و آموزشی که به صورت غیر انتفاعی اداره می‌شوند می‌توانند طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید از اثرهای مورد حمایت این قانون از راه عکس برداری یا طرق مشابه آن به میزان مورد نیاز و متناسب با فعالیت

خود نسخه برداری کنند.

ماده ۹ - وزارت اطلاعات می تواند آثاری را که قبل از تصویب این قانون پخش کرده و یا انتشار داده است پس از تصویب این قانون نیز کماکان مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۰ - وزارت آموزش و پرورش می تواند کتاب های درسی را که قبل از تصویب این قانون به موجب قانون کتاب های درسی چاپ و منتشر کرده است کماکان مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۱ - نسخه برداری از اثرهای مورد حمایت این قانون مذکور در بند ۱ از ماده ۲ و ضبط برنامه های رادیویی و تلویزیونی فقط در صورتی که برای استفاده شخصی و غیر انتفاعی باشد مجاز است.

فصل سوم

مدت حمایت از حق پدیدآورنده و حمایت های قانونی دیگر

ماده ۱۲ - مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده موضوع این قانون که به موجب وصایت یا وراثت منتقل می شود از تاریخ مرگ پدیدآورنده سی سال است و اگر وارثی وجود نداشته باشد و یا بر اثر وصایت به کسی منتقل نشده باشد برای همان مدت به منظور استفاده عمومی در اختیار وزارت فرهنگ و هنر قرار خواهد گرفت.

تبصره: مدت حمایت اثر مشترک موضوع ماده ۶ این قانون سی سال بعد از فوت آخرین پدیدآورنده خواهد بود.

ماده ۱۳ - حقوق مادی اثرهایی که در نتیجه سفارش پدید می آید تا سی سال از تاریخ پدید آمدن اثر متعلق به سفارش دهنده است مگر آن که برای مدت کمتر یا ترتیب محدودتری توافق شده باشد.

تبصره: پاداش و جایزه نقدی و امتیازاتی که در مسابقات علمی و هنری و ادبی طبق شرایط مسابقه به آثار مورد حمایت این قانون موضوع این ماده تعلق می گیرد متعلق به پدیدآورنده خواهد بود.

ماده ۱۴- انتقال گیرنده حق پدیدآورنده می‌تواند تا سی سال پس از واگذاری از این حق استفاده کند مگر این که برای مدت کمتر توافق شده باشد.

ماده ۱۵- در مورد مواد ۱۳ و ۱۴ پس از انقضای مدت‌های مندرج در آن مواد استفاده از حق مذکور در صورت حیات پدیدآورنده متعلق به خود او و در غیر این صورت تابع ترتیب مقرر در ماده ۱۲ خواهد بود.

ماده ۱۶- در موارد زیر حقوق مادی پدیدآورنده از تاریخ نشر یا عرضه به مدت سی سال مورد حمایت این قانون خواهد بود:

- ۱- اثرهای سینمایی یا عکاسی.
- ۲- هرگاه اثر متعلق به شخص حقوقی باشد یا حق استفاده از آن به شخص حقوقی واگذار شده باشد.

ماده ۱۷- نام و عنوان و نشانه ویژه‌ای که معرف اثر است از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود و هیچ کس نمی‌تواند آنها را برای اثر دیگری از همان نوع یا مانند آن به ترتیبی که القاء شبهه کند به کار برد.

ماده ۱۸- انتقال گیرنده و ناشر و کسانی که طبق این قانون اجازه استفاده یا استناد یا اقتباس از اثری را به منظور انتفاع دارند باید نام پدیدآورنده را با عنوان و نشانه ویژه معرف اثر همراه اثر یا روی نسخه اصلی یا نسخه‌های چاپی یا تکثیر شده به روش معمول و متداول اعلام و درج نمایند مگر این که پدیدآورنده به ترتیب دیگری موافقت کرده باشد.

ماده ۱۹- هرگونه تغییر یا تحریف در اثرهای مورد حمایت این قانون و نشر آن بدون اجازه پدیدآورنده ممنوع است.

ماده ۲۰- چاپخانه‌ها و بنگاه‌های ضبط صوت و کارگاه‌ها و اشخاصی که به چاپ یا نشر یا پخش یا ضبط یا تکثیر اثرهای مورد حمایت این قانون می‌پردازند باید شماره دفعات چاپ و تعداد نسخه کتاب یا ضبط یا تکثیر یا پخش یا انتشار و شماره مسلسل روی صفحه موسیقی و صدا را بر تمام نسخه‌هایی که پخش می‌شود با ذکر تاریخ و نام چاپخانه یا بنگاه و کارگاه مربوط بر حسب مورد درج نمایند.

ماده ۲۱- پدیدآورندگان می‌توانند اثر و نام و عنوان و نشانه ویژه اثر خود را در

مراکزی که وزارت فرهنگ و هنر با تعیین نوع آثار آگهی می نماید به ثبت برسانند. (آیین نامه چگونگی و ترتیب انجام یافتن تشریفات ثبت و همچنین مرجع پذیرفتن درخواست ثبت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.)

ماده ۲۲ - حقوق مادی پدیدآورنده موقعی از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود که اثر برای نخستین بار در ایران چاپ یا پخش یا نشر یا اجرا شده باشد و قبلاً در هیچ کشوری چاپ یا نشر یا پخش یا اجرا نشده باشد.

فصل چهارم

تخلفات و مجازات‌ها

ماده ۲۳ - هرکس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است به نام خود یا به نام پدیدآورنده بدون اجازه او و یا عالمأً عامداً به نام شخص دیگری غیر از پدیدآورنده نشر یا پخش یا عرضه کند به حبس تأدیبی از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۴ - هرکس بدون اجازه ترجمه دیگری را به نام خود یا دیگری چاپ و پخش و نشر کند به حبس تأدیبی از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵ - متخلفین از مواد ۱۷، ۱۸، ۱۹ [و] ۲۰ این قانون به حبس تأدیبی از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد.

ماده ۲۶ - نسبت به متخلفان از مواد ۱۷، ۱۸، ۱۹ [و] ۲۰ این قانون در مواردی که به سبب سپری شدن مدت حق پدیدآورنده استفاده از اثر با رعایت مقررات این قانون برای همگان آزاد است، وزارت فرهنگ و هنر عنوان شاکی خصوصی را خواهد داشت.

ماده ۲۷ - شاکی خصوصی می تواند از دادگاه صادر کننده حکم نهایی درخواست کند که مفاد حکم در یکی از روزنامه‌ها به انتخاب و هزینه او آگهی شود.

ماده ۲۸ - هرگاه متخلف از این قانون شخص حقوقی باشد علاوه بر تعقیب جزایی شخص حقیقی مسئول که جرم ناشی از تصمیم او باشد خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص حقوقی جبران خواهد شد و در صورتی که اموال شخص حقوقی به تنهایی تکافو نکند مابه التفاوت از اموال مرتکب جرم جبران می شود.

ماده ۲۹ - مراجع قضایی می‌توانند ضمن رسیدگی به شکایت شاکی خصوصی نسبت به جلوگیری از نشر و پخش و عرضه آثار مورد شکایت و ضبط آن دستور لازم به ضابطین دادگستری بدهند.

ماده ۳۰ - اثرهایی که پیش از تصویب این قانون پدید آمده از حمایت این قانون برخوردار است. اشخاصی که بدون اجازه از اثرهای دیگران تا تاریخ تصویب این قانون استفاده یا بهره برداری کرده‌اند حق نشر یا اجرا یا پخش یا تکثیر یا ارائه مجدد یا فروش آن آثار را ندارند مگر با اجازه پدیدآورنده یا قائم مقام او با رعایت این قانون. متخلفین از حکم این ماده و همچنین کسانی که برای فرار از کیفر به تاریخ مقدم بر تصویب این قانون اثر را به چاپ رسانند یا ضبط یا تکثیر یا از آن بهره برداری کنند به کیفر مقرر در ماده ۲۳ محکوم خواهند شد. دعاوی و شکایاتی که قبل از تصویب این قانون در مراجع قضایی مطرح گردیده به اعتبار خود باقی است.

ماده ۳۱ - تعقیب بزه‌های مذکور در این قانون با شکایت شاکی خصوصی شروع و با گذشت او موقوف می‌شود.

ماده ۳۲ - مواد ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷ و ۲۴۸ قانون مجازات عمومی ملغی است.

ماده ۳۳ - آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت دادگستری و وزارت اطلاعات تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. قانون فوق مشتمل بر سی و سه ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ دوشنبه سوم آذرماه یک هزار و سیصد و چهل و هشت در جلسه روز پنجشنبه یازدهم دی ماه یک هزار و سیصد و چهل و هشت شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی

عبدالله ریاضی

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است.

از طرف نخست وزیر

محمود کشفیان

سند شماره ۲۱۳

مکاتبات در خصوص خرید ساختمان هنرستان عالی موسیقی

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

شماره: ۹۲۱۱

تاریخ: ۴۹/۷/۲۶

پیوست: دارد

جناب آقای نخست وزیر

مالک ساختمان استیجاری هنرستان عالی موسیقی وابسته به وزارت فرهنگ و هنر به شرح رونوشت پیوست تقاضای تخلیه آن را نموده است. ساختمان مزبور واقع در چهارراه پهلوی با دارا بودن فضای کافی و تالار باله با کف پوش چوبی و نیز سالن کنسرت و ناهار خوری و ۴۸ اتاق برای هنرستان، محل مناسبی است و اجاره کردن ساختمان با مشخصات موجود برای این منظور میسر نمی نماید. بدین جهت پس از مذاکراتی که با مالک به عمل آمده موافقت خود را برای فروش ملک اعلام نمود. با توجه به احتیاجی که وزارت فرهنگ و هنر به ساختمان مذکور دارد متأسفانه به علت نداشتن اعتبار قادر به خرید آن نیست. مراتب را به اطلاع جنابعالی می رساند تا در صورت موافقت مقرر فرمایند نسبت به تعیین قیمت ملک با نظر کارشناسان مورد اعتماد و تأمین اعتبار خرید آن اقدام نمایند.

وزیر فرهنگ و هنر

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین:] به استحضار جناب آقای دکتر هدایتی وزیر محترم مشاور

می رساند. ۴۹/۷/۲۷

[حاشیه راست، اول:]: از لحاظ جناب آقای کشفیان وزیر محترم مشاور بگذرانید.

[امضا: هادی هدایتی] ۴۹/۷/۲۷

[حاشیه راست، دوم:]: پوشه مذکره‌ای.

[حاشیه راست، سوم:]: ارزیابی شود در بودجه هم پیش‌بینی.

[حاشیه راست، چهارم:]: جناب آقای کاشفی شرحی تهیه فرمایید که دستور دهند

ارزیابی شود و در بودجه سال آینده اعتبار لازم [را] پیش‌بینی نمایند و به دفتر

بودجه ارسال دارند تا مورد بررسی قرار گیرد. ۸/۲۰

[مهر:]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۴۹/۷/۲۷

شماره: ۳۳۷۸۸

[مهر:]: اندیکس شد

سند شماره ۲۱۳/۱

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۴۹/۴/۳۰

جناب آقای پهلبد وزیر محترم فرهنگ و هنر

نظر به این که ساختمانی که در اجاره هنرستان عالی موسیقی است مورد احتیاج

خود اینجانب است اکنون که مدت اجاره ساختمان مزبور نزدیک به اتمام است با

نهایت احترام تقاضا دارد مقرر فرمایید در پایان مدت اجاره، ساختمان فوق‌الذکر را

تخلیه نمایند. فرصت را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تقدیم می‌دارد.

پروفسور یحیی عدل

رونوشت برابر اصل است.

سند شماره ۲/۲۱۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

[تاریخ: ۴۹/۸/۲۳]

[شماره: ۳۳۷۸۸]

جناب آقای پهلبد وزیر محترم فرهنگ و هنر
عطف به نامه شماره ۹۲۱۱ مورخ [۱۳۴۹/۷/۲۶] در مورد خرید ساختمان
استیجاری هنرستان عالی موسیقی خواهشمند است دستور فرمایید نسبت به
ارزیابی ساختمان مزبور اقدام و سپس در بودجه سال آینده اعتبار لازم جهت این
منظور را پیش بینی و به دفتر مرکزی طرح و بودجه ارسال فرمایند تا اقدام لازم
معمول گردد.

وزیر مشاور

محمود کشفیان

رونوشت به انضمام رونوشت نامه شماره ۹۲۱۱ مورخ [۱۳۴۹/۷/۲۶] به دفتر
مرکزی طرح و بودجه فرستاده می شود.

وزیر مشاور

محمود کشفیان

[امضا]

[مهر: صادر شود]

[مهر، تاریخ و ساعت: ۱۳۴۹/۸/۲۳]

۱۲:۴۰

سند شماره ۲۱۳/۳

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

شماره: ۷۹۲۸

تاریخ: ۱۳۵۰/۴/۲۶

پیوست: دارد

دفتر مرکزی بودجه

فتوکپی نامه شماره ۵۵۳۳ مورخ ۱۳۵۰/۴/۱۴ وزارت فرهنگ و هنر در مورد خرید ساختمان استیجاری هنرستان عالی موسیقی به پیوست ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید موضوع را مورد بررسی قرار داده و در صورت امکان در متمم بودجه سال جاری و یا بودجه سال ۱۳۵۱ کشور پیش‌بینی و نتیجه را اعلام فرمایند.

از طرف وزیر مشاور

[حاشیه راست:] دفتر پس از دو هفته تعقیب شود. [امضا: محمود کشفیان]

[حاشیه پایین، اول:] به اداره بایگانی و آرشیو مراسلات، پس از صدور سابقه را برای

هیأت اعلام نماید. ۵۰/۴/۲۶

[حاشیه پایین، دوم:] ثبت شد. [امضا: ناخوانا] ۵۰/۴/۲۶

[مهر، تاریخ و ساعت:] ۱۳۵۰/۴/۲۶

۹:۲۰

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۲۱۳/ع

[شیر و خورشید]
وزارت فرهنگ و هنر

شماره: ۵۵۳۳

تاریخ: ۱۳۵۰/۴/۱۴

جناب آقای نخست وزیر

پیرو نامه شماره ۹۲۱۱ مورخ ۱۳۴۹/۷/۲۶ موضوع خرید ساختمان استیجاری هنرستان عالی موسیقی که طی شماره ۳۳۷۸۸ [مورخ] ۱۳۴۹/۸/۲۳ نخست وزیری دستورات لازم برای پیش‌بینی اعتبار مورد لزوم به دفتر مرکزی بودجه صادر و مراتب را به این وزارت نیز اعلام فرمودند به استحضار می‌رساند: با آن‌که اعتبار لازم در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۵۰ منظور شده بود ولی متأسفانه در بررسی‌های بعدی اعتبار فوق‌الذکر از اقلام مربوطه بودجه حذف گردید. اینک چون هنرستان عالی موسیقی نیاز مبرمی به ساختمان مزبور دارد و به ویژه برای انطباق کامل آن با احتیاجات خود باید تغییراتی در آن به عمل آورد که از نظر فصل تابستان و تعطیل کلاس‌ها موقعیت کاملاً مناسبی است بنابراین خواهشمند است مقرر فرمایند نسبت به خرید این ساختمان اقدام عاجل معمول و مراتب را به وزارت فرهنگ و هنر اعلام نمایند.

وزیر فرهنگ و هنر

مهداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین:] به استحضار جناب آقای دکتر کشفیان وزیر محترم مشاور و

سرپرست امور نخست وزیری برسد. ۵۰/۴/۱۵

[حاشیه راست، اول:] جناب آقای کاشفی شرحی به دفتر بودجه بنویسید و رونوشت ضمایم نامه را نیز ارسال دارید تا موضوع را بررسی نمایند و در متمم و یا بودجه سال ۵۱ در صورت امکان پیش‌بینی نمایند. [امضا: محمود کشفیان] ۴/۱۹

[حاشیه راست، دوم:] دفتر حقوقی اقدام فرماید. [امضا: محمود کاشفی]

۱۳۵۰/۴/۲۱

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۰/۴/۱۴

شماره: ۷۹۲۸

[مهر:] اندیکس شد

سند شماره ۲۱۳/۵

[شیر و خورشید]

سازمان برنامه

تاریخ: ۵۰/۵/۱۳

شماره: ۴/۲۲

نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۹۸۸۲ مورخ ۱۳۵۰/۵/۱۰ در مورد تأمین اعتبار لازم جهت خرید ساختمان استیجاری هنرستان‌های موسیقی اشعار می‌دارد: پیشنهاد مزبور در پرونده متمم بودجه سال ۱۳۵۰ کل کشور یادداشت گردیده تا مورد توجه قرار گیرد و در صورت عدم امکان تأمین اعتبار درخواستی در سال جاری مراتب متعاقباً به استحضار خواهد رسید تا دستور فرمایند اعتبار مورد نیاز را در بودجه سال ۱۳۵۱ وزارت فرهنگ و هنر پیشنهاد نمایند.

از طرف معاون نخست وزیر و رئیس دفتر مرکزی بودجه

[امضا: ناخوانا]

[حاشیه پایین، اول: سابقه.

[حاشیه پایین، دوم: به دفتر حقوقی ارسال شود. ۵۰/۵/۱۶

[حاشیه پایین، سوم: بایگانی کل؛ بماند تا روز ۵۰/۵/۲۱ اعاده فرماید تا تعقیب

شود. [امضا: خاوری] ۵/۱۶

[حاشیه پایین، چهارم: بماند تا نظر نهایی دفتر بودجه. [امضا: خاوری] ۵۰/۵/۲۳

[حاشیه پایین، پنجم: ثبت شود.

[مهر: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۰/۵/۱۳

شماره: ۳۰۲۹۸

[مهر: اندیکس شد

سند شماره ۲۱۳/۶

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

[تاریخ: ۵۱/۲/۷]

[شماره: ۲۰۰۰]

جناب آقای هزاره

معاون نخست وزیر و رئیس دفتر مرکزی بودجه

رونوشت نامه شماره ۱۱۸۱/۱۵/۳۷۰ مورخ ۵۱/۲/۳ جناب آقای پهلبد وزیر فرهنگ و هنر درباره خرید خانه محل استیجاری هنرستان عالی موسیقی و کنسرواتوار جهانی به پیوست ایفاد می شود. برحسب دستور جناب آقای نخست وزیر خواهشمند است دستور فرماید از خانه مزبور ارزیابی به عمل آید و

ضمن مذاکره با مالک آن جناب آقای پرفسور عدل اعتبار لازم برای خرید خانه را تعیین و در سه قسط سالانه در بودجه وزارت فرهنگ و هنر پیش بینی فرمایند. ضمناً قسط اول آن را در متمم بودجه سال ۱۳۵۱ پیش بینی فرمایند. خواهشمند است نتیجه اقدام را اعلام فرمایند.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

هادی هدایتی

رونوشت عطف به نامه شماره ۱۱۸۱/۱۵/۳۷۰ مورخ ۵۱/۲/۳ برای اطلاع جناب آقای پهلبد وزیر فرهنگ و هنر ایفاد می شود.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

هادی هدایتی

[مهر:] تاریخ و ساعت

۱۳۵۱/۲/۷

۱۰:۰۰

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۲۱۳/۷

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۵۱/۲/۳

شماره: ۱۱۸۱/۱۵/۳۷۰

جناب آقای نخست وزیر

همان طوری که حضوراً مذاکره شد و موافقت فرمودند نسبت به خرید خانه آقای

عدل، محل استیجاری هنرستان عالی موسیقی و کنسرواتوار جهانی، اقدام شود خواهشمند است مقرر فرمایند نسبت به اعزام کارشناس جهت ارزیابی ملک مورد نظر و تأمین و پرداخت اعتبار لازم اقدام فوری به عمل آورند تا وزارت فرهنگ و هنر بتواند در اولین فرصت نسبت به تکمیل ساختمان‌های مورد نیاز در تابستان اقدام نماید.

با ابراز امتنان قلبی
وزیر فرهنگ و هنر
مهرداد پهلبد
[امضا]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۱/۲/۴

شماره: ۲۰۰۰

سند شماره ۲۱۳/۸

[شیر و خورشید]

سازمان برنامه

تاریخ: ۱۳۵۱/۳/۱۶

شماره: ۹۰۴/ب

جناب آقای هادی هدایتی

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۲۰۰۰ مورخ ۱۳۵۱/۲/۷ راجع به ارزیابی و خرید ساختمان استیجاری هنرستان^۱ عالی موسیقی و کنسرواتوار جهانی متعلق به جناب آقای

پروفسور عدل اشعار می‌دارد: برای ارزیابی ساختمان مذکور از طریق کارشناس رسمی دادگستری اقدام شد و مبلغ ارزیابی شده توسط کارشناس برابر ۲۳/۵۹۳/۹۶۰ ریال می‌باشد. در مورد نظر کارشناس با جناب آقای پرفسور عدل مذاکره شد ایشان نظر کارشناس را قبول داشتند، لکن با توجه به اینکه ساختمان مزبور از تاریخ پرداخت اولین قسط بهای آن به مالکیت دولت در خواهد آمد و از تاریخ انتقال به مالکیت دولت پرداخت اجاره بهای فعلی ساختمان موقوف می‌شود تقاضای جناب آقای پرفسور عدل این است که در صورت موافقت جناب آقای نخست وزیر بهره‌ای به باقی مانده آن پرداخت شود. پیشنهاد دفتر مرکزی بودجه این است که برای مدت یک سال بهره‌ای به دو قسط باقی مانده مذکور جمعاً به میزان ۴۰۶/۰۴۰ ریال که کمتر از سه درصد در سال می‌شود پرداخت شود و مبلغ مذکور به اصل بهای ارزیابی شده اضافه و کل بهای ساختمان به میزان ۲۴ میلیون ریال در سه قسط تأدیه گردد. بدین ترتیب با پرداخت حدود ۴۰۰ هزار ریال بابت بهره، ساختمان به ملکیت دولت انتقال می‌یابد و از پرداخت بیش از ۱/۵ میلیون ریال اجاره بها جلوگیری می‌شود. خواهشمند است در صورت موافقت جناب آقای نخست وزیر با این پیشنهاد، ابلاغ فرمایند که به همین ترتیب اقدام گردد.

با احترام

علی هزاره

معاون نخست وزیر و رئیس دفتر مرکزی بودجه

[امضا]

[حاشیه راست، اول]: در متمم بودجه.

[حاشیه راست، دوم]: ۱- پاسخ تهیه شود برحسب دستور جناب آقای نخست وزیر اعتبار لازم برای این امر در متمم بودجه سال ۱۳۵۱ پیش بینی و منظور فرمایند. ۲- رونوشت به انضمام رونوشت این نامه برای اطلاع جناب آقای پهلبد وزیر فرهنگ و هنر ارسال شود. [امضا: هادی هدایتی] ۵۱/۳/۲۲

[مهر]: ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۱/۳/۱۶

شماره: ۵۴۸۸

سند شماره ۲۱۳/۹

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

[تاریخ: ۵۱/۳/۲۳]

[شماره: ۵۴۸۸]

جناب آقای هزاره

معاون نخست وزیر و رئیس دفتر مرکزی بودجه

عطف به نامه شماره ۹۰۴/ب مورخ ۵۱/۳/۱۶ درباره پرداخت بیست و چهار میلیون ریال بابت اصل و بهره بهای ساختمان استیجاری هنرستان عالی موسیقی بر حسب دستور جناب آقای نخست وزیر خواهشمند است دستور فرمایید اعتبار لازم برای این امر را در متمم بودجه سال ۱۳۵۱ پیش‌بینی و منظور فرمایند.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

هادی هدایتی

رونوشت به انضمام رونوشت نامه شماره ۹۰۴/ب مورخ ۵۱/۳/۱۶ دفتر مرکزی بودجه برای اطلاع جناب آقای پهلبد وزیر فرهنگ و هنر ارسال می‌شود.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

هادی هدایتی

[مهر، تاریخ و ساعت: ۱۳۵۱/۳/۲۳]

۶:۲۵

[مهر: صادر شود]

سند شماره ۲۱۳/۱۰

[شیر و خورشید]

سازمان برنامه

شماره: ۱۵۱۷/ب

پیوست: ندارد

تاریخ: ۱۳۵۱/۳/۲۷

جناب آقای هادی هدایتی

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۵۴۸۸ مورخ ۱۳۵۱/۳/۲۳ در مورد پیش بینی اصل و بهره بهای ساختمان استیجاری هنرستان عالی موسیقی اشعار می دارد: در اجرای دستور جناب آقای نخست وزیر مبلغ بیست و چهار میلیون ریال یادداشت گردید تا در صورتی که تصمیم به تهیه و تقدیم لایحه متمم بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور اتخاذ گردد اعتبار مزبور ضمن آن پیش بینی شود.

با احترام

علی هزاره

معاون نخست وزیر و رئیس دفتر مرکزی بودجه

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] آقای فرهمند مدیرکل مالی دستور فرمایید در دفتر مخصوص

متمم بودجه یادداشت نمایند. [امضا: هادی هدایتی] ۵۱/۳/۲۹

[حاشیه پایین، دوم:] طبق دستور جناب آقای هدایتی وزیر مشاور و معاون اجرایی

نخست وزیر یادداشت گردید. بایگانی شود. [امضا: زین الدین فرهمند] ۱۳۵۱/۴/۳

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۱/۳/۲۷

شماره: ۶۲۷۸

سند شماره ۲۱۳/۱۱

[شیر و خورشید]

سازمان برنامه

شماره: ۹۷۰۳/ب

تاریخ: ۱۳۵۱/۱۲/۲۷

پیوست: دارد

فوری

جناب آقای هادی هدایتی

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

عطف به مرقومه شماره ۵۴۸۸ مورخ ۱۳۵۱/۳/۲۳ در مورد پیش‌بینی اعتبار لازم برای خرید ساختمان استیجاری^۱ هنرستان عالی موسیقی به استحضار می‌رساند: همان طوری که در نامه شماره ۹۰۴/ب مورخ ۱۳۵۱/۳/۱۶ به استحضار آن جناب رسید ساختمان استیجاری هنرستان عالی مزبور از طریق کارشناس رسمی وزارت دادگستری ارزیابی و کل بهای آن با بهره متعلقه ۲۴ میلیون ریال برآورد گردید که قرار شد در سه قسط در بودجه منظور و پرداخت گردد. قسط اول بهای ساختمان مورد بحث به مبلغ هشت میلیون ریال در متمم بودجه سال ۱۳۵۱ در اعتبار دولت (اعتبار ردیف ۵۱۱۰۱) منظور شده است. اینک طرح تصویبنامه لازم تهیه و به ضمیمه تقدیم می‌گردد تا در صورت موافقت به جریان تصویب گذارده شود.

با احترام

علی هزاره

معاون نخست وزیر و رئیس دفتر مرکزی بودجه

[امضا]

[حاشیه راست:] آقای فرهنگد مدیر کل مالی؛ خیلی فوری همین امروز تلفنی مذاکره نمایید ما دیگر جلسه هیأت وزیران نداریم؟ مذاکره فوری تلفنی. [امضا:

هادی هدایتی] ۵۱/۱۲/۲۸

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۱/۱۲/۲۷

شماره: ۵۷۳۴۶

سند شماره ۲۱۳/۱۲

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۵۲/۵/۲۹

شماره: ۷۷۷۱/۱۵/۴۲۶۴

جناب آقای نخست وزیر

به طوری که وعده فرمودند در مورد خرید ساختمان هنرستان عالی موسیقی که مورد نهایت احتیاج این وزارت است در سال جاری مبلغ هشت میلیون ریال از محل اعتبارات عمرانی سال ۱۳۵۲ به تصویب رسیده است ولی پرداخت مبلغ مزبور و تنظیم سند قطعی و نقل و انتقال مستلزم تعهد لازم نسبت به بقیه بهای ملک مزبور به مبلغ بیست و دو میلیون ریال از طرف وزارت فرهنگ و هنر می باشد. خواهشمند است مقرر فرمایند ترتیبی اتخاذ شود تا نسبت به پرداخت بقیه اعتبار اقدام لازم به عمل آید تا هر چه زودتر ترتیب انجام کار داده شود.

با ابراز امتنان قلبی

وزیر فرهنگ و هنر

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] سابقه. ۵۲/۵/۲۹
 [حاشیه پایین، دوم:] به استحضار جناب آقای هدایتی وزیر محترم مشاور برسد.
 [امضا: جلالی] ۵۲/۵/۳۱
 [حاشیه راست:] رونوشت به دفتر بودجه ارسال شود. [امضا: هادی هدایتی]
 ۵۲/۶/۴
 [مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر
 تاریخ: ۱۳۵۲/۵/۲۹
 شماره: ۱۲۳۶۸

سند شماره ۲۱۳/۱۳

[شیر و خورشید]

سازمان برنامه و بودجه
 دفتر وزیر

تاریخ: ۱۳۵۲/۷/۲۲

شماره: ۹۴۱۵/ب/۴۱۱۲

همکار گرامی جناب آقای هادی هدایتی

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست وزیر

عطف به نامه شماره ۱۲۳۶۸ مورخ ۱۳۵۲/۶/۶ در مورد خرید ساختمان هنرستان عالی موسیقی به استحضار می‌رساند: همان طور که در نامه شماره ۹۰۴/ب مورخ ۱۳۵۱/۳/۱۶ به اطلاع رسید ساختمان استیجاری هنرستان عالی موسیقی از طریق کارشناس رسمی وزارت دادگستری ارزیابی گردید و مقرر بود کل اعتبار مربوطه طی سه سال ۵۲ تا ۵۴ در اختیار وزارت فرهنگ و هنر گذاشته شود و بنا به همین قرار مبلغ ۸ میلیون ریال ضمن اعتبارات سال ۱۳۵۲ وزارت فرهنگ و هنر به تصویب رسید. در بررسی بودجه سال ۱۳۵۳ بنا به پیشنهاد وزارت فرهنگ و هنر و نظر موافق سازمان برنامه و بودجه موافقت شد بقیه اعتبار خرید ساختمان یک جا در

پیش‌نویس لایحه بودجه سال ۱۳۵۳ منظور گردد که پس از تصویب در اختیار دستگاه اجرایی گذشته شود.

عبدالمجید مجیدی

وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه

[امضا]

[حاشیه پایین:] به نظر آقای مجلسی می‌رساند. ۷/۲۳

سند شماره ۲۱۴

پیشنهاد ساواک مبنی بر اعزام گروه هنرمندان به ترکیه در ایام نوروز

[شیر و خورشید]

نخست وزیر

پیوست: دارد

تاریخ: ۱۳۴۹/۱۲/۱۲

شماره: ۵۷۴۶/۴

جناب آقای وزیر محترم اطلاعات

رونوشت نامه شماره ۳۱۵/۸۴۷۴ مورخ ۴۹/۱۲/۱۰ سازمان اطلاعات و امنیت کشور در مورد برگزاری جشن نوروز در ترکیه برای اطلاع به پیوست ایفاد می‌گردد.

وزیر مشاور

هادی هدایتی

[مهر، پایین و بالا:] محرمانه

سند شماره ۲۱۴/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

س.ا.و.ا.ک.

از: ساواک

به: نخست وزیری

درباره: برگزاری جشن نوروز در ترکیه

شماره: ۳۱۵/۱۴۷۴

تاریخ: ۴۹/۱۲/۱۰

به طوری که استحضار دارند هر ساله به مناسبت عید نوروز هنرمندانی از طرف وزارت اطلاعات به کشورهای مختلف اعزام می‌گردند تا در برنامه‌هایی که بدین مناسبت ترتیب داده می‌شود شرکت نمایند. لکن تاکنون ترکیه در عداد کشورهای مزبور نبوده و به همین جهت دانشجویان منحرف ایرانی در آن کشور فرصت و موقعیت بهتری جهت برگزاری جشن‌های نوروزی در محل سازمان‌های دانشجویی خود داشته، علاوه بر این که از نظر مالی تقویت می‌شده‌اند تبلیغات وسیعی نیز له دانشجویان منحرف به عمل می‌آمده است. علیهذا با توجه به این که دانشجویان مزبور از هم اکنون شروع به تهیه مقدمات جهت برگزاری جشن نوروز نموده‌اند اصلاح به نظر می‌رسد به منظور جلوگیری از کشانده شدن دانشجویان و ایرانیان وطن پرست به جشن‌های مزبور ترتیبی داده شود که گروهی از هنرمندان مورد توجه جوانان در ایام عید به مدت یک هفته به ترکیه اعزام گردند تا در شهرهایی که تعداد دانشجویان ایرانی قابل توجه است برنامه‌های نوروزی را اجرا نمایند.

از طرف رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

سپهبد نصیری

[امضا: ناصر مقدم]

[حاشیه راست:] رونوشت خیلی فوری برای جناب آقای وزیر اطلاعات ارسال
شود. [امضا: هادی هدایتی] ۴۹/۱۲/۱۵
[مهر، پایین و بالا:] خیلی محرمانه

سند شماره ۲۱۵

گزارش‌های سفارت ایران در واشنگتن در خصوص برگزاری جشن‌های
نوروزی در آمریکا

[شیر و خورشید]

سفارت شاهنشاهی ایران
واشنگتن

تاریخ: ۱۳۵۰/۱/۵

شماره: ۳۱۲

جناب آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر محترم

به طوری که خاطر عالی استحضار دارند هنگامی که در تهران برای عرض گزارش
آمده بودم از آن جناب تقاضا کردم یک گروه هنری برای اجرای برنامه‌هایی در ایام
نوروز به آمریکا اعزام شوند. بنا به دستور عالی هیأتی مرکب از خانم مهستی، خانم
فروزنده اربابی و آقایان کورس سرهنگ زاده، فرهنگ شریف، مجید نجاهی و
جهانگیر ملک به سرپرستی هنرمند ارجمند آقای حبیب‌الله بدیعی برنامه‌های
جالبی در واشنگتن و نیویورک اجرا کردند که بی نهایت مورد توجه و تحسین کلیه
دوستان ایرانی و آمریکایی قرار گرفته است. عده زیادی از ایرانیان به وسیله نامه و

تلفن از برنامه‌های اجرایی ستایش نموده و از سفارت شاهنشاهی تشکر نموده‌اند. از این که نسبت به تقاضای این جانب در این باب توجه خاص مبذول فرموده و با اعزاز بهترین و شایسته‌ترین هنرمندان رونق خاصی به جشن نوروزی سفارت شاهنشاهی بخشیده‌اند و گروه هنری به بهترین وجهی موفق شد برنامه‌های خود را اجرا کند بی‌نهایت سپاسگزارم و امیدوارم با پشتیبانی جناب عالی در راه خدمت به شاهنشاه معظم توفیق حاصل آید. تمنی دارم مقرر فرمایید به نحو مقتضی از گروه هنری مذکور تشویق و تقدیر به عمل آید.

با عرض احترام
سفیر شاهنشاه آریامهر
امیراصلان افشار
{امضا}

{حاشیه پایین:} دفتر اختصاصی جناب آقای نخست وزیر. ۵۰/۱/۱۰

{مهر:} ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۰۲۶۲

تاریخ: ۵۰/۱/۱۰

{مهر:} اندیکس شد

سند شماره ۲۱۵/۱

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

تاریخ: ۱۳۵۰/۱/۱۶

شماره: ۱۰۲۶۲

پیوست: دارد

جناب آقای جواد منصور وزیر اطلاعات

در ضیافت و جشن نوروز امسال سفارت شاهنشاهی در واشنگتن جمعی از هنرمندان ایرانی که از طرف وزارت اطلاعات اعزام شده بودند برنامه‌های جالبی اجرا کرده‌اند که مورد توجه واقع شده است. رونوشت نامه شماره ۳۲۱ سفارت شاهنشاهی مورخ ۱۳۵۰/۱/۶ به پیوست فرستاده می‌شود. خواهشمند است دستور فرمایید از مجریان برنامه‌های هنری در جشن مزبور به نحو مقتضی تشویق به عمل آورند.

امیرعباس هویدا

[امضا]

[مهر، تاریخ و ساعت]: ۱۳۵۰/۱/۱۶

۹:۱۰

[مهر]: صادر شود

سند شماره ۲/۲۱۵

[شیر و خورشید]
سفارت شاهنشاهی ایران
واشنگتن

تاریخ: ۵۰/۱/۶

شماره: ۳۲۱

جناب آقای امیر عباس هویدا نخست وزیر محترم
ضیافت و جشن نوروز امسال سفارت شاهنشاهی با نهایت جلال و آبرومندی
برگزار گردید و یقیناً گزارش سفارت در این زمینه به استحضار حضرت عالی رسیده
است. یکی از علل موفقیت ضیافت امسال که بسیار مورد توجه مدعوین قرار گرفت
حضور هنرمندان ایرانی بود که طبق دستور مؤکد جناب عالی برای اجرای
برنامه های هنری از طرف وزارت اطلاعات به آمریکا اعزام گردیده بودند. هیأت
مزبور مرکب از خانم مهستی، خانم فروزنده اربابی و آقایان کورس سرهنگ زاده،
فرهنگ شریف، مجید نجاهی و جهانگیر ملک به سرپرستی هنرمند ارجمند آقای
حبیب الله بدیعی در نیویورک و واشنگتن برنامه های بسیار جالبی اجرا نمودند که
بی نهایت مورد توجه و تحسین کلیه ایرانیان و دوستان آمریکایی قرار گرفت و عده
زیادی از ایرانیان به وسیله نامه و تلفن از برنامه های اجرایی ستایش و از سفارت
شاهنشاهی تشکر نمودند. بدین وسیله از مراحم جناب عالی که همواره نسبت به
انجام تقاضاها و پیشنهادات این سفارت نهایت مساعدت و مرحمت را مبذول
می فرمایید تشکر نموده تمنی دارم مقرر فرمایند به نحو مقتضی از گروه هنری
مذکور تشویق و تقدیر به عمل آید. مزید موفقیت روز افزون جناب عالی را در راه
خدمت به شاهنشاه عظیم الشان و اعتلای وطن عزیز از درگاه ایزد یکتا مسئلت دارم.

با عرض احترام

سفیر شاهنشاه آریامهر

[امضا: امیر اصلاں افشار]

[حاشیه بالا:] شرحی به وزارت اطلاعات نوشته شود. [امضا: امیرعباس هویدا]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

شماره: ۱۰۲۶۰

تاریخ: ۵۰/۱/۱۰

[مهر:] اندیکس شد

سند شماره ۲۱۶

درخواست صدور گذرنامه برای خسرو سینایی

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

[شماره:] ۸۴

[تاریخ:] ۵۰/۱/۱۲

وزارت امور خارجه

به پیوست رونوشت نامه شماره ۱۷۱۳۷/۱۸/۱۴۲۹۲ مورخ ۱۳۴۹/۱۲/۲۹ وزارت فرهنگ و هنر مبنی بر تقاضای صدور گذرنامه برای آقای خسرو سینایی که به دعوت مؤسسه ارت منتروم آقای جاروسلاوفریچ جهت مشاوره و مذاکره درباره فیلم (میراث قرون) از تاریخ ۱۳۵۰/۱/۱۹ به مدت دو هفته عازم کشور چکسلواکی می باشد، ایفاد می شود. خواهشمند است دستور فرمایید طبق مقررات اقدام لازم معمول فرمایند.

وزیر مشاور

هادی هدایتی

رونوشت برای اطلاع و رسیدگی به موضوع از لحاظ مالی به وزارت دارایی ارسال می شود.

وزیر مشاور

هادی هدایتی

رونوشت عطف به نامه فوق‌الاشعار برای اطلاع وزارت فرهنگ و هنر ارسال می شود.

وزیر مشاور

هادی هدایتی

[مهر:] صادر شود

سند شماره ۲۱۶/۱

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۴۹/۱۲/۲۹

شماره: ۱۷۱۳۷/۱۸/۱۴۲۹۲

جناب آقای هادی هدایتی وزیر مشاور

آقای خسرو سینایی کارگردان اداره کل امور سینمایی کشور از تاریخ ۵۰/۱/۱۹ بنا به دعوت مؤسسه ارت منتروم آقای جاروسلاوفریچ به منظور مشاوره و مذاکره درباره فیلم (میراث قرون) به مدت دو هفته عازم مسافرت به کشور چکسلواکی می باشد خواهشمند است دستور فرمایید در مورد صدور گذرنامه ایشان اقدام گردد.

وزیر فرهنگ و هنر

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه راست:] اقدام. [امضا: هادی هدایتی]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۰/۱/۷

شماره: ۸۴

[مهر:] اندیکس شد

سند شماره ۲۱۷

مکاتبات در خصوص صدور گذرنامه برای تقی معصومی

[شیر و خورشید]

نخست وزیری

[تاریخ:] ۵۰/۴/۱۲

[شماره:] ۷۴۱۶

وزارت امور خارجه

به پیوست رونوشت نامه شماره ۳۱۶۵ - ۵۱۹۵/۱۸ مورخ ۵۰/۴/۷ وزارت فرهنگ و هنر مبنی بر تقاضای صدور گذرنامه برای آقای تقی معصومی که به منظور استفاده از بورس یک ساله سازمان پیمان مرکزی جهت ادامه مطالعات و تحقیقات در رشته [تهیه] فیلم عازم کشور انگلستان می باشد ایفاد می گردد. خواهشمند است دستور فرمایید طبق مقررات اقدام لازم معمول فرمایند.

وزیر مشاور

محمود کشفیان

رونوشت برای اطلاع و بررسی موضوع از نظر مالی به وزارت دارایی ایفاد می‌گردد.

وزیر مشاور

محمود کشفیان

رونوشت عطف به نامه مذکور برای اطلاع وزارت فرهنگ و هنر ایفاد می‌گردد.

وزیر مشاور

محمود کشفیان

[امضا]

[مهر، تاریخ و ساعت: ۱۳۵۰/۴/۱۲]

۵:۱۵

[مهر: صادر شود]

سند شماره ۲۱۷/۱

[شیر و خورشید]

وزارت فرهنگ و هنر

تاریخ: ۵۰/۴/۷

شماره: ۵۱۹۵/۱۸/۳۱۶۵

جناب آقای هادی هدایتی وزیر مشاور

آقای تقی معصومی فیلم‌بردار اداره کل امور سینمایی کشور با استفاده از بورس یک ساله سازمان پیمان مرکزی به منظور ادامه مطالعات و تحقیقات در رشته تهیه فیلم به کشور انگلستان مسافرت خواهد نمود. خواهشمند است دستور فرمایید در مورد صدور گذرنامه ایشان اقدام گردد.

وزیر فرهنگ و هنر

مهرداد پهلبد

[امضا]

[حاشیه راست:] جناب فرشید اقدام کنید. ۴/۸

[حاشیه پایین:] آقای بدیعی اقدام فرمایید. [امضا: حسین فرشید] ۵۰/۴/۹

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۰/۴/۸

شماره: ۷۴۱۶

[مهر:] اندیکس شد

سند شماره ۲۱۸

طرح پیشنهادی فرخ غفاری راجع به نظارت آثار ادبی و هنری

تاریخ: ۱۳۵۰/۴/۲

جناب آقای امیر عباس هویدا نخست وزیر محترم

بدین وسیله علل تأخیر در دادن گزارش ثانوی را به عرض می‌رساند:

(۱) ندانستن این که کدام مقام مسئول سرپرستی این امر را به عهده خواهد گرفت. همان طوری که قبلاً به عرض رساندم به هیچ وجه با تشکیلاتی که فعلاً مسئول این امور هستند نمی‌توان کار جدیدی انجام داد.

(۲) در حین مطالعه به چند اشکال جدی هم از طرف مقامات دولتی و هم از طرف ناشران کتاب یا پخش‌کنندگان فیلم برخوردیم که قابل تأمل است.

(۳) سفر خود جناب عالی به بلژیک که امر را معوق ساخت.

در ضمن به عرضتان می‌رسانم که در صورت ایجاد دفتر پیشنهاد شده بایستی دستور فرمایید که نصف مدت به جریان کارهای جشن هنر برسم چون با اشتغالات زیاد جناب مهدی بوشهری و جناب رضا قطبی عملاً کسی در رأس جشن هنر

امسال که سال بسیار مهم و پرمسئولیتی است قرار ندارد.

در انتظار اوامر

فرخ غفاری

[امضا]

[حاشیه پایین، اول:] گفته شد (۵۰/۴/۶) جناب آقای فرخ غفاری گفتند اطاعت، قبل از مراجعت جناب آقای نخست وزیر پیشنهاد را تقدیم خواهند داشت.
[حاشیه پایین، دوم:] آقای میرفخرایی به جناب فرخ غفاری بگویند کافی نیست حتماً پیشنهاد بعد از مراجعت آموزگار آماده باشد. [امضا: امیرعباس هویدا]

سند شماره ۲۱۸/۱

تاریخ: ۱۳۵۰/۴/۱۲

جناب آقای امیرعباس هویدا نخست وزیر محترم
طبق دستوری که فرموده بودید گزارشی درباره امور نظارت بر کتاب، نمایش و فیلم به عرض می‌رساند. این گزارش نیاز به چند توضیح شفاهی دارد که در صورت تمایل به عرض خواهد رسید.

با عرض احترام

فرخ غفاری

[امضا]

[مهر:] ورود به دفتر نخست وزیر

تاریخ: ۵۰/۴/۲۸

شماره: ۲۰۴۸۰

سند شماره ۲/۲۱۸

طرح مقدماتی درباره نظارت بر آثار ادبی و هنری

مقدمه

مسئله سانسور و رسیدگی به کتاب‌ها، نمایش‌ها و فیلم‌ها به طور کلی در دنیای امروز وضع خاصی به خود گرفته است. خارج از ممالک پیشرفته (چون کانادا، آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان غربی، اسکانندیناویا، اسرائیل^۱، هند و ژاپن) که نزدیک به یک قرن است که سانسور کتاب را از بین برده‌اند^۲ و عملاً هیچ گونه سانسور تئاتری و سینمایی هم ندارند. کشورهای دیگر هم سانسور را به عنوان یک دستگاه تأدیبی و تنبیهی نمی‌شناسند و منطبق با ترقیات فکری سنوات اخیر برای سانسور یک مأموریت راهنمایی و تشویقی قائلند.

امروزه دیگر تنها با سانسور نمی‌شود مثلاً جلوی فیلم‌های بد را گرفت و بایستی کار اساسی تری کرد و از تولید و پخش محصولات ارزش دار و فیلم‌های مستند و فیلم‌های خاص کودکان و نوجوانان تشویق به عمل آورد و تسهیلات لازم را برای ایجاد کانون‌های فیلم در شهرستان‌ها و سینماهای هنری (صرفاً به زبان اصلی با زیرنویس فارسی) فراهم کرد. در غیر این صورت هیچ گونه ممانعت اداری باعث بالا بردن سطح ذوق مردم نمی‌شود و آزمایش‌های هنر رسمی و دولتی (به سبک آنچه در شوروی و چین کمونیست انجام می‌گیرد) همه جا با شکست روبرو شده است. بدین جهت در این گزارش نیز ما وظیفه نظارت را به عنوان عمل راهنمایی و تشویق برای خلق آثار فرهنگی و اشاعه آنها می‌گیریم.

محک‌ها و پایه‌های قضاوت

روش فعلی سانسور سه نوع اشکال به وجود آورده است:

۱. در زمان تهیه گزارش از تشکیل دولت صهیونیستی حدود ۳۰ سال می‌گذشته است.

۲. در اصل: بردند.

یکم^۱ - مانع شدن از انتشار بیشتر کتاب‌ها و به روی صحنه آوردن نمایش‌ها و تهیه کردن فیلم‌ها و در نتیجه جلوگیری از خلق آثار و بالابردن سطح فکری مردم.

دوم - ناراضی ساختن نویسندگان و هنرمندان ایرانی و مختل کردن دستگاه‌های انتشاراتی و تهیه فیلم ایرانی.

سوم - ایجاد شهرت بد برای ایران نزد محافل تجاری و روشنفکری خارجی و ایجاد شایعه‌های گوناگون درباره کشور ما.

از این رو پیشنهاد می‌شود که محک قضاوت و پایه داوری در تشکیلات جدید بر مبنای زیر باشد:

- (۱) جلوگیری از آثاری که با اصول قانون اساسی کشور شاهنشاهی مغایرت دارد.
- (۲) جلوگیری از آثاری که در آنها خشونت محض و نابکاری مطلق و خصومت تبلیغ شده است و یا از کارهایی که جنبه شهوانی صرفاً برای تحریک جنسی دارد.
- (۳) خارج از مبنای سیاسی و اخلاقی فوق‌الذکر تشکیلات اصلاً و ابداً کاری به ارزش‌های ادبی یا هنری یا فنی در آثار مورد نظارت نخواهد داشت.

تبصره

به وجود آمدن کتاب‌ها و نمایش‌ها و فیلم‌هایی که دارای محتوای سیاسی و شهوانی است از نمودهای ۱۵ سال اخیر می‌باشد که باید مورد توجه عمیق واقع شود. توضیح آن که در گذشته اگر کسی اثری با مایه‌های سیاسی یا جنسی می‌آفرید به آن آثار عنوان «سیاسی» و یا «اروتیک» و یا «پورنوگرافیک» محض می‌دادند و تمام می‌شد. اما تحول فرهنگ در کشورهای اروپای غربی و خاصه آمریکا آن چنان بوده است که بیشتر نویسندگان و درام‌نویسان و کارگردانان امروزی از مسایل سیاسی حاد و امور شهوانی بهره مستقیم می‌گیرند. پس کسانی که به معاینه و بازدید آثار آنها می‌پردازند باید افراد مطلع به جریان‌های ادبی و هنری بزرگ جهان باشند تا با دیدی باز و تازه بر آن آثار نظارت کنند. اگر چنین نباشد خطر این می‌رود که از فرط

ناشی‌گری کتاب‌های ضد کمونیستی یا درام‌های بزرگ جهانی و یا فیلم‌های کارگردان‌های بسیار معتبر دنیا در کشور ما ممنوع گردد که این عمل نه از نظر ترویج فرهنگ و نه از نظر شهرت کشور در خارج صحیح نیست. امروز دیگر ممنوع کردن فلان فیلم از «آنتونیونی» یا «لوزی» یا دیگری در حد قدغن کردن یک کتاب داستایوسکی است.

طرز تشکیلات جدید

به دلایل فوق‌الذکر و به علت این که موضوع نظارت بر آثار ادبی و هنری جزء لاینفک دستگاه خلق آثار هنری و اشاعه فرهنگ یعنی نیمی از امور هنری و فرهنگی کشور ما می‌باشد پیشنهاد می‌شود که دستگاهی صرفاً برای سانسور ایجاد نشود و مسئولیت کامل تر و کلی‌تر امور آفرینش ادبی و هنری و اشاعه فرهنگ در ایران را دربرگیرد. به عنوان نمونه طرحی درباره این موضوع ضمیمه می‌شود. برگردیم به اصل طرح تشکیلات برای نظارت بر آثار ادبی و هنری و جوایز ملی. این تشکیلات جدید به هیچ وجه نمی‌تواند ضمیمه‌ای از دوایر دولتی موجود باشد. چون اگر قرار است که کار نو و صحیحی انجام دهد همان بودن در چهارچوب‌های کهنه مانع از پیشرفت آن خواهد شد و به قول معروف همان آتش است و همان کاسه.

دلیل پیشنهاد کردن مقام محترم نخست‌وزیری به عنوان سرپرست مستقیم تشکیلات این است که چون وزارتخانه‌های مختلف یا مستقیماً یا غیرمستقیم در این امور شرکت دارند تنها مقام محترم نخست‌وزیر است که می‌تواند بر آنها اولویت داشته باشد.

از طرف دیگر در صورت بروز مسأله‌ای حاد تنها مقام مسئول شخص رئیس دولت است که می‌تواند تصمیمی مافوق وزرا بگیرد و بدین جهت امکان دیدن شخص نخست‌وزیر باید برای گرداننده تشکیلات جدید همیشه فراهم باشد. در صورتی که به هیچ وجه امکان مستقل بودن چنین تشکیلاتی نباشد پیشنهاد می‌شود که این طرح در دوایر موجود به اجرا درآید و سرپرست آن تنها ناظر و مشاور این طرح باشد.

تشکیلات

آثار ادبی

هدف: رسیدگی به متون چاپ نشده کتاب‌های تازه به زبان فارسی (خواه تألیف، خواه ترجمه) و دادن اجازه چاپ.

طرز کار: داشتن یک هیأت خوانندگان مرکب از ۵۰ تا ۶۰ نفر فرد تحصیل کرده و ذی صلاحیت (وارد به امور ادبی در جهان و آشنا به زبان‌های خارجی برای مقابله ترجمه‌ها با متون اصلی) که به خواندن متون پیشنهاد شده می‌پردازند و دو نوع گزارش (یک تفصیلی با خلاصه کتاب و دیگری به شکل فیش) تهیه می‌کنند.

- در صورت شک یک متن به دو یا سه خواننده مختلف داده خواهد شد.
- ترجمه‌ها همیشه با متنی به زبان اصلی ارائه خواهد گردید.

- داشتن یک هیأت نهایی مرکب از ۵ یا ۱۰ نفر نویسنده طراز اول و نماینده ناشران که در صورت تفاوت آرا میان خوانندگان مرحله اول درباره کتاب تصمیم نهایی بگیرند.

- مجموع کار یک کتاب نباید از ۱۵ روز تجاوز کند (یک هفته برای رسیدگی از طرف هیأت خوانندگان و یک هفته برای رسیدگی از طرف هیأت نهایی و اتمام کار).
- به منظور تشویق از بعضی آثار نگاشته شده یا ترجمه شده می‌توان به دولت توصیه کرد که تعدادی از کتاب‌های برجسته را برای استفاده در کتابخانه‌های عمومی و پخش میان علاقمندان خریداری کند.

- برای محدود کردن بعضی از کتب که از نظر اخلاقی نباید مورد استفاده عموم قرار گیرد تشکیلات می‌تواند ناشر را موظف کند تا قیمت کتاب مورد نظر را بالا ببرد که امکان خرید آن برای همه مردم وجود نداشته باشد. همچنین می‌توان کتاب فروشی‌ها را موظف کرد که این نوع کتاب‌ها را به نمایش و در معرض دید مردم نگذارند و درباره آنها هیچ نوع تبلیغی (در مطبوعات، رادیو، سینما و تلویزیون) انجام ندهند. باز می‌توان برای خرید این نوع کتاب‌ها محدودیت سنی (از ۲۰ به بالا) قائل شد.

آثار هنری

(الف) تئاتر

هدف: رسیدگی به متن نمایش‌های تألیف شده یا ترجمه شده و دادن اجازه نمایش و رسیدگی به نمایش‌ها پیش از اجرای اول.

طرز کار

- داشتن یک هیأت ده نفری خواننده که به مطالعه متن نوشته نمایش‌ها خواهند پرداخت.

- داشتن یک هیأت نهایی که در مورد متن‌ها و اجرای نمایش‌ها رأی نهایی خواهد داد و یک نماینده درام نویسان و یک نماینده اجراکنندگان (کارگردان، بازیگر، مدیر تماشاخانه یا دیگری) در میان آنها خواهد بود.

(ب) سینما

هدف: رسیدگی به متن سناریوهای فیلم‌های ایرانی و دیدن فیلم‌های ایرانی و خارجی که به ایران می‌آید و دادن اجازه نمایش آنها.

طرز کار

- داشتن هیأتی مرکب از افراد ذیل:

- یک مربی یا متخصص تعلیم و تربیت که فیلم‌ها را با شناسایی روحیه اطفال و نوجوانان خواهد دید. (می‌تواند از طرف وزارت آموزش و پرورش یا کانون پرورش فکری کودکان انتخاب شود).

- یک جامعه شناس که فیلم‌ها را از جهت روحیه جوانان خواهد دید. (می‌تواند از طرف وزارت علوم و آموزش عالی انتخاب شود).

- یک متخصص امور هنری که فیلم‌ها را از نظر ارزش هنری خواهد دید. (می‌تواند از طرف وزارت فرهنگ و هنر انتخاب شود).

- یک فرد آگاه سیاسی که علاوه بر شناسایی مسایل سیاسی کشور اطلاعات

- کلی دربارهٔ هنر سینما و جامعه‌شناسی نیز داشته باشد. (می‌تواند از طرف وزارت اطلاعات یا دستگاه مسئول دولتی دیگری انتخاب شود).
- یک شخصیت وارد به مسائل سینمایی که در دولت هم مسئولیتی داشته باشد (در سطح وزیر یا معاون و یا مدیر کل).
- یک نمایندهٔ سندیکای صنایع تولید فیلم (یا تهیه‌کننده یا کارگردان یا نویسنده یا بازیگر یا متخصص فنی).
- یک نماینده از سندیکای پخش‌کنندگان فیلم.
- یک نماینده از آرشیو فیلم ایران.
- یک نمایندهٔ منتقدان سینمایی ایران.
- داشتن یک هیأت سه نفری دایم که روزی دو فیلم طویل (یعنی ده فیلم در هفته) خواهند دید.
- این هیأت را یا از میان هیأت فوق‌الذکر می‌توان انتخاب کرد یا از افراد تازه‌ای تشکیل خواهد شد و به هر حال عبارت از یک متخصص تعلیم و تربیت یا جامعه‌شناسی و یک نمایندهٔ صنف سینمایی یا آرشیو فیلم و یک نمایندهٔ دستگاه مسئول خواهد بود.
- هیأت نهایی ۹ نفره هفته‌ای یک بار گرد خواهد آمد تا به فیلم‌های مورد بحث رسیدگی کند.
- اعضای هیأت نهایی به اسم و برای مدت یک سال انتخاب می‌شوند و می‌توان دورهٔ یک سالهٔ آنها را تمدید کرد.
- هیأت علاوه بر مبانی قضاوت معمولی می‌تواند بیشتر از حق ممنوع کردن فیلم به کمتر از ۱۸ و ۱۲ سالگان استفاده کند و نمایش بعضی از فیلم‌ها را صرفاً به زبان اصلی اجازه دهد.
- فیلم‌های خارجی که به هیأت نهایی ارائه می‌شود باید حتماً به زبان اصلی باشد و یک کتابچهٔ کامل دیالوگ همراه داشته باشد.

جایزه ملی

به منظور تشویق واقعی و خارج از جوایز و فستیوال‌های رسمی و غیر رسمی موجود، دایره‌ای به نام «جایزه ملی» به وجود بیاید که به شکل زیر انجام وظیفه خواهد کرد:

- محل درآمد این جوایز ملی از هدایای نقدی صاحبان عمده صنایع (در حدود ۱۰ تا ۲۰ نفر) تأمین خواهد شد. توضیح آن که هریک از این افراد مبلغی بالاتر از ۵۰۰/۰۰۰ ریال سالیانه خواهند پرداخت. اسم دهنده و مبلغ هدیه هر بار هنگام توزیع جوایز ذکر خواهد شد.

- تعداد جوایز ملی کمتر از ۳۰ عدد نخواهد بود و مبلغ هر جایزه به کمتر از ۱۵۰/۰۰۰/ ریال نخواهد رسید.

- جوایز در کلیه شئون هنری و فرهنگی و وسایل ارتباط جمعی و تحقیقی خواهد بود.

- هیأت داوران هر بخش استقلال کامل در انتخاب، هم نسبت به تشکیلات [و] هم نسبت به دهندگان جوایز خواهند داشت.

کارکنان تشکیلات

- سرپرست.
- مسئول امور کتاب.
- مسئول امور تئاتر و سینما.
- دبیر عامل جایزه ملی.
- رئیس دفتر خانه.
- منشی‌ها و ماشین‌نویس‌ها.
- متصدی ضبط متون کتاب‌ها و نمایش‌ها و سناریوها.
- متصدی اسناد و اطلاع. (این شخص که مأمور جمع‌آوری مهم‌ترین نشریات جهانی درباره کتاب‌های تازه و نمایش‌ها و فیلم‌های تازه است با تهیه فیش‌ها کلیه کارکنان تشکیلات را از مطالب جهانی با اطلاع می‌سازد تا هنگام رجوع بتوان به

آسانی سابقه یا مطالب مربوط به یک اثر ادبی و هنری را یافت.

- دستیارهای هر قسمت.

- پیشخدمت‌ها.

از نظر مالی کارکنان ثابت حق‌الزحمه و اعضای هیأت‌های مختلف مبالغی به عنوان حق‌الشور دریافت خواهند کرد.

ملاحظات

- کلیه وزارتخانه‌ها و تشکیلات دولتی و تأسیسات رسمی (از قبیل دانشگاه‌ها، سازمان برنامه، رادیو و تلویزیون ملی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، بنیاد فرهنگ ایران و غیره) مستقیماً مسئول رسیدگی به آثار ادبی و هنری خود خواهند بود.

- با تمام توجه و احتیاطی که در این امور برقرار خواهد بود به علت خطیر بودن کار و نیز به سبب تازه بودن این گونه آزمایش در ایران بایستی که یک حاشیه احتیاطی ده درصد اشتباه منظور شود.

آفرینش هنری و ادبی و اشاعه آن

مقدمه

همان طوری که در مقدمه این گزارش به عرض رسید امور نظارت بر آثار ادبی و هنری نمی‌تواند صرفاً عنوان تأدیب و تنبیه داشته باشد و جزء لاینفک دستگاه آفرینش هنری و ادبی و اشاعه آن باید باشد. بدین جهت یک طرح کلی برای بهبود و پیشرفت این مسایل تقدیم می‌شود.

آفرینش ادبی و هنری

۱ - نمایش: ایجاد گروه‌های ثابت و سیار در شهرستان‌ها که مرتباً سالی دست کم ۱۰ نمایش تئاتری برپا کنند و با شرکت دادن (به شکل اجباری) شاگردان مدارس در این جلسات روحیه تئاتر رفتن به وجود بیاید تا رفته رفته گروه‌های تئاتری شهرستانی بتوانند خود به خود وضع مادیشان را تأمین کنند. قائل شدن آزادی

بیشتر برای نویسندگان نمایش.

۲ - سینما: ایجاد کانون‌های فیلم در شهرستان‌ها و فراهم آوردن تسهیلات لازم برای تأسیس «سینماهای هنری» (به زبان اصلی) و شرکت دادن شاگردان مدارس در جلسات معرفی و بحث فیلم‌ها و تشویق از فیلم‌های مستند و فیلم‌های خاص اطفال و نوجوانان. قائل شدن آزادی بیشتر برای سناریوهای فیلم‌های ایرانی.

۳ - موسیقی و رقص: ایجاد ارکسترها و کنسرت‌های مرتب در سراسر کشور و شرکت دادن شاگردان مدارس در این برنامه‌ها به طوری که سالیانه اقل‌اشش کنسرت در هر شهر داده شود. معرفی قبلی و بحث درباره موسیقی و رقص.

۴ - ادبیات: تسهیل تشریفات برای چاپ کتاب و تشویق نقدی برای نویسندگان و ناشران خوب.

۵ - هنرهای تجسمی: ایجاد نمایشگاه‌ها برای معرفی نقاشی، مجسمه سازی و معماری و شرکت دادن شاگردان مدارس در این نمایشگاه‌ها (با بحث و تفسیر). برپا ساختن یک هیأت دایم برای رسیدگی به نماهای ساختمان‌ها در کوچه‌ها و معابر و میدان‌های شهرها.

۶ - آثار و باستان شناسی: ایجاد وسایل بازدید برای ابنیه تاریخی و هنری و شرکت دادن (با معرفی و بحث) شاگردان مدارس در این بازدیدها.

- دادن نام‌های بزرگان محلی و معرفی آنها به کوچه‌ها و معابر و میدان‌ها.
 - تشکیل نمایشگاه‌ها [ای] سالیانه برای معرفی نتایج کاوش‌های باستان شناسی به توسط هیأت‌های خارجی و ایرانی.

۷ - موزه‌ها: تغییر طرز ارائه اشیا در موزه‌ها و گذاردن نقشه‌ها با معرفی موقعیت جغرافیایی و تاریخی هر محل.

- تشویق دارندگان مجموعه‌های اشیای هنری به اهدا یا امانت سپردن آن اشیا در موزه‌ها و تالارهایی که به نام و ریاست آنها ایجاد خواهد شد و جلوگیری بدین شکل از پراکنده شدن اشیای نفیس ایرانی در خارج.

- شرکت دادن شاگردان مدارس در بازدید از موزه‌ها با بحث و معرفی.

۸ - کتابخانه‌ها: ایجاد وسایل بهتر برای مردمی که از کتابخانه‌ها می‌خواهند

استفاده کنند و تشویق دارندگان کتاب‌های نفیس به اهدا و یا امانت گذاری آنها در کتابخانه‌ها.

۹ - هنرهای ملی: تشویق از استاد‌های سالخورده هنرهای ملی و دستی و ایجاد مقرری برای آنها تا هنرشان را به نسل جدید بیاموزند و پس از فوتشان رازشان به خاک سپرده نشود.

ایجاد فروشگاهها و تشویق دواير دولتی و مردمی^۱ برای استفاده از اشیای هنرهای ملی.

۱۰ - مردم‌شناسی: ادامه تحقیقات عمیق درباره مردم‌شناسی و رسوم و عادات عامیانه.

- تشویق مادی مردم هر محل به حفظ لباس‌های محلی و وسایل معیشت و خانه‌های خود.

Documents on

Music, Theater and Cinema in Iran

(1300 - 1357 Sh.)

هنر، یعنی استعداد خدادادی که به خلق آثار بدیع و زیبا می‌پردازد مسلماً با پدید آمدن نخستین انسان به وجود آمده است و قوم ایرانی به شهادت مظاهر و آثار بازمانده فراوان در هر زمینه (نقاشی، موسیقی، خط و معماری) سهم عظیمی در خلق آثار هنری داشته است. در یکی دو قرن اخیر هم به علت حشر و نشر با اروپا هنرهای جدیدی مثل تئاتر و سینما به کشور ما راه یافت ولی چون هنر اروپا ریشه در تمدن‌های مختلف لاتینی، ژرمنی و رومی داشت و از آن گذشته متأثر از مسیحیت بود با هنرهای سنتی ما که از اسلام و تشیع نشأت می‌گرفت کاملاً هماهنگ و هم‌نوا نبود؛ خواه ناخواه در هر زمینه هم تضاد پدید آمد هم تأثر، هم تقلید هم اقتباس و بالتیجه هم دلبستگی هم دل‌زدگی. این مجموعه از همین تلاش‌ها برای آشنایی هر چه بیشتر با هنرهای جدید خاصه تئاتر و سینما و همچنین از این برخوردها حکایت می‌کند.

دوره سه جلدی ۷۸۰۰۰ ریال

سازمان چاپ و انتشارات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ISBN 964 - 422 - 278 - 4
(دوره ۴ - 281 - 4 - 964 - 422 - 278)

9 789644 227881